

СТИВЪН КИНГ

СЪРЦА В АТЛАНТИДА

Превод от английски: Весела Еленкова, Михаил Вапирев, 2000

chitanka.info

*Посвещавам тази книга на Джоузеф, Лианора и Итън:
Разказах ви тази история, за да ви кажа... сецате се какво.*

Номер 6: Какво искате?

Номер 2: Информация.

Номер 6: На чия страна сте?

Номер 2: Така ще се издадем. Искаме информация.

Номер 6: Няма да я получите!

Номер 2: По един или друг начин... ще я получим.

„Затворникът“

Саймън не помръдваше — момче с бронзов тен, скрито в листака. Дори да затвореше очи, продължаваше да вижда свинската глава. Притворените ѝ очи бяха помътнени от безкрайния цинизъм на възрастните. „Те уверяваха Саймън, че нещата не вървят на добре.“

Уилям Голдинг

„Повелителят на мухите“

„Провалихме се!“

„Бавният ездач“

**1960: БЯХА ГОТОВИ НА ВСИЧКО
ОТРЕПКИ С ЖЪЛТИ ПАЛТА**

I. ЕДНО МОМЧЕ И МАЙКА МУ. РОЖДЕНИЯТ ДЕН НА БОБИ. НОВИЯТ СЪСЕД. ЗА ВРЕМЕТО И ЧУДАЧЕСТВОТО

Бащата на Боби Гарфийлд бе от онези хора, чиято коса започва да окапва още когато са двайсетгодишни, а навършат ли четирийсет и пет, напълно оплешивяват. Но на Рендъл Гарфийлд това му беше спестено, тъй като се спомина от инфаркт на трийсет и шест. Беше агент по недвижими имоти и смъртта го застигна на кухненския под в чужда къща. В мига, когато издъхна, евентуалният купувач се опитваше да повика линейка от изключения телефон в дневната. По онова време Боби беше на три години. Смътно си спомняше някакъв мъж, който го гъделичкаше, а после го целуваше по бузките и по челото. Беше почти сигурен, че именно този човек е бил баща му. „ЛИПСВАШ НИ. ОТ ОПЕЧАЛЕНИТЕ“, пишеше на надгробния му камък, само че майка му не изглеждаше чак толкова опечалена, а що се отнася до самия Боби... ами, как да ти липсва човек, когото едва си спомняш?

Осем години след смъртта на баща си Боби се влюби до полуда във велосипеда марка „Шуин“, изложен на витрината на „Уестърн Ауто“. Намекна на майка си за велосипеда по всички възможни начини, за които се сещаше, а най-сетне ѝ го показа една вечер, като се прибираха след кино (филмът се наричаше „Мракът на най-горното стъпало“ и Боби не разбра съдържанието му, но все пак му хареса, особено онзи епизод, когато Дороти Макгуайър се тръшна на един стол, излагайки на показ дългите си бедра). Като минаваха покрай магазина, момчето подметна, че колелото на витрината несъмнено ще бъде страхотен подарък за единайсетия рожден ден на някое щастливо хлапе.

— Хич не си и помисляй — отсече майка му. — Не мога да си позволя да ти купя велосипед за рождения ден. Да не мислиш, че баща ти ни е завещал милиони.

И макар че Рендъл го нямаше откакто Труман беше президент, а вече почти изтичаше осмата година от мандата на Айзенхауер, „Да не

мислиш, че баща ти ни е завещал милиони“ беше любимата фраза на Лиз Гарфийлд, станеше ли въпрос за разходи, надвишаващи един долар. Обикновено думите ѝ бяха придружени от укорителен поглед, сякаш Рендъл беше избягал, не умрял.

Значи няма да получи велосипед за рождения ден. На път за вкъщи Боби унило размишляваше над този факт, а споменът за удоволствието, което му бе доставил странният, объркан филм, вече почти се беше изпарил. Не понечи да спори с майка си, нито да я убеждава — това би предизвикало контраатака, а в подобни ситуации Лиз Гарфийлд въобще не се церемонеше — вместо това потъна в тъжни размисли за загубата на велосипеда... и на баща си. Понякога почти изпитваше омраза към този човек. В подобни случаи единственото, което му помагаше да прогони коварното чувство, бе неясното, но силно усещане, че майка му иска той да намрази баща си. Като стигнаха градския парк и тръгнаха покрай него — две преки по-нататък щяха да свият наляво по Броуд Стрийт, където живееха — Боби наруши принципите си и попита майка си за Рендъл Гарфийлд.

— Мамо, ама той нищо ли не ни остави? Съвсем нищичко, така ли?

Преди седмица-две бе чел книжка за Нанси Дру, в която наследството на някакво бедно дете било скрито зад стар часовник в изоставена къща. На Боби не му се вярваше баща му да е скрил някъде златни монети или пък редки марки, но ако им беше оставил поне нещичко, можеха да го продадат в някоя заложна къща в Бриджпорт.

Не знаеше точно как стават тия неща, но беше виждал самите магазини — с три златни топки, окачени над входа. Беше убеден, че продавачите с радост ще им помогнат. Разбира се, това бе просто мечта, но Каръл Джърбър от тяхната улица имаше цял комплект кукли, които баща ѝ — офицер във флота — ѝ бе изпратил от чужбина. Значи ако бащите правят подаръци — а те го правят — съвсем логично е да оставят разни неща.

Тъкмо минаваха под една от уличните лампи и момчето видя как майка му присви устни, както правеше винаги, когато станеше дума за покойния му баща. Формата им напомняше на една нейна чанта — издърпваш връзките и отворът се свива.

— Сега ще ти кажа какво остави — започна тя и закрачи нагоре по хълма. Боби вече съжаляваше, че е попитал, но, разбира се, беше

твърде късно. Там е работата, че веднъж като започнеш, няма спиране. — Остави ни застрахователна полица, която бе изтекла година преди смъртта му. Но аз не подозирах нищо, преди да си отиде, после всеки — включително погребалният агент — искаше своето от парите, които няхах. Освен това ни остави куп неплатени сметки, с които вече почти се справих — хората проявиха съчувствие към мен, най-вече господин Бидърман, не мога да си кривя душата.

Брътвежите й бяха до болка познати — едновременно досадни и изпълнени с горчивина, но този път Боби научи нещо ново.

— Баща ти — добави тя, докато вървяха към жилищната кооперация, която се намираше на половината път нагоре по склона, — не е виждал кента, която да не му хареса.

— Какво е кента, мамо?

— Няма значение. Ще ти кажа само едно, миличък: да не съм те видяла да играеш карти за пари. Стига ми толкова за един живот.

На Боби му се искаше да я поразпита още малко, но знаеше, че е по-разумно да замълчи — още няколко въпроса щяха да предизвикат истинска тирада. Хрумна му, че може би филмът, в който се разказваше за нещастни брачни партньори, я е разстроил по някакъв начин, който той — тъй като бе само дете — не може да проумее. Реши, като отиде на училище в понеделник, да пита своя приятел Джон Съливан. Подозираше, че става дума за покер, но не беше сигурен.

— В Бриджпорт има места за забавления, дето гълтат парите на глупците — продължаваше майка му. — Глупавите мъже ходят там, после жените трябва да им оправят кашите. Е...

Боби знаеше какво ще последва — най-любимата реплика на майка му.

— Животът е несправедлив — заяви Лиз Гарфийлд и пригответи ключа за входната врата на къщата, намираща се на Броуд Стрийт № 149 в град Харуич, щата Кънетикът. Беше месец април 1960 година, нощта ухаеше на пролет, а до Лиз стоеше кльощаво момченце с рижава коса като на баща му. Лиз избягваше да докосва огненочервените кичури; в редките случаи, когато го милваше, обикновено докосваше ръцете или лицето му.

— Животът е несправедлив — повтори тя. После отвори вратата и вече си бяха у дома.

Вярно е, че Лиз не бе живяла като принцеса и със сигурност бе твърде неприятно, че съпругът ѝ бе издъхнал на трийсет и шест годишна възраст на пода в някаква празна къща, но Боби понякога си мислеше, че положението ѝ можеше да бъде много по-лошо. Ами ако вместо едно, имаше например две деца? Или пък три. По дяволите, дори четири.

Ами ако трябваше да се претрепва от работа, за да ги издържа? Например майката на Съли работеше в пекарната „Тип-топ“ и през седмицата, когато трябваше да пали фурните, Съли-Джон и двамата му по-големи братя почти не я виждаха. Боби бе наблюдавал и онези жени, които се точеха в дълга колона на излизане от „Ненадмината компания за обувки“ след сирената в три часа: все жени, които изглеждаха или твърде слаби, или твърде дебели; жени с бледи лица и пръсти с петна с отвратителния цвят на изсъхнала кръв; жени със сведени погледи, които носеха работните си дрехи и обувки в хартиени пликове от бакалницата. Миналата есен, като ходиха с госпожа Джърбър, Каръл и малкия Иън (когото Каръл винаги наричаше Иън Сопола) на църковен панаир, извън града видях берачи на ябълки, мъже и жени. Като попита госпожа Джърбър, тя му обясни, че те мигрират точно както птиците — вечно са на път и работата им е да берат узрелите плодове според сезона. Майката на Боби можеше да е една от тях, но не беше.

В действителност майка му беше секретарка на господин Доналд Бидърман в агенцията за недвижими имоти „Роден град“ — същата фирма, където работеше и бащата на Боби, когато получи инфаркта. Момчето подозираше, че сигурно отначало са я взели на работа, защото Рендъл е бил симпатичен на Бидърман и на него му е станало мъчно за майка му — вдовица с едва проходило дете — но работата ѝ се удаваше и тя работеше много. Често оставаше до късно. Няколко пъти бяха излизали тримата заедно с господин Бидърман — най-ясно помнеше пикника на фирмата, но също и онзи път, когато господин Бидърман ги откара на зъболекар в Бриджпорт, понеже на Боби му избиха зъб в почивката на един мач — и бе забелязал, че двамата възрастни се гледат по някакъв особен начин. Понякога господин Бидърман се обаждаше вечер у тях и в тези разговори майка му го наричаше Дон. Но „Дон“ беше стар и Боби не се интересуваше много от него.

Не знаеше точно с какво се занимава майка му в дните (и вечерите) в агенцията, но бе готов да се обзаложи, че работата ѝ въобще не може да се сравнява с правенето на обувки или брането на ябълки, или с паленето на пещите на пекарната „Тип-топ“ в четири и половина сутринта. Беше сигурен, че разликата е от земята до небето. Но що се отнася до майка му, да задаваш определени въпроси, значи да си търсиш белята. Например да питаш как така може да си позволи три нови рокли от „Сиърс“, едната от които копринена, а не може да отдели три месечни вноски от единайсет долара и петдесет за колелото на витрината на „Уестърн Ауто“ (рамката беше сребристо-червена и стомахът на Боби се свиваше само като я видеше). Подобни въпроси можеха да ти навлекат сериозни неприятности.

И Боби не ги задаваше. Просто се захвана сам да събере парите за велосипеда. Сигурно щеше да събира чак до есента, ако не и до зимата, и дотогава точно този модел вероятно вече нямаше да го има на витрината, но той не желаше да се отказва. Човек трябва здраво да заляга и да не се щади. Животът не е лесен.

На единайсетия рожден ден на Боби, в последния четвъртък на месец април, майка му му подари плоско пакетче, увито в сребриста хартия. Вътре имаше оранжева карта за библиотеката. За *възрастни*. Сбогом, Нанси Дру, момчета Харди и Дон Уинслоу от Флота. Здравейте, всички други истории, изпълнени с тайнствена мътна страст, като в „Мрака на най-горното стъпало“. Да не говорим за всички кървави ками в стаичката в кулата. (В историите за Нанси Дру и момчетата Харди също имаше мистерии и стаички в кули, но почти никаква кръв и абсолютно никаква страст.)

— Само не забравяй, че госпожа Келтън на гишето ми е приятелка — рече майка му. Говореше с обичайния си сух предупредителен тон, но беше доволна, че го зарадва — личеше си. — Ако се опиташ да вземеш някоя пикантна книга като „Градчето Пейтън“ веднага ще разбере.

Боби се усмихна. Не се и съмняваше, че ще разбере.

— Ако пък е онази другата, госпожица Подробна, и те попита защо имаш оранжева карта, ѝ кажи да погледне на гърба. Над подписа си съм дала писмено разрешение.

— Благодаря ти, мамо. Това е ненадминат подарък! Тя се усмихна, наведе се и доближи сухите си устни до страната му в мимолетна целувка, отлетяла преди да го докосне.

— Радвам се, че си доволен. Ако се прибера навреме, може да отскочим до „Колонията“ да хапнем пържени миди и сладолед. За тортата ще трябва да почакаш до събота, дотогава нямам никакво време да пека сладкиши. Слагай си сакото и да вървим, синчето ми. Ще закъснееш за училище.

Заедно слязоха по стълбите и излязоха на верандата. Пред входа беше спряло такси. Един мъж в поплинено яке тъкмо плащаше на шофьора. Зад него имаше малка купчина багаж и хартиени торби, от онези с дръжките.

— Сигурно това е човекът, който нае стаята на третия етаж — отбеляза Лиз. Устните ѝ отново изиграха онзи номер с връзките на чантата. Застанала на най-горното стъпало, тя щателно проучваше вирнатия право срещу тях тесен задник на мъжа, който вече приключваше с уреждането на сметките. — Нямам доверие на хора, които си пренасят нещата в хартиени торби. Според мен да си сложиш вещите в хартиени торби е *мърляво*.

— Ама той има и куфари — вметна Боби, но не беше необходимо майка му да му изтъква, че трите куфарчета на новия квартирант не бяха кой знае какво. И трите бяха различни и изглеждаха така, сякаш някой ги беше ритал от Калифорния дотук в пристъп на ярост.

Боби и майка му се запътиха по циментовата алея. Таксито потегли. Мъжът в поплиненото яке се извърна. За Боби хората се деляха най-общо на три категории: деца, възрастни и стари хора. Старите хора бяха възрастни с побелели коси. Новият наемател беше от третия вид. Имаше изпито и уморено лице, което не беше съсухрено (освен бръчиците под воднистите му сини очи), а с дълбоки бръчки. Бялата му коса бе мека като на бебе и се спускаше над осеяното му с тъмни червеникавокафяви петна чело. Беше висок, прегърбен и напомняше на Боби за Борис Карлоф във филмите на ужасите в петък вечер в единайсет и половина по WPIX. Под поплиненото яке се виждаха евтини работнически дрехи, които сякаш му бяха твърде големи. Беше обут с изтрити обувки от щавена кожа.

— Здравейте — рече той и се усмихна пресилено. — Казвам се Теодор Бротиган и мисля, че ще остана тук за известно време.

Той подаде ръка на майката на Боби, която припряно отвърна на поздрава:

— Аз съм Елизабет Гарфийлд, а това е синът ми Робърт. Ще ни извините ли, господин Братиган...

— Името ми е Бротиган, госпожо, но бих се радвал, ако вие и момчето ви ме наричате Тед.

— Да, добре. Ами, Робърт закъснява за училище, а аз — за работа. Беше ми приятно да се запознаем господин Братиган. Хайде, Боби. *Tempus fugit*.

Тя тръгна надолу по хълма към града. Боби се запъти нагоре (като вървеше по-бавно) към основното училище „Харуич“ на Ашър Авеню. След три-четири крачки той се спря и се обърна назад. Беше се сетил, че майка му се държа грубо и надменно с господин Бротиган. Да бъдеш надменен беше най-лошият порок за приятелите му. Каръл мразеше надменните, както и Съли-Джон. Господин Бротиган щеше да бъде на половината път надолу по склона и затова Боби реши да се обърне и да му се усмихне. Така човекът щеше да знае, че поне един член на семейство Гарфийлд не е надменен.

Майка му също се беше спряла и гледаше назад. Беше го направила не защото отново искаше да погледне господин Бротиган. Не, тя гледаше сина си. Майка му знаеше, че Боби ще се обърне преди още самият той да го е осъзнал, и това промени обичайното му добро настроение. Понякога майка му казваше, че в Саратога ще вали сняг, и вероятно беше права, а Боби никога не успяваше да го каже преди нея. На колко години трябваше да стане човек, за да може да изпревари майка си? Двайсет? Трийсет? Или може би трябваше да се изчака, докато тя остарее и загуби разсъдъка си?

Господин Бротиган не беше тръгнал наникъде. Той стоеше на тротоара, превит под тежестта на трите си куфара, два от които държеше в ръце, а третият притискаше под мишницата. Трите хартиени торби беше поставил на тревата. Беше застанал точно между тях като бариера или нещо подобно.

Лиз Гарфийлд не сваляше поглед от сина си. „Тръгвай — казваше му тя с очи. — Не проронвай и дума. Той е нов тук. Дошъл е един Господ знае откъде и половината му неща са в пазарски хартиени пликове. Не казвай нищо, Боби. Просто тръгвай.“

Той обаче не го направи. Причината може би беше в това, че беше получил карта за библиотеката вместо колело.

— Беше ми приятно да се запознаем, господин Бротиган — извика Боби. — Надявам се градът да ви хареса. Довиждане.

— Приятен ден в училище, синко — отговори господин Бротиган. — Бъди добър ученик. Майка ти е права — *Tempus fugit*.

Боби погледна към майка си с надеждата, че бунтът му ще успее, но тя беше непреклонна. После майка му се обърна и пое надолу по хълма. Момчето тръгна по своя път към училище, радостно, че беше говорило с непознатия, въпреки че после майка му щеше да го накара да съжалява.

Когато наближи къщата на Каръл Джърбър, извади оранжевата карта и я погледна. Не беше „Шуин“, но все пак си я биваше. Всъщност си беше прекрасна. Щеше да се потопи в световите на стотици нови книги и всичко щеше да му струва само няколко долара. Не казваха ли хората, че мисълта е най-важна?

Е... поне така казваше мама...

Той обърна картата. На гърба майка му беше написала: „За всеки заинтересован: Тази карта е на сина ми. Той има разрешението ми да взима по три книги на седмица от отдела за възрастни от Обществената библиотека в Харуич.“ Отдолу беше подписано: „Елизабет Пенроуз Гарфийлд.“

Под името си като послепис беше добавила: „Робърт носи отговорност, ако не връща книгите на определените дати.“

— Хей, рожденико! — извика Каръл Джърбър и изскочи зад едно дърво пред стреснатия Боби. После го прегърна и го целуна силно по бузата. Боби се изчерви и се огледа дали някой не ги е видял. Господи, толкова трудно беше да бъдеш добър приятел с момиче, а сега и тези целувки, но на него му харесваше. Както всяка сутрин и тази учениците се събираха на групички по пътя си към училището на върха на хълма по Ашър Авеню, но там, където бяха двамата, нямаше никого.

Боби избърса бузата си.

— Хайде стига. Та това ти хареса — засмя се тя.

— Не е вярно — отвърна той, въпреки че му беше харесало.

— Какво ти подариха за рождения ден?

— Карта за библиотеката — рече Боби и я извади. — Тя е за секцията за възрастни.

— Страхотно! — Съчувствие ли забеляза в погледа ѝ? Вероятно не. И какво ако наистина беше съчувствие? — Ето, това е за теб. — Подаде му плик, на който беше напечатано името му. Беше нарисувала сърчица и малки мечета.

Боби отвори плика с неприятно предчувствие и реши, че ако картичката е лигава, както може да се очаква от едно момиче, винаги може да я пхне в задния си джоб.

Тя не беше такава. Може би малко детска (картинка на дете, яхнало кон, под която беше написано: „ЧЕСТИТ РОЖДЕН ДЕН, РАЗБОЙНИКО“ с букви, издялани сякаш от дърво), но не и лигава. „С любов, Каръл“ може би беше лигаво, но все пак тя беше момиче и нищо не можеше да се направи.

— Благодаря.

— Знам, че малко е бебешка, но другите бяха още по-зле — обясни Каръл. Малко по-нагоре ги чакаше Съли-Джон и усилено се упражняваше с топчицата на ластик. Сега вече се беше отказал да прекарва топката между краката си. Веднъж беше опитал в двора на училището и си беше разплескал топките. Тогава Съли беше извикал. Каръл и три от нейните приятелки бяха отишли да видят какво се е случило, но всички момчета бяха отговорили, че няма нищо. Съли-Джон беше отговорил същото, въпреки че беше блед и почти се беше разплакал. „Момчетата са загубеняци“ беше казала по този случай Каръл, но Боби не вярваше, че го мисли наистина. Тогава тя не беше целунала Съли, както направи сега с Боби, а целувката ѝ си я биваше. Направо си беше изключителна. Всъщност го беше целунала по-сърдечно, отколкото майка му.

— Не е бебешка картичка — отвърна той.

— Не, но много прилича — рече тя. — Мислех да ти купя картичка за възрастни, но те всичките са лигави.

— Да, знам — каза Боби.

— Когато пораснеш, ще бъдеш ли сантиментален, Боби?

— Надявам се, че не. А ти?

— Не. Аз ще бъда като приятелката на мама Рионда.

— Рионда е доста дебела.

— Да, но е страхотна. Аз ще бъда също толкова страхотна, без да съм дебела.

— В нашата къща се нанася нов наемател. В стаята на третия етаж. Мама казва, че там е наистина много горещо.

— Как изглежда? — засмя се Каръл. — И той ли е сантиментален?

— Стар е — отговори Боби и носле се замисли, — но има интересно лице. Мама не го хареса, защото беше сложил някои от нещата си в пазарски хартиени пликове.

Съли-Джон се присъедини към тях.

— Честит рожден ден, копеленце такова! — каза той и потупа Боби по гърба. „Копеленце“ беше любимата дума на Съли-Джон напоследък, а Каръл постоянно използваше „страхотно“. В момента Боби се чудеше коя е неговата любима дума и си мислеше, че „суперготино“ е напълно подходяща.

— Ако говорите глупости, няма да вървя с вас повече — заяви момичето.

— Добре — отвърна Съли-Джон. Каръл беше пухкава блондинка, която приличаше на Бубси Туин. Джон Съливан беше висок, с черна коса и зелени очи. Нещо като Джо Харди. Боби Гарфийлд вървеше между тях и вече беше забравил разочарованието си. Днес беше рожденият му ден, беше се срещнал с приятелите си и животът беше прекрасен. Той прибра картичката от Каръл в задния си джоб, а картата за библиотеката сложи на дъното на предния, откъдето нямаше опасност да бъде открадната. Каръл започна да подскача. Съли-Джон й каза да не го прави.

— Защо? — попита тя. — Обичам да си подскачам.

— Аз пък обичам да казвам „копеле“, но не го правя, ако ме помолиш, нали? — отвърна Съли-Джон замислено.

Каръл погледна Боби.

— Ако просто подскачаш, без да имаш въже, изглежда много по детски, Каръл — добави извинително той, а после вдигна рамене. — Но ако искаш да го правиш, продължавай. Ние нямаме нищо против, нали Съли?

— Да — отвърна той и продължи да си играе с топчето. Въртеше го отпред, отзад, после пак отпред, хоп, хоп, хоп...

Каръл престана да подскача. Тя вървеше между двамата и си представяше, че е приятелката на Боби Гарфийлд, че той има шофьорска книжка и буик и че отиват на рок-концерт в Бриджпорт. Тя смяташе, че Боби е страхотен. И най-невероятното нещо беше, че самият той не го съзнаваше.

* * *

Боби се прибра от училище в три часа. Можеше да се прибере и по-рано, но обикновено след училище минаваше през храсталаците покрай Ашър Авеню, където търсеше изхвърлени бутилки, които след това връщаше. Това беше част от плана му да събере пари и да си купи колело до Деня на благодарността. Беше намерил три бутилки от „Райнголд“ и една от „Нехи“. Не беше много, но все пак осем цента си бяха осем цента.

— Капка по капка вир става — беше друга мисъл, която майка му обичаше да казва.

Боби си изми ръцете (някои от бутилките бяха много мръсни), извади една закуска от хладилника, прегледа няколко списания с комикси за Супермен, после извади още една закуска и накрая седна да слуша кънтримузика. После се обади на Каръл, за да ѝ каже, че ще покажат Боби Дарин, когото смяташе за суперготин, особено когато сплиташе пръстите си, докато пееше „Кралицата на танца“, но Каръл вече знаеше. Тя гледаше същия канал с три или четири от тъпите ѝ приятелки. Кикотенето им се чуваше и по телефона. Звукът напомни на Боби за птичките в магазина за птици. В този момент по телевизията Дик Кларк показваше какво огромно количество мазнина може да попие само една от специалните кърпички „Стри-Декс“.

Майка му се обади в четири часа. Каза, че господин Бидърман искал тя да остане на работа до по-късно. Съжаляваше, но вечерята в „Колонията“ по случай рождения му ден се отлагаше. В хладилника имаше телешка яхния, която той можеше да стопли за вечеря, а тя щеше да се прибере към осем и щеше да го целуне за лека нощ. И за Бога, Боби, не забравяй да изключиш газта.

Боби отново седна пред телевизора. Беше разочарован, но не и изненадан. По канала Дик съобщаваше за новите записи. Боби си

помисли, че мъжът, който стоеше в средата, се нуждае от доживотен запас от кърпичките „Стри-Декс“.

Той бръкна в предния си джоб и извади оранжевата карта. Настроението му започна отново да се оправя. Можеше да отиде до библиотеката и да влезе с новата си карта — с новата си карта за възрастни. На бюрото в библиотеката щеше да е госпожица Бизибоди и въпреки че истинското ѝ име беше госпожица Харингтън, Боби смяташе, че е много красива. Използваше парфюм, който се носеше из въздуха и който Боби не можеше да забрави. И въпреки че Съли-Джон щеше да бъде на урока си по тромбон, след библиотеката можеше да отиде до тях.

„Също така — помисли си той — мога да занеса тези бутилки до магазина на Спайсър. Все пак искам да си имам колело това лято.“

И изведнъж животът отново беше прекрасен.

Майката на Съли-Джон покани Боби да остане за вечеря, но той каза, че е по-добре да се прибира вкъщи. Предпочиташе печеното, приготвено в гърне, и хрупкавите картофи на фурна в дома на Съли пред това, което го чакаше вкъщи, но знаеше, че първото нещо, което щеше да направи майка му, когато се прибере, е да провери дали яхнията е още в хладилника. Ако все още беше там, тя щеше да попита Боби какво е вечерял. Щеше да зададе този въпрос съвсем спокойно. И ако той ѝ отговореше, че е вечерял у Съли-Джон, тя щеше да го попита какво е ял, дали е имало нещо за десерт и дали е благодарил, преди да си тръгне. После може би щеше да седне до него на дивана, за да погледат телевизия и да хапнат малко сладолед и всичко щеше да е прекрасно, но... това беше невъзможно. Тя със сигурност щеше да му го върне. Може би не веднага. Може би след ден или два или чак след седмица, но щеше да го накара да съжалява. Тя може би наистина трябваше да остане на работа до късно, но да вечеря сам остатъка от вчерашната яхния на рождения си ден беше наказание за това, че беше говорил с новия наемател, въпреки че му беше забранено да го прави. Ако се опиташе да избегне наказанието, то щеше да стане още по-голямо, така както се натрупват парите в спестовните книжки.

Когато Боби се прибра от дома на Съли-Джон, вече беше шест и петнайсет и започваше да се стъмва. Беше взел две нови книги. Едната беше „Случаят с кадифените нокти“ от Пери Мейсън, а другата беше

научнофантастичният роман „Пръстен около слънцето“ на Клифърд Саймък. И двете изглеждаха направо суперготини, а и госпожица Харингтън нямаше нищо против. Тя дори го похвали, че е избрал точно тях.

Докато вървеше към къщи, момчето си представи, че двамата с госпожица Харингтън плават на кораб, който обаче потъва. Те са единствените, които успяват да се качат на спасителната лодка, носеща името „Луситаник“. После вълните ги изхвърлят на малък остров с палми, джунгли и вулкан. Лежат на плажа и госпожица Харингтън казва, че ѝ е много студено и иска Боби да я прегърне. Той я прегръща... След това се появяват местните жители, които изглеждат приятелски настроени, но се оказва, че са канибали и обикновено убиват пленниците си в кръг, ограден с черепи. И точно когато двамата с госпожица Харингтън трябва да влязат в кръга на канибалите, вулканът започва да бучи и...

— Здравей, Робърт.

Боби погледна нагоре още по-уплашен от сутринта, когато Каръл беше изскочила зад дървото, за да го целуне по бузата. Беше го поздравила новият наемател. Той седеше на най-горното стъпало на верандата и пушеше цигара. Беше сменил старите си обувки от щавена кожа с чехли от щавена кожа и беше съблякъл поплиненото си сако — вечерите обикновено бяха топли. „Изглежда така, сякаш си е у дома“ — помисли си Боби.

— А, здравейте, господин Бротиган.

— Не исках да те стресна.

— Вие не ме стреснахте...

— Аз пък мисля, че направих точно това. Ти беше на хиляди километри оттук. И можеш да ми казваш Тед, моля.

— Добре — отвърна момчето, но не знаеше дали е редно да го нарича Тед. Да се обръщаш към един възрастен (и то стар възрастен) с малкото му име, не само беше забранено от майка му, но беше и против собствените му принципи.

— Добре ли беше в училище? Научи ли много нови неща?

— Да, всичко мина добре. — Боби пристъпваше от крак на крак и прехвърляше новите си книги от ръка в ръка.

— Ще поседнеш ли при мен за минутка?

— Разбира се, но не мога да остана много дълго. Имам работа.
— Трябваше да вечеря. Яхнията вече му изглеждаше много вкусна.

— Да, така е. Има много неща за вършене и *tempus fugit*.

Докато седеше на широкото стъпало на верандата до господин Бротиган — Тед, и вдишваше ароматния дим от неговата цигара „Честърфийлд“, Боби си мислеше, че досега не е виждал човек, който да изглежда толкова уморен. Може би беше така заради нанасянето? Но колко можеше да се умори човек, ако всичките му вещи се събираха само в три малки куфара и още толкова хартиени пазарски чанти? Боби предположи, че по-късно ще пристигне цял камион с покъщнината му, но това изглеждаше невероятно. Той се беше нанесъл в една стая (разбира се, тя беше голяма, но все пак си беше само една стая) с малка кухня от едната страна и всичко останало от другата. Той и Съли-Джон се бяха качили и бяха погледнали в стаята, когато старата госпожица Сидли получи удар и отиде да живее с дъщеря си.

— *Tempus fugit* означава „Времето лети“ — рече Боби. — Мама го повтаря постоянно. Тя също казва, че времето и приливите не спират за никого и че времето лекува.

— Майка ти казва много неща, нали?

— Да — отвърна той и изведнъж мисълта за всичко, което казваше майка му, го измори. — Много неща.

— Бен Джонсън е наричал времето „стария плешив измамник“ — рече Тед Бротиган, вдиша дълбоко дима от цигарата си и после го изпусна на две еднакви струйки от носа си. — А Борис Пастернак е казал, че ние сме пленници на времето, че сме заложници на вечността.

Боби го погледна очарован и за момент забрави за празния си стомах. Хареса му идеята, че времето е стар плешив измамник. Това беше напълно вярно, въпреки че не беше обяснил защо е така... и неспособността му да разбере защо е така превръщаха думите му в още по-страхотни. Това беше като нещо, скрито в яйце или като сянката от цветно кварцово стъкло.

— Кой е Бен Джонсън?

— Един англичанин, умрял преди много години — отвърна господин Бротиган. — Обсебен от парите, при това доста високомерен. Но...

— Какво означава високомерен?

Тед прокара език между устните си и издаде много кратък звук, наподобяващ пръцкане. Боби прикри уста с ръце и се засмя.

— Децата си мислят, че да пръцкаш е смешно — кимна Тед Бротиган. — Да. За хората на моята възраст то е част от нерадостното бъдеще. Бен Джонсън е казал твърде много мъдри неща измежду хилядите пръцкания, но не толкова колкото д-р Джонсън — Самюел Джонсън имам предвид — и все пак достатъчно.

— А Борис...

— Пастернак. Той е руснак — отвърна господин Бротиган. — Мисля, че той не е от голямо значение. Мога ли да видя книгите ти?

Боби му ги подаде. Господин Бротиган („Тед — напomini си, — трябва да го наричам Тед.“) му върна книгата на Пери Мейсън, след като ѝ хвърли един поглед. Другата, на Клифърд Саймък, задържа за по-дълго. Първо разгледа корицата през гъстия цигарен дим, който се стелеше пред лицето му, а след това започна да я прелиства и да кима.

— Тази съм я чел — каза. — Преди да дойда тук, имах възможност да прочета много книги.

— Така ли? — попита с интерес Боби. — Хубава ли е?

— Една от най-добрите му книги — отвърна господин Бротиган — Тед. Той наблюдаваше Боби с едното си око, а другото беше притворено заради дима. Това го правеше да изглежда още по-загадъчен и мъдър, като герой от криминален филм, на когото не може да се има доверие. — Но сигурен ли си, че ще можеш да я прочетеш? Не си на повече от дванайсет години.

— На единайсет съм — отговори Боби. Зарадва се, че Тед го беше взел за дванайсетгодишен. — Днес ставам на единайсет. Ще я прочета. Може би няма да разбере всичко, но ако историята е добра, ще ми хареса.

— Днес имаш рожден ден! — възкликна Тед. После дръпна за последно от цигарата си и я изхвърли. Тя се удари в циментовата пътека и от нея се разлетяха искри. — Честит рожден ден, скъпи Робърт, честит рожден ден!

— Благодаря, но Боби ми харесва повече.

— Тогава Боби. Ще празнуваш ли някъде тази вечер?

— Не, мама ще работи до късно.

— Искаш ли да ми дойдеш на гости? В стаята ми няма кой знае какво, но знам как да отварям консерви. Може да са ми останали и

някакви сладкиши...

— Благодаря, но мама ми е оставила храна вкъщи, която трябва да изям.

— Разбирам. — И чудо на чудесата, той изглеждаше така, сякаш наистина е разбрал. Тед върна „Пръстен около слънцето“ на Боби. — В тази книга — заговори — господин Саймък развива идеята, че има и други светове като нашия. Не други планети, но други земи, паралелни земи, разположени в пръстен около слънцето. Прекрасна идея.

— Да — отвърна Боби. Той беше чел за паралелните светове и в други книги. В комиксите също се разказваше за тях.

Тед Бротиган го наблюдаваше, но сега вече по някакъв особен начин.

— Какво? — попита Боби и сякаш се почувства по-сигурен в себе си. „Да не би да си видял нещо зелено?“ — би попитала майка му.

За момент реши, че Тед няма да отговори. Сякаш беше потънал и се носеше дълбоко в мислите си. После изведнъж се отърси от това състояние и се изправи.

— Нищо — каза. — Просто ми мина една идея през ума. Чудя се дали искаш да изкараш малко пари. Не че имам много, но все пак...

— Да! За Бога, да! — „Има едно колело“ — искаше да продължи Боби, но се спря. „По-добре пази тайните си за себе си“ — обичаше да казва майка му. — Готов съм да направя всичко, което поискате!

Тед Бротиган изглеждаше едновременно притеснен и учуден. Тези думи сякаш показаха възрастния човек в нова светлина и това не остана скрито за Боби. Старият човек някога може би е бил твърде дързък младеж.

— Не е хубаво да говориш Такива неща на непознати — рече той — и въпреки че вече сме на Тед и Боби, което от своя страна е едно прекрасно начало, все още всъщност сме непознати.

— Някой от онези Джонсъновци говорил ли е за непознатите?

— Не, доколкото си спомням, но ето какво се казва в Библията по този въпрос: „Защото съм ти чужд и твой гост, пощади ме, за да възстановя силите си, преди да си тръгна оттук... — Тед млъкна за момент. Оживлението беше напуснало лицето му и той отново се беше превърнал в предишния стар човек. После продължи: ... преди да си тръгна оттук и да изчезна.“ Това е от Книга на псалмите, но вече не си спомням точно кой псалм беше.

— Е — добави Боби, — няма да убия или да ограбя някого. Не се притеснявай. Със сигурност обаче искам да изкарам малко пари.

— Нека си помисля — каза Тед. — Нека за момент да си помисля.

— Разбира се, но за каквато и да е домакинска работа аз съм насреща. Казвам го още сега.

— Домакинска работа? Е, не бих използвал точно тези думи. — Тед прегърна с кльощавите си ръце още по-кльощавите си крака и погледна към Броуд Стрийт. Здрачаваше се. Наближаваше любимата на Боби част от вечерта. Колите, които минаваха по улицата, бяха с включени светлини, а някъде надолу по Ашър Авеню госпожа Сигсби викаше близнаците си за вечеря. По това време и на зазоряване, когато отиваше до тоалетната и слънчевите лъчи го галеха по сънените очи, Боби се чувстваше като част от нечий чужд сън.

— Къде сте живели, преди да дойдете тук, господин... Тед?

— На едно място, което не беше толкова хубаво — отвърна той. — Въобще не беше толкова хубаво както е тук. А ти откога живееш тук, Боби?

— Откакто се помня. Откакто почина татко, когато бях на три години.

— И познаваш всички на тази улица?

— Да, може да се каже.

— И можеш да познаеш, ако някой е пристигнал наскоро тук. Знаеш кои са непознатите в този квартал?

— Да, така мисля — кимна Боби и се усмихна.

Той искаше да разбере какво ще последва, защото до този момент разговорът беше доста интересен. Нищо обаче не се случи. Тед бавно изправи превития си гръб. Боби чу как изпукаха костите му и видя как старият човек се хвана за кръста и направи гримаса.

— Хайде — каза. — Вече става студено. И аз ще се прибирам. С твоя ключ ли ще отключим или с моя?

Боби се засмя.

— По-добре да отворите външната врата с вашия. Трябва да свиквате, нали?

Тед — вече му беше по-лесно да го възприема като Тед — извади ключодържател от джоба си. На него бяха закачени само два ключа — за външната врата и за стаята му. И двата бяха съвсем нови и блестяха

като златни. Двата ключа на Боби бяха стари. „На колко ли години е Тед? — зачуди се той. — Поне на шейсет. Шейсетгодишен мъж, а има само два ключа в джоба си. Това е странно.“

Тед отвори вратата и двамата влязоха в тъмното фоайе, където отстрани стоеше старата поставка за чадъри, а на стената се виждаше картина на Луиз и Кларк наред Дивия запад. Боби тръгна към вратата на апартамента на семейство Гарфийлд, а Тед се запъти към стълбището. Там за момент се спря и се опря на парапета.

— Книгата на Саймък разказва една много хубава история — рече. — Но не е написана много добре. Не ме разбирай погрешно, не е лоша, но има и много по-интересни.

Боби изчака.

— Има също така и книги, които са написани превъзходно, но с безинтересен сюжет. Чети заради историите, които се разказват в книгите, Боби. Не бъди като снобите. Друг път чети заради езика, заради думите, не бъди като тези, които избягват да си напъват мозъка. Но когато намериш книга, в която и сюжетът, и езикът са добри, значи си открил съкровище.

— Има ли много такива книги? — попита Боби.

— Те са много повече, отколкото предполагат снобите и играчите на сигурно. Много повече. Може би аз ще ти дам една такава. Ще ти бъде подарък за рождения ден.

— Не е необходимо да правите това.

— Не е, но може би ще го направя. И отново честит рожден ден.

— Благодаря. Днес е голям ден за мен. — Момчето влезе в апартамента, затопли яхнията (като не забрави да изключи газта и да остави тенджерата в мивката) и вечеря, докато четеше „Пръстен около слънцето“. Беше пуснал телевизора, за да му прави компания. Почти не чу Чет Хънтли и Дейвид Бринкли, които съобщаваха вечерните новини. Тед беше прав за книгата. Тя даваше много отговори. И световите му изглеждаха напълно наред, но все пак си мислеше, че още не ги познава толкова добре.

„Бих искал да напиша история като тази — помисли си Боби, остави книгата, легна на дивана и се загледа в телевизора. — Чудя се дали ще мога да го направя.“

Може би, а може би не. Някой трябваше да пише истории все пак, както някой трябваше да оправя тръбите, когато замръзваха, или

да сменя крушките на лампите в парка „Комънуелт“.

Един час след като Боби беше взел отново книгата, майка му се прибра. Червилото ѝ беше поразмазано, а комбинезонът ѝ висеше. Боби си помисли да ѝ каже, но после се сети, че сигурно ще се подразни. Освен това какво значение имаше? Работният ѝ ден беше приключил и както тя обичаше да казва, „ние сме си у дома“.

Тя провери дали яхнията е изядена, дали е изключена газта и най-накрая дали тенджерата е в мивката. После отиде при него и го целуна по челото. Качи се в спалнята си, за да свали роклята и чорапите. Изглеждаше така все едно не е тук и мисли за нещо друго. Дори не го беше попитала как е прекарал рождения си ден.

После той ѝ показа картичката, която му беше подарила Каръл. Майка му я погледна, каза „хубава е“ и му я върна. После му напомни да се измие и да си ляга. Боби нищо не спомена за интересния разговор с Тед. Ако го беше направил, тя щеше да се вбеси. Трябваше да я остави насаме със себе си и когато е готова, тя сама щеше да отиде при него. Въпреки това, докато си миеше зъбите и после си лягаше, Боби отново изпита тъжно чувство. Понякога имаше наистина нужда от нея, но тя дори не подозираше за това.

Той се пресегна и затвори вратата, за да не чува повече звука от някакъв архивен филм. После угаси лампата, когато започваше да се унася, вратата се отвори, тя влезе и седна на леглото му. Каза му, че съжалява, задето се държи толкова странно, че днес имали много работа в службата. Обясни, че понякога там било направо лудница. После прокара ръка по челото му, отново го целуна и цялото му тяло настръхна. Той седна в леглото и я прегърна. В момента, в който я докосна, тя веднага се стегна, но след това го остави да я прегърне. Дори за един кратък миг тя също го прегърна. Той си помисли, че моментът е подходящ да ѝ каже за Тед. Поне малко от цялата история.

— Поговорих малко с господин Бротиган, когато се прибирах от библиотеката.

— С кого?

— С новия наемател от третия етаж. Той ми каза, че мога да му казвам Тед.

— Не трябва да го правиш! Никога! Не го познаваш добре!

— Той каза, че да подариш на дете карта за възрастни е нещо много хубаво. — Тед не беше казвал подобно нещо, но Боби живееше с

майка си от дълго време и знаеше точно какво има влияние върху нея.

Тя сякаш малко се успокои.

— Каза ли ти къде е живял преди да се премести тук?

— На място, което не е било толкова хубаво, колкото е тук.

Мисля, че така каза.

— Е, това не е кой знае какво, нали? — Боби все още я прегръщаше. Можеше да продължи да я прегръща още цял час, да вдишва аромата на шампоана и на тоалетното ѝ мляко и да усеща слабия мирис на цигари. Тя обаче го накара да си легне. — Предполагам, че ако ще ти става приятел — твой възрастен приятел — ще трябва да се запозная с него.

— Добре...

— Може би щях да го харесам повече, ако не беше разхвърлил пазарските си пликове по моравата. — Тези думи за Лиз Гарфийлд се равняваха на временно примирие и Боби беше доволен. Завършекът на деня не беше чак толкова лош все пак. — Лека нощ, рожденико.

— Лека нощ, мамо.

Тя излезе и затвори вратата след себе си. По-късно същата нощ — Много по-късно — му се стори, че я чува как плаче в стаята си, но може би това беше само сън.

II. СЪМНЕНИЯ ЗА ТЕД. КНИГИТЕ СА КАТО ПОМПИ. ДОРИ И НЕ СИ ПОМИСЛЯЙ. СЪЛИ ПЕЧЕЛИ НАГРАДА. БОБИ СЕ ХВАЩА НА РАБОТА. СЛЕДИ ОТ ОТРЕПКИТЕ С ЖЪЛТИ ПАЛТА

С приближаването на лятото времето започна да се затопля и Тед обикновено седеше на верандата и пушеше, когато Лиз се прибираще от работа. Понякога седеше сам, а понякога Боби отиваше при него, за да поговорят за някоя книга. Друг път идваха Каръл и Съли-Джон. Трите деца стояха на моравата, а Тед седеше и ги гледаше как си подхвърлят топката. Понякога идваха и други деца — Дени Ривърс със своята подлепена летяща чиния, бавноразвиващият се Франсис Атерсън, който буташе своята тротинетка с по-добре развития си крак, Анджеа Ейвъри и Ивон Ловинг обикновено търсеха Каръл, за да я питат дали иска да отидат в къщата на Ивон и да си играят на кукли или на играта със странното име „Медицински сестри“. През повечето време обаче тук бяха само най-добрите приятели на Боби — Каръл и Съли-Джон. Всички деца казваха на господин Бротиган Тед, но когато Боби му обясни, че ще е най-добре в присъствието на майка му да се обръща към него с господин Бротиган, той веднага се съгласи.

Що се отнасяше до майка му, тя не произнасяше правилно името му. Обикновено казваше Бротиган. Въпреки всичко май не го правеше нарочно. Боби мислеше с радост, че майка му вече е започнала да приема новия наемател. Той се страхуваше, че тя ще започне да мисли за него както Мислеше за госпожа Евърс, учителката му във втори клас. Майка му не беше харесала госпожа Евърс заради външния ѝ вид и не беше казала добра дума за нея през цялата година. Госпожа Евърс се била обличала старомодно, боядисвала си косата, носела прекалено много грим. Боби трябвало веднага да каже на майка си, ако госпожа Евърс посмее да го докосне дори и с малкото си пръстче, защото тя изглеждала като жена, на която ѝ харесвало да удря и да щипе. На една от родителските срещи госпожа Евърс беше казала на Лиз, че Боби няма проблеми в училище. Оттогава бяха провели още четири

родителски срещи и майката на Боби беше намерила причини да ги пропусне.

Лиз твърде прибързано си съставяше мнение за хората. Всеки път, когато пишеше думичката „ЛОШ“ под представата си за даден човек, винаги използваше мастило. Ако госпожа Евърс помогнеше на шест деца да се спасят от горящ автобус, майката на Боби вероятно щеше да каже, че сега те ѝ дължат парите си за закуска за един месец напред.

Тед правеше усилия да се сприятели с майката на Боби, без да ѝ се подмазва (хората се подмазваха на майка му; понякога и самият Боби го правеше), и успяваше... до известна степен. Веднъж двамата си говореха почти цели Десет минути за това колко ужасно било, че „Доджърс“ се преместили на другия край на страната, без дори да направят прощално тържество, но дори и това, че бяха верни почитатели на този отбор, не породил дори най-малка искра помежду им. Никога нямаше да станат приятели. Майка му не отхвърляше Тед Бротиган по начина, по който отхвърляше госпожа Евърс, но все още нещо не беше наред. Боби предполагаше, че знае какво е то. Беше го видял в очите на майка си в деня, когато новият наемател се нанасяше. Лиз му нямаше доверие.

Не му вярваше, както се оказа по-късно, и Каръл Джърбър.

— Понякога се чудя дали не бяга от нещо — каза тя една вечер, докато изкачваха заедно с Боби и Съли-Джон хълма по Ашър Авеню.

Бяха си подхвърляли топката почти цял час, като от време на време си говореха с Тед, а сега отиваха към „Щастието на лунния булевард“, за да си купят сладолед. Съли-Джон имаше трийсет цента и черпеше. Беше взел и своето топче, което извади от задния си джоб, и секунди след това започна да го премята както обикновено.

— Че бяга от нещо? Да не би да се шегуваш? — Боби се стресна. Каръл обаче имаше точно мнение за хората. „Това момиче не е красиво, но нищо не му убягва“ — беше казала една вечер майка му.

— Горе ръцете, Макгаригъл! — извика Съли-Джон. Той прекара топчето под едната си ръка, после изстреля с въображаемия си пистолет, извиквайки „бум-бум“. — Никога няма да ви се дам жив, ченгета! Избий ги, Мъгси! Никой не може да избяга от Рико! О, Господи, улучиха ме! — Съли-Джон се преви, хвана се за гърдите и падна мъртъв на моравата на госпожа Конлан.

— Ти! Ей, ти, момче! Ставай веднага оттам! Ще смачкаш цветята! — извика постоянно мърморещата седемдесет и пет годишна жена.

Имаше само една леха с цветя на около три метра от мястото, където беше паднал Съли-Джон, но той веднага скочи на крака.

— Извинете, госпожо Конлан.

Тя махна с ръка и не изпусна от поглед децата, докато те не се отдалечиха.

— Не говориш сериозно, нали? — попита Боби Каръл. За Тед.

— Не — отвърна тя. — Не... Предполагам, че не говорех сериозно. Но... забелязал ли си как наблюдава улицата?

— Да. Сякаш чака някого, нали?

— Или се крие — добави Каръл.

Съли-Джон продължи да жонглира с топчето. Спря само когато минаха покрай киното „Ашър Емпайър“, където показваха два филма за възрастни и пускаха вътре само ако им покажеш шофьорска книжка или свидетелство за раждане. Не правеха никакви изключения. Единият филм беше нов, а другият се казваше „И Бог създаде жената“, който през месец се появяваше в програмата като хронична кашлица. От всички плакати се усмихваше Бриджит, увита само в хавлиена кърпа.

— Майка ми казва, че е пълен боклук — рече Каръл.

— Ако тя е боклук, аз бих искал да съм боклукчията — намеси се Съли-Джон и помръдна вежди като Гручо.

— Ти мислиш ли, че е боклук? — попита Боби Каръл.

— Тази дума липсва в речника ми — надутото отвърна тя. Когато подминаха навеса (под който в кабинката за билети седеше госпожа Годлоу — известна на повечето деца от квартала като госпожа Годзила — и ги изгледа подозрително), Каръл се обърна и погледна отново Бриджит Бардо. Не можеше да разбере какво точно се опитва да каже с изражението на лицето си. Любопитство? Дори и Боби не можеше да каже.

— Но затова пък е хубава, нали?

— Предполагам, че да.

— И освен това човек трябва да е много смел, за да позволи на другите да го гледат, когато е само по хавлия. Така мисля аз.

Когато подминаха плакатите, Съли-Джон веднага загуби интерес към прочутата Бриджит.

— Откъде е дошъл Тед, Боби? — попита той.

— Не знам. Никога не говори за това.

Съли-Джон кимна, сякаш очакваше точно такъв отговор, и продължи да играе с топчето си.

През май Боби вече мислеше за лятната ваканция. Нямаше нищо по-хубаво на света от това, което Съли наричаше „голямата ваканция“. Щеше с часове да е с приятелите си от Броуд Стрийт и от къщата „Стърлинг“. Къщата беше прекрасно място. Там можеха да играят бейзбол или всеки ден да ходят до Патагонските плажове в Уест Хевън. Освен това щеше да има достатъчно време само за себе си. Щеше да има и много време за четене, разбира се, но това, което наистина искаше да направи, беше да си намери почасова работа. В един буркан с надпис „Фонд Колело“ беше събрал вече седем долара. Това беше едно добро начало, но все пак не беше от най-блестящите. При такива темпове Никсън щеше да е станал президент две години преди да е тръгнал на училище.

В един от няколко оставящи дни до началото на ваканцията Тед му подари книга.

— Спомняш ли си, когато ти казах, че има някои книги с интересна история и същевременно добре написани? — попита той. — Тази спада към тях. Един подарък за рождения ден на новия ми приятел. Е, поне аз се надявам да съм ти приятел.

— Приятел си ми. Благодаря ти много! — Боби прие книгата без особен ентусиазъм. Той беше свикнал с книги джобен формат с лъскави корици и странни надписи. Тази нямаше нито едното, нито другото. Корицата беше в по-голямата си част бяла. В единия ъгъл бяха скицирани (силно казано скицирани) няколко момчета, застанали в кръг. Заглавието на книгата беше „Повелителят на мухите“. На корицата над или под заглавието нямаше никакви рекламни надписи от сорта на: „Една книга, която никога няма да забравите“. Всичко това говореше, че историята, която се криеше между кориците, щеше да бъде трудна за четене. Боби нямаше нищо против трудните книги, докато бяха част от списъка със задължителни книги за четене от училище. Според него за удоволствие се пишеха лесните за четене истории — писателят имаше право да прави всичко, освен да насочва

погледа на читателя напред или назад. Ако правеше именно това, тогава какво удоволствие щеше да изпита читателят от книгата? Понечи да върне книгата, но Тед го спря.

— Недей — рече той. — Не ми я връщай. Направи го заради мен. Боби го погледна неразбиращо.

— Приеми тази книга все едно е непозната земя, която трябва да изследваш. Влез в нея без карта. Изследвай я и нарисуй своя карта.

— Но какво ще стане, ако не ми хареса?

— Тогава не я чети докрай — вдигна рамене Тед. — Книгите са като помпи. Не ти дават нищо, преди ти да си им дал нещо от себе си. Ти захранваш помпата с вода, а след това използваш собствената си сила, за да движиш ръчката и да изпомпваш водата. Ти постъпваш така, защото очакваш, че ще получиш повече отколкото си дал... Поне понякога. Съгласен ли си с това?

Боби кимна.

— Колко време ще продължаваш да захранваш с вода една помпа и да дърпаш ръчката, ако нищо не става?

— Предполагам, че няма да е много дълго — отвърна Боби.

— Тази книга е двеста страници. Прочети десет процента от нея. Това са двама страници (казвам ти, защото знам, че не владееш толкова добре смятането) и ако не ти харесва и след тези двама страници, ако даваш повече, отколкото взимаш, просто я остави.

— Искате ми се да постъпвах така в училище — отвърна Боби. Той си спомни за една поема от Ралф Валдо Емерсон, която трябваше да научат наизуст. Поемата започваше така: „Грубият мост се извисяваше над буйните течения...“. Съли-Джон наричаше поета Ралф Валдо Емерслоп.

— Училището е различно. — Бяха седнали около масата в кухнята на Тед и гледаха задния двор, където всичко беше покрито в цветове. На Колония Стрийт кучето на господин О'Хара Баузър не преставаше да лае. Тед пушеше своите „Честърфийлд“. — И като стана въпрос за училище, не носи тази книга там. В нея има неща, които учителката ви няма да хареса. Може да вдигнат буахаха.

— Какво да вдигнат?

— Може да вдигнат олелия. Ако имаш проблеми в училище, ще имаш проблеми и въкъщи. Знам, че не е необходимо да ти казвам това. И майка ти ... — Тед направи движение с ръка все едно някой му

отрязва главата. Този жест Боби разбра веднага. „Майка ми няма да му има доверие.“

Боби си спомни думите на Каръл, че Тед сякаш бяга от нещо, и какво беше казала майка му, че на това момиче му убягват много малко неща.

— Какво по-точно в тази книга може да ми създаде неприятности? — Той вече беше заинтригуван от „Повелителят на мухите“.

— Не мога да ти обясня — сухо отвърна Тед. После загаси цигарата си в малък тенекиен пепелник, отиде до хладилника и извади две бутилки безалкохолна бира. — Някои определят книгата като да завреш нагорещено копие в задника на дива свиня. Мисля, че това е най-лошото. Все пак има възрастни, които виждат само дърветата, но не и цялата гора. Прочети първите двајсет страници, Боби. Никога няма да погледнеш назад. Обещавам ти го.

Тед постави бутилките на масата и ги отвори. После вдигна своята бутилка и чукна леко тази на Боби.

— За новите ти приятели на острова.

— Какъв остров?

Тед Бротиган се засмя, извади последната цигара от измачкания пакет и отвърна:

— Сам ще разбереш.

Боби разбра за какъв остров ставаше въпрос и не му бяха необходими двајсет страници, за да разбере, че „Повелителят на мухите“ е една страхотна книга, може би най-хубавата, която беше чел някога. След първите десет страници той вече не можеше да я остави. След двајсетата страница беше вече напълно изгубен. Той заживя на острова с Ралф, Джак и Пиги и с останалите малчугани. Трепереше всеки път, когато споменаваха Звяра, който се оказа разлагащ се труп на пилот, завит в парашута си. Първо поразен, а след това ужасен гледаше как групичката безобидни ученици се превръщаха в диваци и как накрая преследваха единствения, който беше запазил у себе си нещо човешко.

Той свърши книгата в съботата една седмица преди началото на ваканцията. Когато наближи обяд, Боби все още беше в стаята си. Нямаше ги приятелите му, не искаше да гледа сутрешните

анимационни филмчета, дори не му се слушаха веселите мелодии от единайсет часа. Майка му поглеждаше от време на време в стаята му и му казваше да вдигне глава от книгата, да стане от леглото и да излезе навън в парка или нещо подобно.

— Къде е Съли? — попита го тя.

— На площад „Далхаус“. Там има концерт на училищния оркестър. — Боби погледна към майка си, застанала на вратата, и към обикновения свят с премрежени очи. Светът от книгата се беше превърнал в толкова истински за него, че реалният му изглеждаше странен и фалшив.

— А къде е приятелката ти? Покани я да дойде с теб в парка.

— Каръл не ми е приятелка, мамо.

— Добре, де, каквато ти е там. За Бога, Боби, нямах предвид, че вие двамата ще избягате и ще се ожените.

— Тя и още няколко момичета миналата нощ спаха у Анджи. Каръл казва, че когато се събират, обикновено не спят по цяла нощ и сега предполагам, че още спят.

— Тогава сам иди в парка. Започваш да ме изнервяш. Когато телевизорът е изключен в събота сутрин, започвам да си мисля, че си умрял. — Тя влезе в стаята и дръпна книгата от ръцете му. Боби гледаше притеснен как тя прелиства страниците и прочита по някое изречение оттук-оттам. Дали беше видяла онази част, където момчетата си говореха как ще заврат нагорещено копие в задника на дивото прасе? Какво ли щеше да си помисли? Той не знаеше. Почти през целия му живот бяха живели заедно, а той дори не можеше да предположи как точно ще реагира тя на определена ситуация.

— Тази книга ли ти подари Братиган?

— Да.

— За рождения ден?

— Да.

— За какво се разправя?

— Едни момчета попадат на необитаем остров. Корабът им потъва. Предполагам, че това се случва след Третата световна война или нещо такова. Авторът не обяснява точно.

— Значи е научна фантастика.

— Да — отвърна Боби. Чувстваше се малко объркан. Мислеше, че „Повелителят на мухите“ няма нищо общо с „Пръстен около

слънцето“, но майка му мразеше фантастиката и ако имаше нещо, което щеше да потисне любопитството ѝ, беше точно това.

Тя му подаде книгата и се приближи към прозореца.

— Боби? — Стоеше с гръб към него. Беше облечена със своите неделни панталони и с една стара риза. Силните слънчеви лъчи минаваха през ризата и Боби можеше да види извивката на тялото ѝ. За пръв път забеляза колко е слаба. Сякаш не се хранеше.

— Да, мамо.

— Господин Братиган давал ли ти е и други неща?

— Мамо, той се казва Бротиган.

Тя се намръщи срещу отражението си в прозореца... или по-скоро се беше намръщила срещу неговото отражение в прозореца.

— Не ме поправяй, Боби. Давал ли ти е нещо друго? Боби помисли. Няколко безалкохолни бири, веднъж сандвич или закуска от хлебарницата, в която работеше майката на Съли, но никакви други подаръци. Беше му дал само книгата — най-хубавият подарък, който беше получавал.

— Ами, не. Защо ще го прави?

— Не знам. Но все пак не разбирам защо човек, с когото едва се познаваш, ще ти подарява книга за рождения ден. — Тя въздъхна, скръсти ръце под малките си гърди и продължи да гледа през прозореца в стаята на Боби. — Каза ми, че е работел на щатска длъжност в Хартфорд, но вече се е пенсионирал. И на теб ли е казал това?

— Да, нещо подобно. — Всъщност Тед не беше казвал къде е работил, а и Боби не се беше сещал да го попита.

— Каква точно щатска работа? В кой отдел? Към здравеопазването ли? Към комисията по транспорта? Към отдела на ревизорите?

Боби поклати глава. Какво, по дяволите, означаваше ревизор?

— Обзалагам се, че е преподавал — рече тя замислено. — Говори така, сякаш е бил учител, нали?

— Да, нещо такова.

— Има ли хоби?

— Не знам. — Той наистина обичаше да чете много. Два от трите хартиени плика бяха пълни с неподвързани книги, повечето от които изглеждаха много трудни за четене.

Фактът, че Боби не знаеше нищо за миналото на новия им съсед, сякаш я успокои. Тя вдигна рамене.

— Продължавай да четеш. Все пак е само една книга, и то неподвързана.

— Той каза, че може да ми намери работа, но засега не сме говорили за това.

Майка му рязко се обърна.

— За каквато и работа да ти говори, първо ще дойдеш да ме попиташ. Разбра ли?

— Да, разбира се. — Нейната напрегнатост го изненада и обезпокои.

— Обещай.

— Обещавам.

— Това е голямо обещание, Боби.

Той постави ръка на сърцето си.

— Давам обещание на майка си в името на Бог.

Това обикновено вършеше работа, но този път тя не беше доволна.

— Той някога... Правил ли е той... — Тя млъкна и изглеждаше нехарактерно за нея много разтревожена. Понякога децата изглеждаха точно така, както когато госпожа Брамвел ги изпращаше на дъската, за да подчертаят съществителните и глаголите от някое изречение, и те не успяваха.

— Дали е правил какво, мамо?

— Няма значение! — отговори тя остро. — Излез навън, Боби. Иди в парка или в къщата „Стърлинг“. Омръзна ми да те наглеждам.

„Тогава защо постоянно влизаш тук? — помисли си той, но, разбира се, не го каза. — Аз не ти преча, мамо. Аз не ти преча!“

Боби сложи „Повелителят на мухите“ в задния си джоб и се запъти към вратата. Когато беше на прага, той спря и се обърна. Тя все още стоеше на прозореца, но сега го наблюдаваше. Лицето ѝ обикновено не изразяваше обич. В повечето случаи той забелязваше (и то не винаги) симпатия.

— Мамо? — Той мислеше да попита дали може да получи половин долар. С тези петдесет цента щеше да си купи сода и два хотдога в ресторантчето на „Колонията“.

Тя направи номера със стискането на устни и той веднага разбра, че днес няма да яде хотдог.

— Дори и не питай, Боби. Дори не си и помисляй! — „Дори не си и помисляй!“ беше една от любимите ѝ фрази. — Тази седмица получих куп сметки, така че гледай очите ти да не блестят, когато говориш за пари.

Тя не беше получила куп сметки за плащане, въпреки това нищо не можеше да се направи. Боби беше видял сметката за електричеството и тази за наема, която майка му беше платила миналата седмица на господин Монтелеоне. Също така тя не можеше да го обвини, че ще трябва да му купува нови дрехи, защото учебната година завършваше, а не започваше. Всичко, което беше поискал от нея, бяха пет долара, за да отиде в къщата „Стърлинг“, и въпреки че тя знаеше, че в сметката влизаха плуване и бейзбол плюс застраховката, продължаваше да мърмори. Ако не ставаше въпрос за майка му, той би си помислил, че си има работа със скъперник. Въпреки всичко не можеше да ѝ каже какво мисли. Всеки път, когато заговаряха за пари, разговорът им се превръщаше в кавга и всеки път, когато той се опитваше да ѝ противоречи на тази тема, тя изпадеше в състояние близко до истерията. Когато това ставаше, тя се плашеше от самата себе си.

— Всичко е наред, мамо — засмя се Боби.

Тя също му се усмихна и след това кимна към буркана с надпис „Фонд Колело“.

— Защо не вземеш малко оттам? Погрижи се за себе си. Хайде, аз на никого няма да кажа, а после ще възстановиш парите.

Боби с усилие задържа усмивката си. Колко ѝ беше лесно да го каже. Дори не се беше замислила как щеше да реагира, ако той беше поискал да вземе малко от парите за телефона или за тока, или от тези за дрехите ѝ, само за да си купи няколко хотдога или един пай в „Колонията“. Можеше също да ѝ каже, че няма да каже на никого, а после тя щеше да възстанови парите. Да, бе, Разбира се, и щеше да получи един шамар.

Когато отиде в парка „Комънуелт“, Боби вече беше преодолял раздразнението и думичката „скъперник“ беше забравена. Денят беше прекрасен, а и в джоба му беше страхотната книга, която той искаше да

прочете докрай. Как можеше човек да е вбесен при положение, че имаше толкова интересни неща за правене? Намери усамотена пейка и отново разтвори „Повелителят на мухите“. Трябваше да я свърши днес. Трябваше да разбере какво ще се случи накрая.

Отне му час, докато прочете последните четирийсет страници. Беше се пренесъл в друг свят и когато затвори книгата, забеляза, че целият му скут е пълен с малки бели цветчета. Косата му също беше побеляла от тях. Огледа се и видя, че седи под цъфнало ябълково дърво.

Докато гледаше към детската площадка, той изтръска цветчетата от себе си. Там децата се люлееха, гонеха се, тичаха и се търкаляха в тревата. И тези ли деца щяха да се разхождат голи и да боготворят една отрязана свинска глава? Не трябваше да му хрумват подобни идеи, както и да си представя възрастен, който не обича децата (каквито обаче имаше много). После Боби погледна към пясъчника, където едно момченце седеше и горчиво плачеше, а до него по-голямо момче си играеше с камиончето му.

Крайт на книгата дали беше щастлив, или тъжен? Преди месец подобна идея би изглеждала налудничава. Досега Боби не беше чел книга, която да няма нито щастлив, нито тъжен или нито добър, нито лош край. Тед щеше да знае отговора на този въпрос и той щеше да го попита.

Петнайсет минути по-късно Боби все още седеше на пейката, когато в парка се появи Съли, видя го и се запъти към него.

— Здравсти, старо копеленце! — възкликна той. — Минах покрай вас и майка ти ми каза, че може би ще те намеря тук или в къщата „Стърлинг“. Прочете ли книгата най-сетне?

— Да.

— Хубава ли е?

— Да.

— Досега не съм чел книга, която да ми е харесала, но за тази ти вярвам — поклати глава Съли.

— Как беше на концерта?

— Свирихме, докато площадът опустя — вдигна рамене Съли. — За нас беше от полза. Но познай кой спечели томболата за една седмица в лагера „Уиниуина“? — Лагерът „Уини“ се намирал на

езерото Джордж сред гората на север от Сторс. Всяка година Харуичкият комитет организираше подобна томбола.

— Не ми казвай — рече малко завистливо Боби. Съли-Джон се засмя.

— Да, човече! В шапката имаше поне седемдесет имена и това, което изтегли онова плешиво старо копеленце господин Колин, беше на Джон Л. Съливан Младши, адрес: Броуд Стрийт, № 39. Майка ми само дето не се подмокри.

— Кога заминаваш?

— Две седмици след като свършим училището. Мама ще се опита да си вземе отпуска по същото време, за да посети дядо и баба в Уисконсин. Ще пътува с „Голямото сиво куче“. — „Голямата Вак“ беше лятната ваканция, „Голямото постижение“ беше Ед Съливан, а „Голямото сиво куче“ беше компанията за автобусни превози „Грей Хаунд“. Автобусната спирка беше на Ашър Стрийт малко по-нагоре от кино „Емпайър“ и ресторанчето на „Колонията“.

— Не искаш ли да заминеш за Уисконсин заедно с нея? — попита Боби. Изпитваше желание да развали настроението на приятеля си.

— Да, но в същото време предпочитам да замина на лагер и да стрелям със стрели. — Той постави ръка на раменете на Боби. — Само ми се иска ти да дойдеш с мен, книжно копеленце такова.

Тези думи накараха Боби да се почувства малко подъл. Той погледна към „Повелителят на мухите“ и си помисли, че скоро отново ще я прочете. Може би още преди да дойде август, ако му станеше скучно (дотогава обикновено му ставаше много скучно, което сега през май изглеждаше напълно невъзможно). После той погледна Съли-Джон, усмихна се и постави ръка на рамо му.

— Е, ти си едно късметлийско пате — рече.

— Можеш да ме наричаш Доналд — съгласи се Съли. Поседяха на пейката под непрестанно падащите бели ябълкови цветчета и гледаха как играят децата. После Съли каза, че ще ходи на съботната прожекция в „Емпайър“ и че е по-добре да тръгва, ако не иска да пропусне началото.

— Защо не дойдеш и ти, Боборино? Ще дават „Черният скорпион“. В този филм има много чудовища.

— Не мога. Нямам пукната пара — отвърна Боби и това си беше истина (като изключим седемте долара, скътани в буркана за колелото). Беше чул едно момче в училище да говори, че филмът бил страхотен, но на него не му беше харесала идеята, че скорпионите забиват жилата си, когато умират, и че бяха прогонили всички хора от Мексико Сити.

Предпочиташе да отиде при Тед и да си поприказват за „Повелителят на мухите“.

— Нямах пукната пара — повтори тъжно Съли. — Бих те черпил, но имам само трийсет цента.

— Не се притеснявай. А къде ти е топчето?

— Счупих го — отвърна още по-тъжно той. — Предполагам вече е в рая на топчетата.

Боби се засмя. Рай на топчетата. Това беше прекрасна идея.

— Ще си купиш ли ново?

— Съмнявам се. Харесал съм си един комплект с фокуси. На кутията пише, че вътре има шейсет различни фокуса. Знаеш, че нямам нищо против да стана магьосник, когато порасна, Боби. Да пътувам по карнавалите или с някой цирк, да се обличам в черно и да нося цилиндър на главата. Ще вадя зайци и какви ли не други глупости от шапката си.

— Зайците сигурно ще я осерат цялата — рече Боби.

— Въпреки това ще съм едно страхотно копеленце! — засмя се Съли. — Би ми харесало! — Той се изправи. — Сигурен ли си, че не искаш да дойдеш? Може и да успееш да се промъкнеш покрай Годзила.

Стотици деца ходеха на съботните прожекции в „Емпайър“, които се състояха от осем или девет анимационни филмчета, от преглед на предстоящи премиери и филмови новини. Госпожа Годлоу полудяваше, докато успееше да ги накара да застанат мирно на опашката и да пазят тишина. Всеки път се чудеше защо децата, които в училище са толкова дисциплинирани, в събота следобед стават неуправляеми. Също така беше възмутена от факта, че поне една дузина деца се опитваха да се представят за по-малки от дванайсет години, за да не плащат. Ако ѝ беше разрешено, госпожа Г. щеше да иска свидетелство за раждане и преди съботните прожекции, както правеше преди забранените филми с Бриджит Бардо. Тъй като нямаше право да го прави, тя просто викаше: „Коя година си роден?“ на всички

деца, които бяха по-високи от метър и двајсет. При цялата тази суматоха човек можеше спокойно да се промъкне покрай нея, а и на съботните прожекции нямаше контролор на билетите в салона. Но днес Боби не искаше да гледа скорпиони. През последната седмица се беше сблъскал с по-истински чудовища, някои от които приличаха на него.

— Не, ще ми се да се поразходя малко — рече.

— Добре. — Съли-Джон изтърси белите цветчета от черната си коса и после погледна към Боби. — Кажи ми, че съм едно късметлийско копеленце, Боб.

— Съли, ти си едно късметлийско копеленце!

— Супер! — Той подскочи и замахна с ръка. — Такъв съм си аз! Едно късметлийско копеленце днес, а утре — едно страхотно копеленце илюзионист!

Боби се облегна на пейката с протегнати крака. Засмя се. Съли изглеждаше толкова смешен, когато тръгваше към киното.

Съли направи няколко крачки, но после се спря и се обърна.

— Знаеш ли? Когато идвах насам, видях няколко много странни мъже.

— И какво им беше странното? Той поклати глава малко объркан.

— Не знам — отговори замислено. — Всъщност наистина не знам. — После се обърна и продължи, като си тананикаше „На бала“. Това му беше любимата песен. Боби също я харесваше. Въобще Дани и младоците бяха страхотна група.

Той отвори книгата, която му беше дал Тед, и отново прочете последните няколко страници, онази част, в която се появяваха възрастните. Отново се зачуди — тъжен или весел край? — и забрави за Съли-Джон. По-късно си спомни, че ако Съли-Джон беше споменал, че странните мъже са били облечени в жълти палта, нещата щяха да са съвсем различни.

— Уилям Голдинг е написал нещо, което обяснява края на книгата. Искаш ли още една бира, Боби?

Боби поклати глава. Изобщо не си падаше по безалкохолната бира. Пиеше я само от учтивост, когато беше с Тед. Отново седяха на масата в кухнята, кучето на госпожа О'Хара продължаваше да лае (доколкото си спомняше Боби, Баузър никога не беше преставал да лае)

и Тед пак пушеше своите любими „Честърфийлд“. След като се прибра от парка, Боби се промъкна вкъщи, за да види, че майка му е задрямала, и вече по-спокоен се качи на третия етаж, за да попита Тед за края на „Повелителят на мухите“.

Тед тръгна към хладилника... и после се спря. Стоеше до хладилника и се взираше замислено в пространството. После Боби щеше да си даде сметка, че в този момент за пръв път беше забелязал, че има нещо странно в него и състоянието му се влошава.

— Хората ги усещат интуитивно — изрече той с обичайния си глас, сякаш нищо не бе станало. Говореше ясно и Боби чу всяка една от думите му.

— Какво усещат?

— Хората ги усещат интуитивно. — Продължаваше да се взира и Боби вече започна да изпитва страх. Из въздуха сякаш се носеше нещо като цветен прашец, който го караше да киха и предизвикваше сърбеж по кожата му.

После Тед отвори вратата на хладилника и се наведе.

— Сигурен ли си, че не искаш една бира? — попита. — Студена е.

— Не... Не, благодаря.

Тед се върна на масата и Боби реши, че мъжът или е решил да не обръща внимание, или вече е забравил за случилото се. Ясно му беше, че в този момент той е вече добре и не го плаши. Възрастните бяха странни хора. Понякога не трябваше да обръща внимание на нещата, които вършеха.

— Кажи ми какво казва този господин Голдинг за края на книгата.

— Доколкото си спомням, беше нещо такова: „Момчетата са спасени от екипажа на един боен кораб, което е добре дошло за тях, но кой ще спаси екипажа на кораба?“ Тед си наля малко бира, изчака пяната да спадне и доля още. — Това обяснение помага ли ти?

Боби обмисли думите, както правеше с гатанките. Това си беше чиста проба гатанка.

— Не — отговори най-сетне. — Все още не разбирам. Не е било необходимо да бъдат спасявани... Искам да кажа няма нужда да спасяват екипажа, защото те не са на острова. Също така... — Спомни си за децата в пясъчника — за едното, което плачеше, и за другото,

което си играеше с откраднатата играчка. — Тези на кораба са възрастни. Възрастните не е необходимо да бъдат спасявани.

— Така ли?

— Да.

— Никога ли?

Боби внезапно се сети за майка си и непрекъснатите ѝ проповеди за икономии. После си спомни онази нощ, когато се беше събудил и беше помислил, че я чува да плаче. Не отговори на въпроса.

— Помисли — рече Тед. Силно дръпна от цигарата си и после изпусна няколко кълба дим. — Хубавите книги те карат да разсъждаваш.

— Добре.

— „Повелителят на мухите“ не прилича много на момчетата Харди, нали?

Веднага съвсем ясно Боби си представи Франк и Джо Харди, които тичат през гората с подострени вкъщи копия и крещят, че ще ги забият в задника на прасето. Избухна в смях и когато Тед също се засмя, Боби вече знаеше, че никога няма да посегне към книжките за братята Харди, Том Суифт, Рик Брант и Бомба — момчето от джунглата. „Повелителят на мухите“ ги беше победил. Боби беше щастлив, че има библиотечна карта за възрастни.

— Не — отговори той. — Разбира се, че не.

— И хубавите книги не разкриват веднага тайните си. Нали ще запомниш това?

— Да.

— Чудесно. Сега ми кажи искаш ли да печелиш по един долар от мен всяка седмица?

Смени темата толкова внезапно, че Боби се обърка.

— Разбира се! — отвърна най-сетне. В съзнанието му запрепускаха цифри. Боби дотолкова владееше математиката, за да сметне, че до септември ще изкара поне петнайсет долара. Като прибавеше към тях спестяванията си, плюс парите, които щеше да получи, ако продължава да връща бутилки... Означаваше, че до Деня на труда щеше да кара нов велосипед. — Какво трябва да правя?

— Предупреждавам те, че трябва да бъдем предпазливи. — Мълчанието на Тед продължи много дълго и Боби отново се уплаши, че това е едно от онези негови състояния, когато усеща интуитивно

нещата. Но когато Тед го погледна, в погледа му липсваше онази празнота. — Никога не бих помолил мой приятел и особено едно момче да лъже родителите си, но в този случай ще те помоля за една заблуда. Знаеш ли какво означава това?

— Да. — Боби си спомни за Съли, който искаше да работи в пътуващ цирк и да вади зайци от цилиндъра си. — Това е, когато илюзионистите правят разни трикове, за да излъжат хората.

— Когато го представиш така, е гадничко, нали?

Боби поклати глава. Да, така беше. Когато угаснеха прожекторите, магията изчезваше.

Тед отпи от бирата си и след това избърса пяната от горната си устна.

— Майка ти, Боби. Не мога да кажа, че съм й напълно неприятен, но за съжаление не ме харесва особено. Съгласен ли си?

— Предполагам. Когато й казах, че може би ще ми намериш някаква работа, тя стана странна. Поиска да й кажа за каква работа става въпрос.

Тед Бротиган кимна.

— Мисля, че е така, защото когато се наанасяше, някои от нещата ти бяха в хартиени пликове. Знам, че звучи налудничаво, но е единствената причина, за която мога да се сетя.

Боби си помисли, че Тед ще се засмее, но той само кимна.

— Може би това е причината, Боби. Не бих искал да се противопоставям на желанията на майка си.

Последните му думи звучаха добре, но Боби Гарфийлд не му повярва напълно. Ако наистина беше така, тогава нямаше нужда да лъжат.

— Кажи на майка си, че вече очите ми се изморяват много бързо. — Сякаш за да бъде по-убедителен, Тед започна да разтърква очите си с палеца и показалеца. — Кажи й, че те наемам да ми четеш вестниците всеки ден и за това ще ти плащам по един долар на седмица. Твоят приятел Съли нарича доларите камъни, ако не се лъжа?

Боби кимна... но един долар само за това да четеш какво ставало с Кенеди и дали Флойд Патерсън ще победи на изборите през юни? Майка му и господин Бидърман може би щяха да се хванат на това, но не и Боби.

— Какво друго? — попита Боби. Гласът му прозвуча някак странно сухо, както когато майка му го караше да обещае, че ще си изчисти стаята, но после я намираше в същия вид, в който я беше оставила. — Какво ще трябва да правя в действителност?

— Искам само да си отваряш очите. Това е.

— За какво?

— За отрепки с жълти палта. — Тед продължаваше равномерно да масажира очите си. На Боби му се искаше вече да престане. Имаше нещо ужасяващо в това движение.

— Отрепките — отвърна Тед. — Според Дикенс това са хора с ниска култура, които са много опасни. Това са мъже, които играят на зарове и тайничко отпиват алкохол от шише в хартиен плик. Те са от тези, които се облягат на телефонните будки и подсвиркват на минаващите по другия тротоар момичета, докато бършат потта от вратовете си с не особено чисти носни кърпи. Тези мъже си мислят, че шапките с пера са много изтънчени. Изглеждат така все едно знаят отговорите на всичките глупави въпроси на живота. Не ти става особено ясно, нали? Разбираш ли нещо от това, което ти казвам? Нещо да ти напомнят думите ми?

Да, напомнях му. По същия начин той би описал и плешивия измамник: смисълът на думата или самата фраза бяха точни, въпреки че той не можеше да разбере защо. Тези думи му напомниха за господин Бидърман, който изглеждаше небръснат, въпреки че миришеше на одеколон. Беше сигурен, че господин Бидърман ще си бърка в носа, когато остане сам в колата си, или че ще провери нишата за връщане на монети на някой обществен телефон.

— Разбирам те — отвърна Боби.

— Добре. Никога през този или някой от следващите ти животи не бих те молил да разговаряш или дори да се приближаваш до такива мъже. Но те моля да си държиш очите отворени и да се разхождаш из квартала веднъж на ден. Да обикаляш по Броуд Стрийт, Комънуелт Стрийт, Колони Стрийт, Ашър Авеню и да се връщаш по Сто четирийсет и девета и просто да наблюдаваш.

Вече всичко започваше да се подрежда в главата на Боби. На рождения му ден, който беше и първият ден на Тед в сградата, старият човек го беше попитал дали познава всички в квартала и дали ще разпознае „непознати хора“, ако се появят. Не повече от три седмици

по-късно Каръл Джърбър беше направила своя коментар, че Тед се опитва да избяга от нещо.

— Колко човека ще бъдат?

— Трима, петима, но може да са и повече — вдигна рамене Тед.
— Ще ги познаеш по дългите жълти палта и маслинената кожа, въпреки че тази тъмна кожа не е естествена.

— Какво... искаш да кажеш, че са се пекли на слънце или нещо от този род?

— Предполагам, че да. Ако се движат с кола по улицата, също ще ги познаеш.

— Каква марка и какъв модел? — Момчето се почувства като Дарън Макгавън в сериала „Майк Хамър“ и си каза, че е по-добре да не прекалява. Това не беше като по телевизията, но все пак беше много вълнуващо.

Тед поклати отрицателно глава.

— Нямам представа. Но ти ще ги познаеш, защото колите им са като техните жълти палта, като трандафорите им и като ухання гел, който използват, за да пригладят назад косите си.

— Отрепки — по-скоро каза, отколкото попита Боби.

— Отрепки — повтори Тед. После отпи от бирата си, погледна замислено към лаещия Баузър и остана така за известно време като играчка със счупена пружина или машина, останала без гориво. — Те ме усещат — каза. — Както ги усещам и аз. Е, живеем в един странен свят.

— Какво искат от теб?

Тед се обърна и стреснато го погледна. Изглеждаше така, все едно беше забравил, че момчето е тук... или може би за миг беше забравил дори кой беше Боби. После се засмя, протегна ръка и я постави върху тази на момчето. Ръката му беше голяма, топла и успокояваща: ръка на мъж. При допира съмненията, които изпълваха Боби, се изпариха.

— Нещо, което по стечение на обстоятелствата, е у мен — отговори Тед. — Нека да не се задълбочаваме повече.

— Нали не са ченгета? Или от правителството? Или...

— Да не би да ме питаш дали не съм в списъка на десетте най-търсени от ФБР или че съм агент на комунистите? С две думи, че съм лош човек?

— Знам, че не си лош човек — отговори Боби, но руменината по бузите му говореше точно обратното. Не че това, което си мислеше, щеше да промени нещата. Човек можеше да харесва или дори да обича лош човек. Майка му казваше, че дори и Хитлер е имал майка.

— Не съм лош човек. Никога досега не съм обирал банка, нито пък съм откраднал някоя правителствена тайна. Прекарал съм много време в четене на книги и ако имаше полицаи в библиотеките, може би щяха да са по петите ми, но не съм като лошите хора, които гледаш по телевизията.

— Но мъжете с жълтите палта са от тях.

— Да, така е — кимна Тед. — И може да се каже, че са и опасни.

— Виждал ли си ги?

— Много пъти, но не и тук. И има поне деветдесет и девет процента шанс да не ги видиш и ти. Просто те моля да си отваряш очите. Ще се справиш ли?

— Да.

— Боби? Има ли някакъв проблем?

— Не. — Въпреки това за момент нещо го притесни. Беше някакво странно чувство, което сякаш се приближаваше към него.

— Сигурен ли си?

— Да.

— Добре. Сега имам следния въпрос. Би ли премълчал за тази част от работата си, ако те попита майка ти?

— Да — веднага отвърна Боби, макар да разбираше, че това щеше да промени живота му, а също така беше и рисковано. Страхуваше се от майка си и страхът му беше породен от това, че тя щеше да се ядоса. Струваше му се, че все по-малко и по-малко го обича, и затова се опитваше да запази колкото обич му оставаше. Но същевременно харесваше Тед... Беше му харесало също и как Тед постави ръката си върху неговата, топлата грубост на голямата му ръка и допира на пръстите му, втвърдяващи се като възли в ставите. Освен това в случая не ставаше въпрос за лъжа. Той само щеше да премълчи цялата истина.

— Сигурен ли си?

„Ако искаш да се научиш да лъжеш, Боби, като начало е добре да започнеш да спестяваш цялата истина“ — заговори тихичко един вътрешен глас. Боби не му обърна внимание.

— Да — рече, — наистина съм сигурен, Тед. Тези мъже само за теб ли са опасни, или и за всички останали? — Сега мислеше не само за майка си, но и за себе си.

— За мен могат да бъдат много опасни. За останалите хора предполагам, че не. Искаш ли да ти кажа нещо смешно?

— Разбира се.

— Повечето хора въобще не ги забелязват, освен ако не са твърде близо до тях. Изглежда чака, все едно притежават силата да замъгляват съзнанието на хората, така както го направеше Сянката в онова старо радиошоу.

— Да не искаш да кажеш, че те са... — Искаше да каже „свръхестествени“.

— Не, съвсем не — прекъсна го мъжът, преди още да беше задал въпроса си. Следващата нощ момчето лежеше будно в леглото и си мислеше, че Тед го беше прекъснал, защото не искаше да бъде изговаряна тази дума. — Има много хора, които са съвсем обикновени и които ние не виждаме. Сервитьорката, която се прибира вечер от работа с наведена глава и с прибрани работни обувки в хартиен плик. Тийнейджърки с накъдрени коси, които слушат класацията на Питър Трип. Но децата ги виждат. От децата не остава нищо скрито, а, Боби, ти все още си дете.

— Няма да е лесно да не забележа подобни мъже.

— Искаш да кажеш дрехите им. Обувките. Шумните коли. Но именно това са нещата, които карат много хора да се обръщат в обратната посока. Да изградят бариера между очите и съзнанието. Във всеки случай не искам да те излагам на опасност. Ако видиш мъжете с жълти палта, не се приближавай към тях. Също така не говори с тях дори и да те заговорят. Не знам защо биха го направили, но все пак не го прави. Не вярвам също, че ще те забележат, но има доста неща, които са ми неизвестни за тях. Сега повтори. Това е много важно.

— Да не ги приближавам и да не говоря с тях.

— Дори и когато те те заговорят.

— Дори и когато ме заговорят. А ако го направят, как да постъпя?

— Идваш веднага тук и ми казваш къде си ги видял. Ще вървиш спокойно, докато не си сигурен, че вече не те виждат, и после ще се затичаш. Ще тичаш бързо като вятъра. Ще тичаш така все едно всичките дяволи от ада са по петите ти.

— А ти какво ще направиш? — попита Боби, но вече знаеше отговора. Може и да не беше толкова наблюдателен като Каръл, но не беше и глупав. — Ще си заминеш, нали?

Тед Бротиган вдигна рамене и допи бирата си, без да го поглежда в очите.

— Ще решавам, когато му дойде времето. Ако въобще това се случи. Ако имам късмет, предчувствието, което ме мъчи през последните няколко дни — предчувствието за тези мъже — ще си отиде.

— Случвало ли ти се е и преди?

— Да. А сега защо не си поговорим за нещо по-приятно? През следващия половин час те обсъждаха бейзбола, музиката (Боби беше учуден, че Тед разбира от музиката на Елвис и дори харесва някои от песните му), надеждите и притесненията на Боби за следващата учебна година. Беше приятно да си говорят, но зад всяка тема сякаш се прокрадваха онези мъже в жълти палта. Те бяха тук, в стаята на Тед, като невидими сенки.

Преди Боби да си тръгне, Тед отново повдигна въпроса за тях:

— Има неща, които трябва да търсиш. Определени знаци или следи, оставени от... моите стари приятели.

— Какви са те?

— Когато се разхождаш из града, си отваряй очите за разлепени по стените или по витрините на магазините съобщения за изгубени домашни любимци. „Загубена е сива котка с черни уши, бяло коремче и рязана опашка. Обадете се на Рокюис 7-7661.“ или „Изгубено е малко куче, кръстоска с гонче, отговаря на името Трикси. Обича децата. Моля върнете ни го. Обадете се на Рокюис 7-0984 или го донесете на адрес Пийбоди Стрийт № 77.“

— Да не би да искаш да кажеш, че те избиват животните на хората? Да не мислиш...

— Мисля, че повечето от тези животни въобще не съществуват — отговори Тед. Изглеждаше уморен и нещастен. — Дори когато на съобщението е залепена снимка, и тогава си мисля, че е пълна измама. Мисля си, че по този начин мъжете влизат във връзка. Те не са от хората, които, за да се видят, ще отидат в ресторант. Къде ходи да пазарува майка ги, Боби?

— В бакалията „Тотал“. Намира се в съседство с бюрото за недвижими имоти на господин Бидърман.

— А ти ходиш ли с нея?

— Понякога. — Когато беше малък, той се срещаше с майка си там всеки петък и докато я чакаше, четеше списанието за телевизия. Обичаше петъците, защото бяха началото на уикенда, а и защото майка му му позволяваше да бута количката за покупки и той си представяше, че кара състезателна кола. Но това бяха стари истории и той предпочиташе да не ги разказва на Тед. Тогава беше само на осем.

— Преглеждай таблата. Нали знаеш таблата до изхода, където са залепени написани на ръка бележки, като например: „Продавам кола...“ Ти също търси подобни бележи, но залепени наопаки. Има ли и друг супермаркет наблизо?

— Да, „А&Р“, близо до железопътната гара. Майка ми не ходи там. Казва, че касапинът само я заглеждал.

— Можеш ли да проверяваш надписите и там?

— Разбира се.

— Добре, засега всичко е идеално. Знаеш как малките деца си рисуват квадратчета за дама на тротоара, нали?

Боби кимна.

— Търси такива, но със звезда и луна, нарисувани до тях обикновено в различни цветове. Търси опашки на хвърчила, увиснали от телефонни кабинни. Не целите хвърчила, а само опашките им. И...

Той замълча, намръщи се и се замисли. После докато мъжът изваждаше една цигара от пакета „Честърфийлд“ и я запалваше, Боби си помисли: „Той е луд. Пълно куку.“

Да, разбира се, как можеше да се усъмни човек? Надяваше се все пак, че дори и луд, Тед ще внимава. Защото, ако майка му чуеше, че говори подобни неща, щеше да забрани на Боби да припари до него. Може би дори щеше да повика онези от лудницата или щеше да помоли добия стар Дон Бидърман да го направи вместо нея.

— Нали знаеш часовника на градския площад, Боби?

— Да.

— Той може да започне да греши броя на ударите на часовете или да звъни не когато трябва. Също така търси във вестниците съобщения за дребни кражби от църкви. Моите приятели не обичат църквите, но никога не прекаляват. Те избягват да се набиват на очи.

Има и други следи , че са наблизо, но не трябва да прекаляваме. Лично аз вярвам, че обявите за изгубени животни са най-сигурни.

— „Ако намерите Джинджър, моля върнете го“.

— Точно така...

— Боби? — Това беше гласът на майка му. Последва шумът от забързаните й стъпки. — Боби, горе ли си?

III. ВЛАСТТА НА МАЙКА МИ. БОБИ СИ ВЪРШИ РАБОТАТА. „ТОЙ ДОКОСНА ЛИ ТЕ?“ ПОСЛЕДНИЯТ ДЕН В УЧИЛИЩЕ

Боби и Тед се спогледаха виновно. Двамата се облегнаха назад засрамени от налудничавите неща, за които говореха.

„Тя ще разбере, че кроим нещо — помисли си Боби притеснено. — Изписано е на лицето ми.“

— Не е — рече Тед. — Не е изписано на лицето ти. Това властта, която тя има върху теб и в която ти вярваш, това е властта на майката.

Боби го погледна учудено, че той четеше мислите му. Сега майка му вече беше почти на третия етаж и нямаха време да ѝ отговорят. По изражението на Тед личеше, че и да имаше време, нямаше да го направи. И Боби веднага започна да се съмнява в това, което беше чул преди секунди.

После майка му застана на прага на отворената врата, като поглеждаше ту Тед, ту сина си.

— Значи си тук — каза тя. — Господи, Боби, не чу ли, че те викам?

— Ти се качи толкова бързо, че аз не успях да ти отговоря, мамо.

Тя изръмжа тихичко. След това устата ѝ се изкриви в равнодушна усмивка. Това беше дежурната ѝ усмивка за срещи с познати. Продължи да мести очи от единия към другия, като търсеше нещо погрешно, нещо, което не си беше на мястото.

— Не съм чула кога си се прибрал.

— Ти беше заспала, мамо.

— Как сте днес, госпожо Гарфийлд? — попита Тед.

— Добре. — Продължи да ги наблюдава. Боби не знаеше какво точно търси тя.

— Искате ли безалкохолна бира? — попита отново Тед. — Не е кой знае какво, но е студена.

— Да — отвърна Лиз. — Благодаря. — Прекоси стаята и седна до Боби край кухненската маса. После потупа разсеяно сина си по крака, докато наблюдаваше как Тед отваря малкия си хладилник и

изважда бира. — Тук все още не е топло, но ви уверявам, че до един месец ще стане като в пещ. Искате ли да си вземете вентилатор?

— Това е прекрасна идея. — Тед наля бира в чиста чаша и после я вдигна към светлината, за да види дали е спаднала пяната. В този момент Боби си помисли, че старият човек прилича на учен от телевизионна реклама, който опитва поредната нова напитка.

— Не ми наливайте пълна чаша. Това е достатъчно — каза тя малко нетърпеливо. Тед ѝ занесе чашата и тя я вдигна към него. — Наздраве. — Лиз отпи една глътка и направи гримаса, сякаш пиеше уиски, а не безалкохолна бира. След това се загледа в чашата си, докато Тед седна до масата и изтръска цигарата си в малкия пепелник.

— Двамата ще се пропиете — отбеляза тя. — Седите тук и пиете бира. Изглежда направо страхотно. За какво си приказвахте днес?

— За книгата, която ми подари господин Бротиган — отговори Боби. — Гласът му беше напълно естествен и спокоен, глас, зад който не се криеше никаква тайна. — „Повелителят на мухите“. Не можах да разбера дали крайт е тъжен или щастлив. Така че реших да го попитам.

— И какво ти отговори той?

— Каза ми, че е и двете. После ме посъветва да помисля още малко за това.

Лиз се засмя.

— Аз чета криминалета, господин Братиган, и си изграждам впечатленията на базата на реалния живот. Но, разбира се, аз не съм пенсионирана.

— Не сте — отвърна Тед. — Очевидно е, че сте в разцвета на силите си.

Тя го погледна по начин, който казваше: „Ласкателството няма да ти помогне.“ Боби го познаваше много добре.

— Също така предложих на Боби работа — продължи той. — Той се съгласи да я приеме... с вашето позволение, разбира се.

Щом стана въпрос за работата, тя смръщи вежди, но после, когато Тед спомена, че се интересува от мнението ѝ, се успокои. Лиз се пресегна и докосна червената коса на Боби. Този жест му се видя толкова странен, че той разтвори широко очи. Докато го правеше, очите ѝ не се откъсваха от Тед. В този момент Боби разбра, че тя не само не му вярваше, но и никога нямаше да му повярва.

— За каква работа говорите?

— Той иска да...

— Ш-ш-т — рече тя, а очите ѝ продължаваха да следят Тед.

— Бих искал следобедите да ми четете вестника — отвърна той и после обясни как очите му са се уморили и как с всеки изминал ден имал все повече и повече проблеми с дребните шрифтове. Но държал да е в крак с новините, защото времената били много интересни, а също така искал да знае какво пишат Стюард Алсоп и Уолтър Уинчъл. Разбира се, Уинчъл пишеше предимно клюки, но те бяха интересни. След това попита дали госпожа Гарфийлд е съгласна.

Боби слушаше и притеснението му нарастваше, въпреки че по лицето и позата на майка му — дори и по начина, по който отпиваше от бирата си — можеше да познае, че тя вярва в думите на Тед. Дотук нещата вървяха добре, но какво щеше да стане, ако Тед отново изпаднаше в едно от онези състояния? Да се загледа в пространството и да започне да говори за това как хората ги усещат интуитивно?

Но нищо подобно не се случи. Тед привърши с това, че би искал да знае как се представят „Доджърс“ и най-вече Мори Уилс след преместването им в Лос Анджелис. Последните думи той каза така, сякаш се срамуваше от истината, но все пак тя не трябваше да се премълчава. Боби веднага си помисли, че това беше добър трик.

— Предполагам, че няма проблем за подобна работа — отвърна майка му „с неохота“ — си помисли Боби. — Всъщност това ми се струва доста добра работа. Аз самата бих искала да върша нещо такова.

— Обзалагам се, че вие си разбирате прекрасно от работата, госпожо Гарфийлд.

Тя отново посрещна думите му със своя обичаен поглед.

— Ще трябва да му плащате допълнително, ако искате да решава и кръстословицата — рече тя, изправи се и въпреки че Боби не разбра последната забележка, остана учуден от грубостта в думите ѝ, които се забиха в приятелската атмосфера като стъкло в диня. Изглеждаше така все едно искаше да се пошегува както с отслабващото зрение на Тед, така и с интелекта му. Сякаш искаше да го нарани за това, че се държи добре със сина ѝ. Боби все още се срамуваше, че я е излъгал, и в същото време се страхуваше, че тя ще разбере, но в този момент се чувстваше и щастлив. Тя заслужаваше подобно отношение.

— Моят Боби много го бива с кръстословиците.

— Сигурен съм в това — засмя се Тед.

— Хайде да слизаме долу, Боб. Време е да дадем малко почивка на господин Братиган.

— Но...

— Да, наистина искам да си полегна малко, Боби. Имам главоболие. Радвам се, че „Повелителят на мухите“ ти хареса. Ако искаш можеш да започнеш работа утре с неделния вестник.

— Добре.

Майка му вече беше на малката площадка пред стаята Тед, когато се обърна и погледна към стария човек.

— Защо не се срещате на верандата? Чистият въздух ще ви е от полза и на двамата. По-добре ще е от тази задушна стая. Освен това ще мога да слушам и аз.

Боби си помисли, че двамата си казаха нещо с очи. Това не беше точно телепатия, но може би нещо подобно. Нещо, което владееха само възрастните.

— Това е една прекрасна идея — рече Тед. — Отпред на верандата ще е добре. Довиждане, Боби. Довиждане, госпожо Гарфийлд.

Боби за малко да отговори: „Ще се видим, Тед“, а вместо това в последния момент смутолеви: „Довиждане, господин Бротиган.“ После се обърна и тръгна по стълбите, като лекичко се усмихваше и си мислеше, че се е разминал на косъм с неприятен инцидент.

Майка му обаче се бавеше.

— От колко време сте пенсионер, господин Братиган? Ако не е тайна, разбира се.

Боби си мислеше, че тя нарочно произнася името му неправилно, но сега вече беше сигурен. Тя го правеше нарочно. Разбира се, че го правеше нарочно.

— От три години. — Той загаси цигарата си в малкия тенекиен пепелник и веднага запали нова.

— Което означава, че сте на... шейсет и осем, нали?

— Всъщност на шейсет и шест. — Гласът му остана приветлив и естествен, но Боби си мислеше, че тези въпроси не са от особено значение за него. — Предложиха ми да се пенсионирам с две години по-рано. По здравословни причини.

„Не го питай какво му е, мамо — изстена Боби наум. — Дори и не си помисляй да го питаш.“

Тя не го попита, но искаше да знае с какво се е занимавал в Харгфорд.

— Бях счетоводител. В ревизорския отдел.

— Ние с Боби предположихме, че сте били преподавател. Счетоводство! Това означава, че сте поемали големи отговорности.

Тед се засмя. Боби си мислеше, че има нещо ужасно в това.

— За двайсет години счупих три сметачни машини. Ако според вас това са отговорности, госпожо Гарфийлд, явно съм ги поемал. Апенек Суийни простря крака, а пишещата машина затрака отново старата песен.

— Не ви разбирам.

— Това е моят начин да кажа, че съм изгубил твърде много години за работа, която никога не е означавала много за мен.

— Може би щяхте да сте на друго мнение, ако имахте деца и къща за гледане. — Тя повдигна брадичка, което означаваше, че ако Тед иска да говорят на тази тема, тя е готова. Ако той поискаше, тя щеше да премине направо на въпроса.

Боби с облекчение разбра, че Тед няма никакво намерение да захваща подобен разговор.

— Приемам, че имате право, госпожо Гарфийлд. Напълно.

Тя остана със същото изражение на лицето още няколко мига, сякаш го питаше дали е сигурен и дали няма да промени решението си. Когато Тед не отговори, тя се засмя. Боби я обичаше, но изведнъж се умори от нея. Умори се от нейните погледи, поговорки и желязна воля.

— Благодаря за бирата, господин Братиган. Беше много вкусна. — След тези думи тя поведе сина си по стълбите. Когато стигнаха на втория етаж, пусна ръката му.

Боби си мислеше, че когато се приберат, ще обсъдят новата му работа, но не го направиха. Майка му не му обръщаше внимание. Той трябваше да я помоли два пъти да му сложи второ парче месо, а след това, когато телефонът иззвъня, докато гледаха телевизия, тя подскочи стресната от дивана. Подскочи по начина, по който подскачаше Рики Нелсън в телевизионното шоу „Ози и Хариет“, когато звънеше телефонът. Тя слуша известно време, после каза нещо, затвори и се върна обратно на дивана.

— Кой беше? — попита Боби.

— Грешка — отвърна.

През тази година от живота си Боби все още чакаше да заспи с детското усещане за вяра в себе си: легнал по гръб, с разтворени крака, с ръце, пхнати под възглавницата, и с щръкнали настрана лакти. През нощта, след като с Тед бяха говорили за мъжете в жълти палта („... и не забравяй колите им — беше казал Тед, — техните странно боядисани коли“), Боби лежеше в тази поза. Лунната светлина падаше по тесните детски гърди, разделена на четири от рамката на прозореца.

Ако се беше сетил (а той не беше), може би сега в тъмното, където компания му правеха само тиктакането на неговия часовник и приглушеният говор на телевизора в съседната стая, мъжете на Тед щяха да му се сторят много по-реални. Винаги ставаше така. Беше лесно да се смеят на Франкенщайн в киносалона, да се правят на уплашени и да крещят, особено когато Съли-Джон идваше да преспи после у тях, но след това, когато приятеля му заспиваше или още по-зле, когато Боби оставаше сам в тъмното, чудовището започваше да му изглеждаше... е, може би не реално, но поне възможно.

Подобно усещане, че е възможно да съществуват, не се появи при мисълта за мъжете на Тед. Освен това идеята, че тези хора ще влизат във връзка чрез съобщения за изгубени домашни любимци, сега в тъмното изглеждаше още по-налудничаво, но не и опасна. Въпреки всичко Боби не си мислеше, че Тед е напълно и непоправимо луд. Може би беше малко по-умен, отколкото трябваше, особено когато имаше толкова малко неща, с които да запълва времето си. Той беше малко... малко... Господи, малко КАКЪВ? Боби не можеше да го опише. Ако му беше хрумнала думата „ексцентричен“, той веднага щеше да се спре на нея и да се успокои.

„Но той... сякаш прочете мислите ми. Какво ще кажеш за това?“

Ами, чисто и просто е сбъркал. Това е. Може би е решил, че чува точно тези думи. Или може би Тед наистина е прочел мислите му, или просто е използвал уменията си на възрастен и е прочел по лицето му за какво си мисли. Един Господ знае дали майка му можеше да прави това, или той си мислеше, че можеше до днес.

Но...

Но какво от това? Тед беше добър човек, който разбираше много от книги, но не можеше да чете мисли. Това беше ясно, както беше ясно, че Съли-Джон не е илюзионист и никога няма да стане такъв.

— Всичко това е заблуда — промърмори Боби. Той измъкна ръцете си изпод възглавницата и ги кръстоса отпред. Сянка от гълъб, разперил криле, се понесе под лунната светлина и падна върху гърдите му.

Боби се засмя, затвори очи и заспа.

Следващата сутрин Боби седна на предната веранда и прочете на глас няколко статии от неделния „Харуич Джърнъл“. Тед се беше изтегнал на един от столовете, тихо слушаше и пушеше своите „Честърфийлд“. Зад него спуснатите завеси на прозореца на предната стая на семейство Гарфийлд бавно се поклащаха. Боби си представи как майка му седи на един стол, поставила кошчето за боклук пред себе си, слуша и подшива полите си („Полите отново трябва да се отпуснат“ беше казала тя преди две или три седмици; предишната година ги беше отпуснала, после ги беше подгънала, а сега отново ги отпускаше само защото някакви смотаняци в Ню Йорк бяха казали това и дори самата тя не знаеше защо). Боби не знаеше дали тя седи там или не. Отвореният прозорец не означаваше нищо конкретно, но той си представяше, че тя е седнала там. След няколко години щеше да се хване, че винаги си представя как тя седи там — там, където сенките бяха най-дебели на верандата или на стълбите и човек не можеше да я види.

Новините за спорта бяха по-интересни (Мори Уилс се представяше страхотно), статиите — не чак толкова, колонките, в които редакторите изразяваха мнения, бяха скучни и дори неразбираеми, пълни с фрази от сорта на: „финансово отговорен“ и „икономически индикатори от рецесионен характер“. Въпреки това Боби нямаше нищо против да ги чете. Все пак това му беше работата, а в повечето случаи хората се отегчаваха от работата си. „Работя за хляба си“ обикновено казваше майка му, когато господин Бидърман я задържаше до късно на работа. Боби се гордееше, че е успял да произнесе правилно фраза като „икономически индикатор от рецесионен характер“. Освен това другата работа (онази тайната) създаде впечатлението, че някакви мъже бяха по петите на Тед, и Боби

се чувстваше странно, защото в момента сякаш получавахе пари само за четенето. Чувстваше се така все едно, че му взима парите напразно, въпреки че Тед беше предложил да му чете.

Това също си беше част от работата, въпреки че звучеше, налудничаво, и той се зае да го прави още в неделя следобед. Разхождаше се из квартала, докато майка му си почиваше, и се оглеждаше за осем отрепки с жълти палта или за оставени от тях следи. Видя няколко интересни неща. На Колония Стрийт една жена спореше със съпруга си и двамата бяха застанали така, както заставаха борците по кеч, преди да влязат в схватката. На Ашър Авеню едно малко дете удряше капси с почернен на огън камък. На ъгъла на Комънуелт и Броуд Стрийт пред магазина на Спайсър се бяха събрали момичета с начервени устни. Покрай него мина камион със странния надпис „Вкусотии за корема“, написан от едната страна на каросерията му. От мъже в жълти палта, подпрели се на телефонните кабинки, обаче нямаше и помен. Също така не беше видял и опашки на хвърчила по телефонните жици.

Боби се спря в магазина на Спайсър, за да си купи дъвка и за да разгледа таблото за съобщения, на което бяха закачени снимките на тазгодишните кандидатки за Мис Рейнголд. Видя две обяви, които предлагаха коли, но те не бяха обърнати наопаки. Имаше и още едно листче, на което беше написано: „Трябва да си продам басейна. В добро състояние е. Децата ви ще го харесат.“ То беше залепено накриво, но Боби реши, че това не се брои.

На Ашър Авеню видя буик, паркиран до противопожарния кран, който беше зелен и според него не беше достатъчно крещящ и вулгарен, въпреки че отпред на капака имаше тесни отвори за проветрение, а предната решетка изглеждаше като отворена уста на желязна морска котка.

В понеделник продължи да търси отрепки на път за училище и после, когато се връщаше. Не видя нищо странно, но Каръл Джърбър и Съли-Джон, които вървяха с него, забелязаха, че се оглежда. Майка му беше права, че на Каръл нищо не й убягва.

— Да не би да са съобщили, че търсят някой комунистически агент? — попита тя.

— Какво?

— Постоянно се оглеждаш за нещо. Дори се обръщаш назад.

За момент Боби се зачуди дали да не им каже за какво беше наел Тед, но после реши, че идеята не е добра, щеше да го направи, ако наистина вярваше, че има нещо, то да търси. Щеше да е по-добре да се оглеждат три чифта очи, особено очите на наблюдателната Каръл, но й реши да не им казва. Каръл и Съли-Джон знаеха, че го е наел да му чете вестниците, и нямаха нищо против. Изглеждаше им достатъчно за парите, които получаваше. Ако им кажеше за мъжете, означаваше да си направи шега с Тед. Щеше да го предаде.

— Комунистически агенти? — повтори Съли и започна обикаля около тях. — Да, ето ги. Виждам ги! — Издаде своя любим звук „бум-бум“. После сякаш изпусна невидимия пистолет и се хвана за гърдите. — Уцелиха ме! Ранен съм лошо! Продължавайте напред без мен! И кажете Роузи, че я обичам!

— Ще предам обичта ти на дебелата дъщеря на леля си отвърна Каръл и го сръга с лакът.

— Оглеждам се за момчета от „Сейнт Гейбс“, това е всичко — обясни Боби.

Това беше умно. Момчетата от средното училище „Сейнт Гейбриъл“ в Стивдфаст винаги дразнеха или биеха децата от началното училище „Харуич“, докато те отиваха на училище. Опитваха се да ги съборят от колелата им, подвикваха на момчетата, че приличат на момичета, а на момичетата, че „им се пускат“, което според Боби означаваше, че са се целували с език и са ги опипвали.

— Не, тези лайнари се появяват обикновено по-късно — рече Съли-Джон. — Сега са още вкъщи, където се кипрят пред огледалото и си решат косите назад, както го прави Боби Райдъл.

— Не псувай — сръга го отново Каръл. Съли-Джон я погледна обидено.

— Кой псува? Аз не псувам!

— Псуваше.

— Не съм, Каръл.

— Си.

— Не, госпожице, не съм.

— О, да, господине. Псуваше. Каза лайнари.

— Това не е псувня! — Съли-Джон се обърна и погледна Боби с надеждата, че ще се намеси, но той се беше загледал напред по Ашър Авеню, където един кадилак се движеше бавно покрай тротоара. Беше

огромен и изглеждаше малко блестящ, но така изглеждаха всички кадилаци. Беше боядисан в бледокафяво и не му изглеждаше вулгарен. Освен това зад волана седеше жена.

— Така ли? Е, тогава е мръсна дума, а мръсните думи са почти като псувните.

— Ще трябва да те понатупам малко — рече многозначително Съли, — за да разбереш кой е шефът. Аз — Тарзан, ти — Джейн.

— Аз — Каръл, а ти — простак! Ето, вземи! — Каръл стовари три книги в ръцете на Съли — учебник по аритметика, учебник с упражнения по писане и „Малка къща в прерията“. — Задето изпсува, сега ще ми носиш книгите.

Съли-Джон изглеждаше много нещастен.

— Защо трябва да ти нося книгите дори и да съм изпсувал, което всъщност не съм направил?

— За наказание — отвърна Каръл.

— Наказание за какво, за Бога?

— За нещо, което си направил погрешно. Ако псуваш или лъжеш, трябва да бъдеш наказван. Това ми го каза едно от момчетата от „Сейнт Гейб“. Казва се Уили.

— Не трябва да се виждаш с тях — каза Боби. — Те са доста подли. — Той знаеше това от личен опит. След като свърши коледната ваканция, трима от училището „Сейнт Гейб“ го бяха подгонили по Броуд Стрийт и искаха да го бият само защото „ги гледал накриво“. И щяха да го направят, ако този, който тичаше най-отпред, не се беше подхлъзнал на един от завоите и не беше паднал, което даде достатъчно време на Боби да влезе във входа и да завърти ключа. Момчетата се бяха помотали отпред още малко и после си бяха тръгнали, като преди това обещаха на Боби да се срещнат отново.

— Не всички от тях са лоши. Някои се държат нормално — обясни Каръл. Тя погледна към Съли-Джон, който носеше книгите ѝ, и прикри усмивката си с ръка. Човек можеше да накара Съли да направи нещо за него, ако говореше достатъчно бързо и изглеждаше сигурен в себе си. Щеше да е по-хубаво, ако Боби беше взел да ѝ носи книгите, но това нямаше да стане, докато той не я помолеше. Някой ден сигурно щеше да го направи. Тя беше оптимист. Междувременно ѝ беше достатъчно да върви между двамата под хубавото сутрешно слънце. Тя тайничко погледна Боби, докато той зяпаше към съседния тротоар.

Беше толкова сладък, а дори и не го подозираше. Всъщност това беше най-страхотното нещо за него.

Последната седмица в училище отмина като всяка друга влудяваща мудност. През първите дни на юни Боби си мислеше, че миризмата на паста в библиотеката е толкова силна, че е в състояние да задуши всяка една личинка и че часът по география продължава поне хиляда години. На кого му пукаше колко калай има в Парагвай?

През междучасието Каръл разказваше как през юли ще замине във фермата на леля си Кора и чичо си Рей. Съли-Джон продължаваше да повтаря как е спечелил престой за една седмица в летния лагер и как щял да стреля с лък по мишена и да кара кану. Боби на свой ред му разказа за великия Мори Уилс, който може би щеше да постави недостижим за друг рекорд по откраднати бази.

Майка му, прекалено заета да вдига телефона, когато той звънеше, оставаше будна след късните новини (и Боби подозираше, че не заспива дори и след късния филм) и му обръщаше внимание само когато сядаха на масата. Понякога говореше дълго и напрегнато по телефона, като му обръщаше гръб и понижаваше глас (като че ли Боби искаше да подслушва разговорите ѝ). Понякога отиваше до телефона, набираше няколко цифри от номера, след това затваряше и се връщаше обратно на дивана.

При един подобен случай той я попита дали е забравила номера.

— Може и да съм. Забравям много неща — беше му отговорила тя. — А ти не се бъркай в чуждите работи, Боби.

Може би щеше да се притесни повече за нея, ако беше забелязал и други неща — тя отслабваше все повече и повече, а и отново беше започнала да пуши, след като за два дни ги беше спряла — но беше зает с друго. Най-хубавото нещо беше библиотечната карта за възрастни, която се превръщаше в най-страхотния подарък всеки път, когато я използваше. Боби знаеше, че в раздела за възрастни има милиарди научнофантастични романи, които искаше да прочете. Например на Айзък Азимов. Под псевдонима Пол Френч господин Азимов беше писал фантастични романи за деца, в които се разказваше за звездния пилот Лъки Стар и които бяха много хубави. С истинското си име беше издал и други романи, които бяха дори по-добри. В три от тях се разказваше за роботи, а Боби обичаше роботите.

Според него най-добрият филмов герой беше Боби роботът от „Забранената планета“. Той беше суперготин, а и останалите роботи на господин Азимов не падаха по-долу. Боби си мислеше, че ще прекара доста дълго време в компанията на роботите това лято. (Съли наричаше този велик писател Айзък Задников, но, разбира се, той нищо не разбираше от книги.)

Докато отиваше на училище, се оглеждаше за мъжете с жълти палта. Тъй като училището и библиотеката бяха в противоположни посоки, Боби си мислеше, че си върши работата добре и че покрива доста голяма част от Харуич. Разбира се, не очакваше да срещне отрепките. След вечеря през дългите светли вечери четеше вестника на Тед на верандата или в кухнята му. Тед беше послушал Лиз и си беше купил вентилатор, така че майка му не се притесняваше, когато отиваха в стаята на „господин Братиган“. Боби усещаше, че причина за това бяха и проблемите, които имаше тя, но майка му сякаш започваше да вярва малко повече на Тед. Това доверие не означаваше симпатия, но все пак и то беше достатъчно засега.

Една вечер, когато седяха на дивана и гледаха Уайът Ърп, тя се обърна към него едва ли не ядосана.

— Той някога докосвал ли те е?

Боби разбра какво точно го питат, но не може да разбере на какво се дължеше раздразнението ѝ.

— Да, разбира се — отвърна. — Понякога ме потупва по врата и веднъж, когато не можах да прочета една дума три пъти подред, ме побутна, но не грубо, разбира се. Не мисля, че има достатъчно сила, за да ме удари. Защо?

— Няма значение — отговори тя. — Предполагам, че всичко е наред. Струва ми се, че витае из облаците, но не е... — Замълча и се загледа в дима от цигарата си. Той се издигаше от малкото въгленче на сиви кълбета и после изчезваше, което напомняше на Боби за спираловидния път, свързващ отделните светове от книгата на Саймък „Пръстен около слънцето“.

Най-сетне тя отново се обърна към него:

— Ако някой път те докосне по начин, по който ти не харесваш, веднага трябва да ми кажеш. Веднага, на минутката! Разбра ли?

— Разбира се, мамо. — Имаше нещо странно в погледа ѝ, както когато я беше попитал как разбират хората, че ще имат бебе. „На

жените им тече кръв всеки месец — беше отговорила тя. — Ако няма кръв, жената разбира, че е бременна и че ще си има бебе.“ Боби искаше да попита откъде тече тази кръв, когато няма бебе (той си спомни как веднъж на майка му ѝ потече кръв от носа, но причината не беше бременност). Изражението на лицето ѝ обаче го отказа. Сега забеляза същото изражение.

Всъщност понякога имаше и други докосвания. Тед прокарваше ръка по подстриганата глава на Боби и сякаш го потупваше. Друг път, когато Боби сбъркаше някоя дума, старият човек го хващаше нежно за носа и го караше да я повтори правилно. Ако кажеха нещо едновременно, Тед хващаше ръката на Боби и казваше: „Успех, воля, щастие и всичко лошо да те остави.“ Скоро и Боби започна да прави това.

Само веднъж се беше почувствал неудобно, когато Тед го беше докоснал. Тъкмо бяха свършили с последната статия, която старият човек искаше да чуе — ставаше въпрос за това, че е изключено Куба да не може да бъде променена по американския начин. Заревото на залеза започваше да оцветява небето. От другата страна кучето на госпожа О'Хара продължаваше да лае, но сега лаят му съвсем не изглеждаше реален.

— Ами, добре — рече Боби, остави вестника и се изправи. — Мисля да се поразходя малко из квартала. — Той все още не желаше да си тръгва, но в същото време искаше Тед да знае, че се оглежда за мъжете с жълтите палта.

Тед също се изправи и после се приближи към него. Изведнъж Боби забеляза страха по лицето на стария човек. Той не искаше Тед да вярва в съществуването на отрепките. Не искаше да полудява.

— Върни се, преди да се стъмни, Боби. Няма да си простя, ако ти се случи нещо.

— Ще внимавам и ще се върна много преди да се е стъмнило.

Тед коленичи с единия си крак (беше твърде стар, за да успее да клекне) и обви раменете на Боби. После го придърпа към себе си, докато бузите им се допряха. Момчето усещаше миризмата на цигари и на мехлем от тялото му — той мажеше ставите си с мустерале, защото го боляха. Напоследък го боляха и през топлите дни.

Да бъдеш толкова близо до Тед не беше страшно, а по-скоро ужасяващо, което си беше почти същото. Сега Тед не изглеждаше все

още толкова стар, но скоро щеше да остарее. Вероятно щеше да му прилошава по-често. Очите му се бяха насълзили. Устните му потреперваха. Беше толкова лошо, че живее съвсем сам тук на третия етаж. Ако имаше жена, нямаше да го измъчват налудничави мисли за мъже с жълти палта. Разбира се, ако имаше жена, Боби никога нямаше да прочете „Повелителят на мухите“. Беше егоистично да мисли така, но не можа да се сдържи.

— Все още ли не си видял никакви следи от тях, Боби? Момчето поклати отрицателно глава.

— И не усещаш нищо? Дори и тук? — Хвана малката му ръка и я постави върху слепоочието си, където едва забележимо пулсираха две венички. — Или пък тук? — Постави ръката на Боби до дясното си око. Момчето отново поклати отрицателно глава. — Или тук? — Тед посочи корема си. Отново отрицателен отговор. — Добре — добави възрастният мъж и се засмя. После прокара лявата си ръка към врата на Боби и след малко към нея се присъедини и дясната. След това погледна Боби сериозно, а момчето му отговори по същия начин. — Ще ми кажеш, ако ги видиш, нали? Няма да премълчиш. Няма да се опиташ да... и аз не знам... да се подиграеш с мен, нали?

— Няма — отговори Боби. Харесваше му как Тед държи ръце на врата му и същевременно не му харесваше. Във филмите момчетата слагаха ръце на врата на момичетата, преди да ги целунат. — Ще ти кажа, нали това ми е работата.

Тед кимна. После бавно отпусна ръце. Когато се изправяше на крака, се подпря на масата и направи гримаса.

— Да, ще ми кажеш. Ти си добро дете. Добре, сега върви и се движи само по тротоара. И се прибери, преди да се стъмни. Човек трябва да внимава.

— Ще внимавам. — Той тръгна по стълбите.

— И ако ги видиш...

— Ще избягам.

— Да. — На бледата светлина лицето на Тед изглеждаше потъмняло. — Ще бягаш така все едно всички дяволи от ада са по петите ти.

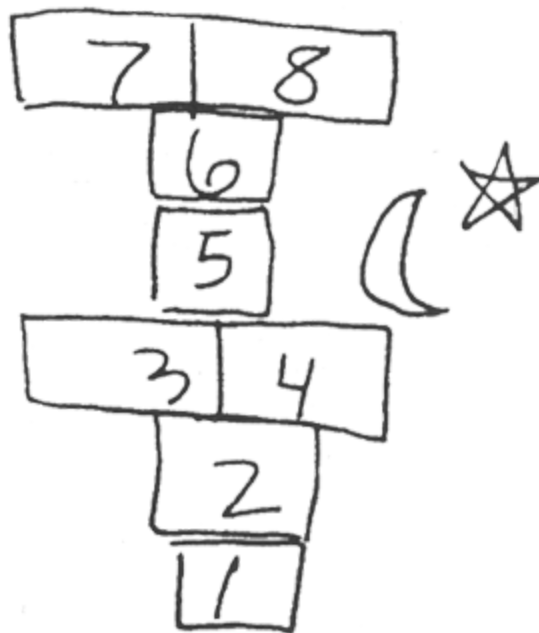
Имаше докосване и вероятно майка му беше права да се притеснява. Вероятно бяха прекалили с докосванията, а и може би го

бяха направили по забранения начин. Не беше по погрешния начин, за който си мислеше тя, но все пак беше погрешно. Все още опасно.

В сряда точно преди да ги разпуснат във ваканция, когато се прибираще от училище, Боби видя, че на антената на една от къщите на Колония Стрийт висеше червен парцал. Не можеше да каже със сигурност, но страшно много приличаше на част от опашка на хвърчило. В този момент краката му се подкосиха и той се закова на място. В същото време сърцето му започна да бие лудо така, както когато се гонеха със Съли-Джон след училище.

„Това е някакво съвпадение, ако е опашка на хвърчило — каза си Боби. — Просто едно скапано съвпадение и аз го знам.“

Може би. Може би знаеше. В петък, когато ги разпуснаха от училище, почти беше повярвал на историята за мъжете. Беше сам. Съли-Джон беше останал в училище да помага да прибират книгите в хранилището, а Каръл беше отишла на рождения ден на приятелката си Тина Лебъл. Малко преди да пресече Ашър Авеню и да тръгне по Броуд Стрийт забеляза нещо нарисувано на тротоара с лилав тебешир. То изглеждаше така:

— Боже господи, не! — прошепна Боби. — Това е някаква шега.

Той коленичи, както го правеха скаутите по филмите, покрай него минаваха деца, някои тичаха, други караха колелата си. Никое от тях обаче не го забелязваше. Той беше напълно невидим за тях, защото в този момент повечето мислеха за предстоящата ваканция.

— О, не. Не, не мога да повярвам. Това е някакъв майтап. — Той посегна към луната и звездата — те бяха нарисувани с жълт тебешир. Посегна да ги докосне, но после отдръпна ръка. Онова червено парче плат върху телевизионната антена може би не означаваше нищо. Но когато се прибавеше и това, можеше ли все още да става въпрос за съвпадение? Боби не знаеше. Той беше само на единайсет и имаше милиарди неща, които не разбираше. Но се страхуваше... страхуваше се, че...

Скочи на крака и се огледа наоколо. Очакваше да види цяла колона от боядисани с ярки бои коли надолу по Ашър Авеню, които се движат бавно с включени фарове посред бял ден, както го правят, когато са на погребение. Очакваше да види няколко дузини мъже, облечени с жълти палта, които стоят под навеса на кино „Емпайър“ или пред таверната на Съки, пушат цигари „Кемъл“ и го наблюдават.

Но нямаше никакви коли, както и мъже, а само деца, които се прибираха към къщи от училище. Между тях се забелязваха и зелените панталони от униформата на учениците от „Сейнт Гейбс“.

Боби се обърна и погледна към Ашър Авеню. Беше толкова притеснен, че дори не обърна внимание на невъзпитаните момчета от „Сейнт Гейбс“. Нямаше нищо около телефонните кабинки по Ашър, а по стените бяха разлепени няколко афиша за предстоящи бинго игри в залата „Гейбс“ или за рок концерти на Клайд Макфатър и Дуетин Еди, човека с пеещата китара.

Докато стигне до Ашър Авеню, което беше почти до училището, Боби се оглеждаше с надеждата, че всичко е съвпадение. Въпреки това продължи да следи улицата. След това мина по Броуд Стрийт и отново към магазина на Спайсър, където си купи дъвка и провери таблото за съобщения, но и там нямаше нищо подозрително. Само обявата за басейна липсваше, но какво от това. Може би се беше намерил купувач. Защо въобще щяха да слагат съобщение на таблото?

Боби излезе и застана на ъгъла. Дъвчеше дъвка и се чудеше какво да прави.

Възрастта обсебваше човек постепенно. Идваше на етапи и го обгръщаше. Боби Гарфийлд взе първото си решение на възрастен в деня, когато завърши шести клас. Той стигна до извода, че е по-добре да не казва на Тед за нещата, които беше видял... поне за известно време.

Макар да се убеждаваше, че отрепките не съществуват, все още не беше готов да го приеме напълно. Независимо от доказателствата, които беше намерил. Тед щеше да се натъжи, ако Боби му кажеше какво е видял. Може би толкова щеше да се натъжи, че щеше да прибере вещите в куфарите си (заедно с хартиените пазарски чанти, които беше оставил зад хладилника) и просто щеше да замине. Ако наистина го преследваха лоши хора, бягството беше единствената възможност, но Боби не искаше да загуби единствения си възрастен приятел.

През тази нощ Боби Гарфийлд преживя нещо друго, характерно за възрастните. Лежа буден, докато часовникът не удари два часа, като не спираше да се чуди дали е взел правилното решение.

IV. ТЕД ИЗПАДА В ЕДНО ОТ ОНЕЗИ СЪСТОЯНИЯ, БОБИ ОТИВА НА ПЛАЖА. МАКУОН. ТРЪПКАТА

В последния учебен ден майката на Каръл Джърбър качи в своя фургон форд децата и ги закара в парка „Сейвин Рок“. Анита Джърбър правеше това от три години насам и Боби, Съли-Джон, Каръл, малкият брат на Каръл и приятелките на Каръл Ивон, Анджи и Тина вече бяха приели това пътуване като традиция. Съли-Джон и Боби не биха излезли поотделно с тези момичета, но след като бяха двамата заедно, нямаше проблем. Освен това пътуването до Сейвин Рок изглеждаше неустойчиво. Все още беше студено, за да се къпят, но все пак щяха да се поразходят по плажа и да гледат океана, а и всички забавни въртележки и влачета в лунапарка щяха да работят. Миналата година Съли беше съборил три пирамиди от стари алуминиеви кутийки само с три опита и така беше спечелил голямо розово плюшено мече за майка си, което оттогава гордо стоеше върху телевизора в хола им.

За Боби пътуването беше цяло приключение. Откакто беше видял звездата и луната, не се беше сблъсквал с нищо подозрително, но Тед го беше уплашил, докато четяха съботния вестник, след което беше последвал и един безсмислен спор с майка му.

Тед го беше уплашил, докато Боби четеше статия за Мики Мантъл, който вероятно щеше да подобри рекорда от хоумрани на Бейб Рут. Авторът настояваше, че младокът няма волята и силата да го постигне. „Преди всичко този мъж подхожда към играта по погрешен начин — четеше Боби. — Така нареченият Мик е по-заинтересован от нощния живот отколкото...“

Тед отново се беше замислил. Момчето познаваше това негово състояние. Беше усетил още преди да вдигне глава от вестника и да погледне Тед. Старият човек бе отправил празен поглед навън през прозореца към Колония Стрийт и към непрестанното и монотонно лаене на кучето на госпожа О'Хара. Тази сутрин се случваше за втори път. Първият път беше само за няколко секунди. Тед се беше навел пред отворения хладилник. Очите му бяха широко отворени и сякаш бяха замръзнали, но после през него мина едва доловима тръпка и той

извади портокаловия сок от хладилника. Втория път обаче Тед не искаше да се върне обратно при Боби. „Уигсвил, човече — както би се изразил Куки от сериала «77 Сънсет Булевард».“ Боби раздвижи вестника, опитвайки се да го извади от състоянието му, но нищо не се случи.

— Тед? Добре ли... — С нарастващ ужас забеляза, че нещо ставаше със зениците на очите на стария човек. Те се разширяваха и се стесняваха. Все едно Тед влизаше и излизаше от някакво бездънно черно място... и пред Боби седеше само тялото му.

— Тед?

В пепелника от цигарата му бяха останали само пепел и овъгленият филтър. Когато я видя, Боби разбра, че той вероятно е в това състояние, откакто са започнали да четат статията за Матъл. Плашеше го и това, което ставаше с очите му. Зениците му ту се свиваха, ту се разширяваха, ту се свиваха, ту се разширяваха...

„Той сигурно има епилептичен припадък или нещо такова. Боже, те не си ли гълтат езиките, когато изпаднат в това състояние?“

Езикът на Тед обаче си изглеждаше напълно в ред, но очите... очите му...

— Тед! Събуди се, Тед!

Преди още да е осъзнал какво прави, Боби вече беше от другата страна на масата. Сграбчи Тед за рамото и го разтърси. Имаше чувството, че клати дърво, което е издялано във формата на човек. Под ризата рамото на Тед беше стегнато, хилаво и напълно неподвижно.

— Събуди се! Събуди се!

— Сега те са на запад. — Мъжът продължаваше да гледа през прозореца със странните си движещи се очи. — Това е добре, но може да се върнат. Може да...

Уплашен, Боби стоеше с ръце върху рамото на Тед. Зениците на очите му продължаваха да се свиват и да се разширяват. Боби имаше чувството, че вижда биещото му сърце.

— Какво не е наред, Тед?

— Трябва да съм напълно неподвижен. Трябва да се спотайвам като заек в храстите. Може и да си тръгнат. Ще има вода, ако е такава божията воля, и те ще си отидат. Всички служат на...

— Служат на какво? Служат на какво, Тед?

— Всички служат на Лъча — рече Тед и изведнъж ръцете му се сплетоха около ръцете на Боби. Те бяха ледени и за момент момчето усети неистов ужас. Чувстваше се така все едно го беше сграбчил труп, който можеше да движи само ръцете и зениците на очите си.

После Тед го погледна, а очите му, макар и уплашени, вече бяха нормални, а не мъртвешки.

— Боби?

Момчето освободи ръцете си и обви врата на Тед. Прегърна го и докато го правеше, чу биенето на камбана — само за секунда, но съвсем ясно. Можеше също да види и опъването на въжето на камбаната. После чу и удари от нещо тежко по гладка повърхност. Дърво ли беше? Не, по-скоро метал. Усети мириса на прах, сух и сякаш преди буря, в носа си. В същия миг очите му започнаха да го сърбят.

— Ш-ш-ш-т! — Дъхът на Тед в ухото му беше толкова сух, колкото на усетения преди малко прах. Беше поставил ръце на гърба на Боби, за да го накара да застане неподвижно. — Нито дума! Дори и не помисляй! Не мисли за нищо... освен за бейзбол! Да, за бейзбол, ако искаш!

Боби се замисли за Мори Уилс, който направи фалшива крачка, спря се и после направи три крачки... след това четири... Можеше да тръгне и в двете посоки. Какво щеше да направи зависеше само от питчъра. И когато питчърът хвърли топката към задната база, Уилс се затича към втора, успя и...

Изчезна. Всичко изчезна. Нямаше повече звън от камбана, нито странни шумове, нито мирис на прах. Не усещаше сърбеж в очите си. Наистина ли го беше усетил? Или просто си го беше въобразил, защото ставаше нещо странно с очите на Тед?

— Боби — каза отново Тед в ухото на момчето. Движението на устните, допрени до ухото му, накара Боби да потрепери. Господи, но какво правя?

Той отблъсна момчето от себе си. Направи го нежно, но решително. Лицето му изглеждаше притеснено и малко бледо, но зениците му вече не се променяха. В този момент това беше най-важно за Боби. Чувстваше се странно, малко замаян, сякаш се беше събудил от сън. В същото време светът му изглеждаше прекрасен, напълно идеален във всяко едно отношение.

— Шазам — промълви Боби и се засмя. — Какво се случи току-що?

— Нищо, което да те засяга. — Тед посегна за цигарата си и се учуди, че от нея е останал само филтърът. Той го натисна в пепелника. — Май отново изчезнах оттук, а?

— Да. Уплаших се. Помислих си, че получавах епилептичен припадък или нещо подобно. Очите ти...

— Това не е епилепсия — отвърна Тед. — И не е опасно. Но ако се случи отново, най-добре е да не ме докосваш.

— Защо?

Тед запали нова цигара.

— Защото така. Обещай ми.

— Добре. Лъчът, какво е това? Тед го погледна строго.

— Говорил съм за Лъча?

— Да, каза: „Всички служат на Лъча“.

— Може би някой ден ще ти разкажа, но не и днес. Днес ще ходиш на плажа, нали?

Боби подскочи стреснато. После погледна към часовника на Тед и видя, че е вече девет часът.

— Да — отговори. — Може би е по-добре да отида и да се приготвя. Ще ти дочета вестника, когато се върна.

— Да, добре. Прекрасна идея. Трябва да напиша няколко писма.

„Не, ти просто искаш да се отървеш от мен, преди да съм задал въпрос, на който няма да ми отговориш.“

Но ако Тед щеше да се занимава с това, Боби нямаше нищо против. Както обичаше да казва майка му, всеки да си гледа в собствената паница. Въпреки това, когато се запъти към външната врата, той си спомни за червеното парче плат на антената и за луната и звездата до дамата на тротоара.

— Тед, има и още нещо...

— Да, знам, отрепките. — Тед се усмихна. — Отсега нататък не се притеснявай за тях. Всичко е наред. Те не идваха насам и дори не гледаха насам.

— Тръгнаха на запад — добави Боби. Тед го погледна втренчено.

— Да — каза, — и ако имаме късмет, ще си останат на запад. Нямам нищо против, ако става въпрос за Сиатъл. Приятно изкарване на плажа, Боби.

— Но аз видях...

— Вероятно си видял само сенки. Освен това сега не е най-подходящият момент да говорим за това. Запомни какво ти казах. Ако отново изпадна в подобно състояние, просто изчакай да се оправя. Ако посегна да те хвана, отдръпни се. Ако се оправя, кажи ми да седна. В това състояние ще се подчиня на думите ти. Тогава съм като хипнотизиран.

— Ти защо...

— Без повече въпроси, Боби.

— Добре ли си? Ама наистина ли си добре?

— В отлична форма съм, а сега върви. Приятен ден.

Боби побърза надолу по стълбите, като отново си мислеше колко прекрасен е светът: светлината, влизаща през прозореца на втория етаж; малката калинка на гърлото на празното шише от сметана, оставено пред вратата на апартамента на семейство Проски; шумът от улицата, шумът от първата събота от началото на ваканцията, който беше като музика за ушите му.

Когато се прибра вкъщи, Боби започна да изважда количките и камиончетата си изпод леглото и от килера. Някои от тях — един форд на „Мачбокс“ и един син метален боклукчийски камион — бяха наистина хубави, но не можеха да се мерят с петролния танкер и жълтия булдозер на Съли. Булдозерът беше идеален за игра в пясъка. Боби беше решил да прекарат поне час в строеж на цяла система от пътища на брега на океана край разбиващите се вълни, където кожата му щеше да порозовее от топлите слънчеви лъчи. Спомни си, че за последен път беше вадил по този начин камиончетата си миналата зима, когато двамата със Съли построиха в снега магистрали и пътища в парка „Комънуелт“. Вече беше на единайсет и може би беше голям за подобни игри. Тази мисъл го натъжи, но точно в този момент не трябваше да е тъжен. Може би му оставаха още много малко дни, в които да си играе с камиончетата си, но днес нямаше да е последният от тях. Не, не и днес.

Майка му му приготви храна за из път, но когато я помоли за пари, тя му отказа. Не се съгласи да му даде дори и една монета, за да може да си вземе нещо или да отиде в лунапарка. И още преди Боби да

е разбрал, те вече правеха това, което той най-много мразеше: караха се за пари.

— Петдесет цента ще са напълно достатъчни — рече Боби. Той усети плачливите нотки в гласа си, които ненавиждаше, но не можеше да се отърве от тях. — Половин долар. Хайде, мамо, какво ще кажеш? Бъди добра.

Тя запали цигара, като драсна клечката толкова силно, че тя изпука, и после го погледна с присвити очи през облак дим.

— Сега си изкарваш свои пари, Боби. Повечето хора плащат по три цента за вестника, а на тебе ти плащат по долар на седмица само за да го четеш. По един долар на седмица! Когато бях малка...

— Мамо, тези пари си ги събирам за колелото! Ти знаеш.

Тя се беше обърнала към огледалото, мръщеше се и оправяше ръкавите на блузата си. Господин Бидърман я беше помолил да отиде за няколко часа в службата, въпреки че беше събота. После се обърна към него — цигарата все още беше между устните ѝ — и сега вече намръщеното ѝ лице се беше надвесило над Боби.

— Ти май все още искаш да платя за онова колело, а? Все още. Казах ги, че не можем да си го позволим, но ти продължаваш да ме молиш.

— Не, не те моля! Няма и да те помоля! — Очите на Боби се бяха разширили и бяха изпълнени с болка и ярост. — Става въпрос за половин долар...

— Половин долар тук, два там и ето ти. Всичко се натрупва, Боби, нали знаеш? Ти все едно искаш да ти купя колелото, като ти давам пари за всякакви други неща. Така няма да се лишиш от другите неща, които толкова искаш.

— Не е честно.

Той знаеше как ще му отговори. После му мина през ума, че сам беше паднал в капана.

— Животът е несправедлив, Боби.

После тя се обърна към огледалото, за да хвърли последен поглед — към блузата си.

— Тогава поне десет цента за съблекалнята? — попита Боби. — Не можеш ли поне...

— Да, предполагам, че бих могла. Да, направо си го представям — отговори тя, като натъртваше всяка дума. Обикновено си слагаше

руж, преди да тръгне за работа, но днес цветът на лицето ѝ беше напълно естествен и Боби, колкото беше ядосан, си помисли, че трябва да внимава. Ако си изпуснеше нервите така, както го правеше тя, щеше да седи затворен в горещия апартамент през целия ден. Най-много да му позволи да излиза на площадката пред входната врата.

Майка му взе чантата си от шкафчето за обувки, изгаси цигарата така, че разцепи филтъра на две, и отново се обърна към Боби:

— Ако ти кажа, тази седмица няма какво да ядем, защото видях едни обувки и реших, че трябва да ги имам на всяка цена, ти какво ще си помислиш?

„Ще си помисля, че си лъжкиня — помисли си Боби. — И след като все нямаш пари, мамо, какво ще кажеш за каталога «Сеърс» на най-горната полица в гардероба ти? Този с еднодоларовите и петдоларовите банкноти, захванати за страниците вътре? А какво ще кажеш за синята кана, която си завряла в кухненския шкаф зад спуканата купа? Каната, в която събираш монети, откакто татко умря. И когато каната е пълна, отиваш в банката, взимаш банкноти вместо монетите и после залепваш банкнотите в каталога, нали?“

Но той нищо не каза, а само стоеше и гледаше с пламнали очи гуменките си.

— Трябва да избирам — продължи тя. — И ако беше достатъчно голям, за да поемаш отговорности, щеше да избираш и ти. Да не мислиш, че ми харесва да ти отказвам?

„Не съвсем — помисли Боби и продължи да гледа към гуменките си, но сега вече беше прехапал устната си и се опитваше да потисне сълзите. — Не мисля, че ти харесва, но също така не мисля, че имаш и нещо против да го правиш.“

— Ако се казвахме Готрок, щях да ти дам пет долара или направо десет, за Бога! Тогава нямаше да има нужда да взимаш от своя буркан за колелото, ако ти се ще да заведеш малката си приятелка на влакчетата...

„Тя не ми е приятелка! — изкрещя Боби наум. — ТЯ НЕ МИ Е ПРИЯТЕЛКА!“

— ...или на въртележките. Но, разбира се, ако се казвахме Готрок, нямаше да ти се налага да спестяваш за колело, нали? — Гласът ѝ ставаше все по-силен и по-силен. Всеки път, когато имаше някаква неприятност през последните няколко месеца, тя започваше да

се пени като разклатено шише със сода и да бълва заплахи. — Не знам дали си забелязал, но баща ти не ни остави много, а аз правя всичко, Което мога. Храня те, обличам те, платих ти да идеш в къщата „Стърлинг“ и ти игра бейзбол това лято, докато аз се потях над листовите в службата. Поканиха те да отидеш на плажа с другите деца, което е много хубаво, но как ще си посрещнеш разходите за деня, това си е твой проблем. Ако искаш да се возиш на влакчетата и на въртележките, вземи пари от буркана си. Ако не искаш, играй на пясъка или си остани вкъщи. За мен няма никакво значение. Просто искам да престанеш да хленчиш. Мразя да хленчиш. Приличаш ми... — Тя млъкна, въздъхна и извади от чантата цигарите си. — Мразя да хленчиш — отново повтори тя.

„Приличаш ми на баща ти.“ Това беше премълчала майка му.

— Е, какво ще кажеш? — попита тя. — Приключи ли?

Боби млъкеше. Страните и очите му пламтяха. Продължаваше да гледа гуменките си и да се опитва да потисне гнева си. На този етап само една думичка щеше да е достатъчна за нея да го накаже за целия ден. Тя беше вбесена и чакаше възможност да го направи. Но проблемът не беше само в това. Той искаше да ѝ изкрещи, че предпочита да е като баща си, отколкото като нея, една кльошава стара скъперница. И какво от това, че баща му не им беше оставил много? Защо винаги тя представяше нещата така все едно той беше виновен за това? Кой се беше омъжил за него?

— Сигурен ли си, Боби-О? Няма ли да ми кажеш още нещо остроумно? — В гласа ѝ се прокраднаха най-опасните нотки — абсолютната яснота. Хората, които не я познаваха, вероятно щяха да приемат последните ѝ думи като шега.

Боби продължаваше да гледа в гуменките си и да млъчи. Беше заключил всичките яростни думи в гърлото си и не казваше нищо. Между тях се възцари тишина. Той усещаше цигарата ѝ, както и цигарите, които беше изпушила предишната вечер и тези от вечерта преди това, когато тя седеше и не гледаше телевизия, а по-скоро чакаше телефонът да иззвъни.

— Добре, предполагам вече сме наясно — каза тя, след като му беше дала около петнайсет секунди. — Приятен ден, Боби. — После излезе, без да го целуне.

Боби отиде до прозореца (по страните му се стичаха сълзи, но той не ги усещаше), дръпна завесата и я гледа как се отдалечава към парка „Комънуелт“. После си пое два пъти дълбоко дъх и отиде в кухнята. Погледна към кухненския шкаф, в който зад пукната купа се криеше синята кана. Можеше да вземе няколко монети оттам, тъй като тя не ги броеше, а и нямаше да забележи липсата им, но Боби не можеше да го направи. Когато ги харчеше, нямаше да му е приятно. Не знаеше защо е толкова сигурен в това, но някак си го усещаше. Усещаше го дори и когато беше на девет години и беше открил каната. Изпълнен със съжаление, той отиде в спалнята си и погледна буркана с парите за колелото.

Мина му през ума, че тя е права. Можеше да вземе малко от спестените пари и да ги изхарчи в Сейвин Рок. Това щеше да удължи срока за закупуването на колелото поне с един месец, но поне щеше да се чувства добре, докато харчеше тези пари. Имаше и още нещо. Ако не вземеше от тези пари, а ги пазеше и спестяваше, щеше да заприлича на нея.

Това реши проблема. Боби извади пет монети по десет цента от буркана, пусна ги в джоба си, сложи носната си кърпа върху тях, за да не паднат, ако му се наложи да тича, и продължи да събира нещата си за плажа. Скоро вече си подсвиркваше, а Тед слезе долу да види какво става.

— Как сте, капитан Гарфийлд? Боби кимна.

— Сейвин Рок е прекрасно място. Въртележки и влачета, знаеш как е?

— Всъщност наистина знам. Приятно изкарване, Боби, и гледай да не паднеш от някоя въртележка.

Боби погледна към вратата и после се обърна към Тед, който седеше на най-долното стъпало, обут в домашните си пантофи.

— Защо не излезеш навън на верандата? — попита момчето. — Обзалагам се, че днес тук вътре ще стане много горещо.

Тед се засмя.

— Може и да изляза, но е по-вероятно да си остана вкъщи.

— Добре ли си?

— Добре съм, Боби. Всичко е наред.

Докато пресичаше улицата към къщата на семейство Джърбър, му стана мъчно, че Тед се крие в задушната си стая през целия ден. Не

трябваше да има причини за поведението му, нали? Разбира се, че имаше. Дори и някъде навън да имаше отрепки, които да обикалят, какво можеха да искат от стар човек като Тед Бротиган?

В началото кавгата с майка му малко му тежеше (пухкавата, но симпатична приятелка на госпожа Джърбър го обвини, че отново са му „потънали гемииите“, каквото и да означаваше това, и започна да го гъделичка под мишниците, а Боби се заливаше от смях и се опитваше да се защити), но когато отидоха на плажа, настроението му започна да се оправя.

Въпреки че сезонът още не беше започнал, лунапаркът беше пълен с хора. Чуваше се шумът от блъскащите се колички, от въртележките, от високоговорителите в залата на смеха. Съли-Джон не можа да спечели мечето, което искаше, защото от последните три алуминиеви кутийки беше успял да събори само две (Рионда каза, че в някои от тях имало специални тежести на дъното, за да паднат по-трудно), но въпреки това мъжът го награди с доста приличен подарък — един глупаво изглеждащ мравояд от жълт плюш. Съли го подари на майката на Каръл. Анита се засмя, прегърна го и каза, че е най-доброто хлапе на света и че ако е бил с петнайсет години по-голям, щяла веднага да се омъжи за него. Съли-Джон стана чак лилав от притеснение.

Боби се опита да хвърля пръстени, но не успя в нито един от трите си опита. На стрелбището имаше по-голям късмет. Успя да счупи две чинии и спечели малко мече. Подари го на Ян сопола, който засега се държеше прилично — все още не се беше ядосал, не се беше напикал и не се беше опитал да ритне Боби или Съли в топките. Ян прегърна мечето и погледна Боби сякаш е Господ.

— Мечето е прекрасно, а и на него му хареса — каза Анита, — но не искаш ли да го занесеш вкъщи на майка си?

— Не. Тя не си пада особено по такива неща. По-добре да се опитам да й спечеля някакъв парфюм.

Съли и Боби се качиха на влакчето „Лудата мишка“. Всеки път, когато количката им се удряше в предната, двамата крещяха и си мислеха, че ако сега не умрат, ще живеят вечно. После се качиха на въртящите се пумпали и на картингите. С пет от последните му останали двайсет цента Боби се качи на виенското колело и се оказа, че

е в една кабинка с Каръл. Колелото спря, когато бяха точно на върха и кабинката им се разклати, което предизвика странно чувство в корема на Боби. От лявата им страна Атлантическият океан сякаш напредваше вълна след вълна към тях. Плажът беше почти бял и се открояваше на тъмносиния цвят на водата. Под тях беше централната алея и от високоговорителите, поставени покрай нея, се чуваше гласът на Фреди Кенън. Тя беше от Талахаси и имаше няколко хубави песни.

— Там долу всичко изглежда толкова малко — каза Каръл. Гласът ѝ звучеше някак тихо, което беше твърде необичайно за нея.

— Не се страхувай. В безопасност сме. Виенското колело щеше да е само за малки деца, ако не се изкачваше толкова високо.

Каръл беше най-голямата от тримата — беше решителна и уверена в себе си, както в деня, когато накара Съли да ѝ носи учебниците — но сега лицето ѝ сякаш се беше превърнало отново в бебешко: малко, кръгло с големи уплашени сини очи. Без да се замисля, Боби се наведе, допря устните си до нейните и я целуна. Когато се отдръпна, очите ѝ бяха още по-големи.

— В безопасност сме — повтори той и се усмихна.

— Направи го пак! — Това беше първата ѝ истинска целувка, която беше получила именно тук в Сейвин Рок през първата събота от лятната ваканция, и нищо друго не я интересуваше в този момент. Точно това си мислеше тя и затова искаше да го направят отново.

— По-добре не — рече Боби, въпреки че бяха достатъчно високо и нямаше кой да го види.

— Казвам ти да го направиш пак и не ми говори, че аз трябва да ти върна жеста.

— Обещавах ли да не казваш?

— Да, заклевам се. Хайде, преди да сме слезли долу! Побързай!

Така той я целуна отново. Устните ѝ бяха гладки и затоплени от слънцето. После виенското колело започна да се движи. За момент Каръл подпря глава на рамото му.

— Благодаря ти, Боби — прошепна тя. — Беше прекрасно.

— И аз така мисля.

Двамата се отдръпнаха един от друг и когато бяха вече долу и свалиха предпазната верига, Боби се затича към Съли, без да се обръща към Каръл. Въпреки това вече знаеше, че целувката на върха на виенското колело щеше да е най-приятната част от дена. Това беше

и първата му истинска целувка и Боби никога нямаше да забрави допира на устните ѝ — сухи и топли от слънцето. Това беше целувката, с която щеше да сравнява всяка една целувка оттук нататък.

Към три часа госпожа Джърбър им каза да започват да събират нещата си. Вече беше време да се прибират. Каръл въздъхна: „о, Господи“ и започна да събира вещите си. Приятелките ѝ ѝ помагаша. Даже и Ян се включи (като дори когато пренасяше нещо, отказваше да остави мечето си). Боби беше почти сигурен, че Каръл ще върви по петите му до края на деня, както знаеше, че ще каже и на приятелките си за целувката на виенското колело (щеше да разбере, ако им е казала, защото те щяха да се съберат, да започнат да се кикотят и да го гледат), но това не се случи. Няколко пъти забеляза, че тя го наблюдава, както няколко пъти се хвана, че и той ѝ хвърля скрити погледи. Все още виждаше очите ѝ такива каквито бяха, когато я целуна.

Боби и Съли взеха повечето торби.

— Браво на моите мулета! Дий! — викаше Рионда и се смееше, докато двете момчета изкачваха стълбите между плажа и централната алея. Кожата ѝ под дебелия пласт крем против, изгаряне по лицето и раменете беше започнала да почервява и тя се оплакваше, че ако тази нощ не може да заспи, ще е от слънчево изгаряне или от храната, която си беше купила от централната алея в лунапарка.

— Някой да те е накарал насила да изядеш четири кренвирша и два хотдога, а? — с раздразнение попита госпожа Джърбър. Боби предположи, че вече е уморена. Той самият се чувстваше малко замаян от слънцето. Гърбът му го щипеше, а чорапите му бяха пълни с пясък. Чантите се клатеха и се удряха една в друга, докато се изкачваха нагоре по стълбите.

— Но храната в лунапарковете е толкова вкусна — запротестира Рионда с тъжен глас. Боби се засмя. Не можа да се сдържи.

Вървяха бавно по пътеката към паркинга и вече не обръщаха внимание на влакчетата и въртележките. Пред паркинга се бяха събрали хора, които се опитваха да стигнат до колите си.

Насред пътеката беше застанал кльоцав мъж, облечен в сини бермуди, къса тениска и с бомбе на главата. Бомбето беше старо, износено и със забит пластмасов слънчоглед в периферията, но той го

беше накривил настрана. Изглеждаше смешно и момичетата започнаха да се кикотят.

Той видя, че се смеят на него, и им се усмихна. Това накара Каръл и приятелките ѝ да се засмеят още по-силно. Мъжът не спираше да им се усмихва. После разпери ръце и погледна към импровизираната маса, зад която стоеше. На масата, направена от две подпори и гладък плот, имаше три обърнати карти. После той започна да ги мести бързо и грациозно. Пръстите му бяха дълги и бели.

Картата по средата беше дама купа. Мъжът я вдигна, показа им я, върна я обратно на мястото ѝ и започна да ги мести.

— Познайте къде е дамата, *cherchez la femme rouge*. Това е всичко, което трябва да направите — каза той. — По-просто е отколкото си мислите.. Направо е фасулска работа. — После той се обърна към Ивон Ловинг. — Хайде, кукличке, ела насам и им покажи как се прави.

Ивон почервения чак до корените на черната си коса, притисна се към Рионда и промърмори, че няма повече пари за подобни игрички.

— Няма проблем — рече мъжът с шапката. — Това е просто една демонстрация, кукличке. Искам майка ти и нейната красива приятелка да видят как се прави това.

— Нито една от тях не ми е майка — отвърна Ивон, но пристъпи напред.

— Трябва да вървим, ако искаме да избегнем големите задръствания, Еви — рече госпожа Джърбър.

— Не, изчакай малко. Голяма веселба ще падне — намеси се Рионда. — Това е интересна игра. Изглежда лесно, но ако не си достатъчно наблюдателен, може да се прибереш вкъщи без пукната пара.

Мъжът с бомбето я погледна предизвикателно и после се засмя. „Така се усмихват отрепките“ — изведнъж си помисли Боби. Тед не се страхуваше от такива като този мъж, а от отрепки, които обаче много приличаха на него.

— Ясно ми е — заговори мъжът, — че преди години сте станали жертва на подобна игра. Въпреки това не е по силите ми да излъжа една толкова прекрасна дама като вас.

Толкова прекрасната дама, висока метър и шейсет и тежаща може би сто килограма, чиито ръце и рамене бяха покрити с дебел

слой крем, щастливо се засмя.

— Стига глупости и покажи на детето каква е целта. И да не искаш да ми каже, че това тук е напълно законно?

Мъжът зад масата погледна към небето и също се засмя.

— На централната алея всичко е законно, докато не те хванат и не те изхвърлят... както предполагам ви е известно и на вас. Сега, как се казваш, кукличке?

— Ивон — отвърна тя. Зад нея Съли-Джон наблюдаваше с огромен интерес. — Понякога ми казват Еви.

— Добре, Еви, гледай ме в ръцете, скъпа. Какво виждаш? Кажи ми имената им и едновременно ми ги показвай. Хайде, знам, че едно умно дете като тебе ще се справи. Не се притеснявай. Можеш и да ги пипаш. Няма никакъв номер.

— Тази в края е вале... другата е поп... а тази е дама. Тя е в средата.

— Точно така, кукличке. И при картите, както и в живота понякога между двама мъже застава една жена. Те притежават специална власт, но след пет-шест години и ти самата ще разбереш. — Гласът му беше станал много дълбок като на хипнотизатор. — Сега наблюдавай внимателно и не отделяй очи от картите. — Той ги обърна. — Сега, кукличке, кажи ми къде е дамата?

Ивон Ловинг показа картата в средата.

— Така ли е наистина? — попита мъжът.

— Засега да — отвърна Рионда и продължи да се смее, а коремът ѝ се тресеше под лятната ѝ риза.

Като се усмихваше, мъжът с бомбето показва, че средната карта наистина е дама купа.

— Сто процента правилно! Засега добре. Сега гледайте! Гледайте внимателно! Това е едно състезание между очите ви и ръцете ми! Кой ще победи? Това е въпросът на деня!

Той започна бързо да размества картите върху гладката си маса, като не преставаше да се усмихва.

— Нагоре, надолу, настрани, гледайте ги как се движат, а сега отново са по старите си места. Така че кажи ми, кукличке, сега къде е дамата?

Докато Ивон се чудеше къде е картата, Съли се наведе към ухото на Боби:

— Не е необходимо да го следиш как ги движи. Дамата купа е подгъната. Виждаш ли?

Боби кимна и си каза наум: „Браво, Еви“, когато момиченцето посочи картата. Мъжът я обърна, за да покаже, че това наистина е дама купа.

— Браво! — извика той. — Имаш набито око, кукличке.

— Благодаря ви — отвърна Ивон и отново се изчерви. Изглеждаше щастлива като Каръл, когато Боби я беше целунал.

— Ако заложиш десет цента на следващото разбъркване и спечелиш, веднага ще ти дам дваисет — рече мъжът с шапката. — Защо ще попитате. Защото е събота, а аз наричам съботата ден, в който нещата се удвояват. Някоя от вас, дами, ще рискува ли да заложи десет цента в състезанието между пръстите ми и очите ви? Може да кажете на съпрузите си, които определено са късметлии да имат толкова прекрасни жени, че господин Хърб Макуоун е платил таксата ви за паркинга. А можете да заложите и дваисет и пет цента. Ако познаете къде е дамата купа, ще получите петдесет.

— Това е половин долар! — възкликна Съли-Джон. — Аз имам дваисет и пет цента и ще ги заложа.

— Джони, това е хазарт — каза майката на Каръл. — Няма да ти разреша да го направиш...

— Хайде, позволи на хлапето да получи един добър урок — намеси се Рионда. — Освен това мъжът може и да го остави да спечели. — Тя говореше достатъчно силно, но мъжът с бомбето само я погледна и ѝ се усмихна. После отново насочи вниманието си към Съли.

— Дай да видим парите ти, хлапе. Хайде, залагай. Съли-Джон му подаде дваисет и петте си цента. Макуоун ги вдигна и ги погледна на слънчевата светлина.

— Да, добре. Изглеждат ми съвсем истински — рече той и ги остави вляво от наредените в редица три карти. После се огледа в двете посоки за полицаи, усмихна се на смеещата се Рионда и отново погледна Съли. — Как се казвате, млади господине?

— Джон Съливан.

Очите на Макуоун се разшириха и той потупа бомбето си, като по този начин накара малкия слънчоглед, забит в периферията, смешно да подскочи.

— Какво име само! Знаеш ли на кого ми напомняш?

— Мога да се досетя. Някой ден може би и аз ще бъда известен революционер — отговори момчето. Наклони се надясно и после наляво над масата на Макуоун. — Бум, бум!

— Разбира се, че „бум-бум“! — повтори мъжът. — А как са очите ти, господарю Съливан?

— Доста добре.

— Тогава ги приготви. Започва състезанието между очите ти и ръцете ми. Нагоре, надолу и във всички страни... Къде отиде дамата дори и аз не знам. — Картите, които този път се движеха много по-бързо от предишния, изведнъж се спряха.

Съли посегна да посочи, но после отдръпна ръката си намръщен. Сега вече имаше две карти с подвити крайчета. Съли погледна Макуоун, който беше скръстил ръце и се усмихваше.

— Помисли си, синко — каза той. — Сутринта беше пълно с хора, но следобедът е абсолютна скука.

„Мъже, които мислят, че шапките с пера са изискани — спомни си Боби думите на Тед. — Такива мъже седят по алеите на парковете и говорят глупости или си прехвърлят шише с алкохол, завито в хартиен плик, по време на някой мач.“ Макуоун нямаше перо в шапката, но затова пък беше сложил пластмасово цвете и не пиеше, но Боби беше сигурен, че в джоба му има една от онези малки бутилки. И в края на деня, когато нямаше вече толкова много хора наоколо и очите не бяха вече толкова наблюдателни, той не пропускаше да изкара по още няколко монети.

Съли показва картата най-вдясно. „Не, Съли!“ — помисли си Боби и когато Макуоун я обърна, се оказа поп спатия. Дамата беше в средата.

— Съжалявам, момчето ми. Малко си бавен, но това не е фатално. Искаш ли да опиташ отново?

— Ами... нямам повече пари. — Съли-Джон изглеждаше съкрушен.

— И така е най-добре за теб, хлапе — обърна се към него Рионда. — Ще те оберем до шушка и ще те остави да седиш тук по долни гащи. — Момичетата се разкикотиха на последните й думи, а Съли се изчерви. Рионда не забеляза нито едното, нито другото. — Работех на плажа Ривиера доста дълго, докато живеях в Мас — каза тя.

— Нека да ви покажа как става това, деца. Искаш ли да се обзаложим на един долар, приятел? Или това е твърде хубаво за теб?

— Във ваше присъствие всичко ми изглежда прекрасно — отговори ѝ Макуоун и хвана доларовата банкнота, която Рионда му подаде. Вдигна я, за да я разгледа на слънчевата светлина, и я остави вляво от картите. — Изглежда всичко е наред — добави той. — Хайде да играем, скъпа. Как е името ви?

— Гледай си работата — отговори Рионда. — И ако ме попиташ още веднъж, ще получиш същия отговор.

— Рий, не мислиш ли, че... — заговори Анита Джърбър.

— Казах ти, че имам опит с тези неща — прекъсна я Рионда. — Хайде, приятелю, давай.

— Няма да ви карам да чакате и секунда — съгласи се Макуоун и ръцете му отново започнаха да се движат бързо по масата. Картите сменяха местата си. Местеше ги от единия край на масата до другия, но този път Боби забеляза, че всичките карти бяха с подгънати крайчета. Най-накрая мъжът спря и Рионда го погледна.

— Прецака ме — каза тя. — Нали?

— Няма такова нещо — отвърна Макуоун. — Ще се състезаваме ли? Какво ще кажете?

— Ще кажа, че вече виждам как моят долар изчезва в джоба ти — отговори Рионда и посочи средната карта.

Макуоун обърна картата и всички видяха поп спатия, след което прибра долара на Рионда в джоба си. Този път дамата купа беше в левия край. Макуоун, вече по-богат с един долар и двацет и пет цента, се усмихна на хората от Харуич. Пластмасовото цвете на шапката му се поклащаше в ухаещия на сол въздух.

— Кой ще се опита? — попита той. — Кой иска да се състезава с ръцете ми?

— Мисля, че на всички ни писна да се състезаваме — отговори госпожа Джърбър. Тя се усмихна на мъжа зад масата и след това прегърна дъщеря си и сина си, за да ги отдръпне настрана.

— Госпожо Джърбър? — каза тихо Боби. За момент той си представи майка си, която беше казала, че баща му никога досега не е пропуснал да играе с каквато и да било кента и че би усетила, ако синът ѝ, наследил червените коси на Ранди Гарфийлд, се спре именно тук пред масата на господин Макуоун. Тази мисъл го накара да се

усмихне. Боби вече знаеше какво е кента, както и флеш, и фулхаус. Беше проверил. — Може ли да опитам и аз?

— Боби, наистина мисля, че отделихме достатъчно време за това.

Той бръкна под носната си кърпа в джоба си и извади три монети по пет цента.

— Всичко, което имам, е това — рече, като първо показва монетите на госпожа Джърбър, а след това и на Макуоун. — Ще стигнат ли?

— Момчето ми — отговори мъжът, — играл съм тази игра и с монети от един цент и ми е харесвало.

Госпожа Джърбър погледна към Рионда.

— Е, какво толкова. Това е цената за едно подстригване — отвърна тя. — Нека да ги загуби и след това си тръгваме.

— Добре, Боби — въздъхна госпожа Джърбър. — След като толкова много искаш, опитай.

— Остави монетите тук, Боб, където ще можем всички да ги виждаме — каза Макуоун. — Изглеждат ми съвсем наред. Готов ли си?

— Мисля, че да.

— Тогава да започваме. Две момчета и едно момиче се скрили. Момчетата не са важни, но ако намериш момичето, ще си удвоиш парите.

Бледите пръсти на Макуоун обърнаха картите и след това започнаха да се движат наляво и надясно. Боби обаче не правеше никакви усилия да проследи къде е дамата. Не беше необходимо.

— Сега бързо ги разбъркваме, сега по-бавно, сега спираме и ето ти въпросът. — Трите карти отново бяха подредени в линия. — Каж ми, Боби, къде е дамата?

— Тук — отвърна Боби и посочи лявата карта.

— Средната е, глупако — изстена Съли. — Този път не престанах да ги следя.

Макуоун не обърна внимание на Съли. Той гледаше Боби. Боби също не откъсваше очи от него. След секунда Макуоун обърна картата, която му беше посочил. Беше дама купа.

— Какво става, по... — извика Съли.

Каръл развълнувано плесна с ръце и подскочи. Рионда Нюсон се засмя и го потупа по гърба.

— Този път имаш късмет, Боби! Смело момче си ти! Макуоун се усмихна на Боби, но усмивката му беше някак замислена, след което бръкна в джоба си и извади шепа монети.

— Хич не е зле, момко. Днес за пръв път ме побеждават. — Извади една монета от двайсет и пет цента и една от пет и ги остави до петнайсетте цента на Боби. — Искаш ли да се повозиш още? — попита той, но когато видя, че момчето не го разбира, добави: — Искаш ли да опиташ отново?

— Може ли? — обърна се Боби към Анита Джърбър.

— Не е ли по-добре да се откажеш, когато печелиш? — попита тя, но очите ѝ блестяха и сякаш вече беше забравила, че искаше да избегнат натовареното движение.

— Аз ще се откажа, когато наистина спечеля — отговори ѝ той.

Макуоун се засмя.

— Самохвалко! През следващите няколко години няма да изкара и пукната пара, но сега се хвали! Добре тогава, самохвалко, какво ще кажеш за още? Съгласен ли си за още една игра?

— Разбира се — отговори Боби. Ако Каръл или Съли го бяха нарекли самохвалко, щеше да се обиди. Всичките му кумири бяха морални и честни мъже — и Джон Уейн, и Лъки Стар от „Звезден патрул“ бяха честни хора и единственото нещо, което казваха, след като бяха спасили света или дилижанса, беше: „Охо!“ Боби обаче реши, че няма смисъл да спори с господин Макуоун, защото той беше от отрепките, но беше облечен в сини бермуди и вероятно лъжеше и при реденето на картите. Самохвалството беше най-чуждото нещо за Боби. Освен това той не мислеше, че сега прилича на баща си, който играеше с всякаква кента. Господин Чарли Ийърман — училищният портиер — който наричаше хората като бащата на Боби „пишман покерджия“, с най-голямо удоволствие му обясни правилата на играта и всички онези неща, които Съли и Дени Ривърс не знаеха. Но в тази игра човек не можеше просто така да отгатне.

Господин Макуоун го погледна отново. Спокойствието на Боби очевидно го притесняваше. После посегна нагоре, оправи накривеното си бомбе, разкърши ръце и опъна пръсти така, както го правеше Бъгс Бъни, преди да седне на пианото в Карнеги Хол.

— Добре, моето момче. Този път няма да ти спестя нищо. Сега ще ги разбъркам толкова бързо, както го правя за възрастните.

Картите започнаха да се местят с такава скорост, че Боби имаше чувството, че не ги вижда ясно.

— Боже Господи! — възкликна приятелката на Каръл Тина. — Това е прекалено бързо. — Боби отново не отместваше очи от картите, но го правеше само защото очакваха от него да прави точно това. Този път обаче господин Макуоун не бърбореше, докато разместваше картите, което беше някак по-успокоително.

После картите отново бяха подредени. Мъжът погледна към Боби и повдигна вежди. Усмиваше се, но дишането му беше ускорено, а по горната му устна имаше капки пот.

Без да се замисля, Боби посочи картата отдясно.

— Ето я дамата.

— Откъде знаеш? — попита господин Макуоун и усмивката му постепенно изчезна. — Как, по дяволите, разбра къде е?

— Просто знам — отвърна той.

Вместо да обърне картата, Макуоун завъртя глава и погледна надолу по алеята. Усмивката на лицето му беше заменена от раздражение. Беше стиснал устни и сбърчил вежди. Дори и малкият слънчоглед на шапката му изглеждаше недоволен. Неговото самодоволно поклащане отпреди малко се беше превърнало в досадно монотонно мърдане.

— Никой не е успявал да победи при тази скорост на разбъркване — каза мъжът. — Имам предвид никой НИКОГА не е успявал да победи моето специално разбъркване!

Рионда се пресегна през рамото на Боби и обърна картата, която той беше избрал. Беше дама купа. Този път всички деца изръкопляскаха. Бръчката между веждите на Макуоун стана още по-дълбока.

— Мисля, че дължиш на самохвалкото деветдесет цента, а? — каза Рионда. — Ще платиш ли?

— И какво, ако не го направя? — попита Макуоун и обърна намръщеното си лице към нея. — Какво ще направиш, дебелано? Ще извикаш ченгетата ли?

— Мисля, че е време да си тръгваме — намеси се Анита Джърбър. Тя вече започваше да се изнервя.

— Да извикам ченгетата? Не, не и аз — продължи да говори Рионда, без да обръща внимание на Анита Джърбър. — Взеха ти

деветдесет скапани цента и ти се държиш като малко дете, което е напълнило гащите. Боже господи!

Само че на Боби му беше ясно, че сега не ставаше въпрос само за парите. Господин Макуоун беше загубил нещо много по-ценно от парите. Понякога, когато губеше, се ядосваше. Понякога се вбесяваше, но сега го беше надиграло едно хлапе, а господин Макуоун не желаше някакво хлапе да разгадава специалните му разбърквания.

— Това, което смятам да направя — продължаваше Рионда, — е да разкажа на всеки, когото срещна по алеята, че си един скапан скъперник. Ще те наричам господин Макуоун деветдесетте цента. Помисли си как ще ти се отрази това на бизнеса.

— Ще ми се ти да беше на моето място — едва ли не извика мъжът, но после бръкна в джоба си, извади монетите си, преброи деветдесет цента и ги остави на масата. — Ето, иди си купи едно картини.

— Аз просто случайно познах. Наистина — рече Боби, събра монетите и ги сложи в джоба си. Сутрешната кавга с майка му сега му изглеждаше глупава. Той щеше да се прибере вкъщи с повече пари, отколкото беше взел сутринта от буркана. — Имах късмет.

Сега вече Макуоун се отпусна. Никога не би си позволил да ги нападне. Той беше от отрепките, но не от тези, които нараняваха хората. Никога не би събрал своите бледи и дълги пръсти в юмрук.

— Да — рече Макуоун. — Ти просто имаше късмет. Искаш ли да опиташ още веднъж, Боби? Да станеш по-богат.

— Вече наистина трябва да вървим — каза забързано госпожа Джърбър.

— И ако го направя, ще изгубя — отвърна Боби. — Благодаря, господин Макуоун. Играта си я биваше.

— Да, да. Разкарай се, хлапе. — Мъжът беше като всички останали безделници по централната алея. Оглеждаше алеята за нови посетители, за свежа кръв.

На път за вкъщи Каръл и нейните приятелки не спряха да го гледат с възхищение. Съли-Джон също го гледаше, но някак объркано и с уважение, което накара Боби да се чувства неудобно. По едно време Рионда се обърна към него.

— Ти не отгатваше просто така, нали? — попита. Боби я изгледа, но не отговори.

— Усещаш някаква тръпка.

— Какво е тръпка?

— Баща ми играеше хазарт само от време на време, но имаше чувство за цифрите. Наричаше го тръпка. После залагаше или купуваше лотарийни билети. Веднъж даже спечели петдесет долара. Купи ни храна за цял месец с тях. Така се чувстваш и ти, нали?

— Предполагам — отвърна Боби. — Може би съм усетил някаква тръпка.

Когато се прибра вкъщи, майка му седеше на пейката на верандата. Беше се преоблякла в съботните си дрехи и гледаше безгрижно към улицата. Махна с ръка на майката на Каръл, докато тя потегляше с колата. Видя как зави по алеята към нейната къща и после не изпусна от поглед сина си, който вървеше бавно по пътеката към външната врата. Боби знаеше какво си мисли майка му: „Съпругът на Анита е във флота, но все пак тя си има съпруг.“ Освен това Анита Джърбър имаше фургон. Лиз трябваше да пътува с автобуса или с такси, ако искаше да отиде в Бриджпорт.

Боби обаче не мислеше, че все още му е ядосана, което беше добре.

— Добре ли изкара в Сейвин, Боби?

— Беше супер, мамо — отвърна и той. „Какво, мамо? Да не би да не те интересува какво сме правили на плажа, а? За какво точно си мислиш?“ — казваше си Боби.

— Добре, а сега ме чуй, моето момче... Съжалявам, че се скарахме тази сутрин. Мразя да работя в събота. — Всичко това изрече на един дъх.

— Няма нищо, мамо.

После тя докосна бузата му и поклати глава.

— Кожата ти е толкова нежна! Никога няма да почернееш, Боби. Хайде да се прибираме, за да те намажа с крем против изгаряне.

Той я последва вътре, свали ризата си, застана прав пред нея и тя започна да го маже с крем по корема, по гърба, по ръцете и дори по бузите. Чувстваше се прекрасно и си спомни колко много я обичаше и колко много му харесваше да го докосва. Зачуди се какво ли ще стане, ако ѝ каже, че е целунал Каръл, докато са били на виенското колело.

Дали ще се засмее? Боби не мислеше, че ще се засмее. А ако разбереше за Макуоун и картите...

— Не съм виждала приятеля ти от горния етаж днес — каза тя и затвори шишето с крема против изгаряне. — Знам, че е горе, защото чувам, че е включил радиото и слуша бейзболния мач. Не мислиш ли, че ще се почувства по-добре, ако излезе на верандата, където ще му е по-хладно?

— Предполагам, че не му се излиза. Тя го погледна стреснато.

— Добре, Боби. — Усмихна се и той също й се усмихна. Усмивката му костваше голямо усилие, защото знаеше, че майка му не се чувства добре. Всъщност той беше направо сигурен в това.

Отново усещаше тръпката.

Същата нощ Боби лежеше по гръб с разперени крака и гледаше в тавана. Прозорецът му беше отворен и завесите се поклащаха от лекия нощен вятър, а отнякъде долиташе песента на Платърс: „Тук всеки следобед се срещаме под синьото небе“.

Бащата на Рионда го беше нарекъл тръпка и веднъж беше успял да спечели петдесет долара. Боби беше съгласен — тръпка, добре, беше почувствал тръпката — но не можеше да избере един лотариен номер, за да спаси душата си. Ставаше въпрос за това, че...

„Ставаше въпрос за това, че господин Маккуоун знаеше всеки път къде е дамата, но това го знаех и аз.“

Сега, когато Боби разбра това, на местата си дойдоха и други части от мозайката. Очевидни неща, но все пак на него му беше весело, а и... Е, човек не си задава въпроси откъде знае неща, чийто отговор му е известен, нали? Може да се зачудиш за тръпката — едно чувство, което сякаш ти е паднало от небето — но не задаваш въпроси за това, което знаеш.

Но все пак той откъде знаеше, че майка му събира пари в каталога, който държеше на най-високата полица в гардероба си? Откъде можеше да е сигурен, че каталогът е именно там? Тя не му беше казвала. Не му беше казала и за синята кана, където събираше монети, но той знаеше за нея от години. Все пак не беше сляп, въпреки че тя понякога го мислеше за такъв. Но каталога? Монетите ги обменяха в банкноти, а банкнотите ги криеха в каталога, така ли? Нямаше как да разбере със сигурност, но знаеше, че каталогът е там.

Знаеше, защото тя го знаеше и мислеше за това. И на виенското колело знаеше, че Каръл иска да я целуне отново, защото това беше първата ѝ истинска целувка с момче и първия път беше разсеяна. Първата целувка беше твърде кратка и тя почти не я беше усетила. Но Боби знаеше, че това не е като да предсказваш бъдещето.

— Не, това е все едно да четеш мислите на хората — прошепна той и после потрепери.

„Трябва да внимаваш, Боби-О. Ако не внимаваш, ще се побъркаш, както Тед с неговите отрепки.“

Часовникът на градския площад започна да бие. Боби се обърна и погледна будилника на бюрото си. Според него часът беше девет и петдесет и две.

„Е, добре, де. Или градският часовник малко е избързал, или моят е изостанал. Голяма работа. Хайде заспивай.“

Не вярваше, че ще може да заспи веднага, защото днешният ден си го биваше — спорове с майка му, спечелените пари от мъжа на алеята, целувки на виенското колело. — Лека-полека той започна да се унася, изпълнен с приятно чувство.

„Може би тя наистина е моята приятелка“ — помисли си той.

Когато отекна последният удар на градския часовник, Боби вече спеше.

V. БОБИ ЧЕТЕ ВЕСТНИКА. КАФЯВО С БЯЛО НА КОРЕМЧЕТО. ГОЛЯМА ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ЛИЗ. ЛАГЕРЪТ НА БРОУД СТРИЙТ. ЕДНА ТРУДНА СЕДМИЦА. ПЪТУВАНЕТО ДО ПРОВИДЪНС

В понеделник майка му отиде на работа и Боби се качи на горния етаж, за да прочете вестника на Тед (старият човек беше казал, че харесва да слуша гласа на Боби, докато се бръсне). Тед стоеше в малката баня, чиято врата беше широко отворена, а Боби четеше заглавията на статиите.

— Сраженията във Виетнам зачестяват?

— Преди закуска? Не, благодаря.

— Изчезват колички. Местен мъж е заподозрян?

— Прочети първия абзац, Боби.

— Когато полицията пристигна в дома на Джон Т. Андерсън от Харуич, той разказа за своето странно хоби да събира колички от супермаркетите. „Той е направо обсебен от това — заяви полицай Кърби Малой от харуичката полиция, — но ние не бяхме доволни от изявлението му, че повечето от количките е намерил случайно.“ Оказа се, че офицер Малой е прав. Повечето от петдесетте колички, които откриха в задния двор на Андерсън, бяха откраднати от супермаркетите в Харуич и дори от магазините в Стансбъри.

— Добре, достатъчно — каза Тед и вдигна бръснача към брадата си. — Провинциален хумор в отговор на жалките прояви на принудителна кражба.

— Какво? Нищо не разбрах.

— Господин Андерсън е клептоман, с други думи, има психически проблеми. Мислиш ли, че психическите проблеми са смешни?

— Не, разбира се. Съжалявам хора, на които им хлопа дъската.

— Радвам се да го чуя. Познавам хора, на които не само им хлопа дъската, ами направо целият втори етаж им липсва. Всъщност познавам доста такива хора. Някои са жалки, други — мъдри или дори

страшни, но не са смешни. И затова изчезват колички. Какво друго пише във вестника?

— Звезда почина след автомобилна катастрофа в Европа.

— Не, благодаря.

— Янките се опитват да вкарат свои хора в търговията със сенаторите?

— Не ме интересува какво правят янките и сенаторите.

— Албини ще влезе в ролята на умряло куче?

— Да, добре. Това ми се струва интересно.

Тед слушаше напрегнато, докато внимателно се бръснеше. Боби не намираше статията за чак толкова интересна — не беше за Флойд Петерсън и Ингемар Джонсън, когото Съли наричаше Бебето Инги. Дванайсетрундовият мач между Томи „Ураганът“ Хейууд и Еди Албини беше насрочен за следващата сряда в Медисън Скуеър Гардън. И двамата боксьори имаха добри резултати от предишните мачове, затова решаващ фактор щеше да е възрастта. Сигурният фаворит Хейууд беше на двайсет и три, а Албини — на трийсет и шест. Победителят щеше да получи възможност да излезе срещу носителя на титлата в тежка категория през есента, горе-долу по времето, когато Ричард Никсън щеше да спечели президентските избори (майката на Боби беше сигурна, че ще го направи и въпреки че беше католик, Кенеди си оставаше твърде млад).

В статията Албини казваше, че разбира защо го наричат „умряло куче“. С годините започнал да излиза от форма, а някои негови почитатели му обърнали гръб, защото изгубил последния си мач. Той също бил сигурен, че Хейууд е много добър за възрастта си и до известна степен го превъзхожда. Напоследък обаче тренирал усилено, скачал много на въже и се биел със своя приятел, който се движел точно като Хейууд на ринга. Статията беше пълна с думи като „мотивиран“ и „мач“. Албини беше описан като „изпълнен с решителност“. Боби чувстваше, че авторът си представя как Албини ще бъде нокаутиран от новака, и му стана мъчно за него. „Ураганът“ Хейууд не беше разговарял с репортерите, но неговият мениджър, някой си И. Клейндайст (Тед каза на Боби как да произнесе това име) беше казал, че може би това е последният мач на Албини. „Той имаше своя звезден миг, но това беше отдавна — заявил Клейндайст. — Ако

Еди издържи до шестия рунд, ще накарам сина си да си легне без вечеря.“

— Ървин Клейндайст е ka-mai — рече Тед.

— Какво е...

— Глупак. — Тед се взираше през прозореца. Не беше изпаднал в транс, но в мислите си явно беше далеч.

— Познаваш ли го? — попита Боби.

— Не, не — отвърна Тед. Отначало се стресна от идеята, а после се учуди. — Чувал съм за него.

— Като чета статията, си мисля, че този Албини ще изяде боя.

— Никога не можеш да бъдеш сигурен. Затова е толкова интересно.

— Какво искаш да кажеш?

— Нищо. Сега искам да ми прочетеш комиксите, Боби. Виж Флаш Гордън и искам съвсем точно да ми опишеш как е облечена Дейл Ардън.

— Защо?

— Защото мисля, че е страхотна жена — отговори Тед, а момчето избухна в смях. Не можа да се сдържи. Понякога този човек беше много забавен.

Един ден по-късно, когато се прибираше от къщата „Стърлинг“, където беше попълнил молбата, че иска да играе бейзбол през лятото, Боби попадна на внимателно напечатано съобщение, закрепено с кабърчета за едно дърво в парка „Комънуелт“.

МОЛЯ ПОМОГНЕТЕ ДА НАМЕРИМ ФИЛ!

ФИЛ е нашето УЕЛСКО КОРДЖИ!

ФИЛ е на 7 ГОДИНИ!

ФИЛ е КАФЯВ с БЯЛО НА КОРЕМЧЕТО!

ОЧИТЕ му са ЖИВИ и ИНТЕЛИГЕНТНИ!

ВЪРХОВЕТЕ НА УШИТЕ му са ЧЕРНИ!

Ако кажете: Фил, побързай! Ще ви донесе топка!

Обадете се на ХЮситоник 5-8337! (или)

Донесете го на адрес Хайгейт Авеню 745! Търсете семейство САГАМОР!

На обявата нямаше снимка на Фил.

Боби дълго време стоя и гледа обявата. Искаше му се да изтича и да каже на Тед не само за това съобщение, но и за звездата и луната на тротоара. Същевременно си мислеше, че в парка разлепяха какви ли не обяви и че ако кажеше, Тед щеше съвсем да се побърка. Видя, че на едно друго дърво имаше афиш за предстоящ концерт на градския площад. Тези мисли се търкаха като пръчки и Боби усещаше как скоро в главата му ще лумне огън.

„Няма да мисля за това“ — каза си. И когато един глас — глас, който много приличаше на гласовете на възрастните — заговори, че му плащат именно за това, Боби просто му нареди да замълчи. И гласът го направи.

Щом се прибра вкъщи, майка му седеше на верандата и шиеше ръкава на една от домашните си рокли. Тя вдигна глава и Боби забеляза, че очите ѝ са зачервени, а в ръката си държи кърпичка.

— Мамо...

„Какво се е случило?“ — мислеше да продължи, но не беше разумно да го прави. Щеше да си има неприятности. Боби не ѝ каза как е минал денят му в Сейвин Рок, но познаваше добре майка си — начина, по който го гледаше, когато беше ядосана; начина, по който стискаше кърпичката; начина, по който си поемаше въздух и стоеше изправена, готова да започне поредната кавга.

— Какво? — попита го тя. — Да не би да си намислил нещо?

— Не — отвърна някак притеснен и засрамен. — Бях в къщата „Стърлинг“. Попълвах молбата за бейзбола и — отново съм в отбора на вълците.

Тя кимна и сякаш вече беше по-спокойна.

— Сигурна съм, че следващата година ще си в отбора на лъвовете. — Премести кутията с конци и игли от пейката и потупа мястото до себе си. — Седни до мен за минута, Боби. Трябва да ти кажа нещо.

Боби седна. Очевидно беше, че е плакала, а и гласът ѝ беше много тъжен. Накрая обаче се оказа, че проблемът не е чак толкова голям (поне според Боби).

— Господин Бидърман — Дон — ме покана да отида с него, с господин Къшман и с господин Дийн на семинар в Провидънс. Това е добра възможност за мен.

— Какво е това семинар?

— Нещо като конференция. Хората се събират, за да научат нещо ново по определена тема и да обсъдят наученото. Този семинар е на тема „Недвижимите имоти през шейсетте“. Бях много изненадана, че Дон ме покани. Знаех, че Бил Къшман и Къртис Дийн ще заминат, защото са агенти. Но Дон да кани и мен... — Замълча, обърна се към Боби и се усмихна. Той си помисли, че усмивката ѝ е искрена, но същевременно му се струваше неуместна. — Винаги съм искала да стана агент и сега тази възможност сякаш ми падна от небето... Това е голям шанс за мен, Боби, голям шанс за нас.

Момчето знаеше, че майка му иска да стане агент по недвижими имоти. Тя имаше книги на тази тема и всяка вечер ги четеше и често подчертаваше. Това беше голяма възможност за нея, но тогава защо беше плакала?

— Ами, радвам се — рече Боби. — Надявам се да научиш много. Кога ще заминеш?

— Следващата седмица. Четиримата заминаваме във вторник сутринта и се връщаме в четвъртък вечерта към осем часа. Всички срещи ще са в хотел „Уоруик“, където ще отседнем. Дон е направил резервации. От дванайсет години не съм отсядала в хотел. Малко съм изнервена.

„Заради това, че си изнервена ли си плакала?“ — зачуди се Боби. Може би възрастните и по-специално жените понякога реагират така.

— Искам да попиташ Си-Джей, дали ще можеш да спиш у тях във вторник и в сряда. Сигурна съм, че госпожа Съливан няма да има...

— Няма да стане — поклати глава Боби.

— Как така няма да стане? — строго го погледна Лиз. — Госпожа Съливан никога не е имала нещо против това да останеш да спиш у тях. Нали не си направил някоя глупост?

— Не, мамо. Просто Съли-Джон заминава в лагера „Уини“. — Името на лагера го накара да се засмее, но той се сдържа. Майка му продължаваше да го гледа по същия строг начин, но... нямаше ли в този поглед и паника?

— Какъв е този лагер „Уини“? Какви ги приказваш?

Боби обясни, че Съли-Джон е спечелил пътуване до лагера „Уиниуина“, а майка му щеше да замине по същото време при родителите си в Уисконсин.

— По дяволите, такъв ми е бил късметът — каза майка му. Тя почти никога не ругаше и това, което наричаше „мръсни думи“, според нея беше езикът на неграмотните. После сви ръката си в юмрук и удари по пейката. — По дяволите!

Тя седя няколко минути и трескаво се опитваше да измисли нещо. Бяха приятели и с Каръл, но той се съмняваше, че майка му ще помоли Анита Джърбър Боби да преспи у тях. Оставаше да се обади на някой от нейните приятели. Само че тя нямаше такива... с изключение на Дон Бидърман (и може би и другите двама, които заминаваха с тях). Имаше много познати, които поздравяваше, когато се връщаше от супермаркета или когато отиваха в петък на кино, но сред тях нямаше нито един, който да се съгласи да приюти единайсетгодишния ѝ син за два дни (или поне Боби не знаеше да има такива сред тях).

Като хора, които се движеха по два пресичащи се пътя, Боби и майка му мислеха за едно и също нещо. Боби се беше сетил може би няколко секунди преди нея.

— Ами Тед? — попита той.

Майка му го гледаше, като не преставаше иронично да се усмихва, както го правеше, когато искаше да каже: „Трябва да се потопиш в мръсотията поне веднъж, преди да умреш!“ Двама мъже се взирали през решетките на прозореца на килията си. Единият погледнал към калта, а другият — към звездите! А нейната любима фраза беше: „Животът не е справедлив!“

— Ти да не мислиш, че не знам, че го наричаш Тед, когато оставате само двамата? — попита тя. — Може би си въобразяваш, че взимам хапчета за затъпяване, така ли, Боби-О? — каза тя и погледна към улицата. Един крайслер модел „Ню Йорк“ се движеше бавно покрай тротоара. Беше сребристосив, а страничните му лайстни бяха хромирани. Мъжът зад волана беше възрастен и носеше синьо палто. Боби си помисли, че вероятно не е от онези. Беше стар, но не и от отрепките.

— Може и да стане — каза Лиз най-сетне. Тя сякаш говореше повече на себе си, отколкото на сина си. — Хайде да се качим и да поговорим с Бротиган още сега.

Докато вървеше след нея по стълбите към третия етаж, Боби се чудеше откога тя знае как точно се произнася името на Тед.

„Още от първия ден — помисли си той. — Още от първия ден.“

Боби предложи Тед да си седи в апартамента на третия етаж, а той да е долу на първия. Щяха да държат вратите отворени и ако някой от тях има нужда от нещо, просто щеше да извика.

— Не мисля, че на семейство Килгален или семейство Проски ще им хареса да викаш отдолу господин Братиган в три часа посред нощ, ако имаш кошмар — рече Лиз. Семействата Килгален и Проски живееха в апартаментите на втория етаж. Лиз и Боби не се обичаха нито с едните, нито с другите.

— Няма да сънувам кошмари — отвърна той, възмутен, че се отнасяха с него като с малко дете. — Искам да кажа, защо ще го правя!

— По-тихо — каза майка му. Седяха край масата в кухнята на Тед. Дватама възрастни пушеха, а пред Боби имаше безалкохолна бира.

— Идеята ти не е съвсем добра, Боби. Все пак ти си на единайсет години и си още малък, за да бъдеш оставян сам.

Боби реши, че не му е неприятно, когато неговият приятел го нарича „малък“. Също така трябваше да се съгласи, че си беше малко страшничко да остане съвсем сам през нощта в апартамента. Той щеше да се справи, беше сигурен, но въпреки всичко си беше страшничко.

— А какво ще кажете за дивана? — каза той. — Той се разтяга и става на легло, нали? — Никога не го бяха разпъвали, но Боби си спомняше, че веднъж майка му му беше казала, че е възможно. Беше прав и предложението му реши проблема. Тя определено не искаше Боби да спи в нейното легло, както не желаше да спи и тук, в тази гореща стая на третия етаж. Обаче тя толкова трескаво се опитваше да намери някакво решение, че беше пропуснала очевидното.

Така решиха, че Тед ще прекара нощта във вторник и сряда на дивана в гостната на семейство Гарфийлд; Боби се вълнуваше от предстоящите дни: щеше да остане сам два дни, дори три, ако броеше и четвъртъка, а и през нощта щеше да има някой при него, и то не някоя бавачка, а неговият възрастен приятел. Нямахте да му е толкова забавно, колкото на Съли-Джон в лагера „Уини“, но все пак щеше да е добре. „Лагерът на Броуд Стрийт“ помисли си Боби.

— Ще си изкараме чудесно — рече Тед. — Ще ти направя от любимия си пържен боб. — Той се пресегна и разроши късо подстриганата коса на Боби.

— Ако ще правите пържен боб, най-добре ще е да вземете със себе си и това — каза майка му и посочи с цигарата си вентилатора на Тед.

Тед и Боби се засмяха, а на лицето на Лиз се появи нейната цинична усмивка. После тя допуши цигарата си и я загаси в пепелника на Тед.

Докато слизаха по стълбите, Боби си спомни за обявата в парка — онази за изчезналото кученце, което щяло да донесе топка, ако му кажат: „Побързай, Фил“. Щеше да каже на Тед за обявата. Но ако го направеше и Тед си заминеше, кой щеше да остане с него следващата седмица. Какво щеше да стане с „Лагера на Броуд Стрийт“? Нямаше да ядат любимия пържен боб на Тед и нямаше да разговарят до късно.

Боби си обеща, че ще разкаже на Тед всичко следващия петък, след като майка му се прибереше от конференцията или семинара, както му беше там името. Щеше да направи пълен доклад, а Тед щеше да направи каквото необходимо. Може би въпреки всичко щеше да остане ще малко тук.

Щом взе това решение, умът на Боби сякаш се прочисти и когато видя една закачена бележка на таблото в бакалията — която предлагаше съдомиялна машина — не се подвоуми нито за миг как да постъпи.

Следващата седмица обаче се превърна в една от най-трудните за Боби. Той видя още две обяви за изгубени животни. Едната беше в центъра на града, а другата край киното (вече не беше достатъчно да обикаля само в квартала, а трябваше да ходи много по-надалеч). Тед започна все по-често да изпада в неговите състояния. Когато беше в транс, понякога говореше и не винаги на английски. Освен това в думите му не винаги имаше смисъл. През по-голямата част от времето Боби си мислеше, че Тед е един от най-умните, нормални и спретнати хора, които познава, но когато изпадаше в транс, беше много страшно. Поне майка му не знаеше за това. Тя едва ли щеше да се зарадва, ако разбереше, че старият човек изпада в транс и говори несвързани неща на английски или на някакъв непознат език.

След един от тези моменти, когато Тед за повече от минута се визира в пространството, без да отговаря на въпросите му, Боби си помисли, че старият човек вероятно не е тук, а е на някакво друго

място. Спомни си за паралелните светове в „Пръстен около слънцето“ и за това как хората напускаха земята и откриваха, че могат да се движат по спиралите до всяка точка в пространството.

Когато веднъж бе изпаднал в транс, Тед продължи да държи цигарата между пръстите си. Пепелта ставаше все по-дълга и накрая падна на масата. Въгленчето се приближи към пръстите му и когато вече беше прекалено близо, Боби се пресегна и издърпа цигарата, за да я загаси в препълнения пепелник. Точно в този момент Тед дойде на себе си.

— Пушиш ли? — попита го намръщено той. — Твърде млад си, за да пушиш, Боби.

— Аз само издърпах цигарата от пръстите ти. Помислих си, че... — смути се той.

Тед погледна към пръстите на дясната си ръка, които бяха пожълтели от никотина. После невесело се засмя.

— Помислил си, че ще се изгоря, нали? — Боби кимна.

— Какво си мислиш, когато изпадаш в такова състояние? Къде отиваш?

— Трудно е да ти обясня — отговори Тед и после го помоли да му прочете хороскопа.

Мисълта за трансa, в който изпадаше Тед, беше доста потискаща, а нещата, за които трябваше да се оглежда, бяха още по-неприятни. Като резултат от това Боби, който беше прекрасен бейзболист, направи четири грешки в мача на вълците в къщата „Стърлинг“. След това загуби няколко пъти подред, когато играеха със Съли-Джон на морски шах в петък.

— Какво ти става? — попита го Съли. — За трети път изброяваш квадратчета, които вече си казвал преди това. Освен това трябва да ти изкрещя в ухото, преди да ми отговориш. Какво ти става?

— Нищо.

Каръл също го питаше дали е добре. Госпожа Джърбър се обезпокои, дали няма никакви проблеми, а Ивон Ловинг искаше да знае дали не е изпаднал в депресия и след това едва се беше сдържала да не се разсмее с глас.

Единственият човек, който не забеляза странното държание на Боби, беше майка му. Лиз Гарфийлд беше напълно обсебена от предстоящото пътуване до Провидънс. Вечер говореше по телефона с

господин Бидърман или с някой от другите двама (единият се казваше Къшман, а името на другия Боби беше забравил). После изваждаше дрехи от гардероба си и ги слагаше на леглото в стаята си, докато го покриваше цялото, след това им се мръщеше и ги прибираще обратно. Беше си запазила час във фризьорския салон, за да си оправи прическата и маникюра. Боби не беше сигурен какво е това маникюр и трябваше да попита Тед.

Тя се вълнуваше от приготовленията, но същевременно беше и някак умислена. Чувстваше се като войник, който се впуска в битка, или като парашутист, който скоро ще скочи от самолета, за да се приземи в тила на противника. Един от вечерните ѝ телефонни разговори се беше превърнал в тих спор. Боби си беше помислил, че говори с господин Бидърман, но не беше сигурен. В събота момчето влезе в спалнята на майка си и я завари да стои пред две нови рокли. Едната имаше тънки презрамки, а другата беше без презрамки. Кутиите, в които бяха опаковани, бяха захвърлени на пода. Майка му гледаше роклите със съвсем непознат за Боби израз: с широко отворени очи и сбърчено чело, а по бледите ѝ страни имаше следи от руж. Пепелникът на тоалетката ѝ беше препълнен. Големите ѝ очи се местеха от едната на другата рокля.

— Мамо — каза Боби и тя подскочи. После се завъртя към него и направи гримаса.

— Господи, Боби — почти извика тя. — Не знаеш ли да чукаш?

— Съжалявам, мамо — отвърна той и заотстъпва към вратата. Досега майка му никога не беше казвала, че трябва да чука, преди да влезе. — Мамо, добре ли си?

— Добре съм! — Тя извади цигара, запали я и започна нервно да вдишва дима. Издишваше със същата сила, с която вдишваше, и Боби очакваше скоро да започне да излиза дим и от ушите ѝ. — Ще съм щастлива, ако успея да открия една рокля за коктейли, в която да не изглеждам като Елза Кравата. Знаеш ли, че преди да се омъжа за баща ти, носех шеста мярка! Погледни ме сега! Елза Кравата! Направо приличам на проклетия Моби Дик!

— Мамо, ти не си дебела. Всъщност напоследък изглеждаш...

— Излез, Боби. Моля те остави майка си сама. Имам главоболие.

Тази нощ той отново я чу да плаче. На следващия ден тя внимателно прибра едната от роклите в багажа си — тази с тесните

презрамки. Другата постави в кутията, на която пишеше: „Рокли от магазина на Люси в Бриджпорт“.

В понеделник вечерта Лиз покани Тед Бротиган на вечеря. Боби обожаваше печеното на майка си, но този път трябваше да се задоволи само с едно парче. Беше ужасен, че Тед може да изпадне в транс пред майка му.

Страховете му обаче се оказаха неоснователни. Тед разказа за детството си в Ню Джърси и за работата си в Хартфорд. Боби предпочиташе да слуша за работата му в Хартфорд, а не за трудното му детство. Накрая Тед поиска още едно парче от печеното.

Щом вечерята приключи, Лиз подаде на стария човек списък с телефонни номера. Сред тях бяха номерата на доктор Гордън, на къщата „Стърлинг“ и на хотел „Уоруик“.

— Ако има някакъв проблем, непременно ми се обадете. Ще го направите, нали?

— Разбира се — кимна Тед.

— Боби? Никакви глупости, нали? — Припряно постави ръка на челото му, както го правеше, когато имаше треска.

— Няма. Ще си изкараме страхотно. Нали, господин Бротиган?

— Можеш да му казваш Тед — заяви майка му. — Щом ще спи в нашата гостна, мисля, че и аз мога да започна да го наричам така. Може ли?

— Разбира се. От този момент нататък ме наричайте Тед.

Той се засмя. Боби си помисли, че това е една прекрасна усмивка, искрена и приятелска. Не разбираше как може да има хора, които да й устоят. Майка му обаче можеше и го направи. Дори и сега, докато се усмихваше на Тед, Боби можеше да види как стиска кърпичката в юмрук, което означаваше, че е изнервена. Веднага се сети за една от любимите й фрази: „Вярвам му (или вярвам ѝ), колкото мога да свиря на пиано.“

— И отсега нататък аз съм Лиз. — Тя протегна ръка и двамата си стиснаха ръцете като че ли се срещаха за пръв път... Обаче Боби знаеше, че тя има особено мнение за Тед Бротиган. Ако не беше принудена от обстоятелствата, никога нямаше да повери сина си на него. Никога. Тя отвори чантата си и извади бял плик.

— Вътре има десет долара — каза тя и го подаде на Тед. — Предполагам, че вие, момчета, ще искате да излезете някъде да

хапнете. Боби харесва храната в ресторанта на Колонията, а също можете да отидете и на кино. Не се сещам за нещо друго, но е по-добре човек да е подготвен, нали?

— Винаги е по-добре така — съгласи се Тед и постави внимателно плика в предния джоб на самото си, — но не мисля, че ще изхарчим чак десет долара само за три дни. Нали, Боби?

— Да, не виждам как бихме могли да го направим.

— Направете си сметката и не ги пилейте — каза Лиз. Това беше друга нейна любима фраза заедно със: Глупакът бързо се разделя с парите си. После извади цигара и я запали с треперещи ръце. — Знам, че ще се оправите, момчета. Може би дори ще си изкарате по-добре от мен.

Поглеждайки към изгризаните нокти на едната ѝ ръка, Боби си помисли: „Можеш да бъдеш сигурна.“

Майка му щеше да пътува за Провидънс с колата на господин Бидърман и на следващата сутрин в седем часа Лиз и Боби стояха на верандата и го чакаха да се появи. По Ашър Авеню движението беше натоварено, защото всички минаваха оттам за работа, но тук на Броуд Стрийт беше спокойно. Минаваха по няколко коли и камионите за доставки. Боби ясно чуваше шума от косачките за трева, а зад него Баузър не преставаше да лае. За Боби това куче се беше превърнало в нещо непроменимо и вечно, какъвто беше и Господ.

— Не е необходимо да стоиш тук с мен — рече Лиз. Беше облякла шлифер и пушеше цигара. На лицето ѝ имаше малко повече грим от необходимото, но Боби забеляза, че очите ѝ са подпухнали. Явно и тази нощ не беше спала.

— Нямам нищо против.

— Надявам се, че постъпвам правилно, като те оставям с него.

— Не се тревожи. Тед е добър човек, мамо.

Тя поклати глава.

Слънцето се отрази в нещо сребристо. Това беше автомобилът на господин Бидърман.

— Ето го, идва — каза майка му нервно и развълнувано. После се наведе. — Дай една целувка, Боби. Не искам аз да те целувам, за да не си размажа червилото.

Боби постави ръка на рамото ѝ и леко я целуна. Долови мириса на парфюма ѝ и на гримовеите ѝ. Никога вече след това нямаше да я целуне с толкова открита и искрена обич. Тя му се усмихна, но не го погледна, а вместо това гледаше към колата на господин Бидърман, която плавно зави и спря край моравата пред къщата им. Тя посегна към двата куфара („Твърде много багаж само за два дни“ — си мислеше Боби. Смяташе, че в единия от куфарите е само новата рокля), но той вече ги беше взел.

— Много са тежки, Боби. Ще се спънеш на стълбите.

— Не — отвърна той. — Няма.

Тя го погледна притеснено, след това махна на господин Бидърман и тръгна към колата. Боби я последва, като се опитваше да не показва, че куфарите наистина му тежат. Какво беше сложила вътре? Дрехи или тухли?

Той занесе куфарите чак до улицата и ги остави край колата. Господин Бидърман беше излязъл от колата и стоеше отстрани. Целуна майка му по бузата и извади ключовете, за да отвори багажника.

— Здравсти, шампионе! Как я караш? — Господин Бидърман винаги наричаше Боби „шампионе“. — Дай да ги сложим в багажника. Жените винаги взимат целия гардероб, когато заминават някъде, нали? Знаеш какво казват старите хора: не можеш да живееш с тях, но не можеш и без тях. — Той разкри зъбите си в нещо като усмивка, която напомни на Боби за Джак от „Повелителят на мухите“. — Искаш ли да ти помогна?

— Не, държа ги — отвърна Боби. Той се обърна и едва повдигна куфарите, за да ги занесе отзад при багажника. Раменете го боляха, а вратът му гореше от напрежение.

Господин Бидърман отвори багажника, взе куфарите от Боби и ги сложи вътре. Зад тях майка му се беше навела към задната седалка и говореше с другите двама мъже. Засмя се на нещо, което ѝ каза единият от тях. За Боби този смях беше толкова истински, колкото е истински дървен крак.

Господин Бидърман затвори багажника и погледна Боби. Беше слаб човек с едро кръгло лице. Бузите му винаги бяха зачервени. Човек можеше да види розовото му теме под рядката коса, грижливо сресана назад. Носеше кръгли очила с тънки златни рамки. Усмивката му беше толкова истинска, колкото смеха на майка му.

— Ще играеш ли бейзбол това лято, шампионе? — Той се наведе малко напред и зае поза все едно държи бейзболна бухалка. Момчето си помисли, че прилича на пълен глупак.

— Да, сър. Това лято ще съм в отбора на вълците в къщата „Стърлинг“. Надявах се да ме вземат в отбора на лъвовете, но...

— Добре, браво. — Господин Бидърман погледна часовника си, направи гримаса все едно вече съвсем са закъснели и потупа Боби по бузата. Момчето трябваше да положи огромни усилия, за да не се отдръпне от ръката му. — Трябва да потегляме! Умната и благодаря, че ни отпусках майка си, шампионе!

Той придружи Лиз до предната врата. Беше долепил ръка до гърба ѝ. Това направи още по-лошо впечатление на Боби, отколкото целувката отпреди малко. Погледна към двамата мъже, облечени в елегантни костюми на задната седалка и си спомни, че единият се казваше Дийн точно в момента, в който те се побутваха с лакти. И двамата се хилеха.

„Тук има нещо гнило“ — помисли си момчето, докато господин Бидърман отваряше вратата на майка му и докато тя благодареше, придърпваше роклята си да не се измачка и седнаше в колата, той искаше да ѝ извика да не заминава с тях за Роуд Айлънд.

Обаче не каза нищо. Стоеше на тротоара и гледаше как господин Бидърман затвори вратата и отиде към шофьорското място. Преди да влезе в колата, отново зае глупавата поза все едно, че държи бейзболна бухалка. Този път тя беше придружена и от малка дяволита усмивчица. „Какъв глупак“ — помисли си Боби.

— Не прави нищо, което аз не бих направил, шампионе — рече той.

— Но ако направиш нещо такова, наречи го с моето име — провикна се Къшман от задната седалка. Боби не разбра точно какво трябваше да означава това, но очевидно беше смешно, защото Дийн се засмя, а Бидърман се обърна с една от онези усмивки, които разбираха само мъжете.

— Бъди добро момче, Боби — каза майка му. — Ще се прибера в четвъртък не по-късно от десет вечерта. Всичко е наред, нали?

„Не е наред. Не заминавай с тях, мамо. Не заминавай с господин Бидърман и другите двама, които постоянно се хият зад гърба ти. Онези двамата мръсници. Моля те, не заминавай!“

— Разбира се, че всичко е наред — каза господин Бидърман. — Той е шампион. Нали така, шампионе?

— Боби — извика майка му, без да поглежда мъжа. — Наред ли е всичко?

— Да — отговори той. — Аз съм шампион.

Господин Бидърман избухна в буен смях и после включи на първа. „Убийте прасето, прережете му гърлото“ — мислеше си Боби.

— Провидънс, ние идваме! — изкрещя Бидърман, а колата бавно се отдели от бордюра и се насочи към Ашър Авеню. Боби остана на тротоара и продължи да маха, докато колата бавно подмина къщите на Каръл и Съли-Джон. Чувстваше се така, все едно в сърцето му бяха забили остра пръчка. Не знаеше дали това беше някакво предупреждение — тръпка — но не искаше да го усеща отново.

Усети ръка върху рамото си. Обърна се и видя зад себе си Тед. Беше облечен в домашния си халат, все още беше по пантофи и пушеше цигара. Косата около ушите му някак смешно стърчеше.

— Значи това беше шефът, а? — каза той. — Господин... Бидърмайер, нали?

— Бидърман.

— Харесваш ли го, Боби?

— Вярвам му толкова, колкото мога да свиря на пиано — отвърна момчето.

VI. ЕДИН СТАР МРЪСНИК. ПЪРЖЕНИЯТ БОБ НА ТЕД. ЛОШИЯТ СЪН. СЕЛОТО НА ПРОКЪЛНАТИТЕ. ТАМ ДОЛУ

Един час след като беше изпратил майка си, Боби отиде на игрище „Б“ зад къщата „Стърлинг“. Всички истински игри бяха следобед. На игрище „А“ южно от игрище „Б“, на което беше той, играеха малките деца или по-точно се опитваха да играят, а на север беше игрище „В“ за по-големите момчета, които владееха играта.

Малко след като градският часовник удари дванайсет на обяд и децата тръгнаха да търсят нещо за хапване, Бил Праг се обърна към Боби и приятелите му.

— Кой е онзи странен човек там?

Той сочеше към една сенчеста пейка и въпреки че Тед беше облечен с дълъг шлифер с шапка и тъмни очила, Боби веднага го позна. После си помисли, че ако Си-Джей беше тук, а не беше заминал за лагера „Уини“, също щеше да го познае. Тед беше дошъл да гледа как приятелят му от долния етаж играе бейзбол и въпреки че само тренираха, Боби усещаше нарастващо възмущение. За двете години, откакто играеше, майка му беше идвала да го гледа само веднъж — миналия август — и си беше тръгнала преди края на играта, когато Боби беше направил победния удар. „Някой все пак трябва да работи, нали, Боби-О? — му беше казала тогава тя. — Баща ти не ни остави кой знае какво, нали знаеш!“ Това, разбира се, беше вярно. Тя трябваше да работи, а Тед вече беше пенсионер. От друга страна, той трябваше да се крие от отрепките с жълти палта, а това си беше доста трудна работа. Фактът, че не съществуваша, не беше от значение. Тед вярваше, че ги има, но все пак беше дошъл дотук, за да го види как играе.

— Може би е стар мръсник, който иска да се изгаври с някое дете — каза Хари Шоу. Хари беше нисък и як и посрещаше трудностите с високо вдигната брадичка. Присъствието на Били и Хари накара Боби да се замисли за Съли-Джон, който беше в лагера „Уини“, и му стана

мъчно за него. Съли не беше кой знае какво, но беше възпитан и мил и понякога Боби си мислеше, че това е най-важното.

От игрище „В“ се чу силното изпукване на бухалка. Някой беше ударил топката с пълна сила точно така, както им показваха. Ударът беше последван от дивашки възгласи на одобрение, които накараха Бил, Хари и Боби притеснено да погледнат натам.

— Това са момчетата от „Сейнт Гейб“ — каза Бил. — Мислят си, че притежават игрище „В“.

— Те са женчовци — намеси се Хари. — Мога да се справя с всеки един от тях.

— А какво ще кажеш, ако ти излязат петнайсет или двайсет насреща? — попита Бил. Хари не отговори. Наблизо беше количката, от която щяха да си купят по един хотдог. Боби напипа доларовата банкнота в джоба си. Тед му я беше извадил от плика, който беше оставила майка му. После беше оставил плика зад тостера в кухнята и беше казал на Боби, че може да си взима, когато си поиска по колкото му трябва. Момчето беше възхитено, че му имат толкова голямо доверие.

— Гледай на нещата по-оптимистично — рече Бил. — Може би момчетата от „Сейнт Гейб“ ще набият стария мръсник.

Когато стигнаха до количката за закуски, Боби си купи само един хотдог, а не два, както беше решил предварително. Беше загубил апетит. Когато се върнаха на игрище „Б“, където се бяха появили и треньорите на отбора на вълците, пейката, на която седеше Тед, вече беше празна.

— Хайде! — подкани ги треньор Теръл. — Кой иска да играе бейзбол?

Същата нощ Тед сготви любимия си пържен боб в гърне на печката в кухнята на семейство Гарфийлд. Това означаваше, че утре на Боби щяха да му останат повече пари за хотдог, а през лятото на 1960 година той можеше да закусва, обядва и вечеря само хотдог.

Докато Тед приготвяше вечерята, Боби му четеше вестника. Тед искаше да чуе за предстоящия боксов мач между Петерсън и Йохансън, който всички наричаха мача на века, но повече се интересуваше от другия мач между Албини и Хейууд в Ню Йорк. Боби

си мислеше, че това е много странно, и се радваше, че приятелят му го оставя да изказва мнението си свободно.

Не можеше да си спомни да е оставал сам за вечеря без майка си, а и тя му липсваше, но въпреки всичко се чувстваше по-спокоен без нея. От седмици, а може би от месеци в апартамента сякаш се натрупваше напрежение. То се беше превърнало в нещо като шум от включена машина, с който беше свикнал, и сега, когато беше изчезнало, Боби се чувстваше странно. Тази мисъл го накара да се сети за друга от любимите фрази на майка му.

— За какво мислиш? — попита го Тед, когато се обърна към масата, за да вземе чиниите.

— За това, че промяната е толкова хубаво нещо, колкото е хубава и почивката — отвърна Боби. — Мама често го повтаря. Надявам се, че си прекарва времето добре.

— Аз също, Боби — отговори Тед. Той се наведе, отвори печката и погледна вечерята им. — Аз също се надявам.

Бобът беше страхотен. Беше от консервирания, който Боби направо обожаваше, и беше гарниран с малки наденички (не от онези, които слагаха в хотдога, а от пресните от бакалията). Всичко това беше поднесено с червеникав леко лютив сос, който караше човек да се поти. Тед изяде две порции, а Боби — три, като всеки път гасяха пожара с по една чаша студен гроздов сок.

Докато се хранеха, Тед изпадна в транс и каза, че ги усеща интуитивно. После започна да говори на някакъв непознат език, но всичко това се случи за няколко мига и не наруши спокойствието на Боби. Тези състояния бяха част от живота на Тед, както странната му походка и петната от никотин по пръстите му.

Двамата заедно изчистиха масата. Тед прибра останалия боб в хладилника и изми чиниите, а Боби ги подсушаваше и ги прибираще, защото знаеше кое къде стои.

— Ще ти бъде ли интересно, ако утре дойдеш с мен до Бриджпорт? — попита Тед, докато чистеха. — Можем да гледаме някой филм, а след това аз трябва да направя един залог.

— Да! — отвърна Боби. — Кой филм искаш да гледаме?

— Можеш ти да предложиш, а лично на мен ми се гледа „Селото на прокълнатите“. Това е един английски филм. Направен е по

научнофантастичен разказ от Джон Уиндъм. Съгласен ли си?

Боби толкова беше развълнуван, че не успя да отговори веднага. Беше видял рекламата на „Селото на прокълнатите“ във вестника — всичките тези странно изглеждащи деца с блестящи очи — но не предполагаше, че ще гледа филма. Определено този не беше от филмите, които пускаха в сутрешната прожекция в събота в Харуичкото кино. Сутрешните прожекции обикновено изобилстваха от филми за чудовища, уестърни или военни филми. И въпреки че от време на време го водеше на кино, майка му не обичаше фантастиката (Лиз харесваше дългите любовни истории като „Тъмното в края на стълбите“). Освен това киносалоните в Бриджпорт не бяха като старото кино в Харуич или като салона в „Ашър Емпайър“. Киносалоните в Бриджпорт бяха като приказни замъци. Имаха огромни екрани (между прожекциите ги закриваха с дълги кадифени завеси), по таваните блещукаха светлини, а по стените имаше лампи с абажури, прекрасни картини... и освен това имаше и два балкона.

— Боби?

— Иска ли питане! — отговори той най-сетне, като си мислеше, че тази вечер може би няма да може да заспи от вълнение. — Идеята е прекрасна! Но не се ли страхуваш от... нали знаеш...

— На отиване ще вземем такси, а не автобуса. Същото ще направим и на връщане. Всичко ще е наред. Мисля, че сега не са наблизко. Не ги усещам.

Въпреки всичко, когато Тед изрече това, погледна настрана и на Боби му заприлича на човек, който се опитва да повярва в нещо невъзможно. Ако това, че вече все по-често и по-често изпадаше в транс, означаваше нещо, той беше склонен да разбере този поглед.

„Стига вече. Отрепките не съществуват. Те са толкова истински, колкото Флаш Гордън и Дейл Ардън. Нещата, за които ме кара да се оглеждам, са... просто разни странни неща. Не забравяй това, Боби-О. Това са просто обичайни нормални неща.“

Когато почистиха кухнята, седнаха да гледат филма „Бронко“ с Тай Хардин. Този уестърн не беше от най-добрите (като „Шайенът“ или „Маверик“ например), но си струваше да се види. Някъде по средата на филма Боби се изпърдя. Бобът на Тед беше започнал да си върши работата. Той погледна настрана, за да се увери, че Тед не е

покрил носа си с ръка и не е направил физиономия. Старият човек не откъсваше очи от телевизора. Изглеждаше напълно погълнат от филма.

По време на рекламите (някаква актриса продаваше хладилници) Тед попита Боби, дали иска чаша безалкохолна бира.

— Мисля, че ще имам нужда от едно от онези хапчета за киселини, които видях в банята ви, Боби. Май попрекалих с яденето.

Когато се изправяше, Тед пусна една дълга пръдня, която прозвуча като звук от тромбон. Боби сложи ръка на устата си и се разкикоти. Тед го погледна, усмихна се и излезе от стаята. Кикотенето на Боби доведе до още пръдни и когато след минута Тед се върна в стаята, от смях по страните на момчето се стичаха сълзи.

— Това ще ни оправи — каза Тед и когато се наведе, се чу нисък продължителен звук. — А, от задника ми току-що излетя цяло ято гъски — добави той многозначително, а Боби се засмя толкова силно, че се свлече от стола.

— Ще се оправя — рече Тед. — Но има още нещо, което ни трябва.

Той остави външната врата на апартамента отворена и Боби го чу да се качва по стълбите към горния етаж. Когато Тед беше вече на третия етаж, момчето се поуспокои и седна на стола. През живота си не се беше смял така. После отпи от безалкохолната бира и отново пръдна.

— Едно ято гъски... гъски излетя... — заговори той, но не успя да довърши, защото отново се превиваше от смях.

Стълбите скърцаха под краката на Тед, докато слизаше. Когато отново влезе в стаята, носеше вентилатора, чийто кабел беше грижливо увит около основата му.

— Майка ти се оказа права за това — рече той. Когато се наведе, за да го включи, още няколко гъски излетяха от задника му.

— Тя обикновено е права — обади се Боби и тези думи разсмяха и двамата. Седяха в гостната край вентилатора, който раздвижваше постепенно натежавания въздух. Боби си мислеше, че ако не спре да се смее, главата му ще падне от раменете.

Когато „Бронко“ свърши (Боби беше загубил представа за какво се разказва), той помогна на Тед да разпънат дивана. Леглото не беше чак толкова голямо, но Лиз беше оставила чаршафи и одеяла и Тед го увери, че всичко е наред. Боби си изми зъбите, а след това погледна

през отворената врата на стаята си към Тед, който седеше на ръба на леглото-диван и гледаше новините.

— Лека нощ, Тед — каза му.

Възрастният мъж го погледна и за момент Боби си помисли, че ще стане, ще го прегърне и може би ще го целуне за лека нощ. Вместо това той пусна един залп.

— Наспи се добре, Боби.

— Благодаря.

Боби влезе в стаята си, загаси лампата и си легна. Както си лежеше, си спомни онази сутрин, в която Тед беше поставил ръце на раменете му и после го беше прегърнал. Тогава лицата им бяха толкова близо, както когато той беше целунал Каръл на виенското колело. Беше се случило през същия ден, в който се беше скарал с майка си. Денят, в който беше узнал за скритите банкноти в каталога. В същия ден той беше спечелил и деветдесетте цента от господин Макуоун. „Иди си купи едно мартини“ — беше казал той.

Дали това се беше случило заради Тед? Дали онази тръпка се беше появила заради него?

— Да — прошепна Боби в тъмното. — Да, мисля, че е заради него.

Какво щеше да стане, ако го докоснеше отново по същия начин?

Боби все още разсъждаваше над това, когато започна да се унася и скоро заспа.

Сънува, че някакви хора преследват майка му в джунглата — Джак и Прасчо, малчуганите, заедно с Дон Бидърман, Къшман и Дийн. Майка му си беше облякла новата рокля с тънките презрамки, като на няколко места тя се беше скъсала. Чорапите ѝ бяха на дупки. Приличаха на обелена кожа, която висеше от краката ѝ. Очите ѝ бяха широко отворени и изпълнени с неописуем ужас. Момчетата, които я преследваха, бяха голи. Бидерман и другите двама носеха официалните си костюми. По лицата на всички имаше нарисувани червени и бели ивици. Носеха заострени в двата края пръчки и крещяха: „Убийте прасето, прережете му гърлото! Убийте прасето, изпийте му кръвта! Убийте прасето, изкормете го!“

Събуди се заедно с първите слънчеви лъчи, стана и отиде до тоалетната разтреперан. Докато се върне в леглото, вече не си спомняше съвсем точно какво е сънувал. Поспа още два часа и се

събуди от приятната миризма на пържени яйца и шунка. През прозореца на детската му стая влизаха летните слънчеви лъчи, а Тед приготвяше закуската.

„Селото на прокълнатите“ беше последният и най-хубав филм в детството на Боби Гарфийлд. Беше също така и първият най-хубав филм от всички останали, които той изгледа през живота си след това — тогава той беше лош и винаги объркан, един Боби Гарфийлд, който самият той не познаваше. Ченгето, което го беше арестувало, докато разбиваше витрината на магазина, беше с руса коса (тогава той и майка му вече се бяха преместили в северните предградия на Бостън) и му напомняше за онези деца с руси коси от „Селото на прокълнатите“. Може би това ченге беше едно от тези деца, но вече станало зрял мъж.

Прожектираха филма в кино „Критерион“, което беше като един от приказните замъци, за които Боби си мислеше предишната вечер. Филмът беше черно-бял, но контрастът беше убийствен и екранът беше огромен, а не като телевизора в апартамента им. Звукът също беше страхотен.

Боби беше възхитен от историята и още след първите пет минути знаеше, че това е истинска история, както тази в „Повелителят на мухите“. Хората изглеждаха напълно реални, което правеше фантастичните моменти още по-страшни. Боби предположи, че Съли-Джон щеше да каже, че филмът е отегчителен с изключение на края. Той обичаше да гледа как грамадни скорпиони разрушават Мексико Сити или как чудовища нападат Токио. Освен това неговият интерес към това, което той наричаше „особеностите на съществата“, нямаше да е задоволен. Съли обаче не беше тук и откакто беше заминал, за пръв път Боби не съжаляваше.

Те бяха пристигнали за прожекцията от един часа и салонът беше почти празен. Тед (облечен със своя шлифер и прибрал тъмните очила в джоба на ризата си) купи голям плик с пуканки, пакетче бонбони и кола за Боби, а за себе си (разбира се!) взе безалкохолна бира. От време на време му подаваше пуканките или бонбоните, но момчето дори не се сещаше, че яде, и дори не му правеше впечатление какво точно яде.

Филмът започна с това как всички в английското село Мидуич заспаха (когато това се случи, един мъж, който караше трактор, беше убит; същото се случи и с една жена, която падна върху включения

котлон в кухнята). Военните бяха уведомени за инцидентите и изпратиха разузнавателен самолет да огледа района. Когато прелиташе над Мидуич, пилотът заспа и самолетът се разби. Един войник, вързан с въже през кръста, направи десетина крачки към центъра на селото и след това заспа дълбок сън. Когато го изтеглиха обратно, той се събуди веднага щом прекоси „граница на съня“, която бяха начертали през пътя.

Изведнъж всички в Мидуич се събудиха и всичко изглеждаше наред, когато... след няколко седмици жените от селото откриха, че са бременни. Бременни бяха дори и момичетата на възрастта на Каръл Джърбър и децата, които родиха, бяха тези странни хлапета, нарисувани на плаката, онези с русите коси и светещите очи.

Въпреки че във филма не се споменаваше, Боби реши, че причината за случилото се е извънземен разум, както в „Нашествието на крадците на тела“. Тези деца растяха по-бързо от нормалните, бяха много умни, принуждаваха хората да правят това, което те искат... и бяха безмилостни. Когато един баща се опита да направи забележка на едно от прокълнатите деца, те се събраха и съсредоточиха мислите си срещу бащата (очите им горяха, музиката беше ужасяваща и накара Боби да настръхне), докато той насочи пистолет към главата си и се застреля (това не го показаха и Боби беше благодарен).

Героят се казваше Джордж Сандърс. Жена му беше родила едно от русите деца. Си-Джей щеше да нарече Джордж „копеленцето“ или „старчока“, но за момента Боби го харесваше повече от Рандълф Скот, Ричард Карлсън и невероятния Оди Мърфи. Джордж направо си беше суперготин по свой английски начин. По думите на Дени Ривърс старият Джордж знаеше как да постъпва в трудни моменти. Носеше тесни панталони и сресваше косата си назад. Не изглеждаше така все едно може да пребие десетина яки мъжаги, но беше единственият, който имаше нещо общо с прокълнатите деца от Мидуич. Всъщност те го бяха направили свой учител. Боби не можеше да си представи Рандълф Скот или Оди Мърфи да станат учители на някакви суперумни извънземни деца.

Накрая Джордж Сандърс беше човекът, който се отърва от тях. Децата не успяваха да проникнат в съзнанието му — поне за кратък период от време — все едно че той издигаше тухлена стена пред тайните си мисли. След като всички решиха, че децата трябва да си

отидат, Сандърс постави бомба със закъснител в куфарчето си и го занесе в класната стая. Това беше единственото място, където всичките деца — Боби разбра по някакъв странен начин, че те са само един свръхестествен вариант на Джек Меридю и неговите ловци от „Повелителят на мухите“ — се събираха заедно.

Усетиха, че Сандърс крие нещо. В края на филма се виждаше как тухлената стена, зад която Сандърс криеше мислите си, се руши и тухлите започват да падат, докато прокълнатите деца се опитват да проникнат в съзнанието му. Накрая разбраха за скритата в куфарчето бомба — осем или девет шашки динамит, привързани към часовник. Искрящите им очи се разшириха, но нямаха време да направят каквото и да било. Бомбата избухна. Боби беше съкрушен, че героят умря — Рандълф Скот никога не умираше във филмите от сутрешните прожекции в киното в Харуич — но разбираше, че Сандърс е дал живота си за благото на всички останали. Тогава си помисли, че е разбрал и нещо друго: странните състояния на Тед.

Докато бяха в Мидуич, в Южен Кънектикът беше станало горещо и задушно. Обикновено след хубав филм Боби не харесваше света, в който живееше. За известно време всичко му изглеждаше като някаква шега. Хората бяха скучни, а лицата им бяха някак изродени. Мислеше си, че ако в този свят имаше фабула, всичко щеше да е по-хубаво и смислено.

— Бротиган и Гарфийлд прекараха страхотно деня си! — възкликна Тед, когато излязоха под козирката пред киното (над него се вееше знаме, на което беше написано: ВЛЕЗТЕ В ХЛАДИНАТА НА САЛОНА НИ!). — Какво ще кажеш? Хареса ли ти филмът?

— Беше страхотен — отговори Боби. — Беше направо суперготин. Благодаря ти, че ме доведе. Това всъщност е най-добрият филм, който съм гледал. Какво ще кажеш за момента, когато взриви динамита, а? Мислеше ли, че ще успее да ги измами?

— Ами... аз съм чел книгата все пак. Мислиш ли, че ще можеш да я прочетеш?

— Да! — Изведнъж Боби почувства неистовото желание да тича от Кънектикът до Харуич, да влезе в библиотеката на Ашър Авеню и да вземе „Откачалките от Мидуич“. — Той писал ли е и други фантастични книги?

— Джон Уайдъм? Да, има още няколко. И без съмнение ще напише и още. Хубавото за писателите на научнофантастични книги е, че рядко се туткат по пет години между книгите си. Това е характерно за големите писатели, които пият уиски и имат любовници.

— И другите му книги ли са толкова интересни?

— „Денят на трифидите“ е добра, а „Пробуждането на кракена“ е още по-добра.

— Какво е кракен?

Бяха стигнали до едно кръстовище и чакаха да светне зелено за пешеходците. Тед направи физиономия и се наведе към Боби, поставил ръце на коленете си.

— Това е чудовище-е-е — отвърна той, като много сполучливо докара гласа на Борис Карлоф.

Продължиха да вървят и да разговарят за филма, за това, дали има или не живот във вселената и за тесните панталони на Сандърс (Тед каза, че този вид панталони се наричали шпицове). Изведнъж Боби забеляза, че се намират в напълно непозната за него част от Бриджпорт. Когато идваха тук с майка му, обикновено ходеха в центъра на града, където бяха големите магазини. Тук магазините бяха малки и струпани на гъсто по улицата. В нито един не се продаваха стоките, които предлагаха големите магазини: дрехи, обувки или играчки. Боби забеляза ключарски работилници, антиквариати, зложни къщи. На един знак пишеше: „Магазинът на Род за оръжие“. Друг гласеше: „Фотостудио“. Тази улица изглеждаше странна по същия начин както и централната алея в Сейвин Рок. Боби очакваше всеки момент по тротоарите да се появят и безделниците с техните импровизирани маси и картите им.

Опита се да погледне през витрината на един магазин за сувенири, но от вътрешната страна имаше бамбукови щори. Досега не беше виждал магазин, чиято витрина да е закрыта с щори.

— Мислиш ли, че някой ще си купи сувенир от Бриджпорт?

— Не смятам, че вътре продават сувенири — отговори Тед. — Предполагам продават разни порнографски неща. Някои от стоките им са напълно законни.

Боби искаше да попита за тези стоки, но се сдържа. Той се спря пред една зложна къща, над чийто вход висяха три позлатени топки, и се загледа в подредените върху кадифе две дузини бръсначи.

Остриетата на бръсначите бяха отворени, бяха подредени в кръг и Боби си помисли, че изглеждат някак странно и същевременно прекрасно: беше все едно да гледаш разглобени части от някаква машина. Дръжките на бръсначите бяха много по-екзотични от тази на бръснача на Тед. Една беше направена от слонова кост, друга беше рубинена, трета беше от кристал.

— Ако си купиш един от тези бръсначи, ще бъдеш по-модерен, нали? — попита Боби.

Мислеше си, че Тед ще се засмее, но той не го направи.

— Когато хората си купуват бръсначи като тези, те не ги използват за бръснене, Боби.

— Какво искаш да кажеш?

Възрастният човек не му отговори, но му купи сандвич от една гръцка закувалня. Месото беше в домашно опечен хляб и беше залято с бял сос, който много заприлича на Боби на гнойна пъпка. Той с усилие отхапа от сандвича, защото Тед каза, че бил вкусен. Оказа се, че това е най-вкусният сандвич, който е опитвал. Имаше толкова месо, колкото и в хотдога или в хамбургерите, но вкусът беше различен и някак по-екзотичен. Освен това беше прекрасно да похапва, докато върви по тротоара заедно със своя приятел.

— Как се нарича този квартал? — попита Боби.

— Кой знае? — вдигна рамене Тед. — Преди го наричаха Гръцкия квартал. После дойдоха италианците, пуерториканците, а сега и негрите. Има един романист на име Дейвид Гуудис — от онези, които не се учат в коледжите, един гений от улицата — който го нарича „там долу“. Той пише, че във всеки град има такъв квартал, където можеш да си купиш марихуана или говорящ папагал, който говори нецензурни думи, където мъжете седят по пейките и си говорят, като онези там, където жените непрестанно крещат и се карат на децата си да се прибират вкъщи и където продават виното винаги завито в хартиен плик. — Тед посочи към един човек, който държеше хартиена торбичка, от която се подаваше гърлото на бутилка. — Това е просто *там долу*. Така казва Дейвид Гуудис. Това е мястото, където фамилията ти не ти е нужна и където можеш да си купиш всичко, ако имаш пари в джоба.

„Там долу — помисли си Боби и погледна към трима мургави тийнейджъри, облечени в дънкови якета, които ги наблюдаваха. —

Това е земята на остриите бръснари и на сувенирите.“

Кино „Критерион“ и магазинът на Мънси не изглеждаха чак толкова далечни. Но Броуд Стрийт? Тя и целият Харуич изглеждаха като част от някаква друга звездна система.

Най-накрая стигнаха до един бар на име „Ъгловият джоб“. На табелата отдолу беше написано: „Билиард, Електронни игри“. Над входа висеше още едно от онези знамена, на което беше написано: ЗАПОВЯДАЙТЕ В ХЛАДИНАТА ВЪТРЕ. На входа под знамето се разминаха с младеж с тениска и с шапка като онази на Франк Синатра. Носеше дълъг и тънък куфар. „Там държи оръжието си — помисли си Боби. — Скрил е оръжието си, а все едно носи китара.“

— Как си, готин? — обърна се младежът към Боби и се засмя. Боби също му отвърна с усмивка. Младежът направи пистолет с ръката си и го насочи към него. Момчето му отговори по същия начин. Младежът кимна все едно искаше да каже: „Да, и двамата сме готини“ и после пресече улицата, като щракаше с пръсти и си тананикаше някаква мелодия.

Тед огледа улицата. Малко по-нагоре от тях три негърчета си играеха на струята на един отворен противопожарен кран. Назад, откъдето бяха дошли, двама мъже — единият бял, а другият може би пуерториканец — хладнокръвно и съсредоточено сваляха страничните огледала от един паркиран до тротоара форд. Тед ги погледна, въздъхна и после каза:

— „Джобът“ не е място за деца дори и посред бял ден, но няма да те оставя сам на улицата. Хайде. — Хвана Боби за ръката и двамата влязоха вътре.

VII. В „ДЖОБА“. ДА СВАЛИ РИЗАТА ОТ ГЪРБА СИ ЗА ДРУГИТЕ. ПРЕД „УИЛЯМ ПЕН“. СЕКСАПИЛНОТО ФРЕНСКО КОТЕНЦЕ

Първото нещо, което направи впечатление на Боби, беше миризмата на бира. Въздухът беше така наситен с тази миризма все едно хората тук пиеха бира от времето, когато бяха построени пирамидите. После той чу звука от телевизор, който обаче не беше настроен на някой канал за музика, а бяха пуснали следобедните сапунени опери (майка му ги наричаше „О, Джон! О, Марша!“) и потракването на топките на билиардната маса. Едва след като чу всичките тези шумове, очите му лека полека започнаха да свикват с полумрака в заведението...

То беше огромно. Надясно от тях имаше арка, а зад нея се виждаше зала, която изглеждаше безкрайна. Повечето билиардни маси бяха покрити. Няколко обаче бяха облени от ярка светлина и около тях бавно крачеха мъже, които чакаха да се наведат и да изиграят хода си. Около тях на високи столове край стената бяха насядали други, които ги гледаха. Един от тях си лъскаше обувките. С нищо не се отличаваше от другите присъстващи.

Напред се виждаше друга стая, пълна с флипери. Милиарди червени и оранжеви лампички примигваха в надпис, закачен на стената: „Ако бутнете повторно някой от автоматите, ще ви помолим да напуснете.“ Друг младеж, който имаше същата шапка като онзи на входа — вероятно популярната мода за тукашните младежи — се беше надвесил над един от автоматите и припряно натискаше бутоните. На долната му устна бе залепнала цигара, а издигацият се дим минаваше покрай лицето му и сресаната му назад черна коса. Около кръста му беше вързано яке, обърнато наопаки.

Наляво от фойето беше барът. Оттам се чуваше телевизорът и се носеше миризма на бира. Там седяха трима мъже. Масите пред тях бяха отрупани с празни бутилки. Не изглеждаха като щастливите мъже от рекламите за бира. За Боби това бяха най-самотните хора на света. Той се чудеше защо не се съберат и не си поприказват малко.

Близо до тях имаше бюро. От една врата зад него излезе дебел мъж и за момент до ушите на Боби достигна слабият звук от включено радио. Дебелакът пушеше пура и носеше риза на палмови дървета. Той също щракаше с пръсти и тихичко си тананикаше като готиния младеж, когото бяха срещнали на входа. Боби веднага позна мелодията: „Текила“ на Дъ Чемпс.

— Кой си ти, бе, човек? — обърна се дебелакът към Тед. — Не те познавам. А и той не трява да влиза тука. Не моеш ли да четеш?! — Дебелият му палец с почернял от мръсотия нокът посочи закачената табела на стената зад него: „Бъди на 21 или се махай!“

— Мен не ме познавате, но мисля, че знаете кой е Джими Джирарди — отвърна възпитано Тед. — Той ми каза, че трябва да се видя с вас... ако се казвате Лен Файлс, разбира се.

— Аз съм Лен — рече той. Изведнъж дебелакът стана много поговорчив. Протегна ръката си, която изглеждаше толкова бяла колкото ръкавиците на Мики, Доналд и Гуфи от анимационните филмчета. — Познавате Джими Джий? Проклетият Джими Джий! Дядо му е там отзад! Лъска си обувките. Напоследък го прави доста често. — Лен Файлс намигна на Тед. Той се засмя и стисна ръката му.

— Това вашето момче ли е? — попита Лен, навеждайки се през бюрото, за да огледа Боби по-добре. Момчето можеше да усети мириса на ментови бонбони и пура в дъха му, а яката на ризата му беше покрита с пърхот.

— Приятел ми е — отвърна Теди, а Боби си помисли, че направо ще се пръсне от щастие. — Не исках да го оставям сам на улицата.

— Разбира се. Бихте го направили само ако сте решили да платите откуп за него — съгласи се Лен Файлс. — Напомняш ми на някого, хлапе. Сега, за какво става въпрос?

Боби поклати глава малко уплашен от това, че прилича на някой познат на Лен Файлс.

Дебелакът не обърна внимание на реакцията му. Беше се изправил и гледаше Тед.

— Не мога да оставя това дете тук, господин...

— Тед Бротиган. — Тед протегна ръка. Лен я стисна.

— Знаеш как е, Тед, с хората в този бизнес. Ченгетата ме наглеждат.

— Разбира се. Но той няма да се отделя от мен, нали, Боби?

— Да — отвърна момчето.

— Срещата ни бързо ще приключи, но е много важна, господин Файлс...

— Лен.

„Разбира се, че Лен“ — помисли си Боби. Просто Лен, защото бяха там долу.

— Казвах, че срещата ни е доста важна, Лен. Мисля, че ще се съгласите.

— Ако наистина познавате Джими Джий, ще знаете, че не се занимавам с дребни залагания — рече Лен. — Оставил съм ги на негрите. За какво става въпрос? За Петерън и Йохансън?

— За Албини и Хейууд. Утрешният мач в Медисън Скуеър Гардън?

Очите на Лен светнаха. После на небръснатото му лице се появи усмивка.

— О, пресвети боже! Ще трябва да проверя залога за онзи мач!

— Определено ще трябва да го направите.

Той мина покрай масата, хвана Тед за лакътя и го поведе към залата с билиардните маси. После се спря и се бърна.

— Боби ли ти викат, когато си си у дома, хлапе?

— Да, сър — отвърна той. При други обстоятелства щеше да каже: „Да, сър. Името ми е Боби Гарфийлд.“ Сега обаче бяха тук долу и просто Боби беше достатъчно.

— Ами, Боби, знам, че онези флипери там ще ти харесат. Също знам, че имаш някой и друг цент в джобовите си, но не се отпускат твърде много. Мислиш ли, че ще успееш да се справиш?

— Да, сър.

— Няма да се бавя — рече Тед и после остави Лен Файлс да го отведе в билиардната зала. Когато минаваха покрай насядалите край стената мъже, Тед се спря да поговори с онзи, който си лъскаше обувките. В сравнение с дядото на Джими Джий Тед изглеждаше млад. Старецът се наведе напред, а Тед му каза нещо. После и двамата се засмяха. За стар човек дядото на Джими Джий имаше хубав и силен смях. Тед протегна ръце и потупа бузите на стареца, което го накара да се засмее отново. После двамата с Тен изчезнаха в малка ниша, закрыта със завеса.

Боби продължаваше да стои до бюрото, сякаш беше пуснал корени. Лен не беше казал, че е забранено да се гледа, и затова той гледаше във всички посоки. По стените имаше различни реклами на бира и календари с момичета с оскъдно облекло. Едно от тях прескачаше ограда наскоро полето. Друго слизаше от някаква кола, като полата му се беше повдигнала и чорапите се виждаха. На стената зад бюрото имаше знаци с надписи от сорта: АКО НЕ ХАРЕСВАТЕ ГРАДА НИ, НЕ СЕ РАЗМОТАВАЙТЕ НАОКОЛО; НЕ ИЗПРАЩАЙ МОМЧЕ ДА ТИ ВЪРШИ МЪЖКАТА РАБОТА; НЯМА ТАКОВА НЕЩО КАТО БЕЗПЛАТЕН ОБЯД; НЕ ПРИЕМАМЕ ЧЕКОВЕ ИЛИ КРЕДИТ; КАКТО И НЕ НОСИМ ОТГОВОРНОСТ ЗА ПОСЕТИТЕЛИТЕ. Между знаците имаше и едно голямо червено копче, под което беше написано: „Полиция“. От стената висяха найлонови пликосе с различни надписи по тях: ОРИЕНТАЛСКОТО ЛЮБОВНО КОРЕНЧЕ НА ГИНСИК; ИСПАНСКИ ЛУКСОЗЕН. Боби се зачуди дали това не са някакви странни витамини. Но защо щяха да продават витамини в такова заведение?

Младежът в стаята с електронните игри удари нервно флипера, на който играеше, отдръпна се от него и му показа среден пръст. После се запъти към фойето, като оправяше шапката си. Боби направи пистолет с ръката си и го насочи към него. Младежът се изненада за момент, после се засмя и отговори по същия начин. Преди да излезе, отпусна ръкавите на якето си.

— Не можеш да ходиш с яке, на което е написано името на бандата ти тук вътре — рече той, а Боби направо изгаряше от любопитство какво точно означават думите му. — Не можеш дори да кажеш от кои си. Такива са правилата на заведението.

— А-ха.

Младежът се засмя и вдигна ръка. На нея беше татуирана дяволска вилица.

— Аз обаче притежавам печата, малки братко. Виждаш ли го?

— Да, разбира се. — Татуировка. Боби го гледаше със завист. Младежът забеляза това, усмивката му се разшири и се показаха редица снежнобели зъби.

— Великите „Диаблос“, човече! Великите „Диаблос“ управляват улицата. Всички останали са скапаняци.

— Улиците тук долу.

— Скапаните улици тук долу. Къде другаде? Кефи се, братче. Харесваш ми. Изглеждаш много добре с изключение на скапаната прическа. — Вратата се отвори, отвън нахлуха топъл въздух и шумът от улицата и младежът вече го нямаше.

Една кошничка на бюрото привлече вниманието на Боби. Той се наведе, за да огледа съдържанието ѝ. Вътре имаше ключодържатели в различни цветове. Извади един от тях, за да види какво пише на него: „Ъгловият Джоб, Билиард, Пуул, Електронни игри, Кенмор 8-2127“.

— Хайде, хлапе. Вземи си един.

Боби така се стресна, че едва не събори кошничката с ключодържателите на пода. Жената беше излязла от същата врата, откъдето се беше появил и Лен Файлс. Тя беше по-едра и от Лен — изглеждаше направо като дебелите жени от цирка — но стъпваше по-леко и от балерина. Боби погледна нагоре, а тя се беше надвесила над него. Това беше сестрата на Лен или по-скоро не можеше да не е.

— Съжалявам — промърмори той, върна ключодържателя, който беше извадил, и после се опита да избута кошничката на мястото ѝ. И щеше да успее, ако жената не го беше спряла. Продължаваше да се усмихва и за голямо облекчение на Боби изглеждаше напълно нормална.

— Не се шегувам. Вземи си един. — Тя извади ключодържател от кошничката. Беше зелен. — Евтини са, но са хубави. Раздаваме ги за реклама. Както кибритите, но аз не бих дала кибрит на дете. Не си започнал да пушиш още, нали?

— Не, госпожо.

— Това е добре като начало. Стой настрана и от пиенето. Ето, вземи. Когато ти дават взимай, хлапе. Няма кой знае колко безплатни неща на този свят.

Боби взе зеления ключодържател.

— Благодаря ви, госпожо. Много е хубав. — Прибра го в джоба си, макар да знаеше, че ще трябва да се отърве от него. Ако майка му го намереше, нямаше да е особено щастлива и щеше да има поне двайсет въпроса, както обичаше да казва Съли-Джон.

— Как се казваш?

— Боби.

Той изчака да види дали ще го попитат за фамилията му и тайно се зарадва, когато тя не го направи.

— Аз съм Алана. — Тя протегна ръката. Пръстите ѝ бяха отрупани с пръстени. Блестяха като лампичките на флиперите. — Баща ти ли те доведе тук?

— Не, дойдох с един приятел — отвърна Боби. — Мисля, че в момента залага на мача между Албини и Хейууд.

Алана изведнъж се притесни и учуди. После се наведе напред, предупредително сложи пръст на устните си и Боби усети мириса на ликьор.

— Не споменавай думата „залагане“ тук вътре — прошепна тя. — Това е билиард клуб. Не го забравяй и няма да имаш проблеми.

— Добре.

— Ти си едно прекрасно момче, Боби. И страшно приличаш на... — Замълча. — Познавам ли баща ти? Възможно ли е това?

Той поклати отрицателно глава, но вече беше започнал да се съмнява. Лен също беше казал, че му напомня на някого.

— Баща ми е мъртъв. Почина преди доста време. — Винаги се изразяваше така, за да не започнат хората да му съчувстват.

— Как се казваше той? — Но преди момчето да успее да отговори, Алана сама каза името му. То излезе от начервената ѝ уста като някаква магическа думи. — Не беше ли Ранди? Ранди Гарет? Или Ранди Гриър? Нещо от този сорт, нали?

За момент Боби беше толкова учуден, че не можа да промълви и дума. Чувстваше се така все едно в дробовете му не беше останал никакъв въздух.

— Рандал Гарфийлд. Но как...

Тя се засмя доволно.

— Сетих се най-вече заради косата, но и заради луничките тук... — Тя се наведе напред и Боби видя огромните ѝ гърди. Прокара пръст по носа му.

— Той е идвал тук да играе билиард?

— Не. Не владееше добре играта. Пийваше по някоя бира. Понякога... — Направи жест все едно раздава карти, който припомни на Боби за Макуоун.

— Да — отвърна той. — Никога не е пропускал да играе с каквато и да било кента. Такива работи съм чувал за него.

— Не знам дали е така, но знам, че беше добър човек. Идваше в понеделник вечерта, когато няхахме никакви клиенти, и за половин

час направо ни скъсваше от смях. Обичаше онази песен на Джо Стафърд. Не си спомням как се казваше и караше Лени да я пуска. Беше наистина много мил и затова съм го запомнила. Мил човек с червена коса е рядкост все пак. Нямахме да купи пиене на някой пияница, но иначе беше готов да си свали ризата от гърба за другите. Човек само трябваше да го помоли.

— Но е загубил много пари — рече Боби. Не можеше да повярва, че говорят именно за това, но досега не беше срещал човек, който да познава баща му. Сега съвсем случайно беше научил толкова много интересни неща. Просто си вървиш и си вършиш своята работа и изведнъж миналото застава пред тебе.

— Ранди ли? — попита тя изненадано. — Не. Минаваше оттук три пъти в седмицата, за да пийне по едно, и то само ако беше наблизо. Той беше търговец или агент по недвижими имоти, или нещо подобно...

— Агент по недвижими имоти — прекъсна я Боби. — Работеше като агент.

— ...и тук долу имаше офис, който често посещаваше. Интересувал се е от индустриалните сгради, щом се е занимавал с недвижими имоти. Сигурен ли си, че не беше търговец на медицински инструменти.

— Не, беше агент.

— Смешно е как работи паметта на човек — рече тя. — Някои неща си ги спомняш, а други лека-полека избледняват. Всички костюмари, които имаха бизнес тук преди, сега ги няма. — Тя поклати тъжно глава.

Боби не се интересуваеше от това какво е станало с квартала.

— Но когато е играел, винаги е губел, нали? Не е пропускал кента.

— Това майка ти ли ти го каза?

Боби мълчеше.

Алана вдигна рамене. Разни интересни неща се случиха с гърдите ѝ, когато го направи.

— Е, това си е ваша работа, но баща ти може би е пропилявал заплатата си по други места. Това, което знам, е, че идваше тук веднъж или два пъти в месеца, за да пие по бира с приятелите си, играеше до полунощ и след това си отиваше вкъщи. Ако постоянно печелеше или

губеше, щях да си спомням. Но аз не помня, така че вероятно е бил добър играч на покер за разлика от някои от онези там. — Погледна в посоката, където бяха изчезнали Тед и брат й.

Боби я гледаше объркано. „Баща ти не ни остави кой знае колко — казваше майка му. — Имаше невалидна застраховка «Живот» и, разбира се, купчините сметки. Толкова малко неща знам“ — беше казала майка му тази пролет, което започваше да убеждава Боби в правотата й.

— Баща ти беше много красив мъж — каза Алана. — Имаше нос на Боб Хоуп. Предполагам, че когато пораснеш, ще приличаш на него. Имаш ли си приятелка?

— Да, госпожо.

Дали купчините неплатени сметки бяха измислица? Възможно ли беше това? Дали бяха осребрили застраховката и я бяха похарчили? Или може би парите бяха в банкова сметка, а не в каталога в гардероба на майка му. Това беше една ужасна мисъл. Боби не можеше да разбере защо тя би искала да си мисли, че баща му е бил

(подлец, подлец с червена коса)

лош човек, като той не е бил такъв. Имаше обаче и още нещо вярно. Тя лесно се вбесяваше и когато го правеше, говореше какво ли не. Тогава можеше да каже всичко. Възможно беше също баща му — когото майка му никога не беше наричала Ранди — да е дал на прекалено много хора от ризите си и по този начин да е вбесил Лиз Гарфийлд. Лиз не даваше ризи, нито свалени от гърба й, нито взети от други места. В този свят човек трябваше да си пази ризата, защото животът не беше справедлив.

— Как се казва тя?

— Лиз. — Той се чувстваше някак замаян, както когато излязоха от тъмния киносалон на ярките слънчеви лъчи.

— Като Лиз Тейлър. — Алана изглеждаше щастлива. — Прекрасно име има приятелката ти.

Боби се засмя, малко притеснен.

— Това е името на майка ми. Приятелката ми се казва Каръл.

— Хубава ли е?

— Направо е страхотна — отвърна той. Харесваше му как се смее Алана. Тя се пресегна през бюрото и го щипна по бузата. Плътта й висеше като нещо магическо. Малко го заболя, но му хареса.

— Сладур си ги! Може ли да ти кажа нещо?

— Разбира се.

— Само заради това, че е обичал да играе карти, не бива да го провъзгласяваме за Атила Хунът. Но ти това го знаеш, нали?

Боби припряно кимна.

— Майка ти е едно и аз не искам да ви се бъркам. Самата аз много обичам моята. Обаче не всички майки одобряват това, че съпрузите им ходят да играят карти на места като това тук. Те са приели такава позиция, но това си е тяхното мнение. Разбираш ли какво се опитвам да ти кажа?

— Да — отговори Боби. Наистина разбираше. Беше му ясно. Чувстваше се много странно. Все едно едновременно се смееше и плачеше. „Баща ми е бил тук — мислеше си. Това изглеждаше много по-истинско от лъжите, които му беше наприказвала майка му за него. — Татко ми е бил тук и може би е стоял точно на това място, на което съм и аз в момента.“ — Радвам се, че приличам на него — промърмори той.

Алана кимна усмихната.

— Ти си си вървял по улицата и си влязъл точно тук. Каква е вероятността?

— Не знам, но благодаря, че ми казахте за него. Много ви благодаря.

— Ако не му правехме забележки, щеше да върти само песента на Джо Стабърд по цяла вечер — рече Алана. — Сега няма ли да си вървиш?

— Не, госпожо.

— Не, Алана. Боби се засмя.

— Алана.

Тя му изпрати въздушна целувка и се усмихна, когато той я хвана. После се прибра в стаята зад бюрото. Боби видя, че тя много приличаше на гостната им, а на едната от стените беше закачен голям кръст.

Той бръкна в джоба си и напипа ключодържателя (това беше специален сувенир от посещението му там долу) и после си представи как кара новото си колело по Брод Стрийт. Отиваше към парка. Имаше кафява шапка на главата. Косата му беше дълга и грижливо пригладена назад — никакви къси подстрижки повече. На кръста си

беше вързал яке със своя символ, нарисуван на него. На ръката му имаше татуировка. Каръл щеше да го чака пред игрище „Б“. Щеше да го гледа как се изкачва по хълма и да си мисли: „Какво правиш, лудо момче?“ Той щеше да завърти велосипеда в кръг и изпод гумите му щяха да полетят камъчета. Лудо момче? Да. Страхотен велосипедист и подъл измамник.

Лен Файлс и Тед се връщаха. И двамата изглеждаха доволни. Всъщност Лен приличаше на котката, която току-що е изляла канарчето (както обичаше да казва майка му). Тед се спря и отново каза нещо на стареца, който се засмя в отговор. Когато двамата вече бяха във фоайето, Тед тръгна към телефона до външната врата. Лен го хвана за ръката и го помъкна обратно към бюрото.

Докато Тед заставаеше встрани от бюрото, Лен разроши косата на Боби.

— Знаеш ли на кого ми приличаш? — попита той. — Сетих се, докато бях в задната стаичка. Баща ти беше...

— Гарфийлд. Ранди Гарфийлд. — Боби погледна към него. Лен толкова много приличаше на сестра си и момчето си помисли, че е прекрасно да си свързан по този начин с някого. Хора, които бяха толкова близки, можеха да мислят за еднакви неща. — Харесвахте ли го, господин Файлс?

— Кого, Ранди ли? Разбира се! Беше голям симпатяга. — Но Лен Файлс не изглеждаше напълно искрен. Боби реши, че за разлика от сестра си Лен не е познавал добре баща му. Той вероятно нямаше да си спомни и за песента на Джо Стафърд, и за това как Ранди щял да свали ризата от гърба си, за да помогне на всеки. — Приятелят ти също е голям симпатяга — заговори вече по-убедително Лен. — Обичам мъжете от класа, както и те мен, но рядко се появяват хора като него тук. — Той се обърна към Тед, който продължаваше да търси някакъв номер в бележника си с телефони. — Опитай със „Съркъл Такси“. Номерът е Кенмор 6-7400.

— Благодаря — отвърна Тед.

— За нищо. — Лен мина покрай него и изчезна в стаята зад бюрото. Боби отново я разгледа. Когато вратата се затвори, Тед се обърна към момчето:

— Заложих петстотин долара за мача и сега имам право да използвам телефона му, а не онзи там при входа. Какво ще кажеш, а?

Страшна сделка.

Боби изведнъж остана без дъх.

— Заложил си петстотин долара на „Урагана“ Хейууд?

Тед извади цигара, сложи я в устата си и я запали.

— За Бога, не — отвърна той. — Заложих на Албини.

Щом повика таксито, Тед заведе Боби на бара и му поръча безалкохолна бира. „Той не подозира, че аз всъщност не харесвам безалкохолната бира“ — помисли си Боби. Сякаш още едно парченце от мозайката си отиде на мястото — от мозайката Тед. Лен лично им сервира бирите, като не спомена нищо за това, че Боби не трябва да седи тук. Той беше добро хлапе, но някак си това заведение не беше най-подходящото място за него. Очевидно едно безплатно обаждане по телефона не беше всичко, което получаваше човек, след като заложеше петстотин долара. Боби обаче в момента си мислеше единствено за това, че баща му не е бил чак толкова лош човек, и нищо друго не го интересуваше. Залогът беше направен, за да спечели Тед малко пари, защото беше ясно, че си отива.

Таксито имаше огромна задна седалка. Шофьорът слушаше мача на „Янките“ по радиото и от време на време се ядосваше на коментарите на водещия.

— Файлс и сестра му са познавали баща ти, нали? — Това всъщност не беше въпрос.

— Да, особено Алана. Тя го смята за добър човек. — Боби замълча. — Но майка ми не е на същото мнение.

— Предполагам, че майка ти го познава по различен от Алана. Хората имат различни страни. Те са като диамантите, Боби. Имат много различни страни.

— Но мама казва... — Беше твърде сложно. Тя никога не казваше нищо конкретно, а просто правеше някакви намеци. Не знаеше как да обясни на Тед, че и майка му имаше различни страни и точно заради това Боби си мислеше, че понякога тя просто не знае какво приказва. И освен това, когато се замислеше, той самият не знаеше какво точно иска да знае. Баща му беше мъртъв. Майка му не беше и той трябваше да живее с нея... и трябваше да я обича. Нямаше кого друго да обича. Не можеше да обича дори и Тед. Защото...

— Кога заминаваш? — тъжно попита Боби.

— Когато се върне майка ти. — Тед въздъхна, погледна през прозореца и после погледна ръцете си, кръстосани върху едното му коляно. Все още не поглеждаше Боби. — Вероятно в петък сутринта. Мога да си взема парите утре вечерта. Коефициентът за Албини е четири към едно, т.е. това прави две хиляди долара. Моят добър приятел Лени ще трябва да се обади в Ню Йорк, за да получи такава сума.

Те пресякоха моста над канала и вече не бяха *там долу*. Сега се намираха в онази част на града, която обикновено посещаваха с майка му. Мъжете носеха костюми и вратовръзки. Жените не приличаха на Алана Файлс и Боби се съмняваше, че ако някоя от тях се надвесеше над него, щеше да има дъх на ликьор. Не и в четири часа следобед.

— Знам защо не заложи на мача между Патерсън и Йохансън — рече Боби. — Не го направи, защото не знаеш кой ще победи.

— Мисля, че този път ще спечели Патерсън — отвърна Тед, — защото е готов да се срещне с Йохансън. Мога да заложа два долара на Патерсън, но петстотин? За да заложиш петстотин, трябва или да знаеш какво ще се случи, или да си луд.

— Мачът между Албини и Хейууд е уговорен, нали?

Тед кимна.

— Разбрах, когато ми прочете, че е замесен онзи Клейндайст, и предположих, че Албини трябва да спечели.

— И друг път си залагал на мачове, на които мениджър е бил господин Клейндайст.

Тед нищо не отговори, седеше и гледаше през прозореца. По радиото съобщиха, че някой е направил късо хвърляне към Уайти Форд. Форд беше хванал топката и я беше запратил към Мууз Скоурон на първа база.

— Можеше и да е Хейууд — обади се най-сетне Тед. — Малко вероятно е, но можеше да е той. Освен това... видя ли онзи старец, който си лъскаше обувките?

— Да, ти го потупа по бузите.

— Това е Артър Джирарди. Файлс го е оставил да се навърта наоколо, защото преди имаше много връзки. Така си мисли Файлс, че е имал връзки, а сега е само един старец, който идва в десет часа да си лъсне обувките и после се връща за същото в три часа следобед. Файлс

смята, че вече е изкуфял и нищо не разбира. Джирарди го оставя да си мисли каквото си иска. Ако Файлс каже, че Луната е направена от зелено сирене, Джирарди ще се съгласи. Старият Джий ходи там заради климатика и все още има връзки.

— Познава се с Джими Джий.

— Познава всички.

— Господин Файлс не знае ли, че мачът е уговорен?

— Не, не знае със сигурност. Мислех си, че е научил.

— Но старият Джий е знаел. Знаел е кой ще падне в нокаут.

— Да. Имах късмет. „Ураганът“ Хейууд ще падне в осмия рунд. После следващата година, когато коефициентите са вече по-добри, Хейууд ще получи своя шанс.

— Щеше ли да заложиш, ако господин Джирарди не беше там?

— Не — отговори веднага Тед.

— Тогава какво щеше да направиш, за да получиш парите? Когато си заминеш?

При последните думи сякаш нещо прободеше сърцето на Тед. Той изглеждаше съкрушен. После посегна да прегърне Боби, но се спря.

— Винаги има някой, който знае — отвърна.

Вече бяха на Ашър Авеню. Все още се намираха в Бриджпорт, но само на два километра от границата с Харуич. Тъй като знаеше какво ще се случи, Боби посегна към голямата, пожълтяла от никотина ръка на Тед.

Той отдръпна коленете заедно с ръката си към прозореца.

— По-добре недей.

Боби разбираше защо не трябва да го прави. Хората слагаха по прясно боядисаните пейки надписи „Пази се от боята“, защото, ако ги пипнеш, ще се изцапаш с боята. Можеш да я измиеш или да изчакаш да избледнее, но за момент ще остане на ръката ти.

— Къде ще отидеш?

— Не знам.

— Чувствам се ужасно — рече Боби. В очите му напиха сълзи.
— Ако ти се случи нещо, аз ще съм виновен. Видях разни неща, нещата, за които ме беше предупредил да се оглеждам, но не ти казах. Не исках да си отиваш. Затова реших, че си луд — не за всичко, а само за отрепките, които смяташ, че те преследват — и не ти казах нищо. Ти ме нае на работа, а аз се провалих.

Тед отново вдигна ръка, но пак се спря. На стадиона на „Янките“ Тони Кюбак беше направил втори хоумран. Хората по трибуните направо бяха полудели.

— Аз знаех — прошепна Тед. Боби втренчено го погледна.

— Как? Какво искаш да кажеш?

— Чувствах, че се приближават. Затова все по-често започнах да изпадам в транс. Обаче също като тебе продължавах да се самозалъгвам. Поради същата причина. Да не мислиш, че искам да си замина, Боби? И то в момент, когато майка ти е объркана и нещастна? Честно казано не ми пука за нея. С нея не се харесахме от първия миг, в който се видяхме, но тя все пак ти е майка и...

— Какво ѝ е? — попита Боби. Опитваше се да не повишава глас, но въпреки всичко хвана ръката на Тед и я разтърси. — Кажи ми! Знаеш какво ѝ е! Сигурен съм, че знаеш! Заради господин Бидърман ли е?

Тед погледна през прозореца. Беше смръщил вежди и стиснал устни. Най-накрая въздъхна и запали цигара.

— Боби — изрече, — господин Бидърман не е добър човек. Майка ти е наясно с това, но също така знае, че понякога трябва да се спогаждаме с лошите хора. Спогаждай се с тях и няма да имаш проблеми. Така си мисли тя и го прави. През последната година е правила неща, с които не се гордее, но все пак внимава. По някакъв начин тя се старее да внимава така, както внимавам и аз и въпреки че не се харесваме, мога да кажа, че ѝ се възхищавам.

— Какво е правила? Какво я е накарал да прави? — В гърдите на Боби сякаш имаше буца лед. — Защо господин Бидърман я покани в Провидънс?

— За конференцията по недвижими имоти.

— Това ли е всичко?

— Не знам. И тя не знаеше. Или може би е прикривала това, от което се е бояла, с това, на което се е надявала. Не мога да кажа със сигурност. Понякога знам съвсем точно. В момента, в който те видях за пръв път, разбрах, че искаш велосипед и това е много важно за теб. Знаех, че искаш да спечелиш парите през лятото. Възхитих се на дисциплината ти.

— Ти ме докосна нарочно, нали?

— Да, точно така. Първия път беше така. Искях да науча нещо повече за теб. Но приятелите не се шпионират. Истинското приятелство понякога означава лична свобода. Освен това, когато докосвам някого, все едно преминавам през... да речем, през прозорец. Втория път, когато те докоснах... Тогава наистина те докоснах за дълго, знаеш какво имам предвид. Това беше грешка, не голяма, но все пак грешка. За миг знаеше повече, отколкото бе необходимо, но вече не си спомняш, нали? Ако продължа да те докосвам така, както го правят наистина близките приятели, в един момент нещата коренно ще се променят. Тогава няма да забравиш. — Той вдигна наполовина изпушената си цигара и я погледна. — Така както би се почувствал, ако си изпусил твърде много от тези и се опитваш да си поемеш дъх.

— Сега майка ми добре ли е? — попита Боби, макар Тед да не можеше да му отговори. Дарбата на приятеля му, каквато и да беше тя, не беше толкова могъща.

— Не знам. Аз...

Изведнъж той се напегна. Гледаше през прозореца към нещо напред по пътя. После загаси цигарата в страничния пепелник на задната врата, но го направи толкова нервно, че се разлетяха искри.

— Боже — рече той. — Боже Господи, Боби. Това са те.

Боби се протегна, за да види какво става навън, като не преставаше да си мисли за думите на Тед „... да се докосваме, както го правят наистина близките приятели“.

Пред тях пътят се разделяше на три — Ашър Авеню, Бриджпорт Авеню и пътят за Кънектикът се събираха на едно място, наречено площад „Пюритън“. Жиците на тролите блестяха на следобедното слънце. Изнервени шофьори натискаха клаксоните и се опитваха да заобиколят катастрофиралите отпред коли. Изпотен полицаи се опитваше да въведе ред в движението. Вляво от пътя се намираше прочутият ресторант „Грилет на Уилям Пин“, където казваха, че правят най-добрите пържоли в Кънектикът (господин Бидърман беше довел тук всички свои служители, след като бяха продали имението Уейвърли и майка му се беше прибрала вкъщи с рекламни брошури за ресторанта). „Толкова популярен го прави това — беше казала веднъж майка му, — че границата между двата града минава през ресторанта и барът се намира на територията на Харуич, а самият ресторант е в Бриджпорт.“

Пред тях отстрани на тротоара беше паркиран лилав автомобил. Боби никога не беше предполагал, че ще види нещо подобно. Цветът беше толкова ярък, че човек го заболяваха очите, когато поглеждаше към колата. Направо го заболяваше главата.

„Колите им ще бъдат като жълтите им палта, белите им обувки и напарфюмирания гел, с който мажат косите си: крециящ и вулгарен.“

По лилавата кола имаше хромирани стрели и други фигури. Стъклата бяха с перденца. На капака огромният символ на „Десото“ блестеше на слънцето като фалшиво бижу. Гумите бяха бели и бяха пошироки от обикновените. На багажника имаше антена, на която беше закачена заешка опашка.

— Отрепките — прошепна Боби. Не можеше да има съмнение. Колата беше десото, но същевременно не приличаше на нито една кола, която той беше виждал през живота си. По-скоро приличаше на извънземен кораб или на астероид. Като приближиха, видя, че цветът на тапицерията вътре беше петролнозелено, който контрастираше с лилавата боя на колата. Воланът беше увит с бяла кожа. — Господи, това са те!

— Не трябва да мислиш за тях. Прочисти съзнанието — си и мисли за неща, които са много далечни — рече Тед. Той сграбчи Боби за раменете (шофьорът напълно беше погълнат от бейзболния мач и не беше забелязал какво става отзад, което беше добре) и силно го разтърси. — Съзнанието ти трябва да е далеч, разбираш ли?

Той разбираше. Джордж Сандърс беше построил тухлена стена пред мислите си и така ги беше запазил от децата. Предишния път Боби беше мислил за Мори Уилс, но сега не смяташе, че бейзболът ще свърши работа. Какво обаче щеше да свърши работа?

Три-четири пресечки по-нататък от площад „Пюритън“ можеше да види навеса пред входа на кино „Ашър Емпайър“ и изведнъж чу звука, който издаваше топчето на Съли-Джон. „Ако тя е боклук — говореше той, — искам да съм боклукчията.“

Плакатът, който бяха видели тогава, сякаш отново беше пред очите на Боби: Бриджит Бардо („сексапилното френско котенце“, както я наричаха по вестниците), усмихната и покрита само с хавлиена кърпа. Малко приличаше на онази жена от календара, която слизаше от колата в „Ъгловият Джоб“ — онази, на която ѝ се беше вдигнала полата и ѝ се виждаха чорапите. Въпреки това Бриджит Бардо беше по-

красива. Освен това беше истинска. Разбира се, беше прекалено стара за момчета като Боби Гарфийлд,

(„Аз съм толкова млад, а ти — толкова стара — сякаш от хиляди транзистори се чуваше песента на Пол Анка, — така ми казаха, скъпа...“)

но все пак беше много красива и освен това майка му обичаше да казва, че едно котенце винаги може да погледне към кралицата. Боби вече я виждаше съвсем ясно, докато се отпускате на седалката. Погледът му беше зареян в пространството, както правеше Тед, когато изпаднаше в транс. Боби виждаше русата ѝ коса, извивките на гърдите ѝ, покрити от хавлията, дългите ѝ крака, лакираните нокти, отчасти закрити от надписа „Само за възрастни. Показвайте документ или шофьорска книжка.“ Той можеше да усети сапуна ѝ — беше лек и наситен с ухание на цветя. Можеше да помирише

(Nuit en Paris)

парфюма ѝ, а също чуваше и включеното радио в съседната стая. Бяха пуснали Брейди Кенън, който слушаха и при посещението им в Сейвин Рок: „Тя танцува до полуда, ча-ча-ча, тя подскача до небето...“

Той можеше да усети (едва доловимо един друг свят някъде по-нагоре по спиралите), че таксито е спряло точно до „Грильт на Уилям Пен“ и до паркираното отстрани лилаво десото. Боби едва ли не чуваше колата в главата си. Ако имаше глас, тя щеше да крещи: „Застреляйте ме, прекалено лилава съм! Застреляйте ме, прекалено лилава съм!“ А около нея той ги усещаше. Те бяха в ресторанта и се хранеха. Това, което си бяха поръчали двамата, бе приготвено по един и същи начин: алангле, разбира се. Отрепките в жълти палта и бели обувки бяха там. Пиеха картини между всяка хапка от почти суровото месо и ако насочеха мислите си насам...

От банята излизаше пара. Бриджит Бардо застана на пръсти и разтвори кърпата си, която за момент заприлича на разтворени крила, преди да падне на пода. Тогава Боби видя, че това въобще не е Бриджит Бардо. Беше Каръл Джърбър. „Трябва да си много смел, за да оставиш хората да те гледат, когато си само по хавлия“ — беше казала тя, а сега беше оставила кърпата да падне на пода. Той я виждаше така, както би изглеждала след осем или десет години.

Не можеше да откъсне очи от нея. Усещаше аромата на сапуна ѝ, на парфюма ѝ, чуваше песента по радиото (след песента на Фреди

Кенън бяха пуснали Платърс — „... приказната нощ се спускаше...“), гледаше лакираните ѝ нокти. Сърцето му биеше лудо и сякаш ударите му отекваха на едно друго място, в един друг свят. Това бяха другите светове.

Таксито започна да се придвижва напред. Ужасната лилава кола, паркирана пред ресторанта (бяха спрели на мястото за камионите с доставките, но какво им пукаше), остана зад тях. После отново спряха, за да дадат път на тролей, който профуча през площад „Пюритън“. Колата на отрепките беше вече зад тях, но хромираните части продължаваха да ги заслепават. И изведнъж Боби усети неистов сърбеж в очите си. Сърбежът беше последван от странни черни черти, които замъглиха зрението му. Все още гледаше към Каръл, но сега между тях имаше странна завеса.

„Те ни усетиха... или усетиха нещо. Моля ти се, Господи, изведи ни оттук! Моля те, изведи ни оттук!“

Таксиметровият шофьор видя пролука в движението напред и успя да премине. Миг по-късно вече се изкачваха по Ашър Авеню. Сърбежът в очите на Боби започна да минава. После изчезна и странната завеса и той видя, че момичето не беше Каръл, нито Бриджит Бардо, а едно от момичетата от календара в „Ъгловият джоб“, което във въображението му беше съвсем голо. Вече не се чуваше радиото. Ароматите на сапун и парфюм също бяха изчезнали. Тя беше напълно безжизнена и се беше превърнала в...

— Тя е просто една снимка, залепена на тухлената стена — рече Боби и се изправи.

— Какво казваш, хлапе? — обърна се шофьорът и изключи радиото. Мачът беше свършил и сега вървеше някаква реклама на цигари.

— Нищо — отвърна Боби.

— Предполагам, че това е от слънцето, нали? Натовареното движение, горещините... Винаги става така. Изглежда и твоят приятел не е съвсем в час, а?

— Не — рече Тед. — Докторът е на линия. — После изправи гърба си и се намръщи, когато костите му изпукаха. — Май наистина съм заспал. — Погледна през задното стъкло, но ресторантът вече не се виждаше. — Янките победиха, нали?

— Разбира се. Направо ги разбиха — отвърна шофьорът и се засмя. — Не разбирам как можете да спите, докато играят „Янките“.

Завиха по Броуд Стрийт и две минути по-късно таксито спря пред номер 149. Боби погледна къщата, като едва ли не очакваше да види, че са я преобоядисали или са построили ново крило от страни. Чувстваше се така все едно не е бил тук поне десет години. До известна степен това си беше така — нали беше видял Каръл Джърбър като голяма?

„Ще се ожения за нея“ — реши, когато слизаше от таксито. На Колония Стрийт кучето на госпожа О’Хара не спираше да лае, сякаш искаше да отрече този живот.

Тед се наведе край вратата на шофьора с портфейл в ръка. Извади две банкноти от един долар, замисли се и добави още една.

— Задръжете рестото.

— Вие сте истински джентълмен — рече човекът.

— Не, той е симпатяга — поправи го Боби и се засмя, докато таксито потегляше.

— Хайде да влезем вътре — каза Тед. — Тук не е безопасно за мен.

Изкачиха стълбите на верандата и Боби отвори вратата със своя ключ. Не спираше да мисли за странната завеса, която се беше появила пред очите му и за сърбежа. Завесата беше по-страшна, защото имаше чувството, че ослепява.

— Те видяха ли ни, Тед? Усетиха ли ни или каквото там правят?

— Знаеш, че ни усетиха... но не допускаха, че сме толкова наблизо. — Когато влязоха в апартамента на семейство Гарфийлд, Тед свали тъмните си очила и ги прибра в джоба на ризата си. — Ти се прикри много добре. Тук е направо като в пещ!

— Защо мислиш, че не са разбрали колко близо се намираме?

Тед застана неподвижно, докато отваряше прозореца, и погледна Боби през рамо.

— Ако знаеха, тяхната лилава кола щеше да спре зад таксито ни, когато пристигнахме тук.

— Това там не беше кола — рече Боби и започна да отваря другия прозорец, като първо дръпна завесите, които бяха топли като застоялия въздух в апартамента. — Не знам какво беше, но само приличаше на кола. И това, което усетих от тях... — Боби потрепери.

Тед премести вентилатора си и го постави на една от полиците на Лиз.

— Те се прикриват както могат, но въпреки това ние ги усещаме. Дори и хората, които не ги познават, понякога ги усещат. Малко от истинската им същност може да се види, а това, което е отдолу, е много грозно. Надявам се никога да не разбереш колко е грозно.

Боби също се надяваше.

— Откъде идват те, Тед?

— От едно тъмно място. Тед коленичи и включи вентилатора. В стаята сякаш стана малко по-хладно, но не като в „Ъгловият джоб“ или в кино „Критерион“.

Тед продължаваше да стои на колене до контакта. Изглеждаше така все едно се моли. Боби си помисли, че старият човек е изтощен до смърт. Как щеше да избяга от отрепките? Нямаше да стигне и до магазина на Спайсър, без да се спъне и да падне.

— Да — рече най-сетне той. — Те идват от друг свят. От друго място и време. Това е всичко, което мога да ти кажа. Опасно е да знаеш повече.

Но момчето трябваше да попита още нещо.

— И ти ли си от един от онези други светове? Тед го погледна сериозно.

— Идвам от Тийнекс.

Боби го погледна и започна да се смее. Тед, който все още беше коленичил до вентилатора, също се засмя.

— За какво си мислеше в таксито, Боби? — попита Тед, когато най-сетне успяха да се успокоят. — Къде отиде, когато бяхме в опасност? Какво видях?

Боби се сети за двайсетгодишната Каръл с лакирани нокти на краката и за Каръл, която стоеше гола наред стаята. „Само за възрастни. Представете шофьорска книжка. Изключения не се допускат.“

— Не мога да ти отговоря — каза. — Защото... Ами, защото...

— Защото някои от нещата, които си видял, са лични. Разбирам. — Тед се изправи. Момчето пристъпи, за да му помогне, но старият човек му махна да стои настрана. — Може би искаш да излезеш да си поиграеш — каза. — По късно, например към шест часа, ще си сложа

тъмните очила и ще отидем да вечеряме някъде. Можем да отидем в ресторанта на „Колонията“.

— Добре, но няма да ядем боб.

Устните на Тед се изкривиха в бледо подобие на усмивка.

— Без никакъв боб. Бобът е забранен. В десет часа ще се обадя на моя приятел Лен, за да разбере как е свършил мачът. Какво ще кажеш?

— Отрепките... ще търсят ли и мен сега?

— Ако беше така, никога нямаше да ти позволя да прекрачиш прага и да излезеш навън — отвърна Тед изненадан. — С теб всичко е наред и аз ще се погрижа нещата да останат такива. Сега върви. Поиграй на някоя от твоите любими игри. Аз трябва да свърша някои неща. Моля те само да се прибереш преди шест, за да не се притеснявам.

— Добре.

Боби отиде в стаята си и прибра в буркана за колелото още един долар, който му беше останал от пътуването им до Бриджпорт. После се огледа и видя стаята си с различни очи: каубойската му завивка на леглото, снимката на майка му, закачена на едната стена, и подписаната снимка на Клейтън Мур с маска на лицето, кънките му в ъгъла до бюрото. В този момент стаята на Тед му изглеждаше съвсем малка — не беше място, където човек ще се радва да се прибере. Той осъзна, че се привързва към оранжевата си карта за библиотеката и тогава вътре в него един глас започна да крещи против това. Крещеше: „Не, не, не!“

VIII. БОБИ СЕ ИЗПОВЯДВА. БЕБЕТО ДЖЪРБЪР И БЕБЕТО МАЛТЕКС. РИОНДА. ТЕД СЕ ОБАЖДА. ВИКОВЕТЕ НА ЛОВЦИТЕ

В парка „Комънуелт“ децата си играеха с бейзболна топка. Игрище „Б“ беше свободно, а на игрище „В“ имаше няколко момчета, които носеха оранжевите тениски на училището „Сейнт Гейб“. Каръл Джърбър седеше на една пейка встрани и ги гледаше. Когато видя Боби, тя се усмихна, но усмивката ѝ бързо угасна.

— Боби, какво ти е?

Боби не мислеше, че му има нещо, но притеснението и го върна отново към действителността. Спомни си за отрепките и за това как се бяха разминали с тях, когато се прибираха към къщи от Бриджпорт. Спомни си за майка си, но най-вече се притесняваше за Тед. Знаеше много добре защо го беше изпратил да си играе навън и знаеше какво щеше да прави: щеше да си събере багажа в куфарите и в хартиените си пазарски пликове. Приятелят му си заминаваше.

Боби се разплака. Не искаше да се размеква пред момиче и особено пред това момиче, но не можа да се сдържи.

За момент Каръл остана скована на мястото си. Беше уплашена. После стана от пейката, приближи се и го прегърна.

— Няма нищо — каза тя. — Няма нищо, Боби. Не плачи. Всичко ще бъде наред.

Заслепен от сълзите си, Боби заплака още по-силно. После се остави да го заведе между няколко дървета, където щяха да са скрити от бейзболните игрища и от алеята в парка. Тя седна на тревата, като с едната ръка продължаваше да го прегръща, а с другата го галеше по главата. За известно време тя нищо не казваше, а Боби не беше в състояние да говори. Хълцаше, а очите му бяха подпухнали.

Най-сетне паузите между хълцанията станаха по-големи. Той седна и избърса лицето си ужасен и засрамен: тя не беше видяла само сълзите му, но и сополите му. Вероятно цялата беше мокра от него.

На Каръл обаче не ѝ пукаше. Докосна мокрото му ли-. Боби се отдръпна, сподави още един стон и погледна надолу. Очите му, измити

от сълзите, изглеждаха напълно чисти, така че той можеше да забележи всяко стръкче ли глухарче.

— Всичко е наред — рече отново тя, но Боби все още се срамуваше да я погледне.

Останаха да седят така още няколко минути.

— Боби, ако искаш ще бъда твоята приятелка... — каза най-сетне Каръл.

— Ти си моята приятелка — отвърна той.

— Тогава ми кажи какво не е наред.

И Боби се чу как започва да разказва. За това как Тед се беше нанесъл в тяхната къща и как майка му не го беше харесала още от първия миг, когато го беше видяла. Разказа ѝ за първите странни състояния на Тед, за отрепките, за следите, които оставяха. Когато Боби заговори за тях, Каръл се пресегна и го докосна.

— Какво? — попита той. — Не ми ли вярваш? — В гърлото му все още стоеше онази буца, която се появяваше всеки път, преди да се разплаче, но вече беше по-добре. Ако кажеше, че не му вярва, той нямаше да ѝ се сърди. Но да сподели с някого всичко това, беше огромно облекчение. — Няма проблем, ако си мислиш така, защото наистина звучи налудничаво...

— Аз видях тези смешни нарисувани дами. Има ги из целия град — прекъсна го тя. — Ивон и Анджи също са ги виждали. Говорихме за тях. Нарисувани са със звезда и луна край тях. Понякога има и комети.

Той я погледна втренчено.

— Шегуваш ли се?

— Не. Момичетата винаги се спират, за да разгледат нарисуваните дами по тротоарите. Не знам защо е така. Затвори си устата, преди да е влязла някоя муха.

Той си затвори устата.

Каръл кимна доволно, после взе ръката му и сплете пръстите си с неговите. Боби беше изумен как си паснаха пръстите им.

— Сега ми разкажи и останалото.

Той продължи и завърши разказа си с прекрасния ден, който бяха прекарали: филма, посещението в „Ъгловият джоб“, как Алана беше познала кой е баща му, опасността, с която се бяха разминали, когато се прибираха. Той се опита да обясни как колата само приличаше на кола, но всъщност не беше. Най-правдоподобното обяснение според

него беше, че колата беше някак си жива като лоша версия на щрауса, който яздеше доктор Дулитъл в онази поредица от комикси, по които се бяха побъркали във втори клас. Единственото нещо, което Боби пропусна да разкаже, беше това, което си представи, когато таксито минаваше покрай „Грилт на Уилям Пен“, и за това как го бяха засърбели очите.

Той се бореше, но не издържа и накрая разказа за пътуването на майка си до Провидънс с господин Бидърман и другите двама. Той смяташе, че заминаването ѝ е грешка, при това голяма грешка.

— Мислиш ли, че господин Бидърман се държи добре с нея? — попита Каръл. В момента вече се връщаха обратно към пейката, където тя беше оставила въжето си за скачане. Боби го вдигна и ѝ го подаде. После се насочиха към изхода на парка и след това към Броуд Стрийт.

— Може би — промърмори Боби. — Или поне... — И тук последва това, от което най-много се страхуваше. Едно непрестанно усещане, което нямаше име, нито форма. Сякаш беше покрита част от огромна картина. — Или поне тя така си мисли.

— Той ще ѝ предложи ли да се омъжи за него? Ако го направи, ще ти стане втори баща.

— Господи! — Изобщо не си бе помислял, че Дон Бидърман може да му стане баща, и тази перспектива направо го ужаси. Надяваше се Каръл да не е предизвикала съдбата с тези думи.

— Ако тя го обича, ще трябва да свикнеш с тази мисъл. — Каръл говореше като жена и Боби си помисли, че точно сега няма нужда от подобни приказки. Реши, че тя е прекарала твърде много време пред телевизора, за да гледа сапунените опери заедно с майка си. Всъщност на него не му пукаше дали майка му обича господин Бидърман, макар че Бидърман беше мръсник. В момента обаче имаше по-важни неща. Алчността на майка му — нейното скъперничество — беше част от тези неща. Освен това тя отново беше пропушила и понякога нощем плачеше. Разликата между представата на майка му за Рандал Гарфийлд — човека, който не беше платил сметките, и представата на Алана за Ранди — добрият, който обичаше да слуша музика, също беше част от проблема. (Имаше ли наистина неплатени сметки? Имаше ли наистина фалшива застрахователна полица? Защо майка му щеше да лъже за такива неща?) За това той не можеше да говори с Каръл. Не беше съдържаност, по-скоро Боби не знаеше как да ѝ каже.

Те вървяха нагоре по хълма. Боби беше хванал единия край на въжето ѝ за скачане, а тя държеше другия. Така вървяха по тротоара един до друг. Изведнъж той се спря и посочи нещо.

— Виж!

На една от жиците над улицата висеше жълта опашка от хвърчило. Беше извита така, че да прилича на въпросителен знак.

— Да, виждам го — отвърна Каръл притеснено. Продължиха да вървят напред. — Той трябва да си замине още днес, Боби.

— Не може. Мачът е тази вечер. Ако Албини спечели, утре вечер Тед трябва да отиде и да си вземе парите от бiliarд клуба. Мисля, че има нужда от тези пари.

— Разбира се, че има нужда от тях — каза Каръл. — Достатъчно е да му погледнеш дрехите, за да разбереш, че е останал без пари. Това, което е заложил, вероятно са били последните му пари.

„Дрехите му. Това е нещо, което ще забележи само едно момиче“ — помисли си Боби и понечи да ѝ го каже. Преди да го направи, някой зад тях го изпревари.

— Я вижте. Това са бебето Джърбър и бебето Малтекс. Как я карате, бебета?

Те се обърнаха. Три момчета от „Сейнт Гейб“, облечени с оранжеви тениски, се приближаваха. Кошниците на багажниците на велосипедите им бяха препълнени с бейзболни принадлежности. Едното от момчетата носеше верижка със сребърен кръст на врата си и държеше бухалката на гърба си в специално ушит калъф. „Тоя се мисли за Робин Худ“ — помисли си Боби, но все пак се страхуваше от тях. Те бяха големи момчета от средното училище и ако поискаха, щяха да го вкарат в болница. „Подли момчета в оранжеви тениски“ — помисли си той.

— Здравсти, Уили — обърна се Каръл към едното от тях, но не към онзи с бухалката на гърба. Гласът ѝ звучеше спокойно и дори весело, но Боби усещаше страха ѝ. — Гледах ви как играете. Много добре хващаш топката.

Този, на когото говореше, беше с грозно деформирано лице, със сресана назад рижа коса и почти мъжко тяло. Колелото под него изглеждаше направо комично малко. Боби си помисли, че той прилича на трол от някоя приказка.

— Какво ти става, бебето Джърбър? — попита той. Трите момчета се изравниха с тях. После двамата — този, когото Каръл беше нарекла Уили, и другият със сребърния кръст — вече бутаха колелата си. С нарастващо притеснение Боби установи, че са обградени. Можеше да усети мириса на пот и одеколон, които се носеха от оранжевите тениски.

— Кой си ти, бебе Малтекс? — обърна се третият към Боби. Той се наведе напред през кормилото на колелото си, за да го огледа по-добре. — Ти да не си Гарфийлд? Били Донехю още те търси заради онова нещо миналата зима. Искан да ти избие зъбите. Може би трябва аз да го направя още сега.

Боби усети някакво странно гъделичкане в стомаха си — сякаш змии бяха затворени в кошница. „Няма да плача повече — помисли си той. — Няма да плача дори и да ме пратят в болница. И ще се опитам да я защитя.“

Да я защити от толкова големи момчета? Това беше шега.

— Защо сте толкова гадни, Уили? — попита Каръл. Тя говореше само на момчето с рижата коса. — Когато си сам, не си такъв. Защо сега трябва да ставаш гаден?

Той се изчерви. Руменината на лицето му сякаш се сля с рижата му коса. Изглеждаше така все едно се е запалил от врата нагоре. Боби реши, че той не иска приятелите му да знаят, че се държи човешки, когато не са заедно.

— Млъкни, бебе Джърбър! — изръмжа той. — Защо просто не млъкнеш и не целунеш приятелчето си, докато все още има зъби в устата си.

Третото момче носеше мотоциклетен колан, изкривен на една страна, а обувките му бяха почервенели от пясъка на игрището. Той стоеше зад Каръл. Бавно се приближи и сграбчи опашката на Каръл. След това я дръпна.

— Ох! — извика тя. Беше изненадана и уплашена. Той я дръпна толкова силно, че тя едва не падна. Боби успя да я хване и Уили — който според Каръл можеше да се държи човешки, когато не беше с приятелите си — се засмя.

— Защо го направи? — извика Боби към момчето с мотоциклетния колан и когато думите излизаха от устата му, му се стори, че заедно с него ги повтарят хиляди хора. Това беше като

ритуал, преди да започнат да размахват юмруци. Той си мислеше за „Повелителят на мухите“ — за Ралф, който бягаше от Джак и останалите. Поне на остров Голдинкс имаше джунгла. А двамата с Каръл нямаше къде да избягат.

Той щеше да каже: „Защото така искам.“ Това щеше да последва.

Но преди да отговори момчето с колана, напред пристъпи онзи с бухалката.

— Защото така е решил. Какво ще направиш сега, бебе Малтекс?

— Изведнъж с бързината на змия той се пресегна и зашлеви Боби. Уили отново се засмя.

Каръл тръгна към него.

— Моля те, Уили, не го прави...

Робин Худ се пресегна и я хвана за предната част на блузата ѝ.

— Какво става? Пораснаха ли ти вече цици, а? Не, няма кой знае какво там. Ти си си все още бебето Джърбър. — Бутна я назад и Боби, чиято глава още бучеше от шамара, я хвана за втори път, за да не падне.

— Хайде да пребием този женчо — каза момчето с мотоциклетния колан. — Не мога да понасям лицето му.

Те запристъпваха напред. Колелата им се движеха бавно заедно с тях. После Уили захвърли своето и посегна към Боби. Боби вдигна юмруци и се превърна в бледо подобие на Флойд Патерсън.

— Ей, момчета, какво става тук? — попита някой зад тях.

Уили се отдръпна и погледна през рамо. Същото направиха и Робин Худ, и другото момче с мотоциклетния колан. До бордюра беше паркиран стар студейбекър с прахен километраж и статуя на Исус, залепена за таблото. Пред него, изглеждайки неописуемо величествена, стоеше приятелката на Анита Джърбър Рионда. Летните дрехи никога нямаше да ѝ стоят добре (дори и на единайсет години Боби го разбираше), но в този момент тя приличаше на богиня.

— Рионда! — извика Каръл. Всеки миг щеше да се разплаче. Тя мина покрай Уили и момчето с мотоциклетния колан. Никой от тях не направи опит да я спре. И трите момчета гледаха към Рионда. Боби се хвана, че все още гледа юмрука на Уили. Понякога сутрин се будеше с вдървена като скала пишка, която като ракета гледеше към звездите, готова да излети. После ставаше и отиваше до тоалетната по малка нужда и тогава пишката му омекваше. Сега това се случваше с юмрука

на Уили, който омекна по същия начин и се превърна в няколко отпуснати пръста. Боби едва се сдържа да не се засмее. Ако го видеха сега да се смее, нямаше да могат да направят нищо, но утре или следващата седмица...

Рионда прегърна Каръл и я притисна към големите си гърди. Тя беше победила момчетата с оранжевите тениски и се смееше. Смееше се и не се опитваше да го прикрие.

— Ти си Уили Шърман, нали?

Свитата в юмрук ръка сега се отпусна. Той промърмори нещо и се наведе да вдигне колелото си.

— Ричи О'Мийра?

Момчето с мотоциклетния колан погледна към върховете на прашните си обувки и също промърмори нещо. Бузите му се бяха зачервили.

— Ти си един от момчетата на О'Мийра. Както и да е. Вече сте толкова много, че започнах да ви бъркам. — Тя премести поглед към Робин Худ. — А ти кой си? Не се ли казваш Дедам? Приличаш ми на човек от семейство Дедам.

Робин Худ сега гледаше към ръцете си. На едната имаше стъклен пръстен и сега той започна да го върти.

Рионда беше поставила ръка на раменете на Каръл. А момиченцето я беше прегърнало през кръста, доколкото това беше възможно. Двете се качиха на бордюра и застанаха на тревата, като през цялото време Рионда не изпускаше от поглед Робин Худ.

— Най-добре ще е да ми отговориш, синко, защото няма да имам проблем да намеря майка ти, ако реша. Всичко, което трябва да направя, е да попитам отец Фицджералд.

— Казвам се Хари Дулин — отговори момчето, като не спираше да върти все по-бързо и по-бързо стъкления си пръстен.

— Е, почти отгатнах, нали? — попита мило Рионда, като пристъпи с още няколко крачки напред и застана на тротоара. Каръл не искаше да се приближава повече до момчетата и се опита да спре Рионда. — Дедам или Дулин, все едно. Нали сте от един род. Живеете там, накрая на града.

Не Робин Худ, а хлапе на име Хари Дулин с глупавия калъф за бухалката си на гърба. Не Марлон Брандо от „Дивият“, а едно момче на име Ричи О'Мийра, който нямаше „Харли“ за своя мотоциклетен

колан и вероятно никога нямаше и да си купи. И Уили Шърман, който не смееше да се държи добре с едно момиче пред приятелите си. Всичко, което им трябваше, за да се смаят до реалните си размери, беше една жена с наднормено тегло, която беше пристигнала на помощ не на бял кон, а със своя студейкър модел 1954. Тази мисъл трябваше да накара Боби да се почувства добре, но не стана така. Той си спомни какво беше казал Уилям Голдинг, че момчетата от острова са спасени от екипажа, но... кой щеше да спаси екипажа от тях.

Това беше глупаво, защото в този момент Рионда беше тази, която най-малко имаше нужда от помощ, но мисълта на Голдинг продължаваше да тормози Боби. Какво щеше да стане, ако ги нямаше възрастните? Ако предположеха, че възрастните са една илюзия. Ако предположеха, че парите им са мраморни топчета, а бизнес сделките им не са нищо друго освен размяна на карти с бейзболни играчи, а войните им са само престрелки с пистолети играчки в парка. Какво щеше да стане, ако всички те под костюмите и роклите си бяха сополиви хлапета? Господи, това не беше възможно, не можеше да се случи. Ужасно беше да се мисли по този начин.

Рионда продължаваше да гледа момчетата от „Сейнт Гейб“ с нейната твърда и дори опасна усмивка.

— Вие, момчета, не трябва да се заяждате с деца, които са по-малки и по-слаби от вас, нали? И едното е момиче като вашите малки сестрички?

Сега те стояха и дори не се опитваха да отговорят. Просто пристъпваха от крак на крак.

— Сигурна съм, че не го правехте, защото така постъпват само страхливците, нали?

Тя им остави достатъчно време да ѝ отговорят и достатъчно време да чуят собственото си мълчание.

— Уили? Ричи? Хари? Нали не се заяждахте с тези деца, а?

— Разбира се, че не — отвърна Хари. Боби си помисли, че ако продължеше да върти пръстена си още малко, пръстът му сигурно щеше да се запали.

— Ако си помисля, че го правите — продължи Рионда, като не спираше да се усмихва, — ще трябва да отида и да кажа на отец Фицджералд, нали? А той ще реши да разкаже на родителите ви и бащите ви вероятно ще се почувстват задължени да ви загреят

задниците и... момчета, вие ще си заслужите боя. За това, че се заяждате с по-слаби и по-малки от вас.

Момчетата продължаваха да мълчат, но сега вече всеки от тях беше вдигнал смешно малкото си несъразмерно колело.

— Те закачаха ли ви, Боби? — попита Рионда.

— Не — отговори, без да се замисли той.

Жената повдигна главата на Каръл и я погледна в очите.

— Закачаха ли ви, скъпа?

— Не, Рионда.

Тя й се усмихна и въпреки че в очите й имаше сълзи, Каръл също се засмя.

— Добре, момчета. Предполагам, че този път ви се размина — рече Рионда. — Те казаха, че не сте направили нищо, което да ви прати при пастора за изповед. Мисля, че им дължите благодарности, нали?

В отговор момчетата от „Сейнт Гейб“ промърмориха по нещо. „Моля те, стига вече — мислено изстена Боби. — Не ги карай да ни благодарят наистина. Не им натривай носовете.“

Може би Рионда беше чула мислите му (Боби вече вярваше, че тези неща са възможни).

— Тогава — продължи тя — тази част можем да я пропуснем. Прибирайте се вкъщи, момчета. И Хари, кажи на Майра Дедам, че ако още ходи в Бриджпорт да играе бинго и има нужда от транспорт, аз съм насреща.

— Ще й кажа — рече Хари, вдигна колелото си и си тръгна наведена глава. Ако насреща му имаше пешеходци, той щеше да се блъсне в тях. Двамата му приятели го последваха, опитвайки се да го догонят.

Рионда ги гледеше как се отдалечават.

— Скапани ирландци — изрече тя най-сетне, — непрекъснато търсят някаква кавга. Получиха си го. Каръл, ти наистина ли си добре?

Каръл отвърна, че всичко е наред.

— А ти, Боби?

— Да, няма проблем. — Костваше му много усилия да не се разтрепери като желирана торта, но след като Каръл беше успяла и той можеше да го направи.

— Хайде, качвай се в колата — обърна се към Каръл тя. — Ще те закарам до вас. Боби, ти се прибирай. Пресечи улицата и влез у вас.

Тези момчета утре ще са забравили за вас двамата, но тази вечер е по-разумно да си останете вкъщи.

— Добре — отвърна той. Знаеше, че те няма да забравят до утре, няма да забравят и след една седмица. Щяха да си спомнят до края на лятото. Двамата с Каръл трябваше да внимават за Хари и неговите приятели още дълго време. — Довиждане, Каръл.

— Довиждане.

Боби изтича през улицата и се спря, за да види как колата на Рионда отби пред къщата, където живееше семейство Джърбър. Когато Каръл слезе от колата, тя погледна към него и му махна. Боби също ѝ махна, после се обърна, изкачи стълбите на верандата и влезе вътре.

Тед седеше в гостната, пушеше цигара и четеше списание „Лайф“. На корицата беше Анита Екберг. Боби не се съмняваше, че Тед си беше приготвил куфарите, но от тях нямаше и следа. Може би ги беше оставил горе в стаята си. Боби се зарадва, че беше постъпил така. Не искаше да ги вижда. Достатъчно потискащо беше само да знае, че са там.

— Какво прави? — попита Тед.

— Нищо особено — отвърна той. — Ще легна и ще чета до вечеря.

Отиде в стаята си. До леглото на пода имаше три книги от секцията за възрастни в библиотеката — „Космически инженери“ на Клифърд Саймък, „Мистерията с римската шапка“ от Елъри Куин и „Наследниците“ от Уилям Голдинг. Боби избра „Наследниците“ и легна с крака на възглавницата. На корицата на книгата имаше пещерни хора, но бяха нарисувани по някакъв абстрактен начин. По кориците на детските книжки никога не биха ги нарисували така. Да имаш карта за възрастни все пак не беше чак толкова страхотно, както изглеждаше в началото.

В девет часа започваше „Хавайски детектив“ и обикновено Боби го гледаше с интерес (майка му твърдеше, че подобни сериали като „Хавайски детектив“ и „Недосегаемите“ са изпълнени с твърде много насилие), но тази вечер мисълта му беше другаде. На не повече от сто и двавет километра Еди Албини и „Ураганът“ Хейууд щяха да премерят сили. Около ринга преди началото на всеки рунд щяха да

обикалят момичетата на „Жилет“, облечени в сини бански костюми и на високи токчета с табели в ръце: 1... 2... 3... 4...

До девет и половин Боби още не можеше да разбере кой е убил блондинката. „Ураганът трябва да падне в осмия рунд“ — беше казал Тед. Така беше казал старият Джий. Какво щеше да стане, ако всичко се объркаше? Боби не искаше Тед да си заминава, но ако трябваше да го направи, не би желал да си тръгне с празни джобове. Въпреки всичко това нямаше да се случи... или... може би щеше? Боби беше гледал филм за един боксьор, който трябваше да падне, но после си промени решението. Какво щеше да стане, ако същото се случеше и тази вечер? Уговореният мач беше нещо лошо, беше лъжа — разбира се, Шерлок, какви доказателства имаш? — но ако „Ураганът“ не се съгласи да излъже, Тед ще има големи неприятности. „Със сигурност ще го заболи“ — би казал Съли-Джон.

Според часовника в гостната вече беше девет и половина. Ако Боби си беше направил правилно сметките, осмият рунд вече трябваше да е свършил.

— Харесва ли ти „Наследникът“?

Боби беше толкова погълнат от собствените си мисли, че въпросът на Тед го накара да подскочи. По телевизията показваха Кийнан Уин, който беше застанал пред един булдозер и говореше, че е готов да извърви километри за кутия „Кемъл“.

— Много по-трудна е от „Повелителят на мухите“ — отвърна той. — Май се разказва за две семейства пещерни хора, които живеят заедно, но едните са по-умни от другите. Главните герои са от глупавото семейство. Бях готов да я оставя, но сега вече започна да става по-интересно. Мисля, че ще я прочета до края.

— Семейството, с което те срещат в началото, онова с малкото момиче са неандерталци. Второто семейство — само че то прилича повече на племе, Голдинг и неговите племена — са кроманьонци. Това, което се случва между двете семейства, може да се определи като трагедия: следват събития, които водят към нещастен край, който не може да бъде избегнат.

Тед продължи да говори за пиеси от Шекспир, за поеми от По и за романи от някой си Теодор Драйзер. При други обстоятелства на Боби щеше да му е интересно, но тази вечер си мислеше за Медисън Скуеър Гардън. Представяше си ринга, осветен като няколкото

работещи билиардни маси в „Ъгловият джоб“. Чуваше как крещи тълпата, когато Хейууд атакува изненадания Албини с няколко Удара. „Ураганът“ нямаше да се даде, както беше направил онзи боксьор от филма, а щеше да победи. Боби усещаше миризмата на пот и съвсем ясно чуваше отмерените удари на боксовите ръкавици по лицата им. Погледът на Еди Албини беше празен... коленете му се подкосяваха... тълпата се изправя на крака и започва неистово да крещи...

— ...идеята за славата, от която не можеш да избягаш, води началото си от древните гърци. Има един писател на пиеси на име Еврипид, който...

— Обади се — рече Боби и въпреки че никога досега не беше слагал цигара в устата си (до началото на 1964 вече щеше да пуши по една кутия на ден), гласът му звучеше като гласа на Тед вечер, след като беше изпусшил доста от своите „Честърфийлд“.

— Моля?

— Обади се на господин Файлс, за да разбереш за мача. — Боби погледна към часовника в гостната. Беше девет и четирийсет и една. — Ако е продължил само до осмия рунд, сега вече трябва да е свършил.

— Съгласен съм, че мачът е свършил, но ако се обадя толкова скоро, господин Файлс може да се усъмни — отвърна Тед. — Не можем да чуем резултата и по радиото, защото този мач не го предават. По-добре е да почакаме. По-безопасно е. Нека да го накараме да си мисли, че съм от запалените комарджии. Ще се обадя в десет часа все едно съм очаквал, че резултатът от мача е трябвало да бъде обявен от съдиите и е нямало нокаут. А междувременно, Боби, престани да се притесняваш. Казвам ти, че мачът е уговорен.

Боби вече не се опитваше да следи „Хавайски детектив“. Просто седеше на дивана и слушаше репликите на актьорите. Мъж крещеше на едно дебело хавайско ченге. Жена, облечена с бял бански, се опитваше да кара сърф. Кола преследваше друга, а преследването беше съпроводено от дива музика. Стрелките на часовника бавно се приближаваха към десетия час, сякаш бяха алпинисти, които се опитват да изкачат последните петстотин метра и да покорят Еверест. Убиецът най-сетне също беше застрелян и това беше краят на „Хавайски детектив“.

Боби не изчака филмовите реклами за следващата седмица, а нервно изключи телевизора.

— Обади се. Моля те, обади се!

— След малко — отвърна Тед. — Мисля, че попрекавих с безалкохолната бира.

Той отиде в тоалетната. Имаше малка пауза, а после Боби чу как струята удари тоалетната чиния.

— А-а-а! — обади се Тед оттам. Гласът му беше изпълнен със задоволство.

Боби вече не го сдържаше на едно място. Стана и започна да крачи из гостната. Беше сигурен, че в момента фотографираха Томи „Ураганът“ Хейууд. Синините му блестяха на светкавиците. До него стоеше едно от момичетата на „Жилет“ и го прегръщаше. Той също я беше прегърнал. Еди Албини седеше напълно забравен в своя ъгъл. Погледът му беше празен, очите — почти затворени и все още беше замаян от нокаута.

Когато Тед се върна в стаята, момчето вече беше отчаяно. Знаеше, че Албини е загубил мача, а приятелят му е загубил петстотинте си долара. Щеше ли да остане, когато разбереше, че е разорен? Може би... но ако го направеше и отрепките дойдеха...

Боби гледаше, стиснал юмруци, как Тед вдигна слушалката и избра номера.

— Успокой се, Боби — обърна се той към него. — Всичко ще бъде наред.

Но Боби не можеше да се успокои. Имаше чувството, че през тялото му минава електрически ток. Тед стоя с допряна до ухото си телефонна слушалка почти цяла вечност.

— Защо не отговарят? — промърмори вбесен Боби.

— Телефонът извъня само два пъти, Боби. Защо не... Ало? Обажда се господин Бротиган. Тед Бротиган? Да, госпожо, бях при вас този следобед. — Тед се обърна и намигна на Боби. Как успяваше да запази самообладание? Момчето си мислеше, че няма да успее да стои така със слушалката, допряна до ухото му, а камо ли да намига. — Да, госпожо, тук е. — Тед погледна Боби и без да покрива слушалката с ръка, каза: — Алана иска да знае как е приятелката ти.

Боби не беше в състояние да отговори.

— Боби казва, че е добре — обясни Тед на Алана, — става все по-красива. Може ли да говоря с Лен? Да, ще почакам. Но моля ви, кажете ми как е завършил мачът. — Последва пауза, която продължи

сякаш цяла вечност. Сега лицето на Тед беше напълно безизразно. И този път, когато се обърна към Боби, закри слушалката с ръка. — Албини е бил в много неизгодна позиция до петия рунд. След това в шестия и седмия се съвзел и в осмия нанесъл решителния удар, с който проснал Хейууд на пода. Каква изненада, а?

— Да — едва успя да изрече Боби. Това беше истината. До петък вечерта Тед щеше да си е заминал. С две хиляди долара в джоба можеше дълго време да бяга от цяла армия отрепки. С две хиляди долара в джоба можеш да обикаляш цялата страна.

Боби отиде в банята и изстиска малко паста за зъби върху четката си. Беше се освободил от страха, че Тед е заложил на погрешния боксьор, но мъката, че скоро ще го загуби, ставаше все по-голяма. Никога нямаше да предположи, че от нещо, което още не се е случило, може да боли толкова силно. „След една седмица няма да си спомням какво точно съм харесвал у него. След година въобще няма да си го спомням.“

Това истина ли беше? Господи, така ли беше в действителност?

„Не — помисли си Боби. — Няма начин. Няма да го позволя.“

В другата стая Тед говореше с Лен Файлс. Изглеждаше, че водят приятелски разговор. Освен това Лен беше убеден, че Тед е комарджия на тръпката, който от време на време обича да рискува. Нямаше да има проблем да се видят утре в девет и половина, но ако майката на Боби закъснееше, можеха ли да се срещнат към десет или към десет и половина. Тед се засмя, което означаваше, че дебелият Лен се беше съгласил.

Боби остави четката си за зъби в чашата на полицата под огледалото и след това бръкна в джоба на панталона си. Там имаше нещо, което не приличаше на обичайните предмети, които можеха да се намерят в джоба му. Той извади ключодържателя — специалният му сувенир от онази част на Бриджпорт, за която майка му не знаеше. Там долу. „Ъгловият Джоб, Билярд, Електронни игри. Кенмор 8–2127.“

Може би вече трябваше да го е скрил (или да се е отървал от него). Изведнъж му хрумна идея. Тази вечер нищо не беше в състояние да зарадва Боби Гарфийлд, но тази идея го поободри. Той щеше да подари ключодържателя на Каръл Джърбър. Знаеше, че Каръл има поне два ключа, които да сложи на него — единият беше от вкъщи, а другият беше от дневника, който ѝ беше подарила Рионда за рождения

ден. (Каръл беше с три месеца по-голяма от Боби, но това беше без значение.) Като ѝ подареше ключодържателя, това щеше да е символ, че ходят сериозно. Нямаше да става сантиментален или да се излага, като ѝ го каже, но тя щеше да разбере. Именно това я правеше толкова страхотна.

Боби остави ключодържателя до четката си за зъби на полицата и след това отиде в стаята си, за да си облече пижамата. Когато се върна в гостната, Тед седеше на дивана, пушеше цигара и го гледаше.

— Боби, добре ли си?

— Мисля, че да. Предполагам, че трябва да съм добре, нали?

Тед кимна:

— Мисля, че и двамата трябва да се чувстваме добре.

— Ще те видя ли отново някога? — попита Боби, като се надяваше приятелят му да не започне да се държи като Самотния Рейнджър и да му излезе с баналното: „Пак ще се срещнем, партньоре.“ Беше подло. Тед никога не го беше лъгал и Боби не искаше точно сега накрая, преди да се разделят, да го прави.

— Не знам. — Тед се загледа в цигарата си и когато вдигна глава, Боби забеляза, че очите му са пълни със сълзи. — Не мисля.

Тези сълзи развълнуваха Боби. Той се затича през гостната. Искеше да го прегърне. Имаше нужда да го прегърне, но се спря, защото Тед скръсти ръце. Изглеждаше едновременно учуден и ужасен.

Боби стоеше пред него с протегнати за прегръдка ръце. После бавно ги отпусна. Без докосване и прегръдки. Такива бяха правилата, но правилата бяха гадни.

— Ще ми пишеш ли? — попита.

— Ще ти изпращам картички — отговори Тед, след като се замисли за момент. — Няма да ги изпращам направо до теб, защото може да е опасно и за двамата ни. Какво да направим? Имаш ли представа на кого да ги изпращам?

— Изпращай ги на Каръл — рече Боби. Продължаваше да мисли за нея.

— Кога ѝ каза за отрепките, Боби? — В гласа на Тед нямаше упрек. Защо трябваше да има? Та нали той си заминаваше. Ако вече въобще имаше някакво значение, онзи журналист можеше да напише статия за това как един стар луд човек бяга от нашествие на извънземни. Хората щяха да прочетат статията, докато закусват или

пият кафето си, и щяха да се смеят. Как го беше нарекъл Тед? Май беше видиотяващ провинциален хумор? Но ако това беше смешно, защо тогава го болеше толкова много? Защо го болеше?

— Днес я срещнах в парка и всичко сякаш... изскочи от само себе си.

— Случва се — тъжно изрече Тед. — Познато ми е. Понякога язовирната стена се къса. И така може би е най-добре. Кажи й, че ще искам да се свържа с теб чрез нея.

— Добре.

Тед допря пръст до устните си, за да накара Боби да замълчи. После кимна.

— В горната част на картичката ще пише „Скъпа К.“ вместо „Скъпа Каръл“. Долу ще се подписвам с „Твоят приятел.“ Така и двамата ще знаете от кого е картичката. Съгласен ли си?

— Да — рече Боби. — Страхотно. — Не беше страхотно, нищо от това не беше страхотно, но беше достатъчно.

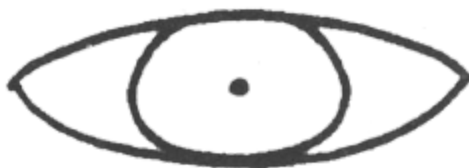
Той вдигна ръка, целуна пръстите си и после духна целувката. Тед се засмя, улови я и я залепи на едната си буза.

— Време е да си лягаш, Боби. Днес беше уморителен ден, а и е вече късно.

Боби си легна.

В началото си мислеше, че е същият сън — Бидърман, Къшман и Дийн преследват майка му през джунглата на острова. После разбра, че дърветата и храстите са тапети, а майка му бяга по зелен килим. Това не беше джунгла, а хотелски коридор. Това беше неговата версия на хотел „Уоруич“.

Господин Бидърман и другите двама сатири продължаваха да я гонят. Сега обаче след нея тичаха и момчетата от „Сейнт Гейб“ — Ричи, Уили и Хари Дулин. Лицата им бяха изрисувани с червена и черна боя. Върху всяко яке беше нарисувано искрящо червено око:

Нямаха никакви други дрехи освен якета. Пишките им подскачаха, обградени от гъсти косми. Всички носеха копия с изключение на Хари Дулин, който носеше своята бейзболна бухалка. Бухалката също беше подострена в двата ѝ края.

— Убийте мръсницата! — изкрещя Къшман.

— Изпийте ѝ кръвта! — изкрещя Дон Бидърман и запрати копието си след Лиз Гарфийлд, която успя да избяга зад ъгъла на коридора. Копието се заби в стената и се разтресе.

— Забийте копията си в мръсния ѝ задник! — изрева Уили — онзи Уили, който можеше да се държи човешки, когато не беше с приятелите си. Окото, нарисувано на якето му, сякаш се беше втренчило напред. Под него пенисът му сякаш също гледаше.

„Бягай, мамо!“ — искаше да изкрещи Боби, но не успя. Нямаше уста, нито тяло. Едновременно беше там и не беше. Тичаше редом с майка си като нейна сянка. Чуваше как тя се опитва да си поеме дъх. Видя изкривената ѝ уста и скъсаните ѝ чорапи. Тя беше ужасена. Красивата ѝ рокля също беше скъсана. Едната ѝ гърда беше наранена и кървеше. Едното ѝ око беше почти затворено. Изглеждаше така все едно беше изкарала няколко рунда с Еди Албини или Томи Хейууд, или дори и с двамата заедно.

— Ще те изкормим! — провикна се Ричи.

— Жива ще те изядем! — съгласи се Къртис Дийн и после добави още по-силно: — Ще ти изпием кръвта и ще ти извадим вътрешностите!

Майка му погледна към тях и залитна. „Не се предавай, мамо! За бога, не се предавай!“ — изстена Боби.

Сякаш тя чу последните му думи, погледна напред и се опита да тича по-бързо. Подмина един плакат, залепен на стената. На него беше написано:

МОЛЯ ПОМОГНЕТЕ НИ ДА НАМЕРИМ НАШЕТО
ЛЮБИМО ПРАСЕ!

ЛИЗ е нашият ТАЛИСМАН!

ТЯ Е НА 34 ГОДИНИ!

Тя е ЗЛОНРАВНА СВИНЯ, но НИЕ Я ОБИЧАМЕ!

Ще направи всичко, което поискате, ако кажете:

„ОБЕЩАВАМ!“

(или)

„Ще изкараш някой долар!“

ОБАДЕТЕ се на ХЮситоник 5–8337

(или)

Я доведете в ресторанта „Грилт на Уилям Пен“.

Питайте за отрепките в жълти палта!

Девиз: Винаги ядем АЛАНГЛЕ!

Майка му също видя обявата и този път краката ѝ потрепераха. Тя се спъна и падна.

„Ставай, мамо!“ — извика Боби, но тя не го направи. Вероятно не можеше. Лазеше по зеления килим и гледаше назад, а косата ѝ висеше на кичури. Задната част на роклята ѝ беше скъсана и Боби можеше да види дупето ѝ. Бикините ѝ също ги нямаше. Отзад беше покрита с кръв. Какво ѝ бяха сторили? Господи, какво бяха направили с майка му?

Дон Бидърман се появи по коридора пред нея. Беше намерил пряк път, за да я пресрещне. Другите тичаха след него. Сега пенисът на господин Бидърман стърчеше право нагоре, както понякога ставаше и с този на Боби рано сутрин. Само че пенисът на Бидърман беше огромен. Приличаше на кракен, на трифид, на чудовище и Боби разбра защо майка му е цялата в кръв. Не искаше да знае какво е станало, но вече знаеше.

„Оставете я на мира! — искаше да изкрещи на господин Бидърман. — Остави я на мира! Не ти ли стига това, което си и ѝ сторил?“

Аленото око върху жълтото яке на Бидърман изведнъж се отвори и погледна настрана. Боби беше невидим. Тялото му беше много по-надолу по спиралата в един друг свят, но аленото око го виждаше. Аленото око виждаше всичко.

— Убийте свинята! Изсмучете ѝ кръвта! — каза Бидърман с дълбок, напълно непознат глас и запристъпва напред.

— Убийте свинята! Изсмучете ѝ кръвта! — повториха Къшман и Дийн.

— Убийте свинята! Изсмучете ѝ кръвта! — повтаряха и Уили, и Ричи, които вървяха след останалите мръсници. Пишките им също се бяха превърнали в копия като тези на мъжете.

— Изпийте я! Изяжте я! Смажете я! Изчукайте я! — крещеше Хари.

„Ставай, мамо! Бягай! Не им се давай!“

Тя се опита да се изправи. Докато го правеше, Бидърман скочи върху нея. Останалите го последваха, като започнаха да късат остатъците от дрехите ѝ. „Искам да се махна оттук. Искам да сляза долу в моя собствен свят. Моля нека това да спре и моля, завъртете спиралата, за да мога да се върна в моя свят...“ — си мислеше Боби.

Той беше на върха на спиралата и въпреки че образите започнаха постепенно да изчезват, много добре знаеше къде е. Това не беше върхът на спиралата, а беше по-скоро кула, едно неподвижно вретено, край което се случваше действителността. После то изведнъж изчезна и за момент нямаше нищо. Когато Боби отвори очи, спалнята му беше огряна от слънчева светлина — лятна слънчева светлина в четвъртък сутринта през юли, който щеше да е последният юли от мандата на Айзенхауер като президент.

IX. ЗЛОЩАСТНИЯТ ЧЕТВЪРТЪК

Едно нещо можеше със сигурност да се каже за Тед. Умееше да готви. Закуската, която сервира пред Боби — яйца на очи, препечени филийки и хрупкав бекон — беше по-вкусна от закуските, които му приготвяше майка му досега (специалитетът ѝ бяха огромни безвкусни палачинки, които сервираше обикновено със сироп), и беше по-добра от всичко, което беше опитвал в ресторанта на „Колонията“. Проблемът беше, че Боби нямаше апетит. Спомняше си съвсем ясно съня, но знаеше също, че това беше един кошмар и че вероятно беше плакал, докато беше сънувал. Когато се беше събудил, възглавницата му беше влажна. Сънят обаче не беше единствената причина, поради която се чувстваше депресиран. Сънищата все пак не бяха истински. Заминаването на Тед обаче беше истинско. Той си отиваше завинаги.

— Направо от „Ъгловият джоб“ ли ще си заминеш? — попита Боби, докато възрастният човек седеше на масата. — Така ще направиш, нали?

— Да, така ще е най-безопасно. — Започна да се храни без особен апетит. Значи и той не се чувстваше добре. Боби се радваше, че е така. — Ще кажа на майка ти, че брат ми в Илинойс се е разболял. Това ѝ стига.

— С Голямото сиво куче ли ще пътуваш? Тед се засмя.

— Вероятно с влак. Вече съм доста богат, нали знаеш?

— С кой влак?

— По-добре е да не те запознавам с детайлите, Боби. Това, което не знаеш, няма да можеш да кажеш и няма да могат да те принудят да им го кажеш.

Боби помисли върху последните му думи.

— Нали няма да забравиш за картичките? — попита. Тед набодо парче бекон на вилицата си и после го остави обратно в чинията.

— Навсякъде има картички. Обещавам. А сега, хайде да не говорим повече за това.

— Тогава за какво ще говорим?

Тед се замисли и после се усмихна. Усмивката му беше искрена и широка. Когато се смееше, Боби разбираше как точно е изглеждал, когато е бил на двайсет.

— За книги, разбира се — отвърна Тед. — Ще си говорим за книги.

Денят се очертаваше да бъде неописуемо горещ. Беше ясно още в девет часа сутринта. Боби помогна да измият и да избършат чиниите и после седнаха в гостната, където включеният вентилатор правеше героични усилия да раздвижи въздуха. Започнаха да си говорят за книги, или по-скоро Тед говореше за книги. Тази сутрин, необезпокояван от развръзката на мача Албини-Хейууд, Боби слушаше с интерес. Не разбираше всичко, което казваше възрастният човек, но му стана ясно, че книгите създават свой свят и това не беше библиотеката в Харуич. Библиотеката беше вратата към този свят.

Тед говореше за Уилям Голдинг и за това, което той наричаше „деутопична фантазия“, за „Машината на времето“ на Хърбърт Уелс, като направи връзка с момчетата на острова на Голдинг. Говореше за „единствените извинения на литературата“, които се опитваха да изследват невинността и опита, доброто и злото. В края на тази импровизирана лекция спомена една книга на име „Заклинателят“, която се опитваше да обясни и двата въпроса („в по-популярния им контекст“), и след това млъкна. Тръсна глава като че ли искаше да я прочисти.

— Какво има? — Боби отпи от своята безалкохолна бира. Не му харесваше, но беше единственото безалкохолно питие в къщата им. Освен това беше студено.

— Какви ги говоря? — Тед прокара ръка през челото си все едно изведнъж го беше заболяла главата. — Тази още не са я написали.

— Какво искаш да кажеш?

— Нищо. Обърках се. Защо не излезеш навън за малко? Поразтъпчи се. Искане ми се да полегна. Снощи не можах да спя.

— Добре. — Боби реши, че малко чист въздух — дори и топъл чист въздух — няма да му навреди. И въпреки че му беше интересно да слуша какво му говори Тед, в един момент започна да му се струва, че стените на апартамента ще паднат върху него. Предположи, че се чувства така, защото Тед си заминаваше. Сега в главата му се въртеше само една фраза: „Знам, че си заминава.“

После, когато отиваше да вземе бейзболната ръкавица от стаята си, си спомни, че щеше да даде ключодържателя на Каръл и по този начин да ѝ покаже, че има сериозни намерения. Спомни си и за Хари Дулин, Ричи О'Мийра и Уили Шърман. Те също щяха да са навън, някъде там и ако го срещнеха, щяха да го пребият. За пръв път от два дни насам на Боби му се прииска Съли-Джон да беше тук. Съли беше малко момче като него, но беше твърд. Дулин и приятелите му щяха да го пребият, но той щеше да им го върне. За съжаление Съли беше на лагер.

Боби никога не се беше замислял, че може да си остане вкъщи, но не можеше цяло лято да се крие от тях. Въпреки всичко, когато излезе навън, си напомни да внимава и да се оглежда за тях. Ако забележеше, че се приближават, нямаше да има проблем.

Без да забравя за момчетата от „Сейнт Гейб“, той излезе навън. Вече не мислеше за ключодържателя — неговия специален сувенир от *там долу*. Беше го забравил на полицата до четката си за зъби в банята, където го беше оставил миналата вечер.

* * *

Обиколи почти целия Харуич — от Броуд Стрийт до парка „Комънуелт“ (момчетата от „Сейнт Гейб“ не бяха на игрище „В“; там сега играеха мъжете от Американския легион), от парка до градския площад, от площада до железопътната гара. Докато Боби стоеше до павилиона за вестници край гарата и разглеждаше списанията (негов собственик беше господин Бъртън и понякога му позволяваше да ги разглежда), градската свирка се задейства и стресна и двамата.

— Господи пресвети! Какво му става на това нещо? — попита господин Бъртън. Като се стресна, той разсипа на пода няколко пакетчета дъвки и сега ги събираше. — Още няма единайсет и половина!

— По-рано е, разбира се — съгласи се Боби и малко след това остави павилиона зад себе си. Списанията вече не представляваха интерес за него. Продължи да върви по Ривър Авеню и се спря при пекарната „Тип-Топ“, за да си купи половин филия от вчерашния хляб и да попита Джорджи Съливан какво прави Съли.

— Добре е — отговори по-големият брат на Съли-Джон. — Във вторник получихме картичка. Пише, че му липсва семейството и че иска да се побере. В сряда получихме още една картичка, в която пише, че се учи да се гмурка. В днешната пише, че си изкарва страхотно и иска да остане там завинаги. — Той се засмя. Беше двайсетгодишен ирландец с големи ирландски ръце и широки рамене. — Може да му се иска да остане там завинаги, но на мама ще ѝ домъчнее за него. С този хляб патиците ли ще храниш?

— Да, както обикновено.

— Не ги оставяй да те клъвнат по пръстите. Проклетите патици от реката носят разни болести. Те...

Часовникът на градския площад започна да отброява дванайсетте удара за обяд, въпреки че до тогава оставаха двайсет и пет минути.

— Какво става днес? — попита Джорджи. — Първо свирката се обади по-рано, а сега и скапаният часовник.

— Може да е от жегата — рече Боби. Той го погледна подозрително.

— Е, и това е някакво обяснение все пак.

„Да — помисли си Боби, — и е много по-безопасно от някои други, които мога да ти дам.“

* * *

Боби продължи по Ривър Авеню, като похапваше от хляба. Докато успее да намери пейка край река Хюситоник, от филията беше останало само половината. От тръстиките наизлизаха патици и започнаха да се приближават към него. Той начупи филията и подхвърли няколко парчета във водата. Както обикновено беше учуден от начина, по който патиците се бутаха и лакомо се нахвърляха на парчетата хляб.

След известно време му се доспа. Погледна към повърхността на водата, където слънчевите лъчи се отразяваха и приятно блестяха, и очите му започнаха да се затварят. Предишната нощ беше спал, но сънят му го беше разстроил. Сега вече се беше унесъл с шепи, пълни с натрошен хляб. Патиците изядоха каквото беше останало на земята и после се приближиха бавно към него. В дванайсет и двайсет градският

часовник удари два часа, което накара хората в центъра да поклатят глави и да се запитат накъде върви светът. Боби вече спеше и не забеляза сянката, която падна върху него.

— Хей, хлапе.

Гласът беше тих и напрегнат. Той се сепна, изплашен, а ръцете му се разтвориха и разпиляха останалия хляб. Отново започна да усеща змиите в корема си. Уили Шърман, Хари Дулин или Ричи О'Мийра не бяха тук, но Боби си помисли, че щеше да е по-добре, ако се беше появил някой от тях. Дори и тримата заедно. Да те набият не беше най-лошото нещо, което можеше да се случи. Съвсем не беше най-лошото нещо. Господи, защо трябваше да заспива?

— Хлапе.

Патиците стъпваха по краката на Боби и се радваха на изпопадалия хляб. Притискаха се в глезените му, но той почти не ги усещаше. Можеше да види сянката от главата на мъж на тревата пред себе си. Мъжът стоеше зад него.

— Хлапе.

Бавно и уплашено Боби се обърна. Палтото на мъжа щеше да е жълто, а нарисуваното червено око на него щеше да го зяпа.

Но мъжът, който стоеше зад него, беше облечен в летни дрехи. Якето му се издуваше напред от малко коремче, което един ден щеше да се превърне в голям корем, а Боби си помисли, че не винаги го е имал. Сега не усещаше сърбеж в очите си, а погледът му не беше замъглен... но по-важното беше, че това не бе някакво същество, което се опитва да прилича на човек; това си беше човек.

— Какво? — попита той намусено. Все още не можеше да повярва, че е заспал по този начин. — Какво искаш?

— Ще ти дам два долара, ако ме оставиш да ти духам — каза мъжът в летните дрехи. Той бръкна в джоба на якето си и извади портфейла си. — Можем да се скрием зад онези дървета. Никой няма да ни види, а и на теб ще ти хареса.

— Не — отвърна Боби и се изправи. Не беше съвсем сигурен за какво говори мъжът с летните дрехи, но все пак имаше някаква бегла представа. Патиците се отдръпнаха, но хлябът беше много примамлив и те отново се върнаха край пейката около гуменките на Боби.

— Трябва да се прибирам. Мама...

Мъжът се приближи, като все още държеше портфейла си. Изглеждаше решен да получи това, което искаше.

— Ти не трябва да правиш нищо. аз ще ти го направя на теб. Какво ще кажеш? Ще ти дам три долара. — Гласът на мъжа трепереше. Все едно ту се смееше, ту хленчеше. — С три долара можеш да ходиш на кино цял месец.

— Не, наистина, аз трябва...

— Ще ти хареса. На всичките мои момчета им харесва. — Той се пресегна към Боби, а момчето си спомни как Тед го беше хванал за рамото, как беше поставил ръка на врата му, как го беше придърпал към себе си толкова близо, сякаш искаше да го целуне. Това сега не беше същото... и същевременно беше. Беше същото по някакъв свой начин.

Без да се замисля, се наведе и сграбчи едната от патиците. После я вдигна и я запрати към мъжа. Той изкрещя, изпусна портфейла си и вдигна ръка, за да се предпази.

Боби побягна.

Минаваше през градския площад, когато забеляза обявата, закачена на телефонната кабина пред магазина за бонбони. Той се приближи към нея и я прочете с нарастващ ужас. Не можеше точно да си спомни съня от миналата нощ, но в него имаше нещо подобно. Беше сигурен в това.

ВИЖДАЛИ ЛИ СТЕ БРОТИГАН!

Той е един СТАР ПОМИЯР, но НИЕ ГО ОБИЧАМЕ!

БРОТИГАН има БЯЛА КОЗИНА и СИНИ ОЧИ!

Настроен е ПРИЯТЕЛСКИ! Ще ЯДЕ ОТ РЪКАТА ВИ!

Даваме МНОГО ГОЛЯМА НАГРАДА! (\$\$\$\$)

АКО СТЕ ВИЖДАЛИ БРОТИГАН!

ОБАДЕТЕ СЕ НА ХЮситоник 5-8337! (или)

Доведете БРОТИГАН на адрес Хайгейт Авеню 745!

Търсете семейство САГАМОР!

„Този ден не е от добрите“ — помисли си Боби и изгледа ръката си, която се пресегна и откъсна обявата от телефонната кабина. През стъклата на кабината видя синя опашка на хвърчило, която висеше от една крушка от светлинната реклама на киното. „Този ден съвсем не е добър. Не трябваше да излизам от апартамента. Даже въобще не трябваше да ставам от леглото тази сутрин.“

Телефонът беше същият като на обявата за кученцето, с тази разлика, че Боби не знаеше в Харуич да има подобна телефонна централа ХЮситоник. Някои от цифрите бяха от ХАруичката телефонна централа. Имаше цифри и от КОмънуелт, но ХЮситоник? Тук нямаше такава централа, както нямаше и в Бриджпорт.

Той смачка обявата и я хвърли в кошчето с надпис:

ПАЗЕТЕ ГРАДА НИ ЧИСТ на ъгъла, но на другата страна на улицата намери още една обява. Малко по-надолу откри трета, закачена на пощенска кутия. Скъса ги. Отрепките или бяха съвсем наблизко, или вече се бяха отчаяли. Днес Тед не биваше да излиза навън. Боби трябваше да му го каже. И трябваше да се приготви да избяга. Това също трябваше да му го каже.

Момчето мина направо през парка, като не спираше, и беше толкова замаяно от тичането, че едва чу как някой го извика.

— Боби...

Спря се и погледна към дърветата, където Каръл го беше скрила, когато се беше разплакал. Щом отново чу името си, разбра, че това е нейният глас.

— Боби, ако си ти, моля те, помогни ми...

Той зави от циментовата пътека и се наведе, за да се промуши под клоните на дърветата. Това, което видя там, го накара да изпусне бейзболната си ръкавица. Тя беше модел „Алвин Дарк“ и после, когато се върна да си я вземе, вече я нямаше. Боби си помисли, че някой просто я беше свил, но какво от това? През този ден неговата скапана бейзболна ръкавица беше последното нещо, което би го притеснило.

Каръл седеше под същата елха, под която го беше прегърнала. Беше долепила краката до гърдите си. Беше смъртнобледа. Под очите ѝ имаше черни кръгове, които я правеха да изглежда като миеща мечка. От носа ѝ течеше кръв. Лявата ѝ ръка беше прилепена до диафрагмата ѝ под онази част от роклята ѝ, която след някоя година щеше да бъде изпълнена от гърдите ѝ. С дясната си ръка притискаше лакътя на лявата.

Беше облечена с къси панталонки и блуза с дълъг ръкав — от тези, които обличаш през главата. После Боби щеше да обвини за всичко, което се случи, скапаната ѝ блуза. Вероятно я беше сложила, за да се предпази от слънцето. Това беше единствената причина да облечеш блуза с дълъг ръкав в толкова горещ ден. Дали я беше избрала

сама, или госпожа Джърбър я беше накарала да я облече? А имаше ли значение? „Да — щеше да си помисли Боби, ако имаше време да мисли. — Разбира се, че има значение.“

Но сега блузата с дългите ръкави не беше от значение. Единственото нещо, което виждаше в този момент, беше лявата ръка на Каръл. Тя изглеждаше така все едно се държи на две рамена.

— Боби — каза тя и го погледна с насълзени очи. — Те ме нараниха.

Беше изпаднала в шок. Той също изпадна в шок и се остави на инстинктите си да го водят. Затича се към нея и се опита да я вдигне, но тя извика от болка. Господи, какъв вик!

— Ще изтичам да повикам някой — рече той и я пусна. — Ти просто стой тук и не се движи.

Тя поклати внимателно глава, като се опитваше да не движи рамото си. Сините ѝ очи бяха станали почти черни от страх и болка.

— Не, Боби. Не ме оставяй тук сама. Какво ще стане, ако се върнат? Какво ще стане, ако се върнат и ми сторят нещо по-лошо? — Някои неща от това, което му се беше случило през този топъл четвъртък, му се губеха, но това, което ставаше сега, беше съвсем ясно: как Каръл се обърна и го попита: „Какво ще стане, ако се върнат?“

— Но... Каръл...

— Аз мога да вървя. Ако ми помагаш, ще се справя. Боби я подхвана нежно през кръста, като се надяваше тя да не изкрещи отново. Онзи вик беше ужасен.

Каръл бавно се изправи на крака, като се подпираше на ствола на дървото. Докато се изправяше, лявата ѝ ръка помръдна. Смешното двойно рамо над лявата ръка изцрака. Тя изстена, — но този път не извика.

— По-добре стой неподвижна.

— Не. Искам да се махна оттук. Боже, как боли! Сега вече, когато се беше изправила, всичко изглеждаше по-добре. Двамата излязоха от дърветата, движейки се бавно като двойка, която се готви да мине под олтара. Сега му се струваше, че е още по-горещо, а слънчевите лъчи — още по-ослепителни. Боби се огледа, но не видя никого. Някъде из парка няколко малки деца (вероятно Спероус и Робин от къщата „Стърлинг“) пееха, но около игрищата за бейзбол нямаше жива душа: нито деца, нито майки с колички, нито полицаи

Реймър, който, ако беше в добро настроение, им купуваше сладолед или фъстъци. Всички се бяха изпокрили от жегата.

Двамата продължаваха да вървят бавно по пътеката, която щеше да ги изведе на ъгъла на Комънуелт и Броуд Стрийт, като Боби придържаше внимателно Каръл през кръста. По Броуд Стрийт също не се виждаха хора. Паважът се беше нагрят като пещ. Не се забелязваше дори един пешеходец или движеща се кола.

Вървяха по тротоара и Боби щеше да я попита дали ще могат да минат от другата страна на улицата, когато Каръл заговори. Гласът ѝ беше съвсем слаб.

— Боби, ще припадна.

Той я погледна ужасен и видя как очите ѝ започнаха да се движат, докато вече се виждаше само бялото. После тя залитна напред, а след това назад като отсечено дърво. Боби се наведе, без да се замисля, и я подхвана през кръста и над коленете. Беше застанал от дясната ѝ страна и успя да го направи, без да докосне отново лявото ѝ рамо. Дори и припаднала, Каръл продължаваше да придържа лявата си ръка неподвижна.

Каръл Джърбър беше висока колкото Боби, може би малко по-висока, но тежеше колкото него. Не беше възможно да я носи по Броуд Стрийт, но когато хората изпаднаха в шок, бяха способни на много неща. Боби я носеше под горещото юлско слънце и дори не се препъваше. Никой не го спираше, никой не го питаше какво става с момиченцето, никой не се опитваше да му помогне. Чуваше колите по Ашър Авеню, но тази част на града беше като Мидуич от филма, където всички бяха заспали.

Не се беше сетил да отнесе Каръл при майка ѝ. Апартаментът на семейство Джърбър беше нагоре по хълма, но това не беше причината. Боби се беше сетил само за Тед. Трябваше да я занесе при него. Той щеше да знае какво да направи.

Неговата свръхестествена сила започна постепенно да го напуска, докато се качваше по стълбите на верандата. Спъна се и рамото на Каръл отново помръдна. Тя стисна ръката си и извика. Очите ѝ се отвориха.

— Почти стигнахме — прошепна ѝ той с глас, който не приличаше на неговия. — Почти стигнахме. Извинявай, но се спънах...

Вратата се отвори и на прага се появи Тед. Беше облечен в сиви панталони и раирана тениска. Тирантите му висяха надолу до коленете. Изглеждаше притеснен и загрижен, но не и уплашен.

Боби успя да изкачи последното стъпало на верандата залитна назад. За момент си помисли, че ще падне и ще и разбие главата на циментовата пътека. Тогава Тед го сграбчи и го задържа.

— Дай ми я.

— Мини от тази страна — каза Боби. Ръцете му трепереха, а раменете му сякаш горяха. — От другата страна я боли.

Тед заобиколи момчето и застана до него. Каръл ги гледаше, а пясъчнорусата ѝ коса се спускаше покрай китката на Боби.

— Те ме нараниха — прошепна тя на Тед. — Уили... Помолих го да не го правят, но той не ги спря.

— Не говори — отвърна възрастният мъж. — Ще се справиш.

Той я пое от Боби колкото можа по-внимателно, но не спяха да задържат лявото рамо неподвижно. Двойното рамо се раздвижи под бялата блуза. Каръл изстена и после се разплака. От лявата ѝ ноздра се спусна капчица кръв.

За момент Боби си спомни нещо от съня от миналата нощ: окото. Червеното око.

— Боби, задръж вратата.

Той го направи. Тед пренесе Каръл през антрето и после влезе в апартамента на семейство Гарфийлд. Точно в този момент Лиз Гарфийлд слизаше по металните стълби, които отиваха към такситата на автобусната спирка с Харуич. Движеше се като инвалид. От двете ѝ ръце висеше по един куфар. Господин Бъртън, собственикът на павилиона за вестници, точно в този момент беше застанал на вратата и пушеше цигара. Той гледаше как Лиз слиза по стъпалата, как вдигна воала на шапката си и бърше лицето си с голяма носна кърпа. Всеки път, когато докосваше лицето си, тя потреперваше. Беше сложила много грим, но гримът не помагаше, а само привличаше вниманието към това, което се беше случило с нея. Воалът вършеше по-добра работа, въпреки че скриваше само горната част на лицето. Сега тя отново го спусна. Приблжи се към едно от трите свободни таксита, а шофьорът излезе, за да ѝ помогне с куфарите.

Бъртън се зачуди кой я е подредил така. Надяваше се, че който и да е, сега го обработват с палките си двамата яки полицаи. Човек,

който би направил нещо подобно на жена, заслужаваше такава съдба. Човек, който би направил нещо подобно на жена, не заслужаваше да се разхожда свободно по улиците. Такова беше мнението на Бъртън.

Боби си мислеше, че Тед ще постави Каръл на дивана, но той не го направи. В гостната имаше един фотьойл и Тед седна там, като я държеше в скута си. Държеше я така, както Дядо Коледа държи децата в магазина за играчки, седнал в своя голям трон.

— Къде другаде те удариха? По рамото ли?

— Удариха ме в корема и отстрани.

— От коя страна?

— Отдясно.

Тед внимателно повдигна блузата ѝ от тази страна. Боби ахна, като видя синината. Той веднага позна формата на бейзболна бухалка. Знаеше чия беше бухалката: на Хари Дулин, който си представяше, че е Робин Худ. Той, Ричи О'Мийра и Уили Шърман я бяха срещнали в парка — Хари я беше подредил с бухалката, докато другите двама я бяха държали. И тримата са се смеели и са я наричали бебето Джърбър. Може би всичко беше започнало на шега и беше излязло от контрол. Не беше ли станало така и в „Повелителят на мухите“? Нещата просто бяха излезли от контрол.

Тед докосна кръста на Каръл. Кокалестите му пръсти се плъзнаха по кожата ѝ. Стоеше с наведена глава така все едно беше по-важно да слуша, а не да усеща с пръстите си. Може би беше по-важно. Каръл изстена, когато той докосна синината.

— Боли ли? — попита Тед.

— Малко. Не е толкова лошо, колкото рамото ми. Те са ми счупили ръката, нали?

— Не. Не мисля — отговори той.

— Чух как изпука. Те също го чува и затова избягаха.

— Сигурен съм, че си го чула.

Сълзи се стичаха по страните ѝ, а лицето ѝ все още беше бледо, но вече изглеждаше по-спокойно. Тед вдигна блузата до подмишницата ѝ, за да огледа синината. „Той знае от какво е тази синина, както и аз“ — помисли си Боби.

— Колко бяха те, Каръл?

„Трима“ — помисли си Боби.

— Трима.

— Три момчета?

Тя кимна.

— Три момчета срещу едно момиченце. Сигурно са се страхували от теб. Мислели са, че ти си един голям лъв. Ти лъв ли си, Каръл?

— Искан ми се да бях — отвърна тя и се опита да се усмихне. — Искан ми се да бях изръмжала и да ги бях изгонила. Те ме нараниха.

— Знам. — Той покри синината с ръка. — Поеми въздух. Боби видя между пръстите на Тед как синината се наду.

— Така боли ли?

Тя поклати отрицателно глава.

— А когато не дишаш?

— Не.

— Не те боли и когато те натискам?

— Да, не ме боли. Боли ме... — Тя погледна бързо към рамото си и после отново извърна поглед настрана.

— Знам. Горката Каръл. Ще го оправим. Къде другаде те удряха? В корема ли? Нали така каза?

— Да.

Тед вдигна блузата ѝ нагоре. Там имаше още една синина, но не беше толкова голяма. Той нежно натисна с пръсти първо над пъпа ѝ, а след това и под него. Тя каза, че не ѝ боли така, както ѝ боли рамото.

— Удряха ли те по гърба?

— Не.

— А по врата или по главата?

— Не. Само отстрани и по корема, а след това ме удариха по рамото и тогава то изпука и те побягнаха. Преди си мислех, че Уили Шърман е добро момче. — Тя погледна Тед ужасена.

— Завърти си главата, Каръл... Добре, а сега на другата страна. Боли ли те, когато го правиш?

— Не.

— Сигурна ли си, че не са те удряли по главата?

— Не. Искан да кажа, да. Сигурна съм.

— Имала си късмет.

Боби се учуди как може Тед да си мисли, че Каръл има късмет. Лявата ѝ ръка не му изглеждаше само счупена. Според него ставата

беше разместена. Изведнъж си спомни за печените пилета и за звука, който издаваха, когато откъсваше кълката. Прилоша му. За миг си помисли, че ще повърне.

„Не — каза си. — Не сега и тук. Тед си има достатъчно проблеми, за да се разправя и с мен.“

— Боби? — Гласът на Тед беше ясен и бодър. Звучеше така все едно знаеше решенията на всички проблеми и това беше голямо облекчение. — Добре ли си?

— Да. — И наистина го мислеше. Стомахът му започна да се успокоява.

— Добре направи, че я донесе тук. Ще можеш ли да ми помогнеш още малко?

— Да.

— Ще ми трябва ножица. Можеш ли да ми донесеш?

Боби отиде в спалнята на майка си, отвори най-горния шкаф на гардероба ѝ и извади кутията с шивашки принадлежности. Вътре имаше средно голяма ножица. Той побърза да се върне в гостната и показва ножицата на Тед.

— Тази става ли?

— Идеална е — рече той и я взе. После се обърна към Каръл. — Ще трябва да разрежа блузата ти, Каръл. Сега ще трябва да прегледам рамото ти и не искам и аз да ти причинявам болка.

— Няма нищо. Срежи я — отвърна тя и отново се опита да се усмихне. Боби беше впечатлен от смелостта ѝ. Ако неговото рамо изглеждаше така, вероятно щеше да блее като овца, оплела се в бодлива тел.

— На път за вкъщи ще облечеш една от ризите на Боби. Нали, Боби?

— Разбира се, нямам нищо против да вземе няколко.

— Колко смешно — рече Каръл.

Тед внимателно срязва блузата първо откъм гърба, а след това и отпред. После разтвори двете отрязани части като черупката на яйце. Той много внимаваше, но когато пръстите му докоснаха лявото ѝ рамо, тя извика от болка. Боби подскочи и сърцето му, което беше започнало да се успокоява, отново лудо заби.

— Съжалявам — промърмори Тед. — Господи, какво са ти направили!

Рамото на Каръл изглеждаше зле, но не толкова, колкото си мислеше Боби — вероятно нещата изглеждаха различни, когато човек ги погледнеше отблизо. Удареното рамо беше по-високо от другото ѝ. При ставата ѝ кожата беше толкова изпъната, че Боби се зачуди защо не се беше разкъсала. Освен това беше лилава на цвят.

— Зле ли е? — попита Каръл. Тя гледаше в другата посока. Изглеждаше като уплашените деца от картичките на УНИЦЕФ. Боби също не смееше да погледне отново към изваденото ѝ рамо. — Ще стоя в гипс цяло лято, нали?

— Не мисля, че ще ти сложат гипс.

Каръл погледна учудено Тед.

— Рамото ти не е счупено, скъпо дете, а само е разместено. Някой те е ударил по рамото...

— Хари Дулин...

— ... толкова силно, че е извадил костта на ръката ти от раменната става. Мога да я върна на мястото ѝ. Ще издържиш ли още една или две минути силна болка, ако знаеш, че след това всичко ще е наред?

— Да — веднага отговори тя. — Оправете рамото ми, господин Бротиган. Моля ви, оправате го.

Боби го погледна подозрително.

— Наистина ли можеш да го направиш? — попита той.

— Да. Дай ми колана си.

— А?

— Колана ти. Дай ми го.

Боби измъкна колана си — беше го получил за Коледа и беше съвсем нов — и го подаде на Тед, който го взе, без да откъсва очи от Каръл.

— Каква е фамилията ти, скъпа?

— Джърбър. Те ме наричаха бебето Джърбър, но аз не съм бебе.

— Сигурен съм, че не си. И сега ще го докажеш. — Той се изправи и я постави да седне на стола. След това коленичи прел нея, сякаш се готвеше да ѝ поиска ръката. Сгъна колана на Боби няколко пъти, внимателно издърпа здравата ръка на Каръл и я накара да го хване. Тя го направи. — Добре. Сега го захапи.

— Да сложа колана на Боби в устата си?

Тед не отместваше поглед от нея. После започна да гали наранената ѝ ръка. Първо я погали над лакътя, а после надолу към китката. „Все едно я хипнотизира“ — помисли си Боби, но не беше „все едно“, защото той наистина я хипнотизираше. Зениците му отново бяха започнали да правят онова странно нещо — да се смаляват и уголемяват... Движенията им бяха в синхрон с тези на ръката му. Каръл се загледа в очите му и устата ѝ зейна отворена.

— Тед, очите ти...

— Да, да — нетърпеливо отвърна той. Явно не се интересуваеше какво става с очите му. — Болката се увеличава, Каръл, не усещаш ли?

— Не...

Тя се бе загледала в очите му. Пръстите му продължаваха да я галят по ръката. Нагоре... и после надолу. Зениците му бавно пулсираха. Боби видя как Каръл се отпуска на стола. Все още държеше колана и когато Тед спря да я гали по ръката, тя го вдигна към устата си.

— Добре — каза той. — Болката тръгва от нараненото място към мозъка. Когато върна ръката ти в раменната става, ще те заболи много силно, но ти ще спреш по-голямата част от тази болка в устата си. Ще захапеш колана на Боби и така ще спреш болката да не влезе в главата ти, където боли най-много. Разбираш ли ме, Каръл?

— Да... — Гласът ѝ беше някак далечен. Седнала в креслото и облечена само в късите панталонки и гуменките си, тя изглеждаше много малка. Зениците на Тед отново бяха неподвижни.

— Сложи колана в устата си.

Тя го постави между устните си.

— Когато те заболи, го хапни.

— Когато ме заболи.

— Така ще спреш болката.

— Ще спра болката.

Тед я докосна за последен път по лакътя, после погледна към Боби и рече:

— Пожелай ми успех.

— Успех — безизразно повтори момчето.

— Боби хвърли патица по един мъж — каза замаяната Каръл.

— Така ли? — Тед много внимателно я хвана за китката на лявата ръка.

— Той си помисли, че мъжът е от отрепките.

Тед погледна Боби.

— Не беше от тях — рече той. — Просто... както и да е.

— Те всички си приличат — каза Тед. — Много си приличат. Градската свирка, градският часовник...

— Да, чух ги — прекъсна го момчето.

— Няма да изчакам да се прибере майка ти. Не смея. Ще прекарам деня в някое кино или в някой парк, или някъде другаде. Ако е невъзможно, ще отида в някой приют в Бриджпорт. Каръл, готова ли си?

— Готова съм.

— Когато се надигне болката, какво ще направиш?

— Ще я спра. Ще захапя колана на Боби.

— Добро момиче. След десет секунди ще се почувстваш много по-добре.

Тед си пое дълбоко въздух. После покри с ръка синината на рамото на Каръл.

— Сега ще те заболи, скъпа. Бъди смела.

Не му отне и десет секунди. На Боби му се стори, че всичко стана само за миг. Дланта на Тед се долепи до повдигнатата и изпъната кожа на рамото на Каръл. В същия момент той дръпна ръката й. Каръл захапа колана на Боби. Чу се бърз изпукващ звук, както ставаше, когато вратът му беше схванат и той се опитваше да го раздвижи. След това рамото на Каръл стана като преди.

— Бинго! — извика Тед. — Всичко е наред! Каръл?

Тя отвори уста. Коланът на Боби падна в скута й. Момчето забеляза малки следи по кожата. Почти беше пробила дупки със зъбите си.

— Вече не ме боли — изрече тя учудено. После прокара ръка по синината и изстена.

— Ще те наболява още една или две седмици — предупреди я Тед. — И не трябва да вдигаш нищо тежко или да хвърляш топка с тази ръка поне още две седмици.

— Ще внимавам. — Сега вече Каръл погледна ръката си, като продължаваше да опипва синината с малките си пръсти.

— Колко от болката успя да уловиш? — попита я Тед и въпреки че гласът му беше тъжен, Боби си помисли, че долавя весели нотки в

него.

— Почти всичката — отговори тя. — Почти не ме заболя. — Докато изговаряше тези думи, се отпусна назад в стола. Очите ѝ бяха отворени, но сякаш не можеше да фокусира погледа си. Каръл беше припаднала за втори път.

Тед каза на Боби да намокри една кърпа и да му я донесе.

— Със студена вода — обясни той. — Изстискай я. Боби изтича до банята, взе една от кърпите за лице от полицата в шкафа и я намокри със студена вода. Долната част на прозореца в банята беше боядисана с бяла боя, но ако се беше надигнал на пръсти и беше погледнал навън, щеше да види как край тротоара отби и спря таксито на майка му. Той не погледна. Бързаше да намокри кърпата. Напълно беше забравил за зеления ключодържател, въпреки че беше пред очите му на полицата в банята.

Когато се върна в гостната, Тед седеше в креслото и държеше Каръл в скута си. Ръцете ѝ бяха загорели от слънцето и се открояваха на бялото ѝ тяло. „Изглежда така все едно е сложила найлонови чорапи на ръцете си“ — помисли си Боби малко учуден. Погледът ѝ беше започнал да се прояснява и тя го гледаше как се приближава, но все още не беше добре — косата ѝ висеше на кичури, лицето ѝ беше потно, а под носа ѝ се виждаше засъхналата кръв.

Тед взе мократа кърпа. Допираше я до бузите и до челото ѝ. Боби коленичи отстрани до креслото. Каръл се поизправи. Тед изтри кръвта под носа ѝ, а след това остави кърпата на масата. После отмести потните кичури от челото ѝ.

В този момент вратата на верандата се отвори. После чуха стъпки в антрето. Ръката на Тед замръзна на челото на Каръл. Когато погледите на Боби и Тед се срещнаха, и двамата си помислиха едно и също нещо: „Това са те.“

— Това не са те, Боби — рече Каръл. — Това е м...

Вратата на апартамента се отвори и на прага застана Лиз с ключ в едната ръка и шапка — тази с воала — в другата. Зад нея вратата беше широко отворена и топъл въздух нахлуваше вътре. Един до друг на верандата, където ги беше оставил шофьорът на таксито, стояха двата ѝ куфара.

— Боби, колко пъти трябва да ти повтарям...

Това беше всичко, което каза тя и след това млъкна. След години Боби щеше да си спомня за този момент и щеше да му става все ясно какво беше видяла майка му, когато се беше върнала от ужасното си пътуване до Провидънс. Синът ѝ беше коленичил до креслото, където седеше един стар човек, когото тя никога не беше харесвала и който държеше момиченцето в скута си. То изглеждаше замаяно. Косата му беше разрошена. Блузата му беше разкъсана — парчетата бяха захвърлени на пода — и дори със своите полузатворени очи Лиз можеше да види синините по тялото на Каръл: една на рамото, една на корема и една отстрани на ребрата.

Боб, Тед и Каръл също видяха насинените ѝ очи и също бяха толкова изненадани колкото нея (дясното око на Лиз беше подпухнало). Долната ѝ устна беше подута и цепната на две места, а червилото не можеше да скрие засъхналата кръв. Носът ѝ беше като на вещицата Хейзъл.

За момент в горещия летен ден настъпи тишина. Някъде навън изсвириха гумите на кола. Някакво хлапе извика: „Хайде, момчета!“ А отзад от Колония Стрийт идваше звукът, с който Боби най-много щеше да свързва детството си и конкретно този четвъртък: кучето на госпожа О'Хара продължаваше да лае непрестанно.

„Джак я е подредил така — помисли си Боби. — Джак Меридю и неговите извратени момчето.“

— Господи, какво е станало? — попита я той, нарушавайки тишината. Затича се към нея и се разплака от страх и от мъка: лицето ѝ, горкото ѝ лице. Тя въобще не приличаше на майка му. Изглеждаше като някаква стара жена, чието място не беше на Броуд Стрийт, а *там долу*, където хората пиеха от бутилки, завити в хартиени пликове, и нямаха фамилни имена. — Какво ти направи той? Какво ти е направило онова копеле?

Тя не му обръщаше внимание, като че ли не го чуваше, но го хвана. Хвана го за раменете и ги стисна. Стисна ги толкова силно, че пръстите ѝ се забиха в плътта му и го заболя. После го отмести, без да го поглежда.

— Пусни я, стари мръсничко — изрече Лиз с нисък и дрезгав глас. — Веднага я пусни.

— Госпожо Гарфийлд, оставате с погрешно впечатление. — Тед вдигна Каръл, като внимаваше да не докосне нараненото ѝ рамо, и се

изправи. Оправи панталоните си с разсеян жест, който беше напълно характерен за него. — Болеше я, разбирате ли? Боби я беше намерил В...

— Копеле! — извика Лиз. Вдясно от нея имаше маса с ваза. Тя сграбчи вазата и я запрати към него. Тед се наведе, но твърде бавно, за да успее да избегне удара. Вазата го удари по главата, отклони се и се разби в стената зад него.

Каръл изкрещя.

— Мамо, недей! — извика Боби. — Той не е направил нищо лошо! Не е направил нищо лошо!

Лиз не му обръщаше внимание.

— Как смееш да я докосваш? Докосвал ли си и сина ми по същия начин? Правил си го, нали? Не те интересува от какъв пол са, нали? Важното е да са млади!

Тед направи крачка към нея. Отпуснатите му тиранти се поклащаха покрай краката му. Боби забеляза капки кръв в косата му там, където го беше ударила вазата.

— Госпожо Гарфийлд, уверявам ви, че...

— Уверявай ме колкото си искаш, мръсно копеле! — Сега на масата не беше останало нищо, така че тя я повдигна и я запрати към Тед. Масата го удари в гърдите, той политна назад и щеше да го повали на пода, ако не беше креслото зад него. Тед седна в него и я погледна с широко отворени учудени очи. Устните ѝ трепереха.

— Той помагаше ли ти? — попита Лиз. Лицето ѝ беше бяло като платно. Синините по него сега изпъкваха като родилни петна. — Научи ли и сина ми да ти помага?

— Мамо, той не ѝ е сторил нищо лошо! — извика Боби и я хвана през кръста. — Той не ѝ направи нищо лошо... Той...

Тя го вдигна, както беше вдигнала вазата и масата, и той си спомни за това как беше успял да донесе Каръл дотук. После го запрати към другия край на стаята. Боби се удари в стената. Главата му закачи часовника и той падна на земята. Пред очите му се появиха черни точки, които го накараха изведнъж да се сети

(идват, приближават, името му е написано на плакатите)

за отрепките. След това се свлече на пода. Опита се да се спре, но коленете му не го слушаха.

Лиз го погледна без особен интерес и после отново се обърна към Тед, който седеше в креслото с маса в скута си. По едната му буза се стичаше кръв, а косата му беше станала червена. Опита се да заговори, но се закашля.

— Стар мръсник. За два цента ще ти сваля гащите и ще ти откъсна оная работа от чекии. — Тя се обърна и погледна Боби и това, което той прочете в отвореното й око — обвинение — го накара да се разплаче още по-силно. Тя не каза: „Ще оправя и теб“, но той го прочете в окото й. После отново се обърна към Тед.

— Знаеш ли какво ще стане сега с теб? Ще те пратя в затвора. — Посочи го с пръст и през сълзи Боби видя, че нокътят липсва. Гласът й беше станал по-спокоен и едвам излизаше над подутата долна устна. — Сега ще се обадя в полицията. Ако имаш ум в главата, ще стоиш без да мърдаш, докато го правя. Просто си дръж устата затворена и не мърдай. — Гласът й започваше да става все по-силен. Пръстите й, подути, издрани и с изпочупени нокти се свиха в юмруци, които размаха срещу него. — Ако се опиташ да избягаш, ще те настигна и ще те заколя с най-големия кухненски нож. Ще го направя наред улицата, за да те видят всички, и ще започна от оная част, която ви създава... на вас, момчета, толкова големи проблеми. Така че не мърдай, Братиган. Ако искаш жив да стигнеш до затвора, не мърдай!

Телефонът беше на масичката до дивана. Тя тръгна към нея. Тед продължаваше да седи с масата в скута си, а кръвта се стичаше по бузата му. Боби лежеше до падналия часовник, който майка му беше спечелила от томбола. От прозореца продължаваше да се чува непрестанното лаене на Баузър.

— Вие не знаете какво се случи тук, госпожо Гарфийлд. Това, което ви е сполетяло, е ужасно, но положението на Каръл е съвсем различно.

— Млъквай! — Тя не го слушаше и дори не погледна към него.

Каръл се затича към Лиз и посегна да я хване, но после се спря. Изведнъж очите й се разшириха.

— Те са ти скъсали роклята? — прошепна. Лиз бавно се обърна към нея. — Защо са ти скъсали роклята?

Жената трескаво се опитваше да измисли някакъв отговор.

— Млъкни — изрече най-сетне. — Просто млъкни.

— Защо са те преследвали? Кой те е удрял? — Гласът на Каръл трепереше. — Кой те е удрял?

— Млъкни! — Лиз остави слушалката и вдигна ръце към ушите си. Боби я гледаше с нарастващ ужас.

Каръл се обърна към него. По страните ѝ се стичаха сълзи. Погледът ѝ казваше, че знае. Тя беше разбрала, също както Боби знаеше коя карта да обърне, когато господин Макуоун се опитваше да го измами.

— Те са я гонили — продължаваше Каръл. — Когато е искала да си тръгне, те са я догонили и са я принудили да се върне обратно.

И Боби знаеше. Бяха я гонили по коридора в хотела. Беше го виждал.

— Накарайте ги да престанат! Помогнете ми да не ги виждам! — крещеше Каръл.

— Тя ги удря, но не може да се освободи и да избяга! Удря ги, но не може да избяга!

Тед отмести масата и се изправи. Очите му блестяха.

— Прегърни я, Каръл! Силно я прегърни! Така ще спре!

Каръл прегърна Лиз през кръста, въпреки че тя се опита да се отдръпне, но кракът ѝ се опря в дивана. Успя да се задържи на крака, но телефонът падна на килима на няколко сантиметра от Боби.

За миг всички останаха така, сякаш играеха на статуи и някой току-що беше извикал „замръзни“. Каръл първа помръдна. Тя пусна Лиз Гарфийлд и се отдръпна назад. Косата ѝ беше паднала върху челото ѝ. Тед се приближи към нея, за да прегледа отново рамото ѝ.

— Не я докосвай — рече Лиз, но вече говореше механично и безизразно. Каквото и да беше помислила, когато видя момиченцето в скута на Тед Бротиган, вече го беше забравила. Изглеждаше изтощена.

Въпреки това Тед отпусна ръката си и каза:

— Права сте.

Лиз пое дълбоко дъх и шумно го изпусна. После погледна към Боби и извърна глава. Момчето искаше тя да протегне ръка към него, да му помогне да стане, но не го направи. Боби сам се изправи. Майка му се обърна към Каръл:

— Какво е станало тук?

Все още разплакана и хълцаща, Каръл заразказва за трите момчета, които я бяха срещнали в парка, как бяха започнали да се

заяждат с нея, как тя си мислела, че това е някаква шега, малко груба, но все пак шега. После Хари наистина започнал да я удря, докато другите я държали. Изпукването в рамото ѝ ги уплашило и те побягнали. Тя каза на Лиз как Боби я намерил пет или десет минути по-късно — не знаеше след точно колко време, защото болката била много силна — и я донесъл тук. Как Тед наместил рамото ѝ, след като ѝ дал колана на Боби, за да спира с него болката. Тя се наведе и вдигна колана от пода и показа на Лиз следите от зъбите си по него с гордост и притеснение.

— Не успях да спра цялата болка, но не ме боля много.

Лиз само погледна към колана и след това се обърна към Тед:

— Тогава защо си ѝ скъсал блузата, умнико?

— Не я е скъсал! — извика Боби. Изведнъж се ядоса на майка си. — Срязва я, за да прегледа рамото ѝ, без да я заболи! Аз донесох ножичките! Защо си толкова тъпа, мамо? Защо не искаш да видиш...

Тя се пресегна, без да се обръща, и изненадващо го хвана. Свободната ѝ ръка го зашлеви. Всъщност средният ѝ пръст влезе в окото на момчето. Сълзите му изведнъж пресъхнаха.

— Не ме наричай тъпа, Боби-О — рече тя. — Да не си посмял да го направиш отново.

Каръл гледаше без страх вещицата с изкривен нос, която беше пристигнала с такси и носеше дрехите на госпожа Гарфийлд, която беше бягала и после, когато вече нямаше сили да бяга, се беше борила. Но накрая те бяха взели това, което искаха от нея.

— Не трябваше да удряш, Боби — рече Каръл. — Той не е като онези мъже.

— Той да не ти е гадже? — Тя се засмя. — Да? Браво на теб! Но сега ще ти издам една тайна, скъпа. И той е като баща си, и като твоя баща, и като всички останали мъже. Върви в банята. Ще те измия и ще ти дам да облечеш нещо. Господи, каква бъркотия!

Каръл я погледна отново, после се обърна и отиде в банята. Голият ѝ гръб изглеждаше малък и беззащитен. Беше толкова бял в сравнение със загорелите ѝ ръце.

— Каръл? — извика Тед след нея. — Сега по-добре ли е? Боби реши, че сега той не говори за ръката ѝ. Не и този път.

— Да — отвърна тя, без да се обръща. — Но все още я чувам отдалеч. Тя крещи.

— Кой крещи? — попита Лиз. Каръл не ѝ отговори. Отиде в банята и затвори вратата. Лиз погледна след нея, за да се увери, че тя няма да се върне при тях, и тогава се обърна към Тед: — Кой крещи?

Тед само я погледна уморено като че ли очакваше още едно нападение от нея.

Лиз се засмя. Боби познаваше този смях. Той казваше: „Губя търпение.“ Възможно ли беше да ѝ е останало още нещо, което да загуби? Усмивката ѝ беше ужасяваща. С насинените си очи, счупения нос и подутите устни майка му приличаше на луда.

— Ти си направо добрият самарянин, а? Колко пъти я опипа, докато ѝ наместваше ръката, а? Тя няма много за пипане, но се обзалагам, че ти сам си проверил, нали? Никога не изпускаш възможност.

Боби я гледаше и възмущението му нарастваше. Каръл ѝ беше разказала всичко — цялата истина — но за нея тя нямаше значение. Никакво значение! Господи!

— В тази стая има един опасен възрастен — рече Тед — и това не съм аз.

Тя го погледна първо неразбиращо, после възмутено и накрая ядосано.

— Как си позволяваш? Как си позволяваш?

— Той нищо не е направил! — изкрещя Боби. — Не чу ли какво каза Каръл? Не чу ли...

— Затвори си устата — заповяда му тя, без да го поглежда. Гледаше само към Тед. — Ченгетата много ще те харесат. Дон се обади в Хартфорд в петък, преди... преди. Аз го помолих. Там има приятели. Ти никога не си работил на щатска длъжност в Кънектикът, нито си бил счетоводител, където и да било другаде. Бил си в затвора, нали?

— Може и така да се каже — отвърна Тед. Сега вече беше по-спокоен, въпреки че по лицето му продължаваше да се стича кръв. Извади цигарите от джоба на ризата си, погледна ги и отново ги прибра там. — Но не в смисъла, в който вие го разбирате.

„И не в този свят“ — помисли си Боби.

— За какво бяхте вътре? — попита тя. — Защото сте карали малки момиченца да се чувстват по-добре?

— Притежавам нещо ценно — отговори Тед. Той посегна и докосна слепоочието си. На пръста остана малко петно кръв. — Има и

други като мен. Има и хора, чиято работа е да ни преследват, да ни хващат и да ни използват за... Нека да спра дотук. Аз и още двама успяхме да избягаме. Единия хванаха, втория убиха. На свобода останах само аз, ако това може да се нарече... — той се огледа — свобода.

— Ти си луд. Лудият стар Братиган е по-откачен и от най-големите откачалки. Ще се обадя в полицията. Нека те да решават дали трябва да се върнеш в затвора, от който си избягал, или е по-добре да те вкарат в лудницата. — Тя се наведе и посегна към падналия телефон.

— Мамо, недей! — Боби тръгна към нея. — Недей...

— Не, Боби! — изрече остро Тед.

Момчето се отдръпна, като не изпускаше от очи майка си, която вдигна телефона от пода.

— Не говори с нея в това състояние, в което е сега — предупреди го Тед. — Сега тя не може да спре да хапе.

Лиз Гарфийлд дари Тед с най-очарователната усмивка, на която беше способна — „Добър опит, копеле такова!“ — и хвана слушалката.

— Какво става? — провикна се Каръл от банята. — Мога ли да се върна вече?

— Още не, скъпа — извика Тед. — След малко.

Лиз натисна вилката на телефона няколко пъти. После се заслуша и когато се увери, че има сигнал, започна да набира номера.

— Сега ще разберем кой си ти в действителност — каза тя. Изглеждаше убедена в това, което върши. — Ще стане много интересно. И ще разберем какво си направил. Това ще е още по-интересно.

— Ако се обадите в полицията, те също ще разберат какво правите и какво сте направили вие — отвърна ѝ Тед.

Тя спря да набира и го погледна. Погледът ѝ беше най-лукавият, който беше виждал Боби.

— Какво искаш да кажеш, за Бога?

— Една глупава жена, която е трябвало да избере по-добър начин. Една глупава жена, която познава добре шефа си, за да разбере какво става — която го е подслушвала достатъчно, за да знае със сигурност, за да разбере, че те посещават семинарите, за да пият и да

се отдават на разврат. Дори вземат наркотици. Една глупава жена, която позволи алчността да замъгли трезвата ѝ преценка...

— Какво знаеш ти за това да си сам? — изрева тя. — Аз трябва да се грижа за сина си. — Погледна към Боби, като в този момент за пръв път от доста време насам се беше сетила за него.

— Колко от това искате да чуе синът ви? — попита Тед.

— Ти не знаеш. Не би могъл да знаеш.

— Знам всичко. Въпросът е колко от случилото се искате да чуе синът ви. Ако дойдат полицаите, те ще научат всичко, което знам аз. Обещавам ви. — Той замълча. Зениците му бяха неподвижни, но очите му сякаш се разширяваха. — Знам всичко. Повярвайте ми и не го подлагайте на съмнение.

— Защо ще искаш да ми навредиш по този начин?

— Давам ви право на избор. Вече сте се наранили сама, както са ви наранили и други. Оставете ме да си замина. Не съм направил нищо, само се опитах да помогна.

— А, да — рече тя и се засмя. — Да помогнеш! Тя седеше в теб почти гола. Да помогнеш!

— Щях да помогна и на вас, ако...

— Да, да. Знам как. — Отново се изсмя.

Боби понечи да заговори, но Тед му направи знак с очи да не го прави. В банята течеше вода. Лиз наведе глава замислена. След известно време отново я вдигна.

— Добре — каза, — ще направим така. Ще помогна на малкото гадже на Боби да се измие. Ще ѝ дам един аспирин и ще ѝ намеря някаква горна дреха, за да може да се прибере. Докато го правя, ще ѝ задам няколко въпроса. Ако отговорите ѝ ми харесат, ще си тръгнеш. Прав ти път тогава.

— Мамо...

Лиз вдигна ръка като пътен полицаи и му направи знак да замълчи. Тя гледаше втренчено Тед, който също не я изпускаше от очи.

— Ще я изпратя до вкъщи. Ще я видя как влиза у тях. Какво ще си говорят с майка ѝ си е тяхна работа. Искам да съм сигурна, че се е прибрала и е в безопасност. Имах тежка нощ. — Тя въздъхна. — Много тежка нощ. Така че ще отида в парка и ще седна на една от пейките там, за да помисля какво ще правим сега. По какъв начин ще се спасим от приюта за бедни. Ако когато се върна, и те намеря все

още тук, скъпи, ще се обадя в полицията... не се съмнявай. Говори каквото си искаш. Не знам дали ще има някакво значение какво приказваш, ако аз им кажа, че съм се прибрала няколко часа по-рано и съм те заварила в апартамента с ръка в гащичките на единайсетгодишно момиченце.

Боби гледаше майка си шокиран. Тя не го забеляза, защото се бе втренчила в Тед.

— От друга страна, ако си си заминал, когато се върна, няма да ми се налага да звъня на когото и да било и да говоря каквото и да било. *Tout fini*.

„Ще дойда с теб! — помисли си Боби. — Не се страхувам от отрепките. По-добре да ме преследват хиляда отрепки в жълти палта или дори милиони, отколкото да остана да живея с нея. Мразя я.“

— Е? — попита Лиз.

— Става. До един час ще съм си заминал. Може би и по-рано.

— Не! — извика Боби. Когато се събуди тази сутрин, той знаеше за заминаването на Тед. Беше тъжен, но го беше приел. Сега отново го болеше. Беше по-зле от преди. „Но!“

— Млъквай — каза майка му, като продължаваше да не го поглежда.

— Това е единственият изход, Боби. Знаеш го. — Тед погледна Лиз. — Погрижете се за Каръл, а аз ще поговоря с Боби.

— Не си в позиция да ми нареждаш какво да правя — отвърна тя, но тръгна към банята. Докато вървеше по коридора, Боби забеляза, че накуцва. Токчето на едната ѝ обувка беше счупено, но той реши, че това не е единствената причина да куца. Тя почука на вратата на банята и без да чака отговор, влезе вътре.

Боби се затича към Тед, но когато се опита да го прегърне, старият човек потри ръце и ги притисна към гърдите на Боби, за да го спре. След това ги отблъсна.

— Вземи ме със себе си — ядосано изрече момчето. — Ще ти помагам за отрепките. Вземи ме със себе си!

— Знаеш, че не мога да го направя, но можеш да ме изпратиш до кухнята. Освен това не само Каръл се нуждае от твоята помощ.

Той се изправи и остана така за момент. Боби посегна да му помогне, но Тед отново избута настрана ръката му — нежно, но решително. Заболя го. Не колкото, когато майка му отказа да му

помогне (или дори не го погледна), след като го беше запратила към стената, но достатъчно.

Той придружи Тед до кухнята, като вървеше близо до него, за да може да го хване, ако падне. Тед обаче не падна. Погледна отражението си в прозореца над мивката, въздъхна и пусна водата. После намокри кърпа и започна да бърше кръвта от лицето си, като поглеждаше отражението си в прозореца.

— В този момент майка ти се нуждае от теб повече от всякога — каза той. — Нуждае се от някого, на когото може да има доверие.

— Тя не ми вярва. Мисля, че дори не ме харесва.

Тед стисна устни и Боби разбра, че току-що е изрекъл една истина. Знаеше, че тя не го харесва. Той го знаеше, но тогава защо по страните му се стичаха сълзи?

Тед протегна ръка към него, но си спомни, че не трябва да го прави, и продължи да попива кръвта с кърпата.

— Добре — рече. — Дори и да не те харесва. Това не е заради нещо, което ти си направил. Това е заради това, което си.

— Момче — огорчено отбеляза Боби. — Едно шибано момче.

— И син на баща си. Не забравяй за това. Но, Боби... независимо дали те харесва или не, тя те обича. Знам, че звучи сантиментално и глупаво, но е истина. Обича те и се нуждае от теб. Ти си всичко, което има. Сега е много наранена...

— Това, че са я наранили, си е нейна грешка! — избухна той. — Знаела е, че нещо не е наред! Ти самият го каза! Знаела е от седмици насам! От месеци! Знаела е и все пак замина с тях за Провидънс! Тя замина с тях!

— Един укротител на лъвове знае за опасността и въпреки това влиза в клетката. Влиза, защото ще получи пари за това.

— Тя има пари — каза Боби през сълзи.

— Не са достатъчно.

— Те никога няма да са й достатъчно — възрази момчето и знаеше, че това е истината.

— Тя те обича.

— Не ми пука! Аз не я обичам!

— Напротив. Ще я обикнеш. Трябва. Това е КА.

— КА? Какво е това?

— Съдба. — Тед вече беше изтрил кръвта от косата си. Спря водата и за последен път погледна отражението си в прозореца. Зад стъклото на прозореца беше горещото лято, което беше по-младо от Тед Бротиган. То беше по-младо и от Боби. — КА е съдбата. Държиш ли на мен, Боби?

— Знаеш, че държа — отвърна и отново се разплака. Напоследък правеше само това — плачеше. Вече го боляха очите. — Много, много.

— Тогава се опитай да бъдеш приятел на майка си. Направи го заради мен, ако не искаш да го направиш заради себе си. Остани с нея и ѝ помогни да забрави за болката си. А от време на време аз ще ти изпращам картички.

Те се връщаха в гостната. Боби беше започнал да се чувства по-добре, но все още искаше Тед да го прегърне. Искаше го повече от всичко.

Вратата на банята се отвори. Каръл излезе първа, като гледаше засрамена краката си. Косата ѝ беше мокра, сресана и вързана на опашка. Беше облякла една от старите блузи на майка му. Тя беше толкова голяма, че стигаше чак до коленете ѝ като рокля. Червените ѝ къси панталонки не се виждаха.

— Излез на верандата и ме чакай там — рече Лиз.

— Добре.

— И не тръгвай сама да се прибиращ към къщи.

— Няма! — отвърна Каръл уплашено.

— Добре. Застани до куфарите ми навън.

Каръл излезе в антрето, но после се спря и се обърна.

— Благодаря, че ми намести ръката, Тед. Надявам се да не ти създавам неприятности. Не съм искала да...

— Излизай на скапаната веранда! — прекъсна я Лиз.

— ...създавам неприятности на никого — довърши момичето тихичко, както шепнеха мишките в анимационните филмчета. После излезе навън. Лиз се обърна към Боби и когато той я огледа, сърцето му сякаш спря. Козината ѝ отново беше настръхнала. Насиненото ѝ лице беше почервенияло.

„Господи, какво пък сега?“ — помисли си Боби. После тя вдигна зеления ключодържател и той разбра.

— Откъде имаш това, Боби-О?

— Аз... То... — Но той не можа да се сети как да отговори: не знаеше дали да излъже, дали да каже истината, дали да премълчи. Изведнъж се почувства много уморен. Единственото нещо, което искаше да направи, беше да допълзи до стаята си, да се скрие под завивките и да заспи.

— Аз му го дадох — каза Тед. — Вчера.

— Водил си сина ми в някакъв бар в Бриджпорт? В — някакъв бар за залагания в Бриджпорт?

„На ключодържателя не пише, че е за залагания — помисли си Боби. — Не пише нищо такова... защото тези неща са забранени от закона. Тя знае какво се прави там, защото баща ми е ходел там. Какъвто бащата, такъв и синът. Така казват хората.“

— Заведох го на кино в Бриджпорт — рече Тед. — Гледахме „Селото на прокълнатите“ в „Критерион“. Докато той гледаше филма, аз отидох да направя един залог до „Ъгловият джоб“.

— Какъв залог?

— Исках да заложа на един боксов мач. — За миг сърцето на Боби спря. „Какво ти става? Защо не излъга? Ако знаеше какво мисли тя за тези неща...“

Но той знаеше. Разбира се, че знаеше.

— Заложил си на боксов мач. — Тя кимна. — Да. Оставил си сина ми сам в киносалон в Бриджпорт, за да отидеш и да залагаш. — Засмя се истерично. — Е, предполагам, че трябва да съм ти задължена, нали? Донесъл си му толкова хубав сувенир. Ако някой ден реши да залага или да изгуби парите си на масата за покер, както правеше баща му, ще знае къде да отиде.

— Оставих го за два часа сам в киното — рече Тед. — Вие го поверихте на мен. Очевидно е преживял и двете преमेждия.

Лиз го погледна за момент все едно я беше ударил. Всеки миг щеше да се разплаче. После лицето ѝ стана безизразно. Тя стисна в юмрука си ключодържателя и го сложи в джоба на роклята си. Боби знаеше, че никога повече няма да го види, и нямаше нищо против. Не искаше да го вижда.

— Боби, върви в стаята си — заповяда тя.

— Не.

— Боби, върви в стаята си!

— Не! Няма!

Застанала до куфарите на Лиз Гарфийлд, облечена в блузата на Лиз Гарфийлд, Каръл заплака, уплашена от виковете в стаята.

— Върви в стаята си, Боби — спокойно рече Тед. — Радвам се, че те срещнах и че ми беше приятел.

— Че ми беше приятел — повтори майката на Боби престорено и ядосано, но Боби не я разбра и дори не я чу.

— Ще се оправиш ли? Знаеш какво имам предвид.

— Да. — Тед се засмя, целуна дланта на ръката си и изпрати една целувка към момчето. Боби я хвана и я стисна здраво в юмрука си. — Ще се оправя.

Боби бавно тръгна към стаята си с наведена глава. Вече беше пред вратата, когато си помисли: „Не мога да го направя. Не мога да го оставя да си тръгне по този начин.“

Той се затича обратно към Тед, прегърна го и започна да го целува — по челото, по бузите, по брадата, по устните, по тънките клепачи на очите му.

— Тед, обичам те!

Тед се предаде и също го прегърна. Боби усещаше миризмата на одеколон и на цигари. Това бяха уханията, които щеше да помни още дълго време, както нямаше да забрави и големите му ръце, които сега го прегръщаха.

— Боби, аз също те обичам! — рече той.

— О, за Бога! — изкрещя Лиз. Синът ѝ се завъртя към нея и това, което видя, беше как Дон Бидърман я бута към един ъгъл. Някъде беше включено радиото и се чуваше оркестърът на Бени Гудман. Господин Бидърман протягаше ръцете си напред така все едно искаше да я прегърне. Питаше я дали иска още, дали така ѝ харесва и дали иска да получи още малко. Боби почти преживяваше неописуемия ѝ страх.

— Ти наистина не си знаела, нали? — каза ѝ. — Досещала си се, но не за всичко, което те са искали. Те са си мислели, че знаеш, но ти не си знаела, нали?

— Върви веднага в стаята си или ще се обадя в полицията — рече майка му. — Не се шегувам, Боби-О.

— Знам, че не се шегуващ — отвърна той. После отиде в стаята си и затвори вратата. Отначало му се струваше, че е добре, но после си помисли, че ще повърне или ще припадне, или и двете едновременно. Приблжи се до леглото си с разтреперани крака. Искеше само да

поседне, но легна по гръб напъряко на леглото. Опитва се да повдигне краката си, но те не му се подчиниха. Изведнъж пред очите му се появи Съли-Джон, който се засилва по дървената платформа и се гмурка във водата. Искваше му се Да е със Съли. Да е някъде другаде, само не тук. Където и да е, но не и тук.

Когато се събуди, в стаята беше тъмно, а на пода нямаше сенки на дърветата отвън. Беше спал или припаднал за три-четири часа. Беше потен, а краката му бяха изтръпнали.

Опитва се да вдигне краката си и стотиците иглички, които се забиха в кожата му, го накараха да изкрещи. Свлече се на пода и игличките се качиха нагоре по бедрата към кръста му. Седна на пода с крака допрени до гърдите. Докато седеше там, облегнат на леглото, и гледаше плаката на Клейтън Мур, облечен като Самотния Рейнджър, започна да си спомня. Изваденото рамо на Каръл, майка му, пребитата и полудялата, хванала ключодържателя. И Тед...

Тед вече беше на път и така може би беше по-добре, но много болеше.

Той се изправи и обиколи два пъти стаята. Втория път спря и погледна през прозореца. На улицата Дина и Даян Сигсби скачаха на въже. Други деца нямаше. Може би се бяха прибрали за вечеря. Една кола мина по улицата с включени фарове. Бавно падаше нощта.

Направи още една обиколка на стаята, като се опитваше да раздвижи ставите си. Чувстваше се като затворник, който се разхожда в килията си. Вратата му не се заключваше — само вратата на стаята на майка му се заключваше — но той се чувстваше като затворник. Страхуваше се в какво състояние ще я намери или дали въобще ще я намери. Ами ако вече ѝ беше писнало да се занимава с Боби-О, с лъжеца Боби-О, със сина на баща си. Дори и да си седеше там нормална... ако въобще можеше да бъде нормална. Зад лицата на хората понякога се криеха ужасни неща. Сега вече той го знаеше.

Когато се запъти към затворената врата на стаята, изведнъж се спря. Там имаше лист хартия. Наведе се и го вдигна. Беше достатъчно светло, за да може да го прочете.

Скъпи Боби,

Когато четеш тези редове, аз ще съм заминал... но ще те взема със себе си в мислите си. Моля те, обичай майка си и помни, че и тя те обича. Този следобед тя беше наранена, засрамена и уплашена, а когато се сблъскваме с хора в това състояние, ги виждаме в най-лошата им светлина. Оставил съм нещо за теб в стаята си. Няма да забравя обещанието си.

С любов,
Тед

Той беше обещал да му изпраща картички.

Почувствал се по-добре, Боби прибра бележката, която Тед беше пхнал под вратата му, и излезе.

В гостната нямаше никого, но беше подредена. Изглеждаше напълно нормална, само часовникът до телевизора липсваше.

Боби чу, че майка му хърка в спалнята си. И друг път я беше чувал да хърка, но сега хъркането ѝ бе като на пияница или на старец от архивен филм. „Това е, защото са я наранили“ — помисли си и после се сети за

(„Как си, шампионе, как я караш...“)

господин Бидърман и за другите двама мръсници, които се побутваха с лакти и се подхилкваха, докато тя се качваше в колата. „Убийте свинята, прережете ѝ гърлото“ — помисли си той, макар че не искаше да се сееща за това.

Мина на пръсти през гостната към коридора, отвори външната врата и излезе навън. Внимателно изкачи стъпалата към втория етаж, като се движеше от страната на парапета (беше прочел в една от книгите за момчетата Харди, че ако ходиш от тази страна, стълбите няма да скърцат), а стъпалата към третия взе на един дъх.

Вратата на стаята на Тед беше отворена. Помещението беше почти празно. Вещите му — снимка на мъж, който лови риба по залез слънце, картина на Мария Магдалена и Исус и календар — ги нямаше. Пепелникът на масата беше празен, но до него стоеше една от хартиените пазарски чанти на Тед. Вътре имаше четири книги: „Животинската ферма“, „Нощта на ловеца“, „Островът на съкровищата“ и „За мишките и хората“. Отстрани на чантата беше

написано с познатия на Боби неравен, но четлив почерк: Първо прочети Стайнбек. „Хората като нас“ казва Джордж, когато Лени го моли да му разкаже любимата му история. Кой са хората като нас? Какви са били за Стайнбек? Какви са ти на теб? Задай си тези въпроси.

Боби взе книгите, но чантата остави, защото знаеше какво щеше да стане, ако майка му я намереше. Погледна в хладилника и не видя нищо освен буркан с френска горчица и пакетче сода. Затвори вратата и се огледа. В стаята не беше останало нищо освен...

Отиде до масата, взе пепелника, усети миризмата на цигарите „Честърфийлд“ и Тед се върна. Седеше на масата и говореше за „Повелителят на мухите“, стоеше пред огледалото, бръснеше се със стария си бръснач и слушаше през отворената врата статиите, които Боби четеше и които често не разбираше.

Тед беше оставил един последен въпрос на хартиената чанта: „Хора като нас. Кой са тези хора?“

Боби отново помириша пепелника. Задържа уханието и затворил очи, се опита да го намести сред спомените си за Тед, а навън в тъмното продължаваше непрестанният лай на Баузър.

Остави пепелника. „Ще започна да пуша «Честърфийлд» — реши. — Ще ги пуша до края на живота си.“

Върна се долу, като държеше книгите под мишница и вървеше от вътрешната страна на стълбите, докато слизаше от втория етаж във фойето. Промъкна се в апартамента, мина на пръсти през гостната (майка му продължаваше силно да хърка) и влезе в стаята си. Ако майка му ги намереше, той щеше да каже, че ги е взел от господин Бъртън. Това беше лъжа, но ако кажеше истината, тя щеше да му ги вземе. Освен това лъжите вече не му изглеждаха чак толкова лоши. Лъжата дори можеше да стане необходимост. Понякога дори можеше да се превърне в удоволствие.

А сега какво? Къркоренето на червата му му помогна да реши. Щеше да изяде няколко сандвича с фъстъчено масло.

Тръгна към кухнята. Мина на пръсти покрай притворената врата на стаята на майка си, без да се сеца за нея, но после се спря. Тя се въртеше в леглото. Хъркаше по-тихо и вече говореше насън. Говореше тихо или по-скоро стенеше и Боби не разбираше какво казва, но същевременно знаеше, че не трябва да се опитва. Чуваше я съвсем

ясно. И виждаше разни неща. Мислите й? Сънищата й? Каквото и да беше, беше ужасно.

Той успя да направи още три стъпки към кухнята, когато видя нещо ужасно, което направо спря дъха му: „ВИЖДАЛИ ЛИ СТЕ БРОТИГАН? Той е стар ПОМИЯР, но ние го обичаме!“

— Не — прошепна. — О, мамо, не!

Не искаше да влиза в стаята й, но краката му сами тръгнаха натам. Той ги остави да го водят като техен пленник. Видя как ръката му се протегна и отвори вратата на спалнята й.

Леглото й беше оправено, но тя лежеше върху завивките с роклята, с която се беше върнала от Провидънс. Единият й крак беше свит в коляното и почти се опираше в гърдите й. Можеше да види чорапите и бельото й и си спомни момичето от календара в „Ъгловият джоб“, което слизаше от колата и полата му се беше вдигнала. Само че момичето нямаше синини над чорапите си.

Там, където не беше насинено, лицето на Лиз беше почервенияло. Страните й бяха мокри от сълзи и изцапани от размазания грим. Една от дъските по пода изскърца под крака на Боби. Майка му извика, а той замръзна на място, сигурен, че всеки миг ще отвори очи.

Вместо това тя се завъртя към стената с гръб от него. Тук, в стаята й, мислите и образите не бяха по-силни, а бяха все още размазани и неясни като потта, която се стичаше по лицето на болен. Всичко това беше съпроводено от музиката на оркестъра на Бени Гудман и вкуса на кръв.

„Виждали ли сте Бротиган — помисли си Боби. — Той е стар помияр, но ние го обичаме. Виждали ли сте Бротиган...“

Преди да си легне, тя беше пуснала щорите и в стаята беше съвсем тъмно. Той се приближи още и се спря до тоалетката й, където тя обикновено сядаше да се гримира. Там беше чантата й. Боби си спомни как Тед го беше прегърнал — от тази прегръдка се нуждаеше и сега. Спомни си за Тед, който го галеше по гърба и постави ръце на главата му. „Когато те докосвам, сякаш минавам през някакъв прозорец“ — му беше казал в таксито, докато отиваха в Бриджпорт. И сега, застанал срещу огледалото, Боби погледна през същия този прозорец в мислите на майка си.

Видя я как се прибира към къщи с влака, като непрестанно гледа през прозореца, за да не виждат лицето ѝ. Видя я как разглежда зеления ключодържател в банята, докато Каръл облича блузата ѝ. Видя я как изпраща Каръл до къщи и как ѝ задава въпроси през целия път, които летяха като куршуми от картечница. Видя я, накуцвайки, да отива към парка „Комънуелт“ и долови мислите ѝ: „Ако можех да извлека някакви облаги от целия този кошмар, каквото и да е, нещо...“

После я видя как става и отива до магазина на Спайсър, за да си купи хапче за главоболието и безалкохолно, за да го глътне. След това тръгва към къщи. И тогава, преди да излезе от парка, Боби видя как тя се спря и се загледа в нещо, закачено на едно дърво. На идване може би не беше забелязала няколко от тези неща, но тук нямаше начин да ги пропусне.

Още веднъж Боби се почувства като пътник в своето тяло. Видя как ръката му се изпъна и с два пръста (единият беше този, който след някоя и друга година щеше да има никотиново петно) хвана това, което беше в чантата ѝ. После издърпа обявата и прочете първите два реда от нея на светлината, идваща от коридора:

ВИЖДАЛИ ЛИ СТЕ БРОТИГАН!

Той е стар ПОМИЯР, но ние го обичаме!

Сведе поглед към думите, които без съмнение бяха привлекли вниманието на майка му:

Ще ви платим ГОЛЯМА НАГРАДА

(\$\$\$\$)

Ето това бяха облагите, на които се надяваше тя, които искаше, ГОЛЯМАТА НАГРАДА.

Беше ли се подвоумила? Мисълта: „Чакай малко, моето момче обича онова старо копеле!“ Беше ли минала през главата ѝ?

Не.

Не можеш да се двоумиш, защото животът е пълен с Дон Бидермановци и освен това не е справедлив.

Боби излезе на пръсти от стаята, като държеше обявата. Отдалечаваше се от майка си и отново замръзна на място, когато под краката му изскърца дъска. Зад него стонове на Лиз се бяха превърнали отново в монотонно хъркане. Боби се върна в гостната и затвори вратата, като задържа бравата, за да не изщрака. Побърза към

телефона и сега вече чувстваше, че е далеч от нея, но сърцето му биеше лудо. Вече изобщо не беше гладен.

Вдигна слушалката, огледа се, за да се увери, че вратата на майка му е все още затворена, и след това набра номера, без да поглежда в обявата. Номерът се беше запечатал в главата му: ХЮситоник 5–8337.

Никой не му се обади. Това не го изненада, защото Централата ХЮситоник в Харуич нямаше. И ако чувстваше студ (с изключение на топките му и ходилата му, които горяха), това беше, защото тъгуваше за Тед. Това беше всичко. Само...

Когато се готвеше да затвори, се чу изпукване и някой вдигна слушалката.

— Да? — каза един глас.

„Това е Бидърман! — помисли си Боби уплашено. — Боже, това е Бидърман!“

— Да? — повтори човекът. Не, не беше Бидърман. Гласът на човека беше твърде нисък и дебел, за да е той. Но беше глас на мръсник. В това нямаше съмнение и докато температурата на тялото му продължаваше да пада, Боби вече знаеше, че мъжът от другата страна имаше жълто палто в гардероба си.

Изведнъж очите му се затоплиха и започнаха да го сърбят. Той имаше намерение да попита дали това е семейство Сагамор и ако му бяха отговорили, че е, щеше да им каже да оставят Тед на мира. Щеше да им каже, че той, Боби Гарфийлд, ще направи каквото поискат, ако оставят приятеля му на мира. Но сега, когато беше настъпил моментът, не беше в състояние да говори. До този миг той не вярваше в отрепките. Сега на другия край на жицата имаше нещо, което нямаше нищо общо с живота такъв, какъвто си го представяше Боби Гарфийлд.

— Боби? — каза гласът и сега беше изпълнен със задоволство. — Боби — повтори. Пред очите на момчето се появиха черните линии. Гостната изведнъж се напълни с черен сняг.

— Моля... — прошепна Боби и с усилие на волята довърши: — Моля ви, оставете го.

— Не можем — отвърна гласът от слушалката. — Той принадлежи на Краля. Стой настрана, Боби. Не се намесвай. Тед е нашето куче. Ако не искаш и ти да се превърнеш в наше куче, стой настрана.

Връзката прекъсна.

Боби задържа слушалката до ухото си за още няколко секунди. Искаше му се да се разтрепери, но му беше твърде студено, за да го направи. Сърбежът в очите му започна да изчезва заедно с черните линии. Най-сетне махна слушалката от ухото си, реши да затвори, но после се спря. В червената слушалка на телефона имаше дупчици, от които сякаш течеше кръв.

Боби остави слушалката и отиде в стаята си. Човекът, който се беше обадил на номера на семейство Сагамор, му беше казал да не се намесва и че Тед е тяхното куче. Но Тед не беше куче, а беше човек и освен това му беше приятел.

„Може би тя им е казала къде ще бъде тази вечер — помисли си Боби, — Мисля, че Каръл знае. Ако наистина знае и е казала на мама...”

Грабна буркана с парите за велосипеда. Извади ги и тръгна да излиза от апартамента. Мислеше да остави бележка на майка си, но не го направи. Страхуваше се, че тя ще се обади отново на ХЮситоник 5–8337 и да им каже какво прави нейният Боби-О. Това беше едната причина, поради която не остави бележката. Другата беше, че ако успееше да предупреди Тед навреме, щеше да замине с него. Сега приятелят му щеше да се съгласи. Ами ако отрепките го убият или го отвлекат? Това си беше все едно да избягаш, нали?

Боби огледа за последен път апартамента и докато слушаше как майка му хърка, почувства как сърцето му се свива. Тед беше прав: въпреки всичко той продължаваше да я обича. Ако имаше КА, тогава да я обича беше част от нея.

Въпреки това се надяваше никога повече да не я види.

— Сбогом, мамо — прошепна Боби. Миг по-късно тичаше по Броуд Стрийт в сгъстяващия се мрак, като стискаше джоба, в който бяха парите му.

Х. ОТНОВО ТАМ ДОЛУ. МОМЧЕТАТА НА ЪГЪЛА. ОТРЕПКИ В ЖЪЛТИ ПАЛТА. ПЕЧАЛБАТА

Извика такси от телефона до магазина на Спайсър и Докато го чакаше, откъсна още няколко обяви за изчезналия Бротиган. Махна също една бележка, залепена на обратно на таблото в магазина. Смачка ги и ги хвърли в кошчето до вратата, без дори да се обръща да погледне стария Спайсър, чието раздражение беше пословично.

Близначките Сигсби сега бяха дошли тук. Въжетата им за скачане бяха захвърлени настрана, защото сега играеха на дама. Боби се приближи към тях, за да разгледа нарисуваните на тротоара

— край дамата. Застана на колене и Дина Сигсби, която се готвеше да хвърли камъка си на седем, спря, за да го погледне. Даян закри устата си с ръка и се засмя. Без да им обръща внимание, Боби започна да търка нарисуваните встрани фигури. Когато ги изтри, се изправи и изтупа прашните си ръце. Лампата на малкия паркинг пред магазина на Спайсър се включи и сенките на трите деца изведнъж се издължиха.

— Защо го направи, глупако Боби? — попита Дина. — Те бяха красиви.

— Носят лош късмет — отвърна той. — Защо още не сте се прибрали? — Не че не знаеше, защото отговорът пулсираше в главите им като рекламите за бира в магазина на Спайсър.

— Мама и татко се карат — отговори Даян. — Обвинява го, че си има приятелка. — Тя се засмя, сестра ѝ също, но в очите им имаше страх. Напомняха на Боби за малчуганите от „Повелителят на мухите“.

— Вървете си къщи, преди да се е стъмнило съвсем — рече им той.

— Мама ни каза да стоим навън — отвърна Дина.

— Тогава тя е тъпа, както и баща ви. Сега се прибирайте!

Те се спогледаха и Боби разбра, че ги е уплашил. Не му пукаше. Изгледа ги как грабнаха възетата си и хукнаха към къщи. Пет минути по-късно таксито спря на малкия паркинг пред магазина.

— Какво? — рече таксиметровият шофьор. — Не знам пали да карам момченца до Бриджпорт по тъмно, дори и да имат пари.

— Няма проблем — отвърна Боби и седна на задната седалка. Ако шофьорът искаше да го изхвърли, трябваше да извади някоя щанга от багажника, за да успее. — Дядо ще ме чака. — Но не в „Ъгловият джоб“, вече беше решил Боби. Нямаше да слезе от таксито точно там, защото вероятно някой наблюдаваше бара. — Закарайте ме до Уо Фет Нуудъл Къмпани. Това е на Нарагансет Авеню. — „Ъгловият джоб“ също беше на Нарагансет Авеню. Не си спомняше името на улицата, но когато извика таксито, провери в указателя.

Шофьорът потегли, но после спря и се обърна към задната седалка.

— На гадната Гансет Стрийт? Това не е място за малко дете дори и през деня.

— Дядо ще ме чака там — повтори отново Боби. — Каза да ви дам половин камък бакшиш. Искам да кажа половин долар.

Мъжът се замисли. Боби се опита да измисли някакъв друг начин да го накара да продължи, но не можа. После човекът въздъхна, включи червената лампичка и потегли. Когато минаваха покрай тяхната къща, Боби погледна дали лампите светят. Не светеха. Все още не. Облегна се назад и зачака да излязат от Харуич.

Името на шофьора беше Рой Делуиз — беше написано над брояча. Беше тъжен, защото трябвало да занесе Пит при ветеринаря и да го умъртви. Пит бил на четиринасет години. Това били много години за едно коли. Той бил единственият истински приятел на Рой Делуиз. Когато хранил Пит, Рой му казвал: „Хайде, яж, моето момче това е за теб.“ Казвал му го всяка вечер. Рой Делуиз беше разведен. Понякога ходел в един стриптийз бар в Хартфорд. Боби виждаше замъглените образи на танцьорките, повечето от които бяха облечени в

пера и с дълги бели ръкавици. Образът на Пит беше най-силен. Когато се връщаше от ветеринаря, Рой Делуиз се държеше, но щом видя празната чиния на Пит вкъщи, се разплака.

Отминаха „Грильт на Уилям Пен“. От двете страни на улицата бяха спрели коли, но нито една от тях не изглеждаше странно като онова десото и освен това Боби не усети никакви странни живи същества. Очите не го сърбяха, а и не бяха замъглени от черни ивици.

Таксито мина по моста над канала и те бяха вече *там долу*. От апартаментите, които подминаваха, се чуваше испанска музика, а покрай светещите прозорци на зигзаг се спускаха противопожарните стълби. По ъглите се виждаха момчета с лъщящи пригладени назад коси, а срещу тях стояха засмени момичета. Когато таксито спря на червен светофар, към колата се приближи тъмнокож мъж, чието шкембе беше изхвъркнало над колана на късите му панталони, и предложи да им измие стъклото. Рой грубо отказа и щом светна зелено, веднага потегли.

— Скапаните просяци — рече. — Всичките трябва да бъдат затворени. Писнало ми е от негри.

През нощта Нарагансет Авеню изглеждаше различно — беше малко страшничко и същевременно беше прекрасно... заложните къщи... няколко бара, от които струеше светлина, чуваше се музика... МАГАЗИНЪТ НА РОД ЗА ОРЪЖИЕ... и, да, до него беше магазинът за сувенири „Уо Фет Нуудъл“. От тук нямаше и четири пресечки до „Ъгловият джоб“. Беше само осем часът. Боби имаше достатъчно време.

Когато Рой Делуиз спря до бордюра, броячът показваше осемдесет цента. Боби прибави още петдесет, което щеше доста да намали спестяванията му за колелото, но не му пукаше. За разлика от нея никога нямаше да постави парите на първо място. Ако успееше да предупреди Тед, преди да го хванат отрепките, щеше да е доволен.

— Не искам да те оставям тук — рече Рой Делуиз. — Къде е дядо ти?

— Ще дойде всеки момент — безгрижно отвърна Боби. Изненада се на какво са способни хората, когато са притиснати в ъгъла.

Подаде парите. Рой Делуиз за момент се поколеба дали да ги вземе. Чудеше се дали не е по-добре да го откара обратно до магазина на Спайсър. Мислеше си: „Какво ще стане, ако хлапето ме лъже, че

дядо му ще го чака? Какво ще прави тук? Е, още е твърде млад да иска да си намери нещо за през нощта.“

Шофьорът най-сетне взе смачкания долар и трите монети от по десет цента..

— Твърде много ми даваш.

— Дядо ми ми е казвал да не бъда стиснат като някои хора — отговори Боби и слезе от таксито. — Може би е добре да си вземеш ново куче. Нали знаеш, едно кутре.

Рой беше поне на петдесет години, но изненадата на лицето му го накара да изглежда с двайсет години по-млад.

— Откъде...

После Боби го чу как реши, че не го е грижа откъде знае. Шофьорът потегли, като го остави пред Уо Фет Нуудъл Къмпани.

Момчето изчака там, докато стоповете на таксито вече не се виждаха, и бавно тръгна към „Ъгловият джоб“. Спря се пред прашната витрина на магазина за сувенири. Сега щорите не бяха спуснати и единственият сувенир, който видя, беше керамичен пепелник във формата на тоалетна. Вътре имаше следи от пепел. На него имаше и надпис „Паркирай си задника“. Боби реши, че е доста странно на витрината да е изложено именно това. Смяташе, че ще има разни сексуални неща. Особено сега, когато слънцето вече беше залязло.

Продължи да върви. Мина покрай печатница „Бриджпорт“, общуарница и оказиона за стари географски карти. По-нататък по улицата имаше друг бар, където на ъгъла се бяха събрали няколко момчета и слушаха „Кадилакс“ Боби мина на отсрещния тротоар, навел глава и с ръце в джобовете.

Срещу бара на отсрещната страна имаше отдавна затворен стар ресторант. Козирката пред входа му все още стоеше. Боби се скри в сянката ѝ и продължи да върви. Когато стигна до следващия ъгъл, отново пресече гадната Гансет Стрийт и се върна от страната, на която беше „Ъгловият джоб“.

Докато вървеше, се опита да настрои мислите си, за да открие някакви следи от Тед, но не усещаше нищо. Не беше изненадан. Ако беше на мястото на. Тед, щеше да отиде например в Обществения библиотека на Бриджпорт, където никой нямаше да го забележи. Може би след като затвореха библиотеката, щеше да отиде да хапне някъде. След това щеше да хване такси и да дойде да прибере парите си. Боби

не мислеше, че Тед е наблизил, но продължаваше да се, ослушва за него. Толкова силно се опитваше да го усети, че се блъсна в някакъв младеж.

— Хей, cabron! — каза младежът и грубо се изсмя. Няколко ръце сграбчиха Боби за раменете и го спряха. — Не гледаш ли къде вървиш, putino?

Боби вдигна глава и видя четирима младежи, които майка му би нарекла „момчета, които стоят по ъглите“. Бяха застанали пред някакъв бар на име „БОДЕГА“. Той си помисли, че сигурно са пуерториканци. Всички носеха ярки раирани панталони и островърхи ботуши с оцветени бомбета. На гърбовете на сините им якета беше написано ДИАБЛОС. Буквата И беше изписана като дяволска вилица, но Боби нямаше време да мисли за тях сега. Уплаши се, като разбра, че се е натъкнал на някаква банда.

— Съжалявам — каза с пресъхнала уста. — Наистина съжалявам. Извинете ме...

Освободи се от ръцете, които го държаха, и понечи да заобиколи този, в когото се беше блъснал. Направи само една крачка, преди един от другите да го сграбчи отново.

— Къде си мислиш, че отиваш, tio? Къде си тръгнал, tio mio?

Боби се освободи и от него, но отново му препречиха пътя. Онзи пак го сграбчи. Изглеждаше така все едно Хари и момчетата му са го обградили. Само че беше по-лошо.

— Имаш ли пари, tio? — попита един от тях. — Защото, за да минеш оттук, трябва да платиш, нали знаеш?

Те се засмяха и се приближиха. Боби надуваше одеколona им, гела им за коса и собствения си страх. Не чуваше какво си мислят, но не се и опитваше да разбере. Вероятно щяха да го пребият и да му вземат парите. Ако имаше късмет, те щяха да направят само това... Но дали щеше да има късмет?

— Малко момченце — почти изпя единият от тях. Пресегна се и сграбчи Боби за късата му коса. След това стисна и дръпна нагоре толкова силно, че очите на Боби се насълзиха. — Малки muchacho, колко пари имаш, а? Колко от старите добри dinero имаш? Ако имаш нещо по джобовете, ще те пуснем. Ако нямаш нищо, ще ти смачкаме топките.

— Остави го, Хуан.

Те се огледаха — Боби също: към тях се приближи пети младеж, който беше облечен със същите дрехи. Носеше обувки вместо ботуши и Боби веднага го позна. Това беше младежът, който играеше на флипера в „Ъгловият джоб“, когато Тед правеше залога. Сега стана ясно откъде му беше позната тази дяволска вилица — беше татуирана на ръката на младежа. Якето му беше завързано на кръста („без якета с надписи на банда тук“ беше казал той на Боби), но и на неговото яке знакът беше същият.

Боби се опита да погледне в главата на новодошлия, но видя само размазани образи. Способността му да чете мислите на хората отслабваше, така както беше станало след като си бяха тръгнали от Сейвин Рок и след като беше спечелил от Макуоун. Този път това усещане беше продължило по-дълго, но сега си отиваше.

— Здравсти, Дий — каза момчето, което беше дръпнало косата на Боби. — Просто искахме малко да го постреснем. Искаме да си плати задето минава оттук.

— Този няма да плаща — рече Дий. — Познавам го. Той е мой *compadre*.

— На мен ми прилича на лигаво детенце от центъра на града — каза онзи, който беше нарекъл Боби *sabron* и *putino*. — Ще му дам един урок.

— На него не му трябват уроци — отвърна Дий. — Искаш ли аз да ти дам един урок, Мосо?

Мосо отстъпи назад, намръщи се и извади цигарите от джоба си. Един от другите му подаде запалката си, а Дий издърпа Боби настрана.

— Какво правиш тук, *amigo*? — попита той и го хвана за рамото с татуираната ръка. — Глупаво е да идваш тук сам и си направо *loco* да се разхождаш тук сам през нощта.

— Трябваше да дойда — отвърна той. — Трябва да намеря мъжа, с когото бях тук онзи ден. Казва се Тед. Той е стар, слаб и много висок. Ходи малко прегърбен като Борис Карлоф. Нали го знаеш от филмите на ужасите?

— Знам кой е Борис Карлоф, но не познавам никакъв скапан Тед — отговори Дий. — Дори не съм го виждал. Човече, трябва да се махнеш оттук.

— Трябва да отида в „Ъгловият джоб“ — рече Боби.

— Оттам идвам и не видях никого, който да прилича на Борис Карлоф.

— Още е рано. Мисля, че ще е там между девет и половина и десет. Трябва да съм там, когато дойде, защото едни мъже го преследват. Облечени са в жълти палта и бели обувки... Карат големи лъскави коли... Една от тях е лилаво десото и...

Дий го сграбчи и го обърна към вратата на магазина, до който стояха, толкова силно, че Боби реши, че все пак Дий не е по-различен от приятелите си. Вътре в магазина възрастен човек четеше вестник. Той вдигна глава от вестника, погледна ги отегчено и после продължи да чете.

— Jefes в жълтите палта — прошепна Дий. — Виждал съм тези мъже. И други са ги виждали. Не се захващай с тях, chico. Нещо не им е наред на тези. Не ми изглеждат нормални. В сравнение с тях лошите момчета, дето седят в бара на Малари, изглеждат направо добри.

Нещо в изражението на Дий напомни на Боби за Съли-Джон и той си спомни, че Съли му беше казал, че е видял някакви странни мъже край парка „Комънуелт“. Когато го беше попитал какво им е странното, Съли беше отговорил, че не знае точно. Сега Боби знаеше, че Съли е видял отрепките. Дори тогава те душеха наоколо.

— Кога ги видя? — попита Боби. — Тази вечер ли?

— Не, бе, човек — отвърна Дий. — Навън съм от два часа. Преди това прекарах много време в банята, за да изглеждам добре. Видях двама от тях да излизат от „Ъгловият джоб“ онзи ден, мисля. И на онова място по-късно. — Замисли се и извика: — Ей, Хуан, докарай си задника тук.

Онзи, който беше оскубал Боби, се приближи. Дий го попита нещо на испански. Хуан му отговори, а Дий каза нещо много бързо и посочи Боби. Хуан се наведе към Боби, като подпря ръце на коленете си.

— Виждал ли си онези мъже, а? Боби кимна.

— Двамата с голямото лилаво десото? Другите с крайслера и онези с олдсита?

Боби беше видял само онези в десотото, но кимна.

— Тези коли не са истински — рече Хуан, като погледна дали Дий се смее. Той беше съвсем сериозен. Само му кимна да продължи. — Те са нещо друго.

— Мисля, че са живи — рече Боби. Очите на Хуан блеснаха.

— Да! Като живи са! А онези мъже...

— Как изглеждаха? Виждал съм само една от колите им, но не и тях самите.

Хуан се опита да обясни на английски, но не можеше и заговори на испански. Дий превеждаше, но всичко беше много неразбираемо. После започна да говори с Хуан, като не обръщаше внимание на Боби. Другите момчета, защото си бяха момчета, се приближиха и всеки един започна да казва своето мнение по въпроса. Боби не разбираше нищо, но си помисли, че се страхуват. Всичките... Бяха яки момчета, — *тук долу* човек трябваше да е як, за да изкара деня до вечерта — но подлещите ги бяха уплашили. Накрая Боби видя един последен образ: висока изправена фигура в дълго палто с цвят на горчица от онези, които мъжете обличаха по филми като „Великолепната седморка“ или „Стрелбата пред Корал“.

— Видях няколко от тези мъже в бръснарницата с подковата — каза едното от момчетата, което според Боби се казваше Филио. — Това правят те. Обикалят и задават въпроси. Винаги си оставят колата запалена до бордюра. Ще си кажеш, че са луди да го правят особено *тук долу*, но кой ще вземе да открадне една от техните коли?

Никой, Боби го знаеше. Ако се опиташе, лостът за скоростите може би щеше да се превърне в змия и да те ухапе. Седалката можеше да се превърне в подвижни пясъци и да те погълне.

— Винаги се движат заедно — продължаваше да говори Филио — и винаги са облечени с тези жълти палта, дори навън да е адска жегата и да можеш да си опържиш яйце на скапания тротоар. На краката си имат бели искрящи обувки. Знаете как винаги забелязвам какви са обувките на хората, но тези не ми харесаха... Не мисля, че... Не мисля... — Млъкна, овладя се и каза нещо на испански на Дий.

Боби попита какво казва.

— Казва, че обувките им не са докосвали земята — отвърна Хуан. Очите му се бяха разширили. Никой от тях не се държеше така все едно не вярва или се подиграва на думите на другите. — Казва, че когато са се връщали към червения си крайслер, скапаните им обувки не са докосвали земята. — Хуан се изплю между показалеца и средния си пръст и после се прекръсти.

За момент всички мълчаха и после Дий се наведе тъжно над Боби.

— Тези ли търсят твой приятел?

— Да — отвърна той. — Трябва да го предупредя.

Мина му през ума, че Дий ще се съгласи да го придружи до „Ъгловият джоб“ и после към тях ще се присъединят и останалите „Диаблос“. Щяха да ходят по улицата и да щракат с пръсти, както Джетс от „Уестсайдска история“. Те щяха да са му приятели, момчетата от бандата, които имаха добри сърца.

Разбира се, нищо подобно не се случи. Мосо се върна там, където Боби се беше сблъскал с него. Другите го последваха. Само Хуан се спря и се обърна.

— Ако се сблъскаш с тези caballeros, ще станеш един мъртъв putino, tio mio. — При Боби остана само Дий.

— Той е прав — рече. — Трябва да се върнеш в твой свят, приятелю. Остави твой amigo сам да се оправя.

— Не мога — отвърна Боби. — Ти би ли го направил?

— Ако ставаше дума за нормални хора, може би, но тези не са като нас. Ти не чу ли какво ти казахме?

— Да — отговори Боби. — Но...

— Ти си луд, малко момче. Росо loco.

— Може би си прав. — Чувстваше се луд. Росо loco и отгоре. „Луд за връзване“ би казала майка му.

Дий си тръгна и Боби усети болка в сърцето си. Момчето стигна до ъгъла — приятелите му го чакаха от другата страна на улицата — после се върна, направи пистолет с ръката си и го насочи към главата му. Боби се усмихна и направи същото.

— Vaya con Dios, mi amigo loco — рече Дий, после се обърна, пресече улицата, вдигна яката на якето си и отиде при приятелите си.

Боби тръгна в обратната посока, като избягваше осветените места и се опитваше да се скрие в сенките.

Срещу „Ъгловият джоб“ имаше погребално бюро — със зелени букви беше написано: ПОГРЕБАЛНО БЮРО „ДЕСПЕНГИ“. На витрината имаше голям часовник, осветен с неонова светлина. Под часовника беше написано: ВРЕМЕТО И ПРИЛИВЪТ НЕ ЧАКАТ НИКОГО. Часовникът показваше осем и двайсет. Все още имаше

време, много време. Освен това край бара забеляза малък безистен, където можеше да се скрие и да чака, което беше най-доброто решение, но Боби знаеше, че няма да издържи да стои там. И освен това, ако беше умен, нямаше да идва дотук. Той не беше мъдър старец, а уплашено дете, което се нуждаеше от помощ. Предполагаше, че в „Ъгловият джоб“ едва ли има някой по това време, но може би грешеше.

Мина под знамето ЗАПОВЯДАЙТЕ В ХЛАДИНАТА ВЪТРЕ. Точно в този момент не се нуждаеше от климатик. Нощта беше топла, но му беше студено.

„Господи, ако ме чуваш помогни ми. Помогни ми да съм смел... и да имам късмет.“

Отвори вратата и влезе.

Миризмата на бира сега беше много по-силна, а залата с електронните игри беше изпълнена с многобройни светлини и звуци. Там, където Дий беше играл на флипера, сега имаше група младежи, облечени в тениски и с шапки а ла Франк Синатра, които пушеха или пиеха бира.

Мястото, където се намираше бюрото на Лен Файлс, беше най-светло, защото сега бяха включили повечето от лампите. Всеки стол в бара беше зает. Залата с билиардните маси, която в сряда беше съвсем тъмна, беше осветена като операционна. Край всяка маса имаше по няколко мъже, които се навеждаха, за да изиграят хода си в мъглата от синкав цигарен дим. Столовете край стената яха заети. Боби видя стария Джий, който отново си лъскаше обувките и...

— По дяволите, какво правиш тук?

Боби се обърна, стреснат от гласа и ругатнята, която беше излязла от женска уста. Пред него стоеше Алана Файлс. Вратата към стаята зад нея беше затворена. Тази вечер беше облечена в бяла копринена блуза, която откриваше раменете ѝ — красиви рамене, бели като сметана и заоблени като гърдите ѝ — и пъпа ѝ. Беше си сложила най-големите червени панталони, които Боби беше виждал. Вчера Алана беше добра и усмихната... Смееше му се и момчето нямаше нищо против. Тази вечер изглеждаше уплашена до смърт.

— Извинявай... Знам, че не бива да съм тук, но трябваше да намеря приятеля си Тед и си помислих... помислих си... — Гласът му

постепенно затихна като балон, на който са изпуснали въздуха.

Нещо не беше наред. Беше същото чувство, както когато сънуваше, че седи на чина си в училище и чете книга или пише нещо, или учи и изведнъж разбира, че е забравил да си obuе панталоните и всички го гледат и му се смеят, и момичетата, и учителката.

Звучите в залата с електронните игри не бяха заглъхнали, а сякаш бяха станали по-бавни и монотонни. Разговорите и смехът от бара изведнъж бяха изчезнали. Почукването на топките по билиардните маси беше престанало. Боби се оглеждаше и отново започна да усеща змиите в корема си.

Почти всички бяха вперили погледи в него. Старият Джий го гледаше с очи, които приличаха на дупки, прогорени в стара хартия. И въпреки че прозорецът в главата на Боби беше замъглен, усещаше, че всички тук сякаш са го очаквали. Съмняваше се, че те го знаят, а дори и да го знаеха нямаше да знаят от къде. Сякаш бяха заспали като онези от Мидуич. Отрепките бяха вътре. Отрепките бяха...

— Бягай, Ранди — прошепна Алана. В страха си го беше нарекла с името на баща му. — Бягай, докато все още можеш.

Старият Джий се беше измъкнал от стола за лъскане на обувки. Сакото му се закачи в едната от дръжките и когато тръгна, то се скъса, но той не му обърна внимание. Очите му приличаха на прогорени дупки повече от всякога.

— Хванете го — изрече със странен глас Старият Джий. — Хванете онова хлапе!

Боби беше видял достатъчно. Тук нямаше да намери помощ. Затича се към вратата и я отвори. Зад себе си усети, че хората се раздвижиха, но много бавно. Твърде бавно.

Боби Гарфийлд бягаше в нощта.

Тичаше по улицата, когато някаква болка го накара да спре. Никой не го следваше и това беше добре, но ако Тед отидеше в „Ъгловият джоб“ да си прибере парите, с него беше свършено, карут. Сега вече не трябваше да се тревожи само за отрепките. Там бяха Старият Джий и останалите, а Тед не знаеше за тях. Въпросът беше какво може да направи Боби?

Огледа се и забеляза, че около него няма магазини. Беше попаднал в индустриалната част на града и наоколо имаше само

складове. Огромните сгради сякаш бяха обърнали лицата си към него. Миришеше на риба, на стърготини и изгнило месо.

Не можеше да направи нищо. Той беше просто едно хлапе, а и нещата бяха излезли извън контрол. Боби го разбираше, но също знаеше, че не може да остави Тед да влезе в „Ъгловият джоб“. В тази ситуация и момчетата Харди нямаше да могат да направят нищо. Той просто не можеше да си тръгне, без да е опитал. И се намираше в това положение заради майка си. Неговата собствена майка.

— Мразя те, мамо — прошепна. Все още му беше студено, но въпреки това от челото му се стичаха капки пот.

Целият беше мокър. — Не ми пука какво са ти направили онези двамата и Дон Бидърман. Ти си кучка и аз те мразя.

Боби се обърна и тръгна по обратния път, откъдето беше дошъл, като се опитваше да се крие в сенките. Два пъти чу как към него се приближават хора и се скри в тъмните входове, докато отминаваха. Да се скрие беше лесно. Досега никога не се беше чувствал толкова малък.

Този път зави в безистена. Навсякъде имаше разхвърляни тенекени кутии, стари кашони и празни бутилки от бира. На входа видя рекламна табела, която беше двацет сантиметра по-висока от Боби, и той се скри зад нея. Докато чакаше, нещо топло и космат се допря в глезена му и го накара да извика. Опита се да го ритне и изскочи от прикритието си. Щом погледна надолу, видя котенце, което го гледаше със светещите си зеленикави очи.

— Скапано коте — прошепна Боби и го ритна. То оголи остриите си като игли зъби, изсъска и се затича между счупените стъкла и боклуци навътре по алеята. Зад тухлената стена Боби можеше ясно да чуе ритъма от музикалния автомат в „Ъгловият джоб“. Мики и Силвия пееха „Любовта е странна“. Наистина беше странна. Беше една голяма странна глупост.

От скривалището си вече не можеше да вижда часовника на витрината на погребалното бюро отсреща и беше загубил представа за времето, по-точно за това колко малко време беше минало. Зад рекламната улицата кипеше от живот. Хора викаха, понякога ядосано, понякога весело, понякога на английски, понякога на други езици. Чуваха се експлозии — първо Боби ги помисли за изстрели — но

после разбра, че пускат фойерверки, и се поуспокои. Покрай него минаваха коли, някои от които бяха боядисани в искрящи цветове. Сякаш някакви мъже се биеха, а около тях се бяха събрали други, които ги насърчаваха. Една жена, която явно беше пияна, извика: „Къде са момчетата?“ Веднъж се чу и сирена на полицейска кола.

Боби не спеше, но сякаш сънуваше буден. Двамата с Тед живеяха във ферма, може би във Флорида. Работеха с часове и приятелят му се справяше много добре за стар човек, особено сега, когато беше спрял цигарите и можеше да си поеме дъх. Боби ходеше на училище под друго име — Ралф Съливан — а вечер седяха на верандата, вечеряха стотвеното от Тед и пиеха чай с лед. Когато си лягаха, спяха спокойно, без кошмари. В петък ходеха до магазина и Боби проверяваше таблото за съобщения за изгубени животни и за обратно залепени бележки, но никога не намираше такива. Отрепките вече не можеха да усетят Тед. Той вече не беше куче на някого и двамата бяха в безопасност във фермата си. Не бяха баща и син или дядо и внук, бяха просто приятели.

„Хората като нас — припомни си Боби. Сега се беше подпрял на тухлената стена и главата му клюмаше, докато брадичката му се опираше в гърдите. — Защо няма място за хората като нас?“

Безистенът се освети. Всеки път, когато ставаше това, Боби се криеше зад старите кашони. Този път за малко да не го направи — искаше да затвори очи и да си представи фермата — но се принуди да погледне и това, което видя, беше едно такси, което спря пред „Ъгловият джоб“.

Боби се сепна и се изправи. Заобиколи купчината стари кашони, зад които се спотайваше, и едва не бутна най-горния от тях. Ритна празна консервена кутия и я запрати към стената. После едва не настъпи нещо съскащо и космат — котката. Ритна я и излезе от безистена. Когато зави към „Ъгловият джоб“, стъпи в нещо мазно, подхлъзна се и падна. Погледна към часовника на витрината на погребалното бюро. Беше девет и четирийсет и пет. Таксито беше спряло до бордюра пред „Ъгловият джоб“. Тед Бротиган стоеше под знамето „ЗАПОВЯДАЙТЕ В ХЛАДИНАТА ВЪТРЕ“ и плащаше на шофьора. Наведен към стъклото на шофьора, той приличаше на Борис Карлоф повече от всякога.

От другата страна на улицата пред погребалното бюро беше паркиран голям червен олдсмобил. Боби беше сигурен, че преди не беше там. Сякаш нямаше правилна форма. Всеки път, когато искаше да го погледне, очите му се насълзяваха. Дори мислите му се объркваха.

„Тед! — опита се да извика Боби, но нищо не излезе. — Защо не ги усеща? — запита се. — Как може да не знае?“

Може би беше така, защото отрепките успяваха да го заблудят. Или може би хората в „Ъгловият джоб“ го заблуждаваха. Старият Джий и останалите. Може би отрепките ги бяха превърнали в гъби, попиващи сигналите, които Тед обикновено усещаше.

Улицата беше осветена още по-силно. Когато Тед плати на шофьора и таксито потегли, иззад ъгъла се появи лилавото десото. Таксито трябваше да завие, за да го избегне. Под светлината на уличните лампи десото приличаше на огромно червено петно, декорирано с блестящ посребрен метал. Фаровете му светеха и изведнъж примигнаха, защото това съвсем не бяха фарове, а очи.

„Тед!“ Отново от устата му излезе само шепот и освен това Боби не можа да се изправи на крака. Не знаеше дали иска да се изправи. Обзе го неописуем страх, дезориентация и чувство за обреченост. Когато бяха подминали лилавото десото при „Грилът на Уилям Пен“, се беше почувствал зле, но да попадне в — погледа на светещите му очи беше хиляди пъти по-лошо. Не, милиони пъти по-лошо.

Усещаше, че при падането е скъсал панталона си, и от коляното му течеше кръв. Чуваше песен на Литъл Ричард от отворените прозорци на апартаментите над него. Пред часовника на витрината на погребалното бюро отсреща сякаш имаше синя мъгла. Но нищо от това не изглеждаше истинско. В един момент гадната Гансет Стрийт му заприлича на лошо боядисан заден двор. Извън улицата Цареше непрогледен мрак.

Двигателят на десотото работеше. „Ръмжат. Тези коли не са истински — беше казал Хуан. — Те са нещо друго.“

Това си беше самата истина.

— Тед... — Този път го изрече малко по-силно и... Тед го чу. Обърна се към Боби и очите му се разшириха. В този миг десотото спря до бордюра. Фаровете осветиха Тед и сянката му се издължи,

също както сенките на Боби и на близначките, когато се включи лампата на паркинга пред магазина на Спайсър.

Тед отстъпи от десотото и вдигна ръка, за да закрие очите си от ярката светлина. По улицата се появиха още светлини. Беше един кадилак с брони, изкривени като усмивки, който пулсираше като дишащ бял дроб. Качи се на тротоара точно зад Боби и спря на не повече от трийсет сантиметра от гърба му. Той чу бавен съскащ звук. Моторът на кадилака дишаше.

Вратите и на трите коли се отвориха. От тях слизаха мъже, които само на пръв поглед приличаха на мъже. Боби преброи шест, после осем и после престана да ги брои. Всичките бяха облечени в дълги палта с цвят на горчица — това беше цвят на прах — и от едната страна на гърдите им се виждаше червеното око, което Боби беше видял в съня си. Той предположи, че червените очи бяха някакви значки. Съществата ги носеха, защото бяха... Какво? Полицаи? Не. Може би наемници като във филмите? Това беше по-точно определение. Доброволци? Това беше още по-близо, но и то не беше точно. Те бяха...

„Те са регулатори. Както във филма, който двамата със Съли гледахме в киното в Харуич миналата година. Онзи с Джон Пейн и Карън Стийл.“

Това беше. Да, разбира се. Оказа се, че регулаторите във филма са банда лоши момчета, но в началото всички си мислеха, че са чудовища или духове, или нещо подобно. Тези тук обаче наистина бяха чудовища.

Един от тях сграбчи Боби под мишницата. Той извика. Допирът на този мъж беше най-ужасното нещо, което беше изпитвал през живота си. Усещането, когато майка му го запрати към стената, беше нищо в сравнение с това сега. Имаше чувството, че го докосва шише, пълно с топла вода, на което са му поникнали ръце, а пръстите сякаш се отпускаха и се стягаха. Първо имаше чувството, че са пръсти, които след това се превръщаха в нокти, после отново в пръсти, след това пак в нокти... Неописуемите ръце се впиваха в тялото му. „Това е копието на Джак — помисли си той полудял от страх. — Това, което беше подострено в двата края.“

Бяха отвели Боби при Тед, който беше обграден от всички страни. Момчето накуцваше. Беше твърде слабо дори да ходи. Нима си

мислеше, че ще може да предупреди Тед? Представяше си как двамата с Тед ще избягат по Нарагансет Авеню и може би щяха да си подскочат, както понякога правеше Каръл. Това изглеждаше направо смешно, нали?

Незнайно защо, но Тед не изглеждаше уплашен. Стоеше, обграден от отрепките, и единственото чувство, което изразяваше лицето му, беше загриженост за Боби. Нещото, което стискаше момчето — за момент с ръка, за момент с гумени пръсти, за момент с огромни остри нокти — изведнъж го пусна. Боби се спъна и залитна. Един от другите извика силно и го бутна към средата на кръга. Той политна напред и Тед го хвана.

Изпълнен с неописуем ужас, Боби се притисна към Тед. Усещаше успокояващите го аромати на цигарите му и на сапуна му за бръснене, но те не бяха достатъчно силни, за да надделеят над миризмата, която идваше от отрепките — беше миризма на изгнило месо — и другата, която идваше от техните коли — нещо като изгоряло уиски.

Момчето погледна към приятеля си.

— Майка ми го направи — рече. — Майка ми им е казала.

— Грешката не е нейна, каквото и да си мислиш — отвърна Тед.
— Просто се задържах тук прекалено дълго.

— Хубава ваканция ли изкара, Тед? — попита един от мъжете. В гласа му имаше нещо като жужене, все едно гласните му струни бяха направени от буболечки — може би щурци. Това може би беше онзи, който беше говорил с Боби по телефона. Онзи, който му беше казал, че Тед е тяхното куче, но всъщност гласовете на всички звучаха по един и същи начин. „Ако не искаш и ти да станеш наше куче, стой настрана“ — беше казал онзи по телефона, но въпреки това Боби беше дошъл тук и сега... сега...

— Не беше зле — отговори му Тед.

— Надявам се, че си си легнал с някоя — каза друг, — защото вероятно няма да ти се отдаде друга възможност.

Боби се огледа. Отрепките стояха рамо до рамо, бяха ги обградили и от всички страни идваше миризмата на пот и развалено месо. Закриваха напълно улицата със своите жълти палта. Бяха с тъмна кожа, големи хлътнали очи и червени устни (все едно са яли вишни)... но не бяха това, на което приличаха. Въобще не бяха това, на което приличаха в действителност. Първо, лицата им сякаш не стояха на

местата си. Бузите, брадите и носовете им се опитваха да излязат от очертанятия на лицата им (това беше единственият начин, по който Боби можеше да опише това, което виждаше). Под тъмната им на пръв поглед кожа се криеше истинската, която беше бяла като обувките им. „Но устните им са червени — помисли си Боби. — Устните им винаги са червени.“ Очите на всички бяха черни, но това не бяха очи, а по-скоро пещери. „И са толкова високи — забеляза той. — Толкова са високи и слаби. В главите им няма други мисли освен нашите. Не чувстват нищо друго освен чувствата, които ние изпитваме.“

От другата страна на улицата се чу силен бълбукащ звук. Боби се обърна и разбра, че идва от гумите на олдсмобила, които се бяха превърнали в сивкавобели пипала. Едно от тях се пресегна, хвана станиол от цигари от земята и го придърпа. Един миг по-късно пипалата отново се бяха превърнали в гуми, но станиолът беше захванат за гумата така, сякаш половината беше погълнат.

— Готов ли си да се върнеш? — попита един от мъжете и се наведе към Тед. Жълтото му палто се нагъна, а окото не спираше да гледа. — Готов ли си да се върнеш и да изпълняваш задълженията си?

— Ще се върна — отговори той, — но момчето остава.

Няколко ръце сграбчиха Боби и нещо като жив клон го докосна по врата. Той усети същото жужене, което приличаше едновременно на тревога и някаква странна болест. То се засилваше и накрая заприлича на кошер. През лудото жужене чу звука на една камбана, а после към нея се присъединиха и други. Това беше свят на камбани в някаква ужасна тъмна нощ, в която вилнееха ураганни ветрове. Той предположи, че усеща мястото, откъдето бяха дошли отрепките. Това беше далечно и непознато място на милиарди километри от Кънектикът и майка му. Там градовете горяха под някакво непознато съзвездие. Хората крещяха, а допирът на онова нещо на врата му... ужасният допир...

Боби изстена и отново се притисна към гърдите на Тед.

— Той иска да е с теб — обади се свръхестественият глас. — Мисля, че ще го вземем, Тед. Той няма способностите на разрушителите, но все пак всички служат на Краля. — Неописуемите пръсти отново го погалиха.

— Всички служат на Лъча — поправи го Тед със сух глас. Такъв беше гласът на учителя Тед.

— Няма да е за дълго — отвърна другият и се засмя. Смахът му направо извади Боби от равновесие.

— Вземете го — обади се друг глас. В него се усещаше заповедна нотка. Гласовете на всички бяха еднакви, но това беше онзи, с когото Боби беше говорил по телефона. Той беше сигурен.

— Не! — рече Тед и прегърна Боби. — Той ще остане тук!

— Кой си ги, че да ни заповядваш? — попита главният. — Много си се възгордял през времето, в което беше на свобода, Тед! Колко надменно! След много малко ще се върнеш в същата стая при останалите, където изкара толкова години, и ако казвам, че момчето ще дойде, значи ще дойде.

— Ако го отведете, ще трябва насила да взимате това, което трябва да ви дам — рече Тед. Говореше много тихо, но в същото време и много решително. Боби го прегърна силно и затвори очи. Не искаше вече да поглежда към отрепките. Никога повече. Най-лошото беше, че техният допир приличаше много на този на Тед, отваряше прозорец. Но кой би искал да погледне през такъв прозорец? Кой би искал да погледне високите същества с червени устни? Кой би искал да види кой с истинският собственик на черните очи?

— Ти си разрушител, Тед. Ти си създаден за това. Роден си, за да бъдеш такъв. И ако ти нареждаме да разрушаваш, ще го правиш в името на Бог.

— Не можете да ме принудите. Не съм толкова глупав, че да си мисля, че не сте способни на това... но ако го оставите тук, доброволно ще ви дам това, което ви трябва. А аз мога да ви дам повече, отколкото... е, да речем, че можете да си го представите.

— Искам момчето — заяви главният, но сега гласът му звучеше замислено. Може би дори изпитваше и съмнение. — Искам го като нещо красиво за Краля.

— Съмнявам се, че Пурпурният Крал ще ти благодари за безсмислената красота, ако тя попречи на плановете му — отвърна Тед. — Има един боец с бойна прашка...

— Боец, ха!

— Всъщност той и приятелите му вече са стигнали до края на Крайния свят — рече Тед и сега неговият глас звучеше замислено. — Ако ви дам това, което ви трябва, а не ви карам да го взимате със сила, ще мога да ускоря нещата с поне петдесет години или дори повече.

Както каза, аз съм Разрушител. Създаден съм за това. Няма много като нас. На вас ви трябва всички, а аз ви трябва повече от всичко, защото съм най-добрият.

— Не се ласкай толкова... и не си мисли, че си от такова голямо значение за Краля.

— Не съм ли? Съмнявам се. Докато не бъдат разрушени Лъчите, Кулата ще продължи да стои... Знам, че не е необходимо да ви го напомням. Смятате ли, че едно хлапе си струва риска?

Боби нямаше представа за какво говори Тед, а и не го интересуваше. Знаеше само, че в момента пред залата за билиард в Бриджпорт решаваха съдбата му. Чуваше шумоленето на палтата на подлещите. Можеше да ги помирише. Сега, когато Тед отново го беше докоснал, ги чувстваше съвсем ясно. Онзи ужасен сърбеж в очите му пак се беше появил. По някакъв странен начин сърбенето беше в синхрон с жуженето в главата му. Черните черти отново се появиха пред очите му, но този път той знаеше какво означават. В книгата на Клифърд Саймък „Пръстен около слънцето“ това беше начинът, по който преминаваха в другите светове. Тръгваха по изкачващата се спирала. В действителност Боби си мислеше, че линиите правеха това. Черните линии. Те бяха живи... И бяха гладни.

— Нека момчето да реши — каза най-накрая водачът им. Живите му пръсти като клон погалиха отново врата на Боби. — Той те обича прекалено много, Теди. Ти си неговият te-ka. Така е, нали? Това значи приятел по съдба, Боби-О. Не е ли това за теб този стар миризлив Теди, а? Твой приятел по съдба?

Боби не отговаряше и се притискаше към Тед. Сега съжаляваше, че е дошъл тук — щеше да си остане у дома под завивките, ако знаеше истината за отрепките, обаче Тед беше неговият te-ka. Той не разбираше от такива неща като съдбата. Все пак беше само едно хлапе, но Тед беше негов приятел. „Хора като нас — тъжно си помисли Боби. — Хора като нас.“

— Е, как се чувстваш сега, след като ни видя? — попита главният. — Искаш ли да дойдеш с нас, за да бъдеш близо До стария добър Тед? Може би ще ти бъде интересно да го видиш през странния уикенд? Да си поприказвате за литература с твоя стар te-ka? Да се научиш да ядеш това, което ядем и пием ние? — Ужасните пръсти отново го галеха. Жуженето в главата на Боби се усили. Черните ивици

станаха по-дебели и сега приличаха на пръсти. — Ядем храната си гореща, Боби — прошепна отрепката. — Пием горещи напитки. Горещи и... сладки. Горещи и... сладки.

— Стига — намеси се Тед.

— Или искаш да останеш с майка си? — продължи странный глас, като не обръщаше внимание на Тед. — Разбира се, че не. Не и момче с твоите принципи. Не и момче, което е открило радостта от приятелството и литературата. Разбира се, че ще последваш този хитър стар ка-таи, нали? Дали ще го направиш? Решавай, Боби. Решавай сега и не забравяй, че каквото решиш, това ще стане. Сега и завинаги.

Той имаше неясни спомени за обърнати карти под белите пръсти на господин Макуоун: „Сега са тук, сега са по-бавни, сега спират, хайде сега познай.“

„Аз се провалих — помисли си. — Не издържах изпитанието.“

— Пуснете ме, господине — каза тъжно Боби. — Моля, не ме взимайте с вас.

— Дори и това да означава, че твоят те-ка ще се лиши от компанията ти завинаги? — Мъжът се смееше, но Боби съвсем ясно усещаше, че знае всичко, и потрепери. Чувстваше облекчение, защото разбираше, че може би ще го пуснат, но същевременно знаеше какво прави — пълзеше, снишаваше се и умираше от страх. Любимите му герои от книгите и филмите никога не го правеха. Но героите от книгите и филмите никога не се бяха сблъскали с отрепките в жълти палта или с черните линии. И това, което Боби беше видял тук, пред „Ъгловият джоб“, съвсем не беше най-лошото. Какво щеше да стане, ако видеше и останалото? Какво щеше да стане, ако черните ивици го отведяха в другия свят, където беше видял отрепките в жълтите палта такива, каквито бяха в действителност? Какво щеше да стане, ако видеше истинските им форми под тези, в които бяха сега?

— Да — отвърна той и заплака.

— Да какво?

— Дори и ако си тръгне без мен.

— А. И дори ако това означава да се върнеш при майка си?

— Да.

— Може би сега разбираш малко по-добре кучката, която ти е майка, така ли?

— Да — рече Боби за трети път. Сега вече направо стенеше. — Предполагам, че я познавам по-добре.

— Достатъчно — обади се Тед. — Спрете. Но гласът не спираше. Все още не.

— Научи се да бъдеш страхливец, Боби... нали?

— Да! — изплака той, като продължаваше да се притиска към Тед. — Аз съм едно бебе! Малко и страхливо бебе! Не ми пука! Просто ме оставете да се прибера у дома! — Пое въздух и го изпусна с вик: — Искам при мама! — Това беше вик на ужасен малчуган, който най-сетне е видял звяра от водата и въздуха.

— Добре — рече отрепката. — След като го искаш. Да предположим, че твоят Теди се върне и ще работи по своя воля и няма да ни се налага да го връзваме за веслото му с вериги както преди.

— Обещавам. — Тед пусна Боби. Момчето продължаваше да го прегръща и да крие лицето си. Най-накрая приятелят му го избута настрана.

— Влез в залата за билиард, Боби. Кажи на Файлс да те закара до вас. Кажи му, че ако го направи, приятелите ми ще го оставят на мира.

— Извинявай, Тед. Искях да дойда с теб. Имах намерение да дойда с теб. Но не мога. Съжалявам.

— Не се обвинявай. — Но погледът на Тед беше тъжен.

Двама от отрепките сграбчиха Тед за ръцете. Той погледна този, който стоеше зад Боби. Този, който го галеше по врата с ужасната ръка, наподобяваща пръчка.

— Това не е необходимо, Кам. Ще вървя.

— Пуснете го — рече Кам. Тези, които държаха ръцете на Тед, се подчиниха. После за последен път пръстите на Кам докоснаха врата на Боби. През тялото на момчето преминаха тръпки. „Ако го направи отново, ще се побъркам — помисли си. — Няма да мога да се сдържа. Ще започна да крещя и няма да мога да спра. Дори и да ми се пръсне главата, пак ще продължавам да крещя.“

— Влизай вътре, малко момче. Направи го, преди да съм размислил и да съм те отвел с мен.

Боби тръгна към „Ъгловият джоб“. Вратата беше отворена, но там нямаше никого. Той изкачи единственото стъпало и се обърна. Трима от мъжете се бяха събрали около Тед, но той сам вървеше към десотото.

— Тед!

Той се обърна, усмихна се и му помахна. После онзи на име Кам скочи напред, хвана го и го вкара в колата. Когато Кам затръшна задната врата на десотото, Боби видя само за миг едно невероятно високо и невероятно слабо същество, облечено в жълто палто с кожа по-бяла от току-що паднал сняг и устни по-червени от кръв. Дълбоко в хлътналите му очи се виждаха искрящи кръгове светлина, а зениците му бяха танцуващи точки мрак, — които се свиваха и се разширяваха така, както правеха зениците на Тед. Кървавочервените устни се разтвориха и откриха остри като игли зъби, които правеха зъбите на котката от безистена да изглеждат направо смешни. Между зъбите се появи черен език, който сякаш му махна за последно сбогом. После съществото с жълтото палто заобиколи колата, като тънките му крака се опъваха, и седна зад волана. От другата страна на улицата двигателят на олдсмобила изръмжа. Звукът приличаше на рев на събуден дракон. Може би това наистина беше дракон. И кадилакът издаде същия звук, когато потегли. Десотото направи обратен завой и от гумите му сякаш изскочиха искри. На Боби му се стори, че видя лицето на Тед, и вдигна ръка да му помахна. Помисли си, че приятелят му се опита да му отговори, но не беше сигурен. И отново главата му се изпълни със странни шумове.

Никога повече не видя Тед Бротиган.

— Разкарай се, хлапе — рече Лен Файлс. Лицето му беше мъртвешки бледо и кожата му сякаш висеше от него, така както висеше от горната част на ръката на сестра му. В залата с електронните игри нямаше никого. Всички мъжаги, които бяха чести гости тук сега, се бяха събрали зад Лен Файлс като малки деца. От дясната страна на Лен бяха онези, които играеха билиард, и всеки от тях държеше щеката като бейзболна бухалка. Старият Джий беше застанал до автомата за цигари. Той не държеше щека за билиард, но в едната си ръка имаше малък пистолет. Пистолетът не уплаши Боби. След Кам и приятелите му с жълти палта нямаше нищо, което да може да го изплаши в този момент. До края на живота му нямаше да има нещо, което да го изплаши.

— Плюй си на петите, хлапе. Махай се оттук.

— По-добре го послушай, малкия. — Това беше Алана, която седеше зад бюрото. Боби я погледна и си помисли: „Ако бях по-голям, щях да ти направя разни неща. Определено нямаше да пропусна да го направя.“ Тя забеляза погледа му — разгада посланието му — и сведе очи, объркана и уплашена.

Боби погледна отново брат й.

— Искаш ли тези да се върнат тук, а?

Лицето на Лен стана още по-уплашено.

— Ти майтап ли си правиш?

— Добре тогава — рече Боби. — Дай ми това, което искам, и ще се махна. И повече никога няма да ме видиш. — Замълча. — Или пък тях.

— Какво искаш, хлапе? — попита го Старият Джий с разтреперан глас. Боби щеше да получи каквото поиска. Това беше единственото нещо, за което мислеше Старият Джий. Мислите му сега бяха съвсем ясни, все едно, че принадлежаха на Младия Джий. Бяха студени и неприятни, но в сравнение с тези на Кам изглеждаха направо невинни.

— Искам да ме закараш у дома — рече Боби на Лен. — Това е първото, които искам. — После — като говореше най-вече на Старият Джий — им каза и за второто.

Лен караше буик. Беше нова, голяма и дълга кола. Изглеждаше вулгарна, но не и като онези на отрепките. Докато пътуваха, двамата слушаха танцова музика от четирийсетте. Лен проговори само веднъж през целия път до Харуич.

— Не сменяй станцията. Не искам никакъв рокендрол. Достатъчно слушам тая гадост, докато съм на работа.

Подминаха киното „Ашър Емпайър“ и Боби забеляза, че край входа бяха поставили огромен плакат, който показваше Бриджит Бардо в естествения ѝ ръст. Той я погледна без никакъв интерес. Вече беше твърде голям за Б.Б.

Спуснаха се по Броуд Стрийт. Боби показва коя е неговата къща. Сега у тях светеше. Светеше навсякъде. Боби погледна часовника на таблото в колата и видя, че е почти единайсет.

Когато спряха до бордюра, Лен Файлс отново заговори:

— Кои бяха те, хлапе? Кои бяха тия gonifs?

Боби се усмихна. Въпросът му напомни за края на всеки епизод на Самотния Рейнджър, когато някой питаше: „Кой беше този маскиран мъж?“

— Отрепки — отговори Боби. — Отрепки с жълти палта.

— Точно сега не желая да съм ти приятел.

— Не — рече Боби. През тялото му преминаха студени тръпки като полъх на вятър. — Аз също. Благодаря, че ме докара.

— Няма проблем. Просто отсега нататък стой далеч от мен и от бизнеса ми. Забранено ти е да припариш край мен до края на живота ти.

Буикът — огромен, направо като яхта, която прекосяваше града, но не като тези на отрепките — потегли. Боби гледаше след него как подмина къщата на Каръл и тръгна нагоре по хълма. Когато колата се скри зад ъгъла, погледна към звездите — милиарди малки светлинки. Зад звездите имаше още звезди, които се губеха някъде в мрака.

„Има кула — помисли си. — Тя държи всичко заедно. Има Лъчи, които я защитават. Има Крал Кримсън и Разрушители, които се опитват да разрушат кулата... не защото Разрушителите го искат, но защото ги карат да го правят. Кралят Кримсън.“

Беше ли вече Тед сред останалите Разрушители? Боби се замисли. Дали се беше върнал там и дали дърпаше веслото?

„Съжалявам — помисли си и тръгна към верандата. Спомни си как седяха там с Тед и как Боби му четеше статиите от вестника. Бяха само двама приятели. — Искях да дойда с теб, но не можах. Накрая не можах да го направя.“

Той се спря пред стъпалата на верандата и се заслуша за лая на Баузър. Не се чуваше нищо. Кучето беше заспало. Това беше чудо. Усмихвайки се, Боби продължи нагоре по стълбите. Майка му може би беше чула скърцането на верандата, защото изкрещя името му и после се чуха стъпките ѝ. Той още стоеше на верандата, когато тя изскочи навън, облечена в същите дрехи, с които беше, когато се върна от Провидънс. Косата висеше около лицето ѝ на сплъстени кичури.

— Боби! — извика тя. — Боби! О, Боби! Благодаря на Бога!

Тя го вдигна и започна да се върти все едно танцуваше някакъв танц, а в очите ѝ имаше сълзи.

— Не исках да взимам парите им — прошепна тя. — Те се обадиха, за да питат за адреса и да ми изпратят чек, но аз им казах, че

не искам и че няма значение, и че съм допуснала грешка, че съм била ядосана... Отказах им, Боби, отказах им. Казах им, че не им искам парите.

Боби знаеше, че тя лъже. Под външната врата някой беше пъхнал плик, на който беше написано нейното име. В него немаше чек, а триста долара. Триста долара за връщането на най-добрия им Разрушител. Триста скапани долара. Те бяха по-големи скъперници дори и от нея.

— Казах, че не ги искам! Чуваш ли?

Тя вече го носеше в апартамента. Той тежеше поне четирийсет килограма и беше твърде тежък за нея, но тя го занесе дотам. Докато майка му продължаваше да говори несвързано, Боби разбра, че поне не се беше обадила в полицията. През по-голямата част от времето е седяла тук, плачела е и се е модела да се върне. Тя го обичаше. Тази мисъл се блъскаше в главата ѝ като птица, затворена в клетка. Обичаше го. Това не помагаше много... но все пак беше Нещо. Дори и да беше капан, помагаше.

— Казах, че не ги искам, че не ни трябва, че могат да си ги задържат. Казах... Казах им...

— Добре, мамо — рече той. — Добре. Сега ме пусни.

— Къде беше? Добре ли си? Гладен ли си?

— Гладен съм, но съм добре. Бях в Бриджпорт и взех това.

Бръкна в джоба си и извади останалото от спестяванията си за велосипед. Неговите банкноти и монети бяха смесени с банкноти от десет, двайсет и петдесет долара. Майка му впери поглед в парите, които падаха върху масата до дивана. Очите ѝ ставаха все по-големи и по-големи, докато най-накрая Боби се уплаши, че ще паднат от лицето ѝ. Тя приличаше на пират, който се е натъкнал на съкровище. Боби щеше да помни този израз на лицето ѝ до нейната смърт петнайсет години по-късно. И все пак една непозната и странна част от него се радваше на този поглед — изглеждаше стара, грозна и смешна, един човек, който беше глупав и едновременно алчен. „Е, т’ва е мама — помисли си, имитирайки Джими Дюранте. — Т’ва е мама. И двамата го предадохме, но на мен ми платиха повече отколкото на теб, мамо, нали? Да! Победих!“

— Боби — прошепна тя с треперещ глас. Приличаше на пират и гласът ѝ звучеше като на победител от шоуто на Бил Кюлън „Точната

цена“. — О, Боби, толкова много пари! Откъде ги взе?

— Това е залогът на Тед — рече Боби. — Това е печалбата.

— Но Тед... Той няма ли...

— На него няма да му трябват повече.

Лиз се намръщи, сякаш внезапно изпита болка. После започна да събира парите.

— Ще ти купя велосипеда — рече тя. Пръстите ѝ се движеха като на професионално крупие от масите за покер. „Никой не може да победи в това раздаване — помисли си Боби. — Никой досега не е успявал да победи в това раздаване.“ — Това е първото нещо, което ще направим утре сутринта. Веднага щом отворят магазина. После ще...

— Не искам велосипед — каза той. — Не и от тези пари. Не и от теб.

Тя замръзна на място с ръце, пълни с пари, и той усети нарастващия ѝ гняв като нещо червено и наелектризирано.

— Отказваш ми, така ли? Глупачка съм била, ако съм очаквала някакви благодарности от теб. Да съм проклета, ако не си същият като баща си! — Тя отдръпна ръката си. Разликата този път беше, че той знаеше какво ще последва. Тя го беше заплашила за последен път.

— Откъде знаеш? — попита Боби. — Наприказва ми толкова много лъжи за него, че не можеш да си спомниш истината.

Това беше вярно. Той беше погледнал в нея и там не беше видял Ранди Гарфийлд. Имаше само една кутия, на която беше написано името му, и един размазан образ, който можеше да бъде всеки друг. В тази кутия тя криеше нещата, които я бяха наранили. Тя не си спомняше как баща му е харесал онази песен на Джо Стафърд. Не си спомняше (а дали въобще го знаеше), че Ранди Гарфийлд е бил истински симпатяга, който е бил готов да даде ризата от гърба си. В нейната кутия нямаше място за такива неща. Боби си помисли, че е ужасно да имаш нужда от такава кутия.

— Той не би купил пиене на пияница — рече той. — Това знаеш ли го?

— За какво говориш?

— Не можеш да ме накараш да го мразя... и не можеш да ме направиш като него. — Стисна дясната си ръка в юмрук и я вдигна до главата си. — Няма да се превърна в негов дух. Повтаряй си всичките лъжи за сметките, които не е платил, за застрахователната полица,

която заложил, и за това, че не е пропуснал кента, на която да заложим, но не ми ги говори на мен. Никога повече.

— Не вдигай ръка срещу мен, Боби-О. Никога не вдигай ръка срещу мен.

В отговор той вдигна и другата си ръка.

— Хайде, нали искаш да ме удариш? Аз ще отвърна. Можеш да получиш още от това. Само че този път ще си го заслужила. Хайде.

Тя потрепери. Усещаше как гневът ѝ започна да я напуска така бързо, както се беше появил, и това, което идваше на негово място, беше тъмнина. В нея той видя страх. Страхуваше се от сина си. Страхуваше се, че може да я нарани. Не тази вечер — не и с тези малки детски юмруци. Но момчетата порастаха.

А беше ли той по-добър от нея, за да продължи напред, без да се обръща? Беше ли наистина по-добър? Спомни си гласа, който го питаше дали ще се прибере у дома дори и като знае, че Тед ще си замине без него. „Да“ — беше казал Боби. Дори и ако трябва да се върне при кучката, която му е майка? „Да“ — беше отговорил той. Значи я разбираше вече по-добре.

Когато тя беше познала стъпките му на верандата, в главата ѝ нямаше нищо друго освен облекчение и обич. Тези неща бяха истински.

Боби отпусна ръце. После посегна и хвана ръката ѝ, която още се готвеше да го зашлеви, но сега без особено желание. Първо тя се опита да се противопостави, но Боби успя да я издърпа. После я целуна. Погледна към обезобразеното лице на майка си и отново целуна ръката ѝ. Познаваше я толкова добре, а не искаше да бъде така. Искаше прозорецът в главата му да се затвори. Молеше се обичта да стане не възможна, а необходима. Колкото по-малко знаеш, толкова повече вярваш.

— Аз не желая велосипеда — рече той. — Разбираш ли? Не желая велосипеда.

— Какво искаш? — попита тя. Гласът ѝ беше тих и несигурен. — Какво искаш от мен, Боби?

— Палачинки — отвърна той. — Много палачинки. — После се опита да се засмее. — Толкова съм гладен.

Тя направи достатъчно палачинки и за двамата и те седнаха и закусваха в полунощ. Той настоя да ѝ помогне със съдовете, въпреки

че вече минаваше един. „Защо не?“ — беше я попитал. Не беше на училище и можеше да спи до късно.

Докато тя чистеше мивката, а Боби прибираше последните прибори, Баузър отново започна да лае в първите часове на новия ден. Погледите им се срещнаха, те се засмяха и за момент всичко изглеждаше наред.

Легна по навик с разтворени крака, но вече не му харесваше. Не му изглеждаше безопасно. Ако нещо изскочеше от гардероба, щеше да му разпори корема. Обърна се на една страна и се запита къде ли е сега Тед. Опита се да го види, но не усети нищо, което да прилича на Тед. Като че ли нищо не се беше случило малко по-рано на гадната Гансет Стрийт. Искаше му се да се разплаче за Тед, но не можа. Все още не.

Навън големият градски часовник удари веднъж. Боби погледна фосфоресциращите стрелки на часовника си и видя, че показват точно един. Това беше добре.

— Няма ги — прошепна. — Отрепките вече ги няма.

Но заспа на една страна с колене притиснати към гърдите. Нощите, в които щеше да спи с разперени крака и по гръб, бяха свършили.

ХІ. ВЪЛЦИТЕ И ЛЪВОВЕТЕ. БОБИ УДРЯ ТОПКАТА. ПОЛИЦАЙ РАЙМЪР. БОБИ И КАРЪЛ. ЛОШИ ВРЕМЕНА. ЕДИН ПЛИК

Съли-Джон се върна от лагера, загорял, изпохапан от комари и готов да разказва безброй истории, които обаче Боби не слушаше. Това беше лятото, когато приятелството между Съли, Боби и Каръл щеше да свърши. Понякога тримата отиваха заедно в къщата „Стърлинг“, но там се разделяха. Каръл и приятелките ѝ играеха софтбоул и бадминтон, а Съли и Боби — бейзбол.

Съли, който беше много добър играч, беше преместен от отбора на „Вълците“ в отбора на „Лъвовете“. Когато отиваха да плуват, Съли-Джон все по-често сядаше до Рони Олмкуист и Дюк Уендъл, с които беше ходил в лагера „Уини“. Те разказваха все едни и същи истории за късите легла в лагера и за това как са си играли с момчетата на войници, докато накрая на Боби му писна да ги слуша. Струваше му се, че Съли е бил на лагер петдесет години.

На Четвърти юли „Вълците“ и „Лъвовете“ изиграха обичайния си ежегоден мач. През петдесетте години след края на Втората световна война „Вълците“ никога не бяха успели да спечелят нито един от тези мачове, но през 1960 година поне направиха един страхотен мач — най-вече заради Боби Гарфийлд. Дори и без своята ръкавица той улови много зрелищно топката с плонж в центъра на игрището. (Когато се изправи и чу аплодисментите, пожела и майка му да беше тук.)

Боби удари топката при последното хвърляне, когато имаха човек — на втора база и „Лъвовете“ водеха с две точки. Запрати топката в лявата половина на полето и когато хукна към първа база, чу как Съли извика: „Добър удар, Боб.“ Наистина ударът беше добър и имаха възможност да изравнят резултата, ако Боби беше спрял на втора база. Обаче той не спря. Тринайсетгодишните почти никога не успяваха да върнат топката в центъра с голяма точност, но този път приятелят на Съли от лагера „Уини“ Дюк Уендъл запрати топката наляво към другия приятел на Съли Рони Олмкуист. Боби плонжира, но почувства

ръкавицата на Рони, която го докосна по глезена секунда преди да стигне до базата.

— Аут! — извика съдията, който се беше приближил, за да следи играта по-добре. На пейките отстрани приятелите и родителите на „Лъвовете“ радостно ръкопляскаха.

Боби стана и ядосано погледна съдията, който беше около двайсетгодишен. Свирката беше закачена на врата му, а носът му беше намазан с черна боя.

— Бях сейф.

— Съжалявам, Боби — рече младежът. — Много хубаво удари топката, но си аут.

— Не бях! Лъжец такъв! Защо лъжеш, а?

— Изхвърлете го! — извика някой от родителите на трибуните. — На такъв въобще не трябва да му обяснявате какво е станало!

— Върви да седнеш при отбора си, Боби — рече съдията.

— Бях сейф! — изкрещя момчето. — Вижда се добре! — Посочи към мъжа на трибуните, който беше предложил да го изхвърлят от играта. — Онзи ли ти плати, за да загубим, а? Оня дебелак ли ти плати?

— Стига, Боби — каза съдията. Изглеждаше много глупаво със своята колежанска шапка и свирка на врата. — Предупреждавам те.

Рони Олмкуист се обърна с гръб, искаше да покаже, че се е отегчил от разправията. Боби мразеше и него.

— Ти не си нищо друго освен един лъжец — рече той. Успяваше да сдържи сълзите си, но гласът му трепереше.

— Това е последно предупреждение — каза съдията. — Върви да седнеш и се успокой. Ти...

— Скапан лъжец! Това си ти.

Една жена, която седеше близо до трета база, въздъхна и отмести поглед от тях.

— Това е — почти извика съдията. — Махай се от полето. Веднага.

Боби тръгна към края на полето, но после се спря и се обърна.

— Между другото някакво птиче ти се е изсрало на носа, но ти си толкова тъп, че дори не си го разбрал. По-добре върви се измий.

На него му се струваше смешно, но никой не се засмя, когато го каза. Съли стоеше с отворена уста в зоната на кетчъра. Прехвърляше

маската си от ръка в ръка. Беше зачервен и ядосан. Изглеждаше така, сякаш никога вече няма да бъде „вълк“. Си-Джей беше ходил в лагера „Уини“, беше спал на късите легла и беше стоял до късно край лагерния огън. Щеше да бъде „лъв“ завинаги и Боби го мразеше.

— Какво ти става? — попита го Съли, когато той минаваше покрай него. И двата отбора седяха на пейките си. Всички деца го гледаха. Всички родители го гледаха. Гледаха го така все едно е нещо отвратително. Боби си помисли, че вероятно наистина е нещо такова. Но не по причините, поради които те си го мислеха.

„Знаеш ли, Съли, ти може да си бил в лагера «Уини», но аз бяха там долу. Там долу.“

— Боби?

— Нищо ми няма — отвърна той, без да го поглежда. — На кого му пука какво ми е? Ще се местя в Масачузетс. Може би там има по-малко скапани лъжци.

— Слушай, бе, човек...

— О, я да млъкваш — изрече отново Боби, без да го поглежда. Гледаше гуменките си. Гледаше гуменките си и продължаваше да върви.

Лиз Гарфийлд нямаше приятели („Аз съм кафява нощна пеперуда, а не разноцветна общителна пеперудка“), но през първите няколко години от работата си във фирмата за недвижими имоти се беше сближила с една жена на име Мира Калхоун. (Според Лиз двете с Мира си приличаха, имаха еднакви проблеми, бяха настроени на еднаква честота и т.н.) През онези дни Мира беше секретарка на Дон Бидърман, а Лиз беше момиче за всичко — уреждаше им срещи, правеше им кафе, пишеше кореспонденцията. Мира беше напуснала агенцията през 1955, без да дава много обяснения. Лиз беше заела мястото ѝ като секретарка на господин Бидърман през 1956.

Лиз и Мира поддържаха връзка, изпращаха си поздравителни картички и писма. Мира — която Лиз наричаше „дамата девица“ — се беше преместила в Масачузетс и беше отворила агенция за недвижими имоти. През 1960 година Лиз ѝ писа и я попита дали може да ѝ стане съдружник — не пълноправен, разбира се. Пишеше, че има някакви средства, които може да вложи. Не били много, но три хиляди и петстотин долара все пак са нещо.

Може би госпожица Калхоун имаше същите проблеми като Лиз. Важното беше, че се беше съгласила. Дори беше изпратила букет на майка му и Лиз беше щастлива за пръв път от седмици насам. А може би и от години. Важното беше, че ще се преместят от Харуич в Денвърс, Масачузетс. Щяха да заминат през август, когато Лиз щеше да запише Боби в ново училище.

По-важно обаче беше, че синът на Лиз Боби имаше да свърши още една работа, преди да замине.

Беше твърде малък, за да направи това, което беше необходимо. Трябваше да внимава и да бъде хитър. Той умееше да хитрува. Не искаше вече да се държи като Оди Мърфи или Рандълф Скот от сутрешните прожекции и освен това трябваше да направи засада на някои хора, за да разбере какво е усещането. Избра дърветата, където Каръл го беше прегърнала, когато му беше станало мъчно и се беше разплакал. Там щеше да изчака Хари Дулин — стария господин Робин Худ.

Хари беше започнал работа в бакалията. Боби знаеше това. Беше го видял там, когато ходеше на пазар с майка си. Беше го видял също откъде минава, когато се прибира след края на смяната си в три часа следобед. Хари вървеше обикновено с някой от приятелите си — най-често с Ричи О'Мийра. Уили Шърман вече не беше част от живота на Хари, същото както Съли вече не беше приятел с Боби. Но без значение дали беше сам или в компанията на някого, Хари винаги минаваше през парка „Комънуелт“ на път за вкъщи.

По обяд Боби се запъти натам. По това време играеха бейзбол само сутрин, защото към три часа вече ставаше прекалено горещо и игрищата опустяваха. Рано или късно Хари щеше да се появи сам или с някой от приятелите си. Междувременно Боби прекарваше времето между три и четири часа, скрит в храсталака, където беше плакал. Понякога четеше — книга. Онази за Джордж и Лени го накара отново да се разплаче. „Хората като нас, които работят в някое ранчо, са най-самотните.“ Така казваше Джордж. „Хората като нас не очакват нищо от бъдещето.“ Лени смяташе двамата ще си купят ферма и да отглеждат зайци, но още преди да стигне до края на книгата, Боби знаеше, че за тях нямаше да има нито ферма, нито зайци. Защо? Защото хората имаха нужда от звяр, който да уловят. Те намериха един

Ралф или един Пиги, или един глупав едър мечок на име Лени и се превърнаха в отрепки. Облякоха жълтите си палта, подстриха по една пръчка в двата края и тръгнаха на лов.

„Но на хората като нас понякога им се връща това, което правят — помисли си Боби, докато чакаше Хари да се появи сам. — Понякога става така.“

Определеният ден беше шести август. Хари вървеше през парка към Броуд Стрийт, все още облечен в своята червена униформа от магазина — какъв мръсник! — и си тананикаше „Извади ножа“ с глас, който можеше да разтопи желязо. Като внимаваше да не закачи клоните на дърветата, Боби излезе от скривалището си и тръгна на пръсти след него. Щеше да вдигне бейзболната си бухалка, когато се увери, че е достатъчно близо. Щом замахна, си спомни какво беше казал Тед: „Три големи момчета срещу едно момиченце. Те вероятно са мислели, че ти си лъв.“ Но Каръл определено не беше „лъв“, нито пък Боби. Съли-Джон беше „лъв“, но тогава не беше тук. Не беше тук и сега. Този, който се прокрадваше зад Хари Дулин, не беше дори „вълк“. Беше само една хиена, но какво от това? Заслужаваше ли Хари някакво по-добро отношение?

„Не“ — помисли си Боби и замахна с бухалката. Когато тя се стовари върху Хари, чувството беше дори по-хубаво от онова, когато беше ударил топката на игрището и я беше запратил в лявата половина на полето.

Хари извика от болка и изненада и се просна на земята. Боби веднага го удари втори път под лявото коляно.

— О-о-о-ох! — извика Хари. Беше направо прекрасно да чуваш как крещи Хари Дулин. Беше направо супер. — Ох, боли! Много боли!

„Не трябва да го оставям да се изправи — помисли си другото момче и хладнокръвно избра следващото място, където да го удари. — Той е два пъти по-голям от мен. Ако не улуча, ще се изправи и ще ми откъсне главата. Направо ще ме убие!“

Хари се опитваше да се отдръпне назад, като риеше из чакъла на пътеката с лакти и с гуменки. Боби замахна, удари го в корема и му изкара въздуха. Хари се отпусна на земята по гръб. Погледът му беше замъглен, а в очите му имаше сълзи. Зениците му се бяха превърнали в малки точки, изпълнени със злоба. Устата му — тънка черта, такава,

каквато беше в деня, когато ги беше спасила Рионда — сега беше изкривена от болка.

— Не! Стига! Ще ти дам всичките си пари! Стига!

„Той не може да ме познае — осъзна Боби. — Слънцето го заслепява и той дори не може да ме види.“

Това беше добре.

— Не е достатъчно! — бяха казали учителите в лагера „Уини“, когато идваха на проверка по стаите. Така казваше Съли, а не че на Боби му пукаше. Не даваше и пет пари за скапаните проверки на стаите.

Той се наведе по-близо до изпълненото с болка лице на Хари.

— Помниш ли ме, Робин Худ? Аз съм бебето Малтекс.

Хари престана да крещи. Погледна към Боби, позна го и успя да изрече:

— Ще... те... хвана...

— Нищо няма да хванеш — отвърна Боби и когато той се опита да го хване за глезена, го ритна в ребрата.

— О-о-о-ох! — извика отново Хари Дулин. Какъв мръсник! Най-големият мръсник от мръсниците!

„От това може би ме заболя повече, отколкото теб — помисли си Боби. — Да риташ хората с гуменки не е особено умно.“

Хари се превъртя. После се опита да се изправи и тогава Боби с все сила го удари през кръста. Звукът приличаше на този, който издаваше тупалката, когато тупаш килим. Единственото, което щеше да го зарадва повече, беше, ако на пътеката лежеше господин Бидърман. Боби знаеше много добре къде точно иска да го удари.

Половин филия обаче беше по-добре от никаква. Майка му казваше нещо такова.

— Това ти е за бебето Джърбър — рече Боби. Хари лежеше по гръб на пътеката и плачеше. От носа му се стичаха сополи като големи зелени потоци. С едната си ръка се опитваше да разтрие изтръпналия си кръст.

Боби стисна дръжката на бухалката. Искаше да я вдигне още веднъж и да я стовари не върху краката или кръста на Хари, а върху главата му. Искаше да чуе как ще изпука черепът му. Казваше си, че светът ще стане по-добър без този мръсник. Без това малко ирландско лайно. Този малък подлец...

„Спокойно, Боби — рече гласът на Тед. — Достатъчно, така че спокойно. Контролирай се.“

— Ако я докоснеш отново, ще те убия — изрече. — Ако я докоснеш, ще ти подпалия къщата. Скапан мръсник.

Беше клекнал до Хари за тези последни думи. После изправи, огледа се и тръгна по пътеката. Когато срещна близнаците Сигсби, вече си подсвиркуваше.

През последвалите години за Лиз Гарфийлд беше станало ежедневие да вижда полицаи на прага си. Първият, който се появи, беше полицаи Реймър, местното ченге, който понякога купуваше на децата сладолед в парка. Вечерта на шести август той позвъни на вратата на апартамента на първия етаж на номер 149 на Брод Стрийт. Полицая Реймър не изглеждаше щастлив. С него беше Хари Дулин. Той вървеше като старец и се държеше за кръста.

Когато Лиз отвори външната врата, Боби стоеше до нея. Полицаят вместо да погледне към Боби (висок метър и петдесет и четири и тежък четирийсет и пет килограма), се обърна към Хари (висок метър и осемдесет и тежък седемдесет килограма). Влажните му големи очи сякаш изпълнени със съмнение.

Хари Дулин беше тъп, но не чак толкова, че да не може да прочете този поглед.

— Той ме изненада в гръб.

Реймър се наведе към Боби.

— Хари Дулин твърди, че си го пребил в парка, когато е прибирал от работя. — Полицаят произнесе р-то като rrrr. Боби никога не забрави това. — Каза, че си го ударил с бухалка няколко пъти, преди да успее да се обърне към теб. Какво ще кажеш за това? Истина ли е?

Боби, който въобще не беше глупав, вече беше преценил създамата се ситуация. Съжаляваше, че не е предупредил Хари, че ако си отвори устата пред полицията, Боби ще разкаже как той и приятелите му са пребили Каръл. Проблемът беше, че приятелите на Хари щяха да отричат. Думите на Каръл срещу тези на Хари, Уили и Ричи. Боби се бе надявал, че Хари ще си държи устата затворена, засрамен, че го е пребило два пъти по-малко момче от него. Хари обаче

беше разказал. Боби го разбра от погледа на госпожа Дулин. Тя беше успяла да изтръгне истината от сина си.

— Не съм го докосвал — отвърна Боби на полицай Реймър и го погледна в очите.

Мери Дулин въздъхна възмутено. Дори и Хари, който беше нагъл лъжец, изглеждаше изненадан.

— Да, честното лице на малкото дете! — извика госпожа Дулин. — Нека аз да говоря с него, полицай! Ще изтръгна истината от него!

Тръгна напред, но Реймър я спря, без да отмества поглед от Боби.

— Виж сега, хлапе. Защо един празноглавец, който е два пъти по-голям от теб, ще каже, че един нищо и никакъв пикльо като теб го е пребил в парка?

— Не наричайте момчето ми празноглавец! — извика госпожа Дулин. — Не е ли достатъчно, че този страхливец го е пребил почти до смърт? Защо...

— Млъкнете! — рече майката на Боби. Откакто полицай Реймър беше дошъл, за пръв път изричаше нещо и гласът ѝ беше направо мъртворешки. — Оставете го да отговори на въпроса.

— Още ми е ядосан от миналата зима. Затова приказва такива неща — отговори Боби на Реймър. — Той и някакви други момчета от „Сейнт Гейб“ ме подгониха по хълма. Хари се подхлъзна и падна. Каза, че ще ми го върне. Може би е решил, че така ще успее.

— Лъжец! — извика Хари. — Не те гонех аз, а Били Донехю! Това...

Млъкна и се огледа. Вече беше замесен, а и изражението на лицето му издаваше някакво задоволство при последните думи.

— Не съм аз — рече Боби. Говореше спокойно и продължаваше да гледа Реймър в очите. — Ако се опитам да пребия някой с неговия ръст, той ще ме размаже от бой.

— Лъжците отиват в ада! — каза госпожа Дулин.

— Къде беше днес около три и половина, Боби? — попита Реймър. — Можеш ли да отговориш?

— Бях тук — отвърна той.

— Госпожо Гарфийлд?

— Да, разбира се, че беше тук — спокойно изрече тя. — Беше тук с мен през целия следобед. Аз чистех пода в кухнята, а Боби ми помагаше. Ще се местим и искам да почистя апартамента. Боби се

оплакваше, както правят всички момчета, но си свърши работата. След това пихме чай с лед.

— Лъжкиня! — извика отново госпожа Дулин. Хари стоеше и само гледаше. — Скапана лъжкиня! — Тя пристъпи напред и понечи да стисне врата на Лиз. Още веднъж полицаи Реймър я бутна назад, без да я поглежда. Този път обаче беше по-груб.

— Можете ли да се закълнете, че е бил с вас? — попита той.

— Разбира се.

— И ти, Боби, че никога не си го докосвал?

— Заклевам се, че не съм.

— Закълни се пред Бог.

— Заклевам се в името на Бог.

— Ще те спипам, Гарфийлд — рече Хари. — Ще ти хвърля един...

Реймър се обърна толкова рязко, че ако майка му не го беше хванала, Хари щеше да падне на верандата.

— Затваряй си скапаната грозна уста — рече полицаит и когато госпожа Дулин се опита да заговори, той я посочи с пръст. — Вие също, Мери Дулин. Ако искате да предявите обвинения за побой срещу някого, най-добре започнете от скапания си съпруг. Ще намерите повече свидетели.

Тя го погледна ядосана и засрамена.

Реймър отпусна ръката си така, сякаш беше ужасно натежала. Гледаше ту Хари, ту Мери, ту Боби, ту Лиз. После се дръпна и свали фуражката си.

— Тук има нещо гнило — каза най-сетне. — Някой от вас лъже.

— Той...

— Ти...

Боби и Хари заговориха едновременно, но полицаи Реймър не искаше и да ги чуе.

— Млък! — изръмжа така, че старците, които вървяха от другата страна на улица, се обърнаха и ги погледнаха. — Обявявам случая за приключен. Но ако разбере, че има някакво неразбирателство между вас — той посочи момчетата, — или между вас — посочи майките им, — някой ще го отнесе. Дръжте се нормално и няма да има никакви проблеми. Сега Хари стисни ръката на Робърт, за да се сдобрите. Ще

направиш ли поне това? Е, мисля, че няма. Светът е едно прокълнато място. Хайде, Дулин. Искам да се приберете вкъщи.

Боби и майка му гледаха как тримата слизат по стълбите на верандата. Когато вече бяха стигнали до тротоара, госпожа Дулин се обърна.

— Не прави нещата по-лоши, отколкото са, малко лайно! — извика тя. Хари продължаваше да накуцва и Боби си помисли, че кракът му е добре, но онзи, последният удар, го беше наранил.

Щом влязоха в апартамента, Лиз заговори със същия спокоен глас, както преди това.

— Това е едно от момчетата, които пребиха Каръл, нали?

— Да.

— Можеш ли да се пазиш от него, докато заминем?

— Мисля, че ще успея.

— Добре — рече тя и го целуна. Рядко го правеше, но когато се случваше, беше страхотно.

По-малко от седмица преди да се преместят — апартаментът беше започнал да се пълни с кашони — Боби срещна Каръл Джърбър в парка. Разхождаше се за разнообразие сама. Беше я виждал няколко пъти заедно с приятелките ѝ, но това не му беше достатъчно. Сега най-сетне тя беше сама и когато го погледна и той забеляза страха в очите ѝ, Боби разбра, че го е отбягвала.

— Боби — рече тя. — Как си?

— Не знам — отвърна той. — Предполагам, че съм добре. Не сме се виждали от доста време.

— Не си идвал към нашата къща.

— Не — отвърна той. — Не знаеше как да продължи. — Напоследък бях зает.

— Да. — Можеше да приеме това, че тя се държеше хладно с него, но не можеше да разбере страха, който се опитваше да скрие. Страхуваше се от него като от куче, което ще я ухапе. Изведнъж Боби се почувства така все едно ще падне на четири крака и ще започне да лае.

— Заминавам.

— Съли ми каза, но не знаеше къде. Мисля, че вие двамата вече не сте приятели.

— Не — отговори Боби. — Не сме. Ето вземи. — Бръкна в задния си джоб и извади лист от тетрадка. Каръл го погледна подозрително, посегна да го вземе, но после отдръпна ръка.

— Това е адресът ми — рече той. — Ще се местим в Масачузетс. В един град на име Денвърс.

Боби протегна листа, но тя не го взимаше. Сети се какво се беше случило на виенското колело и как тогава си мислеше, че е на върха на света. Спомни си как кърпата се разтвори като крила и падна на пода, спомни си малките ѝ лакирани пръстчета на краката и парфюма ѝ. Спомни си песента от радиото в съседната стая. Това беше Каръл. Да, Каръл.

— Мислех си, че ако искаш, може да ми пишеш рече той. — Ще ми бъде мъчно. В непознат град и без приятели.

Каръл взе листа и го прибра в джоба на късите си панталонки. „Когато се прибере у тях, ще го изхвърли“ — помисли си Боби, но не му пукаше. Поне го беше взела. Това щеше да се превърне в един прекрасен спомен, когато му станеше мъчно, а и отрепките си бяха отишли и не беше нужно да си спомня за тях.

— Съли казва, че си се променил.

Боби не отговори.

— Казват го и други хора.

Боби отново не отговори.

— Ти ли преби Хари Дулин? — попита тя и хвана китката му със студената си ръка. — Ти ли беше?

Той едва забележимо кимна.

Каръл го прегърна и го целуна толкова силно, че чак зъбите им се удариха. Устните им се съединиха в прекрасна целувка. Три години след това Боби не целуна друго момиче по устните... и никога през живота си не го целунаха по този начин отново.

— Добре! — изрече тя с тих и изпълнен със страх глас. Заприлича му на стон. — Добре!

После тя се затича към Броуд Стрийт, а краката ѝ — почернели и ожулени на коленете — блестяха на слънцето.

— Каръл — извика той след нея. — Каръл, чакай!

Тя продължаваше да бяга.

— Каръл, обичам те!

Тя спря... или може би го направи, защото беше стигнала до Ашър Авеню и се оглеждаше за идващи коли. Във всеки случай се спря за момент, наведе глава и после се обърна. Очите ѝ се бяха разширили, а устата ѝ беше отворена.

— Каръл!

— Трябва да се прибирам, за да направя салатата — извика тя и побягна. Пресече улицата и изчезна от живота му, без да се обърне за втори път.

Той и майка му се преместиха в Денвърс. Боби ходеше в основното училище в Денвърс. Намери си приятели. Създаде си дори повече врагове. Често се биеше, а не след дълго започна и да кръшка от училище. В бележника му госпожа Ривърс написа: „Робърт е много умно дете, но изглежда е травмирано. Бихте ли дошли да се срещнете с мен, госпожо Гарфийлд?“

Госпожа Гарфийлд отиде и помогна колкото можа, но имаше много неща, за които не можеше да говори: за Провидънс, за обявата за изгубеното домашно животно и за това откъде беше взела парите, с които беше започнала работа тук. Двете жени се съгласиха, че Боби е изпаднал в депресия, защото тъгува за старите си приятели. Решиха, че ще надживее това. Бил твърде умен и имал огромен потенциал.

Лиз имаше големи успехи като агент на недвижими имоти. Боби се справяше с английския (беше получил 6+ за есето, в което сравняваше „За мишките и хората“ на Стайнбек и „Повелителят на мухите“ на Голдинг), а останалите предмети не му вървяха. Пропуши.

От време на време Каръл му пишеше — кратки, безлични писма, в които разказваше за училище, за приятелите си и за пътуването си до Ню Йорк с Рионда. В писмото, което пристигна през март 1961 година (Каръл винаги пишеше на хартия, изрисувана с цветя и мечета), пишеше: „Мисля, че татко и мама ще се разведат. Той си има някаква «кучка», а мама постоянно плаче.“ Най-често обаче му пишеше за повесели неща: че е получила нови кънки за лед на рождения ден, че харесва Фабио за разлика от Ивон и Тина, че ходила на танци и танцувала цяла вечер.

„Това е последното — мислеше си Боби, докато отваряше всяко писмо. — Повече няма да ми пише. Децата не пишат писма за дълго дори и да обещаят. Предстоят ѝ твърде много нови неща. Времето лети бързо. Прекалено бързо и тя ще забрави.“

Той обаче нямаше да я остави да забрави. След всяко нейно писмо сядаше и пишеше отговор. Разказа ѝ за къщата в Бруклин, която майка му беше продала за двайсет и пет хиляди долара. Беше получила наведнъж толкова, колкото взимаше за шест месеца на старата си работа. Написа ѝ за оценката си на есето по английски. Разказа ѝ за приятеля си Мори, който го учеше да играе шах. Не ѝ писа, че понякога двамата с Мори ходеха да чупят стъклата на прозорците с колелата си (Боби най-сетне беше спестил достатъчно, за да си купи). Караха колкото можеха по-бързо и хвърляха камъни по прозорците на сградите, покрай които минаваха. Пропусна и историята за това как каза на господин Хърли, заместник-директора на училището, да си целуне огромния червен задник и как господин Хърли го зашлеви и му каза, че е един малък простак. Не си призна, че е започнал да краде от магазините и че вече се е напивал поне четири или пет пъти (веднъж с Мори, а останалите пъти сам) или че понякога ходеше на железопътната линия и се чудеше дали ако го прегази експресът, ще умре най-бързо. Първо мирис на дизелово гориво, после сянка, която пада върху лицето ти, и накрая „бум!“ и готово. Или не беше чак толкова просто.

Всяко писмо до Каръл свършваше така:

Много липсваш
на твоя приятел,
Боби

Минаваха седмици без поща за него и после изведнъж пристигаше един от нейните пликове с мечетата и цветята. И отново пишеше за пързалките, за училище, за новите ѝ обувки и как все още не може да разбере дробите. Всяко писмо беше като още една пресилена въздишка от любим човек, чиято смърт е неизбежна. Още един дъх.

Дори Съли-Джон му беше написал няколко писма. Той беше спрял да пише още през 1961 година, но Боби се чувстваше поласкан, че все пак се беше опитал. Зад детския почерк и правописните грешки в писмата на Съли обаче видя едно растящо добродушно момче, което

щеше да се занимава със спорт и да си ляга с клакьорките, — ето щеше да се загуби в правописните правила, като в щото време щеше да надбягва защитата на противниковия отбор с лекота. Боби дори си представяше какъв щеше да стане Съли, когато пораснеше. Виждаше го като продавач на коли и вероятно щеше да е собственик на борса за коли. Щеше да се казва: „Честният Джон“, разбира се, или "Борсата на Честния Джон". Щеше да има голямо шкембе, което да виси над колана му. Стените на канцеларията му щяха да са облепени с плакати. Щеше да стане треньор на малките и да започва всяка тренировка с думите: „Чуйте сега, момчета...“ Щеше да ходи на църква, да марширува по парадите и да стане член на градския съвет. Това щеше да е един хубав живот — фермата и зайците вместо пръчката, подострена в двата края. Въпреки това Съли също щеше да се срещне с пръчката в провинция Донг Ха, както и със старата *мамасан*, която никога нямаше да си тръгне.

Боби беше на четиринайсет, когато ченгето го хвана да излиза от магазина с два пакета бира („Нарагансет“) и три кутии цигари („Честърфийлд“). Това беше русият полицаи от „Селото на прокълнатите“.

Боби му каза, че не е влязъл с взлом, че задната врата е била отворена и той просто влязъл, но когато полицаят освети ключалката, тя беше ръждясала и заяждаше. „Какво ще кажеш за това?“ — попита полицаят, а Боби вдигна рамене. Докато седяха в колата (полицаят го остави да седи отпред, но когато Боби поиска да запали цигара, той не му разреши), полицаят започна да попълва един формуляр. Попита кльощавото хлапе до себе си как се казва. „Ралф — отговори Боби. — Ралф Гарфийлд.“ Но когато пристигнаха пред къщата, където живееха с майка му — сега имаха цяла къща на два етажа, времената бяха добри — Боби заяви, че е излъгал.

— Името ми всъщност е Джак — рече той.

— Така ли? — попита русият от „Селото на прокълнатите“.

— Да — кимна Боби. — Джак Меридю Гарфийлд. Това съм аз.

Каръл Джърбър престана да му пише през 1963. През същата година Боби го изключиха за пръв път от училище и за пръв път прекара известно време в изправителния дом „Бедбъг“ в Масачузетс.

Затвориха го по обвинение, че е носел пет цигари марихуана, които той и приятелите му наричаха „смехотворки“. Присъдата му беше деветдесет дни и трийсет от тях му опростиха за добро държание. Там прочете доста книги. Някои от децата го наричаха Професора, а той нямаше нищо против.

Когато присъдата му изтече, полицаи Грандел дойде и го попита дали е готов да живее според закона. Боби отговори, че си е научил урока и ще се поправи. За известно време беше така, докато не дойде есента на 1964, когато преби едно момче толкова зле, че то трябваше да постъпи в болница и имаше съмнения, че няма да се възстанови напълно. Хлапето не искаше да му даде китарата си, така че Боби го преби и си я взе. Свиреше на китарата (не особено добре) в стаята си, когато го арестуваха. Беше казал на Лиз, че е купил китарата от оказион.

Майка му стоеше на прага и хълцаше, докато полицаи Грандел водеше Боби към полицейската кола, паркирана до бордюра.

— Ще се отрека от теб, ако не престанеш! — извика тя след него. — Не се шегувам! Ще го направя.

— Направи го — отвърна ѝ от задната седалка на колата. — Направи го още сега, мамо. Не губи ценно време.

Докато пътуваха към центъра на града, полицаи Грандел се обърна към Боби:

— Мислех, че ще се поправиш, Боби.

— Аз също — отговори той. Този път влезе в изправителния дом „Бедбъг“ за шест месеца.

Когато го пуснаха, осребри билета си и се прибра у дома на стоп. Щом влезе в къщата, майка му не излезе да го посрещне.

— Имаш писмо — извика тя от спалнята си. — На бюрото ти е.

Сърцето на Боби започна да бие лудо още преди да види плика. Тя вече беше твърде голяма за мечета и цветя, но позна почерка на Каръл. Взе плика и го разкъса. Вътре имаше само един лист — подгънат в края — и един по-малък плик. Боби бързо прочете бележката от Каръл.

Скъпи Боби,

Как си. Аз съм добре. Имаш писмо от твоя стар приятел, онзи, който ми намести ръката тогава. Пристигна у нас, защото той може би не е знаел къде си. Вътре имаше бележка, в която ме молеше да ти го изпратя. Така и направих. Много поздравя на майка ти.

Каръл

Не пишеше нищо за себе си. Не пишеше и как вървят уроците по математика. Не пишеше дали си има приятел, но Боби реши, че може би си има. Дори няколко.

С изтръпнали и треперещи ръце взе запечатания плик. Сърцето му биеше лудо. На плика беше написано само името му. Това беше почеркът на Тед. Веднага го позна. С пресъхнала уста и насълзени очи отвори плика, който не беше по-голям от тези, в които децата изпращат първите си картички за Свети Валентин.

Първо усети най-приятната миризма в живота си. Тя му припомни как беше прегръщал майка си като малък, уханието на косата ѝ и на парфюма ѝ. Накара го да си спомни как ухаеше паркът „Комънуелт“ през лятото. Спомни си миризмата на книги и мастило в библиотеката на Харуич. Сълзите потекоха по страните му. Вече беше свикнал с мисълта, че остарява, но да се чувства по-млад — да знае, че може отново да се чувства по-млад — беше много объркващо и шокиращо.

Вътре нямаше нито писмо, нито бележка. Когато Боби обърна плика, от него изпаднаха розови цветове, но това бяха най-червените рози, които беше виждал някога.

„Кръвта на сърцето“ — помисли си той развълнувано. За пръв път от години насам си спомни как можеше с мислите си да е някъде другаде. Те сякаш политаха. Розите светеха на тъмната повърхност на бюрото му като рубини, като тайните лъчи от скритото сърце на света.

„Няма само един свят — помисли си Боби. — Не е само един. Има и други светове освен този. Милиони други светове, които се въртят в спиралата на Кулата. — После си каза: — Той отново им е избягал. Отново е свободен.“

Цветовете не оставяха място за съмнение. Те бяха всички отговори, които можеше да иска човек: всичките „да“, всичките „може

би“, всичките „можеш“, всичките „истина е“.

„Сега се движат бързо, а сега спират“ — помисли си Боби. Знаеше, че е чувал тези думи и преди, но не можеше да се сети къде и защо си ги е спомнил. В този момент не го интересуваше.

Тед беше свободен. Не в този свят и в това време. Този път беше избягал в друга посока, в някой друг свят.

Боби внимателно събра цветовете, сякаш бяха копринени монети. Събра ги в шепите си и ги вдигна към лицето си. Можеше да се задуши от уханието им. Тед беше част от тях с неговата смешна походка, с неговата бяла коса и с никотиновите петна на двата пръста на дясната ръка.

Когато беше нападнал Хари Дулин, за да отмъсти за Каръл, Боби беше чул гласа на Тед. Тогава реши, че е плод на въображението му. Сега си мислеше, че е бил истински, нещо, което беше част от цветовете и беше специално за него.

„Успокой се, Боби. Достатъчно. Сега се успокой и се контролирай.“

Той дълго време седя пред бюрото с притиснати цветове към лицето си. След това внимателно прибра всеки един цвят в плика и го затвори.

„Той е свободен. Той е там някъде и... си спомня.“

— Помни ме — прошепна. — Той ме помни.

Стана, отиде в кухнята и сложи чайника, за да си направи чай. После се качи в стаята на майка си. Тя беше в леглото и Боби забеляза, че е започнала да остарява. Когато седна до нея, тя извърна лицето си от него, от момчето си, което вече беше почти мъж, но му позволи да хване ръката ѝ. Той я държеше и чакаше свирката на чайника да се обади от кухнята. После тя се обърна и го погледна.

— О, Боби — рече. — Така обърахме всичко. Ти и аз. Какво ще правим сега?

— Ще направим най-доброто, на което сме способни — отговори ѝ той, като продължаваше да гали ръката ѝ. Вдигна я към устните си и я целуна по дланта там, където линията на живота и линията на сърцето ѝ се събираха. — Най-доброто, на което сме способни.

**1966: БРАТЧЕ, КАК СЕ СМЯХМЕ САМО,
ЩЯХМЕ ДА СЕ ПРЪСНЕМ!
СЪРЦА В АТЛАНТИДА**

1.

Когато дойдох в университета в Мейн през 1966 година, на старото комби, дето го наследих от брат ми, още се мъдреше избеляла и орфана, но все пак четлива лепенка от предизборната кампания на Голдуотър (с надпис AuH2O-4-USA^[1]). Когато завърших висшето си образование през 1970, вече няхах кола. За сметка на това имах брада, коса до раменете и раница с надпис „РИЧАРД НИКСЪН Е ВОЕННОПРЕСТЪПНИК“. На яката на джинсовото си яке пък имах значка, която гласеше „НЯМАМ КЪСМЕТ“. Постъпването в университета винаги носи сериозни промени на младежите — това е последният сериозен гърч на детството — но се съмнявам, че друго поколение се е сблъсквало с такива радикални промени, каквито преживяха студентите в края на шейсетте.

Мнозина от нас вече не споменават за онези времена, но не защото не ги помним, а защото езикът, който говорехме тогава, сякаш е мъртъв. Като се опитам да разкажа за шейсетте — дори само като си помисля за онова време ме обзема ужас и ме напушва смях. Представям си клоширани джинси и обувки с дебели, скосени отпред подметки. Замирисва ми на трева и пачули^[2], на тамян и ментови бонбони. В ушите ми зазвучава онази мелодична глуповата песен на Донован Лийч за континента Атлантида, чийто текст все още ми се струва изключително проникновен в безсънните нощи, когато не мога да заспя. Колкото повече остарявам, все по-трудно ми става да не мисля колко глупав е текстът и да я обичам заради красивата мелодия. Все трябва да си напомням, че тогава сме били толкова малки, че сме живеели спокойно под атомните гъби и сме ги мислели за дървета. Знам, че говоря несвързано, но не мога да го кажа по-добре: „Здравей, Атлантида!“

---

[1] Букв. Голдуотър за САЩ. — Б.пр. ↑

[2] Лечебно растение, използвано и като афродизиак — Б.пр. ↑

2.

Като завършвах университета, живеях в царството на ЛСД — едни прогнили бараки на брега на река Силуотър — но когато пристигнах в университета през 1966 година, се настанях в „Чембърлейн“, една от трите сгради на студентските общежития: „Чембърлейн“ (мъже), „Кинг“ (мъже) и „Франклин“ (жени). Комплексът разполагаше с общ студентски стол „Холиоук“, който се намираше малко встрани от жилищните блокове — може би на не повече от двеста метра, но във ветровитите зимните нощи, когато температурата падаше под нулата, ни се струваше далече. Толкова далече, че го наричахме Двореца в равнините.

В университета научих много, но най-малко в учебната зала. Научих се едновременно да целувам момиче и да си слагам презерватив (необходимо, но често пренебрегвано умение); да изгълтвам половин литър бира на един дъх, без да повърна; да изкарвам пари в свободното си време (като пиша курсовите работи на колеги с повече пари от мен, тоест почти всички); да не бъда републиканец, макар и от род на републиканци до девето коляно; да марширувам по улиците с плакат в ръце и да скандирам: „Раз, два, долу шибаната ви война“ и „Хей, хей, Ел Би Джей^[1], колко момчета затри днес“. Научих, че ако се опре до сълзотворен газ, трябва да се обърнеш с гръб към струята, но ако няма как — да дишаш бавно през носна кърпичка или шалче. И като дойде ред на палките, да се търколиш настрана, да свиеш колене пред гърдите си и да пазиш тила си с ръце. А през 1968 година в Чикаго научих, че колкото и да се пазиш, ченгетата пак могат да те пребият от бой.

Но преди да усвоя всичко това, открих удоволствието и опасността от играта хартс. През есента на 1966 на третия етаж на „Чембърлейн“ имаше шестнайсет стаи, в които живеяха трийсет и две момчета. През януари 1967 деветнайсет от тях — жертви на играта хартс — вече се бяха преместили другаде или бяха напуснали университета заради неиздържани изпити. Опази есен картоиграческата страст ни изпонатръшка като грип. Май само трима

от етаж се опазиха от тази треска. Единият беше моят съквартирант Нейтан Хопънстанд. Другият беше Дейвид „Милото“ Диърборн, отговорникът на етаж. Третият беше Стоукли Джоунс III, който скоро се прочу сред обитателите на „Чембърлейн“ с прозвището Хръц-Хръц. Ту ми се струва, че искам да ви разкажа за Хръц-Хръц; ту пък имам усещането, че историята е за Скип Кърк (впоследствие известен като Капитан Кърк, разбира се), който беше най-добрият ми приятел по онова време; ту решавам, че всъщност е за Каръл. В повечето случаи съм убеден, че искам да разкажа за шейсетте години, колкото и невъзможно винаги да ми се е струвало това. Но преди да заговоря за всички тези неща, нека ви обясня за хартс.

Скип веднъж каза, че вистът е бридж за тъпаци, а хартс е бридж за пълни олигофрени. Няма да споря, но смятам, че това определение не разкрива най-важното. А то е, че играта е забавна, и когато я играеш за пари — в „Чембърлейн“ III тарифата вървеше пет цента на точка — бързо се превръща в неустоймо изкушение. Идеалният брой играчи е четирима. Картите се раздават и следва серия последователни разигравания. Общият брой точки в едно разиграване е дваисет и шест: тринайсет купи по една точка и дама пика (която ние наричахме Кучката) от тринайсет точки. Играта свършва, когато някой от четиримата надхвърли сто точки. Победител е играчът, който има най-нисък резултат.

В нашите маратони всеки от тримата победени кихаше разликата между своите точки и точките на победителя. Ако да речем в края на играта имам дваисет точки повече от Скип, по възприетата тарифа пет цента на точка му дължа долар. Центове, ще кажете, но през 1966 един долар не беше никак малко за обитателите на „Чембърлейн“ III, които трябваше да работят, за да се издържат.

---

[1] Инициалите на Линдън Джонсън. — Б.пр. ↑

3.

Ясно помня кога започна картоиграческата епидемия — през първия уикенд на октомври. Помня го, защото беше точно след първите контролни, които минаха за мен успешно. Успехът беше сериозно съображение за обитателите на „Чембърлейн“ III, защото всички се издържахме със стипендии, заеми (повечето от които, включително и моят, благодарение на Закона за защита на националното образование) и работа в университета. Все едно да се носиш в самоделна количка „сапуниерка“ за бебешори, само че не скована с пирони, ами слепена с тесто, и макар че всички взимаха различни стипендии — в зависимост от умението да се попълват формуляри и от това доколко съвестно си бяха свършили работата гимназиалните ни консултанти — за всички с еднаква сила важеше един тъжен житейски факт. Той бе лаконично изобразен на малко бродирано пано, окачено в читалнята на третия етаж, където се провеждаха турнирите по хартс. Беше го измайсторила майката на Тони Де Лука и като праскала сина си в колежа, му заръчала да го окачи на видно място. Есента на 1966 неусетно отминаваше и идваше зима, и с всяка раздадена ръка и всяка изчистена дама пика творението на госпожа Де Лука грееше все по-ярко и по-внушително, а аз всяка вечер си лягах с неотворени книги, непрочетени записки и ненаписани домашни. Един-два пъти дори го сънувах:

2.5.

Така изглеждаше паното с едрите, червени, изплетени на една кука цифри. Госпожа Де Лука (ние също) добре знаеше какво означава това. Ако живееш в обикновено общежитие — „Джаклин“, „Дън“, „Пийз“ или „Чадбърн“ — можеш да завършиш дори със среден успех 1.6^[1]... стига мама и татко редовно да плащат сметките. Все пак нека не забравяме, че става дума за държавен колеж, а не за Харвард или Уелсли. Но за студенти, които се опитваха някак да избутат със стипендии и заеми, 2.5 беше абсолютният минимум. Ако паднеш под 2.5 — с други думи, от три на три минус — малката спортна сапуниерка почти със сигурност ще се разпадне на съставните си

части. „Айде чао, бейби, обаждай се“ — както обичаше да казва Скип Кърк.

Изкарах първите колоквиуми доста прилично, особено пък за човек, който направо се поболява от носталгия по дома (никога не се бях отделял от къщи, като изключим едноседмичния бейзболен лагер, от който се върнах с навехната китка и странни гъбични образувания между пръстите на краката и под тестисите). Учех пет предмета и по всички имах петици, с изключение на английски език и литература. Изкарах отличен. Преподавателят, който впоследствие се разведе с жена си и отиде в университета в Бъркли да рецитира стихове на прословутия Спроул Плаца, беше написал до един от отговорите „Великолепен пример за оноματοпея.“ Изпратих теста на мама и татко. Майка ми отвърна с пощенска картичка, която съдържаше една-единствена дума, надраскана на гърба със замах — „Браво!“ Този спомен неочаквано ме жегва и ми причинява почти физическа болка. Това като че ли беше последното контролно със златна звездичка за отличие, което показах на нашите.

Като минаха колоквиумите, с неподозирено задоволство сметнах средния си успех и получих 3.3. Повече не успях да се добера до тези заветни висоти и в края на декември си дадох сметка, че изборът е много прост: или спирам да играя карти и криво-ляво опазвам крехката си стипендия до следващия семестър, или продължавам да преследвам Кучката под паното на госпожа Де Лука в читалнята на третия етаж до Коледа, след което си стягам багажа за Гейтс Фолс завинаги.

Все щях да си намеря работа в местната текстилна фабрика — баща ми бе работил там в продължение на двайсет години, докато претърпя онази злополука, която му коства зрението, и все някак щеше да ме вкара. На майка ми ще ѝ призлее, като чуе, но няма да ме спре, ако ѝ кажа, че именно това е, което искам. В крайна сметка тя винаги се оказваше реалистът в семейството. Дори когато едва не се побъркваше от всичките си надежди и страхове, си оставаше реалист. Известно време ще страда до полуца от провала ми в университета, а аз ще се чувствам виновен, но после и на двамата ще ни мине. В крайна сметка исках да ставам писател, а не загубен учител по литература, а все ми се струва, че само надутите писатели имат нужда от университетско образование, за да си гледат свястно работата.

Но не ми се искаше и да изхвъркна. Струваше ми се, че не бива да започвам живота си на възрастен точно по този начин. Намирисваше ми на провал, а всичките ми размишления в духа на Уитман за писателя, който трябва да твори сред хората, ми звучаха някак като оправдание за този провал. Но читалнята на третия етаж ме зовеше — шумоленето на картите, някой пита сега наляво ли подаваме, или надясно, друг пита у кого е Душа (при хартс разиграването задължително започва с двойка спатия — карта, известна сред страстните картоиграчи от третия етаж под наименованието „Душа“). Сънувах как Рони Маленфант — това бе първият истински задник до мозъка на костите си, с когото се запознах след лошите батковци в първия клас на гимназията — хвърля пика след пика и с пронизителния си писклив гласец крещи: „Време е за лов на Кучки! Дръжте мръсницата!“ Струва ми се, че почти винаги знаем къде ни е интересът, но понякога онова, което знаем, е без значение в сравнение с онова, което изпитваме.

---

[1] Средният успех се изчислява като сбор от кредитите и получените оценки, като най-високата стойност е 4. — Б.пр. ↑

4.

Моят съквартирант не играеше хартс. Той пет пари не даваше за необявената война срещу Виетнам. Моят съквартирант всеки ден пишеше на приятелката си у дома, която учеше в последния клас на гимназията. Ако сравните Нейт Хопънстанд с чаша вода, чашата ще ви се стори по-жизнена.

Двамата живеехме в стая № 302, точно до стълбището, срещу апартамента на отговорника на етаж (бърлогата на всяващия ужас Милото), в противоположния край на коридора от читалнята с масите за игра на карти, металните пепелници и гледката към Двореца в равнините. Да ни съберат точно нас двамата навеждаше на мисълта — поне мен, че най-зловещите опасения от неприятности с управата по настаняването може да се окажат основателни. Като попълвах анкетата за общежитие през април шейсет и шеста (когато най-голямата ми грижа беше дали да заведе Ан-Мари Суси на ресторант след абитуриентския бал), бях написал, че съм: а) пушач; б) млад републиканец; в) запален фолкитарист; г) нощна птица. Съмнителната мъдрост на управата по настаняването ме бе събрала с Нейт, непушещ бъдещ зъболекар, чиито родители бяха демократи от Северен Мейн (фактът, че Линдън Джонсън беше демократ, никак не променяше отношението на Нейт по въпроса за американските войници, които се щураха из Южен Виетнам). Над леглото си имах плакат на Хъмфри Богарт, а над своето Нейт беше окачил снимки на кучето и на приятелката си. Момичето беше бледо същество с униформа на мажоретка, стиснало батона като боздуган. Това беше Синди. Кучето се казваше Ринти. Момичето и кучето се усмихваха по един и същи начин. Ега ти и сюрреалистичната картинка!

Но най-голямото падение на Нейт, поне в нашите очи със Скип, беше колекцията му от грамофонни плочи, грижливо наредени по азбучен ред под Синди и Ринти, точно над лъскавия малък грамофон марка „Суинглайн“. Нейт притежаваше три албума на Мич Милър („Пейте с Мич“, „Още пейте с Мич“, „Мич и приятели пеят Джон Хенри и други любими американски фолкпарчета“), „Запознайте се с

Трини Лопес“, дългосвиреща плоча на Дийн Мартин („Дино разтърси Вегас“), дългосвиреща плоча на Гери енд Пийс Мейкърс, първия албум на Дейв Кларк Файв — може би най-шумната слаба рок-тава, издавана някога — и много други, все от този десен. Не ги помня всичките. Кое то сигурно е добре.

— Нейт, не — каза Скип една вечер. — Моля те, недей. Това се случи малко преди да ни обземе манията да играем хартс, може би броени дни.

— Какво не? — Нейт не вдигаше глава от бюрото. Имах чувството, че прекарва абсолютно цялото си време или в час, или на бюрото. Понякога го хващах как си бърка в носа, после скришно размазва сополите (след внимателна и подробна инспекция) под средното чекмедже. Това бе единственият му порок... като изключим лошия му музикален вкус, разбира се.

Скип тъкмо разглеждаше плочите му — нещо, което правеше без стеснение във всяка студентска стая, където влезеше. Тъкмо беше извадил една обложка. Имаше вид на лекар, който разглежда рентгенова снимка... на която се вижда сочен (и със сигурност злокачествен) тумор. Беше застанал между леглото на Нейт и моето, облечен в гимназиалното си яке с инициали и с бейзболна шапка от гимназията в Декстър. През цялото си следване и почти никога след това не съм срещал друг човек, до такава степен олицетворение на американска хубост, както Капитана. Скип сякаш въобще не си даваше сметка колко добре изглежда, но не вярвам да е бил чак толкова наивен по отношение на външността си, или поне не съвсем, защото иначе въобще нямаше да върти толкова много гаджета. В онези години почти всеки можеше да забърше гадже, разбира се, но Скип си лягаше с мацки доста често дори за разбиранията на онова време. Но през есента на шейсет и шеста още нямаше и помен от подобни неща — през есента на шейсет и шеста сърцето на Скип, както и моето, бе предано на хартс.

— Много лошо, човече — с нежен укор в гласа продължаваше Скип. — Прощавай, ама това наистина е много *гадно*.

Аз седях на бюрото си, пуших „Пал-Мал“ и си търсех купона за стола. Да му се не видят и купоните, вечно ги губех.

— Кое е гадно? Ти защо ровиш в плочите ми? — Учебникът по ботаника лежеше разтворен на бюрото. Нейт рисуваше листо на

милиметрова хартия. Синята му шапчица на първокурсник се беше накривила назад. Мисля, че Нейт Хопънстанд беше единственият първокурсник от целия випуск, който действително носи глупавото парцалче чак докато скапаният футболен отбор на университета отбеляза тъчдаун... с други думи, около седмица преди Деня на благодарността.

Скип продължаваше да изучава грамофонната плоча.

— Кура ми Янко. Направо отврат.

— Мразя такива приказки! — възкликна Нейт, но упорито не вдигаше глава. Скип много добре *знаеше*, че Нейт мрази цинизмите, и именно поради това ги говореше. — и въобще, за *какво* говориш?

— Съжалявам, че думите ми те обиждат, но не мога да оттегля коментара си. Щот' това наистина е боклук. Чак ми прилошава. Ега ти, направо зле ми става.

— *Кое?* — Нейт най-после се ядоса и вдигна глава от листото, което беше най-прецизно изчертано, като карта в пътния атлас „Ранд Макнали“. — *КОЕ?*

— Това.

На обложката в ръцете на Скип се виждаше девойка със самодоволна усмивка и нахално вирнати гърди под моряшката блуза, която сякаш танцуваше на палубата на малък патрулен катер. Самоуверено махаше с ръка за поздрав, а на главата ѝ се мъдреше дръзко килната моряшка шапка.

— Обзалагам се, че ти си единственият студент в цяла Америка, който е повлякъл „Даян Рийни пее морски песни“ в колежа — отсече Скип. — Това е лошо, Нейт. Мястото на това нещо е на тавана, при старите ти ученически панталони, дето се хващам на бас, че си разхождал по всички училищни състезания и църковни сбирки.

Ако под „стари ученически панталони“ се разбираше онзи модел на „Сансабелт“ от полиестер със странна и безсмислена катарамата отзад на кръста, подозирам, че Нейт бе донесъл цялата си колекция... всъщност дори в настоящия момент носеше именно такъв панталон. Но не казах нищо. Вдигнах снимката на приятелката си и отдолу забелязах купона. Грабнах го и го пяхнах в задния джоб на джинсите си „Ливайс“.

— Тази плоча е хубава — гордо заяви Нейт. — Тази плоча е дори много хубава. Направо ти се приискава да затанцуваш.

— Айде, бе, сериозно? — Скип я метна на леглото му. (Нарочно не прибираше плочите по местата им, защото знаеше, че това направо изкарва съквартиранта ми от равновесие.) — „Моят годеник се провикна «Кораб, стой!» и стана моряк във Фло-о-о-о-та“? Ако на това му викаш хубаво, за нищо на света няма да ти се оставя някой ден да ме преслушваш, еба си.

— Аз ще ставам зъболекар, а не терапевт — бавно и натъртено произнесе Нейт. Вратните му жили започваха да се издуват. Доколкото ми е известно, Скип Кърк беше единственият човек в „Чембърлейн“ III, а може би дори в целия университет, който съумяваше да влезе йод дебелата кожа на този малък янки. — Уча стоматология. Знаеш ли какво означава „стома“? Означава уста, Скип! Означава...

— Тогава за нищо на света няма да те оставя да ми запълваш кариесите, еба си.

— Защо непрекъснато повтаряш тази дума?

— Коя? — Скип много добре знаеше коя, но искаше Нейт да я каже. В крайна сметка моят съквартирант винаги я изричаше, но почервявяваше като рак. Това направо омагьосваше Скип. Целият Нейт омагьосваше Скип; Капитанът веднъж ми довери, че според него Нейт е извънземно, кацнало на Земята от планетата „Добро момче“.

— Еба си — изрече Нейт Хопънстанд и страните му пламнаха. След малко заприлича на Дикенсов герой: портрет на сериозен млад човек, описан от Боз^[1]. — Тази дума.

— Имал съм лоши примери за подражание. Направо се ужасявам, като си помисля за бъдещето ти, Нейт? Еба си, ами ако Пол Анка реши да се завърне на сцената?

— Ти никога не си слушал тази плоча. — Нейт грабна албума от леглото и го тикна на мястото му, между Мич Милър и „Стела Стивънс е влюбена!“.

— Еба си, въобще и не държа. Хайде, Пит. Да вървим Да ядем, че направо ще пукна от глад, еба си.

Пъхнах под мишница учебника по геология — идният вторник се задаваше тест. Скип го измъкна от ръцете ми и го запрати на бюрото, събаряйки снимката на приятелката ми, която не искаше да спи с мен, обаче като беше в настроение, хвърляше бавни и убийствено хубави чекии. Никой не прави по-добри чекии от католичките. С течение на годините съм променил възгледите си за много неща, но не и за това.

— Това пък защо? — питам аз.

— Човек не чете на масата, еба си. Даже и като нагъва столски помии. Ти да не си расъл в гората?

— Да ти кажа честно, Скип, расъл съм в семейство, където всъщност *всички* четат на масата. Знам, че ти е трудно да повярваш в друга гледна точка за нещата, различна от тази на семейство Кърк, обаче истината е, че има такава.

Той неочаквано помръкна. Сграбчи ме за ръцете, погледна ме право в очите и рече:

— Поне не учи на масата, а?

— Добре — отвърнах, макар да смятах, че имам право да уча където ми е кеф или където си поискам, еба си.

— Ако отсега се напъваш и си даваш много зор, ще пипнеш язва. Моят старец пукна от язва. Вечно се юркаше и си даваше зор.

— О, съжалявам.

— Не се тревожи, беше отдавна. Давай да ходим, преди да ометат цялата шибана риба тон. Нейт, момчето ми, ти идваш ли с нас?

— Трябва първо да довърша листото.

— Заеби листото.

Ако друг му го беше казал, Нейт щеше да го изгледа сякаш е образуване, намерено под изгнил пън, после мълчаливо щеше да се върне към работата си. В случая обаче се замисли за миг, после се изправи и внимателно свали якето, което винаги закачаше на вратата. Облече го. Нагласи шапчицата на главата си. Дори Скип не смееше да коментира упоритото желание на Нейт да я носи. (Като го попитах къде е изчезнала неговата — това беше на третия ни ден в МУ и ден след като се запознахме — той ми отвърна: „Избърсах си задника и я метнах на едно дърво.“ Сигурно не беше така, но не изключвах напълно възможността.)

Изтопуркахме по стълбите и излязохме навън в мекия октомврийски здрач. Студенти от трите общежития се стичаха към „Холиоок“, където покривах девет смени седмично. Работех на конвейера за мръсни чинии, наскоро ме бяха повишили до отговорник за мръсните прибори и при добро държание до Деня на благодарността щяха да ме повишат в отговорник по подреждането на съдовете. Трите блока „Чембърлейн“, „Кинг“ и „Франклин“ се намираха на хълм. Дворецът в равнините се издигаше на съседно възвишение. За да

стигнат до него, студентите се спускаха по три отделни асфалтови пътеки, които се сливаха в една долчинка, откъдето нагоре към стола тръгваше широка алея с червени плочки. „Холиоук“ бе най-голямото от четирите здания и грееше в здрача като увеселителен параход в открито море.

Долчинката, където асфалтираните пътеки се събираха, се наричаше Потока на Бенет — дори да съм знаел защо, отдавна вече съм забравил. Момчетата от „Чембърлейн“ и „Кинг“ идваха по отделни пътеки, а момичетата от „Франклин“ — по третата. На кръстопътя трите потока се срещаха, говореха, смееха се и си разменяха смели и срамежливи погледи. После поемаха заедно към стола по алеята с червените плочки, известна като алеята „Бенет“.

Насреща ни, цепейки направо през тълпата с наведена глава и обичайната непроницаема физиономия на бледото си, остро лице, идеше Стоукли Джоунс III. Беше високо момче, но човек почти не си даваше сметка за ръста му, защото Стоук винаги ходеше приведен над патериците си. Косата му — лъскава черна грива — се разпиляваше на челото му в остри кичури, скриваше ушите му и падаше по бледите му страни като черни мастилени ивици.

По онова време беше апогеят на прическите а ла Бийтълс, което за повечето момчета се свеждаше до старателно вчесване напред, а не назад, като по този начин се скриваше челото (и акнето). Стоук Джоунс въобще не си даваше толкова труд. Средно дългата му коса просто си растеше накъдето си поиска. Ходеше прегърбен и гръбнакът му скоро щеше да се изкриви, ако вече не се беше изкривил. Обикновено вървеше със сведен поглед, сякаш следеше дъгите, които описваха патериците му. Ако обаче случайно вдигне глава и те погледне в очите, направо се стряскаш от умния му огнен поглед. Беше истински Хийтклиф от Нова Англия, само дето от кръста надолу се бе превърнал в изсъхнала шушулка. Краката му — обикновено стегнати в грамадни метални шини, когато ходеше на лекции — се движеха, но едва-едва, като пипалата на умираща сепия. В сравнение с тях торсът му беше мускулест. Комбинацията беше малко чудновата. Стоук Джоунс приличаше на реклама на Чарлз Атлас^[2], в която ПРЕДИ И СЛЕД по някакъв странен начин са се слели в едно тяло. Отиваше в столовата пръв, още с отварянето, и както всички научиха още на третата

седмица от първия семестър, правеше го не защото е инвалид, а защото обичаше — като Грета Гарбо — да бъде сам.

— Мътните го взели — каза Рони Маленфант една сутрин, като отивахме на закуска — тъкмо беше поздравил Джоунс, който не отвърна и просто го отмина, без дори да кимне. Но всички чухме как мърмори под нос. — Сгърчен задник такъв. — Такъв си е Рони, винаги прелива от съчувствие. Подозирам, че е придобил характерния си финес чар и *joie de vivre*^[3] сред клиентите, дето драйфат по ъглите на евтините кръчми на Лисбън Стрийт в Луистън, където бе отраснал.

— О, Стоук, какво става? — пробва се и Скип същата вечер, когато Стоук се хвърли към нас на патериците си. Винаги се движеше с този добре премерен плонж — горната половина на тялото му, която напомняше на Блуто Блутарски^[4], се привеждаше толкова напред, че заприличваше на фигура на носа на кораб. По този начин Стоук сякаш казваше „майната му“ на онова, каквото и да е то, което бе причинило обезобразяването на долната половина от тялото му; той непрестанно му показваше среден пръст; Стоук поглеждаше и теб с умните си огнени очи и ти казваше: „Върви на майната си, заври си го отзад, седни отгоре да го понаместиш, и си изяж ушите.“

Не отвърна на поздрава, но за миг вдигна глава и срещна погледа на Скип. После отново сведе очи и ни отмина с бърза крачка. По щуравата му коса се стичаше пот, която капеше по лицето му. Пътном си мърмореше под нос: „Хръц-хръц, хръц-хръц, хръц-хръц“, сякаш си тактуваше... или артикулираше скритите си желания по отношение на цялата ни измет... а може би и двете. Освен това миришеше: усещахме киселия, остър дъх на пот, който винаги витаеше около него, понеже никога не вървеше бавно, сякаш това би го обидило, но имаше и друго. Потта мирише силно, но не лошо. През нея обаче избиваше една друга миризма, далеч по-неприятна. В училище се занимавах с лека атлетика (първата година в колежа трябваше да избирам между пистата и „Пал-Мал“; избрах цигарите) и тази особена комбинация ми беше позната, обикновено я свързвах с някого, който се насилва да тича с висока температура, грип или болно гърло. Единствената миризма, която донякъде наподобява този специфичен дъх, е тази от трансформатора на електрическите влакове, когато е работил прекалено дълго на прекалено високи обороти.

И ни отмина: Стоук Джоунс, който скоро щеше да получи от Рони Маленфант прозвището Хръц-Хръц, вече свободен от металните скоби, на път към общежитието.

— Ей, какво е това? — Нейт се беше спрял и гледаше назад. Ние със Скип също спряхме и се обърнахме. Тъкмо се канех да попитам Нейт какво иска да каже, но тогава видях сам. Джоунс беше с джинсово яке. На гърба, сякаш изрисуван с черен маркер и едва различим в падащия здрач, се забелязваше някакъв кръгъл знак с нещо по средата.

— Де да знам, мяза на птичи крак — предположи Скип.

Момчето с патериците се гмурна в тълпата, която отиваше на поредната вечеря в стола, в поредния четвъртък, в поредния октомврийски ден. Повечето момчета бяха гладко избръснати, а момичетата носеха поли и блузи с кръгли якички. Почти пълната луна вече изгряваше и ги обливаше в оранжева светлина. Още цели две години ни деляха от разгара на Епохата на Откачалките и никой от тримата ни не разбра, че онази вечер за пръв път видяхме знака на мира.

---

[1] Псевдоним на Чарлз Дикенс. — Б.пр. ↑

[2] Популярен в Америка автор на собствен курс по фитнес, с мощта на който „от 50-килограмов слабак се превърнах в най добре развития мъж на света.“ — Б.пр ↑

[3] Радост от живота (фр.) — Б.пр. ↑

[4] Джон „Блуто“ Блутарски (Джон Белуши) — герой от известен американски филм за колежани (Animal House — 1978) — Б.пр. ↑

5.

Съботната закуска беше една от работните ми смени в „Холиоук“. Беше приятна смяна, тъй като столът никога не се пълнеше. Каръл Джърбър, момичето на приборите, стоеше в началото на конвейера. След нея бях аз — моята работа се състоеше в това да взимам мръсните чинии от подносите, да ги почиствам и да ги реда на количката до мен. Когато конвейерът беше много претоварен, както на вечеря в почивните дни, просто натрупвах чиниите с цялата свинщина на количката и ги почиствах по-късно, като се успокои топката. Следващият човек прибираше чашите и ги поставяше в специална миялна машина. Работата в „Холиоук“ не беше никак лоша. Все се намираше някой умник като Рони Маленфант да вземе да върне недокоснат суджук или наденичка със забодено знаменце, или овесена каша, украсена с надпис „МАМКА ВИ“, издокаран от старателно накъсани на лентички салфетки (а веднъж в купа с изстинал, вече желиран сос от руло с кайма открихме друго послание: „ПОМОЩ, ДЪРЖАТ МЕ ПЛЕННИК В СЕЛСКИ КОЛЕЖ“); да не говорим какви прасета са някои хора — намирахме чинии, пълни с кетчуп, чаши с мляко, в които плува картофено пюре, размазани зеленчуци... но така ли иначе, работата не беше никак лоша, особено в събота сутрин.

Веднъж плъзнах поглед покрай Каръл (която изглеждаше необикновено красива за този ранен час) и забелязах Стоук Джоунс. Беше с гръб към шубера, но няма начин да сбъркаш патериците и странното изображение на гърба на якето му. Скип се оказа прав — наистина приличаше на птичи крак (чак година по-късно някакъв човек о телевизията го нарече: „Крачето на великото американско пиле“).

— Знаеш ли какво е това? — попитах Каръл и посочих знака.

Тя дълго се вира, но накрая поклати глава:

— Не. Сигурно е някаква шега за посветени.

— Стоук не се шегува.

— Ама как може, уж си поет, а да не знаеш.

— Я стига, Каръл, направо ще ме умориш. Като свърши смяната, я изпратих до нейното общежитие (като си казах, че просто съм учтив и че изпращайки Каръл Джърбър до „Франклин“, всъщност по никакъв начин не изневерявам на Ан-Мари Суси в Гейтс Фолс), после се понесох към „Чембърлейн“, питайки се кой ли може да знае какво означава това пилешко краче. Чак сега, след толкова години, се сещам, че и през ум не ми е минавало да попитам самия Джоунс. Но като стигнах на нашия етаж, забелязах нещо, което отнесе мислите ми в съвсем друга посока. След като бях излязъл в шест и половина сутринта с почти затворени очи, за да се настаня на конвейера зад Каръл, някой беше измазал вратата на Милото Диърборн с крем за бръснене... ама отгоре до долу, включително и дръжката, а на прага беше теглил яка плътна черта. Забелязах следа от бос крак и се усмихнах. Милото отваря вратата само по хавлия и тръгва към душа, но в този миг *люуууус!*, и хайде.

Като влязох в триста и втора, още се усмихвах. Нейт пишеше на бюрото. Като го видях как крие тетрадката, заключих, че това е поредното писмо до Синди.

— Някой е намазал вратата на Милото с крем за бръснене — обявих, — застанах пред моята полица с книги и измъкнах учебника по геология. Имах намерение да се настаня в етажната читалнята и да попрочета за теста във вторник. Нейт се опита да запази сериозен, неодобрителен вид, но не можа да се сдържи и се усмихна. В онези дни все се опитваше да го раздава много морализаторски, но в крайна сметка не успяваше. Подозирам, че с времето за съжаление се е усъвършенствал.

— Да го беше чул как крещи. — Нейт се разхили и притисна дребния си юмрук към устата си, за да заглуши подобни невъзпитани прояви. — И *псува* — за малко да засенчи Скип.

— Сигурен съм, че по псувните никой не може да се мери със Скип.

Нейт ме изгледа, тревожно сбърчил чело.

— Нали не си ти? Понеже знам, че стана рано...

— Ако щях да украсявам вратата на Милото, щях да предпочета тоалетна хартия. Целият ми крем за бръснене отива право на мутрата ми. Аз съм беден студент като теб, ако не помниш.

Тревожната бръчка се изглади и Нейт пак заприлича на хрисимо църковно хористче. Чак сега забелязах, че седи на бюрото само по гащета и глупавата синя шапчица на първокурсник.

— Много се радвам, защото Милото виеше с все сила, че ще пипне негодника и ще се погрижи да го сложат под дисциплинарно наблюдение.

— Задето му е намазал вратата с крем за бръснене? Съмнявам се, Нейт.

— Знам, че звучи странно, но ми се стори, че говореше сериозно. Дейвид Диърборн понякога ми напомня онзи филм за смахнатия капитан. Дето Хъмфри Богарт играеше. Нали се сещаш?

— Н-да, „Метежът на «Кейн»“.

— А-ха, именно. Та Дейвид... ъ-ъ, нека кажем, че основната грижа на един отговорник на етаж е да раздава дисциплинарни наказания.

Според правилника на университета най-тежкото наказание бе изключването, което се прилагаше при тежки престъпления като кражба, нападение, притежание или употреба на наркотици. Дисциплинарното наказание бе следващата степен и се налагаше за провинения от сорта да те заварят с момиче в стаята ти (особено пък след вечерния час за момичета като нищо можеше и да те изключат, колкото и невероятно да звучи в наши дни), за притежаване на алкохол, за преписване на изпит, за плагиатство. В подобни случаи теоретично можеха и да те изключат, най-вече за преписване (особено на колоквиум или на годишен изпит), но в повечето случаи те подлагаха на дисциплинарно наблюдение, което после влачиш цял семестър. Не ми се искаше да вярвам, че някакъв си отговорник ще отиде при декана на мъжете Гаретсън и за някакъв си нищо и никакъв крем за бръснене ще иска дисциплинарно наказание — но все пак ставаше дума за Милото, който бе ужасен сухар и стриктно провеждаше седмични проверки на стаите, като за целта си носеше табуретка, та да инспектира горните рафтове на гардеробите, тъй като очевидно смяташе, че и това му влиза в задълженията. Сигурно бе заимствал идеята от Програмата за обучение на запасни офицери, която боготвореше със същия жар, с който Нейт обичаше Ринти и Синди. Освен това за неизчистена стая изпращаше докладни записки — тази практика все още съществуваше официално, макар да бе напълно

забравена извън ПОЗО. Ако се натрупат достатъчно докладни записки, може да ти натресат и дисциплинарно наказание. Вследствие на това теоретично можеше да изхвърчиш от колежа, да ти прекратят срока на отлагане на военна служба, да получиш повиквателна и в крайна сметка да се озовеш под куршумите във Виетнам само защото редовно си забравял да изхвърлиш боклука или да пометеш под леглото.

Самият Дейвид Диърборн също беше беден студент, който се издържаше със стипендия и заем, и работата му като отговорник — също теоретично — не се различаваше от моята в стола. Но Милото не смяташе така. Той се мислеше за едно стъпало над другите, един от малцината, от гордите, от смелите. Семейството му живееше на източното крайбрежие, нали разбирате, и по-точно във Фалмът, където през 1966 още се пазеха над петдесет писани забрани от времето на пуританите. Със семейството му се случило нещо и те пропаднали, досущ като в старинна театрална мелодрама, само дете Милото още се обличаше като възпитаник на Фалмътския частен колеж, ходеше на лекции със сако, а в неделя слагаше костюм. Той бе абсолютната противоположност на Рони Маленфант, с каруцарските му приказки, всичките му предразсъдъци и гениалния му математически мозък. Като се разминаваха в коридора, Милото видимо потръпваше при вида на Рони, чиято вълниста алена коса падаше по лицето му, което сякаш само бягаше от себе си, от изпъкналото чело до почти несъществуващата брадичка. Помежду им се мъдреха вечно залепналите гурелясали очи и сополивият нос на Рони... да не говорим за устните му, които бяха толкова червени, сякаш се е наплескал с евтино кичозно червило от ocasion. Милото не харесваше Рони, но Маленфант не бе единственият, към когото бе насочено изтънченото му неодобрение — той май не харесваше *нищо* едно от момчетата, за които отговаряше. И ние не го харесвахме, но Рони направо го мразеше. Неодобрението на Скип Кърк граничеше с презрение. Двата ходеха заедно на ПОЗО (поне до ноември, когато Скип зарязва курса) и от него знаех, че Милото не го бивало за нищо друго, освен да лиже задници. В очите на моя приятел, който като гимназист за малко да се окаже в щатския отбор по бейзбол, нашият отговорник имаше едно кардинално провинение: според Скип Милото не покривал. Моят приятел смяташе това за най-тежкия грях. Човек трябва да покрива баща. Дори да си затънал в кал до уши, пак трябва да го покриваш.

И аз като всички останали не можех да понасям Милото. Проявявам разбиране към всякакви човешки недостатъци, но не мога да търпя сухарите. Но все пак изпитвах известно съчувствие. Първо, той нямаше никакво чувство за хумор, което според мен е недъг, не полък от телесната увреда на долните крайници на Стоук Джоунс. Освен това не мисля, че самият той много се харесваше.

— Въобще няма да се стигне до дисциплинарно, ако не открие виновника — отбелязах. — Пък дори и да го открие, надали деканът Гаретсън ще го лепне на някого само защото намазал вратата на отговорника с крем за бръснене.

Но Милото можеше да бъде дяволски убедителен. Може и да е пропаднал, но все още притежаваше нещо, което издаваше, че е от друг сой. Разбира се, това бе още една причина, поради която не допадаше на останалите. Слип го наричаше „Тръчко“, защото на футболните тренировки на ПОЗО никога не тичал истински, а просто подтичвал по игрището.

— Е, щом не си ти — изтърси Нейт и за малко да се разхия.

Седи си Нейт Хопънстанд по гащи и по шапчица, с тесните си голи гърди, осеяни с лунички и с очертани тънички ребра. Гледа ме изпитателно и заема бащинска роля.

— Мислиш ли, че е Слип? — тихо ме попита.

— Не. Но ако трябва да отгатна кой на етажа вижда голяма смешка в оплесканата с крем за бръснене врата на отговорника, бих се спрял на...

— Рони Маленфант.

— Именно. — Посочих Нейт с пръст и уж го гръмнах, като му намигнах.

— Видях те да вървиш към „Франклин“ с едно русо момиче. Каръл. Хубава е.

— Просто й правех компания.

Но Нейт си седеше по гащета и шапчица и се усмихваше, сякаш всичко му беше ясно. Може би е бил прав. Не отричам, харесвах я, макар да не знаех нищо за нея... освен че е от Кънектикът. Нямахме много стипендианти от други щати.

Запътих се към читалнята с учебника по геология под мишница. Там заварих Рони, който си бе нахлупил шапчицата наопаки, почти като репортерско бомбе. Беше с двама други от нашия етаж, Хю

Бренан и Ашли Райе. И тримата нямаха вид на най-веселите хора в събота сутрин, но щом ме видях, погледът на Рони светна.

— Пит Райли! Точно ти ми трябваш. Знаеш ли да играеш хартс?

— Да. Но за мой късмет, знам и да уча. — Показах му учебника и вече си мислех, че явно ще трябва да сляза на втория етаж... ако наистина възнамерявам да правя нещо съществено, разбира се. Защото Рони никога не млъкваше. Очевидно беше *неспособен* да мълчи. Рони Маленфант беше най-големият дърдорко на света.

— Хайде де, само една игра до сто — увещавахе ме той. — Играем по пет цента на точка, ама тия двамата са по-зле от старци, дето се чукаат.

Хю и Ашли глуповато се ухилиха, сякаш току-що им бяха направили комплимент. Обидите на Рони бяха глава грубиянски и нагли, толкова хапливи и язвителни, че повечето хора ги приемаха като смешки или като странни комплименти. Но това не беше така.

— Рони, във вторник имам тест и нищо не разбирам от тия геосинклинали.

— Заеби ги геосинклиналите — отвърна той, а Ашли Райе се изхили. — Имаш днес, цял ден утре и цял понеделник за шибаните геосинклинали.

— В понеделник имам лекции, а утре със Скип ще ходим в Олдтаун. В Методистката църква има надсвирване на открито и искахме да...

— Ох, стига, млъкни, имай милост към бедните ми топки и престани да ми говориш за тия фолклорни тъпотии. Майкъл може да си завре скапаната лодка в задника ми, ако ще, разбра ли? Слушай, Пит...

— Рони, наистина...

— Да не сте мръднали оттука, тъпаци такива! — Той се облеци на Ашли и Хю. Те не посмяха да гъкнат. Предполагам, че бяха на по осемнайсет години като всички останали, но който е следвал в университет, знае, че във всеки нов випуск има неколцина изключително малки осемнайсетгодишни хлапета, особено в земеделските щати. Рони блестеше пред малките. Те изпитваха ужасно страхопочитание към него. Той им взимаше купоните за стола, биеше ги с пешкир в банята, обвиняваше ги, че са поддръжници на преподобния Мартин Лутър Кинг (който, както ни убеждаваше Рони,

ходел на протестните демонстрации с „джигуар“), взимаше им пари на заем, а на техните молби отвърщаше с „Яж ми задника, маймуно“. Но те го обичаха въпреки това... или *точно* заради това. Обичаха го, защото беше толкова... *колежански*.

Рони ме сграбчи през врата и ме помъкна към коридора да поговорим насаме. Аз обаче не изпитвах страхопочитание към него и малко се гнусях от ароматите, които се стелеха на талази от подмишниците му, затова сграбчих пръстите му, извих ги и ги отскубнах от врата си.

— Не го прави, Рони.

— О, о, о, добре, добре, добре! Само ела тука за малко, ако обичаш. И ме пусни, защото ме боли! С тая ръка си бия чекии! Господи! Мамка му!

Пуснах ръката му (и мислено се запитах дали я е мил от последната чекия насам), но го оставих да ме изведе в коридора. Навън ме сграбчи за ръцете и разпалено заговори, ококорил гурелясалите си очи.

— Тия момчета не могат да играят — нетърпеливо сподели той. — Пълни дефекти, Питски, ама обичат да играят. Разбираш ли, брато, обичат да играят, мамка им! Аз не обичам, ама за разлика от тях *мога* да играя. Освен това нямам пукнат цент, а довечера в „Хок“ ще дават два филма с Богарт. Ако им измъкна два долара...

— Филми с Богарт? Да не би единият да е „Метежът на «Кейн»“?

— Тъй вярно, „Метежът“ и „Малтийския сокол“, Боги е във вихъра си, гледа от екрана право в *теб*. Ако издоя два долара от тия тъпанари, ще мога да отида. А ако измъкна четири, ще звънна на някоя хубавица от „Франклин“, ще я заведа, и после може и да намажа някоя свирка.

Такъв си е Рони, проклетият му романтик. Представих си го в ролята на Сам Спейд в „Малтийския сокол“, как казва на Мери Астор да кляка и да почва. Само при мисълта за това носът ми се запуши.

— Ама има един голям проблем, Пит. Хартс с трима е малко рисковано. Кой ще ти смее да стреля луната, като не се знае коя карта остава в купчинката?

— Как играете? До сто, всички победени плащат на победителя?

— А-ха. Ако дойдеш, ще ти пусна половината от моята печалба. *Плюс дето ще ти върна, каквото изгубиш.* — Той грейна в блага

усмивка като светец.

— Ами ако аз те бия?

Рони се стресна, после се ухили до уши.

— В другия живот, брато. Аз съм гений на карти. Погледнах си часовника, после хвърлих поглед към Хю Ашли. Наистина нямаха вид на сериозни противници, Бог да ги пази.

— Знаеш ли какво, една игра до сто. Пет цента на точка Няма да делим. Изиграваме играта, после сядам да уча и всички са доволни.

— Дадено. — На връщане към читалнята добави: — Много си готин, Пит, ама работата си е работа... твоите загубени педал ски приятелчета в гимназията никога не са те наебавали така яко, както аз ще те наеба ей сега.

— Абе въобще не съм имал педали в гимназията. Всеки уикенд ходех на стоп до Луистън да запрятam полата на сестра ти.

Рони се ухили, седна, извади колодата и заразбърква картите.

— Добре съм я распечатал, нали?

Там е работата, че човек никога не може да надприказва синчето на госпожа Маленфант. Мнозина са се опитвали, но доколкото ми е известно, все още никой не е успял.

6.

Рони беше ограничена, дребна душица, доста цапнат в устата и от него се носеше противната миризма на зоологическа градина, но трябва да му се признае, че умееше да играе карти. Не беше чак такъв майстор, какъвто се изкарваше — поне на хартс, до голяма степен игра на късмет — но го биваше. Когато наистина внимаваше, успяваше да запомни почти всички изиграни ръце... и сигурно заради това никак не обичаше да играе тройка — нали накрая на раздаването остава една карта. Но без нея Рони беше същински змей.

И все пак онази първа сутрин се справих доста добре. Когато Хю Бренан излезе над сто точки в края на първата игра, аз имах трийсет и три точки, а Рони — двайсет и осем. Не бях играл от две-три години, при това никога за пари, и двайсет и пет цента ми се струваше смешна цена за подобно неочаквано забавление. Този рунд струва на Ашли два долара и петдесет цента, а нещастният Хю трябваше да се изръси с цели три и шейсет. В крайна сметка излезе така, че Рони наистина изкара пари за среща, но само някоя наистина луда поклонничка на Богарт щеше да се навие да му духа. Че дори да го целуне за лека нощ.

Рони се наду като сврака, която тъкмо е намерила някое сиренце.

— Ето, на мен ми е вродено. Много ми е мъчно за такива като вас, дето са оцетени, ама на мен ми е вродено, Райли. Както в оная песен на „Дорс“, мъжете не знаят, но малките момичета разбират.

— Ти си болен, Рони.

— Хайде пак — предложи Хю. П. Т. Барнъм^[1] е прав — *наистина* всяка минута се ражда по един такъв като Хю. — Искам да си върна парите.

— Е — Рони се ухили до уши и жълтите му зъби грейнаха, — нямам нищо против поне да ти дам шанс. — После ме погледна и добави: — Ти какво ще кажеш, приятел?

Учебникът по геология лежеше захвърлен на дивана. Искях да си върна двайсет и петте цента, както и да изкарам още някой цент. Още повече исках да натрия носа на Рони Маленфант.

— Давай картите — отвърнах и за пръв път изрекох думите, които щях да повторя хиляди пъти в предстоящите тежки седмици: — Сега наляво ли подаваме, или надясно?

— Нова игра, значи надясно. Какъв си дебил! — Рони се изхили, протегна се и доволно проследи раздаването. — Леле, как я обичам тая игра!

---

[1] Американски поет (1810 — 1891), известен с погрешно приписваното му изказване: „Всяка минута се ражда по един тъпак“. — Б.пр. ↑

7.

Именно тази втора игра окончателно ме зариби. Този път Ашли вместо Хю дръпна решително към стоте точки с активната помощ на Рони, който му набутваше Кучката при всяка удобна възможност. На мен ми се падна само два пъти през цялата игра. Първия път я държах цели четири ръце, вместо да я тикна на Ашли. Тъкмо почвах да си мисля, че в крайна сметка сам ще си я гушна, когато той изпусна ръката и Хю Бренан на бърза ръка изчисти каро. Трябваше да е наясно, че още от самото начало нямам пукнато каро, но хора като Хю не знаят почти нищо. Предполагам, че именно заради това Рони толкова обича да играе карти с тях. Изчистих дамата последен, стиснах си носа и нададох ликуващ вик. Така изразявахме задоволство в онези отдавна отминали дни през шейсетте. Рони се намуси.

— Защо така, бе? Трябваше да изкараш тоя тиквеник! — И той кимна към Ашли, който ни гледаше доста тъпо.

— Да-а, да не съм толкова глупав — отвърнах и му посочих резултата. За момента Рони имаше трийсет точки, а аз имах трийсет и четири. Другите двама водеха значително. Само че не беше важно кой от двамата нещастници, измамени от Рони, щеше да изгуби, а кой от двамата печени играчи щеше да спечели. — Не бих имал нищо против аз да погледам Богарт. *Съкровище*.

Жълтите му зъби отново лъснаха в усмивка до уши. Бе се беше събрала и публика, пред която да блесне — поне пет-шест зяпачи. Сред които Скип и Нейт.

— О, така ли било? Добре. Направо се нагъзвай, глупако, и се готви да ти го навра отзад.

Но след две игри аз му го наврях. Ашли, който в началото на последното разиграване имаше деветдесет и осем точки, на бърза ръка прехвърли сто. Зяпачите не смееха да шукнат, изтръпнали в очакване дали ще съумея да набутам на Рони шест купи — колкото трябваше да прибере за да го бия поне с една точка.

Отначало тръгна добре и все минаваше метър. При играта на хартс, ако ти се паднат хубави слаби карти, си практически

недосегаем.

— Свършено е с Райли! — обяви на всеослушание нашият приятел. — Направо му стопих масчицата, еба си!

И аз така си мислех, но поне имах дама пика. Ако успеех да му я пробутам, щях да спечеля. Нямаше да изкарам кой знае колко от него, но останалите двама щяха яко да снесат: общо над пет долара. А освен това щях да се порадвам на мутрата на Рони. Именно това бе най-голямото ми желание — да видя как задоволството му на бърза ръка ще се изпари и физиономията му ще позеленее. Искях да му запуша устата.

Оставаха три ръце. Ашли игра шестица купа. Хю чисти петица. Аз хвърлих тройка. Усмивката на Рони се стопи, като прибра ръката с деветка. Сега ни деляха само три точки. Но най-хубавото беше, че сега бе негов ред да играе пръв. Имах вале спатия и дама пика. Ако Рони имаше ниска спатия, щях да гризна дръвцето и да се наложи да изтърпя подигравките му, които щяха да бъдат унищожителни. Но ако пък, от друга страна...

Той игра петица каро. Хю изчисти двойка каро и мина метър, а Ашли, чиято озадачена усмивка издаваше, че въобще не разбира какво точно става, игра карта от друга боя.

В стаята се възцари мъртвешка тишина.

Беше мой ред да играя последната карта от ръката — ръката, която щеше да отиде у *Рони* — аз се усмихнах и хвърлих дама пика върху останалите три карти. Около масата се разнесе тиха въздишка и като вдигнах глава, видях, че броят на зрителите вече е нараснал на десетина. Дейвид Диърборн се беше подпрял на вратата и недоволно ни гледаше. Зад него в коридора имаше още някой, който се подпираше на патерици.

Предполагам, че Милото вече беше прегледал правилата в опърпаната си от четене книжка „Правилник за реда в общежитията на Мейнския университет през учебната 1966–1967 година“, но за свое най-голямо разочарование бе установил, че за игра на карти не се полагат никакви санкции, дори ако се играе за пари. Но повярвайте ми, неговото разочарование бе съвсем незначително в сравнение с онова, което изпитваше Рони.

На този свят има хора, които умеят да губят добре, други се ядосват, трети се вкисват, четвърти налитат на бой, пети ги избива на

рев... и най-сетне, има истински тъпацы, които направо се поболяват от мъка. Рони беше от тях. Страните му пламнаха, а пъпките му станаха аленочервени. Устните му се сляха в тънка линия и той ожесточено прехапа уста.

— Майко мила! — възкликна Скип. — Гледай ти, кой опра пешкира.

— Защо го направи? — избухна Рони, без въобще да забелязва Скип и всички останали присъстващи. — Защо го направи, скапаняк такъв?

Въпросът ме озадачи, а яростта му — признавам си — напълно ме очарова.

— Е — отвърнах, — както казва Винс Ломбарди^[1], победата далеч не е всичко, тя е абсолютно всичко. Плащай, Рони.

— Ти си педал. Шибан педераст. Кой раздаваше?

— Ашли. А ако се опитваш да ме изкараш мошеник, по-добре си го кажи направо. Тогава ще стана, ще заобиколя тази маса, ще те пипна, преди да си успял да духнеш, и ще ти разгоня фамилията.

— Не и на моя етаж! — сопна се Милото, но никой не му обърна внимание. Погледите на всички бяха съсредоточени върху Рони и мен.

— Не съм казал, че си мошеник, просто попитах кой раздаваше — отвърна Рони. Полагаше неимоверни усилия да се стегне и да преглътне шамара, който му бях забил, при това с усмивка, но в очите му вече проблясваха гневи сълзи (имаше големи, грейнали зелени очи — единственото красиво нещо, което притежаваше) и така ожесточено стискаше зъби, че мускулите на лицето му, ту се издуваха, ту се свиваха. Сякаш от двете страни на лицето му пулсираха две сърца. — Пък и на кого му дреме, бил си ме с десет точки. Това са петдесет цента, чудо голямо.

В училище не бях кой знае какъв спортист, като Скип Кърк, да речем — единствените ми извънкласни занимания бяха атлетиката и кръжокът по публични дебати — и през целия си живот не бях казвал никому, че ще му разгоня фамилията. Рони ми се струваше добро начало, и Бог ми е свидетел, не се шегувах. Мисля, че и останалите бяха наясно. Въздухът пулсираше от младежки адреналин — човек направо го подушваше, дори имаше чувството, че усеща вкуса му. Долавях в себе си противоречивото желание — при това доста силно

— да подразня Рони още малко. Искаше ми се да му смачкам фасона, при това хубавичко да го смачкам.

На масата се появиха пари. Милото пристъпи по-близо, намръщи се още по-замислено, но не каза нищо... поне за парите. Вместо това попита дали някой от присъстващите е намазал вратата му с крем за бръснене, или знае кой е виновникът. Всички се обърнахме и забелязахме, че Стоук Джоунс бе заел мястото му на вратата. Подпираше се на патериците си и ни наблюдаваше с пламтящия си взор.

След кратко мълчание Скип изтърси:

— Слушай, Дейвид, да не би да си станал насън и сам да си я намазал?

Думите му бяха посрещнати с бурен смях и сега бе ред на Милото да се изчерви. Руменината изби по врата му и пропъзля по страните и челото му чак до корените на късо остриганата му коса — Милото с някаква си лигава прическа като на битълсите, а не, благодаря.

— Кажете на всички, че по-добре да не се повтаря — отсече той, несъзнателно имитирайки Боги. — Няма да ви позволя да подронвате авторитета ми.

— Абе я духай — промърмори Рони. Той държеше колодата и безутешно размесваше картите.

Милото прекоси помещението, сграбчи го за блузата с надпис „Айви Лийг“^[2] и го дръпна. Рони се изправи доброволно, за да не му се скъса дрехата. Нямахте кой знае колко много хубави дрехи — никой нямаше.

— Какво каза, Маленфант?

Рони се огледа и срещна в погледите около себе си онова, с което сигурно се бе сблъсквал цял живот — никаква помощ и никакво съчувствие. Както обикновено беше сам. Нямахте представа защо.

— Нищо не съм казал. Гони те някаква параноя, Диърборн.

— Извини се.

Рони се извиваше в ръцете му.

— *Нищо* не съм ти казал, защо да се извинявам?

— За всеки случай. Искам да чуя искрено разкаяние.

— О, я престанете — намеси се Стоук Джоунс. — Всичките. Да можехте да се видите. Тъпота на n-та степен.

Милото го зяпна изумен. Май всички се сацисахме. Може би дори самият Стоук се изненада от себе си.

— Дейвид, ти просто си бесен, понеже някой ти е намазал вратата с крем за бръснене — обясни Скип.

— Прав си, много съм бесен. И очаквам да ми се извиниш, Маленфант.

— Остави го на Мира. На Рони му е малко кофти, защото изгуби играта за една бройка. Не ти е намазал скапаната врата.

Обърнах се към Маленфант да видя как му понася рядкото явление да му се притекат на помощ и улових в очите му издайническо трепване — за малко да се сепне. В онзи миг бях почти сигурен, че именно *Рони* е намазал вратата на Милото. Кой друг от моите познати би го направил?

Ако Милото бе уловил гузното примигване, сигурно и той щеше да стигне до същото заключение. Но той се бе съсредоточил върху Скип. Моят приятел посрещна погледа му спокойно и след още няколко секунди, за да излезе (ако не пред нас, поне пред самия Милото) така, все едно сам е стигнал до този извод, етажният отговорник пусна Рони. Маленфант позалитна, после приглади блузата си и започна да рови из джобовете си за дребни монети да ми се издължи.

— Съжалявам. Не знам от какво те е присърбяло, но съжалявам. Съжалявам до смърт, съжалявам до мозъка на костите си, толкова съжалявам, че чак задникът ме боли. Разбра ли?

Милото отстъпи назад. Одеве усетих адреналина във въздуха — сигурно той не по-зле от мен долавяше всеобщото неодобрение, което се излъчваше от всички страни. Дори Ашли Райе, който иначе приличаше на пухкаво меченце от рисувано филмче, бе приковал в Милото безизразен, недружелюбен поглед. Поетът Гари Снайдър^[3] би нарекъл подобна ситуация бейзбол с лоша карма. Първо, Милото беше отговорник на етаж. Второ, опитваше се да управлява обитателите му сякаш бяха част от любимата му програма за запасни офицери. Освен това беше смотан абсолвент във времена, когато абсолвентите все още смятаха, че да тормозят първокурсниците е едно от неотменните им задължения. Ето ти ги вече три — чао, Милото, изпадаш от класацията.

— Кажете на всички, че нямам намерение да търпя гимназиални лиготи на моя етаж — (на *неговия* етаж, забележете!) — Стоеше изпънат като войник в памучната си фланела с емблемата на Мейнския университет и сивите си панталони — сиви панталони с ръб, макар да бе събота. — Тук не сме в *гимназията*, господа, това е общежитието "Чембърлейн" на Мейнския университет. Край на бебешките магари, време е да се научите да се държите като истински колежани.

Мисля, че в Гейтс Фолс не случайно ме бяха избрали за шут на випуск '66. Ударих пети, отдадох чест почти по британски с дланта навън и изревах:

— Да, *сър*!

Публиката нервно се изсмя, Рони се закикоти мръснишки, а Скип се ухили. Сви рамене, повдигна вежди и разпери ръце, сякаш искаше да каже на Милото: „Видя ли сега? Който се държи като тъпанар, си получава заслуженото.“ Струва ми се, че истинското красноречие почти винаги е безмълвно.

Милото на свой ред мълчаливо изглежда Скип. После се обърна към мен. Лицето му бе съвършено безизразно, почти като маска, но на мен ми се искаше поне веднъж да не се бях правил на умник. Бедата е, че като се родиш умник, от десет в девет случая реагираш преди още мозъкът да е зацепил на първа. Бас държа, че в стари времена, когато рицарите са били храбри, не един кралски шут е висял окачен на топките си надолу с главата. В „Смъртта на Артур“^[4] не пише нищо по въпроса, но сигурно е било така... я сега се посмей, устат нещастник такъв. Във всеки случай знаех си, че току-що си бях спечелил един враг.

Милото описа почти идеално движение кръгом и напето излезе от читалнята. Устата на Рони се изкриви в ужасна гримаса, която го загрозяваше още повече — злорадото задоволство на злодея в театрална мелодрама. Той изпрати тържествено отдалечаващия се Диърборн със среден пръст. Хю Бренан се позахили, но другите мълчаха. Стоук Джоунс бе изчезнал, очевидно отвратен от цялата ни долна пасмина.

Рони се огледа с блеснали очи.

— Е, готов съм да продължавам. Пет цента на точка, кой ще играе?

— Аз — предложи Скип.

— И аз — добавих, без въобще да поглеждам към учебника по геология.

— Хартс? — попита Кърби Маклендън. Беше най-високото момче на етажа, може би дори в целия университет — имаше поне метър и деветдесет и пет, а лицето му бе тъжно и издължено като на хрътка. — Естествено. Хубава игра.

— Ами ние? — изцвъртя Ашли.

— А-ха! — потвърди Хю. Говорете ми после за вътрешния стремеж да бъдем наказани.

— Вие не се класирате за тази маса — обясни Рони с тон, който в неговата уста почти граничеше с любезност. — Що не направите ново каре?

Така и постъпиха. Към четири следобед всички маси в читалнята бяха заети с четворки първокурсници — опърпани стипендиантчета, които си купуваха учебници на старо — погълнати в игра на карти, пет цента на точка. Така започна лудницата в нашето общежитие.

---

[1] Един от най-преуспелите треньори по американски футбол (1913 — 1970). — Б.пр. ↑

[2] Осемте най-стари и престижни университета по източното крайбрежие в САЩ. — Б.пр. ↑

[3] Модерен американски поет (р. 1930). — Б.пр. ↑

[4] Ръкопис, принадлежащ към традицията на легендите за крал Артур, приписван на сър Томас Малори (ок. 1405–1471). — Б.пр. ↑

8.

В събота вечер пак бях на работа в стола. Въпреки интереса, който пробуждаше у мен Каръл Джърбър, се опитах да убедя Брад Уидърспун да ме смени — той беше на смяна в неделя сутрин, а мразеше да става рано почти колкото Скип — но Брад не пожела. Вече и той участваше в играта и до момента беше загубил два долара. Умираще да навакса. Само поклати глава и изчисти пика.

— *На лов за Кучката!* — изрева, стряскащо напомняйки ми за Рони Маленфант. Най-неприятното беше, че слабите хора намираха Рони достоен пример за подражание.

Станах от масата, където бях прекарал целия ден, и мястото ми моментално бе заето от младеж на име Кени Остър. Вече бях изкарал девет долара (най-вече защото Рони се премести на друга маса, за да не му подбивам печалбата) и сигурно трябваше да съм доволен, но не бях. Не заради парите, а заради играта. Още ми се играеше.

Безутешно закрачих по коридора, отбих се в нашата стая и питах Нейт, дали не иска да вечеря по-рано с кухненския персонал. Той поклати глава и ме отпрати, без да откъсва поглед от учебника по история. Като се говори за активната студентска дейност през шейсетте, все си напомням, че през онези луди години по-голямата част от хората си прекарваха времето като Нейт. Свели глави, не откъсваха поглед от учебника по история, а през това време историята се случваше около самите тях. С което обаче не искам да кажа, че Нейт нищо не забелязваше или изцяло се бе отдал на усамотение по библиотеките. Както ще чуете по-нататък...

Закрачих към Двореца в равнините и си закопчах якето, понеже беше захладнало. Часът беше четири и петнайсет. Столът отваряше едва в пет, тъй че пътеките, които се срещаха при Потока на Бенет, бяха почти пусти. На хоризонта се забелязваше само Стоук Джоунс, който съзерцаваше нещо на земята, увиснал на патериците си. Не се изненадах много — студентите, страдащи от физически недъзи, имаха право да се хранят час по-рано от останалите. Доколкото си спомням, това беше единствената им привилегия. Който има физически недъзи,

може Да се храни с кухненския персонал. Черното пилешко краче на гърба му се открояваше съвсем ясно в здрача.

Като се приближих, видях какво толкова гледа — учебник по социология. Беше го изпуснал на изсветлелите от времето червени плочки, побутваше го с патерицата и се чудеше как точно да си го вземе, без да се изгърси по нос. Всъщност Стоук имаше няколко чифта патерици — в момента беше с онези, които обхващаха ръцете му от дланите до лактите с няколко метални гривни. Безуспешно побутваше книгата оттук-оттам и си мърмореше: „Хръц-хръц, хръц-хръц“. Когато летеше на патериците, „хръц-хръц“ звучеше решително. Но сега звучеше ядовито. Когато опознах Стоук (няма да го наричам Хръц-Хръц, въпреки че в края на семейства много от имитаторите на Рони бяха придобили този навик), бях поразен от множеството смислови нюанси, които можеше да изрази „Хръц-хръц“. Но това беше преди да науча, че индианците навахо произнасят думата „облак“ по четирийсет различни начина. Всъщност това бе много преди да науча сума ти други неща.

Като чу стъпките ми, Стоук отметна глава толкова отривисто, че едва не падна. Протегнах ръка да го задържа. Той се отдръпна и за миг ми се стори, че сякаш плува в старата вълнена армейска канадка с качулка.

— Махай се от мен! — Сигурно очакваше да го блъсна. Аз вдигнах ръце да му покажа, че няма да му направя нищо лошо, и се наведох. — Не ми пипай книгата!

Аз обаче не обърнах никакво внимание на думите му — просто се наведох, взех учебника и го пъхнах под мишницата му като вестник.

— Нямам нужда от помощта ти!

Тъкмо щях да му се сопна, но в този миг отново ми направи впечатление колко бледи са страните му около алените петна на скулите, а косата му е влажна от пот. Пак долових същата миризма — която ми напомняше на прегрял трансформатор — и си дадох сметка, че всъщност чувам дишането му — остро и някак хрипливо. Рекох си, че ако Стоук Джоунс все още не знае къде се намира медицинският пункт, скоро ще му се наложи да научи.

— Да не съм те помъкнал на гръб, я! — Опитах се да лепна някакво подобие на усмивка на плювалника си и горе-долу успях. По дяволите, защо пък да не се усмихвам? Че нали в джоба си имах девет

долара повече от тази сутрин? По стандартите на „Чембърлейн“ III направо си бях богат.

Джоунс ме прониза с черния си поглед. Първо сви устни, но след миг кимна.

— Да. Имаш право. Благодаря.

И се юрна нагоре по хълма с обичайната си главоломна скорост. Отначало се движеше доста пред мен, но стръмният наклон го измори и той започна да забавя крачка. Хрипливото му дишане ставаше все по-учестено. Като го настигнах, се чуваше съвсем ясно.

— Абе я не се връзвай.

Той ме изгледа с раздразнение, сякаш искаше да ми каже: „Ама ти още ли си тука?!“

— Що направо не ме изядеш?

— Пак ще падне — отвърнах и посочих учебника по социология.

Той спря, намести книгата под мишница, после здраво стисна патериците, прегърбен досущ като някоя чапла в извънредно лошо настроение, и ми метна убийствен поглед изпод водопада черни кичури.

— Върви си. Нямам нужда от бавачка.

Свих рамене:

— Не те надзиравам, просто си търсех компания.

— А аз не.

Продължих сам, но ме беше яд въпреки деветте долара. Ние, шутовете, не държим на много приятели — двама-трима ни стигат за цял живот — но не ни е много приятно да ни теглят майната. Нашата цел е да имаме огромен брой познати, които да разсмиваме.

— Райли.

Обърнах се. Сигурно е решил да не го раздава толкова страшно все пак. Колко бях сбъркал.

— Има жестове и жестове. Да намажеш вратата на отговорника с крем за бръснене е на косъм от това да намажеш чина на малката Сузи със сополи, понеже не се сещаш как по друг начин да ѝ се обясниш в любов.

— Не съм я намазал аз — вече взех да се вбесявам.

— Да, ама играеш карти с оня тъпоумник, дето го е направил. Засвидетелстваш му подкрепа. — Мисля, че тогава именно за пръв път чух думата „подкрепа“, която придоби лоша слава през седемдесетте и

в кокаиновите времена през осемдесетте. Най-вече в политиката. Струва ми се, че думата „подкрепа“ умря от срам около 1986, когато всичките онези хора, които през шейсетте участваха в протестни демонстрации срещу войната и безстрашно се бореха против расовата дискриминация, започнаха да откриват ценните книжа на борсата, фитнес-уредите и здравословния живот според съветите на Марта Стюарт^[1]. — Защо си пилееш времето?

Въпросът му ме смути и аз изгърсих нещо, което сега, поглеждайки назад, ми се струва изключително глупаво:

— Имам предостатъчно време за пилеене.

Джоунс кимна, сякаш и без друго не очакваше от мен кой знае какво. После ме подмина и продължи напред с обичайната си плонжоподобна походка, с приведена глава, прегърбен, развял влажни кичури, с учебника по социология под мишница. Аз зачаках пак да го изпусне. Този път обаче смятах го оставя да го побутва с патерица.

Той обаче не го изпусна и когато най-сетне стигна до входа на столовата, известно време се бори с вратата, но все пак успя да се вмъкне, а аз продължих по пътя си. Взех си ядене и седнах да се храня с Каръл Джърбър и останалите момичета и момчета от помощния кухненски персонал възможно най-далеч от Стоук Джоунс, което идеално ме устройваше. Доколкото си спомням, той странеше от другите инвалиди. Стоук Джоунс странеше от всички — Клинт Истууд на патерици.

---

[1] „Гуруто“ на „добрия живот“ в Америка, чиито съвети за домакинството, отпуските, сватбите и т.н. се тиражират чрез огромната ѝ медийна империя и веригата ѝ магазини „Реймарт“. — Б.пр. ↑

9.

Посетителите започнаха да прииждат към пет часа. Около пет и четвърт целият екип на конвейера за чинии вече работеше под пълна пара и това продължи цял час. Много от обитателите на общежитието се прибираха у дома за уикенда, но всички останали идваха на вечеря в събота, която днес се състоеше от боб с наденички и царевични питки. Желе за десерт. В Двореца в равнините за десерт почти винаги имаше желе. Ако готвачът е в добро настроение, се случваше да прибави и няколко парченца плод.

Каръл прибираше приборите и малко след като започна лудницата, се извърна от шубера и се запревива от смях. Страните ѝ бяха аленочервени. Онова, което се носеше по конвейера, беше дело на Скип. По-късно същата вечер той си призна, но аз отгатнах веднага. Макар да учеше педагогика и вероятно му бе писано да преподава история и да тренира отбора по бейзбол в гимназията в Декстър, докато умре от инфаркт вследствие на преливане на около петдесет и девет годишна възраст, Скип трябваше да следва изящни изкуства, ако не произхождаше от пет поколения фермери, които говореха на диалект. Той бе едва вторият или третият в огромната им рода (чиято религия бе според него ирландски алкохолици), който учеше в университета. Кланът Кърк криво-ляво можеше да се примири с учител в семейството, но не и с художник или скулптор. А на осемнайсетгодишна възраст Скип гледаше в бъдещето не по-далеч от тях. Просто знаеше, че нишичката, която си е избрал, не му пасва много, и това го измъчваше. Караше го да скита от стая в стая, да разглежда плочите на другите и да критикува музикалния им вкус.

Но към 1969 придоби по-добра представа за това кой е и какъв е. Това бе годината, когато измайстори от картон виетнамското семейство, което после запали след една мирна демонстрация пред библиотеката „Фоглър“ под звуците на „Заедно“ в изпълнение на Янг Блъдс с взети на заем усилватели, а в това време неколцина почасови хипари се стараеха да докарат ловен танц на племенни воители. Виждате ли как всичко се оплита в главата ми? Единственото, което знам със

сигурност, е, че живеехме в една Атлантида, която потъна дълбоко под океана. Картоненото семейство изгоря, хипитата пееха и скандираха:

— Напалм! Напалм! Смърт от небесата!

Не след дълго големите спортисти и членовете на местното академично братство почнаха да ги замерят. Първо с яйца. После с камъни.

Но в онази есенна привечер на 1966 не картоненото семейство караше Каръл да примира от смях и да се превива, а едно смешно кренвиршено човече с огромна ерекция, възправено на върха на бобена планина. На подходящото място бе забучена радостно щръкнала виенска наденичка. Човечето държеше знаменце на Мейнския университет, а на главата му се мъдреше късче синя салфетка, сгъната така, че да прилича на шапчица на първокурсник. В предния край на подноса внимателно бе изписано с трохи от царевични питки: „ЯЖТЕ ПОВЕЧЕ МЕЙНСКИ БОБ!“

Докато работех на конвейера в Двореца в равнините, видях немалко хранителни шедьоври, но мисля, че това произведение остана ненадминато. Стоук Джоунс несъмнено би го окачествил като пилеене на време, но в дадения случай би сгрешил, струва ми се. Нещо, което след трийсет години още не е изгубило силата да те разсмива, не е загуба на време. По-скоро почти граничи с безсмъртието.

10.

В шест и половина се разписах, че си тръгвам, и с последния чувал боклук се отправих по стръмната алея зад кухнята към четирите контейнера за смет, строени като помпозни товарни вагони.

Като се обърнах, зад ъгъла на сградата забелязах Каръл Джърбър, която пушеше с две други момчета. Тримата гледаха как изгрява луната. Запътих се към тях и извадих „Пал-Мал“ от джоба на якето, но щом ме видяха, другите двама моментално се изпариха.

— Здравсти, Пит, яж повече мейнски боб — рече Каръл и се засмя.

— А-ха. — Запалих цигара. После, без да се замислям особено, изтърсих: — В „Хок“ довечера дават филми с Богарт. Почват в седем. Ще стигнем навреме. Искаш ли да отидем?

Тя продължи да пуши мълчаливо, но се усмихна и аз си знаех, че ще се съгласи. Преди смяната исках единствено да се върна в читалнята на третия етаж да играя хартс. Но сега, когато се бях откъснал от играта, тя далеч не ми се струваше толкова важна. Нима толкова съм се разгорещил, че съм заплашил Рони Маленфант да му разгоня фамилията? Май да — имах твърде ясен спомен за случката — но сега, докато стоях с Каръл на вечерния хлад, ми беше трудно да проумея защо.

— Вкъщи имам приятел — най-сетне проговори тя.

— Това „не“ ли означава?

Тя поклати глава с все същата лека усмивка. Димът от Цигарата се стелеше пред лицето ѝ. Косата ѝ — без бонето, което трябваше да носи в кухнята — свободно падаше на челото ѝ.

— Това е информация. Помниш ли онзи филм по телевизията, „Затворникът“? Номер Шест, искаме... *информация*.

— И аз имам приятелка вкъщи. Друга информация.

— Аз работя още на едно място, помагам по математика. Обещах на момичето — едно от втория етаж — да Се срещнем за един час тази вечер. Висша математика. Пълна трагедия, тя само мрънка, но взимам

по шест долара на час. — Каръл се засмя. — Звучи обещаващо, обменяме информация като луди.

— На Боги обаче май няма да му провърви. — Но не се тревожеш. Знаех, че ще го гледаме. Като че ли вече знаех и че в бъдеще ни очаква някаква романтична история. От това стомахът ми се изпълваше със странна лекота, сякаш излитах.

— Мога да се обадя на Естър от киното и да ѝ кажа, че няма да имаме урок в девет и се отлага за десет часа. Това момиче е пълна скръб. Никога не излиза. Занимава се единствено с това да си навива косата на ролки и да пише на родителите си колко ѝ е трудно в университета. Можем I да изгледаме поне първия филм.

— Добре.

Запътихме се към „Хок“. Така си беше тогава — не ти трябва да търсиш детегледачка, да извеждаш кучето, да храниш котката или да включваш алармата против крадци. Решаваш и тръгваш.

— Това нещо като среща ли е? — обади се след малко Каръл.

— Ами, предполагам, че и така би могло да се нарече. Вече бяхме стигнали до „Ийст Анекс“ и алеите бяха пълни с момичета и момчета, които отиваха в салона.

— Добре, понеже не си нося чантата. Не мога да си платя.

— Не се тревожи, аз съм богат. Днес спечелих на карти.

— Покер?

— Хартс. Знаеш ли я?

— Ти се шегуваш! Когато бях на дванайсет, прекарах три седмици в лагера „Уиниуина“ на езерото Джордж. Той е на Младежката християнска асоциация — или бедняшки лагер, както казваше майка ми. Валеше буквално всеки ден и само с това се занимавахме, играехме хартс и гонехме Кучката по цял ден. — Погледът ѝ се зарея, както когато неочаквано се натъкнеш на забравен спомен, все едно се спъваш в нечий крак в тъмното. — Открийте дамата в черно. *Cherchez la femme noire*^[1].

— Точно за тази игра става дума — отвърнах с ясното съзнание, че в този миг изобщо не съществувам за Каръл.

След малко тя се съвзе, ухили ми се и извади цигарите от джоба на джинсите си. Тогава пушихме много. Всички. В онези години дори можеше да се пуши в чакалнята в болницата. Като казах на дъщеря си, направо не ми повярва.

Аз извадих своя пакет и запалихме по цигара. Беше красив миг, двамата се гледахме над пламъка на зипото. Не чак като целувка, но пак беше хубаво. Отново ме изпълни същата лекота и усещането, че се откъсвам от земята. Понякога хоризонтът се разширява и се изпълва с надежда. Понякога ти се струва, че можеш да видиш какво става зад ъгъла — и наистина можеш. Такива моменти са хубави. Затворих капачето на запалката и с димящи цигари в ръка продължихме към киното, доближавайки се, но без да се докосваме.

— Колко си богат? Имаш ли достатъчно пари да избягаш в Калифорния?

— Девет долара.

Тя се засмя и ме улови за ръка.

— Значи е среща. Може да ми купиш и пуканки.

— Добре. Има ли значение кой е първият филм?

— Боги си е Боги — поклати глава тя.

— Права си — съгласих се аз с тайната надежда прожекцията да започне с „Малтийският сокол“.

Както и стана. По средата на филма, тъкмо когато Питър Лор^[2] обърна играта и се нахвърли с пистолет върху Боги, който пък любезно и развеселено го наблюдаваше с недоумение, погледнах Каръл. И тя ме гледаше. Наведох се и целунах устните ѝ с дъх на масло и пуканки под черно-белия лунен екран на вдъхновения дебютен филм на Джон Хюстън. Устните ѝ бяха сладки и сговорчиви. Лекичко се отдръпнах. Тя продължаваше да ме гледа. Онази лека усмивка отново играеше на устните ѝ. Предложи ми пуканки, аз ѝ предложих бонбони, после доизгледахме филма.

---

[1] Букв. Открийте черната дама (фр.) — Б.пр. ↑

[2] Холивудски актьор от немски произход. — Б.пр. ↑

11.

На връщане към студентския комплекс „Чембърлейн“-„Кинг“-„Франклин“, почти без да се замислям, я хванах за ръка. Преплетохме пръсти, но ми се стори, че вече долавях резервираност.

— Ще се върнеш ли за „Метежът на «Кейн»“? Можеш пак влезеш, стига да си пазиш отрязъка от билета. Иначе ще ти дам моя.

— Не, трябва да уча по геология.

— Вместо това обаче цяла нощ ще играеш карти, хващам се на бас.

— Не мога да си го позволя.

И не се шегувах — наистина исках да се прибера да уча. Съвсем сериозно.

— „Самотни битки“ или „Животът на стипендианта“. Сърцераздирателен роман от Чарлз Дикенс. Направо ти се доплаква, когато горкият Питър Райли скача в реката, след като открива, че губи стипендията си.

Засмях се. Беше много духовита.

— И аз съм в същото положение. Ако се провалим, може да се самоубием заедно. Ще скочим в Пенъбскот. Сбогом, свят жесток.

— Всъщност какво търси момиче от Кънектикът в Мейнския университет?

— Малко е сложно. А ако смяташ пак да ме каниш на среща, трябва да знаеш, че си слагаш главата в торбата. Ще стана на осемнайсет едва през ноември. Пропуснах седми клас. Това беше годината, когато нашите се разведоха, и аз бях много нещастна. Или трябваше да уча като луда, или да стана леко момиче. От онези, които специализират френски целувки и обикновено забременяват на шестнайсет. Сещаш ли се?

— Естествено.

Бях ги виждал в „Гейтс“ — събираха се на групички при фонтана „Франклин“ или пред млекарницата и се кикотеха, докато чакаха момчетата с ниските спортни фордове и мощните плимут с огромни калници и лепенки „КУАКЪР СТЕЙТ“^[1] и „ФРАМ“^[2] на задното

стъкло. Десет години по-късно, вече с двайсет килограма отгоре, същите тези момичета се подвизаваха в другия край на Главната улица и пиеха бира и уиски на екс в таверната на Чъки.

— Станах пълна зубърка. Баща ми беше във Флота. Пенсионира се по инвалидност и се премести в Мейн... в Дамарискота, на крайбрежието, знаеш ли го?

Кимнах и се сетих за годеника на Даян Рийни — онзи, дето извикал на кораба „стой!“ и станал моряк във Фло-о-о-ота.

— Останах в Кънектикът с мама и учех в гимназията в Харуич. Кандидатствах в шестнайсет университета и ме приеха във всички с изключение на три... но...

— Но трябваше да си плащаш, а ти нямаше пари.

— Май не ми стигнаха двайсет точки на SAT да докопам някоя тлъста стипендия. Нямаше да е лошо да имах и някоя и друга извънкласна дейност, но бях твърде заета да зубкам. А и вече се бях захласнала по Съли-Джон...

— Приятеля ти, нали?

Тя кимна, но този Съли-Джон сякаш не я интересуваше особено много.

— Единствените, които ми предлагаха някаква реална финансова помощ, бяха Мейнският университет и Щатският университет в Кънектикът. Избрах Мейнския, понеже вече не се разбирах много с майка ми. Само се карахме.

— А с баща си по-добре ли се разбираш?

— Почти не го виждам — сухо уточни Каръл. — Той живее с една жена, която... ъ-ъ, да речем, че те двамата доста пият и доста се разправят. Но той е гражданин на този щат, аз съм негова дъщеря, а в този колеж местните жители имат право да следват безплатно. Стипендията не е напълно достатъчна — ако трябва да съм честна, в Кънектикът ми даваха повече пари — но аз не се боя от работа. Струва си, поне се магнах.

Тя пое дълбоко свежия нощен въздух и шумно въздъхна, леко пребледняла. Почти бяхме стигнали до „Франклин“. Във фоайето забелязах неколцина младежи, които се бяха настанили на пластмасовите столове и чакаха приятелките си да слязат. Китна колекция калпазани. „Струва си, поне се магнах“ — каза Каръл. Какво

имаше предвид — майка си, града, гимназията, но дали приятелят влизаше в това число?

Като стигнахме до двойните врати на входа, я прегърнах и понечих пак да я целуна. Тя опря ръце на гърдите ми и ми попречи. Не се отдръпна, просто ме възпря. Погледна ме в очите леко усмихната по онзи неин характерен начин. Струваше ми се, че мога да обикна тази усмивка... беше от онези естествени жестове, които могат да те събудят посред нощ и да те наведат на размисъл. Устните ѝ бяха едва извити, но въпреки това в ъгълчетата се появяваха две дълбоки трапчинки.

— Истинското име на моя приятел е Джон Съливан. Като боксьора. А твоето момиче как се казва?

— Ан-Мари — но изричайки го, не се разчувствах особено. — Ан-Мари Суси. Напролет завършва гимназията в Гейтс Фолс.

Пуснах Каръл. Тя отмести длани от гърдите ми и ме сграбчи за ръцете.

— Това е информация. Просто информация, нищо повече. Искаш ли още да ме целунеш?

Кимнах. Исках повече от всичко на света.

— Добре.

Тя повдигна брадичка, затвори очи и леко разтвори устни. Заприлича ми на момиченце, застанало на най-горното стъпало в очакване на целувката за лека нощ от баща си. Беше толкова сладка, че за малко да се засмея. Вместо това се наведох и я целунах. Тя с готовност отвърна. Никакви езици — и въпреки това целувката беше дълбока и любопитна. Като се отделихме един от друг, Каръл беше поруменяла и очите ѝ блестяха.

— Лека нощ. Благодаря за киното.

— Искаш ли да отидем пак?

— Трябва да си помисля. — Усмихваше се, но очите ѝ бяха сериозни. Сигурно се притесняваше заради приятеля си — аз си помислих за Ан-Мари. — Май и ти ще трябва да се позамислиш. Ще се видим в стола в понеделник. Каква смяна си?

— Обяд и вечеря.

— Аз имам закуска и обяд. Значи ще се видим на обяд.

— Яж повече мейнски боб. — Тя се разсмя и влезе в общежитието.

Изпратих я с поглед, пъхнал ръце в джобовете си, с вдигната яка и цигара в уста. Чувствах се като Боги. Каръл каза нещо на момичето на рецепцията и забърза по стълбите, като продължаваше да се смее.

Аз се върнах в „Чембърлейн“ по окъпаните в лунна светлина пътеки, твърдо решен сериозно да се захвана с геосинклиналите.

---

[1] Марка автомобилно масло. — Б.пр. ↑

[2] Марка филтри за масло. — Б.пр. ↑

12.

Качих се до третия етаж само да си взема учебника — кълна се. Но читалнята беше пълна — всички маси, включително една, която явно бе домъкната от друг етаж, бяха заети от карета глупаци, които блъскаха хартс. Четирима дори седяха по турски на пода и се взираха в картите си. Приличаха на полуненормални йоги.

— Гоним Кучката! — ревна Рони Маленфант, обръщайки се към всички в стаята. — Ще я пипнем тая мръсница, нали, момчета!

Взех учебника по геология от дивана, където бе стоял цял ден и цяла вечер (някой дори бе седнал отгоре му и той почти се беше заврял между двете възглавници, но беше толкова дебел, че трудно можеше да се скрие), и го погледнах така, сякаш бе предмет с неизвестно предназначение. Докато седях до Каръл Джърбър в залата „Хок“, имах чувството, че тази налудничава игра на карти е някакъв сън. Но в настоящия миг Каръл ми се струваше като някакъв сън... Каръл с трапчинките и гаджето Джон Съливан, като боксьора. Имах още шест долара и бе абсурдно да се разочаровам, че не мога да се включа в нито една четворка.

Да уча — ето какво трябваше да правя. Да се сприятеля с геосинклиналите. Ще се паркирам във фойето на втория етаж или пък ще си потърся някое тихо ъгълче в читалнята на първия.

Но тъкмо излизах с „Историческа геология“ под мишница, когато Кърби Маклендън метна картите и кресна:

— Мамка му! Свършено е с мен! И то само защото все ми я набутват тая проклета дама пика! Момчета, ще ви дам разписки, но честна дума, вече нямам пукнат грош.

Подмина ме, без да се обръща назад, и излезе с приведена глава — винаги съм смятал, че да си чак толкова висок е някакво проклетие. След месец с Кърби бе свършено в много по-сериозен смисъл — техните се уплашиха и го отписаха от университета, защото получи нервна криза и направи малоумен опит за самоубийство. Не беше нито първата, нито последната жертва на картите онази есен, но единствен

той се опита да свърши със себе и с помощта на две шишенца детски аспирин с вкус на портокал.

Лени Дория дори не го погледна. Направо се обърна към мен:

— Искаш ли да поиграеш, Райли?

Проведе се кратка, но сериозна битка за душата ми. Трябваше да уча. Бях *решил* да уча, а за стипендиант като мен това бе разумно решение, със сигурност по-разумно от това да седя тук, в задимената стая, внасяйки своя принос към лисичарника. Обаче казах:

— А-ха, що не?

Играх карти почти до един през нощта. Когато най-сетне успях да се завлека до стаята си, сварих Нейт да чете Библията. Той винаги четеше Библията преди лягане. Беше ми казал, че това е третият му прочит на „Словото Божие“, както той го наричаше. Беше стигнал до Неемия. Вдигна към мен спокоен въпросителен поглед — който не се промени много с годините. Всъщност като се замисля, и самият *Нейт* не се промени много. Беше се записал да следва стоматология и не се отказа — в последната коледна картичка, която получих от него, бе пхнал снимка на новия си кабинет в Хоултън. На заснежената полянка отпред се виждаше фигура на тримата Влъхви, скупчени край пълна със слама люлка. Зад Мария и Йосиф се виждаше табелката на вратата, на която пишеше: „Д-Р НАТАНИЕЛ ХОПЪНСТАНД“. Ожени се за Синди. И досега са женени, а трите им деца вече почти пораснаха. Предполагам, че Ринти е умрял и са си взели нов.

— Спечели ли? — попита Нейт почти със същия тон, с който ми говореше жена ми години по-късно, когато се прибирах полупиян след игра на покер в четвъртък вечер.

— Ами всъщност спечелих. — Отначало попаднах на една маса с Рони и загубих три от останалите си шест долара, но после се преместих на друга маса, където си и върнах и спечелих още малко. Но така и не стигнах до геосинклиналите и загадката на тектонските плочи.

Съквартирантът ми беше в пижама на червени и бели райета. Мисля, че от всички хора, с които съм делил стая в колежа — независимо мъже или жени — единствен Нейт спеше с пижама. Разбира се, той беше и единственият човек който притежаваше „Даян Рийни пее морски песни“. Започнах да се разсъбличам, а в това време

той се пхна под завивките и се протегна да изгаси настолната лампа на бюрото си. Сенките погълнаха неговата половина от стаята.

— Научи ли по геология?

— Добре съм си по геология — отвърнах, а години по-късно, когато се връщах у дома след покер и жена ми ме питаше колко съм изпил, ѝ отвърщах „една-две чашки“ със същия жизнерадостен тон.

После се пхнах в своето легло, изгасих лампата и веднага заспах. Сънувах, че играя карти. Рони Маленфант раздаваше, а Стоук Джоунс, прегърбен както винаги, стоеше с патериците на прага на читалнята и ме гледаше — гледаше всички ни — с най-ужасното презрение, на което е способен един пуритан от Масачузетската колония. В съня ми на масата имаше купища пари, стотици долари на смачкани банкноти по пет и по един, разписки и дори един-два чека. Погледнах цялото това богатство, после се обърнах към вратата. Отнякъде се бе появила и Каръл Джърбър и стоеше край Стоук. От другата му страна бе застанал Нейт в подобната си на захарна пръчка пижама.

— Искаме информация — каза Каръл.

— Няма да я получите — отвърнах — в телевизионния сериал Патрик Макгуън неизменно даваше този отговор на Номер две.

— Оставил си прозореца отворен, Пит — намеси се Нейт. — Духа вятър и листата се разхвърчаха по цялата стая.

Не можех да измисля смислен отговор на тази забележка, затова взех картите, които ми бяха раздадени, и ги подредих на ветрило. Имах тринайсет, всяка от които дама пика. До една бяха все *la femme noire*. Всичките до последната бяха все Кучката.

13.

Войната във Виетнам вървеше добре — или поне така твърдеше Линдън Джонсън по време на тихоокеанската си обиколка. Е, *имаше* някои незначителни издънки. Виетконгците свалиха три американски хеликоптера „Хюи“ буквално в задния двор на Сайгон; малко извън града близо хиляда партизани по предварителни проучвания разкатаха фамилията на поне двойно по-многоброен отряд редовни войници от Южен Виетнам. В делтата на Меконг американските бойни кораби потопиха дваисет патрулни речни катера, които, както се оказа впоследствие, били натоварени — опа-а! — с огромен брой деца. Същия месец Америка загуби четиристотния си боен самолет, F-105 „Тъндърчийф“. Пилотът катапултирал. В Манила министър-председателят на Южен Виетнам Нгуен Као Ки настояваше, че не е мошеник, нито пък членовете на кабинета му. Фактът, че десетина от тях си бяха подали оставките, докато той бил на посещение във Филипините, бил просто съвпадение.

В Сан Диего Боб Хоуп^[1] направи предаване за войниците, които заминаваха в джунглата.

— Искан да се обадя на Бинг и да го пратя с вас — казваше Боб, — но номерът на това проклето прасе с глупавата лула го няма в указателя — а момчетата умираха от смях.

„? и Мистериънс“ бяха завладели всички радиостанции. Песента им „96 сълзи“ имаше страхотен успех и си остана единственият им хит.

А красавиците в Хонолулу посрещаха президента Джонки с цветя.

Генералният секретар на ООН Ю Тант умоляваше американския представител Артър Голдбърг да прекрати — поне временно — бомбардировките над Северен Виетнам. Артър Голдбърг се свърза с Големия бял баща в Хавай и му предаде молбата на Тант. Големият бял баща, сигурно все още с гирлянди от цветя на врага си, каза: „Няма начин, ще спрем, когато те спрат, но междувременно ще ги накараме да изплачат 96 сълзи. *Поне 96.*“ (Джонсън изтанцува един кратък, тронав

шими с хавайките — помня, че го гледах в предаването „Репортажите на Хънтли-Бринкли^[2]“, и си казах, че танцува като всички бели хора, които познавам... впрочем *всичките* ми познати са от бялата раса).

В Гринидж Вилидж полицията разпръсна мирна демонстрация. Протестиращите нямали разрешение, твърдяха полицаите. В Сан Франциско се състоя антивоенно шествие с пластмасови черепи, набучени на пръчки, а участниците бяха с боядисани в бяло лица като мимове — разгониха ги със сълзотворен газ. В Денвър полицията свали десетки хиляди плакати, които призоваваха на мирна демонстрация в парка „Чотокуа“ в Боулдър. Открили някаква алинея, която забранявала да се разпространяват подобни обяви. Според същата алинея обаче, поясни началникът на Денвърската полиция, не било забранено разпространяването на афиши за филми, оказионни магазини, танцови забави на ветерани от войните, както и обяви с награда за изгубени домашни любимци. *Подобни* плакати, подчерта той, не били политически.

В нашия мъничък свят се развихри стачка в „Ийст Анекс“, където „Коулман Кемикалс“ провеждаха интервюта за работа. Както и „Доу“, тази компания произвеждаше напалм. „Коулман“ произвеждали още и Ейджънт индж^[3], ботулин и антракс, което се разбра чак когато компанията фалира през осемдесетте. В студентския вестник на Мейнския университет се появи малка снимка на задържаните студенти. На друга, по-голяма, щатен полицаи от университета тъкмо извличаше някакъв демонстрант през вратите на „Ийст Анекс“, а друг държеше патериците му — протестантът, разбира се, бе Стоук Джоунс, с вечното яке с пилешкото краче на гърба. Сигурен съм, че ченгетата са проявили достатъчно внимание — по онова време протестите все още бяха новост и не се смятаха за нарушение на обществения ред — но снимката на огромното ченге и момчето инвалид бе някак зловеща. В годините между 1968 и 1971 — когато, по думите на Боб Дилан, „играта загрубя“ — често си мислех за тази снимка. Най-голямата снимка в броя — и единствена в горната половина на страницата — отразяваше момчетата от запаса, които маршируваха в униформи на обляното от слънце футболно игрище пред погледите на стотици зрители. „МАНЕВРИ ПРИВЛИЧАТ ОГРОМНА ТЪЛПА“, гласеше заглавието.

Но да се върнем към нашата история — някой си Питър Райли изкара тройка на контролното по геология и три плюс на контролното по социология два дни по-късно. В петък ми върнаха дългото една страница есе „лично мнение“. Бях го надраскал точно преди часа по английски език (писмени упражнения) в понеделник сутринта. Темата беше „Мъжете трябва/не трябва да бъдат задължени да ходят на ресторант с вратовръзка“. Аз се спрях на „не трябва“. Това кратичко писмено упражнение бе оценено с тлъста четворка — първата ми четворка по английски, откакто бях дошъл в колежа с пълно шест по литература отгоре до долу в гимназията и 740 и на езиковата секция на SAT^[4]. Тази бележка ме шокира и ме ядоса много повече, отколкото тройките на другите две контролни. Рецензията на господин Бабкок гласеше: „Обичайната яснота на стила не липсва, но в случая единствено доказва що за постно писание е това. Хуморът, макар и вплетен с лекота, далеч не е духовит. Четворката е всъщност подарък. Небрежна работа.“

Мислех да поговоря с него след часа, но после се отказах. Господин Бабкок, който ходеше с папионки и големи очила с рогови рамки, бе успял за четирите седмици от началото на семестъра недвусмислено да ни покаже, че смята бележкарите за най-низшата форма на академичен живот. А и вече беше обяд. Ако хапнех набързо в стола, до един часа ще се прибера в „Чембърлейн“. Към три всички маси (и четирите ъгъла) в читалнята вече ще са заети, но в един на обяд все още имах шанс да си намеря място. Вече бях спечелил двайсет долара и смятах да посветя един от последните октомврийски уикенди на това да изкарам още някой долар. Освен това мислех в събота да ида на танци. Каръл прие да дойде с мен. Щяха да свирят „Къмбърлендс“ — известна студентска група. Сигурно по някое време (може би дори *няколко* пъти) ще изпеят „96 сълзи“.

Гласът на съвестта, вече възприел характерния тембър на Нейт Хопънстанд, ми нашепваше, че през уикенда трябва да прекарам поне един час над книгите. Имах да чета две глави от учебника по геология, две глави по социология, четирийсет страници по история (резюме на средните векове), а също и да отговоря на няколко въпроса за търговските пътища.

„Не се тревожи, ще се справя, не се тревожи — повтарях на този глас. — Ще уча в неделя. Честна дума, от честна по-честна.“ И в

неделя наистина попрочетох нещо за външно и вътрешно групово разпределение и групови санкции. Между другото, докато играех карти. После играта се завърза и в крайна сметка учебникът по социология се оказа на пода под дивана. Като си легнах в неделя вечер — късно в неделя вечер — ми хрумна, че не само нищо не спечелих, а дори изгубих (Рони вече като че ли нарочно е преследваше), а на всичкото отгоре не стигнах доникъде и с ученето. Освен това пропуснах да проведа един телефонен разговор.

„Ако наистина искаш това — каза Каръл с онази своя странна усмивка, която се състои предимно от трапчинки и един особен поглед. — Ако наистина искаш това.“

Насред танцовата забава в събота излязохме да пушим. Времето беше меко и край тухлената стена се бяха наредили поне двајсет двойки, които се прегръщаха и целуваха под лунната светлина. Не след дълго ръката ми се озова под пуловера ѝ. Прокарах палец по гладката памучна чашка на сутиена ѝ. Зърната ѝ набъбваха. Започнах да се разгорещявам. Усетих, че и тя се разгорещява. Погледна ме в очите, без да ме пуска от прегръдката си, и каза: „Ако наистина искаш това, май трябва първо да се обадиш на някого, не смяташ ли?“

„Има време — успокоих се, докато се унасях в сън. — Има достатъчно време и за учене, и за обаждане. Има предостатъчно време.“

---

[1] Популярен американски комик (р. 1903), който по време на Виетнамската война пътувал по военните гарнизони и изнасял представления на войниците; известен с комичната си вражда с Бинг Кросби. — Б.пр. ↑

[2] Популярно новинарско предаване на Чет Хънтли и Дейвид Бринкли по NBC през 50-те години. — Б.пр. ↑

[3] Мощен пестицид-дефолиант, съдържащ диоксин, използван по време на Виетнамската война. — Б.пр. ↑

[4] Максималният брой точки е 800. — Б.пр. ↑

14.

Скип Кърк изкара двойка на контролното по антропология — накрая трябвало да гадае отговорите на повече от половината въпроси и събра едва петдесет и осем процента. По висша математика му писаха четири минус, и то единствено благодарение на последните курсове по математика в гимназията, където бяха учили някои от тези неща. По социология бяхме заедно и писахме едно и също контролно, на което едва вързахме седемдесет процента, тоест три минус.

Но не бяхме единствените, които имаха проблеми. Рони беше победител на хартс — ако му вярва човек, за десетина дни бил изкарал петдесет долара (само че никой не му вярваше напълно, макар да виждахме, че печели) — Но училище губеше по всички параграфи. Изкара две на контролното по френски, издъни се на съчинението по английски в общия ни курс („Кой се интересува от вратовръзки — беше коментарът му. — Аз ям в «Макдоналдс»“) и едва издрапа на контролното по история в друг поток благодарение на записките на един от своите поклонници, набързо прегледани точно преди часа.

Кърби Маклендън спря да се бръсне и започна да си гризе ноктите в промеждутъците, докато се раздаваха картите. Освен това почти заряза ходенето на лекции. Джак Фрейди съумя да убеди своя съветник^[1], че непременно трябва да се отпише от часовете по статистика, макар че срокът за избиране на предмети вече официално бе приключил. «Поразплаках се — делово ми съобщи Джак, късно една нощ, като гонехме Кучката. — Научих се да го правя в актьорския клуб.»

След някой и друг ден Лени Дориа похлопа на вратата ми една вечер, докато кълвях (Нейт отдавна си бе легнал и спеше дълбокия спокоен сън на чистата съвест), и ме попита дали искам да му напиша една курсова работа за Криспус Атикус^[2]. Щял добре да ми плати — имал десет долара от играта. Аз се извиних, че не мога да му помогна. И аз не си бях написал домашните. Лени кимна и се изниза.

Цялото лице на Ашли Райе пламна в ужасно акне; една нощ след катастрофалната загуба на почти двайсет долара Марк Ст. Пиер стана

да се разхожда насън, а Брад Уидърспун се сби с един младеж от първия етаж. Момчето пуснало някаква безобидна шегичка — Брад после сам си призна, че била безобидна — но Брад, който от четири едни игри три пъти отнесъл дамата пика и искал да разкваси пресъхналото си от цигарения дим гърло с една кола от автомата на първия етаж, хич не бил в настроение за шегички. Обърнал се, запратил неотворената кутия в най-близкото кошче за боклук и се хвърлил да налага младежа. Счупил му очилата, разклатил му един зъб. И така Брад Уидърспун, човек инак не по-опасен от циклостила в библиотеката, бе първият от нас, който бе подложен на дисциплинарно наблюдение.

Канех се да се обадя на Ан-Мари и да ѝ кажа, че съм срещнал едно момиче и излизам с него, но на фона на всичко останало тази задача ми се струваше неимоверно тежка... щеше да ми коства огромно усилие на волята. Вместо това предпочетох да се надявам, че тя ще ми пише писмо, в което ми казва, че вече е време да започнем да излизаме с други хора. Да, ама тя ми писа колко ѝ е мъчно за мен и как ми е приготвила «нещо специално» за Коледа. Кое то най-вероятно означаваше пуловер с коледен елен. Ан-Мари беше майсторка на пуловерите с елени (както и на бавните, галещи чекии). Пращаше ми и своя снимка, на която беше с къса пола. Като я погледнах, вместо да се възбудя, се почувствах уморен, виновен и измамен. Каръл също ме караше да се чувствам измамен. Аз просто исках да се понатискаме, а не да си променям целия шибан живот. Или пък нейния, да му се не види. Но вярно, харесваше ми. Много. Тази усмивка, и тази духовитост. «Обещаващо е — бе казала, — обменяме информация като луди.» След около седмица на връщане от стола, където бяхме заедно на обедната смяна на конвейера, срещнах Франк Стюарт, който умряло се влачеше по коридора с куфар в ръка. Франк бе от Западен Мейн, от едно от онези градчета, които всъщност си бяха жива гора, и имаше толкова силен акцент, че с нож да го разрежеш. Не го биваше много на хартс, обикновено го докарваше втори или трети с малка разлика от губещия играч, но инак беше ужасно точен тип. Винаги се усмихваше... поне допреди онзи следобед, когато го срещнах на стълбището с огромния куфар.

— Франк, в друга стая ли се местиш? — попитах, макар че се досещах какво става, като го гледах такъв сериозен пребледнял, с

наведена глава.

— Ами, не — заминавам си. Получих писмо от мама. Отворило се място за иконом в един от големите езерни курорти по нашия край. И аз се навих. Тука и без това само си губя времето.

— Ами, не го губиш! — Бях малко стреснат. — За Бога Франки, тук получаващ висше образование.

— Да, ама не, там е работата. — Коридорът беше мрачен и тънеше в сенки — навън валеше. И все пак ми се стори, че Франки поруменя. Мисля, че се срамуваше. Подозирам, че именно заради това бе решил да си тръгне насред седмицата, когато общежитието беше най-пусто. — Само играя карти. При това не много добре. А и съм зле по всички предмети.

— Не може да си *чак толкова* зле! Сега е едва двацет и пети октомври!

— Знам. Ама аз не съм толкова умен. И в училище не бях от най-схватливите. Мен ми трябва да си седна на задника и да се задълбая като с шило за лед. Ама не съм пробил дупката, а нали знаеш — като няма дупка в леда, няма и риба. Та затова си отивам, Пит. Мисля сам да напусна, преди да ме изхвърлят през януари.

И се помъкна надолу по стълбите, стиснал грамадния куфар за страничните дръжки. Бялата му риза призрачно плуваше в полумрака и като минаваше покрай окъпания в дъжда прозорец, късо остриганият му перчем блесна като злато.

Щом стигна на долния етаж и стъпките му заотекваха в празната сграда, хукнах след него и завиках:

— Франки! Ей, Франки!

Стъпките спряха. В мрака виждах извърнатото му нагоре кръгло лице и беглите очертания на куфара.

— Франк, ами казармата? Ако не следваш, ще те вземат войник!

Последва дълга пауза, сякаш мислеше какво да ми отговори. Така и не дочаках да го изрече с думи. Отвърна ми със стъпките си. Те отново отекнаха по стълбите. Повече не го видях.

Помня, че изплашен стоях на стълбите и си казвах: И с мен може да стане така... и може би *вече* става така. После пропъдих тази мисъл.

Реших, че срещата с Франк, помъкнал куфара си, е нещо като предупреждение, в което ще се вслушам. Мога да се оправя. Досега се носех по инерция, но вече е крайно време да включа моторите. Но от

дъното на коридора долитаха радостните крясъци на Рони, че гони Кучката, което означаваше, че мръсницата тъкмо е изскочила наяве, и аз реших, че е най-добре да сложа началото довечера. Тогава ще имам достатъчно време отново да запаля прословутите мотори. А следобед ще изиграя последната игра на хартс. Последните две игри. Или четирийсет.

---

[1] Всеки студент в Америка има личен съветник, който контролира учебния процес. — Б.пр. ↑

[2] Избягал на север роб, един от първите убити във Войната за независимост през 1770 г. в Бостънското клане (около 1723 — 1770). — Б.пр. ↑

15.

Много години по-късно си дадох сметка за ключовата част от последния си разговор с Франк Стюарт. Аз му казах, че не може да е чак толкова зле, а той ми отговори, че не бил толкова умен и това било причината. Но не бяхме прави. Оказа, че *наистина* е възможно за кратко време напълно да излезеш от релси, при това може да се случи не само на по-бавните студенти, но и на отличници като мен, Скин и Марк Ст. Пиер. Дълбоко в себе си сме таяли мисълта, че можем да се размотаваме, след това изведнъж да наваксаме, после пак да се размотаваме, пак да форсираме, както бяхме правили години наред в позаспалите провинциални гимназии в родните си градове. Но както изтъкна и Милото Диърборн, тук не сме в гимназията.

Както вече ви казах, от трийсет и двама първокурсници на нашия етаж в «Чембърлейн» (общо трийсет и трима души, ако броим и Милото... но той изобщо не се поддаваше на очарованието на хартс), които бяха записали зимния семестър, за летния останаха само петнайсет. Това обаче изобщо не означава, че деветнайсетте, които напуснаха, бяха все тъпанари — ни най-малко. В действителност най-умните момчета от «Чембърлейн» III през есента на 1966 може би бяха именно онези, които се преместиха преди изключването да се превърне в реална опасност. През първата седмица на ноември Стив Ог и Джак Фрейди, които живееха в края на коридора от нашата страна, се преместиха в «Чадбърн», като във формулярите под причина посочиха «разсейване». Когато служителят по настаняването ги попитал какво имат предвид, те обяснили, че не било нищо особено — редовните разговори по цяла нощ, мамби с паста за зъби, обтегнати отношения с неколцина съседи. Като поразмислили, добавили, че може би малко прекаляват с играта на карти в читалнята. Били чували, че в «Чад» е по-спокойно — един от няколкото «зубърски» блока.

Двете момчета очаквали, че ще им бъде зададен подобен въпрос и предварително обмислили и репетирали отговора изключително внимателно, сякаш подготвяли доклад за упражнение. Нито Стив, нито Джак искали играта на хартс да бъде насилствено прекратена, тъй като

това можело да им навлече недоволството на хора, които смятат, че всеки трябва да си гледа своята работа. Просто искаха на всяка цена да се махнат от «Чембърлейн» III, докато все още можеха да спасят стипендиите си.

16.

Слабите контролни и лошите домашни обаче не бяха нищо особено. Втората серия колоквиуми беше истинска катастрофа. Аз изкарах шест минус на съчинението по английски, което писахме в час, и три минус по история на Европа, но на тестовите по социология и по геология ми писаха двойки — по социология за малко щях да хвана три, но по геология не знаех абсолютно нищо. Скип получи двойки по антропология, по история на колониите и по социология. По висша математика върза три (но и там картинката никак не била розова, както ми обясни), а на съчинението по английски изкара петица. Единодушно стигнахме до извода, че животът щеше да е сто пъти по-лесен, ако имахме само класни упражнения и трябваше да пишем теми, естествено далеч от читалнята на третия етаж. С други думи, мечтаехме си за гимназията, без изобщо да си даваме сметка за това.

— А не, стига толкова — заяви въпросната петъчна вечер Скип. — Виж, Питър, аз се предавам. Въобще не ми дреме нито за скапаното висше образование, нито за тъпата диплома, дето ще си я провеса над камината, но направо ще почина, ако трябва да вися на боулинга в Декстър с ония тъпацы, докато ме приберат в казармата.

Беше седнал на леглото на Нейт, а в това време съквартирантът ми беше в Двореца в равнините да яде риба — обичайното меню в петък вечер. Прекрасно е, че някой на етажa имаше апетит. Във всеки случай изключено бе да се води подобен разговор в присъствието на Нейт; тази провинциална мишка и мой съсед по неволя смяташе, че се е представил доста добре на колоквиумите — само петици и шестици. Не че щеше да *каже* нещо, ако беше свидетел на нашия разговор, но щеше да ни изгледа така, сякаш нямаме капка здрав разум. Щеше да реши, че макар и да не сме виновни, сме морално слаби.

— И аз — побързах да го подкрепя, но в този миг от другия край на коридора долетя ужасяващ стон — «Аааааа... *мамка му!*» — който моментално разгадахме: тъкмо пробутаха Кучката на някого. Спогледахме се. За Скип не съм сигурен (макар да бе най-добрият ми

приятел в университета), но аз продължавах да смятам, че още има пък и защо не? Винаги съм имал време в излишък

Скип се подсмихна. И аз се подсмихнах. Скип се разхили. Аз веднага взех да му пригласям.

— Майната му, какво толкова — рече той.

— Само тази вечер — допълних. — Утре отиваме заедно в библиотеката.

— И засядаме над книгите.

— Цял ден. Обаче сега...

— Отиваме да гоним Кучката. — Скип стана.

Така и направихме. И не бяхме единствените. Това не е никакво оправдание де, знам — просто разправям какво се случи.

На другия ден бях сутрешна смяна с Каръл и докато стояхме на конвейера, тя изведнъж изтърси:

— Чувам, че във вашия блок се вихри някаква бясна игра на карти. Вярно ли е?

— Май да.

Тя ме погледна през рамо и се усмихна... с онази усмивка, която винаги си представям, като се сетя за Каръл. И до ден-днешен.

— Хартс, а? Гоните Кучката?

— Хартс. Гоним Кучката.

— Чувам, че някои момчета направо са си сложили главата в торбата и са го закъсали с бележките.

— Абе май си права. — По конвейера не се задаваше нищо, нямаше пукнат поднос. Забелязал съм, че винаги когато ти трябва малко олелия, цари пълно затишие.

— А *ти* как си с бележките? Не че ми е работа, просто искам...

— Да бе, да, информация. Аз съм добре. Освен това съм решил повече да не играя.

Тя пак се усмихна с онази усмивка — естествено, че още си я спомням — на мое място и вие щяхте да си я спомняте. Трапчинките, леко извитата долна устна, която знаеше такива чудни неща за целувките, игривите сини очи. В онези времена...

В онези времена момичетата въобще не знаеха какво става в мъжките общежития отвъд фойето... както и обратното, разбира се. И все пак имам усещането, че през октомври и ноември 1966 година Каръл виждаше много неща, много повече, отколкото аз самият.

Разбира се, не беше луда — тогава все още не. Виетнамската война се превърна в лудост в *нейна* лудост. Както и в моя. Както и на Скип. И на Нейт. Хартс беше нищо, повярвайте ми, просто лек земен трус, който затръшва вратите, разклаща чашите на поличките и ги кара да звънят. Убийственото земетресение — апокалиптичният трус — тепърва предстоеше.

Бари Марго и Брад Уидърспуун се бяха абонирали за местния вестник «Новини» от Дери и до вечерта вестниците им успяваха да обиколят целия трети етаж — намирахме остатъците в читалнята, като се събирахме за вечерната игра на карти — страниците бяха разкъсани и разбъркани, а в кръстословицата се различаваха поне три-четири почерка. Снимките на Линдън Джонсън, Рамзи Кларк и Мартин Лутър Кинг вече бяха разкрасени с мастилени мустаци (някой, така и не разбрах кой, неизменно слагаше огромни завити рога на вицепрезидента Хъмфри, а отдолу с дребни печатни букви изписваше ХУБЕРТ ДЯВОЛА). «Новините» бяха за войната и представяха всекидневните бойни събития във възможно най-добрата им светлина, а новините за антивоенните протести изтикваха на възможно най-забутаното място... чак след календара на общинските прояви.

Но с всеки изминат ден все по-често се улавяхме, че Докато някой бърка и раздава картите, вместо да обсъждаме филми, момичета или лекции, говорим за Виетнам, колкото и добри да бяха новините, колкото и много да бяха жертвите от виетнамска страна, все се намираше по някоя снимка на изтерзани американски войници след атака или на разплакани виетнамчета на фона на опожареното им село. Все се промъкваше по някоя тревожна подробност, обикновено потулена към края на «смъртната хроника», както я наричаше Скип — като онази история за децата, които загинаха, като нападнахме патрулните катери в Делтата.

Нейт, естествено, не играеше карти. Нито пък обсъждаше плюсовете и минусите на войната — съмнявам се дали знаеше, не че аз знаех, че Виетнам е бил някога френско владение, или пък какво е станало с *мосютата*, които са извадили лошия късмет да се сварят в крепостния град Диен Биен Фу през 1954, да не говорим пък за онези, на които може би вече им е било хрумнало, че е крайно време президентът Дием да се преселва в безкрайните небесни оризища, че да може Нгуен Као Ки и генералите да вземат властта. Нейт си знаеше,

че няма лични сметки за уреждане с ония в Конг, както и че в близко бъдеще няма да дойдат в Марс Хил или Преск Айл.

— Абе, кретен, въобще ли не си ли чувал за теорията на доминото? — запита го един следобед дребен веселяк първокурсник на име Никълъс Праути.

Моят съквартирант вече много рядко се завърташе в читалнята на третия етаж, отдавайки предпочитанията си на далеч по-тихата читалня на втория етаж, но този ден се беше отбил за малко.

Нейт изгледа Ник Праути — син на ловец на раци и възторжен последовател на Рони Маленфант — и въздъхна.

— Когато плочките се подредят, излизам от стаята. Мисля, че е много скучна игра. Това е *моята* теория на доминото. — И ме стрелна с поглед. Аз извърнах очи възможно най-светкавично, но не успях да се скрия от посланието: и не мога да разбера на *тебе* какво ти става? После се повлече с пухкавите си пантофи към стая № 302 да поучи още малко — с други думи, отново да поеме предназначения курс от подготвителните курсове към истинската стоматология.

Райли, твоят съквартирант е пълен идиот, знаеш ли? отбеляза Рони. Беше захапал цигара. Драсна кибритената клечка с една ръка, стар негов трик — студентите, които са твърде грозни и груби, за да правят впечатление на момичетата, владеят какви ли не трикове — и си запали.

«Не, мойто момче — мислено отвърнах аз, — Нейт си е добре. Пълните идиоти сме ние.» За миг изпитах истинско отчаяние. В този миг си дадох сметка, че съм затънал в ужасна каша и нямам никаква представа как ще се измъквам от нея. Усетих, че Скип ме гледа, и ми се стори, че ако метна картите в лицето на Рони, стана и си изляза, той ще ме последва. Най-вероятно с огромно облекчение. Но усещането премина. Също толкова бързо, колкото се бе появило.

— Нейт си е добре — отвърнах. — Просто е малко шантав, това е.

— Малко шантав *комунист* — уточни Хю Бренан. По-големият му брат беше във Флота и наскоро изпратил известие, че се намира в Китайско море. Хю не можеше да понася пацифистите. Като републиканец-голдуотърианец и аз трябваше да съм на същото мнение, но Нейт бе започнал да ми влиза под кожата. Разполагах с какви ли не готови фрази, но не можех да изтъкна никакви реални аргументи в

полза на войната... нито пък имах време да съчиня някакви. Не можех да си науча по социология, камо ли да седна да се занимавам с външната политика на Америка.

Почти съм сигурен, че точно същата вечер се обадох на Ан-Мари Суси. Телефонната кабина срещу читалнята беше свободна, имах цял джоб монети от последните си победи във войната на хартс и в миг ми хрумна, че подходящият момент най-сетне е дошъл. Избрах номера по памет (макар че малко се замислих над последните четири цифри — дали беше 8146 или 8164?) и като чух гласа на телефонистката, пуснах три монети по двайсет и пет цента.

Изчаках едно позвъняване, след което треснах слушалката и бързо си прибрах монетите, които апаратът изплю.

18.

Ден-два след това — малко преди Хелоуин — Нейт се сдоби с плоча на някакъв тип, за когото почти не бях чувал: Фил Окс^[1]. И този пееше кънтри, ама не беше от ония, дето дрънкат на банджото до безсъзнание и дето се появяваха навремето по фолклорните фестивали. Обложката, на която бе изтипосан дрипав уличен музикант, седнал на някакъв тротоар в Ню Йорк Сити, хич не се връзваше с другите плочи на Нейт — Дийн Мартин в смокинг, на вид леко пийнал; Мич Милър с комерсиалната си усмивка; Даян Рийни с моряшката си блуза и нахалната матроска шапка. Плочата на Окс се наричаше «Няма повече да марширувам»; дните се скъсяваха и времето застудяваше, а Нейт я въртеше все по-често и по-често. И аз почнах да си я пускам, а той като че ли нямаше нищо против.

В гласа на Окс се таеше някакъв объркан гняв. Подозирам, че ми е допадал, защото и аз самият се чувствах доста объркан. Малко напомняше на Дилън, но не се изразяваше толкова сложно и показваше гнева си по-ясно. Най-хубавата песен в албума — и най-тревожната — беше едноименната песен от заглавието. В нея Окс не просто намекваше, а директно заявяваше, че войната не си струва, че никоя война не си струва. Дори когато си струва, пак не си струва. Тази идея, съчетана с образа на хилядите и десетките хиляди млади хора, които отказваха да подкрепят Линдън Джонсън и натрапчивата му мания за война, въздействаше на въображението ми по начин, нямащ нищо общо нито с историята, нито с политиката, нито с разумните аргументи. «Убил съм сигурно милиони и пак ме викат да замина, но няма повече да марширувам» — носеше се гласът на Окс от говорителчето на скъпарския малък грамофон на Нейт. С други думи, стига вече. Стига сте слушали, стига сте правили каквото ви казват, стига сте играли по тяхната свирка. Те я свирят отдавна, а сега Кучката гони вас.

И може би за да покажеш, че сериозно вярваш в тези неща, търсиш някакъв символ на своята съпротива — нещо, което отначало ще учуди останалите, а после може би и те ще се закичат с него. Ден-

два след Хелуин Нейт Хопънстанд ни показва кой щеше да е този символ. Откритието започна с един от онези смачкани вестници, захвърлени в читалнята на третия етаж.

---

[1] Певец и автор на протестни кънтри песни през 60-те, приятел на Боб Дилън. — Б.пр. ↑

19.

— Майка му стара, я вижте тука! — възкликна Били Марчант.

Тъкмо бяха свършили играта, Харви Туилър бъркаше картите, Лени Дория смяташе резултата, а Били се възползваше от предоставилата му се възможност набързо да прегледна местните новини. Кърби Маклендън — небръснат и непрестанно разтърсван от тикове, вече на път да се запознае с детския аспирин, за който споменах — надникна през рамото му.

Били се отдръпна от него и размаха ръка пред носа си.

— Господи, Кърб, кога си се къпал за последен път? На Деня на Колумб^[1]? Или на Четвърти юли?

Кърби не обърна никакво внимание на тази забележка.

— Я да видя. Еба си, това е Хръц-Хръц!

Сразен от мисълта, че Стоук се е прочул във вестника. Рони Маленфант скочи толкова рязко, че прекатури стола. Снимка на студенти в «Новините» (с изключение на спортната страница, разбира се) се появяваше само когато яко я бяха загазили. Около Кърби се насъбраха още хора, включително Скип и аз. Младежът на снимката наистина беше Стоукли Джоунс III, в това нямаше никакво съмнение, при това не беше сам. Другите стояха по-назад и лицата им почти се губеха на размазаната вестникарска снимка, но не съвсем...

— Боже, това май е Нейт — изтърси Скип. Беше доста развеселен и същевременно изненадан.

— А това тук, точно над него, е Каръл Джърбър — едва съумях да изрека със странно променен глас. Това яке с надпис «Харуичка гимназия» на гърба ми беше добре познато, както и русата конска опашка, която се спускаше над яката, както и избелелите джинси. Да не говорим за лицето. Макар и полуизвърнато и засенчено от плакат «САЩ ВЪН ОТ ВИЕТНАМ!», не можех да не го позная. — Моето гадже. — За пръв път чух устата си да изрича думата «гадже» по адрес на Каръл, макар че поне от няколко седмици си мислех за нея именно по този начин.

«ПОЛИЦИЯТА РАЗПРЪСВА ПРОТЕСТИРАЩИ СРЕЩУ ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА МОБИЛИЗАЦИЯ», пишеше под снимката. Не се цитираха имена. Според статията десетина студенти от Мейнския университет се събрали пред сградата на Федералната управа в центъра на Дери. В продължение на един час протестирали пред входа на наборната комисия, пели песни и скандирали лозунги, някои от тях неприлични. Наложило се да бъде извикана полиция и отначало не били предприети никакви действия, но изведнъж в отговор на първата се образувала втора демонстрация — участниците били предимно строители в обедна почивка. Те на свой ред заскандирали лозунги и макар че в «Новините» не се уточняваше дали са били неприлични или не, можех да си представя как са вина нашите да си вървят в Русия и къде да си заврат плакатите, като свършат да ги използват, плюс точни инструкции къде се намира най-близката бръснарница.

Когато демонстрантите на свой ред се разkreцели на работниците, които пък взели да ги замерят с плодове, полицията най-сетне се намеси. Под предлог, че нямали разрешение (ченгетата от Дери очевидно не бяха и чували за правото на американците да се събират мирно), обградили децата и ги закарали в полицейското управление на Уичам Стрийт, Където направо ги освободили да си вървят. Според цитираното изказване на някакъв полицай: «Просто искахме да ги измъкнем от неприятната СИТУАЦИЯ. Ако се върнат, значи са по-глупави, отколкото изглеждат.»

Снимката не се различаваше много от онези по време на мирния протест в «Ийст Анекс» срещу «Коулман Кемикалс». Полицайте отвеждат протестантите, а строителите (след година щеше да излезе мода да носят американски флагчета на каските си) злорадстват, доволно се хият и размахват юмруци. Обективът бе уловил едно ченге, застинало посягайки към Каръл — а Нейт, който стоеше точно зад нея, сякаш въобще не представляваше интерес за блюстителите на реда. Други двама бяха заградили Стоук Джоунс от двете му страни — той беше с гръб към обектива, но патериците недвусмислено го издаваха. И ако това не е достатъчно доказателство за самоличността му, саморъчно изрисуваното пилешко краче на гърба му се виждаше съвсем ясно.

— Глей го, тъпака! — изграчи Рони (Рони, който изкара Двойки на два от последните четири колоквиума, имаше нахалството да

нарича всички «тъпаци»). — Няма ли си друга работа!

Скип не му обърна никакво внимание. Нито пък аз. Дрънканиците на Рони вече не ни правеха никакво впечатление. Бяхме омагьосани при вида на Каръл... и Нейт Хопънстанд на заден план, който гледаше как отвеждат демонстрантите. Нейт беше както винаги спретнат, с блуза с надпис «Айви Лийг» и джинси с маншети и ръб — Нейт застанал точно до строителите, които злорадо размахваха юмруци, но не му обръщаха абсолютно никакво внимание. И ченгетата не му обръщаха абсолютно никакво внимание. Никой от тях не знаеше, че моят съквартирант наскоро бе станал поклонник на бунтарски настроения господин Фил Окс.

Незабелязано се промъкнах до телефонната кабина и позвъних в общежитието «Франклин», втори етаж. Вдигна някакво момиче от читалнята и като попитах за Каръл, ми обясни, че била отишла в библиотеката да учи с Либи Секстън.

— Пит ли се обажда?

— А-ха.

— Оставила е бележка за теб на стъклото. — Тази практика беше много популярна по онова време. — Пише, че ще ти се обади по-късно.

— Добре. Благодаря.

Скип ме чакаше навън и нетърпеливо ми правеше знаци да побързам. Тръгнахме да видим Нейт, макар да знаехме, че местата ни на масите за игра веднага ще бъдат заети. В конкретния случай обаче любопитството надделя над картоиграческата мания.

Нейт не се развълнува много-много, като му показахме вестника и го разпитвахме за вчерашната демонстрация, но той и без друго рядко показваше признаци на емоция. Във всеки случай усетих, че е нещастен, може би дори потиснат. Не можех да проумея защо — нали в крайна сметка всичко бе завършило благополучно, всички бяха на свобода, а във вестника не се споменаваха никакви имена.

Тъкмо бях стигнал да извода, че сигурно си въобразявам и преувеличавам обичайната му мълчаливост, когато Скип изведнъж изтърси:

— Какво те мъчи сега?

Тонът му издаваше нещо като неловка загриженост. При този въпрос долната устна на Нейт заигра, но само За миг. Той се наведе над

старателно подреденото си бюро (моето вечно бе затрупано с минимум деветнайсет пласта боклук) и измъкна носна кърпичка от кутията, която държеше до грамофонните плочи. Дълго и старателно си издуха носа. Когато най-сетне свърши, се беше овладял, но в очите му се четеше някаква тъга и объркване. Испитах — колко подло — известна радост. Понеже това бе доказателство, че не е нужно непременно да си пристрастен играч на хартс, за да имаш проблеми. Човешката природа е толкова гадна понякога.

— Отидох със Стоук, Хари Свидровски и още няколко момчета.

— А Каръл беше ли с вас? — поисках да зная. Той поклати глава.

— Мисля, че беше с Джордж Джилман и неговите хора. Бяхме общо пет коли. — Нямах представа кой е този Джордж Джилман, но това никак не ми попречи мислено да изпратя по негов адрес отровна стреличка на болезнена ревност. — Хари и Стоук са в Комитета за съпротива. И Джилман. Както и да е, отидохме...

— Комитет за съпротива ли? — прекъсна го Скип. — Това пък какво е?

— Клуб — отвърна Нейт и въздъхна. — Те си мислят, че е нещо повече — особено Хари и Джордж, те са огън — но то си е просто клуб, както клуба по средновековна драма или като мажоретките.

После обясни, че бил отишъл, понеже било вторник, а във вторник следобед и без друго нямал лекции. Никой не издавал заповеди; нямало клетви за вярност и петиции; никой не ги карал насила да протестират — ни помен от воинския жар на баретите, който постепенно завладя протестните демонстрации в по-късните години. Според Нейт, като слезли от колите, Каръл и другите все се смеели и се побутвали с плакатите. (Смеели се. Смеели се с Джордж Джилман. Насочих към невидимия враг поредната ревнива стреличка с отровна злоба.)

Като стигнали до сградата на федералната управа, някои започнали да протестират и да обикалят около входа на наборната комисия, а други застанали отстрани. Нейт бил сред онези, които не марширували. Докато ни разказваше тази подробност, иначе спокойното му лице отново се сгърчи в мигновена конвулсия, която при някое по-малко сдържано момче бих възприел като израз на истинско нещастие.

— И аз *се канех* да марширувам с тях. През целия път си мислех как ще марширувам. Беше толкова вълнуващо, бяхме се натъпкали шест души в сааба на Хари Свидровски. Страхотно пътуване. Хънтър Макфейл... познавате ли го?

Със Скип поклатихме глави. Мисля, че и двамата бяхме малко слисани от откритието, че собственикът на «Запознайте се с Трини Лоиес» и «Даян Рийни пее моряшки песни» води таен живот, включително има връзки с хора, които са обект на интерес от страна на полицията и за които пише във вестника.

— Те с Джордж Джилман са основатели на комитета. Във всеки случай Хънтър държеше патериците на Стоук през прозореца, защото вътре беше претъпкано, и всички пеехме «Няма повече да марширувам» и си говорехме как ако се съберат достатъчно хора, наистина можем да спрем войната — с изключение на Стоук, де. Той само си мълчи.

Значи така, мислено отбелязах. Дори и с тях мълчи... освен ако не реши, че моментът е подходящ за кратка лекция на тема засвидетелстване на подкрепа. Само че Нейт не се интересуваше от Стоук. Той се интересуваше от себе си. Размишляваше над необяснимото нежелание на краката си да отнесат сърцето му там, където то копнееше да бъде.

— И през целия път си викам: «И аз ще марширувам, и аз ще марширувам с тях, защото така трябва... поне аз лично мисля, че трябва... и ако някой ми посегне, няма да бия, също като онези на мирните протести по учрежденията. Те спечелиха, значи и ние може да спечелим.» — Той ни изглежда. — Искам да кажа, че никога не съм се съмнявал в това, разбирате ли?

— А-ха. — отвърна Скип. — Разбирам. — Но като стигнахме там, не можах. Помагах им да държат плакатите, на които пишеше «СПРЕТЕ ВОЙНАТА», «САЩ ВЪН ОТ ВИЕТНАМ» и «ВЪРНЕТЕ МОМЧЕТАТА У ДОМА»... С Каръл помогнахме на Стоук така да нагласи своя, че хем да го носи, хем да си държи патериците... но аз не можах да се накарам да взема плакат и да тръгна с тях. Стоях на тротоара с Бил Шадуик и Кери Морин и едно друго момиче, Лорли Макгинис... с нея сме екип на лабораторните упражнения по ботаника... — Той измъкна вестника от ръцете на Скип и се взря в снимката, сякаш да се увери, че това наистина се бе случило —

собственикът на Ринти и приятелят на Синди наистина бе ходил на антивоенна демонстрация. Въздъхна и пусна вестника на пода. Подобен жест бе толкова нетипичен за него, направо умът ми не го побираше.

— Мислех, че ще протестирам с тях. Искам да кажа, защо иначе съм там? През целия път от Ороно нито за миг не съм се съмнявал.

Той ме изгледа жално, почти умолително. Кимнах, сякаш много добре го разбирах.

— Но после не можах. Не знам защо.

Скип седна до него на леглото му. Нейт го погледна, после извърна глава встрани. Ръцете му бяха толкова малки и спретнати — като целия Нейт — с изключение на ноктите. Те бяха изгризани чак до живеца.

— Добре, де — най-сетне заяви, сякаш Скип бе изрекъл въпроса гласно. — *Знам* защо. Уплаших се да не ни арестуват. Тогава във вестниците щеше да се появи снимка как ме арестуват и нашите щяха да я видят. — Последва Дълга пауза. Горкият Нейт се опитваше да изрече и останалото. Задържах игличката на грамофона над първата бразда на вече въртящата се плоча, за да видя дали ще съумее. Най-сетне събра сили. — *Че майка* ми ще види.

— Всичко е наред, Нейт — опита се да го успокои Скип.

— Не мисля — с разтреперан глас отвърна моят съквартирант. — Не смееше да погледне Скип в очите и седеше на леглото, без да помръдва, с изпъкналите си пилешки ребра и бялата си кожа на истински янки, с долнището на пижамата и със синята си шапчица на първокурсник и втренчено разглеждаше изгризаните си нокти. — Не обичам да споря за войната. Хари обича... и Лорли... а Джордж Джилман, мили Боже, веднъж като почне и няма спиране, и повечето хора в комитета са така. Но като опре до говорене, аз съм повече като Стоук, отколкото като тях.

— Никой не е като Стоук — вметнах. Спомних си как го срещнах на алеята с червените плочки. Аз му казах: «Абе я не се връзвай», а господин Подкрепа ми отвърна: «Що направо не ме изядеш?»

Нейт продължаваше да се взира в изгризаните си нокти.

— Аз лично *смятам*, че Джонсън праща американски младежи да мрат безпричинно. Не заради някакъв империализъм или колониализъм, както смята Хари Свидровски, въобще не става дума за

никакъв -изъм. Мисля, че Джонсън просто се е объркал и нещата вече му се смесват — Дейви Крокет^[2], Даниел Буун^[3] и Нюйорските янки. А щом смятам така, значи трябва да го *кажа* гласно. И трябва да се опитам да го спра. Така са ме учили в училище, в църквата и дори в проклетите Бой Скаутс. Редно е да въставаме срещу неправдата. Ако видиш, че някой прави нещо лошо, да речем някой голям бие някой малък, трябва да се възпротивиш и най-малкото да се опиташ да му попречиш. Но аз се страхувах, че майка ми ще види във вестника как ме арестуват и ще се разплаче.

Нейт вдигна глава и чак сега видяхме, че самият той плачеше. Съвсем мъничко — просто миглите и очите му бяха леко овлажнени. Кое то за него беше много нещо.

— Направих и друго откритие. Вече знам какво значи онова нещо на якето на Стоук Джоунс.

— Какво? — полюбопитства Скип.

— Комбинация от две букви от британската морска азбука. Гледайте.

Нейт се изправи и долепи босите си пети. Вдигна лявата си ръка право нагоре към тавана, а дясната опъна надолу, към пода, тъй че двете му ръце образуваха права линия.

— Това е N.

После изпъна ръце встрани от тялото под ъгъл четирийсет и пет градуса. Сега разбрах, че наложени една върху друга, двете комбинации образуваха точно символа, който бе изрисуван на гърба на старото яке на Стоук.

— А това е D.

— N — D — повтори Скип. — И какво значи това?

— Съкращение от «ядрено разоръжаване»^[4]. Символът е измислен през петдесетте години от Бърtrand Ръсел. — Той нарисова знака на гърба на тетрадката си: L. — И го е кръстил «Знака на мира».

— Маниашко — коментира Скип. Нейт се ухили и изтри очи.

— И аз така смятам. Много е свежо.

Поставих игличката в браздата на грамофонната плоча и се заслушахме във Фил Окс. Или взехме да се кефим, както казвахме едно време в Атлантида.

[1] Официален празник в САЩ, който се чества на 12 октомври в памет на акостирането на Христофор Колумб на Карибските острови на 12 октомври 1492 г. — Б.пр. ↑

[2] Легендарен американски изследовател-пионер, политик (1786–1836), известен с преувеличаването на подвизите си, за да се издигне в политическата кариера; сенатор в Конгреса. — Б.пр. ↑

[3] Пионер-изследовател на щата Кентъки (1734–1820) — Б.пр. ↑

[4] От nuclear disarmament (англ.). — Б.пр. ↑

20.

Читалнята в средата на «Чембърлейн» III се бе превърнала в нещо като Юпитер за мен — зловеща планета с огромна притегателна мощ. Но тази вечер устоях на изкушението и вместо това се вмъкнах в телефонната кабина и отново позвъних във «Франклин». Този път намерих Каръл.

— Всичко е наред — каза тя и се позасмя. — Нищо ми няма. Едното ченге дори ме нарече «млада дама». Представяш ли си, Пит!

Исках да попитам: «А тоя Джилман колко загриженост проявява към тебе?», но макар и едва на осемнайсет, вече знаех, че не се прави така.

— Трябваше да ми се обадиш. Може би и аз щях да дойда с теб. Щяхме да вземем моята кола.

Каръл се засмя — смехът ѝ беше очарователен, но доста ме обърка.

— Какво?

— Казвам да бяхме отишли на антивоенна демонстрация със старо комби с лепенката от предизборната кампания на Голдуотър на бронята.

Струва ми се, че *това* вече си беше смешно.

— Мислех, че си имаш друга работа.

— Това пък какво значи?

Все едно не знаех. През стъклото на телефонната кабина и вътрешния прозорец на читалнята виждах съквартирантите си как играят карти, обвити в цигарен дим. И макар вратите да бяха затворени, пронизителните писъци на Рони се чуваха чак тук. Гоним Кучката, момчета, шершеваме *la* мръсницата *noire*, ей-сегичка ще ни падне.

— Ами да учиш или да играеш хартс. Да учиш, надявам се. Едно момиче от нашия етаж излиза с Лени Дория... тоест излизаше преди, когато той още имаше време да излиза. Тя я нарича «адската игра на карти». Дразня ли те вече с тия назидания?

— Не — отвърнах аз, макар да не можех да определя дали ме дразни ли не. Може би пък имах нужда някой да ми се поскара. — Каръл, добре ли си?

Последва дълга пауза.

— А-ха. Естествено, че съм добре.

— А онези строители, които...

— Само дрънкаха. Сериозно, не се тревожи.

Но не ми се струваше добре... пък и тоя Джордж Джилман ме тревожеше. Той събуждаше у мен тревоги, доста по-различни от онези по повод на Съли, гаджето й.

— Ти участваш ли в този комитет, дето Нейт ми каза за него? Нещо като Комитет за съпротива май беше?

— Не. Поне засега. Джордж ме покани да се включа. Той е едно момче от потока по точни науки. Джордж Джилман. Познаваш ли го?

— Чувал съм за него. — Стисках телефонната слушалка с всички сили, сякаш бях залепнал за нея.

— Той ми каза за демонстрацията. Отидохме заедно с него и с още някакви хора. Аз... — Тя млъкна и изведнъж изтърси, с най-искрено любопитство: — Ама ти да не ревнуваш от него?

— Е — отвърнах внимателно, — все пак е прекарал цял следобед с теб. Мисля, че ревнувам от *това*.

— Недей. Той има мозък в главата, при това адски много, обаче никога не се реши и има разкошни огромни сини очи, които никога не те гледат направо. Бръсне се редовно, но все не успява да се избръсне като хората. Въобще не е *той* основното.

— А кое тогава?

— Искаш ли да се видим? Ще ти покажа нещо. Няма да се бавим дълго. Но може би така ще ми е по-лесно да ти *обясня*... — Гласът й потрепери и в миг проумях, че всеки миг ще се разплаче.

— Ама какво става?

— Искаш да кажеш, освен дето баща ми сигурно няма да ме пусне да вляза в къщата, като ме види във вестника? Бас държа, че веднага ще смени ключалките. Ако вече не ги е сменил, разбира се.

Сетих за Нейт, който се страхуваше да не би майка му да види снимка, на която го арестуват. На мама доброто послушно студентче прибрано в полицейското, понеже протестираше пред федералната управа без разрешение. Ах, какъв срам, какъв срам! А бащата на

Каръл? Не беше съвсем същото, но почти. В крайна сметка баща ѝ си беше наше момче, което викнало на кораб «стой!» и отишло във Флота.

— Може да не я забележи. Пък дори да я види, в статията не се споменаваха имена.

— А снимката? — Изрече го търпеливо, сякаш говореше с кръгъл глупак, който не е виновен, че не разбира. — Не видя ли снимката?

Мислех да ѝ кажа, че лицето ѝ е извърнато и остава в сянка. После се сетих за якето с огромния надпис «ХАРУИЧКА ГИМНАЗИЯ», който буквално грееше на гърба. Пък и той ѝ беше баща, за Бога! Колкото и да е извърната, все ще я познае.

— Може да не ѝ обърне внимание — вяло отвърнах. — Дамарискота е чак на другия край на щата.

— Ти така ли искаш да живееш, Пит? — Стараеше се да ми отговаря възпитано, но търпението ѝ вече се изчерпваше. — Да правиш разни работи, а после да се надяваш, че хората няма да забележат?

— Не. — Но можех ли да ѝ се ядосам, като се има предвид, че Ан-Мари Суси и хабер си няма за съществуването на Каръл Джърбър? Не мисля. С Каръл не бяхме тръгнали да се женим, но въпросът не е в женитбата. — Не, Каръл, не искам, но... все пак няма нужда сама да му тикаш проклетия вестник в носа, нали?

Тя се засмя. Този път смехът ѝ изобщо не беше толкова весел, но по-добре да се засмее с тъга, отколкото въобще да не се засмее.

— Няма да ми се наложи. Той сам ще го види. Той си е такъв. Но аз непременно трябваше да отида. Пит. Освен това сигурно ще се запиша в комитета, въпреки че Джордж Джилман има вид на хлапак, когото са спипали да си яде сополите, а Хари Свидровски има най-лошия дъх в целия свят. Защото... работата е там, че... разбираш ли... — Изведнъж изстреля в ухото ми ядна въздишка, с която сякаш искаше да ми каже: „Не мога да ти обясня.“ — Слушай, нали се сещаш къде ходим да пушим в почивките?

— В „Холиок“ ли?

— Естествено, при кофите за смет.

— Ще те чакам там. След петнайсет минути. Става ли?

— Да.

— Имам адски много за учене и няма да мога да стоя дълго, но... просто...

— Ще те чакам там.

Окачих слушалката и излязох от кабината. Ашли Райс стоеше на вратата на читалнята, пушеше и описваше кръгове по пода с крак. Заклучих, че има пауза между две игри. Лицето му бе твърде бледо, наболата брада чернееше на лицето му като нарисувана с молив, а ризата му не беше просто мръсна — имаше вид на дреха, която не е сваляна със седмици. В широко облещените му очи гореше напрегнат поглед, който сякаш казваше: „Внимание! Високо напрежение!“ и който впоследствие свързвах с пристрастените поклонници на кокаина. Но именно това представляваше тази игра за нас — наркотик. Макар и не като онези, които те превръщат в парцал.

— Какво става, Пит? — рече Ашли. — Да изиграем една-две игрички?

— Може после — отвърнах и закрачих по коридора. Срегнах Стоук Джоунс, който тъкмо се връщаше от банята, загърнат в протрита стара хавлия. Патериците му оставяха мокри следи по червения балатум. Дългата му коса беше мокра. Питах се как ли се оправя на душовете — по онова време в обществените бани нямаше никакви парапети и дръжки, каквито впоследствие станаха задължителни навсякъде. Но Стоук нямаше вид на човек, който с готовност би обсъдил темата. Тази или която и да е друга.

— Как си, Стоук? — подхвърлих.

Той не отвърна и ме подмина с наведена глава; мокрите му кичури бяха полепнали по лицето, стискаше сапуна и кърпата под мишница и си мърмореше под нос: „Хръц-хръц хръц-хръц“ Въобще не ме погледна. Да, на Стоук Джоунс винаги може да се разчита да ти скапе настроението.

21.

Като стигнах до „Холиоук“, Каръл вече ме чакаше. Беше домъкнала няколко кашона от мляко, изхвърлени при кофите, седеше на единия с кръстосани крака и пушеше цигара. Седнах на другия, прегърнах я и я целунах. За миг мълчаливо отпусна глава на рамото ми. Това не беше много в неин стил, но беше мило. Без да я изпускам от прегръдката си, погледнах звездите. Нощта бе мека за такава късна есен и много хора — най-вече двойки — бяха излезли на разходка, за да се възползват от хубавото време. Чувах как си шепнеха. В столовата над главите ни свиреше радио — „Чакай, Слупи“. Сигурно някой от портиерите го беше включил.

Каръл най-сетне вдигна глава и лекичко се поотдръпна от мен, колкото да ми покаже, че сега мога да си прибера ръката. Всъщност това вече си беше типично в неин стил.

— Благодаря — отбеляза. — Имах нужда от една прегръдка.

— Удоволствието беше мое.

— Малко се страхувам от срещата с татко. Е, не умирам от страх, но мъничко се притеснявам.

— Всичко ще бъде наред. — Не го казах, защото наистина бях на това мнение — как бих могъл да знам подобно нещо — а защото така се казва, нали? Просто така е прието.

— Въобще не отидох с Хари, Джордж и останалите заради баща си. Не става дума за голямото фройдистко отхвърляне на родителите или нещо такова.

Тя хвърли фаса на земята и по червената настилка се посипаха рояк искри. Извади чантата, която стискаше в скута си, измъкна портмонето си, отвори и *него* и започна да рови из снимките, натъпкани в малките прозрачни отделения. Най-сетне спря, измъкна една и ми я подаде, приведох се напред да я разгледам по-добре на светлината от прозореца на столовата, където портиерите сигурно вече миеха подовите.

На снимката имаше три единайсет-дванайсетгодишни деца: две момчета и едно момиче. И тримата бяха със сини фланелки, на които с

червени печатни букви пишеше „СТЪРЛИНГ ХАУС“. Тримата стояха на някакъв паркинг и се бяха прегърнали — приятелска поза, която ми се стори дори красива. Момичето беше по средата. Каръл, естествено.

— Кой е Съли-Джон? — попитах. Тя ме изгледа леко изненадано... но с онази усмивка. Във всеки случай мисля, че бях отгатнал кой е. Сигурно този с широките рамене, голямата усмивка и рошавата черна коса. Тя малко ми напомняше за непокорните кичури на Стоук, въпреки че хлапакът очевидно се беше ресал. Потупах с пръст по снимката. — Този, нали?

— Това е Съли — съгласи се тя, после докосна образа на другото момче. То бе зачервено от слънцето, но нямаше загар. Лицето му бе потясно, очите леко сближени, а с тази морковенооранжева коса, остригана като канадска ливада, приличаше на илюстрация на корицата на „Сатърдей Ивнинг Поуст“ от Норман Рокуел. Беше леко намръщен, с бръчка на челото. За дванайсетгодишно дете Съли вече имаше доста мускули, докато ръцете на другото момче бяха кльоцави и дълги. Сигурно и до ден-днешен са такива. На ръката, с която бе прегърнал Каръл, бе надянал голяма кафява бейзболна ръкавица.

— Това е Боби — обясни Каръл. Гласът ѝ ми се стори някак променен. Долавях в него особени нотки. Тъга? Но тя продължаваше да се усмихва. Ако ѝ е мъчно, защо ще се усмихва? — Боби Гарфийлд. Първото ми гадже. Мисля, че спокойно можем да кажем и първата ми любов. Едно време тримата с Боби и Съли бяхме най-добри приятели.

Не беше толкова отдавна, през шейсета, но сега ми се *струва* преди сто години.

— Какво стана с него? — Кой знае защо очаквах да ми каже, че е починал — този с тясното лице и морковената коса.

— С майка си се преместиха. От време на време си пишехме, но после изгубихме връзка. Нали знаеш, детска работа.

— Има хубава ръкавица.

И пак онази усмивка. Макар очите ѝ да плуваха в сълзи, докато се взираше в старата снимка, онази усмивка не слизаше от устните ѝ. На бялата светлина от флуоресцентните лампи в столовата сълзите ѝ изглеждаха сребърни — като на принцеса от приказките.

— Тя беше най-любимото нещо на Боби. Навремето имаше един играч на име Алвин Дарк, нали?

— Да, имаше.

— Е, ръкавицата на Боби беше такава. Модел „Алвин Дарк“.

— Моята беше модел „Тед Уилямс“. Струва ми се, че мама се отърва от нея на една разпродажба преди няколко години.

— А на Боби я откраднаха. — Имах чувството, че Каръл вече не ме забелязва. Непрестанно докосваше онова слабо, леко смръщено лице на снимката. Сякаш се бе пренесла в миналото. Чувал съм, че при хипноза се постигат подобни резултати с достатъчно податливи пациенти. — Уили му я взе.

— Уили?

— Уили Шърман. След година го видях да играе с нея — в „Стърлинг Хаус“. Бях бясна. По онова време мама и татко непрестанно се караха, сигурно вече са били на път да се развеждат, и аз си бях бясна непрекъснато. Беше ме яд на тях, на учителя по математика, на целия свят. Още се страхувах от Уили, но по-скоро ме беше яд... а и освен това този ден не бях сама. Затова се изтъпаних право срещу него и му заявих, че това е ръкавицата на Боби и той трябва да ми я даде. И че имам адреса на Боби в Масачузетс и ще му я изпратя. Уили отвърна, че съм била луда, това си била *неговата* ръкавица, и ми показа името си, изписано от вътрешната страна. Беше изтрил името на Боби — колкото е могъл, де — и отгоре беше написал своето. Но Б от Боби още си личеше.

В гласа ѝ се долови някакво зловещо негодувание. В миг прозвуча като на малко момиче. Само че и *на вид* се смали. Сигурно споменът ми се е изкривил, но не вярвам. Бялата светлина се лееше от столовата, а Каръл седеше точно на ръба със сянката и ми изглеждаше на дванайсет години. Във всеки случай на не повече от тринайсет.

— Само че не беше успял да изтрие подписа на Алвин Дарк върху джобчето, нито пък да го задраска... и се изчерви. Стана тъмночервен. Като божур. И после, направо да не повярваш! Взе, че ми се извини за онова, което ми причиниха с двамата му приятели. Само той ми се извини и мисля, че беше искрен. Но за ръкавицата излъга. Не мисля, че много му е трябвала — беше стара и орфана и не пасваше на ръката му — но той излъга, за да си я запази. Така и не можах да проумея защо. И до ден-дневен не мога.

— Не разбирам за какво говориш.

— Как ще разбираш? Всичко се е объркало в главата ми, пък и аз бях *там*. Майка ми веднъж ми каза, че така ставало с жертви на

катастрофи или побоища. Някои неща помня доста добре — най-вече епизодите с Боби — но останалото знам от разказите на други хора по-късно.

Значи бях в парка на нашата улица и изведнъж се задават три момчета — Хари Дулин, Уили Шърман и още един. На другия не му помня името. И без това няма значение. Пребиха ме от бой. Бях едва на единайсет, но това въобще не им попречи. Хари Дулин ме удари с бейзболна бухалка. В това време Уили и другият ме държаха, за да не избягам.

— С бухалка? Ти будалкаш ли ме?

Тя поклати глава.

— Отначало май се шегувах, струва ми се, но после вече не се шегувах. Извади ми се рамото. Аз се разпищях, те сигурно са избягали. Останах сама, държах си ръката и бях твърде наранена и твърде... твърде шокирана, може би... и не знаех какво да правя. Възможно е и да съм се опитала да стана и да се справя самичка, но да не съм могла. Тогава дойде Боби. Изведе ме от парка, после ме вдигна на ръце и ме занесе чак до тях. Носи ме по цялата Броуд Стрийт в един от най-горещите дни в годината. Занесе ме на ръце.

Взех снимката от ръцете ѝ, поднесох я на светлината и се поприведох да разгледам момчето с остриганата глава. Тя беше с четири-пет сантиметра по-висока от него, а и по-едра в раменете. Погледнах другия юнак — Съли. Оня с рошавата коса и нахилен до ушите като истински американец. Косата на Стоук Джоунс. Усмивката на Скип Кърк. Можех да си представя как Съли я носи на ръце, при това съвсем спокойно, ама другото момче...

— Знам — прекъсна мислите ми тя. — Не изглежда достатъчно едър, нали? Но ме занесе. Започнах да губя съзнание и той ме занесе. — После си взе снимката.

— А докато той те е носел, онзи другият, Уили, се е върнал и е откраднал ръкавицата?

Тя кимна и продължи да разказва историята:

— Боби ме занесе у тях. Те имаха един стар съсед, Тед, който живееше на горния етаж и който знаеше от всичко по малко. Той ми намести рамото. Помня, че ми даде колана си да го стискам със зъби. Или може да е бил коланът на Боби. За да уловя болката, така ми обясни. Както и стана. След това... след това стана нещо много лошо.

— Какво по-лошо от това да те пребият с бейзболна бухалка?

— В известен смисъл беше по-лошо. Не искам да говоря за тези неща. — Тя изтри сълзите си с ръка и продължи да се взира в снимката. — След време, точно преди с майка му Да напуснат Харуич, Боби наби момчето, което всъщност ме удряше с бухалката. Хари Дулин.

Каръл прибра снимката в мъничкото джобче.

— Онова, което най-ясно помня от онзи ден — и то е единственото, което си *струва* да се помни — е, че Боби Гарфийлд застана на моя страна. Съли е по-силен, Съли можеше да ми помогне, ако беше там, но не беше. А Боби беше и ме носи на ръце нагоре по целия хълм. Той постъпи правилно. Това е най-хубавото, най-важното нещо, което някой някога е правил за мен в този живот. Разбираш ли, Пит?

— Да. Разбирам.

Разбрах и друго: тя ми казваше почти същото, което чух от Нейт преди няма и час... че само *тя* е марширвала. Само тя е имала плакат и наистина е протестирала. Разбира се, Нейт Хопънстанд не е бил пребиван от бой от три момчета. И може би именно в това бе разликата.

— Носи ме нагоре по целия хълм. Винаги съм искала да му кажа колко много го обичам за това, а също и задето показва на Хари Дулин, че човек си плаща, когато наранява хората, особено по-малките деца, които не му мислят нищо лошо.

— И затова отиде да протестираш.

— Да, отидох. Исах да разкажа на някого защо го направих. Исах да обясня на някого, който може да ме разбере. Баща ми няма да ме разбере, а майка ми не може да ме разбере. Нейната приятелка Рионда ми се обади и ми каза... — Млъкна насред изречението и взе да подмята малката си чанта.

— Какво ти каза?

— Нищо. — Стори ми се някак отчуждена. Искаше ми се да я целуна или поне да я прегърна, но се страхувах да не разваля онова, което току-що се бе случило между нас. Защото наистина се случи *нещо*. В историята, която ми разказа, имаше някаква магия. Чувствах го.

— Протестирах и най-вероятно ще се запиша в Комитета за съпротива. Моята съквартирантка казва, че съм ненормална, че никога няма да си намеря работа, ако в студентската ми книжка пише, че съм членувала в комунистическа групировка, но мисля, че все пак ще го направя.

— А баща ти? Той какво ще каже?

— Заеби баща ми.

Последва кратко мълчание, докато и двамата смаяни се опитвахме да смелим онова, което Каръл току-що изтърси, накрая тя се разкикоти и заяви:

— Е, *това* ако не е фройдистко. — Изправи се. — Трябва да се връщам да уча. Благодаря ти, че дойде, Пит. Не съм показвала тази снимка никога и на никого. Дори аз не съм я гледала кой знае от кога. Сега се чувствам по-добре. Много по-добре.

— Радвам се. — И аз се изправих. — Но преди да си отидеш, искаш ли сега *ти* да ми помогнеш за едно нещо?

— Естествено, какво?

— Ще ти покажа. Няма да се бавим дълго. Поведох я покрай „Холиоук“ и нагоре по хълма зад стола. На двеста метра се намираше паркингът „Стийм Планта“ за колите на студентите, които нямаха право на лепенки за паркиране (първокурсници, второкурсници и повечето третокурсници). Това беше най-популярното място в целия университет за интимни любовни срещи в студеното време, но онази нощ намеренията ми бяха съвсем други.

— Каза ли на Боби кой му е откраднал ръкавицата? Нали си му писала.

— Не виждах смисъл.

Известно време вървахме мълчаливо. После заговорих:

— Ще скъсам с Ан-Мари след Деня на благодарността. Опитах се да ѝ се обадя, но се отказах. Ако ще късам, май по-добре да ѝ го кажа лично. — Не помня да съм стигал до подобно решение. Но съм сигурен, че не го казах просто ей така, заради Каръл.

Тя кимна, без да ме погледне, и продължи да крачи, стиснала чантичката си.

— Аз пък прибягнах до телефона. Обадох се на Си-Джей и му казах, че излизам с едно момче.

Аз спрях.

— Кога?

— Миналата седмица. — Сега вече вдигна глава. Трапчинките, леко извитата устна — онази усмивка.

— *Миналата* седмица? И не си ми казала?

— Това си е моя работа. Между мен и Съли. Тоест, не казвам, че той ще тръгне да те преследва с... — Тя мълча точно толкова време, че и двамата да си помислим „бейзболна бухалка“, и продължи: — Че ще тръгне да те преследва или нещо такова. Хайде, Пит. Ако ще правим нещо, давай да го правим. Само че сега няма да ходя никъде с теб. Наистина имам много за учене.

— Никъде няма да ходим.

Отново закрачихме. По онова време паркингът „Стийм Планта“ ми изглеждаше направо огромен — имаше стотици коли, паркирани в дълги редици, окъпани в лунна светлина. Почти бях забравил къде съм оставил стария форд на брат ми. А последния път, като ходих в Мейнския университет, паркингът беше може би три или четири пъти по-голям, с място за хиляда и повече автомобили. Времето си минава и всичко се разраства, с изключение на нас самите.

— Ей, Пит? — Продължих да крача.

— А-ха.

— Не искам да късаш с Ан-Мари заради мен. Защото подозирам, че ще сме заедно... за кратко. Нали не се сърдиш?

— Не. — Е, думите й малко ме разстроиха — жителите на Атлантида наричаха подобни изказвания „студен душ“ — но не се изненадах особено. — Може и така да се получи.

— Харесваш ми, приятно ми е с теб, но просто ми харесваш, това е всичко, и най-добре да бъдем честни. Тъй че ако предпочиташ да си премълчиш, като се прибереш за ваканцията...

— И да си имам друго гадже вкъщи? Нещо като резервна гума, ако тази в училище нещо се спука?

Тя се стресна, после се засмя.

— Направо ме разби.

— Защо?

— И аз не знам, Пит... но наистина *много* ми харесваш.

Тя спря, обърна се към мен и обви врата ми с ръце.

Застанали сред редиците коли, известно време се целувахме, колкото да спретна доста приличен бастун, и съм почти сигурен, че тя

усети. Накрая ме целуна лекичко по устните и продължихме да вървим.

— А какво каза Съли? Сигурно не трябва да те питам, но...

— ...но искаш *информация* — отсечено завърши тя с тона на Номер две от сериала. После се засмя. Малко тъжно. — Мислех, че ще се ядоса, или дори ще се разплаче. Съли е огромен и всичките футболисти, с които играе, се страхуват от него, но веднага му личи какво чувства. Във всеки случай *не очаквах* да посрещне новината с облекчение.

— С облекчение?

— С облекчение. Вече месец и повече се срещал с някакво момиче от Бриджпорт, само че мамината приятелка Рионда ми каза, че всъщност не било момиче, а жена на двацет и четири-пет години.

— Горкият, нищо няма да излезе и само ще се разочарова — отбелязах, надявайки се, че думите ми ще прозвучат равнодушно. Всъщност бях изключително доволен. Естествено, че ще съм доволен. Ако гуркичкият пруклет Джон Съливан със златното сърце е решил да се забърка в сантиментална боза а ла някое кънтри, е какво пък, на четиристотинте милиона червени китайци хич не им пука, да не говорим за мен.

Вече почти бяхме стигнали до колата. Чисто и просто купчина старо желязо като всички останали, но благодарение на брат ми си беше лично моя.

— А освен новите си любовни похождения си има и грижи — продължи Каръл. — Догодина през юни, като завърши гимназия, ще ходи войник. Вече е говорил с наборната комисия и всичко е уредено. Няма търпение да замине за Виетнам и да се бори за демокрацията.

— Да не сте се скарали заради войната?

— Не. Какъв е смисълът? Пък и какво бих могла да му кажа? Че за мен нещата се свеждат до Боби Гарфийлд? Че всичките глупости, дето Хари Свидровски и Джордж Джилман, и Хънтър Макфейл ги дрънкат, ми звучат като вятър и мъгла в сравнение с постъпката на Боби, който ме носи на ръце по целия хълм? Съли ще реши, че съм откачила. Или пък ще каже, че съм твърде умна. Съли съчувства на такива хора. Казва, че да си твърде умен е нещо като болест. И може би е прав. Аз обаче по някакъв начин го обичам. Той е сладък. Освен това е от хората, които имат нужда някой да се грижи за тях.

„И дано си намери някой да се грижи за него — допълних мислено. — Стига да не си ти.“ Тя измери колата ми с поглед.

— Добре, грозна е, *отчаяно* се нуждае от измиване, но все пак се движи. Въпросът е какво правим тук, при положение, че вече трябваше да съм над книгите и да чета разказ от Фланъри О’Конър^[1]?

Извадих джобно ножче и го отворих.

— Случайно да имаш пила в чантата?

— Имам. Какво ще правим, ще се дуелираме ли? Номер Две и Номер шест се сбиват на паркинга „Стийм Планта“?

— Недей да остроумничиш, просто си извади пилата и ела с мен.

Като заобиколихме колата и застанахме откъм задния капак, тя избухна в смях — не тъжен, а същият онзи бурен, искрен, неудържим смях, който чух за пръв път, когато кренвиршеното човече на Скип се появи на конвейера Най-сетне бе разбрала защо сме тук.

Подхвана лепенката от единия край, а аз — от другия и се срещнахме по средата. После хвърлихме парченцата и ги проследихме с поглед как се въргялят по асфалта. *Au revoir AuH2O-4-USA*. Чао, Бари. И се засмяхме. Братче как се смяхме само, щяхме да се пукнем.

---

[1] Американска писателка (1925 — 1964) — Б.пр. ↑

22.

След някой и друг ден моят приятел Скип, чиято политическа ориентация в първите дни на следването клонеше към нулата, изведнъж украси с плакат своята половина на стаята, която делеше с Брад Уидърспун. На снимката се виждаше нахилен бизнесмен в официален костюм с жилетка. Бе протегнал длан в приятелски жест. Другата му ръка бе скрита зад гърба, но очевидно стискаше нещо, от което капеше кръв. „ВОЙНАТА Е ДОБЪР БИЗНЕС — гласеше надписът. — ИНВЕСТИРАЙТЕ СИНА СИ.“

Милото беше потресен.

— Значи вече си против Виетнам? — бе първият му въпрос.

Стори ми се обаче, че въпреки наперената си войнственост нашият етажнен отговорник доста се стресна от този плакат. Все пак в училище Скип е бил първокласен бейзболен играч. И вероятно щеше да се включи в отбора на колежа. А и двата университетски атлетически клуба — „Делта Тау Делта“ и „Фи Гам“ — непрестанно го ухажваха. Изобщо Скип не беше никакъв си смахнат куцльо като Стоук Джоунс (Милото Диърборн също бе започнал да го нарича Хръц-Хръц), нито пък перко с жабешки очи като Джордж Джилман.

— Чакай бе, този плакат просто иска да каже, че много хора правят пари от цялата тая кървава каша — обясни Скип — „Макдоналдъглас“, „Боиш“, „Дженерал Илектрикс“. „Доу Кемикал“ и „Коулман Кемикалс“. Скапаната „Пепси-кола“. И кой ли още не.

Пронизителният поглед на Милото трябваше да ни покаже (или поне това целеше), че той е размишлявал над тези неща много по-задълбочено, отколкото Скип изобщо е в състояние да го стори.

— Нека те попитам нещо — в такъв случай може би смяташ, че трябва да се оттеглим и да оставим Чичо Хо да завладее цял Виетнам?

— Все още не знам какво мисля. Интересувам се от тези неща едва от няколко седмици. И засега само наваксвам.

Това се случи в седем и половина сутринта и пред вратата на Скип се насъбра малка група ранобудници, които отиваха на сутрешните лекции от осем часа. Забелязах Рони (плюс Ник Праути —

дватамата вече бяха станали неразделни), Ашли Райе, Лени Дориа, Били Марчант и още пет-шест момчета. Нейт се бе облегнал на вратата на прага на 302-а още по тениска и долнището на пижамата си. На стълбите Стоук се бе подпрял на патериците си — очевидно излизаше, но после се бе спрял да изслуша спора.

— Когато партизаните нахлуят в някое село в Южен Виетнам, първата им работа е да издирят всички хора, които носят кръстчета, медальони на Свети Христофор и на Светата Дева. Там убиват католици. Биват изстребвани хора, които вярват в Бог. И ти мислиш, че трябва да стоим настрана и просто да гледаме как тъпите комунисти избиват вярващите?

— Защо не? — подметна Стоук откъм стълбите. — Шест години гледахме как нацистите избиват евреи и въобще Не си мръднахме пръста. И евреите вярват в Бог, поне Доколкото ми е известно.

— Глей го тъпия Хръц-Хръц! — изцепи се Рони. — Тебе пък кой те пита?

Но Стоук Джоунс, известен още под прякора Хръц Хръц, вече слизаше по стълбите. Екотът от патериците му ми напомни за наскоро заминалия си Франк Стюарт. Сложил ръце на кръста си, Милото отново се обърна към Скип. Накачените на врата му военни медальони изпъкваха на бялата му тениска. Разказа ни, че баща му ги носил във Франция и в Германия — били на врата му, докато лежал зад едно дърво, търсейки убежище от картечния огън, от който загинали двама и били ранени четирима от неговата рота. Какво общо имаше всичко това с Виетнам, ние не знаехме, но очевидно Милото много държеше на тези неща, та никой не се осмели да попита. Дори Рони се усети да си държи плювалника затворен.

— Ако ги оставим да завземат Южен Виетнам, ще завземат и Камбоджа. — Милото изглежда, Скип, после мен, после Рони... обхождайки всички присъстващи с поглед. — После Лаос. После Филипините. Една след друга.

— Ако могат да го постигнат, значи може би заслужават да спечелят — вметнах.

Милото направо се гръмна. И аз се постреснах от себе си, но не си върнах думите назад.

23.

Преди ваканцията за Деня на благодарността отново имахме колоквиуми по всички предмети и резултатите бяха катастрофални за академичната младеж от „Чембърлейн“ III. Вече почти всички бяхме разбрали, че *ние самите* сме пълна катастрофа и че извършваме нещо като групово самоубийство. Кърби Маклендън направи онази изцепка с аспирин и изчезна от хоризонта като заек в шапката на фокусник. Кени Остър, който вечно седеше в ъгъла и си бъркаше в носа, като не можеше да реши какво да играе, един ден просто духна. Беше оставил на възглавницата си дама пика, на която бе написал „Аз изчезвам“. Джордж Песард се премести при Стив Ог и Джак Фрейди в „Чад“ общежитието за генийчета.

Дотук шестима, оставаха още тринайсет.

Трябваше да си направим подходящите изводи още тогава. По дяволите, дори само онова, което се случи с горкия Кърби, трябваше да ни разтърси — през последните три-четири дни, преди съвсем да изперка, ръцете му трепереха толкова силно, че му беше трудно да държи картите и направо подскачаше на стола си, ако в коридора се треснеше врата. Кърби трябваше да ни послужи като добър урок, но ние бяхме слепи и глухи. Времето, прекарано с Каръл, също не беше решение. Когато бяхме заедно — да, в тези моменти всичко си беше наред. Когато бяхме заедно, единственото, което исках, бе информация (и може би да й смъкна чорапите). Но когато се връщах в общежитието, особено в онази проклета читалня на третия етаж, се превръщах в свършено друг Питър Райли. В читалнята на третия етаж не можех да се позная.

С приближаването на Деня на благодарността започна да се възцарява някакъв сляп фатализъм. Но никой не говореше за това. Обсъждахме филми или секс („Абе, мацките ми пускат, не съм като кончетата на въртележката!“ — грачеше Рони ни в клин, ни в ръкав), но най-честата тема беше Виетнам... или хартс. Тези разговори се въртяха около това кой води, кой изостава и кой не може да схване няколкото прости трика на играта: изчисти поне една цяла боя;

пробутай средните по сила купи на някого, който си точи зъбите да стреля луната, а ако се налага да взимаш, взимай с най-високата възможна карта.

Отвърнахме на застрашително приближаващите контролни единствено като превърнахме играта в нещо като нескончаем цикличен турнир. Тарифата си остана пет цента на точка, но вече се играеше и за мач-точки. Системата За присъждането им беше много сложна, но в продължете на две трескави среднощни разигравания Ранди Екълс и Хю Бренан измислиха доста добра формула за изчисляване. Впрочем и на двамата предстоеше да се провалят на изпитите по математика — след края на есенния семестър изпаднаха от курса.

Изминали са трийсет и три години от онези паметни колоквиуми преди есенната ваканция, но мъжът, в който се превърна тогавашното момче, още потръпва при спомена за тях. Скъсаха ме по всичко освен по социология и по литература. Дори нямаше нужда да чакам да излязат резултатите. Скин ме осведоми, че са го скъсали по всичко освен по висша математика, а и там с мъка вързал тройка. Вечерта щях да водя Каръл на кино — това бе единствената ни среща преди ваканцията (и последната, макар че тогава още не го знаех) — и докато отивах да си взема колата, срещнах Рони Маленфант. Питах го как са минали колоквиумите, а той се ухили, намигна ми и изтърси:

— Пълно шест по всичко, приятелю. Направо като в даскалото. — Но на слабото улично осветление забелязах, че тъглчетата на устните му леко потрепват. Беше много блед и ми направи впечатление, че пъпките, които изглеждаха много зле в началото на семестъра през септември, сега вече са станали ужасни. — А ти?

— Ще ме правят декан на хуманитарните науки. Това говори ли ти нещо?

Рони избухна в смях.

— Ама че си говедо! — После ме тупна по рамото. Предизвикателният пламък в очите му бе отстъпил място на страха, който го правеше да изглежда по-малък. — Излизаш ли?

— А-ха.

— С Каръл?

— А-ха.

— Радвам се за теб. Тя е страхотно маце. — Кое то за Рони бе сърцераздирателна искреност. — А ако не те видя после в читалнята,

приятна пуйка.

— И на теб, Рони.

— А-ха, мерси. — После ме изгледа изпод око и се насили да се усмихне. — Като гледам, май и двамата яко ще нахендрим, а?

— А-ха, доста точно казано.

24.

Беше горещо, макар че моторът не работеше и парното беше изключено. Бяхме затоплили купето с телата си, стъклата се бяха запотили и светлината от уличните лампи достигаше до нас разсеяна и размита, сякаш през матиран прозорец на баня. Радиото свиреше, великият Джон Маршал редеше стари шлагери. Скромен и все тъй велик пееше „Четири сезона“ и какви ли не стари шлагери. Жилетката ѝ беше разкопчана, а сутиенът ѝ — праметнат на седалката, с провиснала дебела презрамка, защото по онова време поредният технологичен бум в производството на бельо тепърва предстоеше. Боже, колко топла беше кожата ѝ и колко кораво зърното ѝ в устата ми. Още не си беше свалила гащичките, но вече бяха доста усукани. Аз бръкнах с пръст, после с два. Чък Бери пееше „Джони Би Гуд“ и „Роял Тийнс“ — на свой ред „Шортс шортс“. Ръката ѝ в панталоните ми, пръстите ѝ в моите гащета. Долавях миризмата ѝ, парфюма и усещах потта по слепоочията. Чувах я, долавях живия пулс на дъха ѝ, безмълвния шепот в устата ми сред целувките. И бяхме на предните седалки на колата ми, смъкнати колкото се може по-назад, и през ум не ми минаваше за контролни, за Виетнам, за Линдън Джонсън с хавайските венци, за карти. Просто я исках, тук и сега, веднага, но изведнъж тя се изправи, изправи и мен и ме бутна назад към волана, опряла ръце с разперени пръсти на гърдите ми. Понечих отново да я прегърна и прокарах длан по бедрото ѝ, но тя с леден глас отсече:

— Пит, не!

Сви крака, а коленете ѝ се удариха едно в друго достатъчно звучно, за да разбере какво ми казват, а именно, че каквото било-било. На мен не ми харесваше, но спрях.

Запъхтян, отпуснах глава на запотеното стъкло откъм шофьорското място. Пишката ми беше твърда като железен прът в гащите, толкова ме болеше. Скоро щеше да спадне — никоя ерекция не продължава вечно, мисля, че Бенджамин Дизраели го е казал — но болката в топките остава. Просто факт от мъжкия живот.

Бяхме си тръгнали от киното — филмът беше някаква лигава тъпня с Бърт Рейнълдс^[1] — без да дочакаме края, и се бяхме запътили към „Стийм Планта“ с една и съща мисъл... или поне аз така се надяхах. Подозирам, че все пак е била *една и съща* мисъл, но на мен ми се щеше да стигнем малко по-далеч.

Каръл придърпа жилетката си, но сутиенът ѝ си остана на облегалката на седалката, а с тези гърди, които се опитваха да изскочат изпод дрехата, и подаващата се ареола, която едва се различаваше на смътната светлина, събуждаше у мен дива страст. Отвори си чантата и с треперещи ръце затърси цигарите си.

— Ох! — възкликна с не по-малко разтреперан глас. — Искам да кажа, леле Боже.

— Така приличаш на Бриджит Бардо, с тая разкопчана жилетка — подметнах.

Тя изненадано вдигна глава, май ѝ стана приятно — или поне така ми се стори.

— Мислиш ли? Може би просто заради русата коса?

— Заради косата ли? Боже мой, не. Най-вече заради... — И посочих към разкопчаната дреха. Тя се погледна и се засмя. Но въпреки това не се закопча, нито пък придърпа двете предници. Надали би успяла, де — доколкото помня, тази жилетка сладостно беше прилепнала.

— Като бях малка, до нас имаше едно кино, „Ашър Емпайър“. Вече не съществува, но като бяхме деца — с Боби и Съли, вечно даваха филми с нея. Мисля, че един — „И Бог създаде жената“ — сигурно се въртеше всеки ден.

Избухнах в смях и посегнах към своите цигари на таблото.

— В автокиното в Гейтс Фолс всеки петък и събота вечер го даваха последен от трите филма.

— Гледал ли си го?

— Ти луда ли си? Въобще не ми *разрешаваха* да ходя на автокино, освен ако не даваха само Дисни. Ако не се лъжа, гледал съм „Тонка“ със Сал Майнио поне седем пъти. Но помня прегледите. Бриджит с прословутата хавлия.

— Няма да се върна след ваканцията — отвърна Каръл и запали цигара.

Изрече го толкова спокойно, че в първия миг не реагирах и останах с впечатлението, че още си говорим за архивни филми или за нощ в Калкута, или за каквото там трябва, за да убедим телата си, че вече е време за спане, край на вълненията. После ми прищрака.

— Какво... какво каза?...

— Казах, че няма да се върна след ваканцията. И както ми се струва, на Деня на благодарността у нас няма да падне голямо веселие, но какво пък.

— Баща ти ли нещо?

Тя поклати глава и дръпна от цигарата. В светлината на миниатюрното пламъче лицето ѝ бе мозайка от ярки оранжеви петна и сенчести полумесеци. Стори ми се по-възрастна. Красива, но по-възрастна. По радиото Пол Анка пееше „Даяна“. Изключих го.

— Баща ми няма нищо общо. Връщам се в Харуич. Помниш ли, споменах ти веднъж за една приятелка на майка ми — Рионда?

Имах смътен спомен и кимнах.

— Рионда ни направи онази снимка, дето ти показах, с Боби и Си-Джей. Тя казва... — Каръл погледна полата си, запретната почти до кръста ѝ, и започна да я подръпва надолу. Никога не знаеш какво ще засрами човека — било то естествените нужди, сексуалните отклонения на роднините или нечий надувки. А понякога, разбира се, алкохолът.

— Да го кажем така, баща ми не е единственият член на семейство Джърбър, който има проблеми с пиенето. Показал е на майка ми как да си успокоява нервите, а тя е била прилежна ученичка. Доста дълго време беше примерна — ходеше в Обществото на анонимните алкохолици, ако не се лъжа — но Рионда казва, че пак е започнала да пие. Тъй че си заминавам у дома. Не знам дали ще съумея да се погрижа за нея или не, но поне ще се опитам. И за брат ми в това число. Рионда казва, че Иън не знае на кой свят е. Разбира се, той си е така открай време. — Тя се усмихна.

— Каръл, не знам дали това е много мъдро решение. Така да си зарежеш образованието...

Тя ме стрелна с яден поглед.

— Ти ли си седнал да ми говориш за зарязване на образованието? Знаеш ли какви неща чувам напоследък за оная скапана игра хартс, дето се вихри в „Чембърлейн“ III? Че до Коледа

абсолютно всички от етажа ще изхвърчат, включително и ти. Пени Ланг казва, че напролет от целия етаж ще остане само смахнатият ви отговорник на етажа.

— А-ами, това е преувеличено. Нейт ще остане. Както и Стоукли Джоунс, ако не си строши врата по стълбите някоя нощ.

— Много смешно!

— Не е смешно. — Не, никак не беше смешно.

— Тогава защо не престанеш?

Сега бе мой ред да се ядосам. Първо ме отблъсна и стисна колене, освен това ми каза, че си заминава, тъкмо когато бях започнал не само да я искам, но и да се нуждая от присъствието ѝ, на всичкото отгоре ме зарязваше в състояние, което бе на път да се превърне в класически случай на подуте топки... и на всичкото отгоре аз съм бил виновен. Картите били виновни.

— *Не знам* защо не престана. Ти защо не намериш някой друг да се грижи за майка ти? Защо тази нейна приятелка Руанда...

— *Ри-он-да.*

— ...не вземе да се погрижи за нея. Ти какво си виновна, че майка ти е пиянде?

— *Майка ми не е пиянде! Да не си посмял да я наричаш така!*

— Добре де, със сигурност не е света вода ненапита, особено пък ако се наложи да напуснеш университета заради нея. Щом положението е чак толкова сериозно, Каръл, значи наистина не е безгрешна.

— Рионда ходи на работа и трябва да се грижи за собствената си майка. — Гневът ѝ се беше изпарил. Изглеждаше обезсърчена. Помня онова засмяно момиче, което стоеше до мен и хвърляше парченцата от републиканската лепенка, а после гледеше как вятърът ги носи по асфалта, но то сякаш нямаше нищо общо с тази Каръл. — Тя е моя майка. Само ние с Иън можем да се погрижим за нея, а брат ми едва крета в гимназията. Освен това винаги мога да се запиша в университета в Кънектикът.

— Искаш ли малко *информация*? — Гласът ми трепереше и беше станал дрезгав. — Ще ти я споделя, независимо дали желаеш, или не. Разбра ли? Не знам дали се досещаш, но ми разбиваш сърцето. Това е *информацията*. Разбиваш ми сърцето, по дяволите!

— Не, не ти го разбивам. Сърцата са яки, Пит. Рядко се случва да се разбият. В повечето случаи просто се превиват.

Да, бе, а Конфуций казва, че жени, които летят с главата надолу, страдат от нервна криза. Разплаках се. Не силно, но очите ми се изпълниха с истински сълзи. Може би защото ме свариха напълно неподготвен. Добре, добре, плачех и за себе си, разбира се. Защото умирах от страх. Всеки момент щяха да ме скъсат по всичко с изключение на един предмет, една от приятелките ми се канеше да натисне копчето КАТАПУЛТ, а аз просто не можех да спра да играя карти. Нищо не вървеше така, както си представях, че ще бъде в колежа, и това ме изпълваше с ужас.

— Не искам да заминаваш — казах. — Обичам те. — Опитях се да се усмихна. — Още малко информация, нали разбираш?

Тя ме изгледа с някакво странно изражение, което не успях да разгада, после свали стъклото и метна фасата навън. Затвори прозореца и протегна ръце:

— Ела тук.

Изгасих своята цигара в препълнения пепелник и се настаних до нея на седалката. В прегръдките ѝ. Тя ме целуна, после ме погледна право в очите:

— Може би ме обичаш, а може би не. Мога само да ти кажа, че никога не бих се заела да убеждавам някого да не ме обича, любовта и без това не стига на този свят. Но ти си объркан, Пит. Не знаеш какво да правиш с училище, с хартс, с Ан-Мари, както и с мен.

Понечих да възразя, че не съм объркан, но, разбира се, бях.

— Аз мога да уча в Кънектикът. Ако майка ми се оправи, със *сигурност* ще отида. Ако не стане, ще запиша квалификационни курсове в Пенингтън в Бриджпорт, или дори квалификационни вечерни курсове в Стратфорд или Харуич. Мога да направя какво ли не, наистина разполагам с лукса да избирам, защото съм момиче. В наши дни е хубаво да си момиче, повярвай ми. Линдън Джонсън се погрижи за това.

— Каръл...

Но тя сложи ръка на устата ми, за да ме накара да замълча.

— Ако те изхвърлят през декември, има голяма вероятност през декември догодина да се окажеш в джунглата. Трябва да размислиш по

въпроса, Пит. Съли е друга работа. Той смята, че така е редно, и *иска* да отиде. А ти не знаеш какво искаш и какво смяташ, и ако продължаваш с тия карти, няма и да разбереш.

— Ей, все пак си изхвърлих републиканската лепенка, нали? — думите ми прозвучаха глупаво.

Тя не отвърна.

— Кога заминаваш?

— Утре следобед. Имам билет за автобуса за Ню Йорк в четири часа. Спирката в Харуич е на три пресечки от нас.

— От Дери ли заминаваш?

— Да.

— Може ли да те закарам до автогарата? Ще те взема от общежитието към три.

Тя поразмисли, после кимна... но ми се стори, че в погледа ѝ долових някакво съмнение. Нямаше как да ми убегне.

— Става. Благодаря ти. Видя ли, че не те излъгах? Нали ти казах, че може би ще сме заедно за кратко.

Въздъгнах.

— Н-да.

Само дето това бе много по-кратко, отколкото очаквах.

— И така, Номер шест: Искаме... *информация*.

— Няма да я получите. — Доста е трудно да си твърд и непоколебим — като Патрик Макгуън в „Затворника“ — когато ти се плаче, но се постарях.

— Дори ако много ти се помоля? — Тя хвана ръката ми и я пъкна под жилетката си право върху гърдите си. Вече бях започнал да се поотпускам и да се унасям в сън, но сега мигновено се ококорих.

— А...

— Правил ли си го преди? Докрай, имам предвид? Тази информация ме интересува.

Поколебах се. Предполагам, че този въпрос затруднява повечето момчета и те предпочитат да излъжат. Но аз не исках да лъжа Каръл.

— Не.

Тя грациозно смъкна гащичките си и ги метна на задната седалка, после преплете пръсти на врата ми.

— А пък аз да. Два пъти. Със Съли. Май не се справи много добре... но той не е учил в университет. А ти си учил.

Чувствах устата си пресъхнала, но сигурно е било заблуда, защото като я целунах, устните ни бяха влажни; скоро навсякъде имаше само усти, езици, устни и игриви зъби. Когато съумях да проговоря, изръсих:

— Ще се постарая да ти предоставя цялото си университетско образование.

— Включи радиото — отвърна тя, разкопчавайки колана и ципа на джинсите ми. — Включи радиото, Пит, обичам стари шлагери.

Включих радиото и я целунах. Имаше едно място, едно много особено място, пръстите ѝ ме насочиха към него и в миг си бях тук, а после се намерих съвсем другаде. Там, вътре, беше много топла. Много топла и много стегната. Зашепна ми на ухото с гъделичкащи устни:

— Бавно. Ако ядеш зеленчуците един по един, може би ще заслужиш десерт.

Джаки Уилсън пееше „Самотни сълзи“ и аз се стараех да не бързам. Рой Орбисън изпя „Само самотните“, а аз се стараех да не бързам. После Уанда Джаксън пееше „Хайде да направим парти“, а аз продължавах да се старая да не бързам. Последва реклама с гласа на Майти Джон за Браниган, най-новия антиквариат за бутилки в Дери, а аз се стараех да не бързам. После тя застана и сплетените на врата ми пръсти се превърнаха в нокти, които се забиха в кожата ми, но когато се долепи до мен и леко взе да се поклаща, не можех повече да не бързам и в този миг по радиото пуснаха „Плагърс“, които пееха „Времето на здрача“, а тя стенеше, че не знаела, нямала *представа*, о, Боже, о, Пит, о, *Боже*, о, Господи, Господи *Боже*, Пит, а устните ѝ обсипваха с целувки цялото ми лице. Седалката скърцаше, в колата миришеше на цигарен дим и на боровия ароматизатор, окачен на огледалото за обратно виждане Вече и аз стенех, не знаей какво съм изричал, а „Платърс“ пееха „Всеки ден се моля да е вечер, за да бъда с теб“ и тогава започна да става. Ритмичното поклащане прерасна в екстаз. Затворих очи, стиснах я здраво и потънах в нея по онзи начин, нали знаете, разтреперан от глава до пети, а токът ми глупашки се блъскаше в шофьорската врата в неконтролируем гърч и аз си мислех, че мога да правя това дори да умирам, дори да умирам, дори да умирам; както и че това е информация. Ритмичното поклащане

прераства в екстаз, картите падат, в света нищо не се губи, дамата се скрива, после я откриват, и всичко е информация.

---

[1] Американски филмов актьор и режисьор на приключенски филми (1936-). — Б.пр. [↑](#)

На следващата сутрин имах кратка консултация с учителя по геология, който ми каза, че съм „пред катастрофа“. Идеше ми да му кажа: „Тази информация не е нова, Номер шест“. Обаче се въздържах. На сутринта светът ми изглеждаше различен... едновременно по-добър и по-лош.

Като се върнах в „Чембърлейн“, сварих Нейт да си тръгва. Носеше куфар. На него имаше лепенка „ПОКОРИТЕЛ НА ВРЪХ ВАШИНГТОН“. През рамо бе праметнал мешка с мръсни дрехи. Както и всичко останало, днес Нейт също ми се струваше различен.

— Весело посрещане на празника, Нейт — пожелах му, отворих дрешника и заизмъквах ризи и панталони. — Яж много плънка, че си кльошав като закачалка.

— Ще ям. От червени боровинки. През дървата седмица тук ми беше толкова мъчно за вкъщи, че си мислех само за пълнената пуйка на мама.

Натъпках своя куфар, размишлявайки, че като закарам Каръл до автогарата, мога направо да продължа и ако няма задръстване по шосе № 136, да се прибера у дома още по светло. Дори може да се отбия във „Фонтана на Франк“ за една безалкохолна бира, преди да потегля по Сабатъс Роуд към нас. Изведнъж желанието да се разкарам от това място — от „Чембърлейн“ и „Холиок“, и от целия скапан университет — надделя над всичко и се превърна в приоритет номер едно. „Ти си объркан, Пит — ми каза снощи в колата Каръл. — Не знаеш какво искаш и ако продължаваш с тия карти, няма и да разбереш.“

Е, сега ми се отваряше възможност да се махна от картите. Беше ми мъчно, че Каръл заминава, но ще излъжа, ако кажа, че това бе най-голямата ми болка в момента. В този миг най-важно беше да се махна далеч от читалнята на третия етаж. И от Кучката. „Ако те изхвърлят през декември, има голяма вероятност през декември догодина да се окажеш в джунглата.“ „Айде, чао, бейби, обаждай се“ — както обичаше да казва Скип Кърк.

Затворих куфара и се огледах, установявайки, че Нейт още се бави на вратата. Стреснах се и ахнах от изненада. Все едно виждах призрака на Банко.

— Я, ти не си ли тръгнал, давай, давай, изчезвай. Времето и приливът не чакат никого, дори бъдещите стоматолози.

Но Нейт продължи да ме гледа, без да помръдва.

— Ще те изключат.

В миг отново се досетих за налудничавата прилика между Нейт и Каръл, бяха почти като женската и мъжката страна на една и съща монета. Опитах се да се усмихна, но той не отвърна на усмивката ми. Лицето му изглеждаше дребно, бледо и сгърчено. Типично лице на янки. Ако видите кльощав човек, който винаги изгаря на слънце, но никога не придобива свестен загар, чиято представа за официални дрехи задължително включва папийонка и обилно количество брилянтин, и има вид на човек, дето страда от запек от три години, то този човек най-вероятно е роден и отрасъл северно от Уайт Ривър, щата Ню Хампшър. И най-вероятно последните му думи на смъртния му одър ще бъдат: „Плътка от червени боровинки.“

— Тц. Няма такова нещо. Не се връзвай, Нейти. Всичко е точно.

— Ще те изключат — повтори той. Страните му придобиха сивкав керемиден цвят. — Вие със Скип сте най-готините хора, които познавам, в гимназията нямахме ни един човек като вас двамата, поне в *мое* училище, и сега ще вземат да ви изключат и всичко е толкова глупаво.

— Няма да ме изключат — успокоих го... но от снощи в мозъка ми се бе загнездила мисълта, че това *все пак* е възможно. Не само бях на *ръба* на катастрофата; дявол го взел, вече направо си го бях закъсал. — Нито пък Скип. Всичко е под контрол.

— Светът се разпада, а вас двамата ще ви изключат заради хартс! Заради *някаква* *шибана* *тъпа* *игра на карти*!

Но преди да съумея да отвърна, той вече беше изчезнал, устремен на север към пуйката и плътката на майка си. А може би дори към някоя и друга чекия през панталоните от Синди? Хей, защо пък не? В края на краищата беше Денят на благодарността.

26.

Не си чета хороскопа, рядко гледам „Досиетата Х“, *никога* не съм търсил помощта на медиум на горещата телефонна линия и все пак. вярвам, че от време на време на всеки се случва да надзърне в бъдещето си. Това се случи и с мен онзи следобед, когато спрях старото комби на брат ми пред общежитието „Франклин“: знаех, че вече си е тръгнала.

Влязох вътре. Фоайето, където обикновено поне по седем-осем момчета чакаха момичето си, изглеждаше странно пусто. Чистачка в синя униформа почистваше неунищожаемия мокет. Момичето на регистрацията четеше списание „Макколс“^[1] и слушаше радио. И отново „Плачи, плачи, плачи, бейби, 96 сълзи.“

— Пит Райли за Каръл Джърбър — представих се. — Бихте ли й позвънили да слезе?

Девойката вдигна глава, остави списанието и ме удостои със съчувствен поглед. Това е погледът на лекаря, който идва да ти каже: „Ах, да му се не види, мойто момче, туморът не може да се оперира. Нямах късмет, човече, най-добре да се сдобриш с Господ.“

— Каръл каза, че й се налага да тръгне по-рано. Взе експресния рейс за Дери. Но ме предупреди, че ще минеш, и остави за теб това.

Момичето ми подаде плик, на който бе написано моето име. Благодарих и излязох от блока с писмото в ръка. Тръгнах по пътеката, за миг поспрях при колата и зареях поглед към столовата „Холиок“, прословутия Дворец в равнините, дома на кренвиршеното човече с щръкналата пишка. Оттук се виждаше долчинката в подножието на хълма, където листата танцуваха на вятъра. Вече бяха загубили ярките си есенни багри и бяха оцветени в ноемврийско тъмнокафяво. Утре е Денят на благодарността, предвестник на зимата в Нова Англия. Целият свят бе вятър и студено слънце. Отново се бях разплакал — пареше ми на страните. „96 сълзи, бейби, плачи, плачи, плачи.“

Седнах в колата, където предишната вечер се простих с девствеността си, и отворих плика. Вътре имаше един-единствен лист.

Пъргавият ум е в кратките слова, както казва Шекспир. Ако е вярно, значи писмото на Каръл бе най-умното на света.

Драги Пит,

Мисля, че снощи трябва да бъде нашето сбогуване... нима бихме могли да се разделим по-красиво? Възможно е да ти пиша от университета, но в момента съм толкова объркана, че нищо не знам (ей, може дори да размисля и да се върна!). Но моля те, остави на мен да ти се обадя. Каза, че ме обичаш. Ако наистина е така, нека аз те потърся първа. Непременно ще ти се обадя, обещавам.

PS. Снощи беше най-чудесното нещо, което ми се е случвало. Ако е възможно да бъде по-хубаво, просто не знам как хората оцеляват след това.

P.P.S. Зарежи тези глупави карти.

Казваше, че снощи било най-чудесното нещо, което ѝ се е случвало, но въпреки това „С обич“ липсваше и накрая на бележката се мъдреше само подписът ѝ. Но... „Ако може да бъде по-хубаво, просто не знам как хората оцеляват след това.“ Разбих какво иска да каже. Пресегнах се и докоснах седалката, на която бе лежала. Където бяхме лежали.

„Пусни радиото, Пит, обичам стари шлагери.“

Погледнах си часовника. Бях дошъл по-рано (сигурно полусъзнателното предчувствие ме бе докарало), тъкмо минаваше три. Лесно можех да я настигна на автогарата, преди да отпътува за Кънектикът... но нямаше да го направя. Беше права, снощи си казахме незабравимо „сбогом“ в старото ми комби — всичко друго неминуемо би било по-слабо. В най-добрия случай щяхме да повторим същото, а в най-лошия, щяхме да се скараме и да оплескаме спомена от снощи.

Искаме информация.

Да. И я получихме. Бог ни е свидетел, получихме я.

Сгънах писмото, пяхнах го в задния джоб на джинсите си и отпраших за Гейтс Фолс. Отначало очите ми често се замъгляваха и аз ги триех. После пуснах радиото и с музиката се пооправих. Тя винаги

така ми действа. Вече минах петдесет, а музиката още ми помага, като могъща панацея.

---

[1] Популярно американско женско списание. — Б.пр. ↑

Пристигнах в Гейтс към пет и половина и намалих пред кръчмата на Франк, но после отминах. Вече ми се прибираще у дома и желанието ми да пийна една наливна бира и да си побъбря с Франк Пармело се бе изпарило. За добре дошъл мама ми заяви, че съм бил твърде кльощав, косата ми била много дълга и май „бръсначката не е играла често“. После седна на люлеещия се стол и малко си поплака по повод завръщането на блудния син. Татко ми лепна целувка на бузата, прегърна ме с една ръка, после затършува из хладилника за червения чай на мама — с щръкналия си врат от яката на кафявия пуловер напомняше причудлива костенурка.

Ние — с мама, де — смятахме, че е запазил двайсетина процента от зрението си, или може би малко повече. Трудно е да се каже, защото той почти не говореше. Пострада от ужасна злополука в опаковъчния цех — падна от втория етаж. Още имаше белези по лявата половина на лицето си и по врата, а черепът му беше вдлъбнат на едно място и там вече не му растеше коса. Вследствие на падането остана почти без зрение и му стана нещо на главата. Не беше „хахо“, както веднъж го нарече един тъпак в бръснарницата на Джендрън, нито пък беше ням, както явно смятаха някои хора. Деветнайсет дни лежа в кома. Когато се свести, престана да говори — това е вярно, и понякога в главата му всичко се объркваше, но друг път беше в пълно съзнание и изцяло с ума си. Като се върнах вкъщи, беше достатъчно, че се сети да ме целуне и крепко да ме прегърне с едната ръка. Много обичах моя старец... а след цял семестър игра на карти с Рони Маленфант бях стигнал до извода, че говоренето е умение, с което много често се злоупотребява.

Поседяхме, разказах им разни случки от университета (но не и как гонехме Кучката), после излязох на двора. На вечерната дрезгавина започнах да събирам с греблото нападалите листа — мразовитият въздух щипеше страните ми и ми действаше като балсам на душата, махах за поздрав на съседите, а на вечеря изядох три от телешките кюфтета на мама. После тя каза, че отива в църквата, защото от

женската благотворителна организация щели да правят традиционни гозби по случай празника за болните на легло. Не мислела, че ще ми е много забавно да прекарам първата си вечер у дома със старите кокошки, но, разбира се, ако пожелаея да отида с нея, съм добре дошъл. Благодарих и отвърнах, че предпочитам да се обадя на Ан-Мари.

— Защо ли пък не се изненадвам? — отсече тя и излезе. Запали колата, а аз с голямо неудоволствие се замъкнах до телефона и позвъних на Ан-Мари Суси. След час тя пристигна с пикапа на баща си, ухилена до уши, с разпусната коса и грейнали начервени устни. Но усмивката ѝ не се задържа дълго, както сигурно сами сте се досетили вече, и петнайсет минути по-късно тя завинаги напусна моя дом и моя живот. Айде, чао, бейби, обаждай се. Горедолу по времето на Уудсток се омъжи за някакъв застрахователен агент от Луистън и стана Ан-Мари Джалбърт. Родиха им се три деца и двамата още са заедно. Това май е хубаво, а? Дори да не е много хубаво, трябва да се съгласите, че поне е типично по американски.

Застанах на кухненския прозорец и проследих с поглед задните светлини на пикапа на господин Суси, докато се скриха в далечината. Срамувах се от себе си — Божичко, като си спомня как се ококори, а усмивката ѝ угасна — но освен това изпитвах злорадо задоволство и противно облекчение, толкова ми беше леко на душата, че ми идеше да се разтанцувам по стените и по тавана като Фред Астер.

Долових провлечени стъпки. Обърнах се и съзрях баща ми, който бавно като костенурка влачеше пантофи по линолеума. Вървеше с протегнатата напред ръка. Кожата ѝ бе увиснала, сякаш бе нахлузил голяма ръкавица.

— Правилно ли чух, че току-що една млада дама нарече един млад господин „смотан изрод“? — небрежно попита той, сякаш си бъбрехме просто ей така, да минава време.

— Ами... да. — Размърдах се неспокойно. — Май правилно си чул.

Той отвори хладилника, порови пипнешком и измъкна каната с червения чай. Пиеше го без захар. И аз съм го опитвал неподсладен и ви гарантирам, че няма почти никакъв вкус. Мисля, че татко винаги посягаше към червения чай, защото беше най-яркото нещо в хладилника и той винаги го разпознаваше безпогрешно.

— Момичето на Суси, нали?

— Н-даа, тате. Ан-Мари.

— Те Суси всичките са малко избухливи, Пит. И тръшна вратата, нали?

Ухилих се. Не можах да се въздържа. Цяло чудо е, че стъклото на горката стара врата още си е мястото.

— Май така излиза.

— Сигурно си я трампил за някой по-нов модел в колежа, а?

Въпросът беше доста сложен. Простият отговор — и може би най-верният в крайна сметка — беше: „Не, не съм.“ Така и отговорих.

Той кимна, постави най-голямата чаша от бюфета до хладилника и доби вид, сякаш се готви да полее с чай целия плот и панталоните си.

— Нека аз да ти сипя, ще позволиш ли?

Той не отвърна, но се отдръпна и ме остави да му наляя чай. Поставих почти пълната чаша в ръцете му, а каната прибрах в хладилника.

— Хубав ли е чайът, тате?

Нищо. Стоеше като истукан, стискаше чашата с две ръце като дете и отпиваше на малки глътки. Изчаках, но той явно нямаше да ми отговори, после домъкнах захвърления в ъгъла куфар. Бях нахвърлял учебниците най-отгоре върху дрехите и сега ги наизвадих.

— Ще учиш първата вечер от ваканцията — изтърси татко и ме стресна — почти бях забравил, че е тук. — Мили Боже!

— Ами, взимаме много повече материал, отколкото в училище.

— Студент. — Дълга пауза. — Ти вече си студент.

Прозвуча ми почти като въпрос, затова рекох:

— Точно така, тате.

Той остана още малко, сякаш ме гледаше как вадя учебници и тетрадки и ги нареждам на купчинки. Може би наистина ме гледаше. А може би просто си стоеше. Не може да се каже със сигурност. Най-сетне запъпли към вратата с щръкналия си врат и безпомощно протегнатата ръка, а другата — в която стискаше чашата с чая — притискаше към гърдите си. На прага се спря и изрече, без да се обръща:

— Хубаво, че скъса с тази Суси. Всичките са такива сприхави. Не са стока. Ти заслужаваш по-добра.

После излезе, притискайки чашата до гърдите си.

28.

И докато брат ми и жена му пристигнаха от Ню Глостър, наистина учих. Изчетох половината социология и с мъка се преборих с четирийсет страници от учебника по геология, при това само за три часа. Главата ми гръмна. Щом станах да си направя кафе, вече изпитвах смътна надежда. Бях зле — направо катастрофално зле — но не чак *толкова* фатално зле. Чувствах се като аутфийлдър, който следи как топката се приближава към левия край на игрището; не мърда, следи я с поглед, но *не се отказва* и знае, че тя ще прелети високо, но знае също така, че с точно премерен скок спокойно може да я улови. И аз можех.

Ако, разбира се, за в бъдеще стоя далеч от читалнята на третия етаж.

Към десет без петнайсет се появи брат ми, който, ако може, не ходи никъде преди залез слънце. Жена му — бяха женени от осем месеца — беше изтупана с палто с яка от истинска норка и носеше хлебен пудинг, а Дейв мъкнеше купа с фасул. Брат ми е единственият човек в целия свят, който е способен да повлече фасул за Деня на благодарността чак от съседния щат. Той е добър човек, моят шест години по-голям брат Дейв, който през 1966 работеше като счетоводител за малка верига за бързо хранене с пет-шест „заведения“ в Мейн и Ню Хампшър. През 1996 веригата вече разполагаше с осемдесет „заведения“ и брат ми беше съсобственик на компанията заедно с трима партньори. Притежава три милиона долара — поне на книга — и три байпаса. По един за всеки милион, така да се каже.

Почти веднага след Дейв и Кейти се прибра и мама, цялата посипана с брашно, въодушевена от свършената работа и радостна, че синовете ѝ са си у дома. Поде се радостно приповдигнат разговор. Баща ни седеше в ъгъла и мълчаливо ни слушаше, но се усмихваше и странните му очи с огромни зеници се местеха ту към Дейв, ту към мен. Предполагам, че всъщност реагираше на гласовете ни. Дейв попита къде е Ан-Мари. Обясних му, че сме решили да си починем малко един от друг. Тъкмо да ме попита това да не би да значи, че...

Обаче майка му и жена му едновременно го сръчкаха по онзи типично женски начин, сякаш искаха да кажат: „Не сега, мойто момче, не сега.“ Съдейки по ококорените очи на мама се досетих, че после ще разпитва. Може би дори надълго и нашироко. Мама искаше информация. Майките са си такива.

Като изключим, че Ан-Мари ме нарече „смотан изрод“ и от време на време се питах как ли е Каръл Джърбър (и най-вече дали е размислила да се върне след ваканцията и дали прекарва празника с добрия стар Съли-Джон, когото го очаква казарма), изкарах доста весела ваканция. В четвъртък и петък се извървя цялата фамилия — всички блуждаеха из къщата, гложгаха пуешки кълки гледаха американски футбол по телевизията и разпалено викаха на големите мачове, после цепеха дърва за кухненската печка (в неделя вечер мама имаше достатъчно дърва цяла зима да топли къщата само на старото кюмбе, ако пожелае). След вечеря ядохме пай и играехме скрабъл^[1]. Най-веселата случка беше скандалът между Дейв и Кейти за къщата, която се канеха да купят — Кейти метна чиния с храна върху брат ми. През годините съм изял немалко тупаник от Дейв и се зарадвах, като видях как пластмасовата съдина се тресна в главата му и отскочи настрани. Леле, какъв смях падна!

Но под хубавите емоции — простицката радост, която човек изпитва, когато се събере с цялото си семейство — се таеше страхът какво ще се случи, като се върна в университета. Откраднах един час да поуча в четвъртък вечер, след като натъпкахме хладилника с остатъци и всички легнаха да спят, и после още два часа в петък следобед, когато потокът роднини като че пооредя, а Дейв и Кейти се оттеглиха „да подремнат“, струва ми се доста шумно.

Чувствах, че мога да наваксам — всъщност знаех, че мога — но също така знаех, че не мога да се справя сам, или да речем с помощта на Нейт. Трябваше да се хвана с някого, който добре познава убийствената притегателна сила на читалнята на третия етаж и как ти примамлява, когато някой играе пика, за да избие Кучката. Някой, който е наясно с примитивната радост да съумееш да набутаеш *la femme noire* на Рони.

Стигнах до извода, че подходящият човек за това начинание бе Скип. Дори Каръл да се върне, няма да проумее за какво става дума.

Трябва да се хванем двамата със Скип, да изплуваме от дълбокото и да поемем към брега.

Мислех си, че ако се държим заедно, ще съумеем да се справим. Не че толкова ми пукаше за него. Подобно признание ми звучи ужасно грозно, но си е самата истина. В събота след празника след задълбочено виждане в себе си бях стигнал до извода, че ми пука най-вече за мен самия и че си търся Номер шест. Ако Скип иска да ме използва, чудесно. Защото аз определено исках да го използвам.

В събота на обяд бях изчел достатъчно геология, за да си дам сметка, че за някои неща ми трябва помощ, при това срочно. Оставаха само два теста — още една серия колоквиуми и след това самият изпит. Трябваше да изкарам хубави бележки и на двата, ако исках да си запазя стипендията.

Дейв и Кейти си тръгнаха към седем в събота вечер, като продължиха да спорят (но вече по-дружелюбно) за къщата в Поунал, която възнамеряваха да купят. Аз се настанях на кухненската маса и започнах да чета от учебника по социология за груповите санкции. С други думи, темерутите си търсят на кого да си го изкарат. Потискаща мисъл.

По едно време усетих, че не съм сам. Вдигнах глава и видях мама с избелелия си розов пеньоар и призрачнобяло лице, намазано с крем „Пондс“. Не се изненадах, че не съм я чул да влиза — за двайсет и пет години живот в малката къща знаеше всички скърцащи дъски. Помислих си, че най-сетне е решила да ме разпита за Ан-Мари, но се оказа, че в момента любовният ми живот ни най-малко не я вълнува.

— Колко си загазил, Пит? — попита тя. Прехвърлих наум стотина възможни отговора, но накрая реших да си призная истината.

— Не знам.

— За нещо конкретно ли става дума?

Този път обаче не казах истината и като си помисля сега, разбирам колко издайническа е била лъжата — някаква сила в мен, свършено неангажирана с личния ми интерес, но притежаваща огромна мощ, си запазваше правото да ме изтика до ръба на пропастта... и да ме тласне вътре.

Виж, мамо, такова, проблемът е читалнята на третия етаж. и картите — всеки път си казвам, само няколко игри и като погледна часовника, приближава полунощ и вече съм твърде уморен да уча. По

дяволите, твърде съм натегнат да седна да уча. Тази есен освен да играя хартс, само успях да спя с момиче.

Ако бях изрекъл поне първата част от цялата тази тирада, щеше да прозвучи твърде нереалистично, все едно да отгатна името на Румпелщилтскин^[2] и да го изпея по вода. Но не изрекох и дума. Казах й, че просто така се преподава в колежа, че трябва да преосмисля представата си за учене и да придобия някои нови навици. Но ще се справя. Несъмнено ще се справя.

Тя постоя мълчаливо, скръстила ръце на гърдите си, мушнала длани дълбоко в ръкавите на домашния си пенъоар — така приличаше на китайски мандарин — и най-сетне каза:

— Да знаеш, че винаги ще те обичам, Пит. И баща ти също. Не го казва, но го чувства. И двамата много те обичаме. Добре знаеш.

— Н-даа. Знам. — Станах и я прегърнах.

Мама почина от рак на панкреаса. Той поне действа бързо, но в нейния случай се разви по-бавно. Може би никоя разновидност не ти се струва достатъчно бърза и безболезнена, когато става дума за обичан близък човек.

— Но трябва да залягаш над книгите. Напоследък момчетата, които не залягат достатъчно, плащат с живота си. — Тя се усмихна, но не й беше много весело. — Сигурно знаеш?

— Чух нещо такова.

— Пораснал си.

— Не мисля.

— Не, от лятото си пораснал поне с два сантиметра. И каква коса! Защо не я подстрижеш?

— Така ми харесва.

— Дълга е като на момиче. Послушай ме. Пит, отрежи си косата. Старай се да изглеждаш прилично. Да не си някой Ролинг Стоун или Хърманс Хърмит.

Много ме досмеша и не можах да се въздържа.

— Добре, мамо, ще си помисля.

— Непременно си помисли. — Тя отново ме стисна в прегръдките си, после ме пусна. Имаше уморен вид, но ми се стори и доста красива.

— Оттатък океана убиват момчета. Отначало мислех, че си заслужава, но баща ти казва, че това е лудост, и не знам дали не е прав.

Тъй че залягай над книгите. Ако ти трябват допълнителни пари за уроци... или за учител... все ще измислим нещо.

— Благодаря ти, мамо. Ти си страхотна.

— Ами, аз съм дърта кобила с уморени крака и мисля да си лягам.

Поучих още час, после редовете затанцуваха пред очите ми. Найсетне и аз си легнах, но не можах да заспя. Тъкмо се унеса и започвам да сънувам как взимам раздадените ми карти и ги подреждам по бои. Накрая отворих очи и се възрях в тавана. „Напоследък момчетата, които не залягат достатъчно, плащат с живота си“ — каза мама. А Каръл ми каза, че в наши дни е хубаво да си момиче. Линдън Джонсън се погрижил за това.

Гоним Кучката!

Наляво или надясно?

Исусе Христе, смотаният Райли стреля луната!

В главата ми ечаха гласове, сякаш се процеждаха от самия въздух.

Единственото разумно решение на проблемите ми беше да спра да играя, но макар и на двеста километра северно от мястото, където се намирах, читалнята упражняваше върху мен въздействие, което нямаше нищо общо с разума. Имах дванайсет точки в големия турнир, както го наричахме. Само Рони ме побеждаваше — той имаше петнайсет. Не можех да си представя как така ще се откажа от тези дванайсет точки, ще стана и ще си тръгна, разчиствайки терена на оня въздухар. Каръл ми помогна да погледна Маленфант отстрани и да прозира истинската му същност на страхлив, ограничен гном с ужасна кожа. Но Каръл вече я нямаше...

— Рони няма да изкара още дълго — намеси се гласът на разума.
— Ще бъде цяло чудо, ако се задържи до края на семестъра. И ти го знаеш.

Вярно. А междувременно няма какво друго да прави, освен да играе карти, нали? Той бе тронал, с шкембенце и тънки ръце — отсега виждах стареца, в който щеше да се превърне един ден. Беше скандалджия, с което поне донякъде прикриваше огромния си комплекс за малоценност. Фукливите му приказки за момичетата бяха направо смехотворни. А и не беше кой знае колко умен, за разлика от някои от останалите момчета, които ги очакваше изключване

(например Скип Кърк). Играта на хартс и празните надувки бяха единствените неща, които Рони умееше да прави добре, поне според мене, тъй че защо да не се дръпна, да го оставя да си играе карти и да си мели, докато има възможност?

Защото не исках, ето защо. Защото държах да разкарам мазната усмивка от хлътналата му пъпчива мутра и да му секна стържещия креслив смях. Звучи гадно, но е истина. Рони най ми допадаше в миговете, когато се сърдеше и ми мятеше ядни погледи изпод провисналия си мазен перчем, а долната му устна стърчеше.

Да не забравяме и самата игра. Обичах да играя. Не можех да се отърва от мисълта за нея дори тук, в леглото си от детинство — как да стоя настрана от читалнята, като се върна? Как да не последвам Марк Ст. Пиер, който ме подканя да бързам, има свободно място, всички са на нула и играта тъкмо започва? За Бога!

Бях още буден, когато часовникът в дневната на долния етаж удари два. Станах и както си бях по потник и по гащи, наметнах стария кариран халат и слязох долу. Налях си чаша мляко и седнах да го изпия на кухненската маса. Светеше само флуоресцентната лампа над печката и цареше пълна тишина, нарушавана единствено от прашенето на огъня зад решетките на котела и тихото похъркване на баща ми в спалнята. Чувствах се малко шантаво, сякаш комбинацията от пуйка и зубрене бе предизвикала земетресение в мозъка ми. Имах усещането, че надали ще заспя преди Сейнт Патрик^[3].

Случайно вдигнах поглед към преддверието. На закачалката над коша за дърва висеше ученическото ми яке с големите бели букви ГФ, извезани на предницата. Само инициалите на гимназията — в училище не си падах спортист. След като се запознахме със Скип в университета, той ме попита защо нямам други букви, нищо ли не съм тренирал, отвърнах, че имам М за мастурбация — първи отбор, и съм спец по злобарки. Скип така се смя, че сълзи потекоха от очите му и може би именно тогава станахме приятели. Всъщност сигурно съм можел да получа Д от кръжока по дебати или драма, но там не дават букви, нали? Едно време не даваха, а и сега не дават.

Онази нощ гимназията ми се струваше на светлинни години в миналото, почти друга галактика... но якето висеше на закачалката. Беше ми подарък от нашите за шестнайсетия ми рожден ден. Отидох в антрето и го откачих от кукичката. Зарових нос в дрехата и като я

подуших, се сетих за занималня № 5 и господин Мезенсик — горчивия дъх на подострените моливи, шушукането и сподавения кикот на момичета, далечните викове от двора, където се провеждаше час по физическо, или както го наричаха спортистите, лечебен волейбол. Там, където беше закачено, имаше вдлъбнатина в плата — сигурно никой не е обличал проклетата дреха от миналия април или май, дори майка ми не я е намятала върху нощницата си, за да притича да прибере пощата.

Сетих се за образа на Каръл, запечатан в черно-бели на вестникарската снимка — лицето ѝ се крие в сянката на лозунга „САЩ ВЪН ОТ ВИЕТНАМ!“, а русата и конска опашка влиза в яката на нейното училищно яке... и ми хрумна идея.

Нашият телефон — стар бакелитов динозавър с шайба — стоеше на масичка в коридора. В чекмеджето отдолу държахме телефонния указател на Гейтс Фолс, маминия бележник с телефони и различни принадлежности за писане. Сред тях се търкаляше и черен маркер за текстил. Взех го и се върнах на кухненската маса. Сложих якето на коленете си и с помощта на маркера изрисувах голямо пилешко краче на гърба. Като се концентрирах, нервното напрежение постепенно се изпари. Хрумна ми, че мога сам да си дам буква, ако пожелаая, и в известен смисъл именно това правех сега.

Като приключих, вдигнах дрехата и огледах творението си. На слабата белезникава светлина от флуоресцентната лампа то стоеше малко грубо, демонстративно и някак детинско:

Но си го харесвах. Харесвах си проклетата картинка и това си е. Продължавах да нямам ясно мнение за войната, но това пилешко краче много ме радваше. Най-сетне ми се доспа — ако не друго, рисуването поне ме успокои и ме налегна дрямка. Изплакнах чашата и се качих

горе с якето под мишница. Натъпках го в дрешника и легнах да спя. Припомних си как Каръл привлече ръката ми под жилетката си и дъхаше в устата си. Как лежахме съвсем сами зад запотените стъкла в старото комби и в този момент може би преливахме от доброта. И как се смяхме, когато парченцата от републиканската лепенка литнаха над паркинга. После съм заспал с тези мисли.

В неделя прибрах якето в куфара и го занесох в колежа — въпреки новоизказаните съмнения по повод войната на господин Джонсън и господин Макнамара при вида му мама щеше да ме засипе с въпроси, а аз все още не разполагах с подходящи отговори.

Но се чувствах готов да облека якето, и наистина го носех. Заливах го с бира, посипвах го с пепел от цигари, изцапах го с кръв; бях с него, когато в Чикаго ревах с всичка сила: „Целият свят гледа!“ и се случи да ме напръскат със сълзотворен газ. Момичета са плакали на извезаните с бяло инициали ГФ отляво на гърдите (в четвърти курс буквите вече бяха добили мръсносиви оттенъци), дори едно момиче лежа на него, докато правихме любов. Не взехме никакви предпазни мерки, тъй че сигурно е поизцапано и със сперма. Като си тръгвах от царството на ЛСД през 1970, от знака на мира, който бях изрисувал в кухнята на мама, бе останало само бледо очертание. Но то си стои. Другите може и да не го забелязват, само че аз винаги съм знаел какво представлява.

---

[1] Игра за съставяне на кръстословици. — Б.пр. ↑

[2] Героиня от немските приказки, чиято коса неспирно расте. — Б.пр. ↑

[3] 17 март — Б.пр. ↑

29.

В неделя след празника се върнахме в колежа в следния ред: Скип в пет часа (той живееше в Декстър, най-близо от трима ни), аз — в седем и Нейт — към девет.

Още преди да си разопаковам багажа, позвъних във „Франклин“. Не, информира ме момичето на рецепцията, Каръл Джърбър не се бе върнала. Очевидно нямаше никакво желание да дава каквито и да било обяснения, но я изнудих. Най-сетне успях да изкопча, че на рецепцията имало две картончета „НАПУСНАЛА“. На едното било напишани името и номерът на стаята на Каръл.

Благодарих и затворих. Постоях известно време, изпълвайки телефонната кабина с тютюнев дим, носле се обърнах. В другия край на коридора на една от масите за игра съзрях Скип, който тъкмо взимаше ръка.

Понякога се питам дали нещата щяха да тръгнат по друг начин, ако Каръл се беше върнала, или дори ако бях накарал Скип да се откаже от играта, ако го бях докопал преди читалнята да ме изпревари. Но не успях.

Стоях в телефонната кабина, пуших си „Пал-Мал“ и се самосъжалявах. В следващия момент обаче от другия край на коридора долетя писък:

— *О, не, мамка му! Мамка му, не мога да повярвам!* На което Рони Маленфант (когото оттук не виждах, но безпогрешно познах по гласа, който няма как да сбъркаш, както стърженето на трион в чвор на елхово стъбло) отвърна с радостен злорад кикот:

— *Гледай, гледай — Ранди Екълс отнесе първата Кучка от постваканционната ера!*

„Не отивай там — казах си. — Ако отидеш, изгърмяваш, сега и завинаги.“

Разбира се, отидох. Всички маси бяха заети, но трима от нашите — Били Марчант, Тони де Лука и Хю Бренан — се мотаеха наоколо. Стига да искахме, можехме да се насиним в някой ъгъл. Скип вдигна поглед от картите и двамата плеснахме длани сред димната завеса.

— Добре дошъл при откачалките, Пит.

— Охо — намеси се и Рони, — я гледай кой бил тук! Единственият тъпак, който почти владее играта! Къде беше, смешнико?

— В Луистън. Чуках баба ти.

Рони се разкикоти и пъпчивите му страни поруменияха.

Скип ме изгледа сериозно и в погледа му като че имаше нещо. Не съм много сигурен. Времето си минава, Атлантида потъва все по-дълбоко и по-дълбоко, а човек има склонност да идеализира спомена. Да митологизира. Може да ми се е сторило, че се предава, че смята да стои тук и да играе карти, а после каквото сабя покаже; а може би просто ми казваше, че съм свободен да следвам своя път. Но тогава бях на осемнайсет и доста приличах на Нейт — много повече, отколкото би ми се искало да си призная. Освен това никога не бях имал приятел като Скип. Той беше безстрашен, ръсеше „еба си!“ на всяка трета дума, когато се хранеше в стола, момичетата не можеха да откъснат очи от него. Привличаше мацките с чар, за който Рони само можеше да мечтаеше в най-мокрите си сънища. Но Скип притежаваше и някаква неконтролируема стихийност, подобна на тромб, който години наред си плува в кръвта и изведнъж пробощда сърцето или запущва мозъка. И той си го знаеше. Още тогава, едва що излязъл от училище и още с жълто по устата, както се казва, още по времето, когато смяташе, че в крайна сметка от него ще излезе обикновен гимназиален даскал и треньор по бейзбол, вече си го знаеше. Но аз го обичах. Обичах начина, по който изглеждаше, по който се усмихваше, по който се движеше и говореше. Обичах го и нямах намерение да го изоставя.

— Е — обърнах се към Били, Тони и Хю. — Какво ще кажете за един урок по игра на карти, момчета?

— Пет цента на точка! — изтърси Хю и се разхили като идиот. Какво ти като, той *си беше* идиот. — Давай! Цепи и раздавай!

Свряхме се в ъгъла, запалихме цигари и взехме да цакаме карти като луди. Не бях забравил отчаяното зубрене през празничния уикенд и думите на мама за момчетата, които напоследък плащат с живота си, като не залягат над книгите. Не ги бях забравил, но в този миг ми се струаха също толкова далечни като спомена за Каръл в моята кола и „Времето на здрача“ в изпълнение на „Платърс“.

По едно време вдигнах глава и на вратата забелязах Стоук Джоунс, който, подпрян на патериците си, ни наблюдаваше с обичайното си презрение. Черната му коса бе станала още по-гъста, кичурите над ушите му бяха още по-разбъркани и падаха по-тежко почти до яката на пуловера му. Той непрестанно подсмърчаше, носът му течеше и очите му бяха плувнали в сълзи, но иначе не изглеждаше по-болен отпреди ваканцията.

— Стоук! — възкликнах. — Как я караш?

— Ами, кой знае, сигурно по-добре от тебе.

— Хайде, Хръц-Хръц, донеси си една табуретка и ще те научим да играеш — обади се Рони.

— Нямам какво да науча от тебе — отсече Стоук и се отдалечи, потропвайки с патериците. Ние се заслушахме в шума от стъпките му и краткото покашляне.

— Тоя патрав шантавелко ме обича — отбеляза Рони. — Само дето не знае как да ми го покаже.

— Аз ще ти покажа на тебе, ако не раздадеш малко карти, еба си — отсече Скип.

— Много, много ме е страх — отвърна Рони, имитирайки Елмър Фъд^[1], когото само той намираше забавен. После положи глава на ръката на Марк Ст. Пиер, за да покаже колко е уплашен.

Но Марк рязко дръпна ръка.

— Мамка му, махай се от мен. Тая риза ми е нова и не искам да ми я омърляш с гнои от пъпки.

Миг преди Рони да грейне от радост и да заквичи от смях, улових в изражението му страшна болка. Но това не ме развълнува. Проблемите на Рони може да са си съвсем реални, но това никак не помагаше да го хареса човек. За мен той беше най-обикновен фукльо, който умее да играе карти.

— Хайде — подканих Били Марчант. — Забързай се малко и раздавай. Искам после да поуча.

Но, разбира се, тази вечер никой от нас не седна да учи. Вместо да премине през ваканцията, треската се беше усилила и ни друсаше по-силно от всякога.

Когато към десет без петнайсет станах за нова кутия цигари, отдалеч разбрах, че Нейт се е прибрал. От стаята на Ник Праути и

Бари Марго се разнасяше „Любовта расте там, дето е мойта Розмари“. Но в далечината дочувах „Песента на войника“ на Фил Окс.

Нейт се беше скрил в дрешника и си окачаше дрехите. Освен дето нямаше друг в целия колеж, който да спи с пижама, Нейт беше и единственият човек, който слагаше дрехите си на закачалка. Аз закачих само старото си училищно яке. Сега го извадих и взех да тършувам из джобовете за цигари.

— Здравсти, Нейт, какво правиш? Натъпка ли се с плънка от червени боровинки за сто години напред?

— Аз... — започна той, но после видя какво имам на гърба на якето и избухна в смях.

— Какво? *Толкова* ли е смешно?

— В известен смисъл. — Той потъна още по-дълбоко в дрешника. След миг изникна със старо моряшко палтенце в ръце: — Гледай. — Обърна го да ми покаже гърба. На него далеч по-старателно бе изобразен същият символ. Само че Нейт беше използвал сребристо лепящо фолио.

Този път се засмяхме и двамата.

— Присмял се хърбел на щърбел — отбелязах.

— Глупости, великите улове мислят еднакво.

— Такава ли била работата?

— Е... така ми се иска да вярвам. Да не би това да значи, че си си променил мнението за войната, Пит?

— Какво мнение?

---

[1] Анимационен герой на Уорнър Bros. — Б.пр. ↑

30.

Анди Уайт и Ашли Райе така и не се появиха след ваканцията — дотук осем души. В трите дни преди първата зимна буря, останалите се наблюдаваше видима промяна към по-лошо. Видима само за околните обаче. Ако си вътре в играта, гориш в треска и всичко ти изглежда почти както обикновено.

Преди есенната ваканция каретата в читалнята имаха тенденцията да се разпадат и преразпределят през учебната седмица, дори понякога играта напълно замираще за известно време, докато хората посещаваха занятия. Сега групичките станаха почти постоянни и промени настъпваха единствено когато някой се замъкнеше да спи или се преместваше на друга маса, за да се отърве от уменията на Рони и непрестанното му дърдорене. Получи се така, понеже голяма част от обитателите на третия етаж не се бяха върнали с цел да продължат образованието си: Бари, Ник, Марк, Харви и не знам още колко народ почти се бяха отказали да се образуват. Бяха се върнали, за да продължат борбата за напълно безсмислените „мач точки“. Мнозина от момчетата в „Чембърлейн“ III всъщност на практика вече специализираха хартс. Колкото и да ми е тъжно, ние със Скип Кърк бяхме сред тях. В понеделник изкарах два-три часа лекции, после си казах: „абе, майната му“, и се чупих. Във вторник въобще не отидох на училище, а през нощта сънувах, че играя хартс (дори помня част от съня, когато изпуснах дама пика, а картата беше с образа на Каръл), после цяла сряда играх наяве. Геология, социология, история... все думи, лишени от смисъл.

През това време във Виетнам хеликоптери В-52 удариха виетнамски базов лагер в покрайнините на Донг Ха и пометоха цяла рота американски морски пехотински: Дванайсет убити и четирийсет ранени — опа-а! кофти. А прогнозата за времето за четвъртък беше за силен снеговалеж, който в следобедните часове ще премине в дъжд ще образува поледици. Малцина от нас обърнаха внимание на тези предсказания — и през ум не ни е минавало Че бурята ще промени посоката на живота ни.

В сряда си легнах в полунощ и спах като заклан. И да съм сънувал хартс или Каръл Джърбър, не помня. Като се събудих в осем часа сутринта в четвъртък, навън валеше такъв силен сняг, че светлините на „Франклин“ отсреща едва се виждаха. Взех душ, после бързо-бързо се замъкнах в читалнята да видя почнала ли е вече играта. Имаше само една маса: Лени Дория, Ранди Екълс, Били Марчант и Скип. И четиримата бяха бледи, брадясали и уморени, сякаш не бяха мигвали цяла нощ. Сигурно наистина не бяха ставали от масата. Облегнах се на вратата и започнах да следя играта. В това време навън в снега ставали далеч по-интересни неща, но ние късно научихме за това.

31.

Том Хъкаби живееше в „Кинг“ — другия мъжки блок в комплекса. Бека Обърт беше от „Франклин“. Двамата станали доста гъсти в последните три-четири седмици и дори ходели заедно в стола. В онази снежна късноноемврийска утрин тъкмо се връщали от закуска, когато забелязали, че на северната стена на „Чембърлейн“ пише нещо. Тази стена гледа към Другите университетски сгради... и в частност към „Ийст Анекс“, където големите корпорации провеждат интервюта за работа.

Двамата се доближили, зарязали пътеката и нагазили в току-що навалелия сняг — вече било натрупало десет сантиметра.

— Гледай — казала Бека и посочила следите в снега.

Имало странни отпечатыци... — стъпките не били ясно очертани, а замечени, сякаш някой е влачил крака, и имали по една голяма кръгла дупка от двете страни. Том Хъкаби казал, че приличат на стъпки на скиор, който си е носел ските и се е подпирал на щеките. Никой не се сетил, че подобни следи би могъл да остави човек с патерици. Още било рано.

Приблизихи се до стената на блока. Буквите били грамадни и черни, но снегът вече валял толкова силно, че трябвало да застанат на три метра, за да разчетат изписаните със спрей надписи... а ако се съди по разкривените букви, авторът ще да е бил доста разгневен. (Но пак на никого не му дошло наум, че на човек с патерици, който е гледал да не падне, докато е писал по стената, ще да му е било много трудно с краснописа.)

Надписът гласеше:

☸ МАМКА МУ НА ДЖОНСЪН!
ПРЕЗИДЕНТ УБИЕЦ
САЩ, ВЪН ОТ ВЬЕТНАМ ☸

32.

Чел съм, че някои престъпници — може би *много* престъпници — всъщност искат да бъдат заловени. Мисля, че случаят със Стоук Джоунс беше подобен. Очевидно не откриваше онова, заради което бе дошъл в Мейнския университет. И беше решил, че вече е време да си върви... а след като така и така ще напуска, нека преди това извърши най-грандиозния жест, на който е способен човек с патерици.

Том Хъкаби разказал на десетина момчета за надписа на нашия блок. На свой ред и Бека Обърт разказала на десетина девойки. Сред тях била отговорничката на втория етаж във „Франклин“ — кльошаво самодоволно момиче на име Марджъри Шъгънхаймър. През 1969 Марджъри доста се прочу в университета като основателка на сдружението Християни за колежанска Америка. Сдружението поддържаше Виетнамската война и на щанда им в Мемориалния съюз се продаваха мъничките флаг чета, които станаха толкова популярни по времето на Ричард Никсън.

В четвъртък бях обедна смяна в стола и дори да кръсках от часовете, през ум не ми бе минавало да не отида на работа — не съм устроен така. Към единайсет отстъпих мястото си на игралната маса на Тони де Лука и се отправих към стола да изпълня задълженията си. Навън видях доста голяма група студенти, които бяха нагазили в снега и се взираха в нещо на северната страна на нашия блок. Доближих се до тях, прочетох лозунга и веднага разбрах кой го е писал.

На Бенет Роуд беше паркирана синя служебна университетска кола, а пътеката към страничния вход на блока беше запречена от две полицейски патрулки. Марджи Шъгънхаймър също беше там и разговаряше с няколко души, сред които четири ченгета, деканът на мъжете и Чарлз Ебърсоул, дисциплинарният инспектор.

Като дойдох и застанах най-отзад, тълпата наброяваше петдесетина зяпачи — пет минути по-късно, докато стоях и любопитно протягах врат, броят им се увеличи на седемдесет и пет. А когато в един и петнайсет свърших да чистя-прибирам, чистя-прибирам и закрачих обратно към „Чембърлейн“, се бяха насъбрали поне двеста

души, които стояха на групички и зяпаха. Днес трудно ни се вярва, че който и да е надпис може да събере такава огромна публика, особено в подобен скапан зимен ден, но не бива да забравяме, че става дума за един много по-различен свят, в който никое американско списание (като изключим от дъжд на вятър „Попюлар Фотографи“) не дръзваше да публикува голи снимки, на които да се вижда пубисното окосмяване на заснетия обект, а вестниците не смееха и да шукнат за сексуалния живот на политиците. Така беше преди потъването на Атлантида; твърде отдавна и много далеч, в свят, в който поне един комик беше осъден и тикнат в затвора, задето изрекъл думата „еба“ на публично място, а отбеляза, че в „Шоуто на Ед Съливан“^[1] човек може да си чопли ноктите, но не и да си пипа оная работа. В онзи и свят някои думи все още шокираха.

Да ние знаехме неприличните думи. Разбира се, че ги наехме. И *непрекъснато* ги повтаряхме: еба си, върви на майната си, майка му стара, да те еба в гъза, еби му майката. Но на стената с огромни, метър и половина черни букви пишеше МАМКА МУ НА ДЖОНСЪН. Мамка му на президента на Съединените американски щати! Че и ПРЕЗИДЕНТ УБИЕЦ! Някой беше нарекъл *президента на Съединените американски щати* убиец! Не можехме да повярваме.

Като се връщах от „Холиок“, вече беше пристигнала и другата университетска патрулка, а ченгетата наброяваха шестима — направих сметка, че това прави почти всички полицаи в университета — и тъкмо се опитваха да закрийт надписа с огромно жълто платнище. Тълпата се разшумя, после започна да ги освирква. Онези раздражено изгледаха насъбралите се студенти. Един им викна да си вървят, сигурно все има къде да отидат. Може и така да беше, но на повечето очевидно тук им харесваше, защото почти никой не си тръгна.

Ченгето, което държеше левия край на платнището, се подхлъзна в снега и едва не падна. Неколцина зрители изръкопляскаха. Онзи се обърна и лицето му се сгърчи в дива омраза — аз смятам, че именно в този миг започна промяната и се отвори пропастта между поколенията.

После поднови борбата с платнището. В крайна сметка съумяха да закрийт първия знак на мира и думата МАМКА МУ от МАМКА МУ НА ДЖОНСЪН! Щом успяха да скрийт ужасната лоша дума,

тълпата *наистина* се разпръсна. Снегът вече обръщаше на суграшица и стърченето на двора започваше да става неприятно.

— Ченгетата по-добре да не ти виждат якето — ненадейно каза Скип и аз се огледах. Стоеше до мен и беше със суичър с качулка, пъхнал ръце дълбоко в големия джоб отпред. Дъхът му излизаше като бяла пара и той нито за миг не откъсваше очи от полицаите и от видимата част от надписа: **ДЖОНСЪН! ПРЕЗИДЕНТ УБИЕЦ! САЩ ВЪН ОТ ВИЕТНАМ!** — Ще помислят, че си бил ти. Или пък аз.

Скип се подсмихна и се обърна. На гърба на суичъра му се мъдреше още едно пилешко краче, изрисувано с яркочервено мастило.

— Божичко! Кога го направи?

— Тази сутрин. Видях от Нейт. — Той сви рамене. — Толкова е готино, че не можах да не го изкопирам.

— Няма да помислят, че сме ние. И през ум няма да им мине.

— Не, сигурно няма.

Въпросът е защо вече не разпитват Стоук... не че ще се наложи да го разпитват дълго, за да изкопчат истината. Но ако Ебърсоул, дисциплинарният инспектор, и Гаретсън, деканът на мъжете, не го бяха хванали на разпит, то това бе единствено защото още не бяха говорили с...

— Къде е Милото? Знаеш ли?

Суграшицата се усили, биеше клоните на дърветата и боцкаше по всеки сантиметър гола кожа.

— Младият героичен господин Диърборн е на двора да опесъчва пътеките с десетина приятелчета от запаса — обясни Скип. — Видяхме ги от читалнята. Возят се с истински военен камион. Маленфант каза, че нишките им така са се надървили, че сега няма да могат да спят цяла седмица. Стори ми се доста умно съждение за Рони.

— Милото като се върне...

— Н-даа, като се върне. — Скип вдигна рамене, сякаш да каже, че всичко вече е излязло от контрол. — Обаче дотогава може да поиграем карти, какво ще кажеш?

Исках да кажа много неща по много въпроси... но не казах нищо. Върнахме се вътре и рано следобед играта беше в разгара си. Играеха едновременно пет карета, 46 беше задимена като лисичарник, а някой беше домъкнал грамофон, за да слушаме „Бийтълс“ и „Стоунс“. Друг пък измъкна надраскана малка плоча с „96 сълзи“, която се въртя нон-

стоп поне цял час: „плачи, плачи, плачи“. Прозорците откриваха добра гледка към долчинката и алеята „Бенет“ и от време на време надзъртах, очаквайки да сваря Дейвид Диърборн и облечените му в униформи приятелчета да се пулят пред северната стена на блока, обсъждайки дали да приберат Стоук Джоунс с пушки, или просто да го погнат с байонети. Разбира се, нямаше да направя нищо подобно. Може и да си скандират „Убийте Конг! Дръж се Ю Ес Ей!“, докато тренират на футболното игрище, но Стоук беше сакат. Затова пък с огромно задоволство щяха да се порадват как комунистическият му задник ще изхвърчи от Мейнския университет.

Не исках това да става, но не виждах как може да се избегне. Стоук носеше пилешкото краче на гърба на якето си от самото начало на семестъра — дълго преди останалите да се светнат какво значи — и Милото го знаеше. Освен това Стоук *щеше* да си признае. Ще се справи с декана и дисциплинарния инспектор по същия начин, по който борави и с патериците — с решителен плонж с рогата напред.

Пък и в крайна сметка всичко взе да ми се струва доста далечно, нали се досещате? Както лекциите. Както Каръл, след като вече се бях уверил, че наистина е заминала. Както мисълта, че може да ме мобилизират и да ме изпатят да мра в джунглата. В момента действително и належащо ми се струваше единствено преследването на лошата Кучка и желанието да стрелям луната и да натреса на тримата си съиграчи по двайсет и шест точки наведнъж. Действителна ми се струваше единствено играта хартс.

Но тогава се случи нещо.

---

[1] Ед Съливан (1901 — 1974) телевизионна звезда, прочут с „Шоуто на Ед Съливан“ (1948 — 1971), в което представял популярни или изгряващи звезди. — Б.пр. ↑

33.

Към четири часа суграшицата обърна на дъжд, а към четири и половина, като започна да притъмнява, забелязахме, че падинката, където се срещаха пътеките от мъжкото и дамското общежитие, беше задяна с десет сантиметра вода. Червената алея към стола заприлича на канал. На дъното му се носеше ледена мътилка от разтопен сняг, подобна на желето за десерт.

Играта позатихна, докато зяпахме нещастниците, които трябваше да отидат на работа в кухнята и да прекосят разстоянието от общежитията до столовата. Неколцина — по-умните — минаваха направо през хълма, газейки в бързо топящия се сняг. Другите се мъчеха да слизат и да се катерят по пътеките и непрекъснато се подхлъзваха и падаха по заледените алеи. От мократа земя се надигаше гъста мъгла, която още повече затрудняваше движението. На кръстопътя едно момче от „Кинг“ срещна момиче от „Франклин“. Като се заизкачваха към стола, момчето политна и се вкопчи в момичето. За малко да паднат и двамата, но съумяха да се задържат на крака. Всички изръкопляскахме.

На нашата маса започнахме четвъртия тур от играта, когато не се разменят карти. Ник — невестулчестото приятелче на Рони — ми раздаде тринайсет невероятни карти — може би най-добрите, които някога са ми се падали. Отваряше ми се идеална възможност да стрелям луната: шест високи купи и нито една ниска, поп и дама пика, плюс цветни карти от другите бои. Имах седмица купа — малко съмнителна, но човек все може да издебне противниците си, никой не внимава на четвърто раздаване и никой не очаква противникът да стреля луната при положение, че раздадените карти не могат да се променят.

Лени Дория хвърли Душа и играта започна. Рони нямаше спатии и моментално чисти асо пика. Според него това беше страшен ход. И аз така смятах — при това положение двете ми цветни пики хващаха ръце. Дамата е тринайсет точки, но ако събера всички купи, всичките

двайсет и шест точки ще ги изядат другите — Рони, Ник и Лени, а аз ще си остана на чисто.

Пуснах следващата ръка на Ник. Последваха още три напълно безинтересни ръце — първо Ник и Лени играха кари, и най-после взех десетката купа в ръка от пики.

— Почнаха купите и Райли гризна първата! — с радостен вой оповести Рони. — Излагаш се, бе, село!

— Сигурно — отвърнах, а мислено допълних, че бодрата му усмивка скоро ще угасне. Ако успея да събера всички наказателни карти, ще изкарам ненормалния Ник Праути над сто и ще взема на Рони играта, която иначе ще спечели.

След три ръце стана съвсем ясно какво се опитвам да направя. Както се и надяхах, гадната ухилена мутра на Рони доби изражението, което най-обичах да виждам изписано на нея — кисела цупня.

— Няма да успееш — нареждаше той. — Въобще не ми се вярва. Не и на четвърто раздаване, поне да бяхме разменяли карти в началото. Посмъртно не можеш да ги събереш. — Но същевременно много добре знаеше, че е напълно възможно. Долявах го в гласа му.

— Ами, ще видим — отвърнах и хвърлих асо купа. Вече играех съвсем открито, но защо пък да се крия? Ако купите са разпределени горе-долу по равно, можех да бия още с тази ръка. — Я да видим сега какво...

— Гледай ти! — викна Скип от масата до прозореца. — Леле Боже, това е Стоукли, мамка му!

Играта спря. Всички се размърдаха на столовете и отправиха поглед към смрачаващия се, пропит с влага свят зад прозорците. Четирите момчета в ъгъла станаха да видят какво става. Старите улични лампи от ковано желязо по Бенет хвърляха слаби електрически отблясъци в гъстата тежка мъгла и ми напомняха за Лондон, Тайн Стрийт и Джек Изкормвана. Величествено възправен на хълма „Холиоук“ поразително приличаше на презокеански кораб. Дъждът се стичаше по големите прозорци на столовата и разкривяваше очертанията на сградата.

— Смотаният Хръц-Хръц да излезе в *тая* гадост навънка... направо не мога да повярвам — издума Рони.

Стоук бързо се спусна от северния вход на „Чембърлейн“ към кръстопътя в долчинката, където се събираха всички асфалтови алеи.

Беше със старото си палто, но със сигурност не излизаше от блока — изглеждаше мокър до кости. През окъпаното в дъждовна вода стъкло ясно виждахме знака на мира на гърба му, с ярки черни очертания като надписа на отсрещната страна, понастоящем частично закрит с жълто платнище (ако вече не е паднало). Буйната му коса бе мокра и послушно прилягаше на раменете му.

Без въобще да погледне към надписа ПРЕЗИДЕНТ УБИЕЦ, куцукайки, Стоук забърза към алеята с червените плочки. За пръв път го виждах да се движи толкова бързо, без да обръща внимание на проливния дъжд, сгъстяващата се мъгла и наклона. Да не иска да падне? Да не би да предизвиква мътния поток да го повлече? Не знам. Сигурно така бе погълнат от мислите си, че изобщо не забелязваше с каква бързина се движи и не обръщаше никакво внимание на лошото време. Във всеки случай с това темпо нямаше да стигне далеч.

Рони се разхили и смехът моментално зарази и другите — като малка искра, която мигновено подпалва шепя прахан. Не исках да се смея, но не можех да се удържа. Видях, че и Скип изпитва същото. Отчасти защото кискането е заразно, но и защото гледката наистина беше смешна. Зная колко грозно звучи, но вече стигнах твърде далеч и не мога да скрия истината за онзи ден... и за *сега*, почти половин живот по-късно. Защото още ми става смешно, като си спомня как изглеждаше: трескава механична играчка, която препуска из проливния дъжд и хвърля вода с патериците си на всички страни. Знаеше се какво последва, просто беше *неизбежно* — въпросът беше докъде ще докрета, преди да се изтърси.

Лени се заливаше от смях, притискаше длани към лицето си, гледаше през разперените си пръсти, а очите му се бяха насълзили. Хю Бренан се държеше за едва забележимото коремче и ревеше като магаре. Марк Ст. Пиер виеше от смях и само повтаряше, че ще се напикае, че е изпил толкова много кола, че ще си изцапа шибаните джинси. Аз така квичах, че не можех да си държа картите — нервните окончания в дясната ми ръка изключиха, пръстите ми се отпуснаха и последните няколко карти паднаха в скута ми. Главата ми ечеше като камбана.

Стоук стигна до подножието на хълма, където започваше широката алея. Там спря и по неизвестни причини описа налудничав кръг около себе си, подпирайки се само на една патерица. Другата

насочи като картечница, сякаш мислено обсипваше с огън целия университет: Смърт на Конг! Смърт на отговорниците! Разстрел за старите студенти!

— *Иии... олимпийското жури му присъжда... само десетки!* — изрева Тони де Лука, досущ като истински спортен коментатор. Това беше капакът: настана пълен хаос. На всички страни хвърчаха карти. Преобръщаха се пепелници и един стъклен (повечето бяха малки алуминиеви чинийки като по заведенията за обществено хранене) се счупи. Някой се изтърси от стола и се затъркаля на пода, като мучеше и риташе на всички страни. Братче, как се смяхме само, щяхме да се пръснем!

— Ей това е, край! — продължаваше да вие Марк. — Подмокрих гащите! Не можах да се устискам.

Отзад Ник Праути запълзя към прозореца на колене с жалостиво протегнати ръце в безмълвна молба: „Моля ви, спрете целия този ужас, спрете го преди да ми се е пръснала някоя вена и да пукна на място.“

Скип стана, прекатурвайки стола. И аз се изправих.

Примирайки от смях, запротяхаме ръце един към друг прегърнахме се като пияници и се повлякохме към прозореца. Колкото и да е удивително, Стоук Джоунс още се държеше на крака, без изобщо да съзнава, че е център на внимание и обект на присмех за десетина и повече смахнати картоиграчи.

— Давай, Хръц-Хръц! — заскандира Рони.

— Давай Хръц-Хръц! — включи се и Ник. Най-сетне се беше довял до прозореца и опрял чело на стъклото, продължаваше да се киска.

— Давай, Хръц-Хръц!

— Хайде, наште!

— Давай, Хръц-Хръц! Дай малко газ!

— Раздвижи ги тия патерици, бе момче!

— *Давай, шибан Хръц-Хръц!*

Като в последното полувреме на оспорван мач, само дето всички викаха „Давай Хръц-Хръц!“, вместо „Дръж фланга!“ и „Спъни го тоя.“ Почти всички скандираха — аз не скандирах, а мисля, че и Скип не скандираше, но пък се заливахме от смях. Като всички останали.

Изведнъж в съзнанието ми изплува споменът за нощта, в която с Каръл седяхме на картонените кашони зад стола и когато тя ми показва

онази снимка със своите приятели от детинство... и ми разказа какво ѝ бяха направили онези, другите момчета. С бейзболната бухалка. „Отначало май се шегувах, струва ми се“ — бяха думите на Каръл. Дали и те са се смели? Вероятно да. Нали така правиш, като се шегуващ и ти е приятно — смееш се.

За миг Стоук остана неподвижен, увиснал на патериците с наведена глава... после се втурна нагоре по хълма като морски пехотинци в атака при Тарауа. Хвърли се да изкачва червената алея, разплисквайки вода на всички страни с летящите си патерици — като рахитична патица.

Момчетата скандираха все по-силно и по-силно:

— Давай, Хръц-Хръц! Давай, Хръц-Хръц! Давай, Хръц-Хръц!

„Отначало май се шегувах — каза тя онази вечер, като седяхме на картонените кутии зад стола и пушихме. Беше се разплакала и сълзите ѝ изглеждаха сребърни на бялата светлина от прозорците на столовата. — Отначало май се шегувах, но после... вече не се шегувах.“

След тази мисъл Стоук престана да ми се струва смешен — кълна се, вече въобще не ми беше до смях. Но не можех да спра да се смея.

Стоукли измина една трета от нанагорнището към „Холиоук“ и почти излезе до мястото, където червената настилка вече се виждаше, но в този миг хлъзгавият наклон най-сетне съумя да го изненада. Стоук замахна с патериците, но ги постави твърде далеч, и като се засили напред, двете дървени приспособления поддадоха. Той размаха крака като гимнастик, който изпълнява сложна фигура на лост, и падна по гръб сред оглушителен плисък. Чу се чак в читалнята на третия етаж. Идеален завършек на комедията.

Читалнята заприлича на санаториум за душевноболни, чиито пациенти едновременно са получили хранително отравяне. Залитахме насам-натат, смеехме се и се държахме за гърлото, очите ни се пълнеха със сълзи. Висях на врата на Скип, защото краката ми вече отказваха да ме държат — коленете ми бяха омекнали като кашкавал. Струва ми се, че никога не съм се смял така неудържимо, нито преди, нито след това, но не можех да се отърся от мисълта за Каръл, седнала на картонения кашон до мен с кръстосани крака, в едната си ръка държи цигара, а в другата стиска снимката от детинство; Каръл, която

казва: „Хари Дулин ме удари... отначало май се шегувах, струва ми се, но после... после вече не се шегувах.“

На алеята отсреща Стоук се опита да седне. Успя да измъкне горната половина на тялото си от водата... но после се отпусна назад, сякаш калната ледена лапавица бе легло. Вдигна ръце към небето, сякаш отправяше зов за помощ, после отново ги отпусна. Това беше истинска капитулация, обобщена в три последователни движения — паднал по гръб човек протяга нагоре ръцете, после ги отпуска и те едновременно плесват във водата. Това беше прощалното: „Мамка му, правете каквото щете, аз бях дотук.“

— Хайде — подкани ни Скип. Продължаваше да се смее но същевременно беше свършено сериозен. Долавях строгата нотка в гласа му и я откривах на истерично разкривеното му лице. Радвах се, че я откривах, Боже мили как се радвах. — Хайде, че това говедо ще се удави.

Двамата се сблъскахме на вратата на читалнята, после хукнахме по коридора на третия етаж, блъскахме се един в друг и отскачахме като топчета за пинбол, блуждаейки като Стоук одеде на пътеката. Повечето хора ни последваха. Единственият, който със сигурност не дойде с нас, бе Марк — той се прибра да си смени джинсите.

На площадката на втория етаж срещнахме Нейт — за малко да го прегазим. Той ни изгледа разтревожено, застанал на стълбището с купчина книги в найлонова торба.

— Леле майко — това беше най-силната реплика, която се осмеляваше да изрече, „леле майко“. — *Какво ви става, бе?*

— Хайде — подкани го Скип, но гърлото му така се беше свило, че думите излязоха като ръмжене. Ако не бяхме заедно, щях да си помисля, че досега е плакал. — На нас нищо ни няма, а на шибания Стоук. Падна. Има нужда от... — Скип млъкна, задавен от смях — дълбок, гърлен смях. Облегна се на стената и забели очи, комично имитирайки пълно изтощение. Поклати глава, сякаш да го отпъди, но човек естествено не може да отпъди смеха — той просто избликва, настанява се в любимия ви стол и си стои колкото си иска. Стълбището се разтърси от топуркането на картоиграчите от читалнята на третия етаж.

— Има нужда от помощ — довърши Скип и отри очи. Нейт ме изгледа с растящо изумление.

— Ако се нуждае от помощ, тогава защо се смееете?

Не можах да му обясня. Дявол го взел, и сам не можех си го обясня. Сграбчих Скип за ръката и го дръпнах.

Хукнахме надолу по стълбите. Нейт ни последва заедно с останалите.

34.

Като изхвърчахме през северната врата на блока, най-напред забелязах правоъгълния жълт брезент. Беше паднал на земята и вътре се бяха образували огромни локви, в които плуваха големи бучки лед. После нагазих в поройната вада, заляла цялата пътека, маратонките ми прогизнаха и набързо ми секна целият ентусиазъм да се оглеждам. Водата беше ледена. Дъждът се лееше и капките се забиваха в кожата ми досущ като ледени игли.

Червените плочки бяха покрити с една педя вода и краката ми изтръпнаха от студ. Скип се подхлъзна и аз го сграбчих за ръката. В същия миг Нейт ни хвана, за да не политнем назад. Отпред долитаха ужасни хрипове, нещо средно между кашляне и даване. Стоук лежеше във водата като пън, вълненото му палто плуваше на повърхността като балон, а огромната му черна грива се беше разпиляла около лицето. Кашляше остро и дълбоко. На всеки задавен хриплив пристъп устните му се покриваха със ситни капчици. Едната му патерица беше затисната между ръката и тялото му. Другата беше отплувала нанякъде.

Водата заливаше бледото му лице. Кашлицата му вече напомняше предсмъртно даване на обесен. Беше извърнал очи право нагоре и сякаш се взираше в дъжда и в мъглата. Не даваше никакви признаци, че ни чува, но като коленичихме до него — аз от едната, а Скип от другата МУ страна — ни заудря. Водата му влизаше право в гърлото и той взе да се мята на всички страни. Давеше се пред очите ни. Вече въобще не ми беше до смях, но сигурно ще съм се хилел. „Отначало май се шегувах — каза Каръл. — Отначало май се шегувах. Пусни радиото, Пит, обичам стари шлагери.“

— Вдигайте го — подкани ни Скип и сграбчи Стоук за рамото. Стоук безжизнено посегна да го удари с восъчнобледата си ръка. Той изобщо не му обърна внимание, може би дори не беше усетил. — Побързо, да му се не види.

Сграбчих падналия за другото рамо. Той ме оплиска с вода, сякаш се будалкахме в частния си басейн. Очаквах да е премръзнал

като мен, но той гореше. Вдигнах поглед от безжизнено отпуснатото във водата тяло и изгледах Скип. Той кимна.

— Готови... хайде... давай.

Напънахме се. Стоук се подаде над водата от кръста нагоре — но само толкова. Бях смаян колко е натежал. Ризата му се беше измъкнала от панталона и плуваше на кръста му като тюлена пачка. Отдолу се виждаше бялата му кожа и по-тъмното петно на пъпа. Виждаха се и белези, които бяха заздравели, но се простираха на всички страни като разплетено кълбо.

— Помагай, Нейти! — изпъхтя Скип. — Подпри го малко, за Бога!

Нейт коленичи във водата и ни опръска и тримата, после прегърна Стоук изотзад. Мъчехме се да го изправим и да го измъкнем от тая ледена мътилка, но пътеката беше покрита с лигав полуразтопен сняг, та непрекъснато се хлъзгахме и никак не можехме да координираме движенията си. На всичкото отгоре Стоук, вече полуудавен и раздиран от кашлица, непрестанно ни пречеше и с всички сили се бореше да се освободи от ръцете ни. Стоук искаше отново да потъне във водата.

В този миг пристигнаха и другите начело с Рони.

— Шибания Хръц-Хръц — лъхтеше той. Продължаваше да се хили, но ми се стори леко удивен. — Тоя път яко се оплеска, Хръц. Дума да няма.

— Не ми се мотай, тъпак такъв — кресна Скип, — ами вземи ни помогни!

Рони поогледа ситуацията, но без да се ядосва — просто се опитваше да прецени как е най-добре да ни помогне после се обърна да види кой още е дошъл. Подхлъзна е в лапавицата и Тони де Лука — който също продължаваше да се хили — го сграбчи да го задържи. И така стояха е, моите приятелчета картоиграчи от читалнята на третия етаж, скупчени на удавената в пороя пътека, а някои още не можеха да спрат да се смеят. Приличаха на нещо, но не знаех на какво. Сигурно нямаше и да разбере, ако не беше подаръкът от Каръл за Коледа... но това, разбира се, беше после.

— Ей, Тони — подкани ги Рони, — Брад, Лени и Бари. Давайте да хващаме краката.

— Ами аз, Рони? — разтревожи се Ник. — Аз какво да правя?

— Ти си много дребен да го вдигаш, но може да се по-развесели, като му врътнеш една свирка.

Ник отстъпи.

Рони, Тони, Брад, Лени и Бари Марго се наместиха от двете ни страни. Рони и Тони стиснаха Стоук за прасците.

— Боже Господи! — изрева Тони, хем изпълнен с ужас, хем продължаваше да се подсмива от време на време. — Тука няма нищо! Кльощав е като закачалка!

— Кльощав е като закачалка, кльощав е като закачалка! — злобно го изимитира Рони. — Мътните те взели, вдигай го, жабар скапан, какво ми коментираш, това да не ти е изложба! След това Лени и Бари го хващат за нещастния онеправдан задник и се изправят. После другите...

— ...го вдигат — довърши Лени. — Ясно. И не викай на аверчето ми жабар.

— Оставете ме на мира — кашляше Стоук. — Стига, махайте се от мен... пропаднали тъпаци... — Кашлицата го задави. Гърлото му сякаш се раздираше в зловеци хрипове — На светлината на лампите устните му изглеждаха сивкави и някак слугести.

— Глей кой седнал да ни вика, че сме пропаднали. Шибания полуудавен патрав шваба педал. — Той се взря в Стоук, а водата се стичаше по вълнистата му коса и осеяното му с пъпки лице. — Брой, Кърк.

— Едно... две... три... *давай!*

Напънахме се. Стоук Джоунс се подаде над водата като кораб. Олюлявахме се под тежестта на тялото му. Едната му ръка увисна и се заразмята под носа ми, после се стрелна нагоре и ме зашлеви през лицето. Прас! Отново се разхилих.

— *Пуснете ме на земята! Пуснете ме, тъпанари такива!*

Ние залитахме, пързяхме се в хлъзгавия сняг, от Стоук се лееше вода, от нас се лееше вода.

— Екълс! — виеше Рони. — Марчант! Бренан! *Боже Господи, слабоумни олигофрени такива, що не вземете малко да помогнете, а?*

Ранди и Били нагазиха във водата и се завтекоха да ни помогнат. После още някакви хора — три-четири момчета, привлечени от олелията, все от картоиграческата компания от гретия етаж — се втурнаха да държат Стоук. Непохватно го заобръцахме насам-натам —

сигурно сме изглеждали като най-дървената агитка на света, дявол знае защо излязла да тренира в проливния дъжд. Стискахме го здраво, ръцете му висяха отстрани, а в шепите му се събираше вода. От прогизналото му палто ѝ дъното на панталоните му се изливаха цели водопади, които постепенно намаляваха. „Вдигна ме на ръце и ме занесе чак до тях — каза Каръл, като ми разказваше за онова момче с остриганата глава, първата ѝ любов. — Носи ме по цялата Броуд Стрийт в един от най-горещите дни в годината. Занесе ме на ръце.“ Гласът ѝ не ми излизаше от главата. В известен смисъл още го чувам.

— В общежитието ли? — обърна се Рони към Скип. — В блока ли ще го носим?

— За Бога, не — намеси се Нейт. — Направо в лазарета.

И понеже все пак успяхме да го измъкнем от водата — това беше най-трудната част и вече се бяхме справили с нея — лазаретът ни се стори смислена идея. Помещаваше се в малка тухлена постройка точно зад „Бенет Хол“, на има-няма триста-четиристотин метра от мястото, където се намирахме. Веднъж да се махнем от пътеката и да излезем на пътя, ще стъпваме много по-уверено.

И така, занесохме го в лазарета — бяхме го качили на раменете си като посечен герой, когото тържествено изнасят от бойното поле. Някои продължаваха да се кискат и да се подхилкват. И аз бях сред тях. По едно време забелязах, че Нейт ме гледа сякаш съм недостоеен дори за презрение и се опитах да задуша звуците, които издавах. Известно време устисках, после се сетих как се завъртя на една патерица (*Ииии... олимпийското жури му присъжда... само десетки!*) и пак почнах.

Стоук проговори само веднъж, докато го влачехме нагоре към лазарета.

— Оставете ме да умра — каза. — Направете нещо смислено поне веднъж в дребните си егоистични съществуваания. Пуснете ме долу и ме оставете да умра.

35.

Чакалната беше празна, телевизорът в ъгъла работеше — повтаряха стар епизод от „Бонанса“ — но никой не го гледаше. По онова време още не й бяха намерили цаката на цветната телевизия и лицето на татко Картрайг имаше Цвят на свежо авокадо. Сигурно сме нахлули като стадо хипопотами след баня в калния гьол, защото дежурната сестра долетя на мига. По петите й вървеше санитарят вероятно някой студент на работна стипендия като мен) и дребен чичко с бяла престилка. На врата му висеше стетоскоп, а в ъгъла на устата му бе залепнала цигара. В Атлантида дори лекарите пушеха.

— Какво му е? — обърна се лекарят към Рони, или защото имаше най-началнически вид, или защото пръв му попадна под ръка.

— На отиване към „Холиоок“ се гмурна в поройната вада на алеята с червените плочки и за малко да се удави. — След кратко мълчание добави: — Той е парализиран.

Сякаш да потвърди тези думи, Били Марчант размаха патерицата на Стоук. Явно никой не се беше потрудил да извади и другата.

— Какво я размахваш бе, да не искаш да ми избиеш мозъка? — злобно изсъска Ник Праути и се дръпна встрани.

— Какъв мозък, бе? — апострофира го Брад и останалите се разхилихме с всичка сила, та едва не изпуснахме Стоук.

— Да го духаш, задник такъв — отвърна Ник, ама и на него му беше смешно.

Лекарят се смръщи.

— Внесете го вътре и си запазете тези приказки за друг път.

Стоук отново се разкашля и в гърлото му загъргориха ужасните мъчителни хрипове. Кашлицата му беше толкова силна, че направо щеше да си изкашля гърлото, а от устата му едва ли не всеки миг щеше да бликне кръв.

Понесохме го през чакалната в индианска нишка, но нямаше как да се проврем през вратата.

— Дайте аз — предложи Скип.

— Ще го изпуснеш — предупреди го Нейт.

— Няма. Няма да го изпусна. Само да го хвана както трябва.

Застана до Стоук и ми даде знак, после кимна на Рони.

— Свалете го малко — нареди Маленфант.

Спуснахме го малко по-надолу. В мига, когато пое цялата тежест на тялото, Скип изпъшка и вратните му жили се издуха до пръсване. После ние се дръпнахме, а той внесе Стоук в кабинета и го настани на медицинската кушетка. Тънкият лигнин, с който беше покрита кожената дамаска, моментално подгизна. Скип отстъпи. Стоук го гледаше втренчено, а лицето му беше бледо, като изключим двете червени петна, които бяха избили високо на скулите му — алени като божури. От косата му се стичаха ручейчета.

— Извинявай, брато — рече Скип. Стоук извърна глава и затвори очи.

— Вън — нареди докторът на Скип. Цигарата беше изчезнала някъде. Огледа ни — шумна банда от десетина момчета, които продължаваха да се хият, а от дрехите им течеше вода и наводняваше цялата чакалня. — Някой знае ли точно какво му е? Може да има значение за лечението.

Сетих се за белезите, прилични на разплетени кълбета, но нищо не казах. Всъщност нищо и не знаех. А и след като премина неудържимият смях, вече се чувствах твърде засрамен да се обаждам.

— Абе, май някаква парализа? — въпросително започна Рони. Като заговори с възрастен човек, цялата му нахална фукня се изпари. Чувстваше се неуверен, може би дори малко неловко. — Мускулна парализа и церебрална дистрофия?

— Абе, клоун — поправи го Лени, — мускулна дистрофия и церебрална парализа...

— Претърпял е автомобилна катастрофа — прекъсна ги Нейт. Всички се обърнаха към него. Изглеждаше все така чист и спретнат, макар и прогизнал до кости. Днес следобед носеше скиорска шапка с надпис „Гимназия Форт Кент“. Мейнският футболен отбор най-последно спечели и Нейт беше свободен от синята шапчица за първокурсник — само наште, да живеят Черните мечки. — Преди четири години. Майка му, баща му и по-голямата му сестра загинали. Само той оцелял от цялото семейство.

Настъпи тишина. Надзърнах над раменете на Скип и Рони в кабинета. Стоук лежеше на кушетката, от дрехите му се стичаше вода,

беше обърнал глава встрани и очите МУ бяха затворени. Сестрата му мереше кръвното. Крадлите на панталона бяха прилепнали към краката му и ми напомниха на четвъртоюлските паради, на които съм ходил като съвсем малък в Гейтс Фолс. Чичо Сам крачеше с училищния оркестър и отряд момчета с мотопедчета и изглеждаше поне три метра висок със синята си шапка, украсена със звезди, но като духнеше вятър и развееше крачолите на панталоните му, трикът веднага си проличаваше. Така изглеждаха краката на Стоук Джоунс в мокрите панталони — като фокус, като лоша шега, като отрязани чукачетата, нахлузени в маратонки.

— Откъде знаеш? — учуди се Скип. — Той ли ти каза, Нейти?

— Не. — Съквартирантът ми се засрами. — Казал на Хари Свидровски след едно събрание на Комитета за съпротива. Те... ние... бяхме в Мечешката бърлога. Хари го попита направо какво му е на краката и Стоук му каза.

Мисля, че разбих изразението, изписано на лицето му. „След събранието“ — каза той. След. Нейт не знаеше какво са си казали на събранието, защото не беше присъствал на него. Нейт не беше член на комитета — той внимаваше да стои настрана. Може и да приемаше целите и тактиките на комитета... но трябваше да мисли за майка си. И за бъдещето си като зъболекар.

— Гръбначна травма? — попита докторът възможно най-делово.

— Мисля, че да.

— Добре. — Чичо доктор взе да ни отпъжда с ръце, сякаш бяхме ято гъски. — Прибирайте се в общежитието. Ние ще се погрижим за него.

Заизнизвахме се обратно към чакалнята.

— Момчета, вие защо се смеехте, като го донесохте? — внезапно попита сестрата. Беше застанала до лекаря, стиснала апарата за кръвно налягане в ръце. — А сега защо се хилите? — Май беше ядосана. За Бога, направо беше *бясна*. — Какво толкова смешно видяхте в нещастieto на това момче, та ми се кискате?

Не очаквах някой от нас да й отговори. Мислех, че ще си стоим, ще се вираме в носовите на обувките си и нервно ще пристъпяме, осъзнавайки, че умът ни е много по-детински, отколкото сме предполагали. Но все пак й отговорихме. Скип отговори. Дори успя да я погледне в очите.

— Самото нещастие, госпожо — призна той. — Права сте, то си беше нещастие. И ни се стори смешно.

— Колко отвратително! — В очите ѝ проблеснаха гневни сълзи. — Колко сте противни!

— Да, госпожо. Предполагам, че и тук сте права. — И се обърна.

Последвахме го в чакалнята като мокри кокошки. Не смея да твърдя със сигурност дали определението „противен“, което тя ни лепна, е било най-голямото ми падение в колежа („Щом си спомняте шейсетте, значи нищо не сте видели“, по думите на един хипар, известен с прякора Къдравия крадльо), но като нищо. Чакалнята беше празна. На екрана се беше появил малкият Джо Картрайт, зелен като татко си. И Майкъл Ландън почина от рак на панкреаса... по това си приличаха с майка ми.

Скип спря. Рони го отмина с наведена глава, следван от Ник, Били, Лени и останалите.

— Почакайте — спря ги Скип и те се обърнаха. — Искам да поговоря с вас.

Скупчихме се около него. Той хвърли поглед към вратата на кабинета, за да се увери, че сме сами, и заговори.

След десет минути двамата със Скип се запътихме към общежитието. Другите си тръгнаха по-рано. Нейт постоя с нас, но май усети, че искам да поговоря със Скип насаме. Той винаги усеща такива неща. Сигурен съм, че сега е добър зъболекар и че децата много го обичат.

— Вече няма да играя карти — започнах.

Скип не отвърна.

— Не знам дали не е твърде късно да си поправа бележките, за да задържа стипендията, но ще се опитам. Във всеки случай не ми пука особено. Не става дума за шибаната стипендия.

— Не. Става дума за *тях*, нали? За Рони и останалите.

— Не само. — Този ден беше много студено, особено на свечеряване — беше мразовито, влажно и зло. Сякаш лятото нямаше да дойде никога. — Ама Каръл как ми липсва, братче. Защо ѝ трябваше да си заминава?

— Де да знам.

— Като падна, горе заприлича на санаториум за душевноболни. Не студентско общежитие, ами същинска психиатрична клиника.

— И ти се смя, Пит. И аз също.

— Знам. — Може би нямаше да се смея, ако бях сам, сигурно нямаше да се смеем и да бяхме само двамата, но кой знае? Нещата са такива, каквито са. Не можех да се освободя от мисълта за Каръл и ония момчета с бейзболната бухалка. И от погледа на Нейт, сякаш съм недостоеен дори за презрение. — Знам.

Повървахме мълчаливо.

— Е, все някак ще си простя, дето му се смях — продължих, — но не искам някой ден, като стана на четирийсет и децата ме попитат какво е университетът, да не помня нищо друго освен плоските вицове на Рони Маленфант и оня сбъркан нещастник Маклендън, дето се опита да се отрови с детски аспирин. — Представих си Стоук Джоунс, който описва пирует на една патерица, и ме досмеша; после се сетих как лежеше на кушетката в лекарския кабинет и ми се доплака. И

знаете ли какво? Доколкото мога да преценя, това беше едно и също усещане. — Просто ми е кофти. Адски ми е тъпо.

— И на мен. — Леденият дъжд се изливаше на главите ни. Светлините на „Чембърлейн“ грееха в мрака, но не ми вдъхваха голяма утеха. Забелязах на земята жълтото платно, което ченгетата опъваха днес, и тъмния надпис на стената. Водните струи размазваха черния спрей и на другия ден нищо нямаше да се чете.

— Като бях малък, все си представях, че съм герой — продължи Скип.

— Мамка му, и аз така. Че кое дете си представя, че е част от тълпата преследвачи?!

Скип наведе поглед към прогизналите си обувки, после ме изгледа и продължи:

— Може ли да поучим заедно следващите няколко седмици?

— Изцяло съм на твоё разположение.

— Ама наистина ли нямаш нищо против?

— Че що да имам нещо против? — Нарочно се постарях да говоря с раздражение, защото не исках да разбере колко ми олекна на душата и колко бях въодушевен. Защото планът можеше и да проработи. Помълчах, после добавих: — А тая, другата работа... мислиш ли, че ще успеем да я замажем?

— Де да знам. Може.

Почти бяхме стигнали до северния вход и миг преди да влезем, му посочих разтеклите се букви.

— Сигурно деканът Гаретсън и оня Ебърсоул ще оставят нещата така. Боята изобщо не успя да изсъхне. До утре ще падне.

Скип поклати глава.

— Няма да ги оставят така.

— Защо, бе? Откъде си толкова сигурен?

— Защото Милото няма да позволи.

И, разбира се, беше прав.

За пръв път от седмици насам читалнята на третия етаж опустя за известно време, докато картоиграчите се изсушат и преоблекат. Мнозина от тях се заеха да се погрижат за някои неща, както предложи Скип Кърк в чакалнята пред лекарския кабинет. Но когато с Нейт и Скип се върнахме от вечеря, в читалнята отново се бе възцарила обичайната суетня — играеше се на три маси.

— Здравсти, Райли — провикна се Рони. — Туилър вика, че имал среща да учи. Ако искаш, седни вместо него, да те науча как да я играеш тая игра.

— Днес не мога. И аз имам да уча.

— Да, бе — вметна Ранди Екълс, — ще усвояваш изкуството на самозадоволяването.

— Именно, сладурче, а като се поупражнявам още малко, ще стана добър като тебе и ще мога да си сменям ръцете, без въобще да спирам.

Тръгнах си, но Рони ме спря с думите:

— Миналата игра те бих, Райли.

Обърнах се. Той се беше излегнал на стола и ме гледаше с противната си усмивка. Навън под дъжда за кратък миг бях зърнал един друг Рони, но той отново се беше скрил.

— Не, не си. Всички ръце бяха мои.

— Абе не може да стреляш луната, като не се разменя — отсече Рони и се свлече още по-надолу. Почеса се по бузата и разчопли върховете на няколко пъпки. От тях рухнаха жълто-бели струйки. — Не и на мойта маса. Щях да ти взема ръка на спатии.

— Ти *нямаше* спатии, освен ако не си изментил на първата ръка. Лени почна с Душа, а ти игра асо пика. Освен това всичките цветни купи бяха у мен.

Рони махна към пода — разпилените карти вече бяха събрани (но не и фасовете от преобърнатите пепелници — повечето от нас бяха от семейства, където майките чистеха такива кочини).

— Всичките силни купи, а? Колко жалко, че не можем да проверим.

— Н-да. Твърде жалко. — И пак си тръгнах.

— Ще изостанеш с мач-точките! — викна той след мен.

— Нали знаеш?

— Пиши си и моите точки, Рони. Вече не ми трябват.

От този миг до края на следването си нито веднъж не седнах да играя хартс. След много години научих децата й те страшно се запалиха. Всяка година на вилата провеждаме турнир. Не играем с мач-точки, но имаме истински спортни трофеи — цяла купа. Една година я спечелих и си я държа на бюрото, за да си я гледам. Два пъти в целия шампионат съм стрелял луната, но никога на четвърто раздаване без размяна. Както каза моят състудент Рони Маленфант, не може да стреляш луната, като не се разменя. Все едно Атлантида да изплува от океана, разлюляла палми.

38.

В осем часа същата вечер Скип Кърк седеше на бюрото ми, затънал до ушите в антропология. Беше заровил пръсти в косата си, сякаш имаше зверско главоболие. Нейт си седеше на своето бюро и пишеше курсова работа по ботаника. Аз се бях изпружил на леглото и се борех с моята стара приятелка геологията. По радиото Боб Дилън пееше: „Най-смешната жена на света беше тя, прапрабабата на господин Чистота.“

Изведнъж някой силно потропа на вратата.

— Етажно събрание! — викна Милото. — Събрание в девет часа в залата! Присъствието задължително!

— За Бога! — въздъхнах. — Изгорете тайните книжа и изяжте радиоприемника.

Нейт изключи Боб Дилън и тримата чухме как Милото се отдалечава по коридора, тропа на всяка врата и кряска за събранието в залата. Повечето стаи, на които съобщаваше, най-вероятно бяха празни, но няма страшно — щеше да намери обитателите им в читалнята да гонят Кучката.

Скип ме погледна:

— Нали ти казах.

39.

Общежитията в комплекса са били строени по едно и също време и си приличаха: всички блокове имаха по една голяма обща зала на партера и обща читалня в средата на всеки етаж. В тази зала имаше ниша за телевизора, от който научавахме предимно спортните новини за уикенда, а през седмицата вървеше сериал за вампири със заглавие „Тъмни сенки“; освен това малка кафетерия с десетина автомата за напитки, цигари и прочее, маса за пинг-понг и няколко дъски за шах и табла. В единия край беше издигнат подиум и бяха наредени сгъваеми дървени столове. В началото на учебната година там се състоя събранието, на което Милото ни обясни правилата на общежитието и трагичните последици от незадоволителните проверки по стаите. Трябва да ви кажа, че проверките по стаите бяха основната му грижа. Освен запаса, де.

Милото ни чакаше, изправен зад дървената трибуна, на която беше оставил тънка папчица. Сигурно вътре бяха бележките му. Още не беше свалил влажните кални войнишки дрехи. Изглеждаше изтощен от цял ден риене на сняг и опесъчаване, но също така и въодушевен... „натегнат“, както излезе мода да се казва след година-две.

На първото събрание Милото беше сам — а сега си беше довел подкрепления. Отзад, облегнат на зелената стена, със скръстени в скута ръце и плътно притиснати колене, седеше Свен Гаретсън, деканът на мъжете. През всичкото време мълчеше и гледаше благо дори когато ставаше напечено. Беше дошъл и Ебърсоул — дисциплинарният инспектор, който стоеше до Милото с тъмносив костюм и черен балтон и изглеждаше доста ентусиазиран.

Като се настанихме на столовете и пушачите запалиха цигари, Милото погледна първо Гаретсън, после Ебърсоул. Инспекторът го подкани с лека усмивка:

— Хайде, Дейвид, започвай. Моля те. Те са твои момчета.

Хвана ме яд. Може да съм какво ли не — включително пълен кретен, който се хили на един куцльо, паднал на хлъзгавата пътека в проливния дъжд — но не и момче на Милото Диърборн.

Етажният впи пръсти в трибуната и строго ни изгледа, сигурно с мисълта (скрита в онова кътче на съзнанието, където пазим само най-жадуваните си мечти) как един ден ще се обръща по същия начин към щабните си офицери в навечерието на мощна офанзива срещу Ханой.

— Липсва Джоунс — най-сетне изрече той. Тези думи прозвучаха малко старомодно, също като реплика от филм с Чарлз Бронсън.

— Той е в лазарета — обясних и много се зарадвах на изненадата, която се изписа на лицето му. И Ебърсоул се изненада. Гаретсън просто продължи да гледа благо в неопределена посока, сякаш беше добре напушен с опиум.

— Какво му е? — Подобен обрат не се предвиждаше в сценария — независимо дали си го беше съчинил сам, или с помощта на Ебърсоул — и Милото се намръщи. Вкопчи пръсти в трибуната още по-здраво, сякаш се страхуваше да не отлети.

— Падна и се утрепа — обясни Рони и се наду от гордост, понеже предизвика смях около себе си. — Освен това май има бронхопневмония или двоен бронхит, или нещо такова. — После се спогледаха със Скип и моят приятел май леко му кимна. Режисьор на цялото представление беше той, а не Милото, но ако извадим късмет — ако Стоук извади късмет — ония тримата отпред така и няма да разберат.

— Разкажете ми всичко от самото начало. — Одеве само е намръщи, но вече почваше да се ядосва. Така изглеждаше в деня, когато му намазаха вратата с крем за бръснене.

Скип разказа на Милото и новите му приятели как от Читалнята на третия етаж сме видели Стоук да се отправя към стола, как е паднал във водата, как сме го спасили и сме го отнесли в лазарета, как докторът казал, че Стоук е като малко болно кутре. Разбира се, той не каза нищо такова, но нямаше и нужда, защото онези, които докоснаха мокрото му тяло, знаеха, че целият гори, а ужасната кашлицата всички я чуха. Скип не спомена нищо за главоломната скорост, с която се движеше Стоук, сякаш искаше да унищожи целия свят и после сам да умре, нито как се хилихме, та чак Марк Ст. Пиер се подмокри.

Когато Скип свърши, Милото смутено се обърна към Ебърсоул. Той не се развълнува особено. Гаретсън пък продължаваше да ни съзерцава с блажена усмивка като някой Буда. Посланието беше ясно.

Милото е инициатор на цялото представление. Тъй че сам да му мисли как да се оправя.

Етажният пое дълбоко дъх и ни изглежда.

— Имаме основания да вярваме, че Стоук Джоунс е автор на хулиганската проява, съдържаща употреба на нецензурни изрази на обществено място, която се появи в северния край на „Чембърлейн“ в неизвестен нам час тази сутрин.

Да знаете, че не си измислям — повтарям ви дословно думите му. Това е най-съвършеното фелдфебелско изказване, което съм чувал в живота си, освен може би „Наложи се да разрушим селото, за да го спасим.“

Милото сигурно очакваше да ахкаме и охкаме като в съдебната развръзка в криминале за Пери Мейсън, дето на поразия се сипят смайващи открития. А ние си мълчахме. Скип беше нащрек и при следващата дълбока въздишка на Милото изтърси:

— Ама защо смяташ, че е бил той, Мило?

Не съм много сигурен — така и не съм го питал след това — но мисля, че нарочно го нарече по прякор, та съвсем да го извади от релси. Във всеки случай ефектът беше налице. Милото щеше да се пръсне, извърна поглед към Ебърсоул и взе да премисля козовете си. Изпод яката му плъзна руменина. С удивление следях как полазва нагоре по шията му. Досуц като анимационно на Дисни за Доналд Дък, които се опитва да се овладее. От самото начало е ясно, че няма да успее, но тръпката идва от неизвестността докога ще съумява да имитира бегло подобие на разумно поведение.

— Мисля, че сам знаеш отговора, Скип — най-сетне рече Милото. — Стоукли Джоунс се облича с яке, на чийто гръб е изрисуван един точно определен символ. — Той разтвори папката, която си беше приготвил, извади лист, погледна го, после го обърна към нас. Никой не се изненада от изображението. — *Този* символ е създаден от Комунистическата партия малко след края на Втората световна война. Означава „победа чрез подривна дейност“. Сред конспираторите е известен още като Пречупения кръст. Популярен е още сред престъпни радикални групировки като „Черните мюсюлмани“ и „Черните пантери“. И тъй като този символ бе ясно и отчетливо изобразен на гърба на Стоук Джоунс дълго преди да се

появи на стената, мисля, че едва ли е необходимо човек да е лауреат на Нобелова награда, за да се...

— Дейвид, това е пълна идиотщина! — стана Нейт. Целият беше пребледнял и трепереше, но по-скоро от гняв, отколкото от страх. Дали го бях чувал друг път да употребява думата „идиотщина“ на всеослушание? Не мисля.

Гаретсън съсредоточи благата си усмивка върху моя съквартирант. От любезност Ебърсоул любопитно повдигна вежди. Милото стоеше като гръмнат. Предполагам, че Нейт Хопънстанд е последният човек, от когото е очаквал проблеми.

— Този символ е създаден въз основа на британската морска азбука и означава „ядрено разоръжаване“. Дело е а един прочут английски философ. Мисля, че дори е бил лорд. А ти ми говориш, че руснаците го били измислили! Мили Боже! На това ли те учат в запаса? На такива идиотщини?

С ръце на кръста Нейт ядно се взираше в Милото. Нашият етажен отговорник го зяпаше с отворена уста, вече напълно зашеметен. Да, бяха му казали тези неща в запаса, и той ги беше попил дума по дума. Да се чуди човек какво ли още попиват момчетата по време на тия занимания.

— Убеден съм, че току-що изложените факти за пречупения кръст са много интересни — меко се намеси Ебърсоул — и информацията със сигурност си струва да се знае... стига да е вярна, разбира се...

— Вярна е — уточни Скип. — Бърт Ръсел, а не Джо Сталин. Британската младеж носеше този символ преди пет години, когато протестираше против операции на американски ядрени подводници в пристанищата на Обединеното кралство.

— Еби му майката! — ревна Рони и размаха юмрук във въздуха. Може би година по-късно „Пантерите“ — доколкото ми е известно, знакът на мира на Бертранд Ръсел никога не им е бил присърце — правеха същото на събранията си. И, разбира се, още двацет години по-късно всички ние — едновременно децата на шейсетте — го правехме по рок концертите. „Бруууу-уууус! Бруууу-уууус!“

— Давай, бейби! — провикна се Хю Бренан и се разхили. — Давай, Скип! Давай, батко Нейт!

— Мерете си приказките пред господин декана! — кресна Милото на Рони.

Ебърсоул се направи, че изобщо не е чул простотията и забележките от последния балкон, по правило за простолюдието. Заинтригуваният му скептичен поглед не се откъсваше от моя съквартирант и от Скип.

— Дори да е така, проблемът остава, не смятате ли? Аз мисля, че да. Изправени сме пред хулиганска проява и употреба на нецензурни изрази на обществено място, при това в момент, когато данъкоплатците извържат все по критичен взор към университетската младеж. Нашето учреждение зависи от данъкоплатците, господа. Смятам, че е належащо всички ние да...

— Размислим хубавичко над това! — ненадейно изрева Милото. Страните му бяха добили почти пурпурен цвят; челото му бе осеяно със странни червени петна, подобни на белези от жигосано, а между веждите му бе изпъкнала голяма вена, която учестено пулсираше.

Но преди да продължи — а той очевидно имаше много какво да каже — Ебърсоул сложи длан на гърдите му и го възпря. Милото сякаш изведнъж се сви. Вече му бе предоставена възможност да се изяви, а той я бе опропастил. После сигурно ще си казва, че е станало така, понеже е бил уморен — ние цял ден сме си седели в топлата читалня, играли сме си карти и сме проваляли бъдещето си, докато той през това време е бил навън, копал е и е опесъчавал пътеките, та да не би крехките възрастни професори по психология да паднат и да си счупят тазобедрената става. Наистина беше уморен и реагираше с известно закъснение, но във всеки случай той пън Ебърсоул му отне възможността да се докаже. Но въпреки всички тези съображения ситуацията си оставаше същата — бяха го изместили. Възрастният пое нещата в свои ръце. Татко ще оправи работата.

— Смятам, че е належащо всички ние да се постарам да открием онзи, който го е извършил, и да се погрижим той да бъде строго наказан — продължи Ебърсоул. Погледът му оставаше съсредоточен предимно върху Нейт — колкото и невероятно да ми се струваше тогава, той бе възприел Нейт Хопънстанд за ядрото на тихата съпротива в залата.

На Нейт обаче — да благослови Господ кътниците и мъдреците му — окото му не трепваше пред такива като Ебърсоул. Той продължи

да си стои с ръце на кръста и да гледа инспектора право в очите, без да мигва, камо ли да сведе поглед.

— И какво предлагате да направим?

— Как е вашето име, млади човече? Моля ви.

— Нейтан Хопънстанд.

— Е, Нейтан, мисля, че извършителят вече е имал възможността да изпъкне сред останалите — вие не смятате ли? — Ебърсоул се изказваше търпеливо и поучително, малко като даскал. — По-скоро сам да се открие, тъй да се каже. Информиран съм, че този Стоук Джоунс бил ходещ билборд, закичен с такъв пречупен кръст от...

— Престанете да го наричате така! — прекъсна го Скип и аз се постреснах от необуздания гняв, който долавях в гласа му. — Не е никакво пречупено нищо! А знак на *мира*, по дяволите!

— А *вашето* име, сър?

— Станли Кърк. За приятелите си Скип. Можете да ме наричате Станли. — Тези думи бяха посрещнати със смутен кикот, на който Ебърсоул не обърна никакво внимание.

— Вижте, господин Кърк, приемам тази странична семантична забележка, но тя не променя факта, че Стоукли Джоунс — при това *единствено и само* Стоукли Джоунс — се е появявал с този символ в университета още от първия ден на семестъра. Господин Диърборн ми каза, че...

— Господин Диърборн дори не знае какво представлява знакът на *мира*, нито откъде е дошъл, тъй че би било малко неразумно от ваша страна прекалено да се доверявате на думите му — прекъсна го Нейт. — Най-случайно и аз самият имам този знак на гърба на якето си, господин Ебърсоул. Откъде знаете, че не аз например съм виновникът?

Ебърсоул зяпна. Не много, но достатъчно, колкото да му се развалят съчувствената усмивка и зализаният му фасон като от списание. Деканът Гаретсън на свой ред се намръщи, сякаш бе изказано твърдение, което той не можеше да проумее. Човек много рядко има възможността да свари неподготвен някой добър политик или университетски администратор. Подобни моменти са безценни. Такъв бе за мен онзи миг и до ден-дневен пазя светлия спомен за него.

— Това е лъжа! — викна Милото. Стори ми се по-скоро засегнат, отколкото ядосан. — Защо лъжеш така, Нейт? Ти си последният човек на етажа, от когото бих очаквал...

— Само че *не лъжа*. Качи се в стаята ми и извади якето ми от дрешника, като не ми вярваш. Иди сам да провериш.

— Н-да, междувременно обърни внимание и на моето — вметнах и се изправих до Нейт. — Старото ми гимназиално яке. Няма как да не го видиш. То е онова със знака на мира на гърба.

Леко присвил очи, Ебърсоул съсредоточено се взираше в нас.

— Точно кога поставихте този знак на дрехите си, млади господа?

Този път Нейт излъга. Вече го познавах достатъчно добре и знаех, че сигурно му е било много трудно... но се държа мъжки:

— През септември.

Това окончателно довърши Милото. Той направо „избесня“, както биха се изразили моите деца, но това не би било точно. Милото се преобрази в Доналд Дък. Е, не взе да подскача нагоре-надолу, да пляска с ръце и да кряка *уак-уак-уау-уак*, както прави Доналд, когато избеснее, но *наистина* нададе яростен рев и се плесна по изпъстреното с алени петна чело. Ебърсоул отново го успокои, като този път го сграбчи за ръката. После се обърна към мен:

— А вие кой сте?

— Пит Райли. Изрисувах знака на мира на своето яке, понеже видях на Стоук и много ми хареса. Освен това по този начин исках да демонстрирам, че имам сериозни опасения относно онова, което става във Виетнам.

Милото се отскубна от Ебърсоул. Брадичката му изскочи напред и устните му се разтегнаха в зловеща гримаса, която разкриваше всичките му зъби.

— *Помагате на враговете ни, ето какво правите, загубеняци такива!* И като сте толкова тъпи, та сами не разбирате, вземете се запишете в курса на полковник Андерсън по Въведение във военната история! Или пък сте най-обикновени страхливци, които...

— Замълчете, господин Диърборн — намеси се деканът Гаретсън. Мълчанието му бе прозвучало някак по-силно от крясъците на Милото. — Тук не е мястото да водим външнополитически спор, нито пък моментът е подходящ за окачествяващи реплики. Тъкмо напротив.

Милото сведе пламналото си лице, забодя поглед в пода и прехапа устни.

— А вие, господин Райли, кога поставихте знака на мира на *своето* яке? — продължи да ни разпитва Ебърсоул. Гласът му си звучеше любезно, но погледът му стана злобен. Струва ми се, вече си даваше сметка, че Стоук ще им се изплъзне, което го караше да се чувства *адски* нещастен. Милото беше същата стока като този тип, който през 1966 беше екземпляр от нов вид сред университетската фауна на Америка. Времената призовават хората, както казва Лао-Дзъ, а в края на шейсетте времената имаха нужда от такива като Чарлз Ебърсоул. Той не беше просветител — той беше насилник със свободно избираема специалност „Връзки с обществеността“.

„Не ме лъжи — казваха очите му. — Не ме лъжи, Райли. Защото, ако ме излъжеш и аз разбера, ще те направя на кайма.“

Но какво пък. Сигурно и без друго като дойде петнайсети януари, отдавна ще съм изхвърчал, а на Коледа 1967 ще съм във Фу Бай и ще пазя място на Милото.

— През октомври. Някъде около празника на Колумб.

— И аз го имам на якето си и на няколко блузи — допълни Скип. — Всичко е в стаята ми. Мога да ви покажа, ако желаете.

Пламнал от срам, Милото продължаваше да изучава пода, като ритмично поклащаше глава.

— И аз на няколко блузи — намеси се и Рони. — Не че съм голям радетел на мира, просто знакът е точен. Кефи ме.

Тони де Лука каза, че и той си го бил нарисувал на гърба на един суичър.

Лени Дориа обясни на Ебърсоул и Гаретсън как си го бил надраскал на задната корица в няколко учебника, както и на заглавната страница на студентската книжка. Щял да им я покаже, ако искали.

Били Марчант го имал на якето си.

Брад Уидърспун го изрисувал с мастило на синята си шапчица на първокурсник. Тя била тикната някъде в дрешника, сигурно под мръсното бельо, дето забравил да го занесе на майка си да го изпере.

Ник Праути го нарисувал на любимите си плочи на МС5 и Уейн Фонтана и „Инакомислещите“.

— Какво мислене, бе, ти нямаш капка мозък, запъртък такъв! — измърмори Рони и неколцина се изсмяха, сподавяйки смеха си в шепи.

Още няколко души обясниха, че имат знака на мира, изрисуван по книгите и дрехите си. Всички твърдяха, че го били направили дълго

преди да се появи надписът на северната стена на „Чембърлейн“. За капак на цялата сюрреалистична постановка Хю се изправи, излезе на пътеката между столовете, запретна крачолите на панталоните си и ни показва косматите си пищялки и пожълтелите хавлиени чорапи. Знакът на мира беше изрисуван и на двата с помощта на маркера за пране, който госпожа Бренан беше пратила на синчето си в колежа, но който то сигурно въобще не бе използвало досега.

— Нали виждате — заключи Скип, като привършихме да показваме и да изреждаме всичките си притежания с този символ, — би могъл да е всеки един от нас.

Милото бавно повдигна глава. Беше си възвърнал нормалния цвят на лицето, но около лявото му око бе останало червено петно. Като пришка.

— Защо лъжете заради него? — попита той. Изчака, но никой не му отговори. — Готов съм да се закълна, че преди ваканцията никой от вас нямаше вещи с този знак, и се обзалагам, че повечето нямаха такива до тази вечер. Защо лъжете заради него?

Никой не отвърна. Мълчанието се проточи. Във въздуха витаеше някаква сила, която всички долавяха безпогрешно. Но на чия страна беше тя? На наша или на тяхна? Не се знае. И до ден-днешен не мога да кажа.

После деканът Гаретсън се качи на трибуната. Милото отстъпи, като че без въобще да го забележи. Деканът ни удостои с бодра усмивчица.

— Това е глупаво. Онова, което господин Джоунс е написал на стената, е глупост, а всички тези лъжи са още по-нелепи. Кажете ни истината. Признайте си.

Всички продължаваха да мълчат.

— Утре сутринта ще разговаряме с господин Джоунс — вметна Ебърсоул. — Може би след това някои вас ще пожелаят да представят нещата по по-друг начин.

— О, Боже, не бих повярвал и на дума от приказките на Стоук — отвърна Скип.

— Правилно, нашият Хръц-Хръц е пълна откачалка — допълни Рони.

Тези думи предизвикаха изненадващо умилителен смях.

— Пълна откачалка! — с блеснали очи се провикна Ник. Беше обзет от поетично въодушевление, сякаш току-що бе открил *le mot juste*^[1]. — Пълна откачалка, н-даа, такъв си е нашият Хръц-Хръц!

И за завършек на днешния ден, в който лудостта взимаше пълно надмощие над разума, Ник започна да имитира местния янки диалект със зловеща правдоподобност:

— Ай, да му съ не види, ай Божке, момчето е *смахнато*! Липсва му някоя *гайка*! Разхлопали са му съ *дъските* на старата *чутура*! Ни е съвсем в час! И е...

Ник се усети, че Ебърсоул и Гаретсън го гледат. Ебърсоул бе изпълнен с презрение, а Гаретсън — с любопитство, сякаш нашият състудент бе някакъв нов щам бактерия, която бъка под микроскопа.

— ...как да ви кажа, главата му не е много в ред — заключи Ник с нормален тон, чувствайки се център на вниманието — усещане, което тегне като проклятие над всички велики артисти. И бързо си седна.

— Но аз нямах предвид точно това — обясни Скип. — Не говоря и за недъга му. Стоук открай време киха, кашля и носят му тече. Не може да не си забелязал и ти, Мило.

Етажният не отговори и този път дори не реагира на прякора. Сигурно вече беше съсипан от умора.

— Само искам да кажа, че е в състояние да каже какво ли не. Може би дори да си вярва. Но в действителност изобщо не осъзнава какво точно става.

Ебърсоул отново се усмихна ледено:

— Мисля, че схващам същината на вашия довод, господин Кърк. Искате да ни уверите, че господин Джоунс не е отговорен за надписа на стената, но дори ако си признае, не бива да приемаме думите му за чиста монета.

Скип се усмихна — с хиляда вата усмивка, от която сърцата на момичетата се разпърхваха като птичета.

— Абсолютно. Точно това е същината на моя довод.

Последва кратко мълчание, после деканът изрече думите, които спокойно можеха да послужат за епитафия на цялата епоха:

— Момчета, вие ме разочаровате. Да си вървим, Чарлз, няма какво повече да правим тук.

Гаретсън стисна куфарчето си, извърна се рязко и закрачи към изхода.

Ебърсоул май се изненада, но бързо го последва. И така Милото остана да се гледа с подопечните си обитатели на третия етаж с взаимно недоверие и упрек.

— Много ви благодаря, момчета. — За малко да се разплаче. — Благодаря ви за цялата тази шибана лайнарщина.

Намусено се въртна и си излезе с наведена глава, стиснал папката в ръка. На следващия семестър се изнесе от „Чембърлейн“ и се присъедини към някакво академично братство. Ако трябва да сме обективни, вероятно това бе най-правилното решение. Както би казал Стоук, Милото изгуби подкрепата на обществото.

---

[1] Букв. Точната дума (фр.) — Б.пр. ↑

40.

— Значи и ти си го откраднал — бяха първите думи на Стоук Джоунс от леглото в лазарета, когато най-сетне се възстанови достатъчно, за да може да говори. Тъкмо му разказах как вече почти всички в общежитието носят пилешкото краче поне на една своя дреха, като си мислех, че новината ще го зарадва. Бях сгрешил.

— Я се успокой, човече. — Скип го потупа по рамото. — Не се възпламенявай толкова.

Стоук въобще не го погледна. Черните му очи не се откъсваха от мен.

— Значи не стига, че сте си приписали заслугата, ами на всичкото отгоре сте откраднали и знака на мира. А в портфейла ми погледнахте ли? Мисля, че имам десетина долара. Да ги бяхте взели и тях. Че да е чиста работата.

Извърна глава и се закашля. В този студен зимен ден в началото на декември 1966 изглеждаше много по-възрастен от осемнайсетте си години.

Това се случи на петия ден, след като се гмурна в долчинката при Бенет. Съдейки по впечатленията си от изминалите дни, лекарят — казваше се Карбъри — явно бе стигнал до извода, че независимо от странното си поведение в деня на злополуката, повечето от нас явно са приятели на Стоук, защото постоянно се отбивахме да питаме как е. Карбъри работеше в университетския медицински пункт — предписваше рецепти за възпалено гърло и наместваше навехнати китки — поне от сто години и вероятно знаеше, че поведението на младежите и девойките, с които постоянно се сблъскваше, често е свършено необяснимо. Макар на вид възрастни хора, мнозина още надраскали детинските си чудатости. Например представлението на Ник Праути пред декана на мъжете — какво повече да ви говоря.

Карбъри така и не ни каза колко тежко болен е бил Стоук. Една от помощничките в кабинета (май още на втората ни среща вече беше почти влюбена в Скип) ни осветли по въпроса — не че беше необходимо. Фактът, че Карбъри настани нашия приятел в

самостоятелна стая вместо в общото отделение, навеждаше на някои мисли; малката подробност, че през първите четирийсет и осем часа изобщо не ни допусна до леглото му, бе още по-сериозен довод; но най-красноречиво бе решението му да го задържи в университета, вместо да го откара в окръжната болница, която се намираше на двайсетина километра от колежа. Карбъри не бе *посмял* да го премести дори с университетската линейка. Стоук Джоунс бая бе загазил. Според момичето имал пневмония, лека степен на хипотермия от ледената баня и над четирийсет градуса температура. Тя чула Карбъри да говори по телефона и да обяснява, че ако дробовете на Стоук са били повредени от недъга или ако е бил трийсет-четирийсетгодишен човек, почти със сигурност е щял да умре.

Ние със Скип бяхме първите му посетители. Сигурно при всеки друг от общежитието в подобна ситуация би се появил поне един родител, но ние вече знаехме, че случаят на Стоук е различен. А ако е имал други роднини, те въобще не си дадоха труда да се разкарат дотук.

Разказахме му всички последвали случки с изключение на едно: смехът, който избухна в читалнята, когато го забелязахме как шляпа по алеята, и продължи до мига, когато го донесохме полуприпаднал в лазарета. Мълчаливо изслуша разказа ми за идеята на Скип да разкрасим всичките си учебници и дрехи със знака на мира, за да не го накажат. Дори Рони се съгласи да се присъедини към инициативата. Разказахме му, за да съгласува своята версия с нашата, а също и за да знае, че ако се нагърби с вината/заслугата за надписа, ще ни създаде неприятности. Казахме му го, без да го формулираме директно. Нямаше и нужда. Краката му може и да не бяха в ред, но сивото му вещество си работеше прекрасно.

— Махни си ръката от мен, Кърк.

Стоук се отдръпна възможно най-далеч от нас, доколкото позволяваше тясното му легло, и пак се разкашля. Помня как си рекох, че има вид на човек, комуто остават не повече от четири месеца живот, но грешах — Атлантида потъна, но Стоук Джоунс още плува в океана и се занимава с право в Сан Франциско. Черната му коса се посребри и е още по-красива. Има червена инвалидна количка. Изглежда страхотно по CNN.

Скип се облегна и скръсти ръце.

— Е, не съм си мислел, че ще се скъсаш от благодарност, но смятам, че малко прекаляваш. Този път надмина себе си, Хръц-Хръц.

Очите му гневно блеснаха:

— Не ме наричай така!

— Ами тогава не ни обвинявай, че сме крадци, само защото се опитахме да ти отървем кльощавия задник от тая каша. По дяволите, ние направо ти го *отървахме*.

— Никой не ви е молил.

— Не — намесих се. — Ти никога не молиш за нищо, нали? Мисля, че с тоя буен нрав скоро ще ти трябват доста по-големи патерици, за да се оправяш.

— Той е всичко, което имам, тъпако. А ти с какво ще ми се похвалиш?

Че имам много да наваксам — с това можех да се похваля. Но не му го казах. Имах усещането, че няма да изпита съчувствие.

— Какво си спомняш от онзи ден? — попитах.

— Помня, че написах „МАМКА МУ НА ДЖОНСЪН“ на стената на блока — от няколко седмици се канех да го направя — и после отидох на лекцията от един часа. През цялото време обмислях какво ще кажа, като ме извикат в кабинета на декана. Какво становище ще заема. Всичко останало ми се губи. — Последва сардоничен смях и Стоук забели очи, под които имаше такива тъмни кръгове, сякаш бе ял пердах. Макар да бе лежал почти цяла седмица, все още имаше неописуемо уморен вид. — Помня как ви казах, че искам да умра. Казах ли подобно нещо?

Не отвърнах. Той мълчеше и чакаше да му отговоря, но аз бях решил докрай да отстоявам правото си да не говоря.

Най-сетне сви рамене, сякаш с този жест искаше да каже: „Добре, зарежи.“ При движението болничната му пижама се изхлузи от кльощавото му рамо. Той внимателно я намести — беше на система.

— Значи и вие открихте знака на мира, така ли? Страхотно. Можете да се украсите с него, като идете да гледате Нийл Даймънд или шибаната Петула Кларк на новогодишния карнавал. Аз лично изчезвам от тука. Вече окончателно ми писна.

— Да не мислиш, че като идеш да учиш на другия край на континента, ще хвърлиш патериците и ще се запишеш в отбора по атлетика? — подметна Скип.

Аз се смаях, но Стоук се усмихна. Съвсем истински, слънчево и нежно.

— Патериците не са важни. Един живот е твърде кратък да го пилеем, *това* е важното. Хората тук дори не знаят какво става, а и не им пука. Те са сиви хора. От ония, Дето кротко си вегетират. В Ороно, щата Мейн, да си купиш плоча на „Ролинг Стоунс“ направо минава за революционно.

Доктор Карбъри надникна в стаята.

— Времето ви изтича, момчета. Господин Джоунс се нуждае от почивка.

Изправихме се.

— Като дойде деканът Гаретсън да говори с теб — започнах, — или оня Ебърсоул...

— Ще научат единствено, че целият ден ми се губи — довърши Стоук. — Карбъри може да им каже, че съм болен от бронхит от октомври и имам пневмония от ваканцията, тъй че ще трябва да се примирят. Ще кажа, че съм бил способен на какво ли не през онзи ден. Освен, както се досещате, да метна патериците и да се състезавам на сто метра бягане.

— И да знаеш, че не сме ти откраднали знака — завърши Скип. — Просто го взехме на заем.

Стоук се замисли, после въздъхна.

— Той не е мой.

— Не — подкрепих го. — Вече не е. До скоро, Стоук. Пак ще дойдем да те видим.

— Не се престаравайте — отвърна той и ние май приехме думите му съвсем буквално, защото така и не се върнахме. После го срещнах още няколко пъти в общежитието — най-много три пъти — и съм бил в час, когато си е заминал, без дори да се потруди да завърши семестъра. Видях го едва двацет години по-късно по телевизията — говореше на някаква мирна демонстрация на Грийнпийс по повод на гафа на французите с „Рейнбоу Уориър“. Значи е било някъде към осемдесет и четвърта — пета. Оттогава често го гледам на малкия екран. Събира пари за екологически проекти, държи речи по университетите от лъскавата си червена инвалидна количка и защитава разни еколози, ако се стигне до съд. Чувал съм да му викат „зелен

дървар“ и се обзалагам, че това му допада. Още не се е простил с буйния си нрав. Радвам се. Както сам каза, това е всичко, което има.

Като стигнахме до вратата, той подвижна:

— Ей?

Обърнахме се към бледното лице, което се губеше на бялата възглавница сред белите чаршафи — единственото цветно петно беше гъстата черна коса. Краката му под завивката отново ми напомниха за Чичо Сам на четвъртоюлския парад в родния ми град. И отново си казах, че има вид на човек, на когото остават не повече от четири месеца живот. Но към картинката трябва да добавим и два реда бели зъби, защото Стоук се усмихваше.

— Кажи ей.

— Вие двамата така сте се загрижили какво ще кажа на Гаретсън и Ебърсоул... сигурно имам комплекс за малоценност или кой знае, ама ми е трудно да повярвам, че цялата тая грижа е за мене. Да не сте решили за разнообразие да походите на училище?

— Мислиш ли, че ако решим, имаме шанс да успеем? — попита Скип.

— Може и да успеете. Помня още нещо от онази вечер. При това доста ясно.

Мислех, че ще разкаже как сме му се смели — и Скип така си помислил, както ми сподели по-късно — но не беше това.

— Ти ме пренесе през вратата на кабинета — обърна се към моя приятел. — И не ме изпусна.

— Няма страшно. Не си толкова тежък.

— И все пак... умирането е едно нещо, но никой не обича да го изпускат на пода. Много е безславно. И понеже не ме изпусна, ще ти дам един добър съвет. Отпиши се от спортната програма, Кърк. Освен ако не си на спортна стипендия и няма как да издеядиш без нея.

— Защо?

— Защото ще те направят друг човек. Може би ще отнеме малко по-дълго, отколкото бе необходимо, за да се превърне Дейвид Диърборн в Милото от запаса, но в крайна сметка резултатът ще е същият.

— Ти какво разбираш от спорт? — меко отвърна Скип. — Какво разбираш от игра в отбор?

— Просто знам, че в наши дни не е добре да си в униформа — отвърна Стоук, отпусна глава на възглавницата и затвори очи. Но пък както знаем от Каръл, в наши дни е добре да си момиче. През 1966 беше хубаво да си момиче.

Върнахме се в общежитието и се качихме в моята стая да учим. В другия край на коридора Рони, Ник, Лени и останалите гонеха Кучката. След малко Скип затвори вратата, за да не чуваме шума, и когато и това не помогна, пуснах малкия грамофон на Нейт и заслушахме Фил Окс. Окс вече не е на този свят — мъртъв е и той, наред с майка ми и Майкъл Ландън. Обеси се на колана си горе-долу по времето, когато Стоук Джоунс стана виден деец на Грийнпийс. Процентът на самоубийствата сред оцелелите обитатели на Атлантида е сравнително висок. И нищо чудно — когато твоят континент потъне изпод краката ти, това не може да не ти се отрази на мозъка.

41.

Ден-два след като посетихме Стоук в лазарета, се обадох на майка си и ѝ казах, че ако наистина може да си позволи да ми изпрати малко допълнителни средства, бих желал да се вслушам в думите ѝ и да си наема помощник. Тя не ме разпитва и не ми се кара — моята майка е такава, щом не се кара, значи бая си го загазил — но след три дни получих запис за триста долара. Към тях прибавих печалбата си от хартс — с изумление открих, че съм събрал осемдесет долара. Това са доста петачета.

Не казах на мама, но с нейните пари всъщност наех *двама* учители — един докторант, който ми помагаше да разгада тайните на тектонските плочи и континенталния шелф, и един студент последен курс от „Кинг“, който пушеше трева и помагаше на Скип с антропологията (а може и да му е написал една-две курсови работи, макар че не съм сигурен). Този тип се казваше Харви Бръндидж и беше първият човек на света, който каза: „Ега си и свинщината, братче!“ в мое присъствие.

Двамата със Скип посетихме декана на хуманитарния факултет — нямаше как да отидем при Гаретсън, не и след ноемврийското събрание в залата на общежитието — и изложихме пред него проблемите си. Теоретично никой от нас се числеше към неговия факултет, защото като първокурсници тепърва щяхме да си избираме специалност, но деканът Рандъл ни изслуша. Препоръча ни да обиколим един по един преподавателите си и да обясним проблема... и малко или повече да се оставим на тяхната милост.

Така и направихме, но ни беше изключително неприятно — една от причините за здравата приятелска връзка помежду ни в онези години бе, че и двамата бяхме получили подобаващо за един янки пуританско възпитание, според което човек не моли за помощ, освен ако няма никакъв друг избор, а дори и тогава не моли. Съумяхме да проведем всички тези срамни посещения единствено благодарение на приятелската система. Докато Скип говореше със своите учители, аз го

чаках в коридора и палех цигара след цигара. Като дойдеше мой ред, той също ме чакаше.

Нашите преподаватели се оказаха далеч по-снизходителни, отколкото очаквах — повечето протягаха ръка не само да ни помогнат да наваксаме, но и да изкараме достатъчно високи бележки, за да задържим стипендиите. Единствен преподавателят на Скип по висша математика се оказа напълно бездушен, но пък там Скип се справяше достатъчно добре и без специална помощ. След години си дадох сметка, че пред мнозина от тези хора решението е било въпрос на морал, не толкова на академични принципи: не са искали да прочетат името на бивш свой студент в списъка със загинали и да се питат дали не са донякъде виновни; да си казват, че разликата между две и три минус е всъщност разликата между здраво и читаво момче и безчувствено, сляпо и глухо създание в някоя клиника за ветерани.

След една подобна среща — когато семестриалните изпити вече застрашително приближаваха, Скип отпраши да зубка и да се налива с кафе в Мечешката бърлога със своя помощник по антропология. Аз бях на смяна в стола. Когато най-сетне изключихме конвейера, се върнах в общежитието да уча. На минаване през фоайето реших да си проверя пощата и вътре намерих розово известие за бандерол.

Беше опакован с амбалажна хартия и канап, но беше освежен с лепенки с коледни камбанки и имел. Адресът на подателя ми се отрази като неочакван юмрук под лъжичката: Каръл Джърбър, Броуд Стрийт № 172, Харуич, Кънектикът.

Не бях опитвал да ѝ се обаждам, и то не само защото бях зает да спасявам собствената си кожа. Мисля, че не си бях дал сметка за истинската причина чак докато видях името ѝ на пакета. Бях убеден, че се е върнала при Съли-Джон. И че онази нощ, когато правихме любов в моята кола под звуците на старите шлагери, вече е минало. Че аз съм вече минало.

На малкия грамофон на Нейт се въртеше Фил Окс, н самият Нейт хъркаше, похлупен с един брой на „Нюзуик“. На корицата имаше снимка на генерал Уилям Уестморленд. Седнах на бюрото, посегнах да развържа канапа, после се замислих. Пръстите ми трепереха. „Сърцата са яки — каза тя. — Рядко се случва да се разбият. В повечето случаи просто се превиват.“ Права е, разбира се, но като гледах коледния подарък, който ми беше изпратила, моето ме болеше, при това много. И макар че грамофонът въртеше Фил Окс, долавях по-стара и по-мелодична музика. Чувах „Платърс“.

Дръпнах канапа, скъсах тиксото, махнах кафявата ха тия и най-сетне се добрах до малка бяла кутия от универсален магазин. Вътре беше скрит моят подарък, опакован в лъскава червена хартия и вързан с бяла копринена панделка. Имаше още квадратен плик, адресиран до мен вече познатия ми почерк. Отворих плика и измъкнах картичка марка „Холмарк“ — когато държите да изпрати най-доброто, и така нататък. Като отворих картичката подаръка ми изпадна изрезка от

вестник. Изданието се наричаше „Харуич Джърнъл“. В горното поле, точно над заглавието, Каръл беше написала: „Този път успех — Пурпурно сърце! Не се тревожи — 5 шева в спешно отделение и се прибрах за вечеря.“

Заглавието гласеше: „6 РАНЕНИ, 14 АРЕСТУВАНИ в ПРОТЕСТНА ДЕМОНСТРАЦИЯ ПРЕД ВОЕННОТО ОКРЪЖИЕ, КОЯТО ПРЕРАСНА В ПОБОЙ“. Снимката беше пълен контраст на предишната от вестника в Дери, на която всички — дори ченгетата и строителните работници, които набързо бяха импровизирали собствена контрапротестна демонстрация — изглеждаха някак спокойни. В „Харуич Джърнъл“ обаче хората изглеждаха доста разгневени, объркани и на около две хиляди светлинни години от „спокойни“. От едната страна се виждаха някакви типове със строителни каски на главите и татуировки по мускулестите ръце, а на лицата им бе изписано омерзение — срещу тях гневни младежи с дълги коси. Един дори бе протегнал ръце на презрително нахилено трио от противника, сякаш искаше да им каже: „Елате де, разкъсайте ме на парченца.“ Между двете групи стояха полицаи, на вид напрегнати и изнервени.

Отляво (Каръл беше нарисувала стрелка, сякаш и сам нямаше да видя) беше познатото яке с надпис „Харуичка гимназия“. Главата пак беше извърната, но този път право срещу обектива. Кръвта, която се стичаше по лицето, се виждаше много по-ясно, отколкото ми се искаше. Да си Драска шеговити стрелкички и майтапчийски забележки в полето колкото си иска — но на мен никак не ми беше до майтап. Това по лицето й да не е шоколадов сироп! Някакво ченге я стискаше за ръката. Но момичето на снимката явно нямаше нищо против — нито против ченгето, нито против разбитата си глава, от която течеше кръв (ако този миг въобще *забелязваше*, че й тече кръв). Момичето на снимката се усмихваше. В едната си ръка стискаме лозунг „СПРЕТЕ УБИЙЦИТЕ!“ Другата размахваше пред обектива с протегнат показалец и среден пръст под формата на латинското V. V като victory, реших тогава, но, разбира се, значението на този знак беше съвсем друго. През 1969 V вървеше с пилешкото краче като домати със сирене.

Набързо прегледах текста на статията, но не намерих нищо интересно. Протест... контрапротест... епитети... хвърляли камъни... няколко юмручни схватки... дошла полиция. Тонът на писанието беше

едновременно надут, отвратен и покровителствен — напомняше ми за Гаретсън и Ебърсоул в залата в общежитието онази прословута вечер. „Момчета, вие ме разочаровате.“ Само трима от арестуваните били задържани, другите били освободени по-късно на същия ден — значи сигурно всичките са били под двацет и една години.

Кръв по лицето й. И тя се усмихва... дори тържествува. В миг установих, че Фил Окс продължава да пее — „убил съм сигурно милиони, и пак ме викат да замина“ — и целият настръхнах.

Отворих картичката. Вътре прочетох типичните отпечатани римувани стихчета, които винаги звучат еднакво. „Весела Коледа, искрено се надявам да не пукнеш през Новата година.“ Въобще не ги погледнах. На бялата страна обаче Каръл ми беше написала послание. То почти изпълваше празното пространство.

Скъпи Номер шест,

Просто исках да ти пожелаая от весела по-весела Коледа и да ти кажа, че съм добре. Не продължих да уча, макар че се свързах с едни студенти (вж. приложената изрезка) и в крайна сметка сигурно все пак ще продължа да следвам, вероятно от догодина. Мама не е много добре, но се старее, а брат ми си стъпва на краката. Рионда ни помага. Срещнах се два-три пъти със Съли, но вече не е същото. Една вечер дойде на гости да гледа телевизия и се чувствахме като напълно непознати... или може би по-скоро като стари познати, които се качват на влакове в различни посоки.

Липсваш ми, Пит. Мисля, че и с теб пътуваме в различни посоки, но никога няма да забравя миговете, прекарани заедно. Бяха толкова трогателни и прекрасни (особено последната нощ). Пиши ми, ако искаш, но на мен никак не ми се ще. Може би няма да ни се отрази добре. Това не означава, че не ми пука или не помня, а тъкмо напротив.

Помниш ли онази вечер, когато ти показах снимката и ти разказах как ме пребиха? И как моят приятел Боби ми се притече на помощ? През онова лято той имаше една

книга. Беше му я подарил съседът от горния етаж. Боби казваше, че това е най-хубавата книга, която е чел през живота си. Което не е кой знае какво, когато си едва на единайсет години, зная — но като бях в последния клас на гимназията, я намерих в училищната библиотека и я прочетох просто да видя за какво става дума. Стори ми се страхотна. Реших, че може да ѝ се зарадваш. И макар да е отпреди дванайсет години, имам чувството, че е писана за Виетнам. А дори и да не е, пак е пълна с информация.

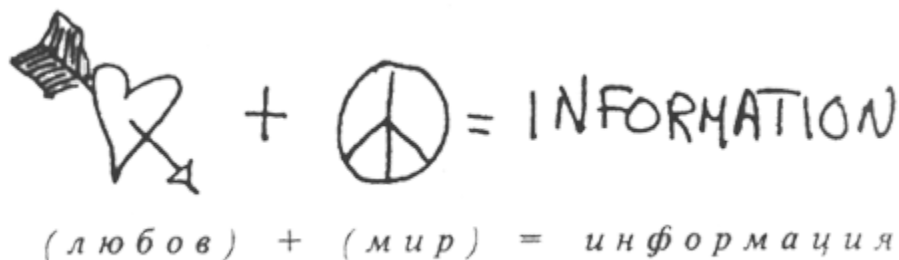
Обичам те, Пит. Весела Коледа.

PS. И престани вече с тези глупави карти.

Прочетох посланието два пъти, после внимателно сгънах изрезката и я прибрах в картичката с треперещи ръце. Мисля, че още я пазя някъде... както, сигурен съм, „Червената Каръл“ Джърбър още пази някъде снимката с приятелите си от детинство. Ако е жива, де. Не съм много сигурен — голяма част от последните ѝ приятелчета вече не са.

Отворих пакета. Вътре — какъв потресаващ контраст с радостната червена хартия и бялата копринена панделка — намерих „Повелителят на мухите“ от Уилям Голдинг. Някак я бях пропуснал в гимназията и в часовете по литература в последния клас предпочетох „Един отделен мир^[1]“, защото ми се стори малко по-кратка.

Отворих я, предполагайки, че може би ми е написала някакво посвещение. Наистина ми беше написала, но съвсем не такова, каквото очаквах. Ето какво намерих на заглавната страница:

Изведнъж очите ми плувнаха в сълзи. Притиснах уста с длани, за да сподавя вопъла. Не исках да будя Нейт, а и не исках да ме вижда как

плача. Но все пак се разплаках. Седях на бюрото си и плачех за нея, за себе си, за двама ни, за всички ни. Не помня да съм изпитвал по-силна болка от тази, която изпитах в онзи миг. Сърцата са издръжливи и рядко се разбиват, сигурен съм, че е права... но важи ли това за тогава? За сърцата на хората, които бяхме тогава? За сърцата в Атлантида?

---

[1] Роман от американския писател Джон Науълс (1926-). — Б.пр.

↑

43.

Във всеки случай със Скип оцеляхме. Наваксахме, избутахме някак изпитите и в средата на януари се върнахме в „Чембърлейн“. Скип ми каза, че през ваканцията е написал писмо на Джон Уинкин — бейзболния треньор — и го е уведомил, че се отказва да участва в отбора.

И Нейт се върна в „Чембърлейн“ III. Както и — да не повярва човек — Лени Дория. Под академично наблюдение, но все пак се върна. Неговото аверче Тони де Лука обаче не се върна. Както и Марк Ст. Пиер, Бари Марго, Ник Праути, Брад Уидърспун, Харви Туилър, Ранди Екълс... и Рони, естествено. През март получихме картичка от него. Имаше клеймо от Луистън и беше адресирана до „Хаховците в «Чембърлейн» III“. Закачихме я в читалнята над стола, където обикновено седеше Рони, като играехме карти. Представлява снимка на Алфред Нюман, лицето от корицата на списанието „Мад“. На гърба Рони беше написал следното: „Чичо Сам ме зове и трябва да вървя. Бъдещето ми чертае палмови дръвчета и на мене ми е през оная работа. Пука ми. Нали свърших с 21 мач-точки. Значи съм победител.“ Картичката беше подписана „Рон“. Със Скип доста се посмяхме. Ако питат нас, цапнатото през устата синче на госпожа Маленфант щеше да си остане Рони до края на дните си.

Стоук Джоунс, известен още като Хръц-Хръц, също беше изчезнал. За известно време почти го бях забравил, но година и половина по-късно физиономията му и споменът за него ме споходиха със (стряскаща) яснота. Тогава бях в затвора в Чикаго. Не знам колцина от нас попаднаха в ръцете на полицията през онази нощ, когато се бяхме събрали пред заседателния център по случай номинацията на Хюбърт Хъмфри^[1], но много, много хора бяха ранени — на следващата година специална високопоставена комисия разгледа случая и го нарече в доклада си „полицейско вълнение“.

Оказах се в обща килия за петнайсет, максимум двајсет души заедно с шейсетина обгазени, налагани, влачени, пребити, потрошени, смлени, премазани и целите в кръв хипари, някои от които пушеха

джойнт, други плачеха, трети драйфаха, четвърти пееха протестни песни (в отсрещния ъгъл се беше сврял някакъв тип, чието лице така и не видях, който пееше дрогирана версия на „Няма повече да марширувам“). Бяхме натъпкани като сардини, сякаш за наказание.

Бях притиснат към решетката и се стараех единствено да предпазя горния джоб на ризата (където ми бяха цигарите) и задния джоб на джинсите (където държах книгата от Каръл, „Повелителят на мухите“, вече доста орфана, без половин предна корица и почти разпаднала се на части), когато изведнъж лицето на Стоук изникна пред очите ми ярко и съвършено точно, като снимка в едър план. Появи се ей тъй, отникъде, сигурно като плод на спящия спомен, който за миг се бе активирал, разбуден я от някоя палка по главата, я от някоя живителна струя сълзотворен газ. С образа изникна и въпросът:

— Еба си, защо инвалид живееше на третия етаж?

Дребен мъж с огромна златиста коса — нещо като миниатюрна версия на Питър Фрамптън^[2], ако има такова чудо — се огледа. Беше блед и пъпчив. Под носа му и по лицето му засъхваше кръв.

— Кво викаш?

— Еба си, защо инвалид живееше на третия етаж в университетското общежитие? И то без асансьор? Защо не са го сложили на първия етаж?

Тогава си спомних как Стоук летеше към „Холиоук“ с паднала в очите му коса и как си мърмореше под нос „Хръц-хръц, хръц-хръц, хръц-хръц“. Стоук, който се нахвърляше върху всичко, сякаш е враг, а проявите ли милост към него, готов е да разстреля целия свят.

— Абе не те разбирам, братче. Какви ги...

— Освен ако сам не ги е помолил. Сигурно сам е отишъл и направо е *настоял* да го сложат на третия етаж.

— Бинго — отвърна малкият със златистата коса като на Питър Фрамптън. — Да имаш джойнт, братче? Искам да пуша. Тука е адски гадно. Искам да ида в страната на хобитите.

---

[1] 38-мият вицепрезидент на Америка (1965–1969). — Б.пр. ↑

[2] Британски певец и китарист (р. 1950) — Б.пр. ↑

Скип е човек на изкуството и е известен по свой си начин. Не е като Норман Рокуел и не очаквайте да видите репродукции на негови скулптури в каталозите на монетния двор, но прави много изложби — в Лондон, Рим, Ню Йорк, миналата година и в Париж — и редовно пишат за него. Има множество критици, които го наричат „безсъдържателен“, „явлението на месеца“ (и го наричат явление на месеца вече двацет и пет години), „ограничен мозък, който общува с други ограничени мозъци чрез пошла образност“. Други критици пък го хвалят за честността и бликащата енергия. И аз клоня в тази посока, но мисля, че е разбираемо — аз го познавам още от времето, когато заедно търсехме спасение от големия потъващ континент и той ми остана приятел; по някакъв далечен начин ми остана и *аверче*.

Трети коментират яростта, която често личи в работите му и която забелязах за пръв път в картоненото виетнамско семейство, което запали пред университетската библиотека под оглушителните ритми на групата „Янгблъдс“ през 1969. Н-даа. Да, има нещо такова. Някои от творбите му са смешни, други са тъжни, а има и чудати, но повечето са изпълнени с ярост — и повечето от хартиените и глинени широкоплещести човеци сякаш шепнат. „Запали ме, запали ме и слушай как ще запищя, и в действителност сега сме още шейсет и девета, Меконг, и завинаги ще си останем там.“ „Творбите на Станли Кърк са най-ценни с гнева си“ — писа един критик за изложбата в Бостън. Същия този гняв допринесе за инфаркта, който получи преди два месеца.

Жена му ми се обади и каза, че искал да ме види. Лекарите смятали, че сърцето не било много пострададо но Капитанът не бил съгласен с тях. Моят стар *авер* Капитан Кърк бе решил, че си отива.

Отлетях за Палм Бийч и като го видях — бяло лице под бяла коса на бялата възглавница — в съзнанието ми изникна спомен, който отначало не можах да уловя.

— Мислиш си за Джоунс — помогна ми старият ми приятел с дрезгав шепот — и, разбира се, бе прав. Ухилих се и в същия миг по

гърба ми пролази ледена тръпка. Понякога спомените изплуват, това е всичко. Понякога просто изплуват.

Влязох и седнах до него.

— Няма страшно, о суами^[1].

— Няма лошо — отвърна той. — Повтаряме онзи ден в лазарета, само че Карбъри сигурно вече е умрял, а сега аз съм на система. — И той вдигна едната си талантлива ръка, за да ми покаже иглата, после отново я отпусна на завивката. — Вече не си мисля, че ще мра. Поне засега.

— Слава Богу.

— Пушиш ли още?

— Отказах ги. Миналата година.

Той кимна и допълни:

— Жена ми ме заплашва, че ще се разведе, ако и аз не ги откажа... тъй че май ще трябва да опитам.

— Това е най-гадният навик.

— Абе, ако ме питаш мене, най-гадният навик е живеенето.

— Запази си помпозните фрази за „Рийдърс Дайджест“, Капитане.

Той се разхили, после ме попита дали имам новини от Нейти.

— Коледна картичка, както винаги. Със снимка.

— Шибаният Нейт! — Скип беше очарован. — На кабинета ли?

— Н-даа. Тази година има цяла сцена с Рождество. Влѣхвите обаче май имат нужда от зѣболекар.

Спогледахме се и се закисахме. Но Скип изведнѣж се задави и се закашля. Зловещо ми напомни за Стоук За миг дори *заприлича* на Стоук — и отново ме полазиха ледени трѣпки. Ако Стоук бе умрял, щях да си кажа, че духът му ни спохожда, но той си беше жив. По свой си начин Стоук Джоунс също се реализира, както всички останали пенсионирани хипари, които се бяха издигнали от прости продавачи на кокаин до борсови посредници. Той обича да го дават по телевизията, нашият Стоук — на процеса срещу О. Джей Симпсън всяка вечер се мяркаше на екрана наред с другите лешояди, готови да се спуснат връз трупа.

Само Каръл май не успя да се реализира. Каръл и нейните приятели, а какво да кажем за студентите-химици, които убиха с бомбата си? Било е грешка, вярвам с цялото си сърце — онази Каръл

Джърбър, която аз познавах, не можеше да понася мисълта, че силата се ражда от дулото на пистолет. Онази Каръл, която аз познавах, би проумяла, че това е просто поредният извратен начин да кажем, че трябва да разрушим селото, за да го спасим. Но да не мислите, че на роднините на онези студенти, които загинаха, много им пука, че е станала грешка, че бомбата не е избухнала навреме, съжалявам? Мислите ли, че въпроси от сорта на кой е съумял добре да се продаде или не вълнуват майките, бащите, братята, сестрите, гаджетата и приятелите на загиналите? Мислите ли, че има значение за онези, които е трябвало да се примирят и някак да продължат напред? Сърцата се разбиват. Да. Сърцата се разбиват. Понякога си казвам, че може би щеше да е по-добре, ако умирахме с тях, но не става така.

Скип се помъчи да си поеме дъх. Мониторът край леглото му тревожно писукаше. Сестрата надникна в стаята, но той ѝ махна да си върви. Писукането постепенно си възвръщаше нормалния ритъм и тя ни остави. Като излезе, Скип каза:

— Защо така се смяхме тогава, като падна? Този въпрос още не ми дава мира.

— И мен още ме тревожи.

— И какъв е отговорът, значи? Защо се смяхме?

— Защото сме хора. Известно време — май от Уудсток до Кент Стейт — се имахме за нещо друго, но всъщност не сме.

— Мислехме, че сме звезден прах — почти сериозно заяви Скип.

— Мислехме, че сме златни — съгласих се аз и се засмях — И че трябва някак да се върнем в Райската градина.

— Ела тука, хипарю — каза Скип и аз се наведох към него. Забелязах, че моят стар приятел, който надхитри Милото, Ебърсоул и декана на мъжете, който обикаляше учителите си и ги молеше за помощ и който ме научи да се наливам с бира и да казвам „еба си“ по двайсет различни начина, е развълнуван и в очите му блестят сълзи. Протегна ръце към мен. През годините бяха отслабнали. Наведох се и го прегърнах.

— Нали опитахме — пошепна ми на ухо. — Никога не го забравяй, Пит. *Поне опитахме.*

Сигурно сме се опитали. По свой начин Каръл положи най-големи старания от всички ни и плати най-висока цена... с изключение на онези, които загинаха, разбира се. И макар да сме забравили езика,

който говорехме тогава — той изчезна заедно с клошираните джинси, домашно боядисаните ризи, индийските дрехи и лозунгите „ДА УБИВАШ В ИМЕТО НА МИРА Е ВСЕ ЕДНО ДА СЕ ЧУКАШ В ИМЕТО НА ВЪЗДЪРЖАНИЕТО“ — от време на време по някоя и друга дума изплува в съзнанието. Нали знаете — информация. Информация. И понякога в мечтите и спомените си (колкото повече остарявам, толкова по-еднакви ми се струват те) долавям уханието на онова място, където говорех този мъртъв език толкова уверено в полъха на влажна пръст, в аромата на портокали и че чезнещия дъх на цвете.

---

[1] В индуизма, духовен наставник. — Б.пр. ↑

**1983: БОГ ДА НИ БЛАГОСЛОВИ ВСИЧКИТЕ
СЛЕПИЯТ УИЛИ**

6:15

Винаги се събужда с музика. Тихият сигнал на алармата на часовника му не може да въздейства на спящия му мозък в тези ранни часове на деня. Звучи като предупредителния сигнал на камион, който се движи на заден ход. Радиото също върши работа по това време на годината. Станцията, на която е настроил приемника, предава само коледни песнички и тази сутрин го събуждаше една от най-омразните му от тях. Дали само той чува нежните гласове, докато сяда в леглото със стърчаща коса. И вие ли виждате това, което и аз? Те пеят, докато той спуска крака от леглото. Когато се обръща, Шарън е заела любимата си отбранителна поза — с възглавница на главата.

Той отива в банята и затваря вратата след себе си. Съблича горнището на пижамата и го хвърля в коша за мръсни дрехи. След това взима електрическата си самобръсначка и докато се бръсне, си мисли: „Защо да не се обръснеш целият, след като си започнал, моето момче? Надушваш ли това, което и аз? Усещаш ли това, което и аз? Искам да кажа защо да не го направиш!“

— Глупости — изрича на глас и пуска водата във ваната. — Всичко това са глупости.

Двайсет минути по-късно, докато се облича (в тъмнокафявия костюм от Пол Стюард с любимата му вратовръзка „Сулка“), Шарън се събужда, но не е напълно будна, за да може той да разбере какво му говори.

— Какво казваш? — пита той. — Чух нещо на „шейк“, но останалото беше напълно неразбираемо.

— Попитах дали ще можеш да купиш няколко кутии с шейкове, когато се прибиращ — повтаря тя. — Тази вечер ще идват семейство Ален и семейство Дъбрис, нали знаеш?

— Коледа — казва той и поглежда косата си в огледалото. Вече не е ослепително красивият мъж, който скача сутрин от леглото при звука на музиката пет или дори шест пъти в седмицата. Сега изглежда

като всички останали които отиват на работа по шосе 47, и това е всичко, което желае.

— Какво за Коледа? — пита тя и се усмихва сънено. — Глупости?

— Точно така — съгласява се той.

— Ако се сетиш, купи и малко канела...

— Добре.

— ...но ако забравиш за шейковете, ще те убия, Бил.

— Няма да забравя.

— Знам, че мога да ти имам доверие. Освен това изглеждаш прекрасно.

— Благодаря.

Тя се обръща и ляга на възглавницата, докато той оправя за последен път тъмносинята си вратовръзка. Никога през живота си не е носил червена вратовръзка и се надява да легне в гроба недокоснат от този цвят.

— Купих онова фолио, което искаше — казва тя.

— А? Какво?

— Фолиото — повтаря Шарън. — На масата в кухнята е.

— О — чак сега си спомня той. — Благодаря.

— Няма за какво. — Тя отново се унася. Той не ѝ завижда, че може да спи до девет часа — ако иска, нека да спи и до единайсет, — а ѝ завижда за способността да поговори с него и после пак да се унесе. Той владееше същото, когато беше в джунглата — повечето момчета можеха да го правят, но това беше отдавна. „В провинцията“. Така казваха новобранците и кореспондентите. За хората, които оставаха там по-дълго, всичко се превръщаше в „джунглата“ или понякога в „зеленината“. Зеленината. Е, да.

Тя казва още нещо, но сега думите ѝ са несвързани и неясни. Той знае какво казва. Както обикновено: „Лек ден, скъпи.“

— Благодаря — отговаря и нежно я целува.

— Изглеждаш прекрасно — промърморва жената, въпреки че очите ѝ са затворени. — Обичам те, Бил.

— И аз те обичам — отвръща той и излиза.

Куфарчето му — марка „Марк Крос“ — е до вратата на гостната, а палтото му — от магазини „Тайгърс“ на Медисън Стрийт — виси на

закачалката. Той посяга и взима куфарчето. Кафето е готово — Бог да благослови кафемашината — и той си налива една чаша. Отваря куфарчето и взима фолиото. Вдига го на светлината, гледа как блести на лампата в кухнята и после го прибира в куфарчето.

— И ти ли чуваш това, което и аз — казва той сам на себе си и затваря куфарчето.

8:15

През мръсния ляв прозорец може да види приближаващия се град. Той прилича на огромни стари руини — може би изчезналата Атлантида, която се е издигнала на повърхността под сивото зимно небе. Небесата са натежали със снежни облаци, но това не го притеснява особено. Остават осем дни до Коледа и бизнесът върви добре.

Във влака мирише на кафе, на парфюм, на афършейв. На всяка седалка седи човек с вратовръзка. Дори и жените започнаха да ги носят. Лицата на всички все още са подпухнали от съня. Погледите са разсеяни и невинни. Почти не разговарят. Това е времето, когато хората изглеждат махмурлии дори и да не пият. Повечето от тях просто не вдигат глави от вестника. И защо не? Рейгън е от Америка, борсите и ценните книжа са превърнати в злато, смъртното наказание отново е на мода. Животът е прекрасен.

Той също е отворил „Таймс“ на кръстословицата и въпреки че е попълнил няколко квадратчета, го прави за самозащита. Не обича да разговаря с хората във влака. Не обича празните приказки и последното нещо, което иска е да се събере с някого, който коментира всичко в страната. Когато започнат да го поздравяват или да го питат „Как сте днес?“, той просто отива в друго купе. Лесно е да остане незабелязан, средностатистическият човек от Кънектикът, който отказва да носи червена вратовръзка. Може навремето да е бил буйно момче, може да е гледал как плаче момичето, след като той и няколко момчета го бяха пребили, и може преди време да е бил в джунглите. Това не засяга пътниците във влака.

— Пригответе ли се за Коледа? — пита го мъжът от отсрещната седалка.

Той поглежда към него намръщено и после решава, че това не е маловажен въпрос, за да минава времето по-бързо. Мъжът до него е дебел и до обяд ще смърди, без значение колко дезодорант е сложил върху себе си сутринта... но той не поглежда Бил, така че всичко е наред.

— Ами да, нали знаете — отвръща той, загледан в куфарчето си, в което има само фолио. — Вече се приготвяме малко по малко.

Той излиза от Гранд Централ Стейшън заедно с хилядите костюмирани мъже и жени, които към обяд ще работят с пълна пара. Спира се за момент и вдишва дълбоко студения въздух. По Лексингтън Авеню са закачени коледните украси, а по-нагоре един Дядо Коледа, които прилича на пуерториканец, звъни със звънче. Пред него има кутия за събиране на помощи със стандартния надпис:

ПОМОГНЕТЕ НА БЕЗДОМНИТЕ ДА ИЗКАРАТ ЕДНА ПРИЯТНА КОЛЕДА. Мъжът със синята вратовръзка мисли: „Защо не си написал истината, Дядо Коледа? Защо не си написал например, ПОМОГНЕТЕ МИ ДА СИ КУПЯ ОЩЕ МАЛКО КОКАИН ЗА КОЛЕДА?“ Няма значение Той пуска няколко долара, докато минава покрай него Днес има добро предчувствие. Радва се, че Шарън му напомни за фолиото — щеше да забрави да го вземе; винаги забравяше разни неща и затова си записваше.

След десетминутна разходка стига до сградата, в която е офисът му. Пред входа стои чернокож младеж, облечен в черни дънки и мръсно червено яке. Той подскача от крак на крак, от устата му излиза пара. От време на време се усмихва. В едната си ръка държи смачкана пластмасова чашка. В нея дрънкат монети.

— Ще дадете ли някой долар, господине? — пита минаващите покрай него хора, които се отправят към въртящите се врати на входа. — Дайте по нещо, госпожо, господине. Опитвам се да събера за обяд. Благодаря. Бог да ви благослови. Честита Коледа. Ще дадеш ли десет цента, мой човек?

Бил пуска няколко монети в чашката на младежа.

— Благодаря, господине. Бог да ви благослови и честита Коледа.

— Честита и на теб — отвръща той. Жената до него се мръщи.

— Не бива да ги насърчавате.

Той вдига рамене и ѝ се усмихва смутено.

— На Коледа не мога да откажа на никого.

Влиза във фоайето, поглежда стиснатата кучка, която отива към павилиона за вестници, и се отправя към асансьора. Тук няколко

човека му кимват и той се заговаря с тях докато чакат — тук не е като във влака, където можеш отидеш в друго купе. Освен това сградата е стара и асансьорите са бавни.

— Как е жена ти, Бил? — нита го постоянно хилещия се мъж от петия етаж.

— Каръл е добре.

— А децата?

— И с тях всичко е наред. — Той няма деца, а и жена му не се казва Каръл. Името на жена му е Шарън Ан Донехю, завършила училището „Сейнт Гейбриъл“ през 1964, но това постоянно хилещият се мъж не го знае.

— Обзалагам се, че с нетърпение чакат големия ден — казва мъжът и усмивката му се разширява още повече, за да се превърне в нещо неописуемо. За Бил Шърман мъжът е бледо подобие на Смъртта от комиксите. Тази усмивка го кара да си мисли за провинция Там Бои в долината А Шау. Онези момчета от втори батальон отидоха натам все едно притежаваха целия свят, а се върнаха така все едно са били в ада. Излязоха с изцъклени очи. По-късно в провинция Донг Ха, където отново ги бяха събрали заедно, продължаваха да изглеждат по същия начин. Големи обърквания ставаха в джунглата. Имаше и много пукотевици по онова време там.

— Направо не могат да чакат — съгласи се той, — но мисля, че Сара не вярва в приказките за дядото в червените дрехи. — „А, ето го и асансьорът — мисли си. — Побързай! О, Господи, моля те, спаси ме от тези глупости!“

— Да, да, случват се такива неща — продължава да говори мъжът от петия етаж. За момент усмивката му сякаш изчезва все едно обсъждат проблема за рака, а не Дядо Коледа. — На колко години е Сара?

— На осем.

— Как растат децата. Останал съм с впечатлението, че се роди преди няколко години. Господи, как лети времето, когато на човек му е приятно, нали?

— Можете да повторите последните си думи — отвръща Бил, като искрено се надява мъжът да не ги повтори. В този момент един от четирите асансьора отвори врати и всички се качиха вътре.

Бил и постоянно усмихнатият мъж вървят още известно време заедно по коридора на петия етаж. После мъжът се спира пред дървена двойна врата, на която има надпис ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КОМПАНИЯ. Отвътре се чува траене на машините и звън на телефони.

— Лек ден, Бил.

— На вас също.

Смеещият се мъж влиза в кабинета си. За миг Бил вижда венец, закачен на стената. Вътре по прозорците с бял спрей е нарисуван сняг за украса. Той потреперва и си мисли: „Господ да ни е на помощ.“

Кабинетът му — единият от двата, които има в тази сграда — се намира в дъното на коридора. Помещенията в съседство са тъмни и незаети. На бялото стъкло на вратата му е написано: **ОЦЕНКА НА НЕДВИЖИМА СОБСТВЕНОСТ ЗА ЗАПАДНИТЕ ЩАТИ**. На вратата има три ключалки. Едната си беше там, когато се беше нанесъл. Другите две беше поставил той. Влиза вътре, затваря вратата и заключва след себе си.

В средата на стаята има бюро, което е покрито с листове, но нито един не е от значение за него. Те са за прикритие пред хората от поддръжката, които идват да чистят. От време на време той ги изважда и ги разхвърля наоколо, като така отчита някаква дейност. По средата на бюрото е телефонът. Рядко провежда по някой разговор, за да не се обаждат от телефонната компания и да изключат телефона като ненужен. Миналата година си беше поръчал ксерокс, който всъщност никога не беше използвал. Въпреки това ксероксът допринася за деловия вид на кабинета му.

— И ти ли чуваш това, което чувам и аз. И ти ли виждаш това, което виждам и аз. И ти ли усещаш това, което усещам и аз — мърмори той и отива към вратата за съседната стая. В нея има рафтове, претъпкани със същите без смислени листове. Има два шкафа за папки (в един от тях е уокменът му — извинението му, когато някой почука на заключената врата и не получи отговор), стол и стълба.

Бил взима стълбата, занася я в първата стая и я поставя до бюрото. Слага куфара върху ѝ. После се изкачва по нея и внимателно премества един от панелите на тавана

Над панела има тъмно пространство, където минават няколко тръби и кабели. Горест няма прах или поне не точно на това място. Няма и изпражнения от гризачи — слагаше специална отрова за мишки поне веднъж в месеца. Той иска да запази дрехите си чисти, но не това е най-важното. По-важно е да уважаваш работата и мястото, където работиш. Това го научи в армията, докато беше в джунглите. Мисли си, че това е вторият по важност извод в живота му. Най-важно е

покаянието. То може да замести изповедта и да пречисти човек. Този урок започна да учи още през 1960, когато беше на четиринайсет. Това беше последната година, когато отиде в църквата, да каже: „Благослови ме, отче, защото съгреших“ и после да разкаже за всичко.

Покаянието беше най-важно за него.

„Бог да ни благослови — мисли си. — Бог да те благослови. Бог да ме благослови. Да ни благослови всичките.“

Над мрака (изпълнен с призрачен вятър, който донася миризма на прах) е подът на шести етаж и на около петдесет сантиметра в него има скрита врата. Бил я постави там сам. Умее да си служи с различни инструменти — едно от нещата, които Шарън харесва у него.

Той отваря вратата и отгоре нахлува светлина. След това взима куфарчето от стълбата. Когато пъха глава в празното пространство, по една от тръбите на около два метра от него се стича вода. След един час този звук ще бъде толкова чест и ритмичен като прибоя на плажа. Бил не забелязва това или които и да е от останалите звуци. Свикнал е с тях.

Внимателно изкачва няколко стъпала и влиза в своя на шестия етаж, като оставя Бил в кабинета на петия. Тук отново се казва Уили, както когато беше в училище. Така както се казваше, когато беше във Виетнам. Понякога там беше известен и като Бейзболистът Уили.

Помещението на шестия етаж не изглежда много подредено. Прилича на работилница, пълна с инструменти, вентилатори, поставени на метални полици, и нещо подобно на филтър в края на бюрото. Въпреки всичко това е кабинет, защото тук има пишеща машина, диктофон, кошница за листа и много шкафове за документи.

На едната стена е закачена картина на Норман Рокуел, на която е изобразено семейство, молещо се преди вечеря на Деня на благодарността. Зад бюрото има снимка на Уили в неговата сержантска униформа (направена в Сайгон малко преди да получи сребърната си звезда за действията си при катастрофиралите хеликоптери в Донг Ха), а до нея също в рамка е заповедта, с която се уволняваше от армията. Името на листа беше Уилям Шърман. И тук са написани причините, поради които беше получил сребърната звезда. Беше спасил живота на Съливан. На документа беше написано, че мъжете, които бяха оцелели от Донг Ха, са го потвърдили. Същото беше направил и самият Съливан. Това бяха първите му думи, когато се срещнаха в болницата в

Сан Франциско, известна под името Двореца на пичките. „Ти ми спаси живота, човече!“ — беше казал той. Уили седеше на леглото на Съливан. Едната му ръка беше превързана, както и главата му, но му нямаше нищо. Съливан беше тежко ранен. Това беше денят, когато един фоторепортер ги беше снимал и снимката им се беше появила във всички вестници из страната, както и в „Харуич Джърнъл“.

„Той ми хвана ръката“ — мисли си Уили, докато стои в своя кабинет на шестия етаж и е оставил Бил Шърман един етаж по-надолу. Над снимката и заповедта за награждаването е закачен плакат от шейсетте години. На него е нарисуван символът на мира на жълт фон. Под символа в червено, синьо и бяло е написано: ПРОСЛЕДЕТЕ ГОЛЯМОТО АМЕРИКАНСКО ПИЛЕ.

„Той хвана ръката ми“ — мисли отново Уили. Да, Съливан беше направил това и на Уили му се беше приискало да хукне обратно към стаята си. Мислеше, че всеки миг Съливан ще каже: „Знам какво направихте ти и твоите приятелчета Дулин и О’Мийра. Ти да не мислиш, че не ми е казала?“

Не се случи нищо такова. Вместо това той каза: „Ти ми спаси живота. Ние сме от един и същи град и точно ти ми спаси живота. Каква е вероятността да се случи това?“ Когато каза това, Уили беше сигурен, че не знае какво са направили на Каръл Джърбър заедно с О’Мийра и Дулин. Обаче не изпитваше облекчение, въпреки че беше в безопасност. И докато се усмихваше и стискаше ръката на Съливан, си мислеше: „Прав беше да се страхуваш, Съли. Прав беше.“

Уили слага куфара на Бил на бюрото. После се изправя нагоре и се хваща за пода на шестия етаж, за да премине през празното тъмно пространство. Вратата на кабинета му на шестия етаж също е здраво заключена. Не очаква никого (не че фирмата му е имала клиенти някога), но така е по-безопасно. Винаги беше по-добре да е в безопасност, отколкото после да съжалява.

След като е подредил кабинета на петия етаж, Уили затваря вратата след себе си. На дървената рамка е залепен килим. Достатъчно е да го постави върху тайната врата на пода, за да я прикрие напълно.

Той се изправя, изтупва праха от ръцете си и отваря куфарчето. Изважда фолиото и го поставя на диктофона, който е на бюрото.

— Много е хубав — казва и си мисли, че Шарън може да бъде най-сладката прасковка, когато реши, а тя често го прави. Затваря

куфарчето и после започва да се съблича, като го прави внимателно и методично. Сваля всичко от себе си, дори долните си гащи и черните си чорапи. Гол, закача палтото, костюма и ризата в гардероба, където виси само една дреха — червено яке. Под сакото има нещо, наподобяващо чанта, която е доста широка, за да бъде начена куфар. Уили поставя своя куфар до кутията, а панталоните си внимателно сгъва, като внимава да не ги смачка. Вратовръзката е закачена на вратата на гардероба, където освен нея няма нищо друго.

Той отива бос и гол до един от шкафове за документи. На него е поставен пепелник, на който е нарисувана ядосана орел и има надпис: „Ако умра в битка“. В пепелника има два медальона за опознаване. Уили ги слага на врата си. След това обувва бели памучни чорапи и облича бяла памучна тениска. Медальоните му се очертават под тясната тениска, както и мускулите му. Не са толкова силни, колкото бяха в А Шау и в Донг Ха, но не са и зле за човек, който наближава четирийсетте.

Преди да е свършил с обличането, идва времето за покаяние.

Отива до един от шкафове и прехвърля папките, като търси тези от 1983 година. После започва да ги разлиства: януари-април; май-юни; юли; август(той винаги пише повече през лятото); септември-октомври и най-сетне последната папка ноември-декември. Изважда папката и сядва зад бюрото. Прехвърля листовите, изпълнени със ситен почерк. Има няколко различни варианта на написаното, но смисълът е един и същ: горещо съжалявам.

Тази сутрин пише само десет минути, като не се отклонява от темата: горещо съжалявам. Написал е тази фраза поне два милиона пъти досега... и това е само началото. Да се изповяда щеше да е по-бързо, но той иска да го направи по дългия начин.

Свършва — не, той никога не свършва, а просто засега е достатъчно — и поставя папката на мястото ѝ.

После отново се приближава към шкафове. Отваря този, който е долу при краката му, и започва да мърмори, но не „И ти ли чуваш това, което и аз“, а песента на „Доорс“ за това как денят разрушава нощта и нощта разделя деня.

Изважда отвътре синя риза и износени панталони. Затваря средното чекмедже и отваря най-горното. Тук има албум с изрезки и стари военни обувки. Той изважда албума и поглежда червената му

подвързия. На нея е залепена думата СПОМЕНИ, изписана в златно. Този албум е от евтините. Може да си позволи и по-скъп, но не винаги имаш право да правиш това, което можеш да си позволиш.

През лятото пише повече думата „съжалявам“, но спомените спят. През зимата, най-вече около Коледа, отново се събуждат. Тогава той иска да погледне в албума, пълен с изрезки и снимки, на които всички изглеждат невероятно млади.

Днес оставя албума, без да го отваря, и взима обувките. Те са идеално лъснати и изглеждат така все едно ще издържат до деня на Страшния съд. Дори и след това. Не са стандартните военни обувки — тези са за скокове, 101-ви военновъздушен батальон. Но няма проблем. Той не се опитва да се облече като войник в действителност. Ако искаше, щеше да го направи.

Освен това няма причина да е безразличен към праха тук и внимава как се облича. Не вкарва панталоните в ботушите си, разбира се. Ще се отправи към Пето Авеню през декември, а не към Меконг през август, където щеше да гъмжи от буболечки и змии. Въпреки това се опитва да изглежда изряден. Да изглежда добре е толкова важно за него, колкото е и за Бил, дори е по-важно. Да уважаваш работата си и работното си място, значи да уважаваш и самия себе си.

Последните необходими вещи са в едно от горните чекмеджета на бюрото: грим и тубичка гел. Изсипва малко от грима в ръката си. Нанася го на лицето си бързо и опитно, за да си придаде почти истински слънчев загар. Когато е приключил с това, втрива малко от гела в косата си и после я сресва назад. Това е последният етап от приготвянията му. Няма и следа от средностатистическия човек, който преди час слезе на Гранд Сентрал. Човекът в огледалото прилича на военен наемник. В лицето сякаш се крие някаква мълчалива потискана гордост — нещо, в което хората няма да се загледат. Изпитват тъга, ако го правят. Уили знае защо е така. Виждал го е. Той не пита защо се случва именно това. В живота му няма много въпроси и това го устройва.

— Добре — казва си и затваря чекмеджето на бюрото. — Добре изглеждаш, войнико.

После отива до гардероба и изважда червеното яке, което е с двойно лице, и чантата. Слага якето на стола, а чантата оставя на бюрото. Отваря капака и сега чантата заприличва на куфарите на

търговците на часовници и съмнителни златни верижки. Вътре има само няколко от вещите на Уили. Едната от тях е разглобена, за да може да се събере. Има табела, ръкавици, от тези, които се носят в студено време, и трета ръкавица, която не прилича на другите две. Той взима двете ръкавици (ще има нужда от тях днес), а след това изважда табелата. За краищата ѝ е захваната връвчица, така че да може Уили да я закачи на врата си. После затваря кутията и слага табелата върху нея. На бюрото цари безпорядък, но това е единствената повърхност, която може да използва.

Мърморейки (тук преследваме късмета си, там заравяме съкровищата си) той отваря другото чекмедже на бюрото, разбутва моливите и химикалките и изважда ножиците си. После взима фолиото, развива го и внимателно го разпъва около правоъгълната табела. След това захваща отрязаното парче за табелата, поглежда го и се възхищава.

— Идеално!

Телефонът извънпява и той се обръща към него с присвити очи. Звъни веднъж. Два пъти. Три пъти. На четвъртото позвъняване се включва телефонният секретар.

— Здравейте, свързахте се с водопроводни услуги „Мидтоун“ — казва гласът на Уили Шърман. — В момента не мога да говоря с вас, така че оставете съобщение след сигнала.

Бийп.

Той слуша напрегнато, застанал над току-що декорираната табела със стиснати юмруци.

— Здравсти, обажда се Ед от Найнекс „Жълти страници“ — казва гласът от секретаря и Уили въздъхва. Ръцете му постепенно се отпускат. — Моля ви, непременно ми се обадете на 1-800-555-1000, за да получите информация как можете да рекламирате по-добре в „Жълтите страници“ и същевременно да спестите големи суми пари. Весели празници! Благодаря!

Щрак.

Уили поглежда телефонния секретар за момент все едно ще заговори отново — иска да го заплаши и да го обвини за всички престъпления, които е извършил — но не се случва нищо.

— Всичко е наред — казва, прибира табелата в чантата и този път я затваря. От едната страна на чантата има, малка лепенка със

следния текст: „Горд съм, че служих“. До надписа има малко американско флагче.

— Всичко е наред, скъпа, можеш да ми вярваш.

Излиза от кабинета си на шестия етаж, затваря вратата, на която е написано „Водопроводни услуги «Мидтоун»“, и заключва трите ключалки.

Малко по-нататък по коридора се среща с Ралф Уилямсън, един от дебелите счетоводители от финансов отдел „Гаровиц“ (всички счетоводители там бяха дебели). В розовата ръка на Ралф има ключе и Уили стига до извода, че пред него с един счетоводител, които бърза към тоалетната. Ключ на ключодържател! Какво ако не един ключодържател ще те накара да си спомниш прекрасните дни в енорийското училище. Да си спомниш всичките тези монахини и пръчките им за възпитание. Ако този ключ не ти помогне, значи няма какво друго да е. Така си мисли той. И знаете ли какво? На Ралф Уилямсън сигурно му харесва да си държи ключа на ключодържател с формата на бухалка така, както му харесва сапунът в банята му вкъщи да е с формата на заек или на клоун. И какво ако е така? Не съди другите, за да не осъдят и теб.

— Хей, Ралфи, какво става?

Ралф се обръща. Вижда Уили. Усмихва се.

— Здравсти. Честита Коледа!

Уили се смее на погледа на Ралф. Скапаният дебел счетоводител му завижда, а защо не? Ралф гледа един човек, на когото всичко му е наред. Ще трябва да ти хареса, скъпа, ще трябва да ти хареса.

— Подобно, братче. — Той протяга ръката си (вече не се притеснява, че в сравнение с лицето му тя изглежда мъртворешки бледа).

— Дай една лапа!

Усмихвайки се срамежливо, Ралф подава ръка.

— Дай още една!

Ралфи се обръща и подава повторно ръка зад гърба си, вече почервениял от срам.

— Толкова добре се чувствам, че трябва да те поздравя още веднъж! — възкликва Уили и подава отново ръка. — Напазарува ли за Коледа, Ралфи?

— Почти — отвърща той, усмихвайки се и прехвърляйки ключа от ръка в ръка. — Да, почти. Ами ти?

Уили му намига.

— Знаеш как е, братче. Имам си две-три жени и всяка от тях ми купува по нещо.

Възхитената усмивка на Ралф казва, че той всъщност не знае как е, но му се иска да разбере.

— Викат те навън по работа, а?

— Целият ден ми е зает. Заради сезона е. Нали знаеш?

— На теб винаги сезонът ти е проблем. Бизнесът вероятно върви добре. По-добре тръгвай, защото може да ти се наложи да газиш до колене във вода, ако закъснееш прекалено много.

Смеейки се, Ралф отива към тоалетната.

Уили се отправя към асансьора. Носи чантата в едната ръка, а с другата проверява дали очилата са в джоба на якето му. Там са. Там е и пликът, дебел и измачкан, пълен с петнайсет двайсетдоларови банкноти. Време е полицаи Уийлок да го навести. Уили го очакваше вчера, но той не се появи. Сигурно ще се появи утре, но той наистина се надява да дойде днес... Не че му харесва. Просто знае, че светът е такъв. Трябва да смажеш колелата, за да върви каруцата по-добре. Има много дни, в които си мисли колко хубаво ще бъде да пръсне черепа на полицаи Уийлок. Така беше навремето в джунглата. Такива трябваше да бъдат нещата тогава. Например онова, което се случи с Маленфант. Откаченото копеле с неговото пъпчиво лице и скапаните му карти.

Е, да. В джунглата нещата бяха по-различни. В джунглата на човек му беше разрешено да направи нещо лошо, за да предотврати друго много по-лошо. Подобно държание доказва, че се намиращ на погрешно място, но паднеш ли веднъж в реката, ще трябва да плуваш, за да се спасиш. С него бяха момчетата от отряд „Браво“, които бяха прекарвали само няколко дни с другите от отряд „Делта“, така че той не можа да опознае добре Маленфант. Спомняше си само дълбокия му глас и думите, които крещеше по време на безкрайните игри, когато някой искаше да си вземе картата обратно: „Остави картата, скапаняк! Каквото си играл, играл си го!“

Маленфант може и да е бил тъпак, но за това беше прав. В живота, както и в играта на карти, станалото си е станало.

Асансьорът не спира на петия етаж, но мисълта, че от време на време и това се случва, го изнервя. И друг път се е срещал тук или във

фоайето с хора, които познават Бил Шърман — като онзи ухиления от застрахователната агенция — но те не го разпознават. „Трябва, но те не го правят“ — мисли си той. Отначало смяташе, че е заради грима. После, че е заради сресаната коса и дрехите, но тези неща не са от значение. Не е от значение и слабата им съпричастност към света и към това, което се случва около тях. Това, което прави, въобще не е важно — износени панталони, военни обувки и малко кафяв грим на лицето не могат да го променят напълно. Няма начин да го маскират. Той не знае как да го обясни и обикновено не се и опитва. Научил се е да го прави, както се е научил и на много други неща във Виетнам.

Чернокожият младеж продължава да стои пред въртящите се врати на входа (сега е вдигнал качулката на мръсното си яке) и размахва своята измачкана пластмасова чашка към Уили. Вижда, че мъжът с чантата за инструменти се усмихва, така че и неговата усмивка се разширява.

— Ще дадеш ли някой долар? — пита той господин майстора. — Какво ще кажеш, човече?

— Махай се от очите ми, скапан мързеливец! Това ще кажа — отвръща Уили все още усмихнат. Младежът отстъпва назад и го гледа с широко отворени уплашени очи. Преди да успее да каже нещо, Майсторът вече е една пресечка по-нататък по улицата сред тълпите от хора, а голямата му чанта се поклаща в ръката му.

Той влиза в хотел „Уайтмор“, минава през фоайето и с ескалатора се качва на горните етажи, където са обществените тоалетни. Нервен е, но не знае защо. Досега не се е случвало нищо непредвидено преди, по време и след нито едно от неговите посещения в хотелската тоалетна (той обикаля през тоалетните в центъра на града). Въпреки това е сигурен, че ако се объркат нещата, ще е в някой хотелски кенеф. Защото това, което ще последва, не е простата трансформация от Бил в Уили. Те двамата са братя и може би дори еднолични близнаци и когато се променя от единия в другия, се чувства нормално. Предстоящата последна трансформация за деня обаче — от Уили Шърман в слепият Уили Гарфийлд — никога досега не му е изглеждала толкова лесна. Последната промяна винаги е мрачна, потайна и дори свръхестествена. Докато приключи и излезе навън с бял бастун, се чувства като змията, която сменя кожата си.

Той се оглежда и вижда, че само една от кабинките в мъжката тоалетна е заета. В тоалетната има поне една дузина кабинки. Някой леко прочиства гърлото си. Чува се шум от отворен вестник. Ето го и звукът от приглушена пръдня в стила на централната градска част.

Уили влиза в последната кабинка. Остава чантата на земята, заключва вратата и съблича червеното яке. После го обръща наопаки. Другото му лице е масленозелено. Сега се превръща в старо войнишко яке с един пагон. Шарън, която понякога се проявява като абсолютен гений, купи това яке от един военен магазин и го заши от вътрешната страна на червеното яке. Добави нашивка на лейтенант и малък правоъгълен джоб отпред, където да сто| табелка с името и номера на батальона. После го беше изпрала поне трийсет пъти. Табелката с името и номера на батальона вече е напълно изтрита, разбира се, но мястото, на което са били зашити, личи. Избледняло е на ръкавите и от дясната страна и прилича на всяко друго яке на ветеран от Виетнам.

След като закача якето в кабината, сяда и слага чантата си на коленете. Отваря я, изважда разглобения бастун и събира двете части в една. Както седи, се пресяга и го закача до якето. После откъсва малко

тоалетна хартия, за да създаде впечатление, че си е свършил работата (може би това не е необходимо, но е важно винаги да си внимателен, за да не съжеляваш после), и пуска водата.

Преди да излезе от кабинката изважда очилата от якето си, в което е скрит и пликът с парите. Очилата са само една бариера. Останки от миналото, които той свързва с бандитските филми с Питър Фонда. Те са добри за бизнеса, защото, от една страна, показват ветераните на хората, а, от друга, защото никой не може да го погледне в очите.

Уили Шърман остава в кабинката на тоалетната в хотел „Уайтмор“ така, както Бил Шърман остава в кабинета на петия етаж. Мъжът, който излиза оттам — облечен в старо износено яке, с тъмни очила и с бял потропващ по земята бастун — е Слепият Уили, който се подвизава на Пето Авеню от времето на Джералд Форд.

Докато пресича малкото фоайе на път към стълбите (слепец без придружители никога не използва ескалатора), вижда жена, облечена в червено сако, която се приближава към него. През тъмните стъкла на очилата му тя прилича на някаква екзотична рибка, попаднала в мътна вода. Разбира се, това не е само заради очилата. До два часа следобед днес той наистина ще бъде сляп така, както крещеше, че е, когато ги извеждаха заедно със Съливан и още Бог знае кого с хеликоптери от провинция Донг ха през седемдесета година. „Сляп съм“ — викаше той дори и когато вдигаше Съливан от пътеката, но всъщност не беше съвсем сляп. През бяла завеса виждаше как Съливан се опитва да задържи вътрешностите си да не се разпилеят по пътеката. Той го беше вдигнал и беше тичал от тромаво с него до хеликоптера — Съливан беше по-тежък от Уили, много по-тежък и той нямаше представа как е успял да пренесе тялото му, но някак си беше стигнал до полянката, където хеликоптерите ги чакаха — Господ да ви благослови, момчета, Господ да ви благослови. Той тичаше към поляната през дъжд от куршуми и човешка плът създадена в Америка, разлетяла се на всички страни, след като се беше взривила мината, капанът или каквото там беше избухнало.

„Сляп съм“ — викаше той, докато носеше Съливан. Усещаше кръвта на Съливан, която се стичаше по рамото му и чуваше как и той крещи. Ако Съливан беше спрял да крещи, щеше ли Уили да го пусне на земята и да продължи да тича сам, за да избегне засадата? Вероятно

не. Защото тогава той знаеше кой е Съливан. Това беше Съли от родния му град. Този, който излизаше с Каръл в стария му роден град.

„Сляп съм! Сляп съм! Сляп съм!“ — така викаше Уили Шърман, докато носеше Съливан, и наистина виждаше като през някаква бяла мъгла, въпреки че си спомняше как куршумите разкъсваха листата около него. Спомняше си как един мъж, когото същия ден беше видял в долината, се държи за гърлото. Спомняше си как кръвта се стичаше между пръстите му. Един от другарите му го сграбчи и го понесе напред покрай препъващия се Уили Шърман, който наистина не виждаше много добре. „Сляп съм! Сляп съм! Сляп съм!“ — крещеше той и надушваше кръвта на Съливан. В хеликоптера бялата завеса беше започнала да става все по-дебела. Лицето му беше обгорено, косата му беше обгорена, черепът му беше обгорен, а светът около него беше бял. Беше облечен в дрипи и гореше. Още един избягал от адските порти. Той беше сигурен, че няма да може да вижда, и това някак му помагаше. Разбира се, че беше така.

Понякога.

Жената с червеното сако се приближава и го хваща за ръката.

— Мога ли да ви помогна, господине? — пита тя.

— Не, благодаря, госпожо — отвръща Слепият Уили. Белият бастун вече не усеща пода, а е във въздуха. Движи се настрана, за да усети широчината на стълбището. После Слепият Уили кимва и тръгва бавно, но сигурно надолу стълбите, като с ръката, в която държи чантата, се опитва се подпира на парапета. Прехвърля го в ръката с бастуна. Опитва се да не се засмее в лицето ѝ. — Няма проблем. Всичко е наред. Честита Коледа!

Продължава по стълбите, като непрестанно потупва с бастуна пред себе си. Чантата е по-лесна за носене от бастуна, защото е празна. После обаче нещата ще се обърнат.

Пето Авеню блести от коледна украса — той е заслепен от блестящите лампи и гирлянди. Големите магазини са се превърнали в кутии, опаковани с огромни червени панделки. На магазина от веригата „Брук Брадърс“ е закачен венец голям поне пет метра. Навсякъде примигват светлинки. На витрината на „Сакс“ един манекен (с изражение все едно иска да наругае някого и без никакви гърди и задник) е поставен до огромен мотор „Харли Дейвидсън“. Сложили са му само шапката на Дядо Коледа, кожено яке и високи ботуши. От мотоциклета висят сребърни звънчета. Някъде наблизко пеят „Тиха нощ, свята нощ“ — това не е любимата песен на Слепия Уили, но все пак е по-добре от „И ти ли чуваш това, което и аз“.

Той се спира на едно и също място всеки ден — пред „Сейнт Патрик“ срещу магазина „Сакс“ — а минувачите вървят на тълпи покрай него. Движенията му сега са прости, но изпълнени с достойнство. Притеснението, което изпитваше в тоалетната — чувството на голота, която всеки миг ще стане публично достояние — вече е изчезнало. Докато не застане точно на това място, той не се чувства по-голям католик. Все пак е момче от „Сейнт Гейб“. Винаги е носил кръста на врата си и стоката си и също е коленичил пред свещеника всеки петък, за да вземе парчето нафора, което никога не му беше харесвало. Все още до известна степен се чувства ученик от „Сейнт Гейбриъл“. Това е общо и за трите му същности. Както казват — това е надживяло годините и се е запазило непокътнато. Само ме през последните години той предпочита покаянието, а не изповедта. Вече не вярва, че раят съществува. Останала му е единствено надеждата.

Спира се, отваря чантата, така че хората, които вървят по тротоара, да виждат лепенката на нея. После изважда третата ръкавица. Това е бейзболната му ръкавица, която винаги е била негова още от 1960 година. Остава я до чантата. Нищо не размеква повече хората от един слепец е бейзболна ръкавица. Господ за благослови Америка.

Най-накрая изважда табелата, увита в станиол, и я надява на шията си. Табелата стои на гърдите му.

РЕДНИК УИЛЯМ ДЖЕЙ ГАРФИЙЛД,

АМЕРИКАНСКА АРМИЯ

СЛУЖИЛ В КУАНГ ТРИ, ТУА ТИЕН, ТАМ БОИ, А ШАУ

ИЗГУБИХ ЗРЕНИЕТО СИ В ПРОВИНЦИЯ ДОНГ ХА, 1970

НЕБЛАГОДАРНТО ПРАВИТЕЛСТВО МИ ОТНЕ ВСИЧКИ ПРИВИЛЕГИИ, 1973

ЗАГУБИХ ДОМА СИ, 1975

СРАМ МЕ Е ДА ПРОСЯ, НО ИМАМ СИН

ПОМОГНЕТЕ МИ, АКО ИМАТЕ ВЪЗМОЖНОСТ

Той вдига глава, така че бялата светлина на мрачния зимен ден да се отрази в стъклата на очилата му. Сега започва работният му ден и работата му е по-тежка от всяка друга. Има специална поза на тялото. Нещо подобно на отдаващ чест войник. Трябва винаги да държи главата си изправена и да се вира през хилядите хора, които минават покрай него. Ръцете му трябва да висят покрай тялото в черните ръкавици, като никога не трябва да докосват табелата и панталоните и не трябва да се събира отпред. Той трябва да продължи да имитира чувството на накърнена гордост. Няма от какво да се срамува. Никога не говори, освен ако не го заговорят учтиво. Не отговаря на хората, които го питат ядосано защо не си намери работа или какво иска да каже с това, че са му отнели привилегиите. Не спори с тези, които го обвиняват, че лъже или че се опитва да издържа сина си, като проси по улиците. Спомня си, че наруши това правило само веднъж през един топъл следобед на 1981 година. „В кое училище учи синът ти?“ — попита ядосано една жена. Той не виждаше как изглежда жената, защото беше вече четири часът и беше спял като прилеп поне от два часа, но чувстваше гнева ѝ. По някакъв начин тя му напомни за Маленфант и за гласа му. „Кажи ми къде учи, за да му изпратя едно кучешко лайно“ — беше продължила тя. „Не се притеснявайте — отвърна той по посока на звука. — Ако искате да изпратите по пощата кучешко лайно, адресирайте го до основно училище «Линдън Б. Джонсън» и използвайте «Федерал Експрес». Те ще го доставят и до ада, ако пожелаете.“

— Господ да те благослови — казва му един мъж в кашмирен пуловер и гласът му потреперва. Но Слепият Уили не е изненадан от

подобна реакция. Вече се е сблъсквал с такова отношение. Учудващо много от клиентите му поставят внимателно или дори нежно парите си в бейзболната ръкавица. Мъжът в кашмирения пуловер дава своя скромнен принос там, където му е мястото. Пуска банкнота в отворената чанта. Пет долара. Работният ден започва.

Засега всичко върви добре. Той внимателно оставя бастуна на земята и се навежда, за да изсипе събралите се пари от ръкавицата в чантата. После прокарва ръка през събралите се банкноти, въпреки че все още ги вижда съвсем ясно. Събира банкнотите — има поне четиристотин или петстотин долара, което означава, че в края на деня ще има към три хиляди. Не е от най-добрите дни, особено по Коледните празници, но все пак е нещо. Навива ги на руло и го захваща с ластик. После натиска един бутон в чантата си, двойното дъно се отваря и той пуска парите вътре. Никой досега не се е опитвал да разгледа чантата му. И тежко на онзи, който се опита да го направи.

Той затваря чантата и започва да се изправя. Една ръка го подпират.

— Честита Коледа, Уили — казва човекът. Слепият Уили го разпознава по одеколona.

— Весела Коледа, полицаи Уийлок. Главата му продължава да стои леко вдигната с въпросително изражение на лицето. Ръцете са отпуснати. Краката му са леко разкрасени, но не толкова, че да наподобяват командата „свободно“, и не са толкова събрани като при командата „мирно“. — Как сте днес, господин полицаи?

— В отлично настроение съм, копеле — отговаря Уийлок. — Познаваш ме. Винаги съм в отлично настроение.

Приближава се един мъж с яркочервен пуловер и палто. Косата му е къса. Черна отгоре и прошарена отстрани. Изглежда напрегнат. Слепият Уили познава веднага изражението. В двете му ръце има по една торба от магазините. Той се спира и прочита табелата.

— Донг Ха? — пита той, сякаш мястото му е познато.

— Да, господине — отговаря Слепият Уили.

— Кой ви беше командващ офицер?

— Капитан Андрю Брисъм — пише се с Ъ, а не с А — а по-висшестоящ от него беше полковник Андрю Шелф, господине.

— Чувам съм за Шелф — казва мъжът с палтото. Сега лицето му изглежда различно. Когато се приближаваше към слепаца, мислите му

не бяха същите както когато го отминаваше. — Никога не съм го срещал.

— В края на службата си там не се срещаме с много висшестоящи офицери, господине.

— Ако си излязъл от долината А Шау, не се учудвам. Съгласен ли си с мен, войнико?

— Да, господине. Когато ударихме Донг Ха, вече нямаше много висши офицери при нас. Имахме и един лейтенант на име Дийфенбейкър.

Мъжът с яркочервения пуловер кима.

— Вие, момчета бяхте там, когато паднаха хеликоптерите.

— Тъй вярно, господине.

— Значи сте били там и след това, когато...

Слепият Уили не го чува, защото одеколонът на полицай Уийлок вече го задушава. Той едва ли не му диша в едното ухо като възбудено хлапе на края на първата си любовна среща. Уийлок никога не повярва на представлението на Слепия Уили. И въпреки че той си плаща за привилегията да стои на ъгъла, част от Уийлок все си остава полицай и чака Уили да направи грешка. Той направо копнее за грешка. Но Уийлоковците от този свят никога не могат да разберат кое е фалшиво и кое не е. Понякога тези неща изглеждат много по-сложни отколкото са в действителност, което също беше научил във Виетнам през годините, преди тази война да се превърне в политическа шега и да стане популярна тема на писателите романисти.

— Шейсет и девета и седемдесета бяха най-лошите години — продължава да говори мъжът с прошарената коса. — Аз бях на хълма Хамбургер с Трета дивизия 187-ми батальон, така че познавам А Шау и Там Бои. Спомняш ли си маршрут 922?

— Разбира се, господине. Пътят на славата — казва Слепият Уили. — Там загубих двама приятели.

— Пътят на славата — повтаря мъжът, разтваря палтото си и изведнъж се състарява поне с хиляда години. Червеният пуловер сякаш виси на мумия. Очите му сякаш гледат към хиляда несъществуващи хоризонта. После той отново се връща тук на улицата, където звънят коледни звънчета. Остава чантите си между скъпите си обувки и изважда портфейла си. Отваря го и вади спретнато подредена пачка банкноти.

— Как я кара синът ти, Гарфийлд? — пита той. — Добре ли се справя?

— Да, господине.

— На колко години е?

— На петнайсет, господине.

— В обществено училище ли учи?

— В енорийско, господине.

— Отлично. И да не дава Господ да се среща с шибания път на славата. — Мъжът с разкопчаното палто изважда една от банкнотите от портфейла си. Слепият Уили чува как полицаи Уийлок ахва и не е необходимо да поглежда към банкнотата, за да разбере, че е стотачка.

— Тъй вярно, господине. Опазил Бог.

Мъжът с палтото докосва ръката на Уили с банкнотата и се изненадва, когато той я отдръпва все едно се е опарил.

— Поставете я в чантата или в ръкавицата ми, господине, ако искате — казва Слепият Уили.

Мъжът с палтото го поглежда намръщено за момент, а после сякаш разбира за какво става въпрос. Той се навежда, слага банкнотата в мръсния джоб на бейзболната ръкавица и след това изважда няколко монети, за да я притисне под тях. После се изправя. Очите му са влажни и зачервени.

— Искаш ли да ти оставя визитката си? — пита той Слепия Уили. — Мога да те свържа с няколко организации на ветераните.

— Благодаря, господине. Знам, че можете да го направите, но трябва да ви откажа.

— Срещали сте се с повечето от тях?

— Да, господине, точно така.

— Къде се възстановявахте?

— В Сан Франциско, господине — отговаря той и после притеснено добавя: — В „двореца на пичките“, господине.

Мъжът в палтото започва да се смее от сърце и след това сълзите, които са се събрали в очите му, тръгват надолу.

— Двореца на пичките! — повтаря той. — Не го бях чувал от години! Там имаше подлога под всяко легло и гола сестра между чаршафите, нали? Събличаха всичко с изключение на чорапите си.

— Да, тъй вярно, господине.

— Честита Коледа, войнико. — Мъжът с палтото му махва с ръка.

— Весела Коледа и на вас, господине.

Мъжът с червения пуловер вдига чантите си и продължава по тротоара. Слепият Уили не би видял това, все още различаваше само сенки.

— Това беше прекрасно — промърморва полицаят. Слепият Уили мрази свежия дъх на Уийлок в ухото си, но няма да му направи удоволствието да си премести главата дори с един сантиметър. — Онзи дъртак всъщност се разплака. Сигурен съм, че си го видял, но не мога да те накарам да си признаеш, Уили. Оставям ти тази възможност.

Уили не отговаря.

— Говорехте за някаква болница за ветерани на име Двореца на пичките, нали? — пита полицаят. — Прилича ми на идеално място за мен. Къде си чел за нея, войнико на съдбата?

Една сянка, наподобяваща жена, се навежда и пуска нещо в чантата. Една ръка в ръкавица го докосва по ръката. Бог да те благослови, приятелю.

— Благодаря, госпожо.

Сянката отминава, но дъхът не изчезва от ухото на Слепия Уили.

— Имаш ли нещо за мен? — пита Уийлок.

Слепият Уили бърка във вътрешния джоб на якето си. Хваща плика и го изважда. Веднага щом полицаят вижда я плик, ръката му се стрелва към него и го улавя.

— Задник! — уплашено казва Уийлок. — Колко пъти съм ти повтарял само да ми посочиш къде е пликът. Само да посочиш!

Слепият Уили не отговаря. Той мисли за бейзболната ръкавица и за това как беше изтрил написаното с мастило „Боби Гарфийлд“. После беше отпечатал името Уили Шърман на същото място. После, след като се върна от Виетнам и започна новата си кариера, изтри името за втори път и написа на същото място само „ГАРФИЙЛД“ (с главни букви). Кожата на ръкавицата, където са правени всички тези промени, е избледняла и грапава. Ако мисли за ръкавицата, ако се концентрира върху изтърканата кожа, ще се сдържи и няма да направи някоя глупост. Това иска Уийлок, разбира се. Това иска много повече от подкупа, а за Уили да направи нещо глупаво, означава да се издаде.

— Колко са? — пита полицаят след миг.

— Триста — отвърща Слепият Уили. — Триста долара, господин полицаи.

Отговорът му е приветстван от няколко мига мълчание, но Уийлок се отдръпва назад и дишането в ухото му престава. Той е благодарен и на това.

— Достатъчно е — казва Уийлок. — Но не забравяй, че идва Нова година и малкият смърф от полицията има едно място в щата Ню Йорк, където иска да си построи малка хижа. Карееш? Цената на инструментите се покачва.

Слепият Уили не казва нищо, но слуша много внимателно. Ако иска само това, всичко ще е наред. Но по гласа на Уийлок става ясно, че това не е всичко.

— Всъщност хижата не е важна — продължава полицаят. — По-важното е, че ще ми трябват още пари, ако искаш да оставя на спокойствие една отрепка като теб. — в гласа му се долавя ярост. — Как може да правиш това всеки ден. Дори и по Коледа. Разбирам хората, които просят, но не и теб... Ти не си по-сляп от мен.

„Ти си много по-сляп от мен“ — мисли си Слепият Уили.

— Върви ти, нали? Предполагам не е така както при ония копеленца в метрото, но покриваш един бон на ден, нали? Или дори може би два?

Не може да налучка точната цифра, но тези грешки са песен за ушите на Слепия Уили Гарфийлд. Това означава, че неговият партньор не го следи отблизо или твърде внимателно. Все още не е започнал. Не му харесва обаче яростта в гласа на Уийлок. Тя е като силна карта в играта на покер.

— Ти не си по-сляп от мен — повтаря той. Това го плаши най-много. — Знаеш ли какво, приятелче? Някой път трябва да те проследя, след като свършиш работа, за да разбере какво правиш. — Млъква. — Да разбере кой си в действителност.

За момент Слепият Уили спира да диша...

— Няма да направите това, полицаи Уийлок — казва.

— Няма ли? Защо не, Уили? Защо не? Очакваш, че съм благороден, така ли? Това, което получавам от теб за година, не е кой знае какво, като го сравня с повишение например. — Той отново млъква. Гласът му е някак отнесен, което най-много притеснява Уили.

— Може снимката ми да излезе в „Поуст“. Ще пише: „Полицай арестува безскрупулен измамник на Пето Авеню.“

„Господи! — мисли си Уили. — Пресвети Исусе! Той говори сериозно!“

— На ръкавицата ти пише Гарфийлд, но се обзалагам, че това не ти е истинското име. Ще залагам понички срещу долари.

— Ще загубите.

— Така казваш ти... но кожата е толкова изтъркана, че според мен там е имало повече от едно име.

— Когато бях малък, ми я откраднаха. — Дали говори твърде много? Трудно е да се каже. Уийлок го хваща неподготвен. Първо телефона в кабинета му, а сега и това. — Момчето, което ми я открадна, изтри моето име и написа неговото, докато ръкавицата беше при него. Когато си я взех, аз направих същото.

— И я взе със себе си във Виетнам?

— Да. — Това е истината. Ако Съливан беше видял тази бейзболна ръкавица, щеше ли да разбере, че е на стария му приятел Боби? Вероятно не, но кой може да знае? Съливан не я беше виждал, не и докато бяха в джунглата така че въпросът е неуместен. От друга страна, полицай Джаспър Уийлок задава всякакви въпроси, които обаче са напълно уместни.

— Заминала е за долината Апчих с теб, нали?

Слепият Уили не отговаря. Уийлок сега се опитва да го подведе, но няма да успее.

— Взел си я със себе си и на онова място Томбой, нали?

Уили продължава да мълчи.

— Винаги съм смятал, че томбой означава хлапе, което се опитва да се катери по дърветата.

Слепецът не издава и дума.

— Вестник „Поуст“ — казва Уийлок и Уили едва вижда как копелето вдига ръка, сякаш иска да покаже снимка във вестника. — „Един съвестен полицай.“ — Може би се опитва да го дразни, но Уили не може да каже със сигурност.

— Ще пишат за вас в „Поуст“, но няма да има повишение — обажда се Слепият Уили. — Вместо това ще ви изхвърлят на улицата, полицай Уийлок, и ще ви се наложи да си търсите работа. Можете да

се пробвате в някоя фирма за охрана, но не мисля, че ще наемат човек, който взима подкупи.

Сега е ред на Уийлок да престане да диша. Когато отново може да си поеме дъх, той диша в ухото на Уили като ураган.

— Какво искаш да кажеш? — прошепва той. Една ръка хваща Слепият Уили за войнишкото яке. — Обясни ми какво искаше да кажеш, по дяволите.

Слепият Уили остава безмълвен с ръце до тялото, леко вдигната глава и поглед зареян в пространството. Докато не се стъмни, зрението му няма да се оправи. На лицето му липсва всякаква емоция, което минувачите приемат като накърнена гордост.

„По-добре внимавайте, полицаи Уийлок — мисли си той. — Ходите по тънък лед. Аз може да съм сляп, но вие определено сте глух, след като не чувате чукането под краката си.“

Ръката, хванала якето му, го разтърсва леко. Уийлок затяга хватката си.

— Имаш приятел, нали? Затова ли извади плика? Той се е скрил някъде и снима, нали? Нали така, кучи сине?

Слепият Уили продължава да мълчи. Джаспър, полицейският смърф, сега си заслужава мълчанието. Хора като него винаги ще си помислят за най-лошото. Трябва да им дадеш достатъчно време.

— Не се ебавай с мен, мой човек — казва Уийлок, но в гласа му има страх, а ръката му пуска якето на Уили. — От януари ще ми плащаш вече по четиристотин и ако се опиташ да ме изиграеш, ще си изпатиш. Разбираш ли?

Слепият Уили не отговаря. Полицаят вече не говори в ухото му и той знае, че Уийлок скоро ще си тръгне. Той обаче все още е тук. Отново усеща дъха му в ухото си.

— Ще гориш в ада за това, което вършиш — казва му полицаят. Гласът му е искрен. — Това, че взимам парите ти, е простим грях. Питам свещеник и съм сигурен, но това, което правиш ти, е смъртен грях. Ще отидеш в ада и да видим колко подаяния ще събереш там.

Слепият Уили си спомня за едни якета, които Уили и Бил Шърман са виждали по улиците. На гърба е залепена карта на Виетнам, а под нея пише: КОГАТО УМРА, ЩЕ ИДА НАПРАВО В РАЯ, ЗАЩОТО ПРЕКАРАХ ЧАСТ ОТ ЖИВОТА СИ В АДА. Той може

да спомене тази мисъл на полицай Уийлок, но няма да му е от голяма полза. По-добре е да мълчи.

Уийлок се обръща и си тръгва, а на лицето на Уили се появява някакво подобие на усмивка. Тя се появява и изчезва като слънчев лъч в облачен ден.

13:40

Вече три пъти завива банкнотите в рула и ги прибира в тайника на дъното на чантата. Сега вече разчита само на пръстите си, защото е напълно сляп. Вече не може да вижда парите. Не може да различи стотачка от еднодоларовата банкнота, но усеща, че денят е много добър. В тази мисъл няма удоволствие. Никога няма удоволствие. За Слепия Уили удоволствието не е от значение. Днес обаче всякакво чувство за добре свършена работа, което би усещал друг ден, е помрачено от полицаи Уийлок.

В 11:45 часа една жена с приятен глас (Слепият Уили я оприличава на Даяна Рос) му носи чаша топло кафе от магазин „Сакс“. В 12:15 часа друга жена, която не е толкова млада колкото първата, му дава паничка с топла пилешка супа. Той благодари и на двете. Втората го целува нежно по бузата и му пожелава най-прекрасната Коледа.

В деня има баланс. Винаги е така. Към един часа към него се приближават весели тийнейджъри, които го обграждат и започват да се шегуват. Едно момче го пита защо е с ръкавици и дали ги е сложил, за да прикрие изгарянията по ръцете си, които е получил сутринта на печката, докато си е правил закуската. Той и приятелите му отминават, смеейки се. Петнайсет минути по-късно някой го ритва, въпреки че може да е станало случайно. Каквото и да става обаче, колкото пъти се навежда към чантата, тя си е на мястото.

През цялото време той не спира да си мисли за Уийлок.

Ченгето преди Уийлок беше по-лесно. Другото, което идва, когато Уийлок е в отпуск или е разпределен в друга част на града, също може да се каже, че е лесно. Уийлок може да се ядосва, да говори, да крещи, но Уили трябва да издържи, както дърветата по време на буря. Но дори най-здравите дървета се чупят по време на силна буря.

Уийлок искаше повече пари, но не точно това притесняваше човека с тъмните очила и войнишкото яке. Всички те искат повече пари. Когато започна да излиза на този ъгъл, плащаше на полицаи Хантрати сто и петнайсет долара. Хантрати беше милостив човек,

който миришеше на „Олд Спайс“ и уиски, както полицаи Реймър от Харуич.

Същият милостив Хантрати обаче си вдигна таксата на двеста долара няколко години преди да се пенсионира през 1978. Проблемът е в това, че тази сутрин Уийлок беше ядосан, ядосан. Освен това говореше и за свещеник. Това го притеснява, но най-страшното е, ако Уийлок наистина реши да го проследи. „Да видя какво правиш. В кого се превръщаш. Не се казваш Гарфийлд. Залагам долари срещу понички.“

Уийлок е способен на такова нещо. Няма да е трудно да проследи един слепец или един човек, който може да различава само сенки. Лесно е да го види как се преоблича в една мъжка тоалетна и от Гарфийлд се превръща в Шърман. Да го види как влиза в кабинката като слепия Уили Гарфийлд, а излиза като Уили Шърман? Може би Уийлок ще види и как се превръща от Уили в Бил?

Тези мисли го връщат към страховете му от сутринта и към идеята за змийската кожа, която сваля от себе си. Погрешното впечатление, което създаде у Уийлок, че го е снимал как взима подкуп, ще му даде малко спокойствие, но ако е достатъчно ядосан, не е ясно какво може да направи. Това е най-страшното.

— Бог да те поживи, войнико — чува един глас от тъмнината. — Искан ми се да мога да ти помогна повече.

— Не е нужно, господине — казва Слепият Уили, но мозъкът му все още Трескаво мисли за Джаспър Уийлок, който мирише на евтин одеколон и е говорил със свещеник за слепеца, който носи табела на гърдите си и който въобще не е сляп. Какво беше казал той? „Отиваш направо в ада. Да видим там колко подаяния ще събереш.“ — Пожелавам ви Весела коледа, господине. Благодаря, че ми помогнахте.

И денят продължава.

Отново започна да вижда табелата — все още е размазана, но това е знак, че трябва да си събира нещата и да си ходи.

Той кляка и отново оставя бастуна на земята. Връзва последните банкноти и ги прибира в тайника на дъното на чантата. После я затваря и се изправя, като държи бастуна с другата ръка. Сега чантата тежи повече и сякаш тежестта на парите вътре го дърпа към земята. Монетите дрънчат, докато той върви по улицата.

Върви по Пето Авеню, а чантата виси от лявата му ръка като котва (след всичките тези години той е свикнал с тази тежест; може да я носи още дълго, ако се наложи), като непрестанно почуква по земята с белия бастун. Бастунът е магически. Със силата си отваря пътека в тълпите пред него. Докато стигна до ъгъла на Пето и Четирийсет и трето Авеню зрението му вече се е оправило. Съвсем ясно вижда червения сигнал за пешеходците, но продължава да върви към движещите се коли.

— Хей, свети червено — казва му едно момче с дълга коса. — Внимавай.

— Благодаря ви, господине — отвръща Слепия Уили.

— Няма за какво. Честита Коледа.

Пресича улицата и продължава да върви още две пресечки по-нататък и завива по Шесто Авеню. Никой не му обръща внимание. Никой не подозира колко пари има в чантата. Веднъж през седемдесет и девета година двама или трима (може би тъмнокожи, не беше сигурен, защото през този ден зрението му се оправяше по-бавно) го спряха и започнаха да му говорят по начин, който той не хареса. Не бяха като хлапетата от този следобед, които само се шегуваха. Онези не си правеха шега с него, а съвсем учтиво го запитаха разни неща като: дали има нужда от охрана, колко е спечелил и дали може да даде някой долар за нещо на име Лига за възстановяване поло. Единият от тях, вероятно завършващ млад сексолог, го беше попитал дали иска от време на време по някое младо парче.

— Много са добри — беше казал гласът отляво. — Наистина е така, господине. Вярвай ми.

Тогава той си мислеше, че се чувства като мишката, която е в плен на котката. Котката няма намерение все още да я яде, защото е любопитна да разбере какво ще направи мишката, колко бързо бяга и какви звуци ще се опита да издаде. Слепият Уили обаче не беше ужасен. Страхуваше се, но след последната седмица в джунглата нищо не можеше да го ужаси. Това беше седмицата, която беше започнала в долината А Шау и беше завършила в Донг Ха. Тогава виетконгците бяха започнали систематично да ги изтласкват на запад, но те отстъпваха като някакво разхайтено стадо, а не като победители. Виетнамците викаха от джунглата, смееха им се, а понякога стреляха в нощта. Съливан ги наричаше „малките хора, които всъщност не са там“. Тук няма нищо такова и дори и най-мрачната нощ не може да се сравни с тази, в която изгубиха капитана в джунглата. Той знаеше, че това е неговото предимство и същевременно беше и грешката на тези младежи. Той беше заговорил със силен глас наред улицата.

— Хей! — беше възкликнал той към размазаните петна пред него. — Да сте виждали полицаи наблизко? Защото си мисля, че тези младежи искат да ме оберат. — Това беше Достатъчно. Младежите изчезнаха като сутрешен студен вятрец.

Иска му се да може да реши проблема с полицаи Уийлок по същия лесен начин.

„Шератън“ на ъгъла на Четирийсето Авеню и Бродуей е един от най-люксоznите хотели в света и в огромното му фоайе хиляди хора крачат под гигантски полилей. Те търсят своя късмет тук и заравят съкровищата си другаде, напълно забравили коледната музика, която звучи от високоговорителите в петте различни ресторанта и баровете. Никой не забелязва слепеца, който си пробива път в тълпата към една от мъжките тоалетни. Сега лепенката на чантата му е обърната навътре към крака му, за да не се вижда, и той е никой в тази суматоха. Той е никой в този град.

„И въпреки това — мисли си, докато влиза в една от кабинките в тоалетната, — защо през всичките тези години никой не се опита да ме проследи? Никой не е забелязал, че слепецът, който влиза вътре, излиза съвсем друг човек, но носи същата чанта и е със същия ръст.“

В Ню Йорк никой не забелязва нищо, ако не му влиза в работата. По някакъв свой начин всички са слепи като Слепия Уили. Извън техните кабинети, крачейки по тротоарите, бутайки се в метрото или из евтините ресторанти, те са едновременно отблъскващи и жалки. Приличат на разбутани от фермерски плуг къртици. Той забелязва тази слепота всеки ден и знае, че тя е причината за успеха му, но, разбира се, това не е единствената причина. Не всички те са къртици, а той продължава да рискува. Взел е мерки, но има моменти (като сега например, когато е седнал тук със свалени панталони и разглобява белия бастун, за да го прибере в чантата), когато лесно могат да го хванат и изобличат. Уийлок е прав за „Поуст“. Щяха направо да го боготворят. Щяха да го поставят на пиедестал. Дори няма да искат да чуят неговото мнение по въпроса. Какво мнение? И защо тогава досега не се е случвало нищо?

Той вярва, че подобни неща не се случват заради Господ. Защото Господ е добър. Строг е, но е и справедлив. Той не може да отиде и да се изповяда, но Господ го разбира. Покаянието и изкуплението изискват време, но той разполага с достатъчно. Господ върви до него всяка минута.

В кабинката, когато е между две различни личности, той затваря очи и се моли. Първо благодари, после моли за напътствие и после отново благодари. Завършва молитвата си както винаги с шепот, който чуват само той и Бог. „Ако умра в битка, сложете ме в ковчег и ме пратете у дома. Ако умра като грешник, затвори очи и ме прибери. Да. Амин.“

Той излиза от кабинката и от тоалетната, пресича фоайето и никой не се приближава към него, за да попита: "Извинете, господине, вие не бяхте ли сляп преди малко?" Никой дори не го поглежда, докато върви по улицата и носи тежката, поне четирийсет килограма чанта. Господ го пази.

Вече вали сняг. Той върви бавно сред падащите снежинки. Отново е Уили Шърман. Прехвърля чантата в другата ръка. Той е още един уморен човек на края на работния ден. Продължава да мисли за отминалия успешен ден. Запомнил е част от Евангелието на Матей, която гласи: „Те ще са слепите водачи на слепите. А ако слепите водят слепците, всички ще паднат в пропастта.“ Има една стара поговорка, която казва, че в царството на слепците едноокият е крал. Той ли е едноокият? Един Господ знае дали това е причината за неговия успех.

Може би е така, а може би не. Във всеки случай някой го пази... и той не може да остави Господ настрана. Бог винаги го придружава. Белязал го е още през 1960 година, когато той заедно с Хари Дулин дразнеха Каръл и после я пребиха. Този грях никога не забрави. Това, което се случи между дърветата край игрище „Б“, остана запечатано в съзнанието му. Дори ръкавицата на Боби Гарфийлд остана в него, за да му помогне да не забравя. Той не знае къде е Боби сега, а и не го интересува. Знае всичко за Каръл, но Боби не е от значение. Боби престана да съществува, когато се опита да ѝ помогне. Уили го беше видял как ѝ помага. Той не беше посмял да излезе и да ѝ помогне. Страхуваше се от това, което можеше да му направи Хари. Страхуваше се какво щеше да каже Хари на момчетата след това. Боби обаче го направи. Той ѝ помогна тогава и после отмъсти на Хари Дулин. Заради това Боби успя да надживее и да превъзмогне тези неща. Той беше направил това, което Уили не беше посмял да стори. Да съжалява беше неговата работа сега. И дори у трите личности, които беше, да съжаляваха, пак нямаше да е достатъчно да изкупи греха си.

Въпреки това не може да каже, че изпитва голямо съжаление. Понякога си мисли за добрия крадец, който се беше присъединил към Господ в рая през онзи ден. В петъчния следобед той се изкачва по хълма към своята голгота. В петък вечерта той пие чай и яде бисквити с Краля. Понякога някой го рита, друг път го бутат, понякога се притеснява да не го разобличат. Какво от това? Той се изправя заради всички онези, които се крият в сенките и се страхуват да излязат. Той проси и заради тях. Нали е взел ръкавицата на Боби — „Дарк Алвин“, модел 1960 година. Направил е всичко това. Господ да го благослови. И сега хората поставят парите си в ръкавицата, докато той стои невиждащ пред катедралата. Той проси и за останалите.

Шарън знае. Но какво всъщност знае Шарън? Някои неща, да. Колко точно знае той не може да каже. Знае достатъчно, защото му беше донесла фолиото. Знае достатъчно, след като му казва, че изглежда добре в костюма и синята вратовръзка. Знае достатъчно, защото му пожелава лек ден и му напомня да купи шейкове. Това е достатъчно. Всичко в света на Уили е прекрасно с изключение на Джаспър Уийлок. Какво ще прави с Джаспър Уийлок?

„Може би няма да е зле да те проследя някоя вечер — шепне Уийлок в ухото му, докато Уили прехвърля невероятно тежката чанта от другата ръка. Вече го болят и двете ръце. Ще се радва да стигне до сградата, където е кабинетът му. — Да видя какво правиш. В кого се превръщаш.“

Какво ще прави с Джаспър, полицейския смърф? Какво може да направи?

Той не знае.

Младежът с мръсното яке отдавна си е отишъл, но мястото му е заето от друг Дядо Коледа. Уили веднага познава човека, който се е спрял да хвърли един долар в чашката на Дядо Коледа.

— Здравсти, Ралфи! — вика той.

Ралф Уилямсън се обръща, на лицето му грейва усмивка, когато разпознава Уили, и вдига ръка за поздрав. Вече вали по-силно. Застанал под силната улична светлина и до Дядо Коледа, Ралф прилича на част от поздравителна картичка.

— Здравсти, Уили! Как е?

— Скапах се от бачкане — отвръща Уили и се приближава към Ралф с усмивка. Остава чантата си на земята с въздишка, бърка в джоба на панталона си и изважда един долар за чашката на Дядо Коледа. Това сигурно е още един измамник, а шапката му не прилича на нищо, но какво от това.

— Какво има вътре в чантата? — пита Ралф. — Изглежда ми така все едно си разбил касичката на някое малко дете.

— Не, това са гайки и винтове — отговаря Уили. — Вътре има поне към хиляда.

— Ще имаш ли много работа до Коледа?

— Да — отвръща той и изведнъж му хрумва идея за Уийлок. Това е просто една тръпка, само за миг, но и това е начало. — Да. До Коледа ще съм напълно зает. Няма почивка за странни хора като мен, нали знаеш?

На широкото лице на Ралф се появява усмивка.

— Не ми изглеждаш странен.

Уили се усмихва.

— Не знаеш колко странни неща са скрити в сърцето на водопроводчика, Ралфи. Вероятно ще си взема няколко дни отпуск след Коледа. Мисля, че това е прекрасна идея.

— Ще заминеш на юг? Във Флорида?

— На юг? — Уили изглежда стреснат, но после започва да се смее. — А, не. — Не и аз. Имам много работа вкъщи. Хората трябва да

се грижат за дома си, иначе покривът може да се сгромоляса върху им, когато задухат силните ветрове.

— Предполагам, че си прав. — Ралф покрива ушите си с вълнената лента. — Ще се видим ли утре?

— Можеш да се обзаложиш — отговаря Уили и протяга ръка. — Дай лапа.

Ралфи се ръкува с него и след това на свой ред подава ръка.

— Дай сега ти една лапа, Уили. Уили го плясва по ръката.

— Как е? Май ти харесва, Ралфи, момчето ми? Усмивката на Ралфи се разширява още повече, за да се превърне в усмивка на малко момче.

— Толкова добре се чувствам, че трябва да те поздравя отново! — вика и отново удря ръката му.

Уили се смее.

— Страшен си, Ралфи! Страшен си!

— Ти също, Уили — отвръща Ралф някак с насмешка. — Честита Коледа.

— И на тебе.

Той остава да стои на същото място и гледа как Ралф се отдалечава в падащия сняг. Зад него на ъгъла Дядо Коледа звъни със своя звънец. Уили вдига чантата и тръгва към входа, но се спира.

— Брадата ти е накриво — казва той на Дядо Коледа. Ако искаш хората да вярват в теб, оправи си шибаната брада.

В кабинета му за „Водопроводни услуги «Мидтаун»“ има голям кашон, пълен с платнени торби, подобни на онези, в които банките доставят монети. Върху тях трябва да има надписи с името на банката, от която идват, но на тези тук нищо не е написано. Уили ги получава направо от компанията в Западна Вирджиния, която ги произвежда.

Той отваря чантата си, бързо отделя навитите банкноти (които ще вземе със себе си у дома) и напълва четири от торбите със събраните монети. В ъгъла на кабинета му има шкаф с надпис „Резервни части“. Уили го отваря. На вратата няма ключалка и вътре се виждат поне още сто торбички, пълни с монети. Поне дванайсет пъти в годината той и Шарън обикалят църквите и оставят торбичките като дарения. Най-много оставят пред „Сейнт Патрик“, където Уили стои с тъмни очила.

„Но не стоя там всеки ден — мисли си, докато се съблича. — Не е нужно да стоя там всеки ден.“ После решава, че ще е добре Бил Шърман, Уили Шърман и Слепият Уили да си вземат една седмица отпуск след Коледа. През тази седмица може би ще имат възможност да се оправят с полицаи Уийлок. Да се опитат да го разкарат, освен ако...

— Не мога да го убия — казва си той тихо. — Направо съм загубен, ако го убия. — Нямаше само да е загубен, а Щеше да е *прокълнат*. От това най-много се притесняваше. Да убиваш във Виетнам беше необходимост и изглеждаше, различно, но това тук не е Виетнам или джунглата. Не беше прекарал всичките тези години в покаяние, за да ги пропилее за миг. Господ го подлага на изпитание.

Проверява го. Тук някъде се крие отговорът. Трябва да има някакъв отговор. Той е просто — извинявам се за израза — твърде сяп, за да го забележи.

Ще може ли да открие скапания кучи син? Разбира се, Не е проблем. Може да намери Джаспър, полицейския смърф. Ще го проследи до момента, в който си свали пистолета и се отпусне, за да си почине. И тогава какво?

Той се притеснява за това, докато сваля грима от лицето си. Изважда папката за ноември и декември и започва да пише все едно и също изречение вътре: „Съжалявам от цялото си сърце, че нараних Каръл“. Изписва цяла страница с тези думи. После прибира папката и облича дрехите на Бил Шърман. Докато прибира обувките на Слепия Уили, погледът му пада върху червения албум. Изважда го, оставя го върху шкафа и го разгръща.

На първата страница има свидетелство за раждане — Уилям Робърт Шърман, роден на 4 януари 1946 година — и отпечатък от малките му краченца. На следващите страници има снимки на него заедно с майка му и баща му (Пат Шърман се усмихва така все едно никога не е бутал момчето си от бебешкото му столче на земята или не е удрял жена си с бирена бутилка). След това започват снимките с приятелите му. Най-много място е отделено на Хари Дулин. На една от снимките се вижда как Хари се опитва да изяде едно парче от тортата за рождения ден на Уили с вързани очи (част от някаква игра без съмнение). Бузите на Хари са целите в шоколад. Смее се като луд. Уили винаги се е страхувал от този смях.

Разгръща страниците по-нататък. Там е подредил снимките на Каръл Джърбър: Каръл с майка си; Каръл, която държи новороденото си братче; Каръл с баща си (тя го гледа с широко отворени очи); Каръл като класовка в Харуичката гимназия; Каръл и Джон Съливан, седнали в два огромни трона на абитуриентския им бал, когато бяха избрани за крал и кралица. Изглеждат така като че са седнали пред сватбената торта. Винаги когато Уили погледне тази снимка, си мисли точно това. Роклята ѝ е прекрасна и показва раменете ѝ. Няма и следа на лявото и рамо от онзи ужасен ден, когато го бяха извадили. Тя беше плакала. Беше плакала много преди последния удар но това не беше достатъчно за Хари Дулин. Звукът от бухалката се беше запечатал в съзнанието на Уили. Приличаше на удар върху парче месо. После тя беше извикала толкова силно, че Хари беше побягнал, без да поглежда назад Дали Уили и Ричи О'Мийра го следват. Плю си на петите и хукна като подплашен заек. Старият Хари Дулин. Но ако не беше го направил? Ако беше казал: „Дръжте я момчета. Сега ще ѝ затворя устата.“ И тогава какво щеше да стане? Те щяха ли да я държат и да гледат как замахва и я удря по същия начин, само че този път по главата?

„Знаеш, че щяхте да я държите — мисли си той. — Трябва да продължаваш да се каеш за това, което си направил, но и за това, което не са те накарали да направиш.“

На следващата снимка се вижда Каръл, облечена в тога, когато завършва гимназия през 1966 година. После следва изрезка от „Харуич Джърнъл“, на която вече не е останала и следа от нежното момиче, облечено в тога. Тук тя е на път за Данбъри. В ръце държи плакат и гледа в обектива на фотоапарата. По бузата ѝ се стича струйка кръв, но кръвта не помрачава усмивката ѝ. В Данбъри бяха загинали хора, бяха летели вътрешностите им и Уили чувстваше, че една част от него е виновна и за това. Той докосва смеещото се момиче, по чиято буза се стича кръв, което държи знак с надпис: СПРЕТЕ УБИЙСТВАТА. На лицето ѝ е изписан духът на времето. През 1960 е щастливо малко момиченце, а тук гори. Тук прилича на Смъртта е кръв по лицето, но усмихната и с плакат в ръце. Такива глупави неща се случваха тогава в Данбъри.

Следващата изрезка е направо цяла страница от данбърски вестник. Сгънал я е три пъти, за да я събере в албума. Най-голямата от четирите снимки на страницата показват крещяща жена, застанала на средата на някаква улица с вдигнати окървавени ръце. Зад нея се вижда голяма тухлена сграда, която сякаш е разцепена на две по средата. Отстрани той е написал: „Лятото на 1970 година“.

ШЕСТ ДУШИ УМРЯХА ПРИ БОМБЕН АТЕНТАТ В ДАНБЪРИ.

Радикална група поема отговорността за взрива.
„Никой не трябваше да бъде нараняван“
е съобщил женски глас в полицията.

Терористите — наричаха се „Борци за мир“ — поставили бомбата в една от аудиториите на техническия университет в Данбъри. В деня на взрива компанията „Колеман Кемикалс“ провеждала интервюта за работа между десет сутринта и четири следобед в сградите на университета. Бомбата трябвало да избухне в шест сутринта когато сградата била празна. Но това не станало. Не се

случило и в осем, а после в девет часа някой се обадил и съобщил, че в една от залите в университета има бомба. Опитали се да я намерят, но не евакуирали хората. „Това беше трийсет и осмата заплаха за тази година“ — казал някакъв офицер от охраната на университета. Бомба не била намерена, въпреки че по-късно представители от радикалната група твърдяха, че са уточнили какво е местоположението ѝ. Имаше доказателства (или поне имаше такива за Уили Шърман), че в дванайсет и петнайсет, когато интервютата са били прекратени за обедна почивка, млада жена се е опитала да влезе и да извади бомбата, като е рискувала живота си. Останала поне десет минути в празната зала преди да бъде изведена насила от млад мъж с дълга коса. Човекът, който ги беше видял, разпозна младия мъж като Реймънд Файглър (ръководител на „Борците за мир“), а младата жена като Каръл Джърбър.

В два без десет същия следобед бомбата най-сетне из бухнала. Господ да благослови тези, които оцеляха, и тези, които загинаха.

Уили прелисти страницата. Тук имаше изрезка от вестник от Оклахома Сити от април 1971 година.

ТРИМА РАДИКАЛИСТИ БЯХА УБИТИ ПРИ ЗАСАДА,

„Големите риби“ са се разминали за малко със засадата, казва специален агент Търман от ФБР.

Големите риби бяха Джон и Съли Макбрайд, Чарли „Патицата“ Голдън, Реймънд Файглър и... Каръл. С други думи останалите членове на „Борците за мир“. Шест месеца по-късно семейство Макбрайд и Голдън загинаха в Лос Анджелис. Нито Файглър, нито Каръл бяха открити после в овъглената къща, но полицаите намериха много кръв по пода, която се оказа АБ положителна. Много рядка кръвна група. Това беше кръвната група на Каръл Джърбър.

Жива или мъртва? Умряла ли е или все още живее някъде? Не е минал ден, в който Уили да не си е задал този въпрос.

Той отгръща на следващата страница от албума, но знае, че вече трябва да си тръгва, защото Шарън ще се притеснява. Ще трябва да се

обади, но ще го направи от долу. Все още не може да спре.
Заглавието над снимката е от „Лос Анджелис Таймс“:

ТРИМА ОТ „ДВАНАЙСЕТТЕ ОТ ДАНБЪРИ“ ЗАГИНАХА В ЕЛ ЕЙ.

Полицията излезе с изявление, че са се самоубили.
Остават само Файглър и Джърбър.

Само че полицията смяташе Каръл за мъртва. От статията ставаше ясно. По онова време в същото беше убеден и Уили. Но вече не...

Жива или мъртва? Понякога сърцето му казваше, че тя е успяла да се спаси малко преди да взривят малката Къща в Ел Ей. Друг път си мислеше същото, което беше съобщила полицията, че те са избягали след първата престрелка, преди да обградят къщата, в която се бяха скрили. Тя или е била ранена и е умряла от раните си, или Файглър я е убил, защото го е бавела. Ако това беше вярно, хубавото момиченце от снимките вероятно сега беше една купчина кости наред пустинята на изток от слънце, то и на запад от Тонопа.

Уили докосва снимката на изгорялата къща на Бенефит Стрийт в Ел Ей... и изведнъж се сеца за едно име Името на човека, който попречи на Донг Ха да се превърне в трагедия като Ми Лай или Ми Ке. Името беше Слокъм. Да, разбира се, това беше името. Все едно лъчът светлина е счупил тъмния прозорец.

Уили затваря албума и го прибира. Чувства се добре Оправя всичко в канцеларията за „Водопроводни услуги «Мидтаун»“ и след това минава през тайната врата на пода, за да отиде в другия си кабинет долу. Хваща куфара и слиза по стъпалата. После затваря вратата над себе си.

Той не може да попречи напълно на полицаи Уийлок, но Слокъм ще го направи. Разбира се, че ще го направи. Слокъм беше чернокож, но какво от това. В тъмното всички котки са сиви... а за слепаца не съществуват цветове. Трудно ли ще му бъде да се преобрази от Слепия Уили Гарфийлд в Слепия Уили Слокъм? Разбира се, че не.

— И ти ли чуваш това, което и аз — започва да си тананика той.
— И ти ли усещаш това, което и аз...

Пет минути по-късно затваря вратата, на която пише: „Щатска фирма за оценка на недвижими имоти“ и я заключва. После си тръгва. Когато се качва в асансьора, си спомня гласа на жена си: „Шейкове. Не забравяй да купиш шейкове.“

— Трябва да купя и канела — изрича на глас. Тримата, които са в асансьора заедно с него, го поглеждат учудено, а Бил се усмихва.

Навън завива към Гранд Стейшън. В главата му се върти само една мисъл, докато вдига яката на палтото си, за да се предпази от падащия на парцали сняг. „Дядо Коледа, който беше застанал навън, днес си е изкарал достатъчно пари за храна.“

ПОЛУНОЩ

— Шарън?

— М-м-м-м?

Бяха се любили, след като семейство Дабрис си тръгнаха, и сега тя се унася. Всичко е наред, защото и на него му се спи. Има чувството, че изведнъж всичките му проблеми започват да се решават... или че Господ ги решава.

— След Коледа може би ще си взема една седмица почивка. Трябва ми време, за да си намеря някои необходими неща. Да поразгледам някои нови места. Мисля да сменя мястото, на което стоя. — Тя не трябва да знае какво смята да прави Уили Слокъм в седмицата след Нова година. Не трябваше да я кара да се притеснява.

— Добре — отговаря тя. — Иди на кино, докато си почиваш. — Докосва ръката му в тъмното. — Толкова много работиш. Освен това си си спомнил за шейковете. Не мислех, че ще се сетиш. Много съм ти благодарна, скъпи.

Той се усмихва на последните й думи. Не може да се сдържи. Шарън е изключителна.

— Семейство Ален са добре, но Дабрис са много скучни, нали?

— Да — позволява си да отговори той.

— Ако роклята й беше с по-дълбоко деколте, тя вероятно би могла да си намери работа в някой бар за стриптийз.

Той не отговаря, но отново се усмихва.

— Тази вечер се получи добре, нали? — пита го тя. Няма предвид гостите им.

— Да, беше страхотно.

— Как мина денят ти? Нямах възможност да те попитам.

— Много добре, Шарън.

— Обичам те, Бил.

— И аз те обичам.

— Лека нощ.

— Лека нощ.

Докато заспива, си мисли за мъжа с червения пуловер. Малко по-късно вече не мисли, а сънува. „Шейсет и девета и седемдесета бяха най-лошите години — казва мъжът, застанал пред него на улицата. — Бях на хълма Хамбургер с Трета дивизия 187-ти батальон. — После лицето му става по-спокойно. — Но сега имам това. — Той изважда бяла брада от вътрешния джоб на палтото си. — Имам и това. — От десния си джоб вади червена шапка, на дъното на която звънят монети. — Виждаш ли — казва и започва лека-полека да изчезва. — Винаги има компенсации. Дори и за най-големите слепци.“

После сънят свършва и Бил Шърман спи спокойно до шест и петнайсет на следващата сутрин, когато го събужда часовникът.

1999: КОГАТО НЯКОЙ УМРЕ, МИСЛИШ ЗА МИНАЛОТО ЗАЩО СМЕ ВЪВ ВЬЕТНАМ

Когато някой умре, ти си спомняш за миналото. Съли вероятно го е знаел през целия си живот, но едва на погребението на Пагс го осъзна.

Бяха минали вече двацет и шест години от момента, когато хеликоптерите излитаха, препълнени с бежанци от покрива на американското посолство в Сайгон, и повече от трийсет години от тогава, когато бяха спасили Джон Съливан, Уили Шърман и още една дузина мъже от онази поляна. Тогава Съли-Джон и неговият съгражданин бяха героите, които бяха там, когато хеликоптерите кацнаха. Съли си спомняше как лежи на грапавия под на излитащия хеликоптер и крещи някой да дойде да го застреля. Спомняше си също как Уили крещеше, че е сляп. „Сляп съм! — викаше той. — Исусе скапани Христие, сляп съм!“

После му стана ясно — въпреки че половината му вътрешности се влачеха по земята, а топките му липсваха — че никой от присъстващите няма да изпълни молбата му, както че и той самият няма да може да го направи. На него не му харесваше нито един от тези варианти, така че помоли някой да махне проклетата *мамасан*. Искаше някой да я хвърли през вратата или просто да я махнат от нето. Вече трябваше да е мъртва? Не можеха ли да я изхвърлят навън? Проблемът беше, че не преставаше да го гледа и това му беше достатъчно.

До момента, в който ги прехвърлиха в един по-голям хеликоптер модел „Медевак“, за да ги отведат до едно Място, което всички наричаха „Градът на пикльовците“, Съли вече беше разбрал, че никой от присъстващите не вижда старата *мамасан*. Това беше старата *мамасан* със зелени панталони, оранжева риза и китайски гуменки, които сега бяха червени на цвят. Старата *мамасан* беше приятелката на

Маленфант, големия картоиграч. Днес Маленфант ги беше извел наред една поляна. Там бяха всичките — той, Дийфенбейкър, Слай Слокъм и останалите момчета. На Маленфант не му пукаше, че в джунглата гъмжи от партизани и снайперисти. После се оказа, че Рони Маленфант е убиец, а хлапето, от което Съли се беше страхувал навремето в родния си град, му беше спасило живота. Съли лежеше на пода на хеликоптера и вятърът поклащаше висящите му вътрешности. Както казваше Арт Линклетър, това доказва, че хората са смешни.

„Някой да ме убие — крещеше той в слънчевия и ужасен следобед. — Хайде, за Бога, някой да ме застреля и да умра!“

Но не умря. Лекарите успяха да спасят едната от топките му и сега понякога дори се радваше, че е продължил да живее. Чувстваше се така заради залезите. Обичаше да излиза на паркинга, където бяха развалените коли, които трябваше да оправят, преди да продадат, и гледаше как слънцето залязва. Едно изтъркано клише, но на него му харесваше.

В Сан Франциско Уили беше настанен в същата болница и посещаваше Съли много често, преди да го прехвърлят на друго място. Говореха с часове за Харуич и за хората, които познаваха. Веднъж даже ги снимаха (Уили седнал на леглото на Съли и двамата се смеят) и снимката им излезе във вестника. Очите на Уили тогава бяха по-добре, но все още не се бяха оправили напълно. Той беше казал на Съли, че се страхува дали изобщо някога ще се оправят. Текстът към снимката беше много съзлив, но заради него те получиха толкова много писма. Двамата не можеха да прочетат всичките. Съли беше решил, че Каръл ще му се обади, но тя никога не го направи. Тогава беше пролетта на 1970 година и Каръл Джърбър беше заета да прави свирки за мир на новите си хипарливи приятелчета, докато на приятеля ѝ от гимназията му бяха откъснали топките на другия край на света. Арт беше прав, че хората са смешни.

Когато Уили си замина, старата *мамасан* си остана там. Продължаваше да не се отделя от него. През следващите шест месеца, които Съли прекара в болницата за ветерани в Сан Франциско, тя го навестяваше всеки ден и всяка нощ. Беше неговият най-чест посетител, когато му се струваше, че целият свят мирише на пикня, а сърцето го болеше като главоболие. Понякога беше облечена с кимоно като домакиня. Друг път носеше зелена пола за голф и риза без ръкави,

която откриваше сбръчканите ѝ ръце. Най-често обаче беше облечена както в деня, когато Маленфант я уби — със зелени панталони, оранжева риза и червени гуменки с китайски йероглифи на тях.

Един ден през лятото той отвори „Сан Франциско Кроникъл“ и видя снимката на приятелката си на първата страница. Тя заедно със своите приятели хипари бяха убили няколко деца и работници от някаква компания в Данбъри. Старата му приятелка вече се наричаше „Червената Каръл“. Старата му приятелка вече беше известна. „Скапана курва — беше казал той и после беше сгънал вестника, а най-накрая го беше смачкал. — Ти, скапана побъркана курво!“ Той искаше да запрати вестника към кошчето за боклук, но когато се обърна, в него отново впи черните си очи *мамасан*, която седеше на съседното легло. Когато сестрата влезе в стаята, Съли или не искаше, или не можеше да ѝ каже защо плаче. Всичко, което искаше тогава, беше да се застреля. Сестрата намери някакъв лекар, който му даде успокоително и последното нещо, което видя, беше *мамасан*, скапаната стара *мамасан*, седнала на съседното легло и сключила жълтите си ръце в скута си. Седеше там и го гледаше.

Тя го беше последвала и после, когато той се завърна в Кънектикът. Седеше до него, докато пътуваше с „Боинг 747“ на американските авиолинии. Никой не я виждаше, както навремето не я бяха видели в хеликоптера, нито я беше видял Уили Шърман, нито я бяха видели в болницата. Във Виетнам тя беше приятелката на Маленфант в Донг Ха, а сега беше приятелката на Джон Съливан. Жълтите ѝ пръсти винаги бяха сплетени в скута ѝ и непрестанно го гледаше.

Трийсет години, мой човек. Това беше много време.

Докато отминаваха годините, Съли вече беше започнал да я вижда все по-рядко. Когато се върна в Харуич през есента на седемдесета година, виждаше старата *мамасан* почти всеки ден — докато ядеше хотдог край игрище „Б“, докато стоеше на верандата и гледаше хората, които вървяха по главната улица. Тя не преставаше да го гледа.

Когато започна работа след завръщането си от Виетнам (продаваше коли, защото това беше единственото нещо, което умееше да прави), видя *мамасан* да седи на предната седалка на един форд модел 1968.

„Ще започнеш да я разбираш по-добре“ — беше му казал психиатърът в болницата в Сан Франциско и после беше отказал да дава други обяснения, без значение колко настояваше Съли. Психиатърът искаше да чуе историята за това как бяха свалили хеликоптерите и как бяха паднали на земята. Искаше да знае защо Съли е запомнил Маленфант като едно „картоиграещо копеле“ (Съли не му беше разказал). Психиатърът искаше да разбере дали Съли все още има някакви еротични фантазии и ако е така, дали в тях има насилие. Съли го харесваше — казваше се Конрой — но въпреки всичко онзи си остана задник. Малко преди да си замине от Сан Франциско, Съли беше готов да разкаже на доктор Конрой за Каръл. Накрая се радваше, че не го е направил. Не знаеше как да си спомня за старата си приятелка от гимназията и още повече да говори за нея (Конрой беше казал, че Съли е в конфликт със себе си). Беше я нарекъл „тъпа курва“, но през онези дни целият свят се беше побъркал. И ако имаше човек, който да знае колко лесно насилието взима връх над всички останали, това беше Джон Съливан. Можеше само да каже, че се надява полицаите да не я убият, когато най-сетне заловиха групата им.

Задник или не, доктор Конрой се оказа прав, че с времето ще започне да разбира старата *мамасан*. Най-важно беше да може да разбере — по-точно да я усети с тялото си. Беше лесно да я осъзнае, но тялото му сякаш отказваше да я приеме, може би защото половината му вътрешности бяха разкъсани.

Той беше взел някои от книгите на доктор Конрой, а библиотекарят на болницата му беше продал още няколко. Според книгите старата *мамасан*, облечена в зелени панталони и оранжева риза, беше „фантазия“, която му помагаше да преодолее „вината си, че е оцелял“ и „посттравматичния стрес“. С други думи, беше нещо като сън посред бял ден.

По непонятни причини, след като я беше разбрал по-добре, тя започна да се появява все по-рядко. Вместо да се чувства заплашен или да се страхува, когато тя се появяваше, той изпитваше радост. Чувстваше се така както се чувстват хората, когато се срещат със стар приятел, който си е заминал, но от време на време се връща, за да ги навести.

Сега вече живееше в град Милфорд на четирийсет километра от Харуич и на стотици светлинни години в един друг смисъл. Харуич беше градът, в който Съли беше прекарал детските си години заедно с Боби Гарфийлд и Каръл Джърбър. Сега родният му град се беше превърнал в предградие на Бриджпорт, в което хората не се разхождаха по улиците през нощта. Всеки ден се връщаше там, защото фирмата му за продажба на коли се намиреше в Харуич („Съливан Шевролет“ беше първокласна фирма и от четири години насам печелеше много добре), но вечер винаги си тръгваше в шест часа или най-късно в седем и може да се каже, че се радваше, че го прави.

През този летен ден той караше по шосе И-95, но бе излязъл от дома си по-късно и не беше отбил по отклонение 9 към Харуич. Днес той беше взел един нов шевролет (беше синя, с широки гуми и всеки път, когато се приближеше към някоя кола, шофьорът в нея намаляваше скоростта, защото си мислеше, че го настига полицаи) и беше карал чак до Ню Йорк.

Беше оставил колата в борсата за коли на Арни Мосбърг в Уест Сайд (когато си дилър на шевролети, никога нямаш проблем с паркирането). После беше отишъл да напазарува, да хапне и след това тръгна за погребението на Пагано.

Пагс беше един от хората в хеликоптера тогава. Двамата бяха заедно и в селото преди това. Бяха заедно и по време на последната засада, която всъщност беше предизвикал Съли, като беше стъпил на мина или беше задействал скрита граната. От всички страни бяха наскачали малките мъже в черни пижами и бяха открили огън. Докато бягаха, Пагс беше грабнал Воленски, който бе ранен в гърлото. Пагс беше подгизнал от кръвта на Воленски (Съливан всъщност не си спомняше да е видял това; тогава той беше пропаднал в своя собствен ад), но това беше хубаво по някакъв начин, защото така той не виждаше собствената си кръв. После Пагано беше облян с кръвта и мозъка на приятеля на Маленфант, когато Слокъм му пръсна главата. По лицето му бяха кръвта и мозъкът на Клемсън.

Съли не каза нито дума за това какво се беше случило с Клемсън в долината. Не беше споменавал и на доктор Конрой за това. Беше си замълчал. Всеки един от тях си беше замълчал.

Пагс беше починал от рак. Старите приятели на Съли от Виетнам винаги умираха (е, те не бяха приятели, но използваха тази дума,

защото нямаше все още друга, която да подхожда на ситуацията, в която бяха във Виетнам) от рак, наркотици или самоубийство. Обикновено рактът поразяваше дробовете или мозъка и след това се разпространяваше навсякъде из тялото, сякаш всичките тези мъже си бяха оставили имунната система някъде в джунглите. Дик Пагано беше починал от рак на панкреаса. От същото беше умрял и Майкъл Ландън. Ковчегът му беше отворен и Пагс изглеждаше дори красив. Жена му беше накарала хората от погребалното бюро да го облекат в костюм, а не в униформа. Тя вероятно дори не се беше сетила за униформата, въпреки ордените, които беше получил Пагано. Пагс беше носил униформата си две или три години. Тези години бяха като умопомрачение, все едно го бяха затворили на някакво място, където действителността му се губеше, защото е пиян. В такива моменти човек си мисли, че е способен да убие някой от мъжете в бара или да подпали църквата, където жена му води неделното училище. Съли не си спомняше някои от тези хора да е искал да бъде погребан във военната си униформа.

Дийфенбейкър — Съли все още го възприемаше като новия лейтенант — също беше дошъл на погребението. Не го беше виждал от доста време и двамата имаха да си кажат много, въпреки че говореше предимно Дийфенбейкър. Съли не смяташе, че приказките ще променят нещо, но се вслушваше в това, което казваше лейтенантът. Думите на лейтенанта звучаха доста налудничаво. През целия път обратно до Кънектикът тази мисъл не го напусна.

Намираше се на моста Трибороу и се движеше на север. Беше два часът следобед и щеше да избегне задръстванията. „Движението по моста Трибороу е нормално, както и по магистралата на север“ — съобщаваха от хеликоптера, който наблюдаваше шосетата из града. Днес хеликоптерите ги използваша за такива неща. Наблюдаваха Движението по пътищата.

Не забеляза, че малко преди Бриджпорт колите започнаха да се движат по-бавно. Беше сменил станцията и вече слушаше музика, потънал в мисли за Пагс и хармониката му. Това беше едно старо клише от военните филми за редника, който свири на хармоника в нощта, но Пагано, Господи... Пагано можеше да накара кръвта ти да закипи с неговата хармоника. Свиреше ден и нощ, докато един от командващите — може би Хексли или дори Гарет Слокъм — не му

беше казал да престане, ако не иска да се превърне в първия човек на света с имплантирана хармоника в задника.

Колкото повече мислеше за това, толкова повече се убеждаваше, че това го беше казал Слай Слокъм. Той беше як негър от Тулса, който беше получил прякора си Слай, защото обожаваше групата „Стоун Фемили“ и не можеше да приеме факта, че другата му любима група „Реър Ърт“ бяха бели. Съли си спомняше как Дийф (така наричаха Дийфенбейкър, преди да го произведат в лейтенант) беше накарал Слай да повярва, че онези момчета от групата са толкова бели колкото скапания Боб Дилан (наричаше го „магарето, което пее кънтри“). Слокъм го беше погледнал и после беше отговорил замислено: „Какво искаш да ми кажеш сега? «Реър Ърт» са записвали в студиата «Мотаун», а всички групи, които са записвали там, са на черни. «Сюприймс», скапаните «Темптейшънс», «Смоуки Робинсън» и «Миракълс», всичките са чернокожи. Много те уважавам, Дийф, но ако не престанеш с тия глупости, ще се наложи да ти прасна един.“

Слокъм мразеше звука на хармониката. Когато му казваха, че Боб Дилън имал отношение към тази война, той питаше защо тогава не е дошъл нито веднъж тук заедно с Боб Хоуп. „Ще ти кажа защо — казваше Слокъм. — Защото го е шубе. Той е един скапан страхлив певец, който свири на шибаната си хармоника.“

Дийфенбейкър обичаше музиката на шейсетте. Замислен за миналото, Съли не забеляза как на километража стрелката започна да пада от шейсет към четирийсет, а четирите платна вече бяха пълни с едвам движещи се коли. Спомни си какъв беше Пагс в джунглата — слаб мъж с черна коса, по бузите му още имаше следи от младежкото акне, а в джобовите на панталоните му винаги имаше по една хармоника (едната беше в сол тоналност, а другата — в до) — Това беше преди трийсет години. Ако се върнеше още десет години назад, Съли щеше да се види като подрастващо хлапе в Харуич заедно с Боби Гарфийлд. Тогава му се искаше Каръл да го погледнеше поне веднъж така, както гледаше Боби.

Понякога тя го поглеждаше, но не по същия начин. Дали беше така, защото вече не беше на единайсет, или защото не се казваше Боби Гарфийлд? Съли не знаеше. Този поглед винаги е бил загадка за него. Отстрани изглеждаше така все едно Боби я убиваше, но тя нямаше

нищо против. Тя щеше да умира по същия по този начин до края на света.

Какво беше станало с Боби Гарфийлд? Беше ли отишъл във Виетнам? Дали се беше присъединил към децата на цветята? Дали се беше оженил? Дали имаше деца, дали беше починал от рак на панкреаса? Съли не знаеше. Това, което със сигурност знаеше, беше, че Боби се промени през лятото на 1960 — годината, когато Съли беше спечелил една седмица в лагера „Уини“ на езерото Джордж — и беше напуснал града с майка си. Каръл беше останала и беше завършила гимназия, но никога не го беше поглеждала, както гледаше Боби навремето. Двамата бяха изгубили девствеността си една вечер зад нюбъргски камион. Съли си спомняше мириса на парфюм, докато свършваше.

Какво общо имаше между ковчега на Пагано и старите му приятели? Може би си беше спомнил за тях, защото Пагс малко приличаше на Боби. Косата на Боби беше червена, а тази на Пагс — черна, но и двамата бяха слаби... Имаха и сходни черти на лицето. Или се беше сетил За тях, защото когато някой умре, хората се сещат за миналото.

Сега вече шевролетът му се движеше с двайсет километра в час. Напред колите почти бяха спрели, но Съли Не забелязваше. По радиото продължаваха със стари песни, а той си мислеше за това как бяха влезли в църквата с Дийфенбейкър, как се приближаваха към ковчега на Пагано, докато отстрани пееха траурни химни. Сега над трупа на Пагс звучеше „Спи в мир“. Това беше Пагс, който обичаше да седи с часове до своята картечница 50-ти калибър и да свири на хармоника в джунглата.

И най-малката прилика с Боби Гарфийлд изведнъж изчезна, когато Съли погледна трупа в ковчега. В погребалното бюро си бяха свършили работата добре, но не бяха успели да скрият подпухналото му лице от диетата, която обикновено предписваха в подобни случаи. По списанията не пишеха за тази диета, но той знаеше, че в нея влиза лечение с химиотерапия и всичкият чипс, който можеш да изядеш.

— Спомняш ли си хармониката? — попита Дийфенбейкър.

— Помня — отвърна Съли. — Помня всичко. — Последните му думи прозвучаха някак странно и Дийфенбейкър го погледна.

За момент Дийф заприлича на Съли на войника от джунглата, когато Маленфант, Клемсън и останалите идиоти ги бяха вкарали в засадата и адът се беше стоварил над главите им... Онази седмица беше ужасна. Искаха да забравят всичко — виковете в нощта, внезапния смъртоносен огън и подпалилите хеликоптери, които паднаха от небето. Хеликоптерите падаха, глупако! А малките мъже в черни пижами започнаха да стрелят по отрядите „Делта 2-2“ и „Браво 2-1“ веднага щом американците излязоха на поляната между дърветата. Съли тичаше до Уили Шърман, а пред него беше лейтенант Пакър. После улучиха Пакър в главата и пред Съли вече нямаше никого. От лявата му страна бягаше Маленфант и не спираше да крещи със своя писклив глас: „Хайде, стреляйте, копелета! Убийте ме, скапани копелдаци! Не можете дори това да направите, шибаняци нещастни!“ Пагано тичаше зад тях, а до него беше Слокъм. Имаше и няколко момчета от отряд „Браво“, но той си спомняше по-ясно онези от „Делта“. Уили Шърман викаше предимно своите хора, но повечето от тях отстъпиха назад. Хората от „Делта 2-2“ обаче не се връщаха назад — Там бяха Клемсън, Воленски и Хакърмайер. Съли се учуди, че си спомня имената им. Спомняше си имената им и миризмата от онзи ден. Миришеше на керосин и джунгла. Спомняше си синьото небе между дърветата над него, а малките копеленца продължаваха да стрелят от всички страни. Как можеше да забрави как стреляха тези малки мръсници? Маленфант продължаваше да крещи: „Застреляйте ме! Не можете, нали! Защото сте шибани слепци! Хайде, ето ме тук! Скапани слепи педали! Ето ме тук!“ Мъжете в свалените хеликоптери също креяха. Всичко около тях беше в пламъци и дим. Те изгасиха пламъците и започнаха да ги изваждат. Това, което вадеха от горящите хеликоптери, трудно можеше да бъде наречено човешки тела. От пръстите им се издигаше пара. Когато ги хващаха, в ръцете им оставаха части от обгорената им плът. Откъсваха се така, както се бели препечената кожа от току-що опечена пуйка, за да открие отдолу разтопената мазнина, а ужасната миризма на джунгла и керосин продължаваше да изпълва въздуха. За подобни неща не можеше да разкажеш на доктор Конрой. Всичко това наистина се беше случило и беше направо една огромна сензация, както обичаше да казва Ед Съливан. Всичко се случваше пред очите му и единственото нещо, което оставаше на човек, беше да се опита да го надживее.

Такава беше онази сутрин. Такива бяха хеликоптерите и всичко това трябваше да бъде запазено по някакъв начин. Когато по-късно същия ден бяха отишли в скапаното село и още усещаха миризмата на изгоряла плът, старият лейтенант беше мъртъв, а няколко човека — Рони Маленфант и неговите хора, ако трябва да бъдем съвсем точни — бяха откачили. Дийфенбейкър беше новият лейтенант и изведнъж беше станал шеф на една дузина полудели мъже, които искаха да убият всеки — деца, стари жени, стари *мамасан* с червени китайски гуменки.

Хеликоптерите се бяха разбили в десет часа. Точно в два часа и пет минути Рони Маленфант удари една старица в корема с приклада, след това заяви, че има намерение да ѝ отреже главата. После в четири часа и петнайсет минути целият свят беше избухнал в лицето на Джон Съливан. Това беше най-важният ден в провинцията Донг Ха, най-голямата сензация.

Застанал наред единствената улица в селото, Дийфенбейкър изглеждаше като шестнайсетгодишно изплашено до смърт хлапе. Той обаче не беше на шестнайсет. Беше на двайсет и пет, години по-стар от Съли и от останалите. Единственият, който беше на неговата възраст и с неговия чин, беше Уили Шърман, а Уили не можеше да поеме командването. Вероятно спасителната операция от сутринта го беше изтощила. Или вероятно, защото беше видял, че вече някой от отряд „Делта 2-2“ е поел командването. Маленфант непрекъснато крещеше, че когато партизаните излязат от джунглата ще намерят само набучени на кол глави и затова не трябва да се ебават с момчетата от отряд „Делта“. Продължаваше да крещи с пискливия си глас на пътуващ търговец. Той, картоиграчът. Най-великият картоиграч. Пагс имаше хармоники, а Маленфант имаше тесте карти и своята игра. По десет цента на всяка точка. Така се бяха разбрали. „Хайде, момчета! — продължаваше да се дере той с глас, който според Съли можеше да откъсне крилата на прелитащ наблизко скакалец или да предизвика кръвотечение от носа. — Хайде излезте! Тръгнали сме на лов за вас, кучи синове!“

Съли си спомняше как стоеше и гледаше бледото, уморено и объркано лице на новия лейтенант. „Няма да се справи — мислеше си тогава той. — Той е неспособен Да направи каквото е необходимо, за да спре цялата тази лудост.“ Но после Дийфенбейкър се свързе и кимна на Слокъм, който изобщо не се замисли. Вдигна карабината си,

прицели се и куршумът му отнесе главата на Клемсън. Пагано, който с гоеше до него, почервения от главата до петите от кръвта на убития войник. Клемсън падна мъртъв на земята и така купонът свърши. Край на играта, скъпа.

Сега Дийфенбейкър имаше коремче и носеше очила. Беше започнал да оплешивява. Съли беше изумен, защото преди пет години на сбирката на тяхната войскова част на плажа в Джърси Дийф имаше буйна гъста коса. Тогава Съли беше решил, че трябва да престане да се среща с тези хора. Никой от тях не се чувстваше добре.

— Искаш ли да излезем навън и да изпушим по цигара — попита лейтенантът. — Или си ги отказал, както направиха и всички останали?

— Отказах ги както всички останали. — Бяха застанали вляво от ковчега, за да могат и другите опечалени да погледнат мъртвеца. Двамата говореха тихо. Продължаваха да звучат псалми. Съли не беше сигурен, но песента, която слушаха, се казваше „Старият кръст“.

— Мисля, че Пагс би предпочел... — заговори той.

— „Да вървим заедно“ или „Пътувайки из страната“ — продължи мисълта му Дийфенбейкър.

Съли му се усмихна. Това беше един от магическите моменти, когато нямаше проблем човек да си спомни нещо — един от онези моменти, когато не съжаляваш, че си точно на това място.

— Или може би онази песен на „Енималс“ „Бум-Бум“ — добави той.

— Спомняш ли си как Слай Слокъм каза на Пагс, че ще му завре хармониката в задника, ако не спре да свири?

Съли кимна и продължи да се усмихва.

— Той му отговори, че ако успее да задържи хармониката си отзад, ще изсвири с пръдня „Долината на Червената река“. — Той хвърли един поглед към ковчега, за да е сигурен, че и Пагано не се смее. Той не се смееше. Просто си лежеше там с грим на лицето. Пагс си беше отишъл. — Сега ще ти кажа какво ще направим. Ще излезем навън и аз ще те гледам как пушиш.

— Става. — Дийфенбейкър, който някога беше дал заповед на един от неговите войници да убие друг от неговите войници, тръгна към изхода на църквата, а голото му теме блестеше на слънчевата светлина. Накуцвайки — той накуцваше през половината си живот и

вече не му правеше впечатление — след него тръгна Джон Съливан, дилър на шевролети.

Движението по шосе И-95 вече напълно беше спряло с изключение на колите край приближаващото се отклонение. По неизвестната радиостанция вече бяха пуснали песента „Потанцувай с музиката“. Ако беше тук, Сколъм щеше да подскача на седалката и да си тананика. Съли започна да барабани с пръсти по кормилото.

Докато слушаше песента, Съли се обърна към съседната седалка и видя старата *мамасан*. Тя седеше на седалката. Просто седеше, сплела жълтите си ръце в скута си, облечена в зелените панталони, оранжевата риза и червените китайски гуменки.

— Здравсти, стара кучко — рече Съли по-скоро радостен, отколкото притеснен. Преди колко време тя си беше показала носа? Май я беше видял на Нова година, когато се беше напил до козирката. — Защо не дойде на погребението на Пагс? Новият лейтенант питаше за теб.

Тя не отговаряше, но кога ли го беше правила? Седеше там с ръце в скута и не откъсваше очи от него. Старата *мамасан* не приличаше на призрак от холивудски филм. Не можеше да погледнеш през нея и никога не си променяше формата. На едната ръка имаше вързана вълнена кърпа. Виждаше съвсем ясно всяка една бръчица по ръцете и лицето ѝ, но когато се опита да я докосне, тя изчезна. Тя беше един дух, а къщата, в която живееше, беше главата му.

Не се променяше. Никога нямаше да оплешивее или да има нужда от очила. Не беше умряла като Клемсън, Пагс, Пакър или момчетата от хеликоптерите (дори и двамата, които бяха измъкнали от хеликоптера, покрити с пяна от пожарогасителите, бяха починали). Тя не беше изчезнала, както беше направила Каръл. Не, старата *мамасан* се появяваше от време на време и въобще не се беше променила. Преди много години наистина беше умряла, когато Маленфант я удари с приклада на автомата си в корема и после съобщи на всички, че иска да ѝ отреже главата. Оттогава обаче тя не спираше да го навестява.

— Къде се губиш, скъпа? — Ако някой от някоя друга кола видеше, че устните му се движат, щяха да решат, че си пее заедно с радиото. Дори и да си мислеха нещо друго, на него не му пукаше. Той беше видял ужасни неща, за съществуването на които никой от тези

хора дори и не подозираше. И какво, ако някой го видеше да си приказва сам в колата? Това си беше лично негова работа.

Съли погледна пътя пред себе си, опитвайки се да разбере защо бяха спрели (не се виждаше; никога не се виждаше какво става отпред, а просто трябваше да седи и да чака), а след това погледна назад. Понякога, когато го правеше, тя си отиваше. Не и този път. Сега просто си смени дрехите. Все още беше с червените гуменки, но сега носеше униформа на медицинска сестра: бели панталони, бяла престилка, на която беше закачен златен часовник, малка бяла шапка с черна ивица. Ръцете ѝ стояха в скута и тя продължаваше да го гледа.

— Къде беше, Мама? Липсваше ми. Знам, че звучи странно, но е истина. Трябваше да видиш новия лейтенант. Направо беше изумително. Навлязъл е във фазата на блестящите темета. Отгоре е напълно плешив... Искях да кажа лъскав.

Старата *мамасан* не отговаряше и Съли не беше учуден.

Край погребалното бюро имаше алея с малка зелена пейка, поставена до стената. До единия край на пейката имаше кофа, пълна с пясък. Дийфенбейкър седна от тази страна, извади цигара (пушеше „Дънхил“, много впечатляващо) и после предложи на Съли.

— Не, наистина ги отказвах.

— Отлично. — Дийф извади зипото си и запали цигарата, а Съли забеляза нещо странно: никой от ветераните от Виетнам не палеше цигарите си с кибрит или с газовите запалки еднокдневки; всички ветерани носеха зипо. Разбира се, това може би не беше истина. Или беше?

— Все още накуцваш — рече Дийфенбейкър.

— Да.

— Сега изглеждаш по-добре. Последният път, когато те видях, не беше така. Особено след като обърна няколко на бара.

— Още ли ходиш на сбирките? Още ли се събират на пикник и на онези други глупости?

— Мисля, че продължават да го правят, но аз не съм ходил от три години. Започна да става много депресиращо.

— Да. Тези, които не са болни от рак, се пропиха. Другите, които отказаха пиенето, се тъпчат с наркотици.

— Забелязал си?

— Разбира се, че забелязах.

— Предполагам това не трябва да ме учудва. Никога не си бил един от най-умните хора на света, Съли-Джон, но си много наблюдателен кучи син. Дори и тогава. Както и да е. Изглежда си се преборил с основните проблеми — алкохола, рака и депресията. А, да, и зъбите. Не съм срещал досега ветеран от Виетнам, който да няма проблеми със зъбите... ако са му останали, разбира се. Какво ще кажеш за себе си, Съли? Как са ти зъбите?

Съли, на когото бяха извадили шест зъба (като не говорим за пломбираните), откакто се върна от Виетнам, направи жест с ръка, че са горе-долу.

— А какво става с другия проблем? — попита Дийфенбейкър. — Как е?

— Зависи — отвърна той.

— От какво?

— От това какво ще приемем за мой проблем. Били сме на три от скапаните сбирки на ветераните...

— На четири. Аз отидох на следващата след онази на плажа в Джърси, която ти пропусна. На тази сбирка Анди Хакърмайер каза, че щял да се самоубие, като скочи от Статуята на свободата.

— Направил ли го е?

Дийфенбейкър си дръпна от цигарата и погледна Съли с погледа на лейтенанта от едно време. Дори и след толкова много години още успяваше да го докарва. Беше направо изумително.

— Ако го беше направил, щяха да пишат по вестниците. Ти не четеш ли „Поуст“?

— Не изпускам брой.

Дийфенбейкър кимна.

— Всички ветерани имат проблеми със зъбите и четат „Поуст“. Ако ще пише нещо за тях, то ще е в раздела с некролозите. Какво правят според теб, ако не пише за тях там?

— Слушат Пол Харви — отвърна многозначително Съли и Дийф се засмя.

Съли си спомни Хак, който също беше там в деня, когато хеликоптерите бяха свалени. Русо момче със заразителен смях. Имаше ламинирана снимка на приятелката си, за да не се мокри из тресавищата, която носеше на сребърна верижка на врата си.

Хакърмайер беше до Съли, когато бяха влезли в селото и виетнамците бяха открили огън срещу тях. Двамата гледаха как старата *мамасан* изскача от колибата си и тича с вдигнати ръце към Маленфант, Клемсън, Пийсли и Мимс, които стреляха във всички посоки. Мимс беше изпразнил половин пълнител в гърдите на едно хлапе. Вероятно по погрешка. Мъртвото момче лежеше пред една от колибите. Старата *мамасан* беше решила, че Маленфант е най-главният и защо не? Той крещеше най-много. Тя се беше затичала към него, като все още махаше с ръце над главата си. Съли можеше да ѝ каже, че прави голяма грешка, но не си отвори устата. Той и Хак стояха и гледаха как Маленфант вдигна приклада на автомата си, стовари го върху нея и я повали на земята. Уили Шърман стоеше на около пет метра от тях — едно от момчетата католици, от които двамата с Боби се страхуваха — с безизразно лице. Някои от неговите хора го наричаха „Уили Бейзбола“ и винаги с уважение.

— Какво ще кажеш за проблема си, Съли?

Той се върна от селото в Донг Ха в алеята до погребалното бюро в Ню Йорк. Върна се обратно, но много бавно.

— Зависи. За какъв проблем съм ти споменал?

— Каза, че при засадата след селото на пътеката мината ти е отнесла топките. Каза, че по този начин Господ те е наказал, защото не си направил нищо, когато Маленфант откачил и утрепал старата жена.

Откачил беше меко казано за Маленфант, който беше застанал над старицата и я удряше с приклада на пушката си, а през това време устата му не преставаше да мели.

— Преувеличил съм дреболията — отвърна Съли, — както го правят пияниците понякога. Една част от торбичките ми все още са налице и функционират нормално. Особено откакто откриха виаграта. Господ да благослови това чудо.

— Отказа ли и пиенето?

— Пия бира — рече Съли.

— Наркотици?

— Все още не.

— Разведен ли си?

Съли кимна.

— А ти?

— Два пъти. Мисля да се пробвам още веднъж. Казва се Мери-Тереза Чарлтън. Много е сладка, а и девизът ми е: „Третият път ще ти провърви“.

— Знаеш ли, лейтенант? — попита Съли. — Тук двамата с теб направихме някои обобщения за ветераните от Виетнам. — Той изпъна един от пръстите си. — Ветераните се разболяват от рак не само на белия дроб или на мозъка, но и на други места.

— Както Пагс. Той имаше рак на панкреаса, нали?

— Да.

— Причина за рака е напалмът — рече Дийфенбейкър. — Никой не може да го докаже, но всички ние го знаем. Напалмът продължава да ни прави подаръци.

Съли вдигна още един пръст — „Това е средният ти пръст“, щеше да изкрещи Маленфант.

— Ветераните от Виетнам се депресират, започват за пият и заплашват, че ще скочат от някой паметник. — От ръката му стърчеше вече трети пръст. — Ветераните имат лоши зъби. — Пръст номер четири. — Ветераните се развеждат.

Съли беше замълчал, защото от един от отворените прозорци се носеше музика от орган. Гледаше четвъртия пръст и палеца, все още свит до дланта. Ветераните ставаха наркомани. Ветераните не бяха надеждни за получаване на заем от държавата. Това щеше да го потвърди всеки банков чиновник (през годините, докато Съли се опитваше да започне бизнес с коли, няколко банкери му го бяха казвали). На ветераните анулираха кредитните карти и ги изхвърляха от казината. Те плачеха на песните на Джордж Стрейт и Пати Ловлес, биеха се заради изгубени игри на боулинг, купуваха скъпи коли на кредит и после ги блъскаха, биеха жените си, децата си, кучетата си и вероятно се порязваха по-често, докато се бръснеха, от онези, които не се бяха сблъскали с джунглата, освен на екрана в „Апокалипсис сега“ и „Ловецът на елени“.

— За какво е палецът? — попита Дийфенбейкър. — Хайде, Съли, направо ме убиваш.

Съли погледна към свития си палец. После вдигна очи към Дийфенбейкър, който сега носеше очила и имаше шкембенце (което ветераните обикновено наричаха „къщата, която построи бирата“), но който все още пазеше онзи слаб младеж от едно време някъде вътре в

себе си. После погледна пак палеца си и го издигна нагоре, сякаш иска да спре кола на стоп.

— Ветераните от Виетнам носят зипо — рече той. — Носят го поне докато не престанат да пушат.

— Или докато не се разболеят от рак — добави Дийфенбейкър. — Тогава техните жени им го взимат от ръцете.

— Това се случва на онези, които не са разведени — продължи Съли и двамата се засмяха. Така се почувстваха по-добре. Е, не съвсем добре, но вътре се чувстваха по-зле. Музиката беше потискаща, а миризмата на цветя — направо отблъскваща. Тази миризма караше Съли да си спомня за делтата на река Меконг.

— Значи все пак не си си изгубил топките? — попита Дийф.

— Не, никога не успях да стана част от страната на Джейк Барне.

— На кого?

— Няма значение. — Той не обичаше много книгите и не беше чел кой знае колко (неговият приятел Боби си падаше по тях), но библиотекарят във възстановителния център му беше дал „Слънце изгрява (фиеста)“ и Съли я беше прочел три пъти. Тогава тази книга му изглеждаше толкова важна, колкото беше за Боби навремето „Повелителят на мухите“. Сега Джейк Барне изглеждаше маловажен — един малък човек с малки проблеми.

— Така ли?

— Да. Мога да си легна с някоя жена. Не мога да имам деца, но мога да си легна с жена. Необходими са много приготовления и накрая всичко изглежда като много шум за нищо.

Дийфенбейкър мълча известно време. Седеше и гледеше ръцете си. Когато вдигна глава, Съли си помисли, че ще каже, че трябва да тръгва, едно бързо сбогуване и след това щеше да погледне към следващата битка (Съли си мислеше, че за него днес битките са свързани с продаване на компютри с чудодейното нещо в тях, наречено интел-пентиум), но Дийфенбейкър не каза това.

— А какво става със старата дама? — попита той. — Виждате ли се или вече я няма?

Съли усети страх.

— Каква стара дама? — Не си спомняше да е казвал на някого за това, но вероятно го беше направил. Може би беше казал на Дийфенбейкър, когато се бяха срещнали на онези сбирки. За него те не

представляваха нищо друго освен пиянски истории, от които голяма част му се губеше.

— Старата *мамасан* — рече Дийфенбейкър и отново извади цигарите си. — Онази дето я уби Маленфант. Каза, че продължаваш да я виждаш. Понякога била облечена в различни дрехи, но си била все тя. Така каза. Още ли я виждаш?

— Ще ме черпиш ли една цигара? — попита Съли. — Никога досега не съм пушил „Дънхил“.

По радиото Дона Съмър пееш за някакво лошо момиче. Съли се обърна към *мамасан*, която както обикновено беше облечена в зелените си панталони и оранжевата риза.

— Маленфант никога не е бил луд — рече той. — Не беше полуд, от който е да е друг. Полудяваше, когато играеше на карти. Винаги търсеше още трима, за да седнат и да играят, но това не означава, че наистина е бил луд. Не беше полуд от Пагс и неговите хармоники и от онези, които смъркаха кокаин. Освен това Рони помогна Да извадим онези от хеликоптера. В джунглата имаше вьетнамци, които стреляха като луди. Маленфант е видял Как Убиват лейтенант Пакър, но въпреки това стоеше там. — Не бяха избягали и Фаулър, и Хак, и Слокъм, и Пийсли, самият Съли. Дори и след като бяха убили Пакър, те продължаваха напред. Бяха смели момчета. И ако тази смелост беше загубена във война, измислена от тъпи стари мъже, означаваше ли това, че е била безсмислена? В този смисъл означаваше ли, че каузата на Каръл Джърбър беше справедлива, след като бомбата беше избухнала в грешен час? По дяволите, много бомби бяха избухнали не когато трябва във Виетнам. Какво друго беше Рони Маленфант, когато се замислеше човек, ако не една бомба, която беше избухнала в неподходящо време?

Старата *мамасан* продължаваше да го гледа. Приятелката му с побелели коси и сплетени в скута ѝ ръце седеше до него в колата.

— Те ни обстрелваха поне от две седмици — продължаваше Съли. — Откакто напуснахме долината А Шау. В Там Бой победихме, а когато побеждава, човек върви гордо, но ние отстъпвахме като стадо страхливци. По дяволите, дълго време след това не се чувствахме като герои. Нямахме никаква подкрепа. Направо ни изцедиха. Скапаната вьетнамизация! Това беше такава шега!

Той замълча. Пред тях колите в задръстването проблясваха на слънцето. Зад тях нервен шофьор на камион натисна клаксона си и изведнъж Съли подскочи стреснат.

— Тогава срещнах Уили Шърман. Нали знаеш, когато отстъпвахме от долината А Шау. Изглеждаше ми познат и знаех, че съм го виждал някъде, но не можех да си спомня къде. Хората се променят страшно много между четиринайсет и двайсет и четири годишна възраст. После през един следобед той и момчетата от отряд „Браво“ седяха и си говореха за момичета. Уили разказа, че за пръв път е целунал момиче в „Света Тереза“ на празника на братството „Авила“. И аз си помислих: „Боже, там бяха момичетата от «Сейнт Гейб»“. Приблжих се към него и му казах: «Може да сте били по-големи от нас, но всеки път, когато играехме футбол, ви скъсвахме задниците в гимназията в Харуич. Това беше изненада. Уили скочи и аз си помислих, че ще хукне да бяга. Изглеждаше така все едно е видял призрак. После се засмя и протегна ръка. Все още носеше пръстена на гимназията „Сейнт Гейб“. И ти знаеш какво означава това, нали?»

Старата *мамасан* не отговаряше. Никога не го правеше, но Съли виждаше в погледа ѝ, че знае какво доказва това: хората бяха смешни, децата говореха какви ли не глупости, победителите никога не се отказваха, а загубеняците никога не печелеха. И Господ да благослови Америка.

— Както и да е. Цяла седмица виетнамците ни преследваха и беше ясно, че затягат обръча около нас, че се приближават с всяка изминала минута. Ние продължавахме да даваме жертви и не можехме да спим през нощта заради ракетите, и хеликоптерите и партизаните в джунглата. И после те хващаха... От джунглата изскачаха двайсет от тях и после отново изчезваха. Изскачаха и изчезваха. Просто така...

Съли облиза устните си. Устата му беше пресъхнала. Сега вече съжаляваше, че е отишъл на погребението на Пагс. Той беше добър човек, но не си заслужаваше заради него отново да изживее спомените.

— Взимаха гранатомети и заставаха откъм фланговете ни. По десетина души се нареждаха в редица като малки деца, застанали пред чешмичката в училище, и когато получеха заповед, зареждаха снарядите и хукваха към нас. Така нападаха врага, тоест нас. Докато тичаха към нас, стреляха с гранатометите си и снарядите се стоварваха върху нас. Тогава все се сецах за онова, което ни беше казал човекът,

който живееше на третия етаж в къщата на Боби Гарфийлд, докато ние си играехме на поляната отпред. Ставаше въпрос за някакъв играч на «Доджърс». Тед каза, че този човек бил толкова бърз, че можел да удари прелитаща муха пред мястото на кетчъра и после да изтича дотам и сам да хване топката, която е хвърлил. Това някак ме нервираше.

Да. Така се чувстваше и сега. Страхуваше се като хлапе, което правеше грешката да си разказва истории за духове в тъмното.

— Стреляха по същия начин и когато хеликоптерите паднаха на поляната. Можеш да ми вярваш. — Въпреки че това не беше самата истина. Партизаните ги нападнаха сутринта и след това не спряха да стрелят. Както казваше Мимс, усилиха звука до максимум. Стрелбата от храсталака от лек дъждец се беше превърнала в порой.

В жабката на колата имаше една кутия цигари, които Съли пазеше за спешни случаи и прехвърляше от кола в кола. Цигарата, която беше взел от Дийфенбейкър беше събудила тигъра и сега Съли се пресегна през *мамасан*, отвори жабката и извади кутията. Цигарите имаха странен вкус, но това не беше проблем. Той искаше точно това.

— Две седмици на непрестанен огън и преследване — каза ѝ той и натисна запалката на колата. — Бягай и не се обръщай да търсиш скапаната северновиетнамска армия, която винаги имаше прекрасни идеи за теб. Продължавахме да даваме жертви. Както обикновено нямаше помощ от въздуха. Самолетите никога не бяха там, където трябваше да бъдат. И колкото повече войници се присъединяваха към нас, толкова по-зле ставаше. Спомням си, че един от хората на Уили — казваше се Хейвърс или Хейбър, нещо такова — го улучиха в главата. Той падна на пътеката с отворени очи все едно искаше да каже нещо, а по лицето му се стичаше кръв от дупката, която бяха направили точно тук... — Съли постави пръст на слепоочието си. — ... Ние не мислехме, че е жив, а камо ли да се опитва да говори. После се случи онова с хеликоптерите... Беше като сцена от някакъв филм. Целият този дим и стрелбата. Бум-бум-бум-бум. После влязохме в селото ви, както ти е известно. Насред улицата имаше кухненски стол с червена седалка и метални крака. Всичко изглеждаше отвратително... Съжалявам, но беше така и не си струваше да живееш там, а камо ли да умираш за такова място. И вашите виетнамци не искаха да умират на такова място, и защо ще искат да го правят? Миришеше на лайна,

но всичките ви села миришеха така. Така съм го запомнил. Въпреки всичко не ми пукаше от миризмата. Най-силно впечатление ми беше направил столът. Този стол казваше достатъчно.

Съли извади запалката и изведнъж си спомни, че седи в колата си. Можеше да пуши в тази кола, въпреки че беше чисто нова — по дяволите, все пак той беше собственикът — но ако някой от подчинените му надушеше, че шефът е пушил в колата, което беше забранено за останалите, щеше да стане голям проблем. Трябваше да извървиш пътя и да си кажеш каквото имаш да казваш, за да спечелиш уважението на другите.

— Excusez-moi — каза той на старата *мамасан*. После слезе от колата, чийто двигател продължаваше да работи, и запали цигарата. Беше горещ ден, а четирите платна, препълнени с коли, го правеха да изглежда още по-горещ. Съли усещаше нарастващото нетърпение у хората наоколо, но чуваше единствено своето радио. Всички бяха затворили прозорците си и бяха включили климатиците. Всеки слушаше някаква своя любима музика. Той реши, че ако има ветерани от Виетнам в това задръстване, които не слушат «Алмън Брадърс» или «Биг Брадърс» и «Холдинг Къмпани» са пуснали същата радиостанция като него.

Съли се опита да разбере какво става. Разбира се, не можа да види.

«Курви, барбекю и турнири по боулинг» — спомни си той. Това бяха думи на Маленфант, които той не спираше да повтаря с пискливия си глас. Това беше гласът от кошмара в джунглата. «Хайде, момчета, кой ще играе? Аз съм назад с деветдесет точки, а вече няма време. Давайте да приключваме с тази игра» — крещеше тогава той.

Дръпна от цигарата и после изкашля топлия цигарен дим. Изведнъж в слънчевия следобед затанцуваха черни точици. Съли ужасен погледна към цигарата между пръстите си. Какво правеше той? Започваше отново с тази гадост? Луд ли е? Ами, да, разбира се. Луд е. Всеки, който виждаше старици, седнали до него в колата, беше луд. Но това не означава, че трябва отново да започва с тази гадост. Цигарите бяха като напалма, само дето струваха пари. Съли захвърли цигарата. Така му изглеждаше най-правилно, но това не накара сърцето му да започне да бие по-бавно или спомените да си отидат. Продължаваше да усеща миризмата на изгоряла плът. Имаше хора, които не издържаха

тълпите — агорафобия или страх от пазарите. Единственото нещо, което можеше да изкара Съли от релси, беше такова място като това тук. Той беше обграден от всички страни от коли. Нямаше проблеми с асансьори и с претъпкани от посетители фойета, но когато попаднеше в задръстване, полудяваше. Нямаше къде да избяга, нито къде да се скрие.

Още няколко души излязоха от техните спасителни капсули, оборудвани с климатици. Една жена, облечена в ужасен кафяв костюм, застана до ужасно кафявото си БМВ. Слънцето се отразяваше в златната верижка на врата ѝ и в сребърните ѝ обици. На ръката ѝ, разбира се, имаше и златен часовник (колко типично). Младеж със зелен мотоциклет «Ямаха» изгаси двигателя и остави каската си на изцапания с масло асфалт. Носеше къси панталонки и тениска с отрязани ръкави. Съли си помисли, че ако падне от мотоциклета, ще ожули поне седемдесет процента от тялото си.

— По дяволите — извика младежът. — Сигурно по-нататък има катастрофа. Да се надяваме, че не са разсипали никакви радиоактивни отпадъци. — После се засмя на шегата си.

Още по-напред в лявото платно малко преди отбивката за магистралата до една тойота стоеше млада руса жена с рокля за тенис и маратонки. Роклята ѝ беше много къса и Съли можеше да види бедрата ѝ. После тя свали слънчевите си очила и откри очите си. Бяха големи и сини и сякаш уплашени. Съли почувства желание да се приближи, да я целуне и да ѝ каже да не се страхува. Този поглед му беше до болка познат. Това беше погледът на Каръл Джърбър. Това там беше Каръл Джърбър с маратонки и рокля за тенис. Не я беше виждал от 1966 година, когато отиде у тях и заедно с майка ѝ, която миришеше на вино, седнаха да гледат телевизия на дивана в хола. После се бяха скарали за войната и той си беше отишъл. «Ще се върна, когато съм способен да говоря на тази тема и да се владея» — беше си помислил тогава, но не го направи. В края на шейсет и шеста главата на Каръл беше пълна с антивоенните комунистически глупости, които беше научила за един семестър по време на престоя си в университета в Мейн. Всеки път, когато се сетеше за нея, той побесняваше. Смяташе я за скапана празноглава идиотка. Разбира се, тя се беше присъединила към групата «Борци за мир» и така беше оплела конците напълно.

— Каръл! — извика той и тръгна към нея. Подмина младежа с мотоциклета, мина направо покрай един фургон и излезе в нейното платно. — Каръл! Хей, Каръл! — Когато тя се обърна, той се запита какво прави. Тази жена изглеждаше на не повече от трийсет и пет години. Ако е жива, сега Каръл трябваше да е на петдесет, както и той.

Съли спря на десетина метра от нея. Около него работеха двигателите на колите и камионите. Чуваше се и едно странно свистене във въздуха. Първоначално си помисли, че е от вятъра, но нямаше никакъв вятър.

— Каръл? Каръл Джърбър?

Свистенето се засилваше. Приличаше на звук, все едно някой издиша шумно, или като от перката на много далечен хеликоптер. Съли погледна нагоре и видя от чистото синьо небе да пада абажур. Той отстъпи назад с рефлексите на бивш спортист и протегна ръце нагоре. После хвана абажура. Беше червен с нарисувана лодка на фона на залязващо слънце. Под картинката беше написано: ИЗКАРВАМЕ СИ ПРЕКРАСНО НА МИСИСИПИ.

«Откъде, по дяволите, се взе това?» — помисли си Съли, а после жената, която приличаше на Каръл Джърбър, изпищя. Вдигна ръце към косата си, но после ги отпусна безжизнени до тялото. Така беше направила *мамасан*, когато беше излязла от скапаната си колиба на скапаната улица в скапаното село в провинция Донг Ха. По лицето ѝ се стичаше кръв и бялата ѝ блуза изведнъж стана на червени петна.

— Каръл? — каза глупаво Съли. Тя залитна напред, а очите ѝ продължаваха да бъдат широко отворени. Тогава Съли разбра, че я беше ударил безжичен телефон. Телефонът беше паднал от небето и един Господ знае от каква височина.

Тя направи още една крачка, подпря се на тъмнозеления буик пред нея и започна да се свлича към земята. Приличаше на подводница, която бавно се потопява, и вместо перископ от главата ѝ стърчеше антената на безжичния телефон.

— Каръл? — прошепна той, но това не беше тя. Нито една жена, която е познавал от дете или с която е спал, не заслужаваше да умре от паднал от небето безжичен телефон.

Хората наоколо започнаха да крещат. Задаваха предимно някакви въпроси. Натискаха клаксоните на колите си. Форсираха двигателите

сякаш имаше къде да избягат. Включи се алармата на някаква кола. Някой изстена от болка или от изненада.

На покрива на буика остана само бяла трепереща ръка. На китката ѝ се виждаше бяла превръзка. Ръката с превръзката бавно се скри от погледа на Съли. Жената, която приличаше на Каръл, се опита да се хване за ръба на колата, но после пръстите ѝ изчезнаха. От небето падна още нещо свистящо.

— Скрийте се! — извика Съли. — Веднага се скрийте, по дяволите!

Свистенето се усилваше неимоверно силно, докато най-сетне падащият предмет удари покрива на буика, който хлътна надолу. От небето беше паднала микровълнова печка.

Навсякъде около Съли сега се чуваше свистене от падащи предмети. Все едно беше наред земетресение, което обаче се случваше някъде над него, а не на земята. Наоколо се изля дъжд от различни списания. С разтворените си страници те приличаха на умрели птици. Вляво от него стол се стовари върху фургон. Предното стъкло на форда се пръсна на малки парченца. Столът отскочи и падна пред капака на фургона. Пред тях по платната от небето падаха портативен телевизор, пластмасова кошница, няколко фотоапарата и пластмасови чинии. След чиниите надолу полетя нещо, което наподобяваше бейзболна бухалка.

Младежът с мотоциклета не искаше да гледа повече. Той се затича между колите, като се опитваше да не закача страничните огледала, а едната си ръка държеше над главата, сякаш валеше пролетен дъжд. Съли си помисли, че младежът щеше да е по-защитен, ако си беше сложил каската на главата. Разбира се, когато започнат да падат разни предмети от небето, е нормално човек да се държи неадекватно.

Сега падаше нещо друго. Приближаваше се все повече и повече. Със сигурност този предмет беше много по-голям от микровълновата печка. Този път звукът не приличаше на предишното свистене, а по-скоро наподобяваше падащ самолет или хеликоптер, дори цяла къща. Във Виетнам Съли винаги беше наблизко, когато подобни неща падаха от небето. Страшното сега беше, че в свистенето имаше нещо музикално.

Отгоре падаше роял. Беше бял. Беше от роялите, на който очакваш да седне някоя висока жена, облечена в черно, и да свири «Ден и нощ». Бял роял падаше от небето в Кънектикът. Превърташе се. Клавишите му потракваха. Слънцето се отразяваше в позлатените педали. Сянката му на асфалта беше напълно безформена.

Роялът падаше сякаш по-бавно и вибрираше като че ли падаше в тунел. Падаше точно към Съли. Безформената му сянка започна да се смалява.

— Бягайте! — извика той и започна да тича. — Бягайте!

Първо падаше роялът. Неотлъчно го следваше бялата пейка, а след нея като опашка на комета се носеха нотни листове. Плочи, старо жълто палто с цвят на прах, автомобилна гума, скара за барбекю, чаша за чай и шкаф за документи летяха надолу след рояла.

— Ще ме черпиш ли една цигара? — беше попитал Съли в алеята до погребалното бюро, където Пагс лежеше в ковчега си. — Никога не съм пушил «Дънхил».

— Както кажеш. — Дийфенбейкър изглеждаше изненадан, сякаш никога досега не са му искали цигара.

Съли все още си спомняше Дийфенбейкър, който стоеше до преобърнатия стол наред улицата: колко беше блед, как трепереха устните му, как дрехите му все още миришеха на дим и на гориво. Дийфенбейкър гледаше ту Маленфант, ту старата жена, ту другите, които стреляха напосоки към колибите, ту Мимс, който беше разстрелял плаещото хлапе. Спомняше си как Дийф погледна лейтенант Шърман, но не намери помощ в погледа му. Не беше забравил и как Слокъм гледаше Дийф, новия лейтенант след смъртта на Пакър. И накрая Дийф беше погледнал Слокъм. Слай Слокъм не беше офицер и никога нямаше да бъде. Слокъм беше обикновен войник, който си мислеше, че «Реър Ърт» са чернокожи. Беше обикновен човек, но беше готово да направи това, което другите бяха неспособни да сторят. Слокъм беше обърнал поглед към Маленфант, Пийсли, Клемсън, Мимс и останалите, чиито имена Съли вече беше забравил. После отново беше погледнал Дийфенбейкър. Имаше шест или най-много осем човека, които бяха Юсо. Слокъм гледаше Дийфенбейкър и го питаше с очи: «Какво искаш? Казвай, сега ти си шефът.»

Дийфенбейкър беше кимнал.

Съли се чудеше дали той самият е способен да го направи. Предполагаше, че няма да може. Ако зависеше от него, Маленфант и останалите откачалки щяха да убиват, докато им свършеха патроните. Дийфенбейкър обаче беше кимнал. Слокъм му кимна в отговор, после вдигна автомата си и пръсна главата на Ралф Клемсън.

В момента, в който Клемсън падна мъртъв на земята, Съли си помисли, че Слокъм познава по-добре Маленфант. Двамата дълго време бяха кръстосвали джунглите и бяха изиграли много игри на карти. Той беше избрал Клемсън измежду откачалките, защото ако убиеше Маленфант, ефектът нямаше да е същият. Ако беше убил Маленфант, който крещеше, че ще набучат на колове главите на убитите, за да разберат виетнамците с кого си имат работа, нямаше да привлече вниманието на останалите откачалки. Освен това старата *мамасан* вече беше мъртва, така че нямаше проблем, ако онзи искаше да се изгаври с нея.

Сега Дийф вече се казваше Дийфенбейкър, плешив продавач на компютри, който вече не ходеше на сбирките. Запали цигарата на Съли със зипото си и после го гледа как си дръпна и задържа дима в дробовете си.

— От дълго време не си пушил, нали? — попита.

— От две години.

— И знаеш ли кое е най-лошото? Това, че много бързо се връщаш към старите навици.

— Разказвал съм ти за старата жена, а?

— Да.

— Кога?

— На последната сбирка. Онази на плажа в Джърси, когато Дъргин скъса горнището на банския на сервитьорката. Беше голяма простация.

— Тогава ли беше? Не си спомням.

— Беше много пиан.

Разбира се, че е бил много пиан. На всички сбирки се случваше едно и също. Имаше диджей, който обикновено си тръгваше по-рано, защото някой искаше да го пребие, задето не пускал хубава музика. Докато не го изхвърлеха, от високоговорителите се чуваха песни като «Изгряващата луна», «Подпали моя огън», «Дай ми малко любов» и

«Моето момиче». Всичките бяха от саундтраковете Към филмите за Виетнам, които бяха заснети на Филипините. Съли си спомняше, че повечето от ветераните се вбесяваха на Карпентърс или на «Ангелът на утрото». Войниците в джунглата си предаваха цигарите с опиум и снимките на приятелките си, когато слушаха песента «Един тенекиен войник», която тогава беше известна като «Темата от шибания Били Джак». Съли не си спомняше да е чувал дори веднъж «Доорс» във Виетнам. Винаги слушаха «Строубери» Аларм Клок и песента им «Тамян и ментови бонбони». В момента, в който чу тази песен, разбра, че са загубили войната.

Сбирките започваха с музика, миризма на печено месо (миризма, която винаги напомняше на Съли за хеликоптерно гориво) и много студена бира. В началото винаги беше добре. После изведнъж идваше следващата сутрин. Очите го боляха от светлината. Имаше усещането, че в главата си има тумор и че стомахът му е пълен с отрова. В една такава сутрин смътно си спомняше, че предишната вечер беше накарал диджея да пусне «О, Каръл!» и го беше заплашил, че ще го убие, ако я спре. Друг път се беше събудил до бившата жена на Франк Пийсли. Тя хъркаше, защото носът ѝ беше счупен. Възглавницата ѝ беше подгизнала от кръв и Съли не можеше да си спомни дали той ѝ е счупил носа, или шибаният Пийсли го е направил. Искеше да го е направил Пийсли, но знаеше, че може да е и той. През дните преди да открият В. (виаграта), когато имаше проблеми със секса, побесняваше. За щастие, когато жената се събуди, нищо не си спомняше. Той се сети как стоеше със свалени гащи наред стаята.

— Защо имаш само една топка? — го беше попитала тя.

— Щастливец съм, че имам и това — ѝ беше отговорил, а главата му се пръскаше от болка.

— Какво съм ти казал за старата жена? — попита той Дийфенбейкър, докато седяха и пушеха цигари край погребалното бюро.

Лейтенантът вдигна рамене.

— Само това, че продължаваш да я виждаш. Каза, че понякога се появявала с различни дрехи, но си била съвсем същата стара *мамасан*, която Маленфант очистил. Трябваше да те накарам да замълчиш.

— По дяволите — рече Съли и прокара ръка през косата си.

— Каза също, че се чувстваш по-добре, откакто си се върнал от Западния бряг — продължи Дийфенбейкър. — И какво ако от време на време виждаш старицата? На някои хора им се привиждат летящи чинии.

— Не и на тези, които дължат на две банки почти милион долара — отвърна Съли. — Ако знаеха...

— Ако знаеха какво? Ще ти кажа какво. Нищо. Докато си плащаш вноските, Съли-Джон, и им даваш полагаемото им се, на никого няма да му пука какво виждаш, когато загасиш лампата... На тях не им пука дали се обличаш с женско бельо или дали биеш жена си. Освен това не мислиш ли, че и в тези банки има мъже, които са се били в джунглата?

Съли дръпна от цигарата и погледна Дийфенбейкър. Истината беше, че досега не се беше сещал за подобно нещо. Беше се срещал с двама банкови чиновници, които бяха на неговите години, но не бяха говорили за Виетнам. «Следващия път, когато се срещна с тях — помисли си, — ще ги питам дали имат зипо. Така ще разбере.»

— Защо се смееш? — попита Дийфенбейкър.

— Нищо. А ти как си, Дийф? Имаш ли си и ти някоя стара дама? Нямам предвид приятелката ти, а някоя стара дама. Нали знаеш? *Мамасан*?

— Не ме наричай Дийф. Сега никой не ме нарича така. Никога не ми е харесвало.

— Имаш ли си и ти някоя?

— Рони Маленфант е моята *мамасан* — отвърна Дийфенбейкър. — Понякога го виждам. Не така, както ти виждаш своята все едно е наистина тук, но и спомените са живи, нали?

— Да.

Дийфенбейкър поклати бавно глава.

— Ако всичко това бяха само спомени. Нали знаещ? Де да бяха само спомени.

Съли мълчеше. В погребалното бюро сега органът свиреше някаква музика, а не химни. Това беше заключителната музика. С нея искаха да кажат на опечалените, че е време да се разкарат.

— Има спомени и има неща, които наистина виждаш — продължаваше Дийфенбейкър. — Както, когато четеш книга от някой добър автор: той ти описва стая и ти я виждаш. Може да кося моравата,

да гледам телевизия, да чета приказка на внука си, преди да го сложа да си легне, дори да се натискам с Мери на дивана в хола и изведнъж «бум», и ето ти го Маленфант с пъпчивото си лице и къдрава коса. Нали си спомняш колко му беше къдрава косата?

— Да.

— Рони Маленфант, който винаги говори за това, за онова, за всичките шибани неща по света. Шегите му. И малката торбичка. Нали не си забравил за нея?

— Не, разбира се. Малката торбичка, която носеше на колана си. В нея държеше картите. Винаги две тестета. Казваше: «Хайде да направим една игра, момчета! Един цент на точка. Какво ще кажете?» И те се събираха около него.

— Да, да. Ти го помниш, Съли, но аз го виждам. Чувам го. Дори усещам миризмата на шибаните цигари, които пушеше... но най-често го виждам как я събаря на земята и се надвесва над нея, като не спира да крещи...

— Стига.

— ...и тогава не вярвах, че ще го направи. В началото не мислех, че и той си вярва. Първо я удари с приклада, но после реши да стигне докрай и го направи. Тя извика и започна да се влачи по земята, а той застана над нея, спомняш си. А останалите от тях тичаха. Ралф Клемсън и Мимс и останалите. Винаги съм мразел онова малко копеле Клемсън. Той беше по-лош от Маленфант, защото Рони поне не беше подъл. Клемсън беше луд, но и подъл. Бях уплашен до смърт, Съли. Знаех, че трябва да спра това, но се страхувах, че ще ме предадат... По-точно, че ще ме предадете, всички вие, защото в онзи момент от едната страна стоях аз, а от друга бяхте всички вие. Шърман, нямам нищо против него, отиде при хеликоптерите, сякаш нямаше да има утрешен ден, но в скапаното село... Погледнах го и той не реагира.

— По-късно ми спаси живота, когато попаднахме на засадата — тихо изрече Съли.

— Знам. Вдигна те и те понесе като шибания Супермен. На поляната беше добре и после при засадата, но в селото... Нищо. Тогава трябваше да решавам аз. Все едно аз бях единственият възрастен там, само дето не се чувствах като такъв.

Съли не си направи труда да му каже да млъкне. Дийфенбейкър трябваше да сподели болката си. Нищо не можеше да го накара да

млъкне.

— Спомняш ли си как викаше тя, когато той я закла? Онази старица? А Маленфант се беше надвесил над нея и не спираше да приказва. Благодарен съм на Господ за Слокъм. Той ме погледна и това ме накара да направя нещо... въпреки че всичко, което направих, беше да му кажа да стреля.

«Не — помисли си Съли, — ти дори не направи и това, Дийф. Ти просто кимна. Ако се изправиш в съда, няма да ти се размине. Ще те накарат да говориш и да си признаеш всичко както си беше.»

— Мисля, че през онзи ден Слокъм спаси душите ни — продължи Дийфенбейкър. — Нали знаеш, че се самоуби? Да. През осемдесет и шеста.

— Мислех, че е умрял при злополука.

— Ако смяташ, че да се забиеш в парапета на мост със скорост сто километра в час, когато по пътя няма почти никакви коли, е злополука, значи е така.

— Какво става с Маленфант? Знаеш ли?

— Ами, той никога не идва на сбирките, но знам, че е още жив. Анди Бриниган го видял в Южна Калифорния.

— Таралежа?

— Да, Таралежа. И знаеш ли къде го видял?

— Не, разбира се, че не.

— Това направо ще те изуми, Съли-Джон. Бриниган е от Дружеството на анонимните алкохолици. Твърди, че това спасило живота му, и може би е прав. Преди пиеше като луд. Пиеше повече от всеки от нас. Ако кажа, че пиеше повече от всички нас, взети заедно, няма да сбъркам. Ходи на срещи с пияндета през целия ден. Заема някаква длъжност в групата и помага и на други. Всяка година си правят национална среща. Миналата година пияниците се събраха в Сан Диего. Петдесет хиляди пияндета се събраха в централната градска зала в Сан Диего и започнаха да се молят. Можеш ли да си представиш?

— Горе-долу — отвърна Съли.

— Скапаният Бриниган поглежда наляво и кого мислиш вижда? Рони Маленфант. Не чува добре гласа му, но това е той. След края на срещата той го хванал и двамата отишли да пийнат по едно. — Дийфенбейкър замълча. — Предполагам и алкохолиците правят така.

Пият лимонада или кола, или там нещо такова. Маленфант разправя, че от две години не пие, че е чист, че е намерил нов смисъл на живота си, като се е посветил на Бога. Таралежът го пита дали е стигнал до пето ниво и дали е изповядал греховете си от едно време. Без да го поглежда Маленфант отговаря, че го е направил още преди година и това много му помогнало.

— Я виж ти! — рече Съли и се изненада на яростта в гласа си. — Старата *мамасан* ще се радва да разбере, че Маленфант е преживял случилото се. Ще ѝ кажа следващия път, когато я видя. — Той все още не знаеше, че ще се срещне с нея по-късно същия ден.

— Непременно го направи.

Те продължиха да седят. Съли помоли Дийфенбейкър за още една цигара и той му даде. После отново я запали със зипото. Иззад ъгъла се чуваха гласове и тих смях. Погребението на Пагс беше свършило. А някъде в Калифорния Рони Маленфант четеше дебелия черна книга с кръст на нея и се опитваше да влезе във връзка с висшата сила, която наричаше Бог. Може би и Рони щеше да има група с алкохолици, на които да помага. На Съли му се искаше Рони да е мъртъв. Съли искаше виетнамците да бяха разстреляли Рони Маленфант още там във Виетнам. С неговата торбичка и две тестета карти, с приклада му, с разкрачените крака над старата жена, облечена в зелени панталони и оранжева риза.

— Като начало можем да си зададем въпроса защо бяхме във Виетнам? — рече Съли. — Не искам да звуча философски, но ти разбра ли защо?

— Кой е казал следното: «Този, който не се учи от миналото, е прокълнат да го изживее още веднъж?»

— Ричард Доусън, водещият на семейното шоу.

— Майната ти, Съливан.

— Не знам кой го е казал. Има ли значение.

— По дяволите! Разбира се, че има — отговори Дийфенбейкър. — Защото ние никога не излязохме. Никога не излязохме от джунглата. Нашето поколение умря там.

— Това ми звучи малко...

— Малко какво? Малко претенциозно? Добре. Малко глупаво? Добре. Малко себелюбиво? По дяволите, така е! Но това сме ние.

Какво направихме ние след Виетнам, Съли? Какво направиха тези, които протестираха, и другите, които си седяха вкъщи?

Лицето на новия лейтенант леко почервения. Изглеждаше като човек, който е намерил своето конче-люлка и не може да направи нищо друго, освен да се качи на него. Той вдигна ръка и започна да свива пръстите си и да изброява така, както Съли беше направил преди малко.

— Ами, да видим. Ние сме поколението, което измисли братята Супер Марио, ракетите с лазерно насочване, кокаина. Ние създадохме Ричард Симънс, Скот Пек и Марта Стюарт Ливинг. Идеята ни за тотална промяна на жизнения стандарт се котира навсякъде. Момчетата, които си горяха сутиените за мир, сега си купуват бельо от магазините «Виктория Сикретс», а момчетата, които чукаха наред като израз на протест срещу войната, сега са пуснали шкембета и си лъскат бастуните, докато прелистват някое порносписание. Това сме ние, мой човек. Обичаме да гледаме. Филми, видеоигри, полицейски преследвания по телевизията, боксови мачове, срещите по борба. Просто обичаме да гледаме. Но имаше едно време... не се смей, но имаше едно време, когато всичко това беше само в главите ни. Този факт известен ли ти е?

Съли кимна. Мислеше си за Каръл. Не когато седеше на дивана с миришещата си на вино майка, не и когато беше вдигнала плаката пред фотоапарата, а кръвта ѝ се стичаше по лицето. Тази Каръл беше вече твърде стара и твърде луда и това се виждаше в усмивката ѝ, можеше да бъде прочетено и на плаката. По-скоро се беше сетил за Каръл такава, каквато беше, когато майка ѝ ги беше завела в Сейвин Рок. Тогава неговият приятел Боби беше спечелил пари от един картоиграч, а Каръл беше със синия си бански. После тя беше погледнала Боби по начин, с който казваше, че той я убива, но на нея ѝ харесва. Тогава всичко това беше в главите им. Сега беше напълно сигурен. Но децата забравят всичко. Пръстите им са много несръчни, а по ръкавиците им има дупки и загубват всичко.

— Ние пълним портфейлите си от финансови операции на борсата, ходим във фитнесзалите и се записваме при разни психиатри, за да можем да разберем самите нас. Южна Америка гори. Малайзия гори. Шибаният Виетнам гори, но ние вече не се страхуваме от себе си. Най-сетне започнахме да се приемаме и да се харесваме. Това е добре.

Съли си помисли за Маленфант, който се опитва да намери себе си, който се опитва да хареса скрития в него Рони и да потисне страха си.

Всичките пръсти на Дийфенбейкър бяха протегнати и държеше ръката пред лицето си. В тази поза приличаше на Ал Йолсън, който се готви да запее «Мамо». Дийфенбейкър сякаш разбра за какво си мисли Съли и свали ръка. Изглеждаше нещастен, притеснен и уморен.

— Харесвам много хора, които са на нашата възраст — продължи той, — но ненавиждам нашето поколение, Съди. Имахме възможност да променим всичко. Всъщност ние го направихме. А сега се задоволяваме с фирмени дънки, с билети за концерта на Марая Кери, с филма на Джеймс Камерън «Титаник» и с пенсионното осигуряване. Единственото близко до нас поколение по егоизъм е така нареченото «изгубено поколение» от двайсетте години. И повечето от представителите му имаха смелостта да си останат пияници. Ние дори и това не можахме да направим. Човече, направо сме отвратителни.

Новият лейтенант почти се беше разплакал.

— Дийф...

— Знаеш ли каква е цената, когато искаш да продадеш бъдещето, Съли-Джон? Никога не можеш наистина да забравиш миналото. Никога не можеш да го преодолееш. Според мен ти не си дори тук в Ню Йорк. Ти си в делтата, опрял си се на едно дърво и чешеш изпохапвания си от комар врат. Пакър все още е командващият офицер, защото е още 1969 година. Всичко, за което се сещаме, е там и така е по-добре. Във Виетнам е по-добре. Затова все още сме там.

— Мислиш ли?

— Да.

Една брюнетка, облечена в синя рокля, се показва иззад ъгъла.

— Ето къде си бил — рече тя.

Дийфенбейкър се изправи, докато тя се приближаваше.

— Мери, това е Джон Съливан. Заедно служихме с него и Пагс във Виетнам. Съли, това е добрата ми приятелка Мери-Тереза Чарлтън.

— Радвам се да се запознаем — рече Съли и й подаде ръка.

Тя стисна ръката му, но продължаваше да гледа Дийфенбейкър.

— Госпожа Пагано иска да те види, скъпи. Моля те.

— Не се и съмнявам — отвърна той. Тръгна към входа на погребалното бюро и после се обърна към Съли: — Изчакай още

малко. Ще отидем да пийнем по нещо. Обещавам ти, че повече няма да говоря за миналото. — Но когато изрече това, не гледаше Съли в очите, защото знаеше, че не е способен да го направи.

— Благодаря, лейтенант, но трябва да тръгвам. Искам да избегна задръстванията.

Но той не беше успял да избегне задръстванията и сега към него се носеше роял, чиито клавиши блестяха на слънцето. Съли се просна по корем и се пхна под една кола. Роялът се стовари на не повече от два метра от него и клавишите му се пръснаха.

Съли се измъкна изпод колата и се изправи на крака. Погледна на север и очите му се разшириха от страх и учудване. От небето падаха различни предмети: касетофон, черги, косачка за трева, аквариум с рибки. Видя възрастна жена с посивяла коса да бяга по платното и тогава върху него се стовари една стълба, която нарани лявата му ръка и го повали на земята. Падаха столове, бюра, маси, дори един асансьор заедно със стоманените въжета. Счетоводни книги се изсипаха на паркинга на една от съседните индустриални сгради. Кожено палто спъна тичаща жена, а след това отгоре ѝ се стовари диван, който я уби на място. Въздухът заприлича на буря от светлини, когато огромно цветно стъкло се пръсна над тях. Статуя на войник от гражданската война се разби в каросерията на един камион. Желязна греда се удари в лампата над пътя, превъртя се и полетя към спрелите коли. В каросерията на пикапа до него падна малък платнен лъв. Тичаха и крещяха хора. Навсякъде имаше коли със смачкани покриви и счупени стъкла. Съли видя един мерцедес, от чийто покрив стърчаха розовите крака на манекен. Наоколо се разнасяха различни звуци.

Върху него падна още една сянка и въпреки че вдигна ръка и се наведе, той знаеше, че вече е твърде късно. Ако отгоре идваше нещо голямо, след секунда той щеше да се превърне в петно на асфалта.

Падащият предмет удари ръката му, без да я нарани, и се приземи пред краката му. Погледна предмета изненадано.

— По дяволите! — рече.

Наведе се, вдигна бейзболната ръкавица, която беше паднала от небето, и я позна веднага: драскотината от лявата страна и изтърканата кожа по пръстите. Той погледна от горната страна, където Боби беше написал името си. Името все още беше там, но буквите изглеждаха току-що написани. Сякаш на това място бяха изтрили първото име,

после бяха написали друго и накрая отново го бяха изтрили, за да напишат трето.

Когато приближи ръкавицата към лицето си, Съли не можа да устои на миризмата ѝ. Сложи я на ръката си и в малкия пръст усети нещо. Беше навита бележка. Той не ѝ обърна внимание. После вдигна ръкавицата към лицето си, затвори очи и вдъхна миризмата ѝ. Усети ухание на кожа, боя за обувки, бонбони и трева. Върна се в лятото на 1960 година, когато се беше прибрал от лагера, за да намери Боби променен, Каръл бледа и замислена, а онзи страхотен човек, който живееше на третия етаж в сградата на Боби — Тед — си беше заминал. Тогава всичко се беше променило... но лятото продължаваше. Той сякаш изведнъж беше отново на единайсет и всичко изглеждаше...

— Вечно — промърмори той в ръкавицата и отново вдъхна ароматите ѝ, докато някъде наблизко различни предмети се стовариха върху покрива на нечия кола. Съли си спомни ластика си, черното колело, вкуса на бонбоните, които се топяха в устата. Спомни си как маската на кетчъра пасваше идеално на лицето му и какъв звук издаваха гуменките, докато тичаше по Броуд Стрийт. Как се вбесяваше госпожа Конлан, когато се доближаваха до цветята ѝ, и как госпожа Годлоу искаше свидетелство за раждане, за да те пусне в киното и да видиш Бриджит Бардо

(Ако тя е боклук, аз искам да съм боклукчия.)

по хавлиена кърпа. Как си играеха на войници и на възрастни. Как пърдяха в часовете на госпожа Суийтсър и...

— Хей, американецо. — Само дето казваше «американецо» и Съли знаеше кого щеше да види, когато вдигне поглед от ръкавицата на Боби. Беше старата *мамасан*. Стоеше между мотоциклета, който беше премазан от един фризер (от отворената му врата падаше замразено месо), и едно субаро, от чийто покрив стърчеше метално фламинго. Старата *мамасан* беше облечена както обикновено в зелени панталони и оранжева риза. На устните ѝ имаше ослепителна усмивка.

— Хей, американецо, ела ти при мен. Аз защити. — И тя протегна ръце към него.

Съли тръгна към нея сред хаоса от падащи телевизори, надуваеми басейни, обувки с високи токове и обществен телефон, от който се ръсеха монети. Той вървеше към нея и изпитваше облекчение. Същото чувство, което изпитваш, когато се прибиращ у дома.

— Аз защити. — Тя продължаваше да протяга ръце към него. — Горкото момче, аз защитя. — Тя го прегърна, докато около него крещяха и бягаха хора, а от небето падаха хиляди различни неща северно от Бриджпорт.

— Аз защити — повтори и Съли отново седеше в колата си. Никъде наоколо не се движеха коли. По радиото «Платърс» пееха «По здрач», а Съли не можеше да диша. Оказа се, че нищо не беше паднало от небето и всичко си беше напълно нормално, само дето не се движеха. Но как беше възможно това? Как беше възможно това, след като все още държеше ръкавицата на Боби Гарфийлд?

— Аз защити — рече старата *мамасан*. — Горкото момче. Горкият американец, аз защити.

Съли не можеше да диша. Искаше да ѝ се усмихне. Искаше да ѝ каже, че съжaliaва, че поне някои от тях са искали да помогнат, но не му достигаше въздух и беше много уморен. Затвори очи и се опита да вдигне ръкавицата на Боби към лицето си за последен път, за да я помирише, но тя изведнъж беше станала прекалено тежка.

На следващата сутрин Дийфенбейкър стоеше край кухненската маса, облечен само по дънки. Сипваше си кафе, когато Мери влезе при него от дневната. Беше с дълга тениска и носеше «Ню Йорк Поуст» под мишница.

— Мисля, че имам лоши новини за теб — рече тя. — Средно лоши новини.

Той се обърна към нея уморено. Лошите новини трябваше винаги да идват следобед. Поне след като се е наобядвал, човек е наполовина готов да посрещне някоя лоша новина. Когато обаче се случваше сутрин, сякаш до края на деня оставаше синина на лицето.

— Каква е?

— Човекът, с когото ме запозна вчера на погребението на твоя приятел... Нали каза, че е търговец на коли в Кънектикът?

— Да.

— Исах да съм сигурна, защото Джон Съливан не е най-често срещаното...

— За какво говориш, Мери?

Тя му подаде вестника.

— Пише, че се е случило, докато се е прибирал към дома си. Съжалявам, скъпи.

«Тя е сгрещила» — беше първата му мисъл. Хората не умират веднага след като си се видял и си говорил с тях. Това му изглеждаше като неоспоримо правило.

Но беше той. Отстрани имаше и снимки: Съли, облечен в бейзболната си униформа от гимназията с маска на кетчър на главата, вдигната над лицето му; Съли във военната си униформа и Съли в костюм. Под трите снимки имаше изречение, което може да бъде срещнато само в «Поуст»:

ДЖЪМБО!

ВЕТЕРАН ОТ ВИЕТНАМ, НАГРАДЕН СЪС СРЕБЪРНА ЗВЕЗДА, УМИРА ПО ВРЕМЕ НА ЗАДРЪСТВАНЕ В КЪНЕКТИКЪТ

Дийфенбейкър прегледа набързо статията, като се чувстваше едновременно тъжен и измамен, както всеки път, когато четеше за някой починал приятел. «Твърде млади сме все още за естествена смърт» — винаги си мислеше той в подобни моменти.

Съли беше починал от сърдечен удар, попаднал в задръстване, причинено от закъсал трактор с ремарке. Във вестника пишеше, че можело да умре и на няколко метра от табелата на своята борса за коли. Подобни изречения или възклицания като «ДЖЪМБО!» бяха запазена марка на «Поуст». «Таймс» беше добър вестник, ако човек е умен. «Поуст» беше вестникът на пианиците и поетите.

Съли беше разведен, но нямаше деца. Разходите по погребението му щеше да поеме някой си Норман Оливър от Първа банка в Кънектикът.

«Ще бъде погребан от банката си! — помисли си Дийфенбейкър и ръцете му се разтрепериха. Не знаеше защо тази мисъл го беше уплашила така. — От шибаната му банка! Господи!»

— Скъпи? — Мери го гледаше уплашено. — Добре ли си?

— Да — отвърна той. — Попаднал в задръстване и починал в колата си. Може би те дори не са успели да закарат линейка при него. Може би въобще не са го намерили, преди да са започнали да се движат. Господи!

— Стига — каза му тя и взе вестника.

Съли беше получил «Сребърната звезда» заради спасителната операция при хеликоптерите, разбира се. Партизаните стреляха и

Пакър, както и Шърман водеха своите хора напред сред куршумите. Десет или дванайсет от войниците им бяха мъртви при това настъпление и двама души от падналите хеликоптери бяха живи. Джон Съливан беше пренесъл единия от тях на безопасно място.

Маленфант също беше тичал към хеликоптерите с пожарогасител в ръка. През цялото време не преставаше да крещи на партизаните да го застрелят, но те не можеха, защото той знаеше, че са една банда слепи женчовци. Маленфант също беше предложен за «Сребърна звезда» и Дийфенбейкър не беше сигурен, но май го бяха наградил. Дали Съли знаеше за това? Не беше ли споменал нещо такова, докато седяха на пейката край погребалното бюро? Може би, а може би не. С времето медалите ставаха някак по-маловажни, също като наградата, която получаваш в първи клас за това, че си научил някакво стихотворение наизуст. Те се превръщат в нещо, което държиш на полицата. С тези неща възрастните мъже зальгваха децата. Караха ги да тичат, да скачат, да се хвърлят напред. Дийфенбейкър си помисли, че светът вероятно ще бъде по-хубав без възрастните мъже (това откритие беше направено, когато той самият се превръщаше в един от тях). Оставете жените да живеят. Старите жени никога няма да наранят никого, но възрастните мъже бяха по-опасни от глутници побеснели кучета. Застреляйте всички, после полейте телата им с бензин и ги подпалете. И нека децата се хванат за ръце и да танцуват около огъня, докато пеят старите песни на «Кросби Стилс» и Неш.

— Много ли ти е мъчно? — попита Мери.

— За Съли ли? Да. Не се бяхме виждали от години.

Той пиеше кафе и си мислеше за старицата с червени гуменки, която Маленфант беше убил. Жената, която навестяваше Съли. Повече нямаше да го навестява. Поне това беше хубаво. Дните, когато старата *мамасан* щеше да идва, бяха свършили. Така в действителност свършваха войните. Така предполагаше Дийфенбейкър. Свършваха не на някоя маса, а в задръствания, в санаториуми за болни от рак, на работните места. Войните умираха постепенно и всеки етап се превръщаше в спомен, който се губеше като ехото или като лекия ветреца. Накрая войните също вдигаха бяло знаме. Или поне той се надяваше. Надяваше се, че дори и войните се предават.

1999: ХАЙДЕ, СТАРИ МРЪСНИКО, ВЪРНИ СЕ У ДОМА И СЕ СПУСКАТ БОЖЕСТВЕНИТЕ СЕНКИ НА НОЩТА

Един следобед през последното лято преди настъпването на 2000 година Боби Гарфийлд се завърна в Харуич, щата Кънектикът. Най-напред отиде на гробището «Уест Сайд» на погребалната церемония, която се състоя на семейния парцел на семейство Съливан. За стария Съли-Джон се насъбра огромна тълпа — статията в «Поуст» бе докарала маса народ. Неколцина дечица се изплашиха до смърт и ревнаха, когато почетната рота на Американския легион даде залп. След службата имаше панихида в местния клуб на Американските ветерани. Боби се отби за малко — колкото да хапне парче торта с чаша кафе и да се обади на господин Оливър — но не видя никакви познати, а искаше да посети някои места, докато е още съвсем светло. Почти четирийсет години не се бе връщал в Харуич.

На мястото на прогимназията и гимназията «Сейнт Гейбриъл» беше издигнат търговски център «Нътмег». На мястото на пощата имаше празна площадка. Железопътната гара още гледаше към Площада, но каменните колони на пешеходния надлез бяха покрити с графити, а будката за вестници на господин Бъртън бе затворена и закована с дъски. Тревните площи между Ривър Авеню и Хюсатоник още си стояха, но патиците бяха изчезнали. Боби помнеше как веднъж грабна една птица и замери с нея някакъв мъж в тъмен костюм — звучи малко невероятно, но наистина беше така. «Ще ти дам два долара, ако ми позволиш да ти духам» — каза мъжът и Боби му метна една патица. Сега го напушваше смях при спомена за тази случка, но тогава оня кретен му изкара акъла.

На мястото на «Ашър Емпайър» се извисяваше огромен склад на UPS. По продължението на Ашър Авеню в посока Бриджпорт, точно

на ъгъла, където булевардът се влива в Пюритан Скуеър, едно време се намираше «Уилям Пен Грил», но сега заведението беше изчезнало и на негово място бяха построили «Пица Уно». Боби се замисли дали да влезе. Стомахът му беше вече на петдесет години, както и всички останали части на тялото му, и пицата не му понасяше много-много.

Само че това бе чисто и просто оправдание. В главата му веднага ще нахлуят образи, ето коя бе истинската причина — изведнъж пред очите му ще наизникнат паркирани на тротоара огромни просташки коли, боядисани в цветове толкова ярки, че чак крещящи.

Боби зави и се върна в самия Харуич — да пукне, ако закусвалнята «Колъни» не си е на мястото, и да пукне, ако менюто не предлага хотдог. Хотдогът не е по-подходящ от шибаната пица, но кой се интересува от това. Прилосек за какво е, нали за редки гастрономически неволи, породени от някой спомен? Глътна едно хапче и се натъпка с два хотдога. Още ги продаваха в ония мазни картонени джобове и бяха все така божествени както едно време.

Накрая изгълта и един пай със сладолед, после излезе навън и застана край колата си. Реши да я остави тук — трябваше да се отбие само на две места, които бяха съвсем наблизно, и спокойно можеше да отиде пеш. Взе спортния сак от предната седалка и бавно закрачи покрай «Спайсърс», който се беше разраснал в огромен магазин «7-11» с бензинови колонки отпред. Като го отминаваше, дочу гласове, призрачни гласове от 1960 — гласовете на близначките Сигсби.

Мама-тати бой.

Мама каза нас вън.

Що правиш така, глупав стар Боби Гарфийлд?

Глупав стар Боби Гарфийлд, да — това бе той. Може и да е поумнял малко с годините, но надали чак толкова.

Заизкачва се по стръмната Броуд Стрийт и на половината път забеляза на тротоара избеляла дама. Клекна да я разгледа по-внимателно, потърквайки с пръст тебеширените очертания по краищата.

— Господине? Добре ли сте? — Млада жена с огромен плик «7-11» в ръце гледаше Боби със смесени чувства на тревога и недоверие.

— Нищо ми няма, добре съм — отвърна той, изправи се и изтупа ръце. И наистина се чувстваше добре. Край дамата нямаше ни една луна или звезда, камо ли комета. А и докато обикаляше из града,

никъде не забеляза обяви за изгубени домашни любимци. — Добре съм.

— Ами хубаво, радвам се за вас — сопна се младата жена и забърза по своя път. Дори не се усмихна. Боби я проследи с поглед, после отново закрачи, питайки се какво ли се е случило с близначките Сигсби и къде ли са сега. Помнеше как като говореше веднъж за времето, Тед Бротиган го нарече «плешивия стар измамник».

Но едва когато съзря Броуд Стрийт № 149, Боби си даде сметка, че е бил сто процента сигурен, че сградата е превърната във видеотека, закусвалня или бакалница. Но кооперацията си стоеше непокътната, само дето някогашните зелени дървени парапети сега бяха боядисани в кремаво. На верандата имаше велосипед и Боби си спомни как отчаяно желаше да има велосипед през онова последно лято в Харуич. Дори си събираше пари в буркан с етикет «Велосипеден влог» или нещо подобно.

Като застана на входа и сянката му се протегна на паважа, в съзнанието му нахлуха нови призрачни гласове.

«Ако бяхме Готрокови, нямаше да се налага да взимаш от буркана за велосипеда и да водиш малката си приятелка на лунапарк.»

«Тя не ми е приятелка! Тя не ми е приятелка!»

В спомена си каза точно тези думи на майка си, дори ѝ ги *изкрещя*... но паметта сигурно му изневеряваше. На неговата майка не можеше да се крещи. Ако човек държеше да не бъде скалпиран, де.

Пък и какво. Каръл *наистина* беше неговата малка приятелка. Беше ли? *Беше*.

Оставаше му да види още едно място, преди да се върне при колата си, и отправяйки прощален поглед на дома, където бе живял с майка си до лятото на 1960, се спусна по Броуд Стрийт, размахвайки спортния сак в ръка.

В онова лято имаше някаква магия, дори на петдесетгодишна възраст не се съмняваше в това, но вече не помнеше каква е била тя. Може би просто е имал детство като в разказ от Рей Бредбъри, каквото са имали повечето деца от малките градчета, или поне си мислят, че са имали — в което действителният свят и мечтите понякога се преплитат и пораждат чудно вълшебство.

Да, но... ъ-ъ...

Нека не забравяме розовите листенца, които пристигнаха чрез Каръл... но дали те означаваха нещо? Едно време означаваха — на онова самотно, почти изгубено създание, което беше тогава, Му се струваше, че означават — но те отдавна се бяха изгубили. Загуби ги горе-долу по времето, когато видя снимка на изгорялата къща в Лос Анджелис и разбра, че Каръл Джърбър е мъртва.

Тогава му се струваше, че нейната смърт изличи не само всякаква магия, а дори целия смисъл от детството. Каква полза от него, ако после ти се случват подобни неща? Лошото зрение и лошото кръвно са едно на ръка; лошите помисли, лошите сънища и лошите намерения — съвсем друго. По някое време ти се прииска да извикаш на Бога: «Хайде, мойто момче, *стига* вече.» Пораствайки, ти изгуби своята невинност, но нима трябваше да губиш и надежда? Каква полза на единайсет да целунеш едно момиче на виенското колело, ако след още единайсет години ще разтвориш вестника и ще научиш, че е изгоряла в някаква схлупена къщурка на някаква задънена уличка? Каква полза да помниш красивите ѝ тревожни очи или как слънцето блести в косата ѝ?

Така разсъждаваше до преди седмица и имаше много какво да каже по въпроса, но после отново почувства старата магия. «Хайде — сякаш го подкани тя. — Хайде, Боби, хайде, стари мръсноко, ела си у дома.» И ето ги го на, пак в Харуич. Уважи своя приятел от детството, наобиколи старите места (без да се просълзи) и вече почти бе дошло време да си ходи. Оставаше му да посети едно последно място.

Вече беше време за вечеря и градският парк беше почти празен. Боби закрачи към телената ограда зад хоума на поле «Б», разминавайки се с трима закъснели играчи. Двама носеха спортни екипи в огромни червени сакове, а третият беше нарамил касетофон, от който оглушително дънеше «Офспринг». Трите момчета го изгледаха недоверчиво, но Боби никак не се изненада. Той бе възрастен в царството на децата и живееше във времена, когато такива като него бъдат подозрение. Реши да не усложнява нещата с кимане, поздрави и глупави въпроси от сорта на «Как мина мачът, момчета?» Те отминаха по своя път.

Боби спря, вплете пръсти в телените ромбчета на мрежата и зарея поглед в червените лъчи на залязващото слънце, които падаха косо върху затревеното игрище и се отразяваха в таблото за резултата и

в някакви плакати с надпис «ОСТАНЕТЕ В УЧИЛИЩЕ» и «ЗАЩО МИСЛИТЕ СЕ НАРИЧА ДРОГА». Отново изпита онова главозамайващо магическо усещане — сякаш светът е тънък тюл, наметнат над нещо друго, и по-ярко, и по-страшно. Гласовете вече долитаха отвсякъде, като сливащите се линии на бясно въртящ се пумпал.

Не ме наричай глупава, Бобенце.

Няма да удряте Боби, той не е като ония.

Беше истинско съкровище, дечко, и все пускаше онази песен на Джо Стафърд.

Това е ка... а ка е съдба.

Обичам те, Тед...

— Обичам те, Тед — изрече Боби; не извика, но и не стенеше. Сякаш мереше думите как му стоят. Дори не си спомняше как изглеждаше Тед Бротиган, образите се размиваха в съзнанието му (помнеше ясно само цигарите «Честърфийлд» и безбройните безалкохолни бири), но като изрече тези думи, изпита топлина.

Тук се намеси един друг глас. Щом той се обади, Боби почувства как за пръв път, откакто си бе дошъл, в очите му парят сълзи.

— *Знаеш ли, Боби, нямам нищо против като стана голям, да стана магьосник. Ще пътувам с някой карнавал или цирк, ще нося черен костюм и цилиндр...*

— И ще вадиш зайци и какви ли не боклуци от него — довърши Боби и извърна поглед от поле «Б». Засмя се, отри очи, после прекара длан по темето си. Ни косъм не беше останал — последните кичури окапаха точно когато си му беше времето, преди петнайсет години. Прекоси алеята (през 1960 бе посипана с чакъл, а сега бе асфалтирана и маркирана със знаци и надписи «САМО ЗА ВЕЛОСИПЕДИ, ЗАБРАНЕНО ЗА РОЛЕРБЛЕЙДОВЕ!») и седна на една пейка — сигурно същата, на която бе седял, когато Съли го покани да отидат на кино, но Боби отказа, защото искаше да си довърши «Повелителят на мухите». Остави спортния сак на пейката.

Точно отсреща беше горичката. Беше сигурен, че това е същата горичка, където го заведе Каръл, когато се разплака. Скри го, за да не го види никой как надува гайдата като бебе. Никой, освен нея. Дали не го прегърна, докато се наплаче? Не помнеше точно, но май беше така. По-ясен бе споменът за срещата с трите момчета от «Сейнт Гейб»,

които за малко да ги натупат. Приятелката на майката на Каръл ги спаси. Не ѝ помнеше името, но тя се появи точно навреме... както онзи морски офицер изникна тъкмо навреме да отърве задника на Ралф на края на «Повелителят на мухите».

«Рионда, така се казваше. Заплаши ги, че ще ги обади на свещеника, а той ще каже на техните.»

Но Рионда не била там, когато същите момчета намерили Каръл. Дали щеше да загине в пожара в Лос Анджелис, ако Хари Дулин и неговите приятелчета не я бяха пребили? Не се знае със сигурност, но Боби смяташе, че отговорът е може би не. Дори сега сви юмруци при мисълта: «Ама после падна ли ми, Хари? Падна ми, и още как.»

Но вече беше твърде късно. Вече всичко се беше променило.

Боби разтвори сака, порови вътре и извади транзистор на батерии. Далеч не можеше да се мери с онова страшилище, което се размина с него на път към съблекалните, но щеше да му свърши работа. Трябваше само да го включи — вече беше настроено да хваща УКНД, Домът на старите шлагери в Южен Кънектикът. Трой Шондъл пееше «Този път». Боби беше доволен.

— Съли — каза той, зареял поглед в горичката, — ти беше точно копеле.

Зад него долетя много строг женски глас:

— Няма да вървя с вас, ако псувате.

Боби толкова рязко се извъртя, че радиото се плъзна от скута му и падна в тревата. Не виждаше лицето на жената — тя бе просто силует на фона на червеното небе, което се простираше от двете ѝ страни като криле. Понечи да каже нещо, но не успя. Дъхът му бе замрял, а езикът му лепнеше на небцето. Дълбоко в себе си долови глас, който размишляваше: «Значи това означава да видиш призрак?»

— Боби, добре ли си?

Тя с бързи крачки заобиколи пейката и червеният залез го заслепи право в очите. Боби зяпна, вдигна ръка и затвори очи. Долови парфюм... или аромат на летни треви? Кой знае. Като отвори очи, продължаваше да не вижда нищо, освен очертанията на женския силует — вместо лицето ѝ пред очите му играеше зелен отпечатък на заслепилото го слънце.

— Каръл? — дрезгаво изрече. — Мили Боже, ти ли си наистина?

— Каръл ли? Не познавам никаква Каръл. Името ми е Дениз Шуноувър.

И все пак беше тя. За последен път я видя, когато бе едва единайсетгодишна, но беше сигурен, че е тя. Трескаво разтърка очи. Диджеят се обади сред тревата:

— Това е УКНД, където вашето минало е вечно настояще. Ще чуете Клайд Макфатър. Той иска да ви зададе «Любовен въпрос».

Естествено — нали затова бе дошъл? Със сигурност не е тук заради Съли, или поне не само заради Съли. Същевременно бе толкова убеден, че е мъртва. От мига, в който видя изгорялата до основи къща в Лос Анджелис, бе абсолютно сигурен. И как го болеше сърцето, сякаш ги делиха не четирийсет години, а два телефонни разговора и разходка по улицата.

И докато Боби упорито мигаше и се опитваше да прогони плуващото слънчево петно от очите си, жената се наведе и решително го целуна по устните, после му прошепна на ухото:

— Трябва да се прибирам. Имам да правя салата. Какво е това?

— Последните ти думи, с които се разделихме като деца — отговори и се обърна към нея. — Ти дойде. Ти си жива и дойде.

Заслепението му почти бе преминало и най-сетне успя да разгледа лицето ѝ, озарено от лъчите на залязващото слънце. Беше красива въпреки белега, който се спускаше от дясното ѝ око чак до брадичката... а може би тъкмо заради него. Около очите ѝ имаше бръчици, но кожата на челото и около устните ѝ бе съвършено гладка.

Боби с удивление откри, че косата ѝ съвсем се е прошарила.

Сякаш прочитайки мислите му, тя протегна ръка и погали голото му теме:

— О, толкова ми е мъчно — възкликна... но на Боби му се стори, че съзира едновременно дьяволити пламъчета в очите ѝ. — Имаше най-разкошната коса на света. Рионда все повтаряше, че тя е половината от любовта ми към теб...

— Каръл...

Тя докосна устните му с пръст. Ръката ѝ също беше покрита с белези, а кутрето ѝ бе обезобразено. Белези от изгаряне.

— Нали ти казах, не познавам никаква Каръл. Името ми е Дениз. Като в онази стара песен на „Ранди енд Рейнбоус“. — Тя затананика. Боби я знаеше добре. Знаеше всички шлагери. — Ако отвориш

документите ми, навсякъде пише Дениз Шуноувър. Видях те на церемонията.

— А аз не те видях.

— Умея да бъда невидима. Научиха ме на този трик преди много, много време. Как да бъдеш *невидим*. — Тя потръпна. Боби бе чел за хора, които потръпват — предимно в евтините романчета — но за пръв път виждаше някой да го прави на живо. — А що се отнася до тълпи, много умея да стоя най-най-отзад. Горкичкият Съли-Джон. Помниш ли старото му топче с ластик?

Боби кимна и се подсмихна.

— Веднъж като искаше да се направи на много велик с това топче, взе да го размахва между краката, между ръцете и зад гърба си. И така се прасна в топките, че направо изпокапахме от смях. Веднага дотърчаха разни момичета — почти съм сигурен, че и ти беше с тях — и взехте да питате какво става, но ние не ви казахме. Ти направо побесня.

Тя се усмихна и закри с длан устата си и в този неин навик Боби съвършено ясно разпозна едновременно детето.

— Как разбра, че е починал?

— Прочетох в „Ню Йорк Поуст“. С отвратително заглавие, те са им запазена марка — ДЖЪМБО, и негови снимки. Аз живея в Поукипси и редовно получавам „Поуст“. — А след кратка пауза добави: — И преподавам във Васар.

— Преподаваш във Васар и четеше „Поуст“?

Тя сви рамене и се усмихна:

— Всеки си е луд. А ти, Боби? И ти ли прочете в „Поуст“?

— Не го получавам. На мен Тед ми каза. Тед Бротиган.

Тя се втренчи в него и усмивката й помръкна.

— Помниш ли Тед?

— Мислех, че завинаги ще си остана без ръка, а Тед ми я намести като по чудо. Разбира се, че го помня. Но Боби...

— Той знаеше, че ще си тук. Помислих си го още щом отворих пакета, но не можех да повярвам, докато не те видях с очите си. — Той протегна ръка и проследи с пръст белега съвсем по детски, без въобще да се срамува. — Това ти е от Ел Ей, нали? Какво стана там? Как се измъкна?

Тя поклати глава.

— Не говоря за тези неща. Никога не съм разказвала какво се случи в онази къща. И никога няма да разкажа. Онова бе друг живот. Друга жена. Тази жена умря. Тя беше много млада, пълна идеалистка, и я измавиха. Помниш ли Картоиграча от Сейвин Рок?

Той кимна и се подсмихна. Улови я за ръка и в отговор тя силно стисна дланта му:

— Ето бързат, ето спират, после се прибират, а познайте де се скриват. Казваше се Маккан или Маккозланд, или нещо такова.

— Името няма значение. Важното е, че винаги оставяше у теб впечатлението, че знаеш къде е дамата. На човек все му се струваше, че може да спечели. Нали?

— Да.

— Онова момиче се забърка с един такъв тип. Който винаги размесваше картите малко по-бързо, отколкото очакваш. Той търсеше изпълнени с гняв, объркани младежи и успя да ги открие.

— Не беше ли с жълто палто? — Боби не знаеше шегува ли се, или пита сериозно.

Тя го изглежда учудено и леко се намръщи, с което издаде, че не помни тази част от историята. Дали въобще и бе разказвал за отрепките? Май ѝ разказа, както споделяше почти всичко останало, но тя е забравила. Сигурно преживяното в Ел Ей е прогорило някоя и друга дупка в паметта ѝ. Боби прекрасно разбираше как е възможно да се случи това. Пък и да не би да се е случило само на нея? Много техни връстници усилено се стараеха да забравят какви са били и в какво са вярвали в годините от убийството на Джон Кенеди в Далас до убийството на Джон Ленън в Ню Йорк.

— Зарежи. И какво? Пак поклати глава.

— Казах ти всичко за този епизод. Каквото можах. Каръл Джърбър загина на Бенефит Стрийт в Лос Анджелис. Дениз Шуноувър живее в Поукипси. Каръл мразеше математика, дори не умееше да смята дроби, а Дениз *преподава* математика. Нима е възможно двете да са една и съща личност? Пълен абсурд. Точка по въпроса. Искам да разбера как така си научил от Тед. Боби, невъзможно е *още* да е жив. Вече трябва да е над сто. Доста над сто.

— Мисля, че времето няма голямо значение, когато си беглец — обясни Боби. Както и по радио УКНД, което тъкмо въртеше парчето на

Джими Джилмър, в което се пееше за Шугар Шак под бухащия акомпанимент на някакъв инструмент.

— Беглец ли? Какъв...

— Не знам и няма никакво значение. Но тъй като тази част от историята може би все пак има значение, трябва Да ме слушаш внимателно. Разбра ли?

— Разбрах.

— Аз живея във Филадельфия. Имам прекрасна жена, която е професионален фотограф, три прекрасни пораснали деца, прекрасно старо куче с добър нрав и стара къща, която вечно се нуждае от ремонт. Жена ми казва, че това е защото децата на общия вечно ходят боси, а покривът на дърводелеца вечно тече.

— Значи ти си дърводелец, така ли?

Той кимна.

— Живея в Редмънт Хилс, а когато се сетя да си купя вестник, винаги взимам местния „Инкуайърър“.

— Дърводелец — размишляваше тя. — Винаги съм смятала, че от теб ще излезе я писател, я нещо такова.

— И аз така смятах. Но по едно време си мислех, че ще свърша в щатския затвор в Кънектикът, което *също* не се случи, тъй че в крайна сметка всяко зло за добро.

— И какво имаше в този колет, за който спомена? И какво общо има той с Тед?

— Пратката пристигна по „Федерал Експрес“ от името на някой си Норман Оливър. Банкер. Изпълнител на завещанието на Съли. Вътре намерих това.

Бръкна в спортния сак и измъкна стара изтъркана бейзболна ръкавица. Сложи я в скута на жената до себе си. Тя я обърна и огледа изписаното с мастило име.

— Мили Боже — изтърси с равен глас.

— Не съм виждал това съкровище от деня, когато те намерих отсреща в горичката с изкълчено рамо. Сигурно някое хлапе е минало, видяло я е на тревата и просто я е взело. Въпреки че още тогава беше доста поизносена.

— Уили я открадна — обясни тя. — Уили Шърман. Аз пък си мислех, че е готин. Виждаш ли каква съм глупачка, никак не познавам хората? Още от едно време.

Той я изгледа с безмълвна изненада, но тя не забеляза — беше впила поглед в старата бейзболна ръкавица, модел „Алвин Дарк“, подръпваше оплетените кожени връзки, които криво-ляво крепяха кожената обшивка. А после направи нещо трогателно, което много го развълнува — така постъпи и той в мига, когато видя какво се крие в пощенската пратка: доближи ръкавицата до носа си и вдъхна сладостната миризма на кожа, примесена с дъх на машинно масло. С тази разлика, че той веднага я нахлузи на дланта си. Така правеха бейзболистите, така правеха хлапетата — напълно несъзнателно, като дишането. Норман Оливър сигурно също е бил малък в някакъв момент, но очевидно не е играл бейзбол, защото не бе намерил листчето, което бе напъхано в ръкавицата на дъното на малкото пръстче — онова с дълбоката резка в кожата от външната страна. Боби пръв откри бележката. Като нахлузи ръкавицата, я закачи с нокът и тя прошумоля.

Каръл остави ръкавицата. Прошарена или не, в миг се бе подмладила и изглеждаше пълна с живот.

— Разкажи ми.

— Била на ръката на Съли, когато го открили мъртъв в колата му.

Тя учудено го погледна. В този мит не просто приличаше на момиченцето, което се вози с него на виенското колело в Сейвин Рок — тя се превърна в това момиченце.

— Погледни на дланта, там, където е автографът на Алвин Дарк. Виждаш ли?

Вече се смрачаваше, но надписът се виждаше съвсем ясно.

Б.Т.

*1464 Дюпон Съркъл Роуд
Редмънт Хилс, Пенсилвания
Зона 11*

— Твоят адрес — промърмори тя. — *Сегашният* ти адрес.

— Да, но обърни внимание — той посочи „Зона 11“. — Пощата не се разпределя по зони от шейсетте насам. Проверих. Тед или не е знаел, или е забравил.

— Може би го е написал нарочно.

— Възможно е. Във всеки случай Оливър прочел адреса и ми изпратил ръкавицата — не виждал смисъл да прилага някаква си стара бейзболна ръкавица в описа на имуществото. Просто искал да ми каже, че Съли е мъртъв, ако още не знам, и че погребението ще бъде в Харуич. Сигурно е искал да дойда, за да му разкажа за ръкавицата. Но не можах да му бъда от полза. Каръл, ако си сигурна, че Уили...

— Видях го с нея. Казах му да ми я върне, за да ти я изпратя, но той не пожела.

— Мислиш ли, че в някакъв по-късен момент я е дал на Съли-Джон?

— Най-вероятно. — Но някак не й струваше правдоподобно — имаше чувството, че истинското обяснение е по-странно. Самият Уили имаше много странно отношение към тази ръкавица, макар да не помнеше точно в какво се изразяваше то.

— Във всеки случай — продължи Боби и посочи адреса — това е почеркът на Тед. Абсолютно съм сигурен. После си пяхнах вътре ръката и намерих това. Именно затова дойдох.

Бръкна в сака за трети път. Вечерното зарево вече бледнееше в розови отблясъци с цвят на диви рози. Радиото продължаваше да свири на тревата и току-що бяха пуснали „Ама ти не знаеш ли“ на Хюи Смит.

Боби измъкна смачкано листче хартия. На места беше поизцапано от потната подплата на ръкавицата, но инак изглеждаше забележително бяло и ново. Подаде го на Каръл.

Тя го поднесе на светлината и леко го отдалечи — значи вече не вижда така добре както едно време.

— Заглавната страница на книга — най-сетне обяви и се разсмя. — „Повелителят на мухите“, Боби! Любимата ти книга!

— Погледни отдолу. Прочети какво пише.

— „Фабер & Фабер Лимитид“... Ръсел Скуеър № 24... Лондон. — Изгледа го въпросително.

— „Изданието на «Фабер» с меки корици датира от 1960 — обясни Боби. — Пише го на гърба. Но, Каръл, я погледни!“ Изглежда чисто нова. През 1960 книгата, от която е откъсната тази страница, е била издадена едва преди няколко седмици. Ръкавицата е много поизносена, отколкото когато я намерих, но виж само тази страница.

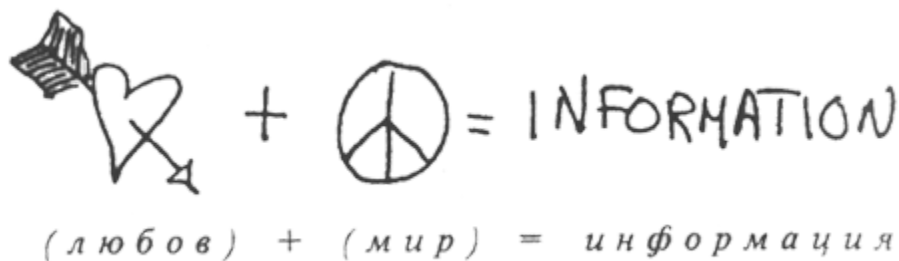
— Боби, не всички книги пожълтяват, особено ако се поддържат както трябва. Дори едно старо издание с меки корици може да се...

— Обърни отзад. Погледни какво пише там.

Каръл го послуша. Под „Всички права запазени“ пишеше: „Кажи й, че беше смела като лъв.“

— Като го прочетох, разбрах, че трябва да дойда, защото *той* смята, че ти ще дойдеш, че си още жива. Не можех да повярвам, по-лесно ми е да вярвам в съществуването му, отколкото в... Каръл? Какво става? Заради това нещо ли? Какво *въобще представлява* то?

Тя плачеше, разтърсвана от ридания, стискаше откъснатата страница и се взираше в надписа в тясното бяло поле под условията за преиздаване:

— Какво означава това? Знаеш ли? Знаеш, нали?

Каръл поклати глава.

— Няма значение. Нещо лично, нищо повече. Което ми е много ценно, както на теб ръкавицата. За стар човек добре знае къде да те бодне, този твой Тед, а?

— Май да. Сигурно това им е работата на бегълците. Тя вдигна поглед. Още подсмърчаше, но не изглеждаше кой знае колко нещастна.

— Боби, защо прави това с нас? И откъде знае, че ще Дойдем? Четирийсет години са много време. Хората порастват и децата, които са били, остават в миналото.

— Мислиш ли?

Тя продължи да се взира в него в сгъстяващия се здрач, отсрещната горичка тънеше в плътни сенки. Сред дърветата — където някога бе плакал и където откри Каръл самотна и наранена — вече почти се бе стъмнило.

— Понякога остава малко магия — заяви Боби. — Поне аз така си мисля. Дойдохме, защото и до ден-днешен чуваме правилните гласове. Ти чуваш ли ги? Гласовете?

— Понякога — с нежелание призна тя. — Понякога ги чувам.

Боби взе ръкавицата от скута ѝ.

— Ще ме извиниш ли за секунда?

— Разбира се.

Разходи се до горичката, коленичи на земята да се провери под един храст и остави старата си бейзболна ръкавица на тревата с джобчето нагоре, към смрачаващото се небе. После се върна на пейката и отново се настани до Каръл.

— Там ѝ е мястото.

— Утре някое хлапе ще я намери и ще я вземе, нали знаеш? — Тя се засмя и изтри очи.

— Може би — съгласи се той. — Или може би просто ще изчезне. Ще се върне там, откъдето е дошла,

Последните розови отблясъци вече сивееха. Каръл отпусна глава на рамото на Боби, а той я прегърна. Седяха мълчаливо, а по радиото в краката им зазвуча песен на „Платърс“.

БЕЛЕЖКА НА АВТОРА

Наистина съществува клон на Мейнския университет в Ороно. Знам, защото учих там от 1966 до 1970 година. Героите в романа обаче са напълно измислени, а описаните тук университетски сгради никога не са съществували. Харуич също е измислен, въпреки че Бриджпорт е действителен град, но моето описание не е. Въпреки това обаче шейсетте не са измислени — те наистина се случиха.

Освен това съм си позволил и някои хронологически волности, най-голямата от които е препращането във времето на телевизионния сериал „Затворникът“ две години по-рано от действителната му поява на малкия екран в Съединените щати — но иначе се опитвах да остана верен на духа на епохата. Дали това е възможно? Не зная, поне се опитах.

„Слепият Уили“ се появи в по-ранна и малко по-различна версия в списание „Антеус“ през 1994.

Искам да благодаря на Чък Верил, Сюзан Молдоу и Нан Греъм за помощта, която ми оказаха да събера кураж за написването на тази книга. Освен това искам да благодаря на съпругата си. Без нея никога нямаше да се справя.

С.К.

22 декември 1998 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.